

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

En rød el-guitar med vibrator

Musik og ungdomskultur i Nordsjælland 1960-70

En rød el-guitar med vibrator

Henrik A. Bengtson i 1966

Henrik A. Bengtsen

En rød el-guitar med vibrator

Musik og ungdomskultur i Nordsjælland 1960-70

En rød el-guitar med vibrato

Udgivet af Frederiksborgs Amts Historiske Samfund

Redaktion: Henrik A. Bengtsen

Redaktionen er afsluttet i februar 2002.

Eventuelle overtrædelser af copyright er utilsigtet og rettighedsindehavere bedes henvende sig til udgiveren.

Tryk: A-Print, Espergærde

Oplag: 1.200 eksemplarer

ISBN 87-87415-42-9

Bogen og cd'en er udgivet med støtte fra:

Frederiksborg Amts Museumsråd

Frederiksborg Amts Udvalg for Almen Kultur

Unidanmark-fonden

Dansk Lokalhistorisk Forening

Fredensborg-Humlebæk Kommune

Helsingør Kommune

Græsted-Gilleleje Kommune

Jægerspris Kommune

Hørsholm Kommune

Birkerød Kommune

Skævinge Kommune

Frederikssund Kommune

Hundested Kommune

Omslag:

Fotomontage med Helsingør Show-Men og udsnit med unge fra ungdomsskolen i Espergærde.

Udlånt af Walther Christiansen og Espergærde Ungdomsskole.

Indhold

Forord	7
Indledning	9
Karrusellen kører – samfundsudvikling og politik i 1960'erne	13
Fra læderjakke til afghanerpels – de unge i 1960'erne	25
»Pop epidemien har angrebet!« – musikken i 1960'erne	45
En rød el-guitar med vibrator	61
Skal vi ikke starte et orkester?	73
Flowerpower og syrerock	93
Musikernes rødder	105
Freddy-guitaren fra Helsingør	111
På turné	117
Rhythm'n'blues-gruppernes tøj og spillestil	125
Drømmen om at komme på vinyl	135
Pigtråds- og popmesterskaber	143
Managere, indtægter og udgifter	151
Popklubber, klubliv og fans	161
Club Mockin' Birds	183
Village Pop Club	187
Poul »Butterfly« – en flittig komponist	199
Stoke Sect – hård musik og vild sceneoptræden	207
Erindringer om vores orkester, The Ashtrays	221
Guitar og forstærker sælges	245
Noter og henvisninger	251
Litteraturliste, interview m.v.	261
Oversigt over:	
Nordsjællandske grupper 1960-70	265
Nordsjællandske popklubber 1960-1970	327
Nordsjællandske managere og bookingbureauer 1960-1970	335
Nordsjællandske gruppers studieindspilninger og pladeudgivelser 1960-1970 ...	339
Musikken på bogens cd	345

Forord

Hvorfor skrive en bog om pigtråds- og beatmusik i Nordsjælland, når man kunne vælge så mange andre områder i Danmark – f.eks. København? Det er der to grunde til. For det første har det været et ønske at afdække et begrænset geografisk områdes musikmiljø – uden for hovedstaden – hvor påvirkninger og initiativer ikke skete så hurtigt. For det andet spillede jeg selv i 1960'erne i et af de utallige små bands, der på det tidspunkt fandtes i denne del af landet. Derfor Nordsjælland – valgt helt uvidenskabeligt.

Da jeg i efteråret 2000 begyndte at grave efter materiale til denne bog, opdagede jeg, at der faktisk ikke umiddelbart var noget. Jeg kontaktede samtlige Frederiksborg Amts arkiver, museer, lokalhistoriske foreninger og ungdomsskoler, da jeg tænkte at de måtte ligge inde med materiale fra den tid.

Men det gjorde de ikke, og uanset hvor jeg ledte, så var arkivkasserne tomme. Ingen avisudklip, ingen beretninger, ingen fotos, ingen musik – ingenting ud over nogle få henvisninger til nogen, »som vist havde spillet i orkester engang«. Her var et ubeskrevet blad af vores og min egen tids historie, som kun kunne fortælles af aktørerne selv. Det var både utroligt og spændende men også lidt skræmmende.

Og det har været både utroligt og spændende at dykke ned i sin egen tids historie. Men skræmmende har det bestemt ikke været. Tværtimod har det været en meget stor personlig oplevelse at lave denne bog. Fra ingenting er materialet vokset, og Nordsjælland er nu godt dokumenteret, når det gælder musik og ungdomskultur i 1960'erne. Alt det

indsamlede materiale vil nu blive gemt. Målet har været at de få år, hvor musikken og de lokale grupper blomstrede, ikke kun blev til en lokalhistorisk fodnote.

Der skal lyde en stor tak til Frederiksborg Amts Historiske Samfunds bestyrelse, der på et tidligt tidspunkt syntes godt om min idé, og så muligheder i at samarbejde om udgivelsen af bogen og cd'en. Og der skal lyde en stor tak til de mange, der økonomisk har bidraget til, at både bog og cd har kunnet få den udformning, som de har fået.

En speciel tak til Peter Hirsch, der har læst og givet både gode råd og visionær kritik af manuskriptet, samt til Bjarne Pedersen, der har hjulpet med overspilning af de gamle bånd til cd, samt har øst af sin store viden om dansk pigtrådsmusik m.v.

Keld Jacobsen har hjulpet med at rense de gamle bånd og det skal han have tak for.

Også en meget stor tak til Eva Stennicke og Yngve Stegfeldt, der i forbindelse med den endelige korrektur og layout af bogen har ydet en særdeles stor indsats.

Men mest skal der lyde tak til alle de venlige og imødekommende mennesker, der har åbnet deres hjem, hjerter og scrapbøger, og har berettet om tiden med guitaren om halsen eller bag trommerne, som »popklub-ejere«, managere eller som ung i 60'erne. Uden deres fantastiske hjælp havde dette aldrig kunnet lade sig gøre. Jeg har ofte følt, at deres stemmer blev varmere og øjnene mere glødende, når de fortalte om dengang. Jeg håber, at bogen giver den glød videre.

Henrik A. Bengtsen

Indledning

Jeg har været lidt privilegeret, at jeg fik den interesse ved et tilfælde. De kunne lige så godt have spurgt, om jeg ville med ud og fiske på søndag. Men de spurgte jo, om jeg ville spille single-guitar, og så fik vi alle de oplevelser med kammeraterne og gode venner, og oplevede en masse ting. Mine forældre syntes også, at det var sjovt nok. Men det kunne heller ikke være anderledes, for min bror spillede jazzmusik før jeg kom i gang, så der var musik i kælderens, hvor vi boede ... Vores skole var også overstået på det tidspunkt, da vi startede, og vi kunne godt passe vores læreplads, selvom vi spillede. Havde vi ikke spillet, så havde vi nok festet alligevel.

Bertil Andersen, *The Strangers*

Dengang i 60'erne

Dengang var det hele anderledes. Det regnede ikke så meget, solen skinnede om sommeren, og man kunne sejle på isflager om vinteren. Dengang i 60'erne spillede alle raske drenge på guitar. Piger og drenge gik i popklub, og de var fan af deres jævnaldrende kammerater i de lokale grupper.

Måske var det ikke helt sådan, men alligevel!

Dengang i 60'erne var anderledes end nu. Der var et sus af optimisme og en begyndende velstand. Samfundshjulene rullede, far og mor fik køleskab, TV og måske bil, og mange flyttede i parcelhus på 110 m², hvor børnene fik eget værelse. Som ung cyklede man eller kørte på knallert. Drengene havde pepitaternede bukser på og kørte på Velo Solex. Pigerne gik i strutskørter og havde opsat hår. Senere i 60'erne gik pigerne i drengetøj og røg pipe, og drengene fik langt hår, så man ikke kunne se,

om de nu var drenge eller piger – sagde de ældre.

Dengang i 60'erne kunne man starte et band og komme ud og spille i den lokale ungdomsklub, uden rigtig at kunne spille. »Vil du være med i vores orkester?« spurgte kammeraterne, og da man var helt vild med Paul McCartney, kom man til at spille bas.

Undersøgelsen af musikmiljøet i Nordsjælland har afdækket omkring 200 grupper fra 1959 til 1970, men der var helt sikkert langt flere. De fleste grupper blev etableret mellem 1964 og 1966 af 13 til 15-årige drenge, der var fans af *The Rolling Stones*, *The Kinks*, *The Who*, eller hvad alle de populære grupper nu hed. Og så var der naturligvis *The Beatles*. De var de største, men svære at spille når man kun kunne tre til fem greb, hvorfor det var rhythm'n'blues-grupperne, der blev idolerne.

Undersøgelsen har også afdækket et væld

af popklubber og andre steder, hvor de unge kunne høre musik. Den største af klubberne havde næsten 3.000 medlemmer, og den blev drevet helt professionelt af 16-årige unge mænd, der var skolekammerater med musikerne. Andre steder etablerede de lokale grupper en klub for deres fans, hvor de kunne mødes og høre idolerne øve, mens de drak en sodavand og hyggede sig.

Andre unge mænd slog sig op som managere for deres jævnaldrende kammerater i grupperne. Spritduplikatoren og forældrenes telefon blev flittigt brugt i deres forsøg på at sælge orkestrene til skoleballer eller klubfester. Kun meget få af dem fik succes, og resten blev som de fleste af grupperne og popklubberne glemt. En historisk fodnote.

Nordsjælland og resten af Danmark

Nordsjælland var rent musikalsk ikke verdens navle i 60'erne. Men der var i området rigtig mange grupper/orkestre/bands, eller hvad man nu kaldte dem. Og det er kernen i denne historie.

Hvad var det, der fik så utrolig mange unge mænd til at skifte fodbolden ud med guitareren? Hvad var det, der fik de unge mænd til at bruge så megen tid og så mange penge på musikken, og hvad var det der gjorde, at selv små lokale grupper kunne føle sig som *The Shadows* eller *The Beatles* for en aften i den lokale ungdomsklub?

Der eksisterer ikke en samlet undersøgelse af musikmiljøerne i Danmark i 1960'erne, men der er kommet nogle få artikler og specialer fra universiteterne om musik og ungdomskultur. Endvidere er der udgivet bøger, der mere snævert beskæftiger sig med dele af emnet, men som nævnt aldrig en samlet undersøgelse om det utrolige musikboom i de få år fra rock'n'roll-musikken kom til landet i slutningen af 50'erne, og til musikerne og musikken blev mere professionel i starten af 70'erne.

Denne undersøgelse beskriver og analyse-

rer udviklingen af musikken og de musikrelaterede aktiviteter i et større, men dog begrænset geografisk område, og sætter denne i relation til samfundsudviklingen og udviklingen af ungdomskulturen op gennem 1960'erne.

Der skete utroligt meget i Nordsjælland i 60'erne, men det gjorde der for så vidt også alle andre steder i landet. Man skal ikke kigge i ret mange lokale aviser for at finde annoncer der viser, at selv den mindste flække på Midsjælland, på Fyn og i Jylland havde et pigtrådsorkester eller flere. De optrådte på de lokale scener og deltog i pigtråds- og beatmesterskaber, så luften var helt tyk af den megen musik og aktivitet.

Analysens periodiske afgrænsning fra 1960 til 1970 er valgt af flere grunde. Først med pigtrådsmusikken kan der konstateres lokale musikalske aktiviteter i Nordsjælland. Rock'n'roll-musikken slog aldrig rødder nord for København, men pigtrådsmusikken og senere beatmusikken blev derimod hurtigt udbredt. Det skriftlige kildematerialet gør det muligt fra 1963/64 at følge udviklingen op gennem resten af årtiet, og interviewundersøgelsen udbygger og personrelaterer denne.

Den øvre grænse 1970 er valgt fordi musikken og samfundsudviklingen på det tidspunkt tog en drejning, der er væsentligt forskellig fra 60'ernes. Musikken ændrede sig i flere retninger omkring 1970, og hovedparten af de gamle musikere fra 60'erne lagde på det tidspunkt instrumenterne på hylden. En periode var forbi, og den ny der begyndte, var langt mere krævende, end de fleste af 60'er musikerne havde evner til. Hertil kommer, at det tynder betydeligt ud i kildematerialet fra årtiets slutning og at det ville have krævet et betydeligt arbejde at videreføre undersøgelsen.

Kilderne og indsamlingen

Kilderne til musikken og ungdomskulturen i 60'ernes Nordsjælland er få. Aviserne skrev

En betydelig mængde scrapbøger, fotos og gamle bånd danner baggrunden for beskrivelsen af musikken og ungdomskulturen i Nordsjælland.

utroligt lidt om denne del af »det kulturelle liv«, og da 60'erne set i et historisk perspektiv ikke ligger så langt væk, har perioden stort set endnu ikke haft de lokale museer og arkivers interesse.

Helsingør Dagblad skilte sig ud fra andre dagblade hvad angår omtalen af pigtråds-, rhythm'n'blues- og beatmusikken. Avisen skrev om store og små begivenheder i den lokale musikverden fra starten af 1965, og disse beskrivelser samt en gennemgang af Frederiksborg Amts Avis, andre nordsjællandske aviser og datidens popblade er skelettet i undersøgelsen.

Samtlige Frederiksborg Amts lokalhistoriske museer, arkiver og foreninger har fået tilsendt et spørgeskema med henblik på at afsøge, hvad de lå inde med af arkivalier, fotos eller beretninger om tidens ungdomskultur og musik. Alle ungdomsskoler har ligeledes fået et spørgeskema, da ungdomsskolerne og

-klubberne var væksthuse for rigtig mange af grupperne, og de unge gik i klubberne for at høre musik og udfolde sig. Relativt få har svaret på henvendelsen, men de der har svaret, har fået bolden til at rulle og skabt de første kontakter til tidligere musikere fra hele Nordsjælland.

Langt hovedparten af kilderne til historien om musikken og ungdomskulturen i 60'ernes Nordsjælland er fundet hos de mennesker, der var en aktiv del af musikken, klubberne, ungdommen og livet i de omskiftelige ti år.

Beskrivelsen af musikken og musikkens miljøer er primært bygget op over næsten 70 interview og samtaler, hvoraf hovedparten er optaget på bånd. Alle interview og samtaler er blevet nedskrevet enten direkte eller som referat. Desuden har musikere og andre bidraget med oplysninger ved at udlåne deres scrapbøger, dagbøger og fotos, hvilket har gjort det muligt at sætte erindringerne ind i den rette kontekst og historiske tidslinie. Det er trods alt begrænset, hvor nøjagtigt man kan huske på 30-40 års afstand!

I undersøgelsen er der således en kraftig slagside mod beretningen/interviewet som analysens hovedkilde. Hvor det har været muligt, er de mundtlige kilder blevet konfronteret med de overleverede skriftlige kilder, ligesom den enkelte oplysning er søgt verificeret i interview med andre personer. Naturligvis må der tages forskellige forbehold over for beretningen/interviewet som primær kilde, men på den anden side har det været vurderingen, at de begivenheder og hændelsesforløb undersøgelsen beskæftiger sig med, er af en sådan karakter, at enkelte erindringsforskydninger næppe rykker ved undersøgelsens hovedkonklusioner.

Undersøgelsen og beskrivelsen bærer i høj grad præg af, at det var levende mennesker, der spillede levende musik foran et levende publikum. Det er de medvirkende på begge sider af scenen, der kommer til orde i historien, og det er deres historie der fortælles.

Karrusellen kører – samfundsudvikling og politik i 1960'erne

Der er vel nogen grund til at håbe, at den danske befolknings forbrug vil kunne udvikle sig lige så stærkt, som tilfældet var i det årti, vi nu forlader ... Hvis forbrugsudviklingen holder samme tempo i de kommende 10 år ... så vil hver dansker komme til at råde over 900 kr. mere årligt end nu ... Og hvad vil gennemsnitsdanskeren mon bruge dem til? ... Det er ... sandsynligt, at der vil blive givet flere penge ud til forarbejdede fødevarer, konserver og lignende, og ... folk [vil] nu igen begynde at spænde livremmen ud i tøjmæssigt henseende. Men bortset fra velklædthedens mulige renæssance ved man jo nok, hvilken vej de fleste af gennemsnitsdanskerens 900 kr. vil søge: For så vidt han ikke allerede har disse ting, så vil han købe fjernsyn, køleskab, vaske-maskine osv. – og en bil.

Frederiksborg Amts Avis, 1. januar 1960

Flere muligheder end før

Nytåret 1960 blev en aften »holdt inden for utrolige rammer med hærværk og meningsløse løjer«, kan man læse i Helsingør Dagblad. Selvom de største kanonslag var afskaffet ved lov, lød der kraftige brag over hele Nordsjælland. Mange steder var der hærværk, og folk følte sig generet af skyderiet. I Hellebæk blev der kastet et kraftigt kanonslag ind gennem brevsprækken hos en ældre dame, mange steder blev Hornbækbanens signaler ødelagt, og i Espergærde smadrede en utilfreds restaurationsgæst en bilrude.¹

Måske er det for drastisk at påstå, at nytårsaften blev symbolsk for udviklingen op gennem 1960'erne, men på den anden side så blev årtiet uroligt og voldsomt både på hjemme- og udefronten. Socialt og økonomisk. Politisk og kulturelt. Det blev et årti, hvor det enkelte individ fik afprøvet nye græn-

ser, og hvor de gamle imperiers sidste krampe-trækninger spredte død og ødelæggelse. Og det blev et årti, hvor frygten for en atomkrig var reel, hvilket førte til nye folkelige bevægelser, og et årti med en ny ungdomskultur med protester, musik og brud med de eksisterende normer.

Historien om den danske pigtråds- og beat-scene hænger uløseligt sammen med den økonomiske udvikling. For den unge gjorde velfærdsstigningen det muligt at realisere drømme, som 50'er-ungdommen ikke havde forestillet sig. Den generelle økonomiske udvikling i den vestlige verden gjorde, at de enkelte individer fik flere muligheder end tidligere. Samfundsudviklingen skabte en velstand, som var ukendt for foregående generationer, og den danske arbejder sprang på den hastigt kørende karrusel.

Høje kraner og elementbyggeri prægede det nordsjællandske landskab op gennem 1960'erne og byggeriet fortsatte med uformindsket kraft i 70'erne. (Hillerød Lokalhistoriske Arkiv)

Med den økonomiske udvikling blev det også muligt. Lønningerne steg hurtigere end set før, og forbruget fulgte med. Vi oplevede fuld beskæftigelse, og det socialdemokratiske velfærdssamfund blev overhalet af forbrugs-samfundet.

Længere ferie og en arbejdstidsnedsættelse fra 48 timer i 1957 til 41¾ timer i 1970 var afgørende forbedringer i overenskomsterne, og 1960'erne blev en fest set i forhold til 1950'ernes arbejdsløshed og svigtende produktion. Drømmen om eget hus, sommerhus, bil, køleskab, vaskemaskine, TV og ferie sydpå kom inden for rækkevidde, da den danske forbruger m/k fik langt mere end de 900 kr. om året til rådighed, som artiklen i Frederiksborg Amts Avis den 1. januar 1960 spåede.

Fuld beskæftigelse

Behovet for arbejdskraft steg voldsomt fra slutningen af 1950'erne, og ledigheden faldt brat. For at kunne opfylde behovet for arbejdskraft, måtte nye samfundsgrupper ind på arbejdsmarkedet. Den vigtigste var kvinderne, og i løbet af 60'erne kom der mere end 200.000 flere kvinder i arbejde. Hoved-

parten af dem fik arbejde på de mange fabrikker – der som paddehatte skød op i landskabet ved de nye satellitbyer – til en løn, der var lavere end deres mandlige kollegers.

Fælles for både by og land var den store industrialisering, som alene fra 1959 til 1970 betød en nedgang i beskæftigede ved landbruget fra 170.000 »familiearbejdere« og 131.000 medhjælpere til henholdsvis 130.000 og 31.000. Kvinderne tegnede sig for næsten 90 pct. af nedgangen i skaren af medhjælpere, og industrien stod parat til at modtage dem.²

De nye kvinder på arbejdsmarkedet var ofte placeret i job, der havde karakter af ekstraarbejde i forhold til mandens arbejde og med lav eller uden social prestige. Ved folketællingen i 1960 oplyste en tredjedel af alle kvinder over 14 år, at de havde arbejde som lønmodtagere eller selvstændige i landbruget. I 1960 havde 43 pct. flere gifte kvinder egen indtægt end i 1950, og gennem årtiet steg denne andel væsentligt samtidig med, at lønforskellen mellem mænd og kvinder blev et stadig større problem på arbejdsmarkedet.

Det stigende antal kvinder på arbejdsmarkedet var ikke nok til at løse industriens behov

for arbejdskraft, og i årtiets slutning begyndte man at importere fremmed arbejdskraft. Pelsvirksomheden A/S Leidersdorff i Ølstykke kunne i december 1968 fortælle, at 11 ud af fabrikens 60 arbejdere var tyrkere. Fabrikanten havde »haft ualmindeligt svært ved at skaffe dansk arbejdskraft«, da det pågældende arbejde ikke passede dem.

Flere af områdets fagforeninger havde været utilfredse med pelsvirksomhedens ansættelsespolitik, og efter nogen polemik i den nordsjællandske udgave af Aktuelt om »det stigende problem med den fremmed arbejdskraft« kunne Amtsarbejdsanvisningskontoret fortælle Frederiksborg Amts Avis, at de ikke anså gæstearbejderne som et problem i Nordsjælland. Det sidste år havde de behandlet 772 ansøgninger om ansættelse af fremmed arbejdskraft, og de mente, at kun 344 af de søgende – 271 mænd og 73 kvinder – var i beskæftigelse, hvis love og bestemmelser var blevet overholdt.³

På landsplan skete der en betydelig indvandring af fremmed arbejdskraft, og de fremmede blev for første gang en del af det normale danske gadebillede. Mange så med et skævt blik på de tilslørede kvinder og legende børn med anderledes tøj, skikke, mad og kultur, og de havde svært ved at kommunikere med deres fremmedsprogede kolleger, der ofte blev sat til det arbejde, den danske arbejder valgte fra.

Kvindens Hvem Hvad Hvor

Med en lønforskel på op til 40 pct. blev kampen for ligeløn mellem kvinder og mænd specielt i slutningen af årtiet et væsentligt omdrejningspunkt for kvindekampen og for kvindefrigørelsen. Men først et stykke op i 1970'erne fik kvinderne ligeløn – på papiret.

I indledningen til »Kvindens Hvem Hvad Hvor« fra 1961 skriver Inga Dahlsgaard, at »den formelle ligestilling stort set er i orden ... [men] det må dog siges, at kvinder stadig har større besværligheder at slås med i deres

tilværelse end mænd. Husmødre uden egen indtægt står meget svagt, hvis de bliver skilt ... [og] enlige kvinder med børn må almindeligvis trods al velfærd slide umenneskeligt for at klare alt. Gifte kvinder med børn og erhverv plages ofte af for stor arbejdsbyrde og samvittighedsnag. Valget mellem en tilværelse med arbejde både i og uden for hjemmet eller udelukkende i hjemmet fører stadige konflikter med sig.«

I 1960'erne blev hvert femte ægteskab opløst. Kun 3.000 ud af 10.000 kvinder der søgte om abort i 1963, fik ansøgningen bevilget. Kvinderne førte ikke kun en kamp om ligeløn på arbejdsmarkedet. De førte også en kamp om »rettigheden til deres egen krop«, som abortforkæmperne sagde, men først i 1970 vedtog Folketinget loven om fri abort.⁴

Den travle husmor havde ikke tid til at beskæftige sig med politik og kvindefrigørelse, og i den ovennævnte indledning til »Kvindens Hvem Hvad Hvor« efterlyste Inga Dahlsgaard da også en ny generation af aktive politiske bevidste kvinder, da »vi måske igen trænger til pionerer med fremtidssyn«.

De nye pionerer kom fra begge køn, men der skulle en lang og sej kamp til op gennem 1960'erne for at åbne magthavernes øjne for, at kvinder ikke var mandens eje, at det ikke var ligestilling, når manden havde ret til hustrufradrag på selvangivelsen, og at sambeskatningen var et levn fra fortiden.

Udviklingen i arbejdslivet, kvindernes selvstændighed og nye samfundsmæssige placering, der stødte mod de vante mønstre, gjorde at mændenes rolle som eneforsørger blev truet. Skilsmisserne steg hastigt op gennem årtiet, og kvinderne blev nu både udearbejdende og eneforsørgere.

Kvindernes »frie« livsstil slog også igennem i reklamerne, hvor den traditionelle passive kvinderolle efterhånden fik stadig stærkere selvstændighedstræk. Nu var det ikke kun reklamer for husholdnings- og vaskemidler, der rettedes mod kvinderne. Reklamebranchen

Espergærde var en af de små byer, der udviklede sig kraftigt i 60'erne. Dette foto er fra 1960, og få år efter var der både butikcenter og boligblokke så langt øjet rækker.

gjorde kvinderne til kerneforbrugere, der drømmende kærtegnede sig selv i en verden af glitter med seksuelle undertoner.

Kampen for at få legaliseret pornografien var også en del af korstoget for kvindernes frigørelse, selvom det kan lyde underligt. Men oplysning om seksualitet – og fotos af det – var i starten af 1960'erne stadig en provokation, der fik dommerstanden til at løfte øjenbrynene. Der var mange frontkæmpere for at få »tændt lyset i soveværelset«. De mest kendte var Inge og Sten Hegeler, som anså åbenhed om seksuallivet som forbrugeroplysning. Men også det korstog tog nogle år, og først med det begyndende ungdomsoprør blev den skriftlige pornografi frigivet i 1967 og to år senere billedpornografien. Men det viste sig naturligvis hurtigt, at der skulle laves profit, og pornoen blev vammel, dårlig og kvindesjendsk.

Nye vækstområder

Fra 1920 til 1960 steg befolkningen i byerne med ca. 1 million, og op gennem 1960'erne blev vandringen mod byerne og vækstområderne forstærket. Frederiksborg Amt oplevede fra 1960 til 1970 en befolkningstilvækst på 72.128. Det var over dobbelt så meget som i tiåret 1950-60, og den samlede befolkning var i 1970 oppe på 253.791.⁵

I 1947 arbejdede man med en skitseplan for byudviklingen fra København og ud som en »fingerplan« med langsom vækst langs fingrene mod Køge, Roskilde, Frederikssund, Hillerød og Helsingør. Det var i disse fingre, at byudviklingen skulle ske. Kilerne mellem fingrene skulle forbeholdes friluftssinteresser, land- og skovbrug m.m., og der blev nedsat byudviklingsudvalg til at gennemføre planen.

I løbet af 1950'erne løb udviklingen fra Fingerplanen på grund af velstandsstigning-

en og det deraf følgende øgede boligbyggeri og det stigende antal personbiler. Der blev på denne baggrund taget initiativ til udarbejdelsen af en ny egnsplanskitse. Resultatet blev dog kun en principskitse, der i modsætning til Fingerplanen byggede på en forventning om en betydelig vækst i hovedstadsområdet og et større motorvejsnet.

Med en løftet pegefinger henledte Det Danske Byplanlaboratorium i januar 1964 kommunerne i Nordsjælland på faren ved at lade egnsplanlægningen hvile. Det spæede, at

det kunne betyde en både fordyrende og forringet udvikling af området for beboere og erhverv, hvis egnsplanlægningen ikke kom i omdrejninger, og de foreslog oprettet et regionalt planlægningsråd bestående af kommunerne i Frederiksborg og Roskilde Amter.

Den løftede pegefinger kom på baggrund af profetierne for de følgende år. Frederiksborg Amt stod over for store udfordringer, og bebyggelserne i korridorerne mod Frederikssund, Frederiksværk/Hundested, mod Hillerød og langs Strandvejen til Helsingør

Kommunernes boliger i 1993 i pct. fordelt efter opførelsesår						
Kommune	Andel boliger i pct. opført					
	før 1960	1960-70	1970-80	1980-90	1980-93	I alt
Allerød	23,5	27,3	32,3	11,7	5,3	100
Birkerød	39,8	29,6	22,2	7,2	1,2	100
Farum	16,9	23,7	42,8	11,4	5,2	100
Fredensborg-Humlebæk	34,0	21,2	26,0	15,5	3,3	100
Frederikssund	28,1	23,1	24,2	21,3	3,3	100
Frederiksværk	44,9	18,8	23,5	10,9	1,9	100
Græsted-Gilleleje	40,9	16,3	23,4	15,7	3,8	100
Helsingø	34,7	21,1	29,2	11,3	3,7	100
Helsingør	47,3	23,7	18,7	7,4	3,0	100
Hillerød	37,4	25,7	23,1	8,9	4,9	100
Hundested	36,0	18,1	24,7	15,6	5,5	100
Hørsholm	31,7	33,2	16,9	16,5	1,8	100
Jægerspris	44,3	20,6	17,1	14,7	3,2	100
Karlebo	9,4	9,4	64,3	14,5	2,4	100
Skibby	46,8	15,0	19,8	15,7	2,7	100
Skævinge	43,3	17,9	20,9	14,1	3,8	100
Slangerup	26,0	22,4	31,8	15,6	4,3	100
Stenløse	20,2	29,0	33,9	15,0	1,9	100
Ølstykke	9,0	27,7	43,4	14,8	5,1	100

Tabellen viser, at der skete en voldsom udbygning af Frederiksborg Amt fra 1960. Udbygningen fortsatte i de fleste kommuner med uforminsket og endda større kraft op i 1970'erne.

Tabellen er fra: Betænkning fra Hovedstadskommissionen om Hovedstadens fremtidige struktur. Betænkning 1307, december 1995, kapitel 4.2.

udvikledes som nævnt meget hastigt. En række områder var allerede blevet fredet, men der manglede både strategier omkring egnsudvikling, byplanlægning og infrastruktur samt en overordnet koordination for at sikre, at området hverken gik i stå eller blev kvalt i sin egen succesrige udbygningstakt.⁶

Dette førte til, at by- og sogneråd overalt i amtet gennem 1964 og 1965 godkendte byplaner om udvidelse af såvel bebyggelser som etablering af nye industriområder. Blandt mange andre blev Allerød-området byplanlagt i perioden. Også Tikøb Kommune havde store udbygningsplaner, udbygningen af Espergærde med butikscenter startede i foråret 1964, og kommunen havde planer om at søge om en købstadsordning lig den Birkerød og Hørsholm havde.

I 1967 blev der efter forhandlinger mellem regeringen, Hovedstadskommunernes Samråd og regionens amtsråd, kommuner og byudviklingsudvalg dannet et egnsplanråd. Egsplanrådet skulle overtage ansvaret for den regionale planlægning, som herved for første gang blev placeret hos et af kommunerne etableret fællesskab.

I 1960 var der 30.000 lejligheder under opførelse på landsplan. Det var 30 pct. mere end to år før, og boligministeren udstedte forbud mod enhver form for boligbyggeri i de

ophedede områder Aalborg, Århus, Odense, Esbjerg, Randers og i hele Nordsjælland. Men det blev kun midlertidigt, for allerede i 1964 var byggetakten oppe på 34.000 lejligheder.

Store dele af etagebyggeriet i 1960'erne blev bygget som elementbyggeri. Boligministeriet var i 1960 kommet med det såkaldte montagecirkulære, og et træstøst betonbyggeri skød op af mudderet på de mange nye udstykninger. I 1965 kostede en 89 m² nybygget lejlighed på to værelser og to kamre i Teglværksparken i Espergærde 755 kr. pr. måned med et indskud på 8.800 kr.

Drømmen om eget hus

I starten af 1960'erne fik det egentlige præfabrikerede typehus sit gennembrud, og med den stigende velstand flyttede stadig større dele af befolkningen i eget hus. I januar 1960 gik Harløse Kommune i gang med at bygge modne 40 grunde på Frederiksværksvej, og snart fulgte yderligere 40. Kvadratmeterprisen var på 9 kr., og i området var der også planlagt et butiksområde, hvor der allerede havde meldt sig »liebhave til både slagterforretningen og mælke- og brødudsalget ... og på længere sigt har vi andre store planer« kunne sognerådsformanden fortælle de 100 interesserede købere.⁷

Et stort moderne etplans hus i Hillerød

Tilflytterne havde i starten en vid udsigt over marker og enge. I Teglværksparken i Espergærde kostede en 4-værelses lejlighed 755 kr. pr. måned i 1965. (Kjeld Damgaard)

Den stigende trafik førte til store vej- og broarbejder overalt i Nordsjælland. Her udvides togviadukten på Mørdrupvej i Espergårde i 1960, og den nye brede vej føres gennem skoven.
(Kjeld Damgaard)

kunne i 1964 købes for 132.000 kr. En grund i Hammersholt kostede 22.000 kr., og en villa i Espergårde nær skole, skov og strand på tre stuer, soveværelse, to kamre og et anneks med en lille lejlighed samt udhus blev sat til salg for 105.000 kr.

I slutningen af september 1965 blev de første spadestik taget til et nyt boligkvarter med enfamiliehus i Selsvang. Det første hus ville stå færdigt i november, og bygningen af de 51 ens 106 m² huse ville blive gennemført med voldsom fart, »da det hele var tilrettelagt med en minutøs grundighed fra starten«, fortalte det københavnske byggekonsortium.⁸

En undersøgelse fra 1960 viser, at 69 pct. af de danske familier ønskede at bo i parcelhus. Det var en gammel drøm, og med de attraktive rentefradragsregler på 75 pct. og den stigende inflation kom drømmen inden for rækkevidde. Man skal ikke bevæge sig ret meget rundt i det nordsjællandske landskab for at konstatere, at en del fik drømmen opfyldt. Meget givtigt bondeland blev udstykket, og både parcelhuskvarterer og betonbyggeri skød op, hvor der før havde været bølgende kornmarker. Små landsbyer som Ølstykke, Allerød, Lillerød og Farum sprængte alle rammer og blev til sovebyer. Og i takt

med befolkningstilvæksten kom kravene til forbedring af infrastrukturen og den offentlige service.

I 1960 havde 30 pct. af funktionærer, tjenestemænd og arbejdere egen bolig. Ti år senere var andelen for alle gruppers vedkommende kommet op på 50 pct., og i 1970'erne blev den yderligere forhøjet.

»Pløresund«

Landskabet forandrede sig op gennem 1960'erne med en uhørt hast, og den hurtige udbygningstakt af både bolig- og industriområderne viste hurtigt sin bagside. For at hindre at den stigende pendlertrafik gik gennem de små byer, begyndte man at bygge omfartsveje, og den kraftige udbygning af vejnettet gik hårdt ud over flere af Frederiksborg Amts smukke naturområder. Den kollektive trafik lod vente på sig, og udviklingen af den gik umådeligt langsomt i Nordsjælland. Det var noget af en rejse at tage fra Frederiksværk til København, så mange valgte bilen, hvor man også kunne høre radio, mens man sneglede sig af sted på indfaldsvejene.

Med mekaniseringen af landbruget fulgte også en mere intensiv dyrkning. Langsomt ændrede landbrugsområderne karakter, og

den intensive dyrkning førte til udsivning af kvælstof i åer, søer og i havet.

Hertil kom, at de mange privatbiler, de mange boliger og den stigende industri gav øgede miljøproblemer, og det var mange steder direkte sundhedsfarligt at bade i Øresund. I midten af 1960'erne blev der lagt en overordnet plan for rensning af spildevandet, og i maj 1966 havde amtet og kommunerne deres plan klar. Mængden af colibakterier var allerede mindsket betydeligt, men bl.a. Helsingør Kommune sendte stadig tonsvis af urensset kloakvand ud ved Helsingør havn.

Både Tikøb og Helsingør kommuner bestræbte sig ellers på at få etableret rensningsanlæg så hurtigt som muligt, men Tikøb kunne i efteråret 1966 fortælle, at rensningsanlægget tidligst kunne bygges i 1968. Andre steder i amtet betød hensynet til industrien, at det mange år fremover f.eks. ikke var tilrådeligt at stikke fødderne i Roskilde Fjord i området ved Frederiksværk.

Kommunernes nye opgaver

Ved indgangen til 1960'erne stod kommunerne med store udfordringer. Erhvervslivet var i rivende udvikling, og byggemodning, skolebyggeri, børnehaver, alderdomshjem samt udbygningen af vejnettet krævede et organisatorisk apparat, som kun de største af amtets kommuner var i besiddelse af.

Den kommunale inddeling med 1.304 sognekommuner, 86 købstadkommuner og 25 amtskommuner passede ikke til de opgaver, som en moderne kommune skulle løse. Mange af landets sognekommuner havde da heller ikke en egentlig administration. I 1966 havde kun 60 pct. af landets sognekommuner ansat en kommunesekretær og eventuelt lidt andet personale ved kommunens administration.⁹

Derfor var sognekommunerne nødsaget til at etablere et samarbejde for at få en rationel varetagelse af opgaverne. Specielt på skoleområdet var man tvunget til at løse opgaverne

i fællesskab, men også på det sociale, tekniske og sågar på det administrative område måtte man arbejde på tværs af sognegrænserne for at få serviceniveauet bragt op.

De store opgaver gjorde en reform af landets administrative inddeling nødvendig, og allerede i begyndelsen af 1960'erne fandt der en del frivillige kommunesammenlægninger sted. Den 1. april 1966 reduceredes kommunerne i Frederiksborg Amt fra 46 til 41, da bl.a. Hillerød, Frederiksborg Slots Sogn og Nørre Herlev blev sammenlagt til Hillerød Kommune. Snostrup og Oppe-Sundby blev til Oppe-Sundby Kommune, og man forventede, at antallet af kommuner i amtet ville komme ned på 22 i løbet af de nærmeste år.

Kommunesammenlægningen i 1970 ændrede radikalt i det hidtil kendte mønster, da den reducerede by- og landkommunerne til 275 og amterne til 14. Sammenlægningerne i Frederiksborg Amt førte til 19 kommuner. Dette skete på baggrund af meget svære overvejelser gennem en hel del år i de små venstredominerede landkommuner, men reformen var nødvendig for at løse det net af servicefunktioner og -opgaver, der fulgte med velfærdssamfundet.

Fra mangel til overflod

I perioden fra 1950 til 1970 ændredes Danmark fra et mangelsamfund til et overflodsamfund. Der kom en mængde nye varer på markedet rettet mod hjem og familie, og de større lejligheder og huset blev fyldt med nye forbrugsgoder.

I løbet af 1960'erne fik mange arbejderfamilier råd til at købe både køleskab og statussymbolet over dem alle – egen bil. Den mest solgte bil i 1963 var en VW 1200. Der blev solgt 10.296 af dem, og den kostede i februar 1964 15.733 kr.

Mange af de nye forbrugsvarer var det man i dag kalder »mærkevarer«. Den moderne reklameform hørte også til masseproduktionens tidsalder, og med velstandsstigning-

De kendte teenage-stjerner, som man kaldte dem, og popgrupper optrådte fra tidligt i 1960'erne i tidens modetøj og reklamerede for lokale eller landsdækkende forretninger. Her danner Stoke Sect baggrund for modens luner i 1966. (Bo Olsen)

en blev det nu reklamens opgave at skabe efterspørgsel. Forbrugeren skulle have valgmuligheder, sagde industrien, og bl.a. de unge blev gennem 1960'erne en stadig større målgruppe for reklamerne.

»Isbarens Donna gør sin entré med sin svorne veninde med guldkugler i ørerne ved sin side. Donna'en bærer Greta Garbo-solbriller, fiskejakke, knickers, nylonstrømper og endelig ikke at forglemme et sort halstørklæde og en løst hængende sweater«, kan man læse i en artikel om unge i Nordsjælland. De unges mode og smag blev der brugt megen spalteplass på, og annoncer rettet mod ungdommen kom til at fylde mere og mere.¹⁰

Forbrugers lavalder blev langsomt sænket med den økonomiske udvikling. I

1950'erne havde konfektionsindustrien indført størrelse 36 og 38 i voksenmoden, men teenage-pigerne ville i 1960'erne se både yngre og anderledes ud end deres mødre. Fruetøj passede sig ikke for en teenager, og moden ændrede sig op gennem 1960'erne fra strutskørter og opsat hår til miniskørter og drengefrisurer. Tøjet var ikke længere ternet men i psykedeliske mønstre, og forretningernes ekspeditricer var nu jævnaldrende med kunderne. Tøjbutikkerne flyttede fra de mondæne forretninger og magasiner til små intime butikker, og tidens popidoler optrådte som dressmænd sammen med fotomodeller i det nyeste tøj fra tidens hotte butikker.

De nye moder spredte sig hurtigt til provinsbyerne, og de unge fra Nordsjælland

Med de nye boligområder fulgte et behov for nye skoler. Mørdrupskolen i Espergærde var klar til indflytning ved skoleårets start 1963/64. (Kjeld Damgaard)

behøvede ikke at tage til København for at købe den nye satinskjorte, sømandsbukserne, mini-mini kjolen eller uniformsjakken, for at kunne ligne *The Beatles* på omslaget af »Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band«.

Politik og økonomi 1960-66

Groft sagt kan man sige, at befolkningen op til slutningen af 1950'erne stemte på de politiske partier, de plejede. Men udviklingen gennem 1950'erne og især i 1960'erne ændrede vælgernes vaner, og partierne havde ofte svært ved at forudsige, hvor den voksende middelklasse med eget hus og bil ville sætte sit kryds.

Ved indgangen til 60'erne sad Socialdemokratiet tungt på magten. Ved folketingsvalget i november 1960 havde 42,1 pct. af vælgere stemt på partiet, og statsminister Viggo Kampmann lancerede sloganet »det er dejligt at være socialdemokrat«.

Det skulle nu hurtigt vise sig, at det blev meget besværligt at være socialdemokrat og leder af regeringen. Arbejderbevægelsen og

Socialdemokratiet mærkede allerede i starten af 1960'erne tendenser til mere åbne og diskuterende forhandlings- og beslutningsformer og mindre »partidisciplin«. Også atommarcherne i starten af 1960'erne varslede nye måder at blande sig i den politiske debat.

De pacifistiske budskaber vendt mod den stigende atombevæbning og oprustning blev til glæde for partierne til venstre for Socialdemokratiet. Fra 1967 kom de voldsomme demonstrationer mod USA's krigsførelse i Vietnam – og året efter studenteroprøret – til at præge den politiske opinion, og Socialdemokratiet tabte terræn.

Op til 1960 havde det økonomiske liv stort set været i balance, men i de følgende år steg lønningerne eksplosivt, hvilket førte til kraftige prisstigninger og stigende underskud på betalingsbalancen. Det førte til flere kriseforlig, men forligene skabte ikke balance mellem produktionen og købekraften, og regeringen så sig ikke i stand til at få bedre hold på udgifterne og indkomspolitikken.¹¹

Lønnen steg voldsomt gennem hele årtiet.

Fra f.eks. september 1964 og 12 måneder frem var de gennemsnitlige lønstigninger på næsten 10 pct., og der kom 4,6 pct. flere i arbejde. Hjulene var for alvor begyndt at rulle, og staten havde alvorlige problemer med at styre finanserne, så den ene dyrtidsportion efter den anden blev udløst af det stigende pristal.

Det røde kabinet falmer, 1966-1970

I januar 1966 fandt Venstre og Radikale sammen med Socialdemokraterne om et kriseforlig, men da oppositionen i efteråret stemte nej til en skattereform og indførelse af kildeskat, opløste statsminister Jens Otto Krag Folketinget, og udskrev valg til den 22. november.

Valgets udfald blev opsigtsvækkende. Socialdemokratiet led nederlag for 2. gang siden 1960, men da SF samtidig fordoblede sin folketingsgruppe fra 10 til 20 medlemmer forsøgte statsminister Krag at danne en S-SF regering.

Det lykkedes ikke, og Krag dannede en socialdemokratisk mindretalsregering med støtte fra SF, det såkaldte røde kabinet. Sam-

arbejdet holdt kun knap to år, da modsætningerne mellem regeringen og de to store oppositionspartier, Venstre og Konservative, om bl.a. finanspolitikken sled på enigheden.

I slutningen af 1967 viste der sig en begyndende splittelse i SF's rækker, og det kom til åbent brud internt i partiet, da SF så sig nødsaget til at stemme for finansloven 1968 med dets militærbevillinger.

Det blev imidlertid valutapolitikken med en devaluering af kronen samt et efterfølgende forslag om at styrke erhvervslivets konkurrence ved et avancement, bortfald af en dyrtidsportion samt vedtagelse af en engangsskat for alle andre end lønmodtagerne, der førte til regeringen Krag's afgang i december 1967. SF kunne ikke slutte op bag regeringens forslag, og regeringsgrundlaget brød sammen, da seks udbrydere fra SF dannede Venstre-socialisterne.

Efter valget i januar 1968 blev der dannet en VKR-regering under ledelse af Hilmar Baunsgaard. Den liberale regering søgte at stabilisere den ophedede økonomi, men samarbejdet med arbejdsmarkedets parter om at begrænse de kommende lønstigninger gik i

Drømmen om egen bil kom inden for rækkevidde med den stigende inflation og fulde beskæftigelse, og mange kvinder satte sig bag rattet.

(Kate Bengtsen)

vasken. I stedet blev oms'en på 10 pct. forhøjet til en moms på 12,5 pct., og regeringen bebudede kraftige skatteforhøjelser. Den varslede kildeskat blev udsat til igangsættelse den 1. januar 1970, men trods de ovennævnte og flere andre økonomiske indgreb, var landets finanser på absolut slingrekurs.

Det hele var ikke økonomi

I juli 1969 satte det første menneske sin fod på månen, og dermed afsluttes årtiet med, at der var blevet meget højere til »loftet«.

På godt og ondt skabte den tekniske udvikling og den økonomiske vækst grobund for reformer på mange væsentlige områder i samfundslivet, og dermed for en videre udvikling af velfærdssamfundet. Der kom nytænkning i socialpolitikken og boligpolitikken, og de store reformer af uddannelsessystemet berørte i høj grad de unge.

Økonomien fik samfundshjulene til at rulle, regeringer og koalitioner opstod og brød sammen på grund af den økonomiske politik, og skatteborgerne fik flere penge mellem hænderne. De unge fik mulighed for et fritidsjob, så de kunne købe forbrugsgoder som elektriske guitarer og forstærkere – på afbetaling. Danskerne lånte sig også til de store forbrugsgoder som bil, TV og vaskemaskine, og staten lånte i udlandet for at få styr på betalingsunderskuddet. Da forbrugsfesten var på sit højeste, og arbejdsløshedens sorte spøgelse begyndte at vise sig, var det vanskeligt at rette op på de tidligere års manglende politiske enighed om en økonomiske politik.

Men alt dette gik hen over hovedet på hovedparten af de unge. For mange af dem blev slutningen af 1960'erne et spørgsmål om »peace, love and understanding«.

Fra læderjakke til afghanerpels – de unge i 1960'erne

I Hundested gifter man sig helst, før man er vokset fra konfirmationskjolen. 17 lange vintre i barndomshjemmet kan være nok. Hvorfor mon? Er det anderledes at være ung på Halsnæs? ... Er det konstellationen af kedsomhed og Kattegat, der lokker de unge ind i ægteskabets havn alt for tidligt? Hvor galt er det med gifteiveren og kedsomheden? Vi slår tilfældigt ned på den 20-årige maskinlærling Flemming Andersen. Han siger: 'Vi var 16 i min klasse. Alle undtagen jeg er gift i dag. Der er gået sport i det.' Han mener, det er noget slemt pjat ... 'Der bliver ikke rigtig gjort noget for os, der er over 18 år. Vi har ingen steder at være ... Det er også derfor vi slås så meget ... Jeg havde karantæne fra alle værtshusene i Frederiksborg Amt i et helt år. Så måtte jeg helt til Holte for at få en svingom. Men nu er jeg blevet ringforlovet. Så bliver man jo lidt mere rolig.'

Frederiksborg Amts Avis, 7. april 1965

Krav om bedre uddannet arbejdskraft

I 1960'erne var de store årgange blevet unge, ca. 880.000 var mellem 15 og 24 år. De fleste af dem var enten under uddannelse eller beskæftiget som funktionærer, faglærte eller ufaglærte i industrien. De unge havde langt højere materiel levestandard end tidligere generationer, og de havde mere fritid og mere formel uddannelse.

De unge var et begreb, der praktisk talt ikke eksisterede blot få årtier tidligere, hvor man gik direkte fra barndommen til voksentilværelsen. Ungdommen i 60'erne var ikke som før i tiden i lige så høj grad medansvarlig for familiens eksistens, da langt flere af dem nu var økonomisk afhængige af forældrene, fordi de gik længere tid i skole eller var under uddannelse. I 60'erne søgte de unge samtidig i højere grad end tidligere at frigøre sig fra familien og fra voksenverdenens normer og vær-

dier. De unges stræben mod uafhængighed fra voksenverdenen kunne give sig udtryk i passivitet, i ungdomsoptøjer eller i formulere- ret samfundskritik.¹

Mange unge var i 50'erne flyttet fra landet til de nye industriarbejdspladser i byerne. Industrien krævede kvalificeret arbejdskraft, og de kvalifikationer som det moderne samfund havde et stadigt stigende behov for, kunne de unge ikke som tidligere tilegne sig fra forældrene og i de små virksomheder på landet. De måtte i skole eller på specialkurser for at få den nødvendige viden.

Allerede i befrielsesregeringens trontale i 1945 var det blevet lovet, at der skulle gennemføres en lovgivning for at forøge de unges muligheder for at uddanne og udvikle sig mod de nye tider. De ændrede krav til arbejdskraften og den stigende teknologisering

betød, at der måtte skabes fælles forudsætninger for uddannelse og en efterfølgende specialisering. Udgangspunktet for reformer af det danske uddannelsessystem måtte derfor tages i folkeskolen. I 1958 blev der vedtaget en ny skolelov, som i bund og grund afspejlede erhvervslivets krav til arbejdskraften.

Med skolereformen blev der etableret en syvårig grundskole med mulighed for et frivilligt ottende år. Der blev lagt en treårig realskole oven på grundskolen, hvorfra det blev muligt efter både 2. og 3. real at gå over i gymnasiet.

I midten af 1960'erne var 70 pct. af de 14-18-årige under en eller anden form for uddannelse. 42 pct. var under almen eller teoretisk uddannelse, og 28 pct. havde tegnet en lærekontrakt. Andelen af kvinder under almen eller teoretisk uddannelse steg fra 5 pct. i 1940 til 16 pct. i 1965, men det var dog stadig langt fra mændenes 47 pct.

Selvom man på mange måder kan tale om en uddannelsesekspllosion, så havde eksplosionen en social slagside. Det var stadig unge fra de højeste sociale lag og mænd, der i slutningen af 60'erne tog de længerevarende uddannelser. Hver anden ung fra socialgruppe 1 gik i gymnasiet. Antallet af gymnasister faldt brat til hver fjerde, hver tiende og ned til to ud af 100 i henholdsvis socialgruppe 2, 3 og 5.²

Den voldsomme tilgang til uddannelsessystemet fra sidst i 50'erne havde flere årsager. De offentlige investeringer i uddannelsessystemet steg ud fra en overbevisning om, at uddannelse ville fremme den økonomiske vækst. Indtil 1953-54 havde investeringerne i uddannelse kun udgjort 2 pct. af nationalproduktet. Sidst i 60'erne var de oppe på 6 pct. Derudover havde forældrene i 60'erne bedre råd til at holde deres unge i uddannelse, og mange søgte at få en uddannelse, der gav mulighed for større indtjening og højere status.

Hvor man i starten af 1960'erne talte om

skolen og erhvervslivet, talte man om skolen og samfundet i slutningen af årtiet, da Folketinget tog beslutning om at videreføre reformerne af den grundlæggende skoleuddannelse og udvide skolepligten. Først i 1973 trådte hele ordningen med ni års skolepligt i kraft.

Antal beståede eksaminer i pct. af det samlede antal unge i de relevante aldersklasser 1950-1970			
	Mellem-skole-eksamen	Real-eksamen/ preliminær eksamen	Student-eksamen
1950	22,4	14,6	4,6
1955	28,4	19,1	5,1
1960	32,3	23,6	6,8
1969	42,4	29,9	12,6

Fra: En brydningstid. Regeringens Ungdomsudvalg. Rapport 1, 1982 p. 51.

Min far skaffede lærepladsen

Den teknologi der blev indført i erhvervslivet forudsatte generelt et højere uddannelsesniveau hos de ansatte. I 1956 var der kommet en ny lærlingelov, og aftenundervisningen på de tekniske skoler blev langsomt erstattet af dagundervisning, hvor der blev givet en mere dybtgående og fagrettet undervisning, så de unge kunne tilegne sig den specialiserede viden, som erhvervslivet stillede krav om. Frederiksborg Amt nedsatte i januar 1960 et udvalg, der fik til opgave at komme med forslag til bygning af en teknisk skole på et areal ved Amtmandsvang i Hillerød. Skolen skulle »opfylde både nutidens og fremtidens krav«, og planerne for bygningen blev højt prioriteret.³

Men de ændrede uddannelser skabte ikke

bedre løn- og ansættelsesvilkår, og det var stadig forældrene der bestemte, hvilken læreplads de unge skulle have.

Hans Peter Hansen kom i lære som bogbinder i 1965. Det var hans far, der skaffede pladsen. I den første tid var han arbejdsdreng, men så blev hans far og mester enige om at indgå en kontrakt. De første tre måneder fik han 27 kr. om ugen i løn. Efter tre måneder steg lønnen 2 kr., og som 4. års-lærling tjente han 116 kr. om ugen. Halvdelen af lønnen måtte han betale hjemme, så der var ikke meget at »gå i byen for«. ⁴

Helle Hefsgaard fortæller: »Jeg kom i lære da jeg var 15 år i 1965 ... Da jeg kom i lære på kontor fik jeg 450 kr. det første år, 525 det næste år og 600 kr. det sidste år hos Johnson Wax i Farum. Lønnen var god i start-

en, men den endte med at være ikke så god, for den var låst fast i kontrakten. Den blev ikke reguleret. Jeg kom i kontorlære fordi jeg var en duks i skolen ... Da jeg skulle ud af skolen sagde min far til mig: 'Min datter skal have en uddannelse.' Det var stort for ham, for der var slet ikke tradition i familien for, at pigerne fik noget som helst. Jeg skulle have en uddannelse, så jeg kunne klare mig selv. Og så sagde han, at jeg kunne komme i forretning eller på kontor. Det skulle være kontor, for så havde man fri om lørdagen. Og jeg kan aldrig mindes, at jeg tænkte på, hvad jeg selv kunne tænke mig. Det var nok det rigtige. Sådan var min senere mands forældre også over for ham. Han kom i skotøjslære, hvilket set i bakspejlet var totalt knald i låget, da han ikke kunne tal og regnskab.« ⁵

En ung pige der var i lære som damefrisør, fortalte i 1968 til Frederiksborg Amts Avis, at hun var glad for sit arbejde og også tilfreds med de 50 kr., hun tjente om ugen. En del af hendes arbejde var oprydning og rengøring, hårvask m.v., men snart skulle hun til at lære at lave krøller. Hun kunne berette, at den første tid som elev ikke var så spændende, men hun havde lyst til at blive damefrisør. ⁶

De unge lærlinge måtte affinde sig med et meget autoritært system, hvor mesters ord var lov, og lærlingen skulle gøre sig fortjent til udvikling og nye arbejdsopgaver. De fleste lærlinge gik stadig på teknisk skole om aftenen, og kun i kortere perioder på skole i dagtimerne for at lære de dele af håndværket, som de stadig mere specialiserede virksomheder ikke kunne lære dem.

Socialforskningsinstituttet viste i en strøm af undersøgelser fra midten af 1960'erne, at uddannelsessystemet var gennemsyret af social ulighed. Langt de fleste i den laveste socialgruppe gik ud af skolen efter syvende klasse, og selvom Socialdemokratiet via deres uddannelsespolitik søgte at ændre på dette, viste det sig umådeligt svært at få vendt denne tendens.

Frisuren sættes som Brigitte Bardot's i klubbens garderobe. (Espergårde ungdomsskole)

BAL

lørdag den 2. februar fra kl. 20,00
i skolens gymnastiksal

HELSINGE SHOW-MEN

spiller og underholder

Gamle skoleelever er velkomne
Med binaanden i mælkepopen over en mælkedrink
Entré kr. 3,00

Mælkepop

med festlig mejerigtige
mælkedrinks
fra Hundested mejeri

EVENTYRIS I BÆGER

Tivolimælk
Papegøjemælk
Bambimælk
Hawaimælk
Floridamælk
Studentermælk
Cacaomælk
Harlekinmælk
Moccamælk
Olympialimonade
Floridailimonade
Hawailimonade
Papegøjelimonade
Bambillimonade

Med amerikaniseringen af ungdomskulturen kom der nye begreber og adfærdsmønstre ind i de unges hverdag. Det var et stort hit at mødes i »mælkepoppen«, hvor man bl.a. kunne drikke en Papegøjemælk. Annonce fra februar 1963.

Børn af arbejdere og selvstændige i landbruget var uddannelsesmæssigt de ringest stillede, og pigerne blev hovedsagelig beskæftiget som fabriksarbejdere, ufaglærte indenfor butik og handel eller med husligt arbejde.

I gymnasiet og videre på universitetet

Erhvervslivets voksende krav til teoretiske kundskaber blev søgt imødekommet med en kraftig udvikling af både de faglige skoler og en udbygning af specialarbejderskolerne til omskoling og specialisering af den ufaglærte arbejdskraft. Hertil kom en voldsom udbygning af først gymnasierne og senere universiteterne.

Velfærdssamfundet krævede som nævnt veluddannede unge, men samtidig med at antallet af studenter steg, faldt tilgangen til de faglige uddannelser i slutningen af 60'erne, og på Helsingør Værft oplevede man for første gang, at der var mangel på skibsbyggerlærlinge. En faglig uddannelse havde ikke længere samme status som før. Forældre så gerne, at deres »blomsterbarn« sprang ud med studenterhuen på (hvis man overhovedet kunne få blomsterbarnet til at tage den på), og gik videre på universitetet.

»Jeg kan også huske, at der var stor forskel

på, om man gik i gymnasiet eller var i lære. Når vi skulle have fester på Statsskolen [i Hillerød], så var det netop en af kampene, at pigerne gerne ville have deres lærlingekærestere med. Men det mente rektor ikke, de skulle have lov til, for det var helt uforenelige størrelser – en lærling og en gymnasieelev«, fortæller Anders Dohn.⁷

I 1950 blev ca. 2.600 studenter. Det svarede til 5 pct. af en ungdomsårgang. I 1968 var antallet steget til 12 pct., og antallet af universitetsstuderende fra 9.000 til 35.000 i perioden fra 1960 til 1970. Men trods stærkt forøgede bevillinger og udbygning af universiteterne kunne hverken lærere eller lokaler følge trit med tilgangen af studerende. Frafaldet nærmede sig i slutningen af 60'erne 50 pct., og de studerende beskyldte universiteterne for forældet uddannelsestænkning, gammeldags styreform og manglende demokratisering.

Rock- og beat-generationen

Den stigende levestandard efter anden verdenskrig betød som sagt, at en større andel af familiens indtægt kunne gå til at holde de unge i skole og til nye forbrugsvaner. De unge fik deres egne forbrugsvaner og begyndte at

klæde sig anderledes end de voksne. De hørte også en anden musik og dansede andre danse. En ny ungdomskultur var ved at udvikle sig, og den indebar en protest mod de voksnes livsform og livsindhold.

Ungdomskulturen havde et internationalt præg, og de unges normer blev i højere grad gruppens end hjemmets. De unge 13-19-årige blev nu kaldt teenagere. Nye foreteelser dukkede op, bl.a. skulle man have egen knallert.⁸

Europa modtog efter krigen betydelig økonomisk støtte fra USA til genopbygningen, og i kølvandet fulgte den amerikanske kulturpåvirkning gennem den ekspanderende

medieindustri. Også den danske ungdom tog med kyshånd mod de mange nye muligheder den stigende velstand skabte, og man kopierede den amerikanske stil både hvad angik tøj, opførsel og musik.

Ungdomskulturforskere og musiksociologer har gennem deres forskning i 1950'ernes subkulturer bl.a. peget på, at udviklingen af rockkulturen udsprang fra arbejderungdommen. De unge der nu havde bedre økonomiske muligheder end før, købte ikke et færdigudviklet »stilprodukt«, men udviklede deres egen stil gennem en sammenstilling af mange forskellige produkter. F.eks. modificerede mændene jakkesættet – der ellers signalerede

*Pigtrådsgrupperne optrådte i jakkesæt og blankpolerede sko. The Lockings 1965.
(Morten Møller Nielsen)*

en helt anden gruppe – blandt andet ved brug af læderjakker, læderslips, læderkasket og støvler, og skabte dermed en helt ny stil, der understregede gruppens særegenhed og sammenholdet mod det eksisterende system. Forskerne peger på, at dette i virkeligheden kan betragtes som en videreførelse af de traditionelle arbejderklassedyder, der var gået tabt i forældre-kulturen.⁹

Rockkulturen skabtes primært gennem filmidolerne og sekundært gennem musikidolerne. I Danmark var det langt hen af vejen en plagiatkultur, og selve rock'n'roll-kulturen havde en meget begrænset udbredelse til de større byer. Rock'n'roll-kulturen hang i Danmark snævert sammen med musikken og dansen, og det var medierne, der i forbindelse med de forskellige optøjer i 1956 og 1957 skabte begrebet rockere.

De unge brugte rockmusikken som både udtryksform og protest. De simple rocktekster udtrykte ikke isoleret et oprør mod samfundet, men den måde de unge klædte sig på, og den måde deres musik blev fremført og brugt på, var i sin kerne et oprør mod både forældre og det omgivende samfund. Forældre og medier mente, at rockmusik var usmagelig, og at sex blev blandet med musikken på den måde, som de unge dansede på.

Mens rock'n'roll-kulturens bærere var 17-18 år og ældre, var bærerne af beatkulturen en del yngre. De var en ny generation af langhårede teenagere, der var vokset op fra begyndelsen af 1960'erne. Også de skilte sig ud fra forældregenerationen ved at klæde sig anderledes, men deres tøjvalg var klart bestemt af deres foretrukne beat-grupperes påklædning. Tøjstilen, musikstilen og sammenholdet i gruppen udgjorde et fællessprog, som de mest progressive unge så at sige eksporterede til de mere almindelige unge, der udgjorde langt hovedparten af generationen.

Boligmanglen var i 50'erne og starten af 60'erne katastrofal specielt for de dårligst stillede. De unge, der flyttede til storbyerne, stod

derfor ofte uden en egen bolig og måtte flytte ind i et værelse eller en klublejlighed i byens mest socialt belastede kvarterer, og en del unge kom i konflikt med loven.

Til forskel fra de landsdækkende undersøgelser af de unges forhold i storbyerne ser vi en helt klar tendens til, at de unge i 50'ernes Nordsjælland blev boende længere i barndomshjemmet, og at forældrenes nærvær gjorde, at de blev mere konservative i deres tilegnelse af den nye ungdomskultur end storbyungdommen. Provinsungdommens tilknytningen til hjemmet er måske også en væsentlig årsag til, at rockkulturen ikke blev en egentlig landsdækkende og bredt favnende kultur.¹⁰

Ligesom rocken var 60'ernes beatkultur en protest mod samfundet, forældrene og skolen. Beatmusikken og ikke mindst teksterne var de unges egendom, og der var mange af forældregenerationen, der overhovedet ikke forstod de engelsksprogede tekster. På den måde skabte beatmusikkens tekster også en generationskløft til forældregenerationens populærmusik som f.eks. »Den hvide måge«.

Men til forskel fra rocken udviklede beatmusikken sig såvel musikalsk som tekstligt fra den kommercielle »popkærlighed« til den – i midten og slutningen af 60'erne – samfundsengagerede debat- og protestmusik, der gik hånd i hånd med eksperimenterende livsformer og drømmen om en bedre og mere fredelig verden.

Samfundet og ungdommen

De unge, der var 14-15 år i 1964, var unge på en helt anden måde, og havde helt andre muligheder og tilbud, end dem der var 14-15 år i 1959-60. I midten af 60'erne havde de flere muligheder for fritidsbeskæftigelser i det gryende fritidssamfund, end deres jævnaldrende havde haft det i slutningen af 1950'erne og starten af 60'erne. De gik længere tid i skole, og havde bedre muligheder

*Det vakte blandt
mange ældre nogen
forargelse at se unge
piger stoppe piben.
Fotografiet er fra Club
Mockin' Birds i efter-
året 1966.
(Gert Brask)*

for at tjene lidt ekstra lommepenge ved fritidsjob. Og så fik de ikke mindst lidt friere tøjler af deres forældre.

I 1970 udsendte regeringen en betænkning om »Samfundet og Ungdommen«. Betænkningen gennemgik grundigt forskellige aspekter af de unges liv og uddannelsesforhold de følgende 20 år.

Desværre fandtes der på daværende tidspunkt kun ganske lidt videnskabeligt materiale om de unges stilling i familien. En enkelt undersøgelse af unge i alderen 14 til 18 år viste sammenlignet med tidligere undersøgelser, at familiemønstret gennem de seneste årtier havde ændret sig betydeligt. Førhen indtog familien en central plads i de unges opdragelse og opvækst, mens i særlig grad skolen gennem 50'erne og starten af 60'erne fik et øget ansvar for opdragelse og uddannelse. Dette hang bl.a. sammen med den stigende beskæftigelse og kvindernes tilgang til arbejdsmarkedet.

De unge beskrev i midten af 1960'erne forholdet til forældrene som positivt og ikke særligt kritisk. Faren stod for de unge som en mere fjern person, som man ikke så let som

moren kunne betro sig til og diskutere sine personlige problemer med. Drengene i undersøgelsen berettede oftest om stridigheder med moren om tøj, for lidt lektielæsning og penge, mens moren beklagede sig over drengenes manglende hygiejne. Med faren havde drengene stridigheder om penge til tøj.¹¹

Pigerne opregnede grunden til de fleste uoverensstemmelser som diskussioner om tøj og for meget social aktivitet. Stridighederne om tøj gik mest på arten af tøjet.

»Tænker jeg tilbage, så har der altid i min horisont været en stor forskel på før og efter 18 år. F.eks. så købte jeg på et tidspunkt en øjenskygge, og den tog min far fra mig, for som han sagde: 'Sådanne nogle piger har der altid været, og sådan er du ikke' ... Da jeg var blevet konfirmeret fik jeg nogle penge, og nogle af dem brugte jeg på nogle grønne fløjlsbukser inde i Nyhavn ... Sådanne nogle med bikinitalje, gylp og svaj i bukserne. Dem kørte min far ind med igen, for sådan nogle med gylp! Nej nu stopper vi, det kunne en pige ikke«, husker Helle Hefsgaard.¹²

I juni 1968 offentliggjorde Helsingør Dagblad en miniundersøgelse om de unge under

overskriften »Sådan er vi«. En gruppe 16-17-årige havde spurgt jævnaldrende i Helsingør om deres vaner, kærester, boligforhold og meget andet.

25 pct. af de unge adspurgte helsingørnere havde ikke deres eget værelse, og ca. halvdelen havde en fast ven/veninde. 88 pct. af drengene havde været berusede, pigerne brød sig ikke om pornofilm, og hver anden af de unge troede på gud. Alle var konfirmeret – men ingen gik i kirke. 20 pct. af de unge i Helsingør kom i popklubberne, mens 97 pct. af dem var tilhængere af pop.

Undersøgelsen fra Helsingør viser samstemmende med Socialforskningsinstituttets undersøgelser fra midten af 1960'erne, at samværet med kammeraterne og fritidslivet uden for hjemmet betød mere og mere for de unge. Omfanget af de 15-19-åriges fritid var blevet betydeligt udvidet set i forhold til tidligere, og lærlingegruppen var bedre stillet end aldersgruppen som helhed. De unge anvendte deres fritid uden for hjemmet på aftenskole/

I ungdomsklubben Vestergården i Helsingør spiste man ofte sammen før der blev budt op til shake og twist. (Mona Svendsen)

ungdomsskole, biograf, på idræt og 20 pct. gik ud og dansede en eller flere gange om ugen. Der var sket et betydeligt fald i de unges deltagelse i foreningslivet og i tilslutningen til de politiske ungdomsorganisationer.¹³

Kammeratskabsgruppen

Bjarke Schmidt, der spillede i forskellige pigtrådsgrupper i Hillerød fra midten af 1960'erne, fortæller om den betydning kammeraterne i gruppen og sammenholdet havde for ham.¹⁴

»Det var klart en form for socialisering, men der lå også meget et ønske om at præstere noget, og gøre sig bemærket og være de bedste ... Og så har spilleriet og grupperne haft en social funktion. For mange var det et socialt sikkerhedsnet. Man havde et tilhørsforhold. Derfor var det bestemt ikke sjovt, at mit samarbejde med *Eddystones* ophørte, for det var på en eller anden måde en form for nederlag ... at man pludselig var ude af det sociale fællesskab til man fik etableret et nyt ... Vi tog rundt i ungdomsklubberne i gruppen også selvom vi ikke spillede ...«

Bjarke fortæller videre, at det efter hans mening »var billigt for samfundet at have disse uformelle og formelle grupper i ungdomskulturen ... Vi tog os af hinanden i alle sammenhænge i en periode, hvor der var mange fristelser med hash og narkotika. Men også hvis der var en der havde et personligt problem og kærestesorger, var gruppen klar ... Men det betød da også noget, at samtidig med, at gruppen fungerede som et socialt netværk, så havde vi også den lille virksomhed, som gruppen også var. Gruppen skulle udvikle sig musikalsk. Vi skulle organisere alt muligt fra at finde på nye numre til transport, når vi skulle ud og spille. Der var nogle rollefordelinger i det, da vi hver havde vores styrker. Jeg tror, at vi på den måde også lærte nogle ting, som vi har kunnet bruge siden hen. Vi var i mange sammenhænge nogle små voksne.«

Nina var i oktober 1965 i lære som barneplejerske, og lørdag var arbejdsdag til kl. 12. Eftermiddagen blev brugt til at gøre sig i stand til aftenens besøg i Hit House.
(Nina Bengtzen)

Begrebet kammeratskabsgruppe var i 60'erne for så vidt ikke nyt. Men med den stigende fritid, de større økonomiske muligheder for de unge samt fokus væk fra familielivet blev det, som forskerne har kaldt kammeratskabsgruppen, et vigtigt element i udviklingen af ungdomskulturen og i udviklingen af den beatkultur og gruppedannelse, som specielt de unge mænd blev en væsentlig del af.¹⁵

Når kammeratskabsgruppen i 60'erne blev et udbredt fænomen og i stand til at sikre ungdommen en midlertidig identitet hang det sammen med, at gruppen var et ukontrollabelt felt for forældre og autoriteter. I gruppen var det de unge, der herskede, og man havde mulighed for at afspejle sin identitet i gruppens homogene overflade og inden for gruppens rammer afprøve sig selv og sin identitet.

Kammeratskabsgruppen fungerede relativt selvstændigt i forhold til voksenautoriteterne, og de unge styrede selv gruppens liv og dens indre univers. Rekrutteringen til gruppen

foregik i skolen, i klubberne, til idræt og i alle de andre sammenhænge, hvor de unge mødtes. Den enkeltes opdragelse og forældrenes status i samfundet var ubevidst en selektionsmekanisme for hvem, der blev lukket ind i den enkelte kammeratskabsgruppe. Hertil kom, at gruppens uddannelsesmæssige baggrund var væsentlig for gruppens fælles klangbund, og grupperne etableredes sjældent på tværs af de sociale og uddannelsesmæssige skel.

At kammeratskabsgruppen hovedsagelig var drengeorienteret, hang blandt andet sammen med den stærke kønsopdeling og stramme sexmoral, der stadig eksisterede i 60'erne. Pigerne opdragelse var rettet mod hjemmet, og pigerne var på det seksuelle område underlagt flere restriktioner end drengene. Derfor sikrede forældrene sig også i større udstrækning, at pigerne udadvendte fritidsaktiviteter skete under mere kontrollerede former og i hjemmet sammen med veninderne.

Helle Hefsgaard fortæller, at hun normalt ikke fik »lov til at gå ud. Min far og mor

Forældrene havde noget lettere ved at slippe deres sønner løs end døtrene, så drengene var i overtal i ungdomsklubberne. Fra Espergærde ungdomsskoles bar i 1964. (Espergærde ungdomsskole)

kunne smadder godt lide [min kæreste] Bjarne, så gennem Bjarne har jeg nok fået frihed til at lave mere, end hvis han ikke havde eksisteret ... Der kom så den der Teen klub i Farum, og jeg kunne ikke få lov til at gå i den. Og jeg har aldrig fået nogen rigtig god begrundelse for hvorfor ... Jeg kan huske, hvordan jeg sad oppe i vinduet. Vi boede meget tæt på skolen, så jeg kunne se, når der foregik de baller på skolen. Jeg kunne se, at de alle kom. Det var virkeligt et tilløbsstykke. Der sad jeg i vinduet og kiggede, og måtte ikke komme med. Det værste var, at jeg ikke gjorde oprør, men det gjorde man ikke. Jeg gik i ungdomsklub, men jeg husker ikke ungdomsklubben som noget med at danse. Det tætteste jeg kom på det, var skoleballerne, hvor der kom nogle orkestre og spillede.«¹⁶

De unges fritid

I 1950'erne blev der etableret en række fritids- og ungdomsklubber, hvis formål bl.a. var at »opfange og regulere« de unge, der ikke havde lyst til at gå ind i det etablerede foreningsliv.

I de større byer blev der allerede i 1950'erne

etableret klubber både af spejderbevægelsen, kommunerne, de kristelige organisationer samt af private. I starten af 1960'erne kom der for alvor gang i klubberne i Frederiksborg Amt, og i november 1963 blev Hillerød ungdomsklub, Tikøb ungdomskoleklub i Espergærde, Gilleleje ungdomsskoleklub samt Helsingør fritidsklub tilmeldt Landsforeningen Ungdomsringen. I januar 1964 kom Fredagsklubben i Fredensborg, Onsdagsklubben i Helsingør, Frederikssund Kommunes ungdomsskoleklub samt Nivå ungdomsskole ligeledes ind i Ungdomsringen, og flere fulgte i hastig rækkefølge.¹⁷

»Der er jo spurgt, om det kan betale sig at gøre noget for ungdommen«, sagde ungdomsskoleleder Max Kongslund ved indvielsen af Fredensborg ungdomsskoles nye lokaler til Fredagsklubben i 1965. »Folk lægger jo først og fremmest mærke til ballademagerne og de langhårede, men de er i mindretal blandt de unge, og jeg er overbevist om, at vi her har foretaget en god og rigtig investering.« Klubben blev drevet af et klubråd, og driften kostede i 1964 kun 900 kr.

Men ikke alle kommuner så så positivt på

de unge, og gennemgangen af amtets aviser viser, at der var en del polemik om behovet for at skabe brede og rigelige muligheder for de unge. Hertil kom, at der ikke var plads til de unge over 18 år i den eksisterende klubstruktur. Flemming Andersen fra Hundested kunne fortælle Amtsavisen, at ungdomsskolen ikke var et sted hvor han gad at komme. Godt 40 pct. af Hundested og Tørrups lidt yngre gik på ungdomsskolen, hvor der var en del aktiviteter.¹⁸

Ungdomsklubberne blev i mange tilfælde mødestedet for drengenes kammeratskabsgruppe, og ud over skolen og arbejdspladsen blev klubberne det sted, hvor der blev skabt nye kontakter. Det blev også for mange unge mænd det sted, de fik mulighed for at afprøve deres kræfter som musikere.

»Adskillige ungdomsklubber har i årenes løb gjort en stor indsats for amatør-orkestrene.« skrev bladet »Ungdom og Fritid« i februar 1962. »Ungdomsklubberne har først og fremmest hjulpet disse unge ved at stille lokaler til rådighed [og] enkelte klubber har taget et større skridt, ved at anskaffe instrumenter, som klubbens unge kunne låne. De unge betalte så tilbage ved at være 'husorkester' til klubbens egne fester.«

Gert Brask fra Espergærde fortæller om starten på *The Mocking Birds*, at »vi [kom] på ungdomsskolen, og det var faktisk der, vi startede. Der var et meget levende miljø, en masse der spillede og også orkestre. Vi er nu i 1963, og det er på det tidspunkt der kommer rigtig gang i sammenspillet ... Jeg gik ikke på ungdomsskolen, men jeg kom der og spillede i mere løse sammenhæng, og efterhånden fandt jeg ud af, at der var nogen, der var gode.«¹⁹

Men ud over klubben, ungdomsskolen og biografen var der ikke ret mange fritidsaktiviteter for de unge. Man kom en del sammen hos hinanden i hjemmene, kørte rundt på cykel eller knallert. Mange unge havde for øvrigt heller ikke helt så megen fritid som i

*Vibeke og Jannie travlt beskæftiget med at dekorere Vibeke's værelse med popplakater.
(Vibeke Danielsen)*

dag, da de til langt op i 1960'erne gik i skole om lørdagen, og adskillige havde som Helle Hefsgaard job efter skoletid for at tjene lidt lommepenge.

»Jeg startede med at gå i byen for en gammel dame to eftermiddage om ugen og handle ind, og mens jeg gik i skole gik jeg også med morgenaviser og sad og sov lidt i skolen. Og jeg har været i chokoladeforretning efter skoletid og også om lørdagen. Jeg fik ikke lommepenge, så jeg arbejdede for at få lommepenge ... Jeg havde også job i skoletiden i det store spisefrikvarter. Da gik jeg ned på lærerværelset, hvor jeg dækkede bord og lavede kaffe til lærerne. Jeg var lidt af et dydsmonster, for de tog jo ikke den værste rod ned til lærerne for at lave kaffe.«²⁰

Idoldyrkelsen

Forskellen på pigernes og drengenes opdragelse og muligheder viste sig også i den forskellige måde, de dyrkede de idoler, der kom frem omkring 1960. I det mandsdominerede

rock'n'roll- og pigtråds miljø fandt man pigerne blandt publikummet. Pigerne opdragelse i de traditionelle kvinderoller gav dem en særlig placering i forhold til musikerne – deres idoler. De var passive i forhold til drengenes aktiviteter som musikere. Pigerne dyrkede idolerne som konkrete men dog uopnåelige billeder på deres drømme og forventninger, og de satte fotos af dem op på væggen.

Drengenes opdragelse i mandsrollen placerede dem som de aktive og dynamiske i musikmiljøet. Drengene havde lettere ved at identificere sig med idolerne, der hovedsagelig var af deres eget køn, og idolerne tjente som forbillede for dem. Idolerne var noget de kunne efterligne og stræbe efter i håb om at overtage deres pladser – og dermed opnå pigernes beundring.

»Man skal være lidt af et skarn, hvis ikke man nævner guitarens tiltrækningskraft på smukke damer. Før i tiden kiggede pigerne knap nok efter os to fodboldtusser, iført

EN KÆMPE-SUCCESS

takket være deres musikalske dygtighed: men ikke mindst, fordi de er velklædte og velklædt er man altid i

Champion WILLYS MAGASIN HELSINGØR

Helsingø Show-Men fik finansieret deres »Champion« jakkesæt af Willy's Magasin i Helsingø, og Willy's Magasin betalte også for flere af gruppens tryksager. (Erling Zøllner)

stramtsiddende Pelébluse, Erik Gårdhøj-tøj og fire pakker Foska på bagagebæreren. Efter lidt styling og tøj fra Nyhavn 17, en rød guitar på maven og lidt god lyd, ja så var Capstones pludselig et hit på Gurrevejens Ungdomsskole, stedet hvor alle de smukke Helsingørpiger befandt sig. Hvem husker ikke Evy, Joan, Ann-Marie, Lisbeth, Hanne, Birgitte og hvad de nu ellers hed, de smukke pigegardere.«²¹

Idoldyrkelsen blev for alvor sat i system af popblade, film og lignende i starten af 60'erne, og senere fulgte dagbladene med i deres – noget fordømmende – beskrivelser af specielt pigernes opførsel til koncerter og deres forhold til idolerne.

Pigerne behov for idoler viste sig bl.a. gennem det utal af fanklubber, der opstod allerede fra starten af 1960'erne, og selv de lokale grupper var ikke for små til at have deres egne fanklubber. Det må dog betragtes som en overdrivelse, når Helsingør Dagblad i juli 1967 kunne berette, at der var dannet en fanklub for *Capstones*, »og den siger at have omkring 500 danske og svenske medlemmer ...«²²

De unges stil og opførsel

Frem til begyndelsen af 60'erne kan man ikke finde ret megen omtale af de unge, deres tøj og deres opførsel i de lokale aviser. Rockoptøjerne i København og flere af de større provinsbyer i 1956 og 1957 er overhovedet ikke omtalt, men fra 1961 ses en begyndende omtale af de unges tøjmode, ligesom antallet af billedannoncer for ungdomstøj er stigende. Otto Brandenburg var en af de første, der på den måde reklamerede for ung mode, og oftest blev han afbildet med sin guitar. Så tidligt som den 30. september 1960 havde

På modstående side ses Helsingør Dagblads billedreportage fra den 11. februar 1965.

»Tilskæreren« på Stengade i Helsingør en stor annonce på bagsiden af Helsingør Dagblad med et foto af idolet under teksten »popularitet og elegance kan overføres som særpræg på vores nye stil for ung mode«. Jakken kostede 168 kr. og benklæderne 89 kr.

Den nye ungdomsbølge, pigtrådsmusikken, omtales udelukkende i forbindelse med de få biografpremierer der var på bl.a. Cliff Richards og Elvis Presleys film. Hvor jazzmusikken, dens udøvere og forbrugere blev kommenteret jævnlige i større artikler og enkelte billedreportager, skal vi helt frem til starten af 1965, før det har været muligt at konstatere de første mere grundige omtaler af de unges påklædning, musik og opførsel.

Den 11. februar 1965 bragte Helsingør

Dagblad en helsides billedreportage fra Pop Time i Folkets hus i Helsingør, hvor pigtrådsorkesteret *The Lockings* spillede. Avisen skrev, at »teenagerne møder op i lange bukser og skjorte. Det er beat ... Den dominerende påklædning hos drenge er nappa-vest, ålestramme bukser og højhælede sko med store spænder. Frisuren er flot svungen, og tilsyneladende er Beatleshår allerede gået af mode.«

Hvor aviserne ikke følte trang til at bruge ret megen spaltepads på de mange pigtrådsballer, der forløb stille og roligt, var det den brede pensel Frederiksborg Amts Avis havde fremme i slutningen af oktober 1964, da den nydannede Birkerød Teen Klub havde lånt Birkerød klub til »rock fest«, som avisen benævnte det.²³

Det var Birkerød Teen Klubs første pigtrådsbal, og en københavnsk popgruppe spillede. Avisen beretter, at festen skulle have slutet kl. 23, men at »mange af de unge ... var tydeligt påvirket af spiritus, selvom der kun var blevet solgt sodavand til teen-klubbens medlemmer ... [De] havde åbenbart ikke lyst til at gå hjem, men var begyndt at lave optøjer ... [så] Birkerød klub lignede en slagmark, da de unge var gået ved midnatstid. Trægelænderet var brækket i stykker, flere af bordene ... var ridset med knive ... og flere gardinstolper var revet ned. Overalt flød det med cigaretskod, og i det hele taget var det et forfærdeligt svineri.«

Selvom avisen kunne berolige Birkerøds borgere med, at et par af de værste bøller var fra Nærum, var journalisten ikke i tvivl om, at Teen-klubben måtte finde et andet sted at holde rockbal næste gang. Det fik han ganske ret i, og det varede noget tid før der igen blev udlånt offentlige lokaler til pigtrådsballer i Birkerød.

Popballerne voldte også en del problemer i Helsingør. Der var tit politiuudrykninger i forbindelse med ballerne og de berusede unge gik hærgende gennem byen. Men ikke nok med det. Popballernes dårlige indflydelse på

Utallige danske og udenlandske grupper
eller gruppemedlemmer køber tøj i:

NYHAVN 13

Bl. a. kan vi nævne

københavns mestrene **STOKE SECT**

BEEFEATERS
BEETHOVENS
BLACK-BEATS
BOOTJACKS
CARAVANS
CLIDOWS
DEFENDERS
GIRLS BOYS

JOE E CARTER
JOHNY DEE
LOLLIPOPS
LIONS
KENNY AND THE STRINGERS
MATADORERNE
PETER BELLI og RIVALERNE
Sir HENRY and his BUTLERS
SOMEONES

Både drenge og piger begyndte i midten af 60'erne at købe tøj i de samme forretninger. Nyhavn 13 i København var en af de mest populære butikker i miles omkreds.

Der var mange forældre, der havde svært ved at tage deres søn eller datter med til middag hos møster Oda, hvis de var iført tøj, som det The Burglars optrådte i i 1966.
(John Mortensen)

skoleundervisningen blev taget op på et forældremøde på en af byens skoler, for »eleverne er ofte dvaske mandag morgen i skolerne ... Det skyldes bl.a., at der holdes popballer både lørdag og søndag, og når skoleeleverne insisterer på at overvære arrangementerne begge dage, præges de ofte af en stor sløvhed, der er til stor skade for undervisningen.«²⁴

Drengenes tiltagende hårlængde skabte mange bryderier både i hjemmet, i skolen og på arbejdspladserne. Gik håret bare til ørene i 1964, blev der hurtigt truet med en tur til herrefrisøren, hvor de blev maskinklippet i nakken og fik indsmurt brillantine eller brylcreme i tilgift.

Men som månederne gik voksede håret, og nogle drenge fik rigtig langt hår som Peter Belli. Det fik flere skoler i Frederiksborg Amt til at forlange, at eleverne fik klippet håret, da de risikerede at få det »i maskinen i metal-sløjd«. Men undervisningsministeren svarede, at der ikke var lovmæssigt belæg for at kræve noget sådant, og skolerne måtte leve med, at man ikke kunne se, om de var piger eller drenge – bagfra.²⁵

I slutningen af 1966 sendte Frederiksborg

Amts Avis journalisten Steen Hother til Village Pop Clubs første arrangement i Hillerød. Man kan nærmest beskrive Steen Hothers beretning ud fra temaet »en gentleman kommer til byen«. Det må have været første gang, at Hother satte sine ben blandt tidens unge. Han havde klædt sig i sit bedste tøj, men måtte hurtigt konstatere, at »... [jeg] havde allermest lyst til at tage toget tilbage til Lille-rød for at finde mine beskidte cowboybukser og sweater frem. Med dét var jeg sikker på, at jeg ville føle mig mere velkommen og muligvis blive bedre accepteret hos de unge.«²⁶

Det kan syntes lidt underligt, at Steen Hothers artikel med et foto af Peter Belli på scenen foran et rimeligt velklædt publikum, hvoraf nogen også bar slips, overhovedet blev bragt under avisens ugentlige rubrik »Unge i dag«.

»Jeg var ellers ikke sådan en, der fulgte med i ny frisure og nyt tøj«, fortæller Stig Coldbjørn, der var 15 år i 1965. »Jeg kan huske på et tidspunkt, at jeg havde fundet et sæt tøj hos Bdr. Hansen i Frederikssund, som var meget meget moderne med nogle striber på. Det var et helt sæt. Min far og mor var lidt betænkelige ved det, men det skulle bare være

det. Til gengæld kunne jeg ikke bruge det ret tit og i ret mange sammenhænge, fordi det virkede på en eller anden måde meget outreret. Det var det ikke, for det lignede det, de andre også gik i. Jeg brugte det nok til at prøve nogle grænser af. Men jeg havde så ikke mod til at gøre det fuldt ud. Men engang imellem, når min fætter slæbte mig med til noget musik, så kunne jeg have sådan noget på, hvor jeg blev en anden, end jeg ellers var.«²⁷

Pigernes kjoler blev kortere, og de fik striber eller terner. Både piger og drenge begyndte at gå i trompetbukser, og drengene lod både hår og skæg vokse, hvis det var muligt.

»Da jeg kom på arbejdet i mit nye tøj, som var lyserøde bukser med svaj og en tunika med en kinaflip i lyserødt med en lille hvid knap, så røg det ind på højeste plan. Man skulle finde ud af, om man her i firmaet kunne gå i lange bukser. Der var tale om en virksomhed ... hvor der ikke var kundekontakt. Kvinder gik med kjole på kontor, og sådan et buksesæt var virkelig noget, der var anderledes«, husker Helle Hefsgaard.²⁸

Moden skiftede også hurtigt dengang, og snart efter kom hippie og flowerpower, hvor det skulle siges med blomster. Der skulle være blomstermotiver på tøjet og på pigernes strømper. En hippie kunne være pyntet med alt fra indiske tempelklokker og flettet stof til lange gevandter i spraglede motiver, og pigernes frisurer kunne variere fra proptrækkerkrøller til glat gardinhår. Samtidig blev det moderne at være åleslank, og den engelske model Twiggy så i 1968 ud, som hun var ved at brække midt over.

»Rendyrket baby-doll oversat til størrelse 34-38 ... Superkorte skørter, pufærmer, knæstrømper og sløjfer ... Det er back to school-look, som har fået et begejstret stempel [og] hvis populariteten breder sig meget nemt kan gå hen og give maxi-tøjet det endelige dødsstød ... Pigen i baby-doll skal have en god figur for at klare sig med de rynkemærkede taljer og pufærmer ... samt en dåbsattest der garanterer, at man ikke er meget over 20 år, når man accepterer de modeluner«, skrev Frederiksborg Amts Avis.²⁹

Der lyttes koncentreret til idolerne på scenen i Club Mockin' Birds i efteråret 1966. (Gert Brask)

Ungdomsoprøret

Ved valget i 1971 stemte 42 pct. af de unge i alderen 20 til 29 år på venstrefløj (VS, DKP og SF), så det er en medieskabt myte, at den typiske 68'er-student var en rød oprører. Ungdomsoprøret var primært et opgør med traditioner og autoriteter og med de modeller inden for familien, arbejdslivet og undervisningsområdet, der ikke mere var brugbare. Det var en kamp for frihed, demokrati og selvrealisering, som foregik på mange niveauer.

»Disse baderum er tilsyneladende lavet for at genere eleverne mest muligt, idet disse tvinges til at gå gennem vand og isvand, mens læreren står og fryder sig«, skrev elevrådet i skolebladet »Raketten«, der gennem nogen tid var Marie Mørks Skoles medie for de lokale oprørske tanker.³⁰

USA's stigende involvering i Vietnamkrigen vakte overalt i verden tiltagende modstand. Protesterne førte til voldsomme demonstrationer bl.a. foran den amerikanske ambassade i København fra 1967 og årene frem. Ungdomsoprøret kan således ikke defineres som en entydig bevægelse, men som en bevægelse bestående af mange forskellige elementer, der fra midten af 1960'erne dukkede op i Europa og USA. De kendteste af disse var provo- og hippiebevægelserne, som sammen med studenterne blev til ungdomsoprøret i slutningen af 60'erne.

Modsætningerne mellem gammelt og nyt, yngre og ældre, samfundsgrupper og ideologier gav sig også udtryk i universitetslivet fra midten af 1960'erne. I 1968 kogte gryden over med et »oprør« fra studenter og unge lærere, og det såkaldte studenteroprør fik indflydelse på den fremtidige universitetsstruktur og samfundsudviklingen. For selvom studenteroprøret kun direkte berørte en lille kreds, satte det aftryk i hele den yngre del af befolkningen, og fra København bredte uroen, tankerne og idéerne sig til både folke-

skolernes ældste klasser og gymnasierne i hele landet.³¹

På mange måder var ungdomsoprørene en privilegeret gruppe sammenlignet med de unge, der måtte passe et almindeligt job fra otte til fire. De unge i arbejde havde måske også familie, og mange af dem havde slet ikke de samme muligheder for at realisere en drøm om et spændende liv i et fællesskab med andre.

Det internationale – og senere nationale – studenteroprør gik hånd i hånd med forskellige protest- og kulturbevægelser, og massemedierne fik hurtigt bevægelserne til at få karakter af folkebevægelser, og musikkens skiftet fra traditionel rock og pigtråd til den progressive psykedeliske beatmusik var en væsentlig årsag hertil.

»Nu skiftede musikken også. Det var nu trio-musik ... Vi var inspireret af Cream, og dem efterlignende vi ... Vi hed nu Dionysos, ... det var vinens og ekstasens gud, og det var på det tidspunkt, hvor Doors sang 'Light My Fire'. Så den stil var vigtig, og det var out at kalde sig noget engelsk. Vi gik også i gymnasiet, og det var også et skift, hvor vi blev inspireret af det gymnasiale«, fortæller Anders Dohn.³²

Samtidig med ungdomsoprøret fik samfundet i bogstaveligste forstand også mere lys, farver og frigørelse. De bevidsthedsudvidende stoffer som LSD, hash og andre narkotika blev sammen med P-pillen og den seksuelle frigørelse en del af ungdomsoprøret, og troværdighedskløften mellem de unge og autoriteterne voksede. Pigtrådmusik og narkotika blev jævnligt koblet sammen, og i skolebladet »Raketten« blev de forskellige rockgrupper også udspurgt om deres holdning til narkotika. Underforstået var de formentlig positive, og forundringen var derfor stor, da dette ikke viste sig at være tilfældet.³³

De unges brug af hash og det konstaterede stigende narkomisbrug blev fra 1967 jævnlige omtalt i aviserne, og Nordsjællands

Stemningen var en del mere løssluppen ved »indianerfesten« på Helsingør ungdomsskole i 1968 sammenlignet med de unges stil fem år tidligere. (Søren Lindtner)

klubber og ungdomsskoler begyndte at holde et meget vågent øje med de euforiserende stoffer. I slutningen af 1967 blev to skoler i Helsingør-området, Mørdrupskolen i Espergærde og Helsingør Gymnasium »afsløret som hashcentraler«, og 16 elever blev anklaget for enten salg eller besiddelse af narkotika eller LSD.³⁴

Dette fik et byrådsmedlem fra Helsingør til at foreslå rygeforbud på alle skoler, mens andre rådede til besindelse, da forbud og skrækkampagner ikke ville løse det stigende problem. I Hillerød vedtog skolekommissionen tvangsundervisning om narkotika i folkeskolen, og politiadvokat Volmer Nissen fortalte, at store dele af ungdommen var ved at krølle sammen og visne. »Overalt kan I se dem, sløvede, snavsede, syge. Under deres negle sidder slam fra samfundets bund«, advarede han og opfordrede både skolen og forældrene til at gøre en ekstra indsats mod det stigende problem. Læger og psykologer sloges om, om problemet skyldtes en længsel efter en borgerlig tilværelse eller var et resultat

af en autoritær opdragelse fra 1- til 6-årsalderen. At problemet var stigende og særdeles vanskeligt at komme til livs, var alle dog enige om.³⁵

I det hele taget blev avisernes omtaler af de unge i de sidste år af 1960'erne totalt domineret af de relativt få unge, der opførte sig meget anderledes end langt hovedparten af den nordsjællandske ungdom, der pænt passede deres lektier eller arbejdet. Det samme kan konstateres i orkesttersammenhænge, hvor det kun er få af de interviewede der fortæller, at gruppen har røget hash eller været udflippet på den ene eller anden måde.

De unges erfaringer var også meget forskellige, alt efter hvor de befandt sig i samfundet. Der var forskel på, om man kom fra by eller land, fra storby eller provinsby, fra et arbejderhjem eller fra et akademikerhjem. Men fælles for alle var det stigende misforhold mellem forældrenes behov for at sikre og stabilisere familielivet gennem materielle goder og store dele af ungdommens fokus på, at det materielle ræs fremmedgjorde de menneskelige relationer.

Omverdenen og de unge

Regeringens betænkning »Samfundet og Ungdommen« beskriver, at »der blandt mange unge i dag er en interesse for mere uforpligtende samvær i uformelle grupper frem for egentligt foreningsliv. Der er således navnlig i de seneste år hos mange unge opstået et behov for en ny struktur. Dette har dels bevirket direkte omlægninger af de eksisterende foreninger, men også at en lang række nye grupper er opstået, der bl.a. arbejder under andre former. F.eks. accepteres det repræsentative demokrati ikke, men man foretrækker en total medindflydelse for alle medlemmer på alle sager ... Ungdomsforeningerne er ikke i stand til at identificere sig med tidens hovedstrømninger, og af mange unge betragtes de som en integrerende del af det bestående samfund. Den frigørelsesproces fra 'det bestående',

der for mange af de førnævnte grupper er et hovedformål, virker derimod mere attraktiv.«³⁶

1960'erne var karakteriseret ved, at de nye former for politiske aktiviteter uden om de kendte kanaler først og fremmest udvikledes af og blandt unge. Utraditionel selvvirksomhed, spontanitet og hjemmelavede visioner, naiv entusiasme og illusionsmageri karakteriserede den vending i opinionen og den politiske kultur, som kom i 1960'erne.³⁷ Der var ingen problemer, som ikke kunne løses med energi og idealisme – om ikke andet, så var det befriende, at kunne sige sine meninger højt om alt eller intet sammen med ligesindede – og demonstrationer af mange forskellige typer kom på mode.

Atommarcherne i starten af 1960'erne var den første af en lang række af gode sager, og sådanne eksempler på udenomsparlamentariske aktiviteter fortsatte med større kraft fra midten af årtiet. Antallet af 15-19-årige i de politiske ungdomsforeninger var fra 1946 til 1965 faldet fra 11 til 4 pct., men det betød ikke, at de unges samfundsengagement var blevet mindre. Fokus havde bare flyttet sig til en mere aktiv indsats inde for det faglige ungdomsarbejde og elevarbejdet på skoler og i gymnasier.

I både 1953 og 1961 blev valgretsalderen sænket, så den ved indgangen til årtiet var 21 år. Op gennem 60'erne drøftede Folketinget flere gange en yderligere nedsættelse af valgretsalderen, så de unge, der både kunne gifte

En ny æra meldte sin ankomst, da mange hundrede unge fra Sjælland og Sverige i weekenden 19. – 21. juni 1970 indtog spejderhytten »Egedam« ved den nuværende Amtsgård. Hillerød Ungdomsgruppe, HUG, havde inviteret til Danmarks første udendørs beat-jazz festival.

»De unge levede godt op i bybilledet med deres lange hår og farverige tøj«, skrev Hillerød Avis. »Der var omkring 10 orkestre til at afløse hinanden, og desuden deltog mange af gæsterne i jamsessions. HUG sørgede for rigelige forsyninger af forfriskninger, frugt og blomster.« Blandt orkestrene var New Facts fra Jægerspris og Asp fra Hillerød. (Hillerød Avis 22. juni 1970)

sig og blive soldater fra de var 18 år, også formelt havde medbestemmelse i det samfund, som de var borgere i.

Det var sandsynligvis udviklingen omkring ungdomsoprøret, Vietnamdemonstrationerne og mediernes billede af blomsterbørn, bare bryster og unge i afghanerpels, der spændte ben for nedsættelsen af valgretsalderen i juni 1969. Læserbrevene i Frederiksborg Amts Avis op mod folkeafstemningen taler sit tydelige sprog. »De uansvarlige unge« og »skal de unge hashvrag bestemme« er udtalelser, der utvetydigt siger noget om stemningen hos den voksne del af befolkningen, der med utryghed så samfundet gå helt af lave.

Årets Nordsjællænder 1969, ungdomsskoleleder Verner Bak Madsen fra Helsingør, havde dog stor tiltro til, at de unge nok skulle være i stand til at bære landet videre. »Som helhed tror jeg, at forældrene skal tage lidt mindre tungt på ting som f.eks. de unges mode, hvad enten det er langt hår eller piger med indianerpandebånd ... Jeg syntes, der virkelig er tømmer i de unge. Jeg kan ikke se, at der er nogen grund til at larme op med bekymringer. Efter min mening har vi helt bestemt mange positive og friske unge.«³⁸

»Pop epidemien har angrebet!« – musikken i 1960'erne

Der kom nogle mærkelige lyde ud af radioen en dag. Det var sjældent der var rockmusik i radioen, og det var den første gang jeg hørte Elvis. Jeg blev fuldstændig vild over den der ekkosound. Det var ikke som den lille vovse i vinduet. Jeg var helt vild med Elvis fra første færd, og jeg havde en artikel med ham fra Se & Hør, hvor man så ham meget anderledes end de andre sangere.

Gert Brask, *The Mocking Birds*

Rock and roll-musikken

I efterkrigstiden kom amerikansk økonomi, kultur og musik til at dominere Vesteuropa. I mellemligstiden var det jazz og swing, der stod i centrum for de unges musikinteresse, men efter krigen blev det populærmusikken og de amerikanske musicals, der fik overtaget. Populærmusikken blev i Danmark lanceret gennem de ekspanderende medier, radio, film, plader og senere TV. Hertil kom, at populærmusikken var en »hvid« musik, hvad jazzen som bekendt oprindeligt ikke var.

Sædvanligvis bliver 1954 betegnet som rock'n'roll-musikkens fødselsår. Det var det år, succesen »Rock Around the Clock« med *Bill Haley and The Comets* blev udsendt. Rock'n'roll-musikken havde sine rødder i de amerikanske sydstaters rhythm'n'blues, og der er mange musikhistorikere, der har teoretiseret over, hvorfor de unge hvide netop i 1950'erne begyndte at interessere sig for den sorte amerikaners musik. Den sædvanlige forklaring er, at de unge vendte sig bort fra den traditionelle, strømlinede Tin Pan Alley-musik, som de amerikanske musicals var hovedeksponent for, og at dette skal ses som en generationsprotest. Den nye musik blev

eksponeret af, at det var hvide musikere, der overtog de sortes musik og omskabte den til rock'n'roll.¹

Ud over rhythm'n'blues havde 50'ernes rock'n'roll også elementer af både gospel, blues, country & western, boogie-woogie og Tin Pan Alley i sig. Den var på den ene side en afspejling af det brede musikmiljø i det amerikanske samfund som helhed, og på den anden side de unges protest mod det eksisterende samfund. Denne protest blev symboliseret ved motorcykler, læderjakker, film og nye idoler. De unge skabte hermed deres helt egen subkultur, der var uforståelig for de voksnes etablerede samfund.

Fra midten af 1950'erne blev der udsendt en utrolig mængde rock'n'roll i USA, men i slutningen af årtiet skete der en afmatning. Afmatningen faldt bl.a. sammen med at Elvis Presley blev indkaldt til militæret, og at Buddy Holly og Ritchie Valens omkom i et flystyrt i 1959, hvilket i en senere sang er blevet kaldt »the day that music died«. Hertil kom afsløringen af en større bestikkelsesaffære fra pladeselskaberne med det formål at få radiostationer til at spille bestemte plader.²

I Danmark blev rock'n'roll-musikken introduceret i efteråret 1956 af danselæreren Børge Kisbye. Han havde en danseskole i København og havde ekspanderet sin virksomhed ved løbende at introducere diverse nye danse.

Børge Kisbye så rock'n'roll-dansen som en variation af jitterbug med akrobatik – eller kast, som man kaldte det – og han startede lanceringen ved en mindre turné i København og provinsen i september og oktober 1956.

De danske aviser malede med den brede pensel både i forbindelse med Kisbyes lancering af rock'n'roll-dansen og ved flere rockkoncerter 1957. Den ældre generation havde svært ved at acceptere de unges nye udtryksformer, og dagbladene fulgte relativt tæt og opmærksomt de første lanceringer. I august 1957 viste en biograf i København den amerikanske film »Rock Around the Clock«, hvis titelmelodi herved fik sit gennembrud i Danmark. Filmen gav anledning til optøjer og ballade, som aviserne fulgte tæt. Mediernes fokus på de unges opførsel blev kendetegnet for de kommende års omtale af både rock'n'roll og pigtrådsmusikken i Danmark.

Pigtrådsmusikken

»Det der virkelig satte gang i musikken var, da Cliff og Shadows kom i 59. Jeg så dem første gang i 1960 i København. Det var virkelig et musikalsk chok. Vi skulle bare ind og opleve Cliff og troede, at vi bare skulle høre noget rockmusik. Men så kom de tre fyre med deres røde Fender-guitarer på scenen, og det var en kolossal oplevelse. Fra den tid stod der 'Fender' over alt på mit værelse«, fortæller Gert Brask.³

Det er noget uklart, hvorfor den engelske musikform, der opstod i slutningen af 50'erne, i Danmark fik betegnelsen »pigtrådsmusik«, og hvor udtrykket stammer fra. Jørgen de Mylius har fremført, at udtrykket blev opfundet af en københavnsk dagblads-

journalist, men dette har ikke kunnet efterspores.

Pigtrådsmusik er betegnelsen for den rockstil, der i de sene 1950'er blev lanceret af bl.a. *The Shadows*. Stilen kendetegnes ved et gennemarrangeret ensemblespil med en melodibærende singleguitar (leadguitar), rytme- og basguitar samt trommer. Kun singleguitaristen skilte sig ud ved soloer, mellemspill og lignende. Det store forbillede med det klassiske solospil, Hank Marvin fra *The Shadows*, blev set af flere af de senere nord-sjællandske pigtrådsmusikere i København i 1959, 1960 og 1961. Til den klassiske pigtrådsstil hørte også den Shadows-inspirerede sceneoptræden med indstuderede dansetrin og rytmisk koordinerede sving med de tre guitarer.

Singleguitarens solospil kunne i de høje toner »skære« gennem luften, og især den ældre generation syntes, at dette lød forfærdeligt højt og støjende. I overført betydning var det som at skære sig på pigtråd!

ialt kr. 10.85

RADIO MERCUR CITY
(DET NY SCALA)

Fredag 25. august 1961

kl. 21.30

Cliff Richard

Parket

10 række nr. 7

Garderobe A

*Flere af de spirende pigtrådsmusikere i Nordsjælland så Cliff Richard and The Shadows i København i starten af 60'erne.
(Morten Møller Nielsen)*

The Panthers er klar til at tage de klassiske dansetrin og sving med guitaren i ungdomsklubben Vestergården i efteråret 1963. (Morten Møller Nielsen)

Som Gert Brask nævner, spillede *The Shadows* på Fender-guitarer. Det er et amerikansk guitarmærke, der blev udviklet til noget nær perfektion i slutningen af 1950'erne. Specielt Fenders »Stratocaster« var en populær, dyr og dermed uopnåelig elektrisk guitar for de fleste amatørmusikere i starten af 60'erne.

De tidlige pigtrådsbands byggede deres repertoire op både af hitmelodier fra udlandet og af populærmusik spillet elektrisk med moderne rytme. For at kunne dække en hel aften skulle repertoire-listen være ret lang, da et nummer sjældent varede over tre minutter. Men da variationen i de enkelte numre var ret begrænset, og rundgangene var nogenlunde ens, var det kun singleguitaristen, der virkelig skulle forny sig fra nummer til nummer.

Radio og plader

Meget i Europa var væsentligt forskelligt fra USA, og bl.a. de store klasseforskelle i England gjorde, at rock'n'roll her ikke blev så enerådende som i USA.

I de engelske arbejderkvarterer i bl.a.

Liverpool, Manchester og Newcastle blev der spillet rock'n'roll, mens middelklassen lyttede til jazz. Hverken i England eller i Danmark havde man de mange kommercielle radiostationer, som karakteriserede mediebilledet i USA. I England og i Danmark var det middelklassen, der havde monopol på radioen. Danmarks radio dækkede med deres danske populærmusik og ønskekoncerter ikke ungdommens voksende behov for ny kulturel selvudfoldelse, og dette skabte grundlag for oprettelsen af »piratradioer«, der netop satte sig på at sende nonstop musik med et mere ungdommeligt islæt, herunder rock- og pigtrådsmusik.

Den kendteste af disse var Radio Mercur, der fra et skib i Øresund sendte ind over København og det meste af Nordsjælland fra 1958. Politiet bordede efter en lovændring skibet i 1962, og Danmarks Radio oprettede herefter musikradioen P3 den 1. januar 1963. Sammen med Sveriges Radios musikradio og Radio Luxemburg blev P3 den nordsjællandske ungdoms foretrukne nyheds- og inspirationskilde, når man skulle være med på noderne.

Omkring 1960 skete der i USA et skift i rock'n'roll-musikkens udtryksformer, og musikken blev mere blød og poppet. De unge i Europa skiftede idoler, og den nye musikbølge kom fra England idoliseret af bl.a. Cliff Richard og Tommy Steele.

I Danmark blev de nydannede *The Cliffers* det musikalske udtryk for den nye bølge, og samtidig etableredes en mængde nye grupper af unge mennesker, der skabte og dyrkede musikken for og om de unge. De spillede og underholdt i kraft af deres ungdom og var for det meste uskoledede. Det musikalske materiale var enkelt, og de lærte det ved at aflytte radioen eller købe plader.

Flere af de interviewede popmusikere fortæller, at de ofte tog til Helsingborg for at købe den nyeste musik på plade. Sverige var hurtigere til at udsende det nyeste, og grupperne følte sig virkelig på toppen, når de før alle andre kunne spille netop de hitnumre, som samtidig blev præsenteret i radioen.

Da det var umuligt at købe noder til rock- og pigtråds melodierne, måtte plader og bånd fra radioprogrammerne aflyttes og becifringerne skrives ned. Det var de færreste pigtråds musikere, der kunne noder, og det var heller ikke nødvendigt for at spille tidens musik. Hvor det normalt ikke var noget problem at aflytte becifringerne, kneb det mere med teksterne. Vrøvletekster var et udbredt fænomen – bare det lød engelsk.

Kun et par tidlige grupper

1950'ernes danske rock'n'roll-musik var begrænset til København og enkelte store provinsbyer. De udøvende musikere var hovedsagelig amatører, men på flere af de rock'n'roll-plader der blev indspillet, deltog kendte musikere og sangere, bl.a. Peter Plejls kvintet og Preben Uglebjerg.

Ved undersøgelsen af musikmiljøet i Nordsjælland har der ikke kunnet konstateres nogle lokale rock'n'roll-bands. Men det er naturligvis ikke ensbetydende med, at der ikke har

eksisteret nogen. Det tidligste elektriske band, som er afdækket via undersøgelsen, er et Shadows-inspireret band fra Stenløse, *The Marvins*, der blev dannet i 1959.⁴ Det vides også, at der i starten af 1960'erne eksisterede et band i Helsingør, der kaldte sig *The Trampers*. Men ud over at det fortælles, at de spillede og sang forfærdeligt, så har det ikke været muligt at opspore dem.⁵

Helsing Show-Men, der blev startet i 1957, kan heller ikke betegnes som et rock'n'roll-band, da de i årene frem til deres pigtrådsperiode fungerede som et egentligt show-orkester med potpourri og gags, hvad navnet også antyder.⁶

De tidligste nordsjællandske pigtrådsgrupper spillede som alle andre af tidens grupper en del instrumentalmusik – hovedsagelig Shadows-numre og tidens slagere tilsat elguitarer. *The Marvins* var typisk for tidens grupper. Navnet afspejlede forbilledet, Hank Marvin fra *The Shadows*. Men modsat *Cliff Richard and The Shadows* hvor det var sangeren, der stod i forgrunden, havde *The Marvins* ikke en egentlig forsanger. I Nordsjælland forekommer begrebet forsanger først i midten af 1963, og da var det en kvinde, der stod i front af *The Stampers* fra Tisvildeleje.

Pigtråd også uden for København

Ifølge analysen af dansk pop-, beat- og rockmusik 1957-77 af Hansen og Levinsen kan den tidlige danske pigtrådsperiode deles op i tiden før og efter åbningen af Hit House i København i september 1964. Dette begrundes i, at der på det tidspunkt skete en professionalisering af pigtrådsgrupperne, samt at de bedste af dem flyttede fra de små klubsener til de større scener, og at både spillesteder og grupper fra midten af 1964 blev drevet både mere professionelt og efter klare økonomiske principper.⁷

I de få analyser – specielt fra 1980'erne – om den danske rock- og pigtråds scene fokuseres der meget på de kendte orkestre og san-

The Marvin's fra Stenløse med Bjarne Kulmbak, Finn Valkonen, Jean Kulmbak og Bjørn Jensen er sandsynligvis Nordsjællands første pigtrådsorkester.
(Bjarne Kulmbak)

gere. Perioden 1960-63 kaldes for »idolperioden« af forfatterne til »grundbogen« om dansk rock og tidlig pigtråd, Jakobsen, Mose og Nielsen. Det begrundes de med, at der både skete en ændring i de unges dyrkelse af musikerne og mulighederne for at dyrke dem, samt at pigtrådsmusikken på det tidspunkt blev langt mere synlig gennem ungdomsblade, plader m.v. Hertil kom, at der også omkring pladeselskaber, fanklubber, impresarier og film som helhed skete en større professionalisering.⁸ Forfatterne nævner, at de i deres analyse af »idolperioden« udelukkende har taget udgangspunkt i avisartikler om de kendte »professionelle« pigtrådsgrupper, hvilket giver beskrivelsen en københavnsk slagside.⁹

Undersøgelsen af musikken og dens miljøer i Nordsjælland tyder på, at det er for snævert både i et landsdækkende- og lokalt perspektiv at vurdere og begrunde pigtrådsmusikens udvikling ud fra enkelte kendte grupper historie, og med et så begrænset kildemateriale som Jakobsen, Mose og Nielsen fremlægger. Dette er måske også grunden til, at de postulerer, at pigtrådsmusikken ikke som rockmusikken indgik som et led i

de unges kropslige og sansemæssige oplevelser, samt at pigtrådsmusikken for de unge mere var en individuel oplevelse af de uopnåelige idoler end en fællesoplevelse. Dette hænger ifølge forfatterne sammen med, at pigtrådsmusikken bevægede sig væk fra rockens autentiske musikform mod en poleret, raffineret og veltilpasset musik.

Set i et lokalt perspektiv har nærværende undersøgelse vist, at det netop var pigtrådsmusikken, der skabte »hul« igennem til den bredere del af ungdommen. Det tog nogle år før pigtrådsmusikken blev helt udbredt fra København til først de større byer, derefter til de mindre scener i købstæderne og sidst til de små landsbyer. Modstanden var hård, da det primært var den ældre generation, der bestemte hvilken musik der skulle spilles offentligt.

»Nødebo Idrætsforening lægger i aften ud med byens første poparrangement«, kunne man læse i Frederiksborg Amts Avis så sent som i marts 1968. »Forud for denne vedtagelse ligger adskillige års overvejelser, da bestyrelsen indtil nu har været af en noget ældre årgang end den nuværende. Men nu er tovrækkeriet imellem de unge og lidt ældre

Helsing Show-Men var i 1961-63 Nordsjællands bedst spillende pigtrådsorkester.

Orkesteret spillede rundt om i amtet og flere gange i København. De to guitarister spillede på Fender-guitarer og havde udstyr for over 40.000 kr.

De fik op til 700 kr. pr. arrangement.

Foto fra 1962.

(Erling Zöllner)

endt, da det gang på gang har vist sig umuligt at samle byens og omegnens ungdom omkring almindelig sødsuppemusik.¹⁰

Men på trods af indædt generationsmodstand og pressens oftest ret negative omtale af »rockbøllerne« fik pigtrådsmusikken en både større og bredere social appeal og accept blandt de helt unge, end nogen tidligere musikform.

Dette ses bl.a. af, at det ikke kun var tidens største idol, Otto Brandenburg, og enkelte andre sangere og grupper, der blev lanceret og dyrket som idoler. Meget hurtigt blev de små lokale grupper lokale idoler, der havde deres egen skare af tilhængere og lidt senere også fik egne fanklubber.

The Blue Stars fra Helsingør er sandsynligvis den første gruppe i Nordsjælland, der både fik deres egen popklub og fanklub. Allerede i 1964 etablerede gruppen en klub i deres øvelokale, hvor byens unge kunne komme et par gange om ugen og høre gruppen øve, købe sodavand og hygge sig. Klubben fik efterhånden mere faste former, og ud af denne opstod en fanklub, der kaldte sig »The High Hats«.¹¹

De lokale dagblade refererede praktisk talt intet om ungdommens musikarrangementer, men som vi senere skal se, så viser interviewundersøgelsen, at der var tiltag i gang mange steder i Frederiksborg Amt. Vi skal frem til januar 1962, før pigtrådsmusikken og de afledte aktiviteter dukkede op i den lokale presse – hovedsagelig i annoncerne. Omtalen måtte vente endnu nogen tid. Arne Honoré havde den 27. januar 1962 et show i Helsingør med gamle og nye stjerner, bl.a. *Guitar Boys* og *Popguys*, og to måneder senere var der twist-opvisning og turnering arrangeret af BT og Børge Kisbye. Hvordan det forløb, ved vi ikke, for det blev der ikke ofret spalteplass på.¹²

Derimod blev der brugt spalteplass på den debat, der fra 1962 kørte i flere lokale aviser, om det skulle være de unge, der skulle bestemme, hvad resten af befolkningen bl.a. skulle se i fjernsynet. »Pop epidemien har angrebet ikke kun fjernsynet, men hele den kulturelle og litterære verden«, skrev Helsingør Dagblad i april.¹³

Denne debat fortsatte året ud og videre ind i 1963, hvor Danmarks nye musikradio havde

slået tonen an. Danmarks Radios generaldirektør, Hans Sølvhøj, kommenterede flere angreb med at »den [musikradion] har vakt en gevaldig interesse. Det er svært at dømme om denne radio efter kun en måneds forløb. Nogen siger pop – og mener dermed at have sagt alt, man behøver at sige om den sag. En kendt forfatter, der bor 9 km herfra, har sagt 'parfumeret svineri'. Det er naturligvis det letteste at sige det på den måde ...«¹⁴

Det var begrænset, hvad der blev spillet af pigtrådsmusik på de lokale scener før 1963, og der er langt mellem annoncerne for lokale grupper. Selv et ganske populært orkester som *Helsingør Show-Men* har ikke afsat mange fingeraftryk i de lokale aviser. Men fra efteråret 1963 begyndte der virkelig at komme gang i rock- og pigtrådsmusikken. I august og september spillede *The Rookeys* og *The Stringers* i Helsingør. Det var stadig de professionelle kendte københavnerorkestre der annonceredes med, men det fremgår af de indsamlede interview, at der nu også var ved at komme omdrejninger i det lokale musikliv. Ungdomsskolerne og ungdomsklubberne blev som nævnt de centrale steder for udviklingen af den lokale pigtrådsmusik, men avisomtalen var som sagt uhyre sparsom, og kun få har bevaret deres arkiver fra dengang.

Poul Sørensen fra *The Panthers* har indsat forskellige mindre notitser i sin scrapbog. De viser, at både ungdomsklubber, kommuneskoler og de politiske ungdomsforeninger præsenterede pigtrådsmusik. Den 5. marts 1963 spillede gruppen til et skolebal, og Helsingør Dagblad skrev, at »aftens sidste nummer på underholdnings-programmet var fire dygtige unge mennesker, The Panthers, med trommer og elektriske guitarer. Under stort bifald spillede de fire sig igennem 8 Cliff Richard- og The Shadows-numre, og de gjorde det vældigt godt.«¹⁵

Fra 1963 var den rock'n'roll-musik, der hovedsagelig blev formidlet af de større københavnergrupper, historie. De Cliff- og Elvis-

inspirerede grupper havde helt taget over, men i horisonten viste der sig en gruppe, der fuldstændig skulle komme til at ændre både den udenlandske og danske musikscene, *The Beatles*.

Salg i musikken

Beatmusikken voksede rent musikalsk ud af rock'n'roll og rhythm'n'blues, og den havde den samme bankende grundrytme – beat. *The Beatles* historie skal ikke gentages her, men den betydning gruppen og Mersey-sunden fra Liverpool, samt kort tid efter *The Rolling Stones* fra London, fik for udviklingen af de danske pigtrådsgrupper – store som små – var kolossal.

Ikke blot ændrede musiklivet og musikken karakter i løbet af ganske kort tid. Også musikernes alder ændrede sig – i nedadgående retning. Hvor medlemmerne i de lokale Cliff- og Shadows-grupper oftest var 17-18 år, blev det nu 13, 14 og 15-årige drenge, der greb guitaren, stak ledningen i den billige forstærker med de hjemmebyggede højttalere, og meget hurtigt bevægede sig ind på de lokale scener samtidig med, at de lod håret vokse.

The Beatles betydning som inspirationskilde for udviklingen af de lokale grupper kan og skal ikke undervurderes. Deres besøg i København i juni 1964 satte for alvor skub i udviklingen, og i løbet af de kommende måneder myldrede det frem med nye grupper. Gruppernes navne var ikke længere inspireret af *Cliff Richard* and *The Shadows*, men hentet fra mere eller mindre opfindsomme bynavne, begreber og betegnelser taget fra det britiske landkort, den britiske litteratur samt fra den engelske skoleordbog. Nu hed grupperne bl.a. *The Deans*, *The Shakespeares*, *The Livingstones* eller *The Immortals*.

I midten af 1964 opstod der en masse popklubber i Nordsjælland, og langsomt flyttede de bedste af de lokale grupper fra ungdomsklubbernes små scener til de mere kommercielle scener. De bedste amatørgrupper fik en

mere officiel status end de havde i miljøerne omkring ungdomsklubberne, og samtidig blev nye grupper ved at spire frem i ungdomsklubberne.

Der er mange grunde til dette skift. En del af grupperne var blevet bedre, udbredelsen af musikken mere kommerciel med langt flere spillesteder, og desuden begyndte musikken at blive omtalt på en anden måde end tidligere.

Popblade og aviser

De første blade specielt rettet mod ungdommen dukkede op sidst i 1950'erne. I begyndelsen af 60'erne fandtes to ungdomsblade, ugebladet Tempo og månedsbladet Filmjournalen, der i 1962 skiftede navn til Filmjournalen-Vi unge.

Udbredelsen af pigtrådsmusikken, og lidt senere af beatmusikken, gennem ungdomsbladene, i radioen, i dagbladene og sågar enkelte gange i TV, fik fra 1963 en anden karakter. Sideløbende med at de unge langsomt blev forbrugere af både musik og musik-

relaterede ting som blade, tøj, grammofonplader og andre varer med tilknytning til beatmusikken, så de økonomiske kræfter bag musikindustrien, dagbladene og de illustrerede ugeblade m.fl. helt andre og nye muligheder for at udnytte de unges musikinteresse økonomisk.

I starten af 1964 kom det første egentlige danske popblad, Hit. I redaktionen sad flere med kontakter til miljøet og musikken i det københavnske Hit House. Snart kom der flere blade til, Beat og Børge, men ingen af disse blade behandlede selve musikken ud over at anmelde nye plader. Bladene omtalte udelukkende miljøet og de danske og udenlandske idoler. De var velforsynede med billeder, og indeholdt som almindelige ugeblade både brevkasser og almindeligt ungdomsstof. Den journalistiske stil var jovial og ungdommelig, og de betegnede sig selv som de unges talerør.

Aviserne adskilte sig væsentligt fra popbladene i deres omtale af pigtrådsmusikken. I første omgang var det de unges tøj, hårlængde og musikkens lydniveau, der tiltrak sig opmærksomheden. Der var en del moraliserende kronikker og »udtalelse fra« artikler, men dette ændrede sig i løbet af 1964 og starten af 1965, da det også gik op for dagbladene, at der var salg i de unge. Men avisernes behandling af musikken og grupperne kom aldrig på højde med det øvrige kulturstof og jazzen, og omtalen var ofte noget stedmoderlig og med en vis distance.

»Pigtrådsgruppen The Pooles fra Birkerød er på vej op af den internationale stjernehimmel ... Orkesteret er ikke et almindeligt pigtrådsorkester, der sætter strøm på anlægget og laver larm. Selv giver de karakteristikken 'avanceret rhythm-and-blues stil' som ligger meget op af den oprindelige blues.«¹⁶

I Frederiksborg Amt finder man som sagt i begyndelsen af 1960'erne kun få og sporadiske omtaler af pigtrådsmusikken, når man ser bort fra den konkrete annoncering af pigtrådsballer og andre musikbegivenheder.

BONDEGAARDEN, HORN BÆK

HUSK I AFTEN KL. 20.00

STORT POP-SHOW

med „The Wiggers“ and „The Peglars“

LØRDAG DEN 3. APRIL KL. 20.00

KÆMPE POP-BAL

med „The Locking's“

Nr. 1 ved POP GRAND PRIX'ET

Kom og hør orkestrets sidste nyt i italiensk pigtråd

Bordbestilling: Telefon Hornbæk 236.

Pigtrådsgrupperne begyndte fra 1964 at gå flere musikalske veje, men det er uklart, hvad The Lockings forstod som »italiensk pigtråd«. Annonce fra 1965.

beat

NR. 5
PRIS KR. 2,50 incl. oms.
1966

HVEM SKAL
HAVE
ÅRETS
„BØRGE“
Se side 3

STOKE SECT
KØBENHAVNSMESTRE 1966

DANMARKSMESTRENE i popmusik 1966
Alle deltagergrupper i farver inde i bladet.

*Beat var et af flere popblade, der så dagens lys i 1964-65.
I februar 1966 prydede den meget unge gruppe Stoke Sect fra Birkerød
bladets forsider, da gruppen netop var blevet københavns Mestre.*

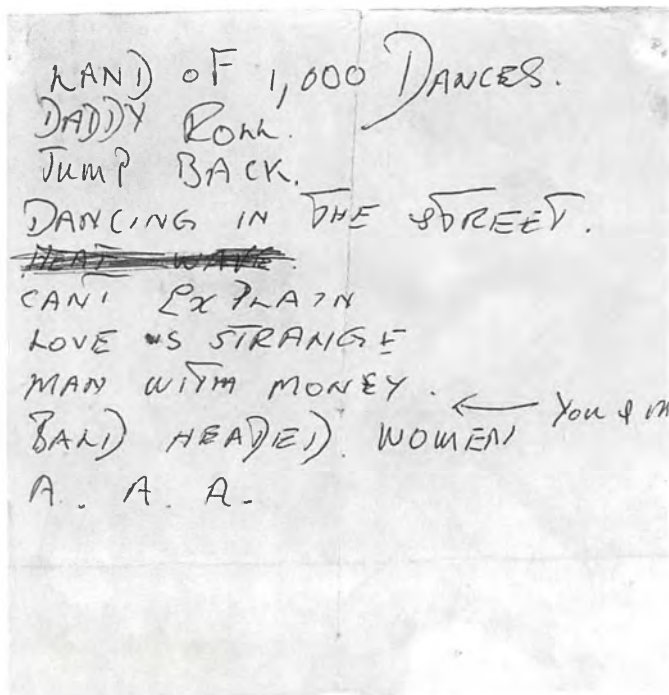
Dette ændrede sig i starten af 1965, hvor der ses en tiltagende interesse for pigtråds-musikken og de lokale grupper. Selv Frederiksborg Amts Avis begyndte med jævne mellemrum at omtale de unges lokale idoler. Dog oftest på de lokale sider.

Helsingør Dagblad var i den forbindelse helt specielt. Bladet tilknyttede en ung medarbejder fra det lokale musikmiljø, Jørgen Sørensen, til at skrive om musik, og han omtalte ugentligt også de lokale grupper grundigt – tilsat en hel del bysladder. Jørgen Sørensen fortæller, at han selv gik til den daværende redaktør Birger Mikkelsen, da han syntes at de tre orkestre, der på det tidspunkt fandtes i byen, trængte til lidt omtale. »Mik« var med på idéen, og det blev til den ugentlige klumme »Spotlight«. »Målet var først og fremmest at informere om, hvad de lokale grupper foretog sig, og hvad der var af koncerter og andet ... I takt med at det begyndte

at dukke op i avisen hver uge, først onsdag og senere lørdag, så kom orkestrene selv på banen, og sendte informationer til mig ... I en vis periode blev det for meget, og Flemming Stampe, der spillede i The Firestones, trådte til og skrev specielt om den lokale musik, og jeg anmeldte så plader.«¹⁷

Helsingør Dagblads omtale af det lokale musikliv fra foråret 1965 og resten af årtiet er ikke blot en sand guldgrube med oplysninger om udviklingen af det lokale musikliv. Det er også morsom læsning.

»Group on Five er uden tvivl Helsingørs vildeste orkester ... Hovedmanden bag Group on Five's løjer er 18-årige Palle Jensen ... Rytmeguitaristen hedder Jan Peter Hansen og er 16 år gammel. Han var engang lystig langhåret, men finanserne tvang ham ud i arbejdet, og så røg de fagre lokker ... Basguitaristen kommer tilsyneladende fra stenalderen, den dejlige dreng bag al håret og dunene i ho-

Den engelske gruppe The Who's Danmarksturné startede i Helsingør den 25. september 1965. De lokale musikere var ved at tabe både øre og mund, da de hørte gruppen, men Helsingør Dagblads popjournalist var ikke imponeret. »Den atmosfære gruppen skaber, bliver egentlig fremkaldt af publikums reaktioner, og de mange effekter skabes spontant og vil sjældent eller aldrig kunne genfindes på plader ... men et interessant bekendtskab.« De 600 unge i salen var begejstrede, og Flemming Stampe fik efter koncerten på forunderlig vis guitaristen Pete Townsends hastigt nedskrevne spilleliste op under neglene. Listen er skrevet på bagsiden af en opstilling over brydere fra et netop afholdt stævne.

(Per »Dizzy« Mejnholt)

vedet hedder Thomas 'sløve' Blauenfeldt Jensen ... 15 år ... Tøndebanker er Ivan Petersen, 16 år og ... Niels-Eric Jacobsen hedder aldrig andet end »Basse«, han fungerer som maraccas- og tamburinryster tillige med sangerhvervet ... han er tidligere solist i et kirkekor ... 16 år.«¹⁸

Efteråret og vinteren 1965 markerede på forskellig måde igen et skift på den danske pigtrådscene. Der var både tale om et musikalsk skift og et bevidsthedsskift. Forandringen skete reelt hos nogle få grupper, men i løbet af et års tid bredte den sig også til de små amatørgrupper. Pigtrådmusikken/beatmusikken var nu andet end Merseyside-beat, og det ser ud til, at *The Who's* Danmarksturné i september 1965 markerede stilskiftet.

The Who's turné startede i Helsingør, og der var opvarmning ved bl.a. lokale bands. Poul Sørensen fra *The Blue Stars* fortæller, at gruppen i dagens anledning havde taget nogle

Who-numre på repertoire. De havde aftalt, at når *The Who* ankom til Industriforeningen før koncerten, hvor *The Blue Stars* prøvede instrumenterne, ville de uanset hvad de spillede omgående slå over i »I Can't Explain«. Det var sjovt, og det syntes *The Who* også.¹⁹

Ud over *The Who* stiftede de unge i løbet af 1965 også bekendtskab med nye grupper som *The Animals*, *The Yardbirds* og *The Pretty Things*. *The Rolling Stones* spillede første gang i København i marts, hvilket gav mange amatørmusikere inspiration til at spille mere rhythm'n'blues-præget beatmusik frem for Cliff-, Shadows- og Merseyside-beat.

Det var via disse nye engelske grupper, at amatørmusikere stiftede bekendtskab med bluessangere som Sonny Boy Williamson og John Lee Hooker, og med 12-takt bluesmusik som betød en musikalsk udvidelse af blueskalaens muligheder. Der kom en større bevidsthed omkring improvisation og dermed

POPPE-drengene

PRÆSENTERER:

**The Swinging
Blue Jeans**

og

The Beethovens

Søndag den 3. okt. 1965
kl. 15-18,30,
i Helsingør Industriforening

Pris 12 kr.

Nº 79

HA 681387

De store engelske grupper fulgte i hastig rækkefølge efter hinanden, og ofte spillede lokale grupper til opvarmning. (Morten Møller Nielsen)

Palle B. Jensen fra Group on Five fik de engelske musikere til at skrive autografer i sin scrapbog. (Palle B. Jensen)

Inspirationen fra bl.a. The Beatles og flere nationale tegnere i tidens undergrundsblade er tydelig på dette postkort fra Hundested-gruppen Cheops.

*Tegningen er udført af Sladko Vujic i 1969.
(Ole Jessen)*

en opblødning af de stramme rammer, som den Shadows-inspirerede hitmusik var eksponeret for.

Til dette kom, at sangere som Bob Dylan netop i 1965 og 1966 begyndte at bruge blues- og beatmusikken på en anden måde og tilføje den tekst med indhold og budskaber. Flere nye danske folkesangere som Cæsar, Per Dich og Povl Dissing skabte på de hjemlige scener med deres danske sange en pendant til den amerikanske folkemusik, og beatmusikken blev inspireret af deres ofte samfundsrevsende tekster.

The Beatles formåede som bekendt også at følge med i både udviklingen af musikken og teksterne, og de satte deres egne standarder. Gruppens lp »Revolver« markerede gruppens begyndende stilskifte fra ukomplicerede

kærlighedssange til de samfundsengagerede, dobbeltbundede og ironiske sange med meget sammensatte harmoniske klangbunde, der var vanskelige at spille live.

Men ændringerne skete ikke kun på det musikalske og det tekstlige plan. Musikattituden blev også en anden, og efterhånden som de bedste danske grupper fik spillet landet tyndt, skulle der mere til for at trække de unge til de større musikscener. Efter at Village Pop Club i december 1966 var flyttet fra Gørløse til Hillerød ændrede klubben også program. Klubbens medlemsblad og dagbladsannoncerne er klare beviser for, at de unge nu ville høre de grupper, de kunne købe på plade og høre i radioen. De populære svenske og engelske grupper blev det trækplaster, der skulle til for at de unge gad tage til Hillerød,

og kun de bedste lokale grupper var på gæstetopræden.

Der er flere grunde til dette skifte. De unge var blevet trætte af at betale for at høre middelmådige lokale grupper. Dem kunne de i rigelig mængde høre i den lokale ungdomsklub. Hertil kom, at mange unge efterhånden havde investeret i bedre grammofooner og lydudstyr hjemme, og når de gik ud og brugte 10-15 kr. i entré, så skulle det være de grupper, der var på plademarkedet, og de skulle lyde som på pladerne.

Flowerpower, lys og farver

Den egentlige fornyelse af musikken kom i 1967-68, og den havde udgangspunkt i den beat- og folkemusik, der opstod på baggrund af flowerpower-bevægelsen. Bob Dylan, Jimi Hendrix, *The Doors* og andre var eksponenter for fornyelsen, som også skal ses som en egentlig individualisering af det musikalske udtryk. Musikken blev på dette tidspunkt betydeligt sværere at gå til for amatørmusikeren, og det betød, at flere af de grupper, der var opstået i 1964-65, nu lagde musikken på hylden.

Bertil Andersen fra *The Strangers* fortæller, at »... den musik vi spillede, var på vej ud. Vores kunnen rakte ikke ret meget længere end til 1966, og jeg tror ikke, at vi kunne blive ved. Vi var ikke dygtige nok til at følge med ... og så skete der også andet i vores liv. Vi var nu næsten 20 år, og flere af os var udlært ... De musikere, der kom frem spillede en anden slags musik, end den vi kunne, og den musik havde ikke det tætte, som det vi spillede ... Jeg følte også, at de andre ikke var gode nok til at spille videre ...«. ²⁰

Sideløbende hermed begyndte flere grupper at synge på dansk, og danskpop-grupperne blev en stor musikalsk og økonomisk industri i sidste halvdel af 1960'erne og ind i 1970'erne.

Den danske beatkultur sidst i 60'erne skal ses som en samlet del af den vestlige modkultur, der både musikalsk og politisk groede

frem i skyggen af Vietnamkrigen og hånd i hånd med ungdomsoprøret. Grupperne begyndte at blive inspireret af jazzen og dens instrumenter, og den eksperimenterende beatmusik bestod af mange forskellige stilarter, der i de enkelte grupper blev udforsket og inddraget på vidt forskellige måde både med hensyn til stil og udtryksform.

Set i et større perspektiv var det først med ungdomsoprøret at der skete en kvalitativ forandring af den danske beatscene. Grupperne begyndte at skrive egne tekster, hvoraf flere var på dansk, og mange af dem skabte også deres egen musik. I starten af 1967 udsendte den danske gruppe *Steppeulvene* lp'en »Hip«, som udelukkende indeholdt selvskrevne musik og originale danske tekster. Den nye beatmusik krævede en anden anskuelsesmåde, som indkalkulerede en bevidsthedsudvidelse både i musikken og i teksterne, og *Steppeulvene* udvidede teksterne med de euforiserende stoffer. På alle måder søgte grupperne væk fra popmusikkens standardsprog. Den danske rockscene var nu for alvor ved at ændre sig fra at være reproducerende både på scenen og i pladestudiet, og i løbet af 1967 og året derefter debuterede en række af de grupper, der skulle være med til at føre den danske rockscene ind i 1970'erne.

San Francisco på USA's østkyst fik fra midten af 1960'erne politisk og kulturelt en dominerende rolle både i forbindelse med fremkomsten af studenterbevægelserne og flowerpower-bølgen. I Europa opstod der på samme tidspunkt flere protestbevægelser. Protesterne og det politiske engagement fortsatte over i den massive modstand mod Vietnamkrigen. De unges nye udtryks- og livsformer fik også udtryk i musikken, og protest- og kulturbevægelserne blev en integreret del af de forskellige måder, musikken formedes og fremførtes på. *The Fugs* og *Country Joe & The Fish* var blandt de grupper, der aktivt tog del i de amerikanske borgerretsdemonstrationer og i protesterne

VILLAGE 20 PROGRAM

LØRDAG
den 20. JANUAR

VOCATIONS.....

Gruppen, der uden noget større navn begejstrede publikum i "Village", er atter tilbage, ligeså stærk som sidst, omend bedre, fremfører de fire svenskere deres døds-kæge sceneshow. Deres flerstemmige sang vandt talrige tilhængere ved sidste besøg, så mon ikke mange vil komme den 20. januar bare for at se og opleve "Vocations" igen.

Topgruppen, der konstant har ligget i skyggen har nu atter forsøgt sig med en plade, der skulle have de største chancer for at ryge ind på Hitlisten. Pladens navn er "You won't believe me!" som de mangelstens har fået ros for, ligesom deres fremtræden i TV samme dag som Geno Washington heller ikke gik helt ubemærket hen.

BARONETS...

DEFENDERS.....

DEFENDERS er stadig i toppen herhjemme, selv om de ganske vist har forandret sig fra de sidst var i "Village" i efteråret. Flemming Spørensens er skredet ud til højre og har dannet sin egen gruppe "Page One", hvilket dog ikke har gjort "Defenders" spor dårligere. Rudolf, Flob og Niels fik ved deres debut ved Cream-koncerten anmeldelser der just ikke manglede brugen af de finere tillægsord. "Defenders" skal nok holde sig på toppen..... stol på det.

mod Vietnamkrigen. De forskellige protest- og kulturbevægelser gav musikken mulighed for hurtigt at sprede sig.

Hippiekulturens musik er blevet kaldt psykedelisk musik og syrerock på grund af at såvel nogle af musikerne som dele af publikum brugte euforiserende stoffer. Meget af musikken placerede sig mellem vestlig- og østlig kultur, og inspirationen kom bl.a. fra Indien. Den progressive psykedeliske beatmusik gik mere rituelle og kunstæstetiske veje, og nævntes oftest sammen med lys, farver, stoffer, frigørelse, erotik, natur og kosmos.²¹

1967 blev det store hippieår med bl.a. den første store musikfestival i Monterey i Californien, og flere af de grupper der optrådte der, som guitaristen Jimi Hendrix, fik kolossal betydning for udviklingen af musikken.

I modsætning til rock- og pigtrådkulturen blev hippie- og flowerpower-bevægelsens subkultur meget hurtigt gjort til en kommerciel massekultur af blandt andre pladeselskaber og tøjindustrien. Industrien sprøjtede produkter på markedet der rettede sig mod den købedygtige og let påvirkelige ungdom. Hurtigt skyllede hippie- og flowerpower-bølgen ud over Europa, hvor den først fik fodfæste i den mere søgende og intellektuelle ungdom, for derefter i mere begrænset form at brede sig til andre lag.

Hvor vi i starten og midten af 1960'erne så, at det tog ganske lang tid før de internationale musikstrømninger bredte sig til de lokale grupper, kan der konstateres et forbausende hurtigt gennemslag i forbindelse med de nye musik- og kulturstrømninger fra den amerikanske vestkyst. Dette hang både sam-

men med den hurtige udbredelse af den nye musikkultur gennem plader, radio og de skrevne medier og sandsynligvis også med, at de lokale popklubber var i stand til at præsentere store internationale navne på de nordsjællandske scener. De internationale gruppers spillestil og sceneshow smittede naturligvis af på de lokale bands, hvoraf nogle af de bedste spillede som opvarmning til koncerterne.

Det blev nogle få danske jazzmusikere, der fik tilført den danske beatmusik nye dimensioner og udfordrede periodens publikum med en sammenblanding af traditionelle beatrammer og musik, der for den traditionelle beat havde mange og fremmedartede udtryksmidler. Blandt andre gav *Burnin' Red Ivanhoe* og deres jazzinspirerede musik de lokale beatgrupper inspiration til også at bruge jazzen og dens instrumenter til at udvide repertoiret og deres musikalske horisont. Nu var det ikke bare nok at spille så højt, at ingen kunne høre noget som helst.

De danske grupper påvirkedes også af de engelske- og amerikanske rhythm'n'bluesgrupper som *Cream*, *The Jimi Hendrix Experience* og *The Who*. De dannede skole for flere af de nye danske topnavne i 1968-69, og inspirationen bredte sig ret hurtigt til grupperne i Nordsjælland.

»Mindcrashing Blues Experience er en nordsjællandsk tremandsgruppe, som spiller progressiv musik på blues-grundlag, som de varierer med både elementer fra rock, soul og jazz, hvilket giver en meget spændende musik«, kan man læse i JBL Bookings 1969 katalog.

Musikken i slutningen af 60'erne var en sammenblanding af mange kulturer, musikretninger og påvirkninger. Den gamle pigtrådmusik, rock'n'roll og rhythm'n'blues bestod side om side med den jazzinspirerede beatmusik og den eksperimenterende musik. De stigende krav og forventninger til musikernes evner fra både publikum og arrangører gav mange af de gamle grupper dødsstødet.

På modstående side ses Village Pop Clubs medlemsblad for januar 1968. Bogstaverne slynger sig ind i hinanden og fotografierne har fået det bedste den lokale bogtrykker kunne klare af psykedeliske stafferinger.

(Village Pop Clubs arkiv/Per Randløv)

Der blev nu eksperimenteret med klassisk inspireret beatmusik, og de skolede musikere fra *Savage Rose*, der spillede på klaver og orgel, åbnede beatmiljøet for et langt større publikum.

Flere af de lokale grupper fik orgel med i denne periode. *Poem Goo* brugte orglet til at spille blæserstemmerne i deres soulnumre, og *Dionysos* eksperimenterede med klassiske arrangementer.

»Jens Kaas spillede virkeligt godt [på orgel], og han var med til at trække orkesteret i en helt anden og mere progressiv retning. Han var også lidt ældre end os, og hans omgangskreds var en anden end vores. Han kendte også nogle fra de andre Hillerødbands ... Vi ville også gerne lave egne numre, og vi begyndte at dele gruppen op, når vi øvede og lavede musik. Carl Johan [Rosenberg] og jeg indspillede nogle bånd under navnet 'De to tissemand', og så præsenterede vi dem for de andre, der lavede noget andet. På sigt betød det, at gruppen blev splittet, for det betød, at der kom klikedannelse. Vi lavede vores, og de andre begyndte at spille folkemusik.«²²

Musikmiljøet flyttede i slutningen af 60'erne tilbage til de lokale musikscener i ungdomsklubberne og på gymnasierne. Siddende på gulvet i afghanerpels samlede de unge i kreds om et eller flere levende lys, mens orkesteret på scenen spillede syremusik illustreret af psykodeliske skiftende farver og lysbilleder på væggen. Kontakten mellem musikere og publikum var minimal og langt fra pigtrådsmusikens dansende menneskehav.

En rød el-guitar med vibrator

»Det første arrangementer jeg kom til i Frederikssund, var på en restaurant ved siden af Park Bio. Der stod et orkester og spillede instrumentalmusik. Jeg tror det var noget af det første der skete i Frederikssund ... Det var kun instrumentalmusik. Det virker i dag helt underligt, at de unge gad at høre på det. Men det er et tegn på, at der skulle ske noget ... Og så kom flere i gang.«

Kurt Andreasen, 16. maj 2001

De tidligste pigtrådsgrupper 1959-63

Undersøgelsen af de nordsjællandske pigtrådsgrupper viser et skel ved 1963-64. Og skellet gælder både de enkelte gruppemedlemmers alder, den musik de spillede, de sammenhænge de indgik i og ikke mindst antallet af grupper.

De tidligste grupper fra 1960-61 var som sagt inspireret af *Cliff Richard and The Shadows*. Det mest almindelige var at flere af gruppens medlemmer kunne spille lidt i starten og gruppen blev så dannet ud fra de enkelte medlemmers musikalske formåen og ud fra de eksisterende kammeratskabsgrupper. Alderssammensætningen varierede en del, men typisk var hovedparten af medlemmerne 17-18 år, når de startede gruppen.

Ud fra de få nordsjællandske eksempler tegner der sig et billede af, at det var guitarister, der tog initiativet til at danne grupperne. Det er der for så vidt ikke noget underligt i, da en traditionel pigtrådsgruppe bestod af to el-guitarer, en el-bas samt trommer. Guitaristerne, som oftest var specielt inspireret af Shadows-guitaristen Hank Marvin, drømte om at få deres akustiske span-

ske konfirmationsguitar udskiftet med en rød elektrisk.

Gert Brask fortæller, at han startede med at spille guitar som 11-årig i 1957 hos Helge Jacobsen i Snekkersten. Her gik han i tre år, men så så han *The Shadows* i København, og drømmen om den røde elektriske guitar blev meget stor. Men der var ikke råd til en Fender, som *The Shadows* spillede på, så han fik en Höfner jazzguitar. Da det imidlertid ikke var nok, byggede hans far, der var møbelsnedker, en el-guitar, der så meget som muligt lignede en Fender. Den blev malet rød, »og der blev sat en rædsom sekunda vibrator på den«.¹

»Vi spillede hjemme i gangen [på første sal] med en kammerat, der var et godt parti, da han havde en forstærker. Vi kaldte os *The Marvin's*. Sammen med os spillede også en skolekammerat, Das, på trommer. Han havde en lilletromme, et bækket og en kuffert som han brugte som sidetamtam ... Det var den første spæde start.«

Også i den anden ende af Frederiksborg Amt var der nogle unge mænd, der havde fået den idé at kalde sig *The Marvin's*. Guitaristen

Hank Marvin var det helt store idol, og i 1959 dannede Jean Kulmbak sin gruppe i Stenløse. Jean havde gået til spil, og han satte gruppen sammen af kammerater og sin lillebror, der viste sig at være den mest talentfulde af de tre guitarister. Repertoiret var inspireret af *The Shadows* helt fra starten og frem til den 20. februar 1963, hvor de spillede for sidste gang, da Jean var blevet indkaldt til militæret.²

En del af de tidlige pigtrådsgrupper tog navn efter deres idoler eller efter idolerens pladehits. *Blue Stars* og *Strangers* var navne afledt af Shadows-numre. *The Stampers* fandt på navnet, fordi de syntes, at man skulle bruge noget med »at stampe«, og *The Shanies*, der senere blev til *The Mocking Birds* – sladre-fuglene – havde været i biografen, hvor de havde set »Shane, den tavse rytter«.

Musikundervisning

Fra slutningen af 1950'erne blev det populært at gå til guitarstil. Flere steder i Nord-

sjælland nedsatte tidligere jazzmusikere sig som guitarlærere, og guitaren blev også en populær aktivitet i ungdomsklubberne og lidt senere et egentligt fag på ungdomsskolerne.

Både i Helsingør-området, i Hillerød og i Helsingør viser undersøgelsen, at der skete en gryende gruppedannelse med udgangspunkt i guitar- og anden musikundervisning.

»Helge Jakobsen i Snekkersten var spillelæreren over alle spillelærere. Der er kolossalt mange, der har gået til spil hos ham. Et dejligt menneske og en fin lærer. Han har virkelig betydet meget i starten for de lokale orkestre ... [Han] brugte [en] metode med tabulatorer og måden at nedskrive, hvordan man skulle sætte fingrene. Ikke noder, men becifringer. Han tegnede gribebrættet og strengene, og skrev 1, 2, 3, 4, 5, 6 i den rækkefølge man skulle sætte fingrene, når man skulle spille single. En sjov primitiv måde at gøre det på, men det fungerede.«³

Verner Bak Madsen fandt på, at der fulgte en times undervisning med i købet, når de unge købte en guitar i Helsingør Boghandel. Det var så populært at spille på guitar, at guitar-skolen flyttede hen i kroens festsal.

Nogle år senere var der mange brugte guitarer til salg i Helsingør og omegn. (Verner Bak Madsen)

Andre i Helsingør-området gik til guitar-spil hos Holger Knudsen, og der er flere fra Hillerød der har fortalt, at de fik den grundlæggende undervisning hos John Milland. Henrik Steffen fra *The Shakespeares* lærte at spille trommer og Bjarke Schmidt trompet og valdhorn i FDF's Hillerød-orkestre, der var under ledelse af Børge Vagner.⁴

I Helsingør havde Helsingør Boghandel i midten af 1950'erne overtaget grammo-fonpladesalget fra Kai's Cykelforretning. Pladeafdelingen blev efterhånden udvidet til en musikafdeling, hvor der også blev solgt banjoer, fløjter, mandoliner og ikke mindst guitarer. Musikafdelingen blev ledet af Verner Bak Madsen, der også var kredsfører i FDF. »Når vi solgte en guitar, fulgte der gratis en undervisningstime med, som jeg selv gav privat ... Jeg havde mange ... børn og unge fra by og opland. Det gik ikke med alle de elever derhjemme, så jeg lejede Helsingør Kro's store sal. Kromandens søn, Mogens

Helsingør Show-Men vandt i september 1957 en musik-konkurrence i FDF Hørsholm, og det blev starten på en ganske utrolig karriere. Billedet er fra konkurrencen, og gruppen bestod af Verner Bak Madsen, Mogens Asmussen, Tonny Christiansen, Søren Hansen og Jørgen Madsen. (Verner Bak Madsen)

Asmussen, spillede også med, så jeg fik salen billigt. En overgang var der 35 elever på en gang. Det var sjovt, men også besværligt«, beretter Bak Madsen.⁵

Men Verner Bak Madsens »besvær« fødte en del talenter. Han dannede i 1957 *Helsingør Show-Men*, der i slutningen af 1961 begyndte at spille rigtig »Shadows-pigtråd«. Den omtalte Mogens Asmussen, der også var med i *Helsingør Show-Men*, gav i øvrigt i starten af 1960'erne Freddy Stokholm idéen til at bygge Freddy-guitaren. I Tisvildeleje dannede et par gutter i slutningen af 1960 *The Stampers*, og gennem kontakterne til Verner Bak Madsen, FDF og ungdomsklubben i Helsingør blev de områdets mest spillende gruppe gennem en del år.

Selvlært er vellært

Langt de fleste af de tidlige pigtrådsmusikere fortæller dog, at de enten lærte sig selv at spille, eller lærte det af en af de andre i det nye band.

»Strangers startede faktisk før jeg kom i gang, men en fyr der hed Karsten blev droppet som singleguitar, og så mente de, at jeg skulle ind ... Jeg kunne overhovedet ikke spille før jeg kom ind i gruppen, ikke en note, og så anskaffede jeg mig en Höfner-guitar, og de første par Shadows-numre vi spillede, spillede jeg faktisk efter noder, da jeg prøvede at lære mig systemet på guitareren. Men det tog lidt tid, så det blev efter gehør ...«, fortæller Bertil Andersen.⁶

Finn Sunke Jensen købte en akustisk guitar i plade- og musikforretningen Ole Høite i Helsingør, og lånte en lærebog om guitar-spil på biblioteket. Han var lige kommet i lære som klejnsmed, og først senere fik han råd til lidt undervisning hos Holger Knudsen. Da Finn kom med i de nystartede *The Saunders*, var niveauet ikke alt for højt.

»Vi havde øvelokaler på Midgårdsvej hos Gunnar Ernst. Gunnar Ernst ... ville gerne spille trommer, og jeg havde jo øvet mig hjemme på at spille guitar, så jeg skulle spille

rytmeguitar. Carsten Larsen kendte Gunnar Ernst, og han spillede leadguitar, og Carstens genbo, Fritz, ville spille bas. Men han havde aldrig rørt ved en guitar, så det var tungt. Men vi skulle have det orkester op og stå, så jeg måtte lære Fritz at flytte fingrene på strengene. Det var noget med at sige, at nu sætter du din pegefinger der, og den anden finger der. Han skulle bare lære at spille en basgang til en bestemt melodi. Jeg tror at vi kørte den igennem 40 gange, og så sad den altså til sidst. Men ikke desto mindre, så kunne han stå og spille i modtakt, hvis han kom ud af takt. Og Gunnar, der slog trommerne, han kunne også godt komme til at spille i modtakt, så det var skægt ... Men ikke desto mindre, så lykkedes det os at få brygget et repertoire sammen, og vi kom søreme også ud og spille.⁷

Poul Sørensen startede med at spille som 12-årig i 1958, og da han i 1963 etablerede guitartrioen/pigtrådsgruppen *The Panthers*, måtte han lære bassisten at spille. Det samme

The Panthers øvede i ungdomsklubben Vestergården. I starten havde gruppen ingen trommeslager, så de små forstærkere og hjemmelavede højttalere på 15W har nok ikke generet naboerne. (Poul Sørensen)

gentog sig året efter i det nye orkester *The Blue Stars*, hvor han måtte lære de to nye guitarister at spille. »Jeg gik ikke og brillerede med, at jeg havde lært Christian at spille guitar og Ebbe at spille. Men det var rart for mig selv at vide, at det var sådan«, fortæller Poul Sørensen.⁸

Beretningerne om starten på pigtrådsgruppernes musikalske formåen er enslydende, hvor man end vender sig i Nordsjælland. Bjarne Kastberg fra Farum fortæller, at de var »nogle skolekammerater, der fik nogle guitarer, og så lærte vi nogle akkorder, og så begyndte vi. Det første orkester vi lavede, blev aldrig rigtig til noget ... [Senere] lærte vi det, og vi gik til spil.«⁹

Pigtrådsgruppernes repertoire

Musikken fik i starten af 1960'erne en mere fremtrædende rolle, end den havde haft i rockperioden. Der blev lagt mere vægt på det melodiske, og modsat rockgruppernes brug af blæsere og klaver blev el-guitaren nu brugt som eneste soloinstrument. Musikken kom i centrum, og rock'n'roll tidens show og vilde sceneoptræden, der udgjorde en stor del af rockgruppens image, blev erstattet med en indstuderet optræden og stramt opbyggede numre. Flere numre blev nu udført i et langsomt tempo, og i de relativt få sangnumre blev sangen mere tydelig og fremtrædende.

Melodierne holdt sig stadig inden for 4- og 8-tacters-perioder, men man udvidede rockens traditionelle tre akkorder som f.eks. G, C og Dm med parallel akkorder, og opnåede hermed helt andre toner og harmonier end tidligere. Den stigende spredning af musikken via radioen og plader krævede, at de små nystartede grupper måtte være mere kvalitetsbevidste, hvilket medførte en større fokusering på den musikalske kunnen.¹⁰

Pigtrådsgrupperne var som nævnt primært inspireret af *Cliff Richard and The Shadows*, men reelt var deres repertoire meget bredt.

The Stampers akkompagnerer Verner Bak Madsen og sangerinden Sally på Helsingør Kro i julen 1962. Deres beskedne udstyr er stillet helt frem til scenekanten.

(Verner Bak Madsen)

Det var almindeligt, at bl.a. dansemelodier også indgik, da det trods alt ikke var så mange pigtrådsnumre, der kunne hentes fra plader. Grupperne spillede rigtig mange instrumentalnumre, men langsomt begyndte der at snige sig flere sangnumre ind i repertoire. I en typiske pigtrådsgruppe med tre guitarer og trommer var det som regel rytmeguitaristen, der sang. *The Stampers* fra Tisvildeleje var i den forbindelse atypisk. Ganske vist spillede de som alle andre Shadows-musik, men de fik en sangerinde med i gruppen. Da hun ikke havde nemt ved at optræde som Cliff Richard spillede de en del Alma Cogan- og Brenda Lee-numre, der passede til hende og hendes stil, og det havde de stor succes med.

Flere grupper fik på dette tidspunkt en femte mand med, der udelukkende skulle synge og »flirte og sende blikke til pigerne«. I *The Strangers* fra Helsingør hed sangeren Poul-Erik. »Han var en flot fyr, og pigerne var helt vilde med ham. Så han var en god frontfigur«, fortæller Bertil Andersen. »Han havde ikke så mange toner han kunne synge med. Jeg sang en del af det sammen med Poul-

Erik, for så fik vi ligesom sangen til at lyde bedre ... Jeg sang noget af det mere bløde, som Oh Donna ... noget af det noget mere langsomme.«¹¹

Finn Sunke Jensen fra den anden store Helsingør-gruppe, *The Lockings*, fortæller om gruppens repertoire og om sangeren, Jørgen Sørensen, der i gruppens kendingsmelodi blev kaldt »ham den lange«: »The Lockings var hovedsagelig til Shadows- og Cliff-musik selvom vi flere gange reklamerede med, at vi ville forny os ... det gjorde vi da også lidt, men Cliff og Shadows var populært dengang, og Jørgen blev rost for sin stemmelighed med Cliff, men bestemt ikke i udsende. Og kunne vi så efterligne Shadows stil og dansetrin, så var det perfekt.«¹²

Cliff og Shadows-stilen holdt meget længe nord for København, og så sent som i efteråret 1965 havde *The Lockings* store diskussioner om hvilken vej deres repertoire skulle bevæge sig. To af gruppens medlemmer havde forladt den, da Jørgen Sørensen holdt fast ved Cliff. Han havde ikke nemt ved at lægge Cliff på hylden, hvad følgende »erkendelse« over for gruppens fans bevidner.

The Lockings kendingsmelodi var »Den lange i midten« og sangeren, Jørgen Sørensen, skrev tekst til flere af gruppens numre.

Fra venstre Jørgen Sørensen, Palle R. Olsen, Preben Biermann, Henning T. Larsen (trommer) og John Olsen i 1964.

(Morten Møller Nielsen)

»Ganske vist kan John godt lide sin eccomaskine, for den laver jo fine lyde a la Hank Marvin, men han er absolut indstillet på at være up to date, nøjagtig som Henning gerne vil være det. Per vil helst spille mere end blot rytme og kan vældig godt lide Kinks spillestilen, men også numre fra 'Universal Soldier' og 'Eve of destruction' er toppen efter hans mening. Preben er også manden der vil føre os fremefter. Han er stor tilhænger af Donovan. Der er ingen tvivl om, at han vil gøre en indsats for at holde gruppen til ilden, til det aktuelle, nu, hvor han er tilbage. Og mig selv: ... i dag er mine Cliff-tilbøjeligheder væk. Jeg vil føle champagnen i ryggen, når jeg synger, det skal sige mig noget, det skal være soul. Lockings nye stil er for alvor ved at komme. Jeg gælder mig, forhåbentlig bliver det godt«, skrev Jørgen Sørensen optimistisk i Helsingør Dagblad kort før gruppen gik helt i opløsning.¹³

Nogenlunde parallelt med pigtrådsmusikken blev en af tidens mange nye danse, twisten, introduceret. Chubby Checkers »Let's Twist Again« var ganske vist blevet udsendt

allerede i 1960, men først i 1962 blev den nye dansemode lanceret i Danmark af Otto Brandenburg. Twist-bølgen blev også taget op af flere pigtrådsgrupper, og på danseskolerne twistede de unge så det var en fryd. Men altså først efter at de havde øvet de traditionelle danse.

Ved at gennemgå avisernes annoncer kan man se, at der flere steder i Nordsjælland blev afholdt twist-konkurrencer, og tøjforretningerne reklamerede med tøj og sko, der specielt egnede sig til twist. BT og Børge Kisbye holdt den 17. marts 1962 en »kæmpe twist turnering og opvisning« på Hotel Marienlyst i Helsingør, og hen over sommeren og efteråret blev der twistet til både *The Stringers* og *The Rookeys* fra København.¹⁴

Det har ikke kunne efterspores, i hvor høj grad de få lokale grupper fulgte med twist-bølgen. Normalt var de københavnske grupper først med det nye, og det er sandsynligt, at de lokale grupper på ungdomsskolerne og i klubberne fulgte med og spillede op til twist. Faktisk kunne man jo danse twist til alle pigtrådsnumrene, så de unge dansede både

twist, shake, jive, locomotion og andre af tidens danse, der hurtigt både kom og gik.

At twisten var populær blandt de unge 14-18-årige i vinteren 1962-63 viser omtalen af Helsingør ungdomsskoles karneval den 9. marts 1963, hvor 275 unge fra ungdomsskolerne i Helsingør, Hillerød, Gilleleje og Græsted var inviteret til rock- og twist-karneval. »Bengt Rolands orkester, der er ved at vinde indpas hos de unge i Helsingør, spillede op til rock og twist efter revyen, hvor de unge havde mimet til bl.a. rock- og twist-plader«, kan man læse i avisomtalen.¹⁵

Det er uklart, hvor journalisten havde sin vurdering af *Bengt Rolands orkester* fra. Bengt Roland kom ikke til at spille på Helsingør ungdomsskole mere, da han blev overhalet inden om af flere lokale pigtrådsgrupper. Han forlod rockscenen og underholdt »de unge på 40« resten af årtiet, hvilket han for øvrigt tjente langt mere på, end nogen af de lokale grupper overhovedet kunne drømme om.¹⁶

Twist, shake, rock og beat eksisterede helt

udramatisk side om side i de følgende år, og den 5. december 1964 inviterede den nystartede Village Pop Club til »shake-, twist- og beat-aften« i Gørløse Forsamlingshus, hvor pigtrådsgruppen *The Shakespeares* fra Hillerød underholdt.

I guld- og søvlaméjakker

Det var kendetegnet for praktisk talt alle nordsjællandske grupper frem til 1965, at de var meget nobelt klædt i forhold til rockperiodens lapsede påklædning. Pigtrådsgrupperne tillempede sig voksensamfundets krav, og forsøgte bl.a. gennem påklædningen af få accept fra det omliggende samfund. De blev pæne som den pæne unge mand *Cliff Richard* og hans pæne backinggruppe *The Shadows*.

De tidlige nordsjællandske pigtrådsgrupper optrådte i nogenlunde ens tøj. Flere af dem var klædt i skjorte, slips og jakker, og andre havde læderjakke med hvid skjorte og læderslips, hvortil hørte mørke bukser og pænt pudsede sko.

Finn Sunke Jensen fortæller, at han lige havde rejst sig fra hospitalsengen efter et kompliceret benbrud, da gruppen skulle fotograferes i deres søvlaméjakker på isen uden for Kronborg i foråret 1965. (Finn Sunke Jensen)

En del af tidens grupper optrådte altså i en slags uniform, om man så kan sige, og fra slutningen af 1963 optrådte flere i guld- eller sølvlamé jakker. Inspirationen kom – igen – fra *The Shadows*, og de københavnske grupper tog allerede fra starten af 1960'erne denne stil til sig. Det varede dog nogle år før de lokale grupper fik råd til at investere i et jakkesæt, og *The Strangers* i Helsingør var blandt de første.

»Vi købte vores guldlaméjakker i København i et stort varehus. Det var en forretning der var specialister i uniformer, og vi tog derind en lørdag formiddag, for som Poul-Erik sagde, så skulle vi fandeme have noget ordentligt tøj på når vi spillede, for nu var vi et rigtigt orkester. Og så tog vi altså ind og kiggede på sølvlaméjakker og skjorter med kalvekrøs. Vi fandt så det der passede os, og så ville vi jo gerne have dem med, for vi kunne jo betale noget af det. Men det ville de ikke, for i den forretning betalte man kontant. Nå det var en streg i regningen, for vi skulle bruge det om aftenen. Så Poul-Erik ringede til Helsingør, hvor han kendte Lønning, der havde Lønnings Herremagasin. Lønning var en stor mand i Helsingør, og det regnede vi så med, at han også kunne være i København. På en eller anden måde fik Lønning drejet det, så vi afbetalte til Lønning, og han ordnede så, at vi kunne få vores tøj med hjem ... Jeg ved ikke, om det lød bedre med det tøj på, men vi så meget selvsikre ud ...«¹⁷

Den anden store Helsingør-gruppe, *The Lockings*, købte sølvlaméjakker, og Gert Brask fra *The Mocking Birds* fortæller, at hans gruppe »i begyndelsen købte ... ens jakkesæt, gråt silkejakkesæt og hvid skjorte med slips, fantastisk. Vi var 17, 18 og 19 år, og så går man med hvid skjorte, jakke og slips. Men det gjorde mange jo dengang. Det havde Beatles også ... Det virkede godt og så professionelt ud ... Senere købte vi sorte rullekravesweatere til vores jakkesæt og efterhånden blev det helt frit ... Det var den stik modsatte mode ...«¹⁸

Ser man på de fotos, der er bevaret fra de mange pigtrådsmesterskaber der blev gennemført i Nordsjælland i 1964 og 1965, ses det også her, at grupperne optrådte i ens og ganske pænt tøj. Som Gert Brask nævner, optrådte *The Beatles* og andre af Liverpool-grupperne i 1963 og 1964 ligeledes i uniformer, men dette pæne look begyndte langsomt at ændre sig i løbet af 1965, bl.a. inspireret af *The Rolling Stones* og de andre nye, mere rå og vilde rhythm'n'blues-grupper, som de unge tog til sig på dette tidspunkt.

Guitarer, forstærkere og højttalere

Modsat de få topgrupper fra København som *The Rookeys*, *The Danish Sharks*, Johnny Reimars *The Cliffers* samt *Helsingør Show-men* var der ikke ret meget »top« over det udstyr, de tidligste nordsjællandske pigtrådsgrupper rådede over.

The Marvin's fra Stenløse havde investeret i tre Höfner-guitarer, der på det tidspunkt var den mest benyttede el-guitar. Det var et relativt billigt instrument, som fandtes i flere modeller. Den mest benyttede var rød og belagt med en form for vinyl. For singleguitaristen var en guitar med indbygget vibrator en uundværlig ting, for uden den kunne man ikke ændre tonens frekvens og amplitude og give soloen en personlig og varieret stil – helt som Hank Marvin i *The Shadows*.

Men her holdt *The Marvin's* sammenlignelige udstyr også op. For de tre guitarister spillede alle sammen over én 18W forstærker med tre indgange og en hjemmebygget højttaler. Da gruppen ikke havde råd til en rigtig ekkomaskine, som på den tid også var en helt uundværlig effekt for specielt singleguitaren, kørte man den »ind over en almindelig båndoptager, hvor båndet blev sat til at køre i en sløjfe, hvorved der kom ekko. Det lød godt«, fortæller Jean Kulmbak.¹⁹

Den tidligste udgave af *The Panthers* havde også langt fra et udstyr, der på nogen måde kunne sammenlignes med *The Cliffers*. *The*

Kaj Bendtsen fra *The Mocking Birds* i sit grå-nistrede jakkesæt i starten af 1965. (Gert Brask)

Panthers blev etableret i februar 1963 som en guitartrio, der spillede pigtrådsmusik. Gruppen blev tilknyttet ungdomsklubben Vestergården på Blichersvej i Helsingør, hvor de både øvede og spillede. Poul Sørensen byggede selv sin guitar, da han ikke havde råd til at købe en Fender. Han kopierede Fender-guitarens form, købte en løs Höfner-hals og et gribebraet, nogle gode mikrofoner og satte selv forskelligt elektronik ind i guitarens krop, som han naturligtvis malede rød.²⁰

Rigtige forstærkere og højttalere var der heller ikke råd til, så til de første job på Vestergården spillede gruppen gennem nogle gamle 6W forstærkere, der stod på en reol bag ved dem. Det lød nok ikke vildt ophidsende, men

det var pigtrådsmusik, og det var en af de første gange, det blev spillet live på Vestergården.

Villy Breiting var startet i *The Wiggers* i Hornbæk, og han fortæller: »... [Jeg havde] ikke noget grej, og jeg havde ikke nogen penge. De andre fik deres lærlingeløn på 30-40 kr. om ugen, men hvis jeg skulle spille med, så skulle jeg have et instrument. Det endte med, at jeg fandt ud af, at jeg måtte bygge en guitar selv. [Hos] Ole Høite ... i Helsingør ... købte jeg gribebraet, stemmeskruer, strengestål, mikrofoner og så lavede jeg selv halsen og kroppen ... Den blev malet højglanspoleret rød på kanten og på bagsiden, og så blev den belagt med teaktræsfiner på forsiden, og jeg fik limet delene sammen og fik lavet stafferinger. Den spillede, og den spillede jeg på i bandet ... Jeg mener, at den kostede mig alt i alt 175 kr. at bygge ...«²¹

Henrik Steffen fra *The Shakespeares* fortæller, at de allerede fra starten havde mange ambitioner. De købte det bedste udstyr, Fender og Vox samt Senheiser-mikrofoner og en ekkomaskine. Flere af dem havde arbejde, så de lånte de andre til udstyret. Henrik købte sit Gretch-trommesæt i Sverige, for der kostede det 2.200 kr. mod 4.000 hos Aage Jensen i København. Der var dog lige det problem, at han grundet importrestriktioner ikke selv kunne tage hele sættet med hjem på én gang, så hans familie og gruppen tog samlet til Helsingborg, hvor de så hver transporterede en bid til Danmark. Her mødte de nogle skeptiske toldere, men da de havde kvittering på hver enkelt del og dermed overholdt toldreglerne, så kunne tolderne ikke gøre noget.²²

Flere af de interviewede fortæller, at de enkelte gruppers medlemmer indbyrdes var flinke til at låne hinanden penge til det dyre grej. »Ud over vi så havde guitarerne, så skulle vi også have nogle forstærkere. De gutter de tjente jo penge, så de mente, at der var basis for, at vi tog til København og købte noget

NON STOP BAL

FREDENSBORG BOLDKLUB OG IDRÆTSFORENING
 afholder
 ← på Asminderød kro grundlovsdag den 5. juni kl. 20,00 →
 »THE STAMPERS«
 Nr. 2 ved sjællandsmesterskaberne
POUL ANDERSENS ORKESTER
 Nye medlemmer optages på tlf. 743.

NON STOP BAL

For at sikre bredden i boldklubbens nonstopbal, havde man sørget for at tilfredsstille både de unge og de lidt ældre ved klubbens arrangement i 1965.

på afbetaling. Det vil sige, at det var dem der betalte udbetalingen ... Vi havde så den aftale, at hvis vi tjente nogle penge ved at spille, så skulle de bruges til at betale af på grejet ...«, fortæller Villy Breiting.

Andre lånte penge hos forældrene. Bertil Andersen i *The Strangers* beretter, at »... [vi] øvede hos Svend Jørgensen på Haderslevvej nummer 12 i snedkerværkstedet, som hans far havde til sit bådebyggeri, eller også øvede vi på Svends værelse. Hans far var utrolig hjælpsom, og han hjalp os med at finansiere udstyret. Han lagde nogle penge ud, selvom 'det måske ikke kunne betale sig', sagde han ... Instrumenterne købte vi på afbetaling.«²³

Om samme sag fortæller Villy Breiting: »Jeg tror det var en fredag aften i efteråret, at vi tog til København for at købe vores udstyr ... Vi kørte til København i Pers fars gamle Volvo kassevogn ... Vi var inde og lege verdensmestre med begrænsede penge ... og der fik vi købt min Vox AC30, og Otto fik sin basforstærker og kabinet og vi købte to mikrofoner ... og sejren var stor, da vi satte grejet ind i bilen og kørte hjem for at pakke det ud og begyndte at spille på det ... Nomme havde trommerne, men sangforstærkeren, som også var den, som singleguitaristen brugte, den byggede en af vores lokale venner Fritz, som var i lære som radiomekanikker ... Jeg mener, at vi gav 1.000 kr. for den med det hele. Fritz lavede kabinettet, og jeg beklædte det med sort vinyl og fronten med højttalerstof ... Den lød godt med fire 10" højttalere ...«²⁴

Som det fremgår var gruppernes udstyr langt fra ensartet og af særlig høj kvalitet. Dog var det normalt, at man købte en fabriksfremstillet forstærker – tit en italiensk Gelo so eller et andet lidt billigt mærke – og sparede penge ved selv at snedkerere højttalerkabinetterne.

»Jeg købte på et tidspunkt en Selmer-forstærker, hvor der var lidt mikser i, hvor man kunne forme lyden med bl.a. rumklang. Højttalerne, kabinettet, det byggede jeg selv, for jeg kunne jo godt se, hvad sådan noget kostede, så jeg tænkte, at det kunne jeg godt selv lave. Jeg rodede lidt med elektronik, og har altid interesseret mig for det. Jeg skulle bare købe et par gode kraftige Peerlés-højttalere, og så skulle jeg bygge et godt kabinet. Det gjorde jeg så, og det kom til at ligne de andre. Man kunne købe noget læderhud og pynteskiner, og så et hvidt lærred. Det var noget stof min mor fandt, og det mente hun var godt til det ... det spillede udmærket, og der var en god lyd i. Det blev på et tidspunkt også brugt til baskabinet ...«²⁵

Men også andre dele af udstyret kunne naturligvis fremstilles af musikerne selv eller som fusk på arbejdet. »Otto han var verdensmester i det der med metal inde på værftet, så han lavede stativer til vores forstærkere. Og han lavede også mikrofonstativer med en stor metalskive og rør, der var skruet gevind i. Så havde vi købt rigtige mikrofonholdere til mikrofonerne ...«²⁶

Efterhånden fik pigtrådsgrupperne bedre

*Foto af Helsingør Show-Men fra foråret 1962. Erling Zöllner, Tony Christiansen, Mogens Asmussen og bagerst Jørgen Madsen.
(Jørgen Madsen)*

og bedre udstyr, og det var ikke et ukendt fænomen, at man »blærede« sig over for byens andre grupper med nyhervervelserne. Der var specielt fokus på guitarmærkerne, men også de dyre amerikanske Fender-forstærkere tiltrak lange misundelige blikke fra konkurrenterne. Og flere fik også råd til at erstatte forstærkernes mere primitive indbyggede muligheder for rumklang eller båndoptageren med båndet kørende i sløjfe med en rigtig ekkomaskine.

»Vi fik så en ekkomaskine, da vi spillede til en fastelavnstest nede på Bondegården. Det var betalingen for at spille dernede ... Den havde vi så købt på forhånd, så vi havde den

derne, for der skulle lidt mere sjov lyd på, end det vi kunne levere gennem Vox-forstærkeren.«²⁷

Musik- og dansesteder

Til langt op i 1960'erne var det normalt, at lokale foreninger engagerede det man kan kalde de etablerede danseorkestre, når der skulle holdes de traditionelle store baller omkring højtiderne eller om efteråret. Bl.a. havde et orkester som *Melody Mixers* allerede i 1960 et ganske varieret repertoire, hvor de også spillede tillempet rock- og pigtrådsmusik, og som nævnt spillede *Bengt Rolands orkester* også modereret pigtråd og twist.

Det er flere gange fremhævet, at omtalen af pigtrådsmusikken i starten af 1960'erne var uhyre begrænset, og at det først var i 1961 at de nye kunstnere og den nye musik så småt begyndte at dukke op i den lokale dagspresse. Den 15. april 1961 holdt Helsingør atletklub et stort bal med grandprix-sangeren Dario Campeotto og *Poul Krambys orkester*, og den 20. maj optrådte Mie fra »Far til fire«-filmene og hendes lillesøster Anisette til en stor folkefest på Grønnehave i Helsingør. Desuden spillede *Jan og Keld* til pinsebal for 1.200 mennesker. Man kan næppe kalde det pigtråd, men det var den populærmusik, der blev omtalt.

Undersøgelsen har vist, at der i perioden 1959-63 fra tid til anden har været pigtråds-musik på de store scener i bl.a. Frederik-sund, Frederiksværk, Helsingør og Hillerød, og det fremgår af annonceringen, at det oftest var idrætsforeningerne, der arrangerede ballerne. Også de politiske ungdomsforeninger og fagforeningernes ungdomsafdelinger præsenterede pigtråds-musik for medlemmerne, og selv en landboforening i Hillerød turde binde an med den støjende musikform. Men man kaldte det hverken rock- eller pigtrådsballer, så det er ikke muligt klart at vurdere, hvor omfattende – eller det modsatte – udbuddet har været.

Det fremgår også af interviewene, at der har været pigtråds-musik på strandhotellerne op langs nordkysten i sommermånederne fra 1961-62, bl.a. var *Helsing Show-Men* travlt optaget her i sommeren 1962 – men det har ikke kunnet verificeres via dagbladene.

De bevarede scrapbøger og spilleoversigter fra *Helsing Show-Men* viser nemlig, at pigtrådsgruppen spillede flittigt fra slutningen af 1961 til sommeren 1963. De var meget respekterede for deres musik og professionalisme, og gruppen fik både direkte og indirekte stor betydning for udviklingen af yngre grupper i området.

Gruppen optrådte både med grandprix-

numre og slagere som »Sol og vår«, »Hej månemand« og »En skraldemand tar' skraldet«, samt med pigtråds-musik og Mogens Asmussens egne instrumentalnumre.

Det vides også med sikkerhed, at *The Marvin's* fra Stenløse i deres levetid fra 1959-63 spillede bl.a. på Stenløse Kro, Ganløse Kro, i Stenløse Ungdomsklub, i Stenløse-Vekse Idrætsforening, på Målev Kro samt på soldaterkasernerne i området.²⁸

Som det også vil fremgå af de følgende kapitler, så var ungdomsskoler og -klubber langt overvejende de steder, hvor de unge mødtes for at høre pigtråds-musik. Samstemmende fortæller alle de interviewede, at ungdomsskolerne har betydet utroligt meget for musiklivet i 1960'ernes Nordsjælland. En del orkestre øvede i klubbernes lokaler, og for ingen eller en meget lille betaling stillede de så op til det ugentlige eller månedlige bal i klubben.

Det er det samme mønster der ses flere steder i Nordsjælland. I Helsingør øvede først *The Panthers* og siden *The Blue Stars* i ungdomsklubben Vestergården, og de spillede også til klubbens fester. I Helsingør havde onsdagsklubben sat det i system således, at flere grupper fik lov til at øve i klubben, og den ene gruppe afløste den anden som kluborkester, hvorfor der ofte var gratis eller meget billig underholdning.

Men mulighederne for at høre rigtig levende pigtråd var i årene op til 1963 trods alt begrænset. De lokale grupper var få, og deres repertoire var smalt. Skulle man høre de professionelle grupper måtte man tage den lange tur til København, hvor udbuddet var betydeligt større.

En anden mulighed var at købe et par biografbilletter på kysserækken til sig selv og kæresten i den lokale biograf, hvor den nyeste Cliff Richard-film kunne ses med nogen forsinkelse.

Skal vi ikke starte et orkester?

Det hele startede i 1963, hvor de andre ... syntes at vi skulle danne et orkester ... Vi begyndte at gå til guitar spil, for der var ingen af os der kunne spille. Vi så på hinanden, og sagde, 'du ligner Charlie Watts, så du skal spille trommer, og du ligner Bill Wyman, så du skal spille bas, og du Brian Jones, så du skal spille rytmeguitar'. De andre vidste, at jeg kunne synge, så jeg skulle være sanger, uanset hvem jeg end lignede. Derefter henvendte vi os til den lokale musikleærer, der hed Vagn 'Træsko' Petersen, og bad om vi kunne få guitarundervisning. Jeg havde en guitar hængende på væggen ... De andre købte sig nogle guitarer, og så gik vi til undervisning i slutningen af 63 og i begyndelsen af 64. 'Manse' slog vist bare på et par papkasser indtil en lille tromme blev købt.

Svend Gade Jensen, *The Primates*

Grupperne i perioden 1964-1966

Frem til 1963-64 spillede grupperne Cliff- og Shadows-inspireret pigtrådsmusik. Der var relativt få etablerede grupper i Nordsjælland, og det ser ud til, at Helsingør i slutningen af 1963 som den eneste by kunne brillere med at have hele tre populære grupper, der jævnligt optrådte i områdets ungdomsskoler og klubber samt til de baller, som de lokale idrætsforeninger afholdt. Det er uklart, hvorfor det forholdt sig sådan, men sandsynligvis hørte det sammen med, at byen var områdets største arbejderby. Den korte afstand til Sverige, hvor både musikudbudet samt udbredelsen af pigtrådsmusikken var noget længere fremme end i Danmark, var også en medvirkende faktor for eksponeringen af musikinteressen, fortæller flere musikere.

Det musikalske billede ændrede sig drastisk over en relativ kort periode fra midten af

1963, hvor Merseyside-beaten begyndte at fortrænge pigtrådsmusikken. De unge havde fået flere penge mellem hænderne, mere fritid og specielt pigerne fik nu også en længere snor af deres forældre end tidligere. Det var bl.a. disse faktorer og den enorme vækst i udbud og efterspørgsel efter levende musik, der skabte grobund for, at unge mænd som Lennart Johannessen kunne hænge guitaren om halsen.¹

»Tæppet gik til side og frem tonede Helsingørs første og efter sigende største pigtrådsorkester, The Lockings. Det var et kulturchok for mig. Tænk jer, at min mors værste konkurrent, damefrisøren fra Borupgaardsvej, fru Rohde Olsens den ældste, ham Palle-drengen stod der som en anden Hank B. Marvin og trykkede den af. Ham kunne min mor og jeg ikke rigtig li', men hvor var

Man mødtes på ungdomsskolen eller i klubben og lyttede til klubbens orkester og drømte om selv at stå deroppe og imponere pigerne.

Fotografiet er fra »Det røde gulv« på Tikøb Kommunes ungdomsskole i Espergærde, 1965.

(Espergærde Ungdomsskole)

det dog vildt fedt. Han stod der i Lockings sammen med den danske Cliff Richard, Jørgen Sørensen, Morten Møller samt et par stykker mere. Den aften vil altid stå selvlvsende på nethinden. Vi dansede, twistede og nynnede med på alle Lockings sange, klappede på ekstrasnumre og gik nærmest i selvsving over den aften, måske den bedste i mit liv ... Dagen efter gik jeg sammen med min bedste kammerat Michael Hyllested i gang med et spareprogram. Vi skulle hurtigst muligt skaffe penge til el-guitarer, så vi kunne ligne idolet Palle Rohde Olsen, synge som Jørgen Sørensen og spille som Lockings.»

Der er flere karakteristiske træk i interviewundersøgelsen omkring gruppedannelserne fra omkring 1964 og frem til 1966-67. For det første nærmest eksploderede interessen for at spille i orkester. Oftest var interessen dog langt større end evnerne, og citatet i starten af kapitlet fra *The Primates* sanger er ganske typisk for langt hovedparten af de nordsjællandske grupper. Meget tit var det kun en enkelt af kammeraterne, der kunne nogle få greb, og med dette »potentiale« skabtes drøm-

mene og visionerne. Hvem der lignede hvem af idolerne, eller hvem der bedst kunne lide hvem i idolgrupperne *The Beatles*, *The Rolling Stones* og senere *The Kinks* og *The Who* havde, som Svend Gade Jensen beretter, også nogen betydning, når der skulle vælges instrument.

For det andet var hovedparten af de nye musikere to til tre år yngre end de pigtråds-musikere, der startede mellem 1960 og 1963. En nærliggende forklaring er den nævnte ændring i tidens teenagekultur og dermed også hele mediebildets fokus på de helt unge som forbrugere. De 14-15-årige havde også større økonomiske muligheder end samme aldersgruppe havde tre år tidligere for bl.a. at købe instrumenter og forstærkere, hvortil kom at udbudet af disse var blevet større og mere varieret i pris.

For det tredje havde de unge i de nye bands langt flere muligheder for at komme ud og spille end blot få år før. Ungdomsklubberne og ungdomsskolerne var i de fleste tilfælde arnestedet for gruppedannelserne, og de unge mænd i grupperne kunne med blot få greb

og et relativt begrænset repertoire opnå »berømmelse« i den lokale klub, og dermed også det modsatte køns beundring. Det var absolut ikke uvæsentligt, om man spillede i orkester eller ej.

Lennart Johannessen fortæller: »Mørdrup Ungdomsskole ... var stedet, hvor de smukke piger var samlet, hvor den fedeste musik blev spillet, og hvor hele Tikøb Kommunes ungdom samledes til fester ... Et af Nordsjællands store bands, The Strangers, stod på plakaten ... De spillede vildt fedt, ikke mindst deres guitarist Bertil Andersen, der på bedste Beatles-måner, trykkede den af, som om han aldrig havde lavet andet. Deres optræden iført guldlaméjakker rykkede i os 14-årige drenge, og det blev bare endnu vildere, da vi erfarede, at der på en Finlandsturné måtte 12 brandbiler til at holde pigerne væk fra The Strangers ...«²

I slutningen af 1963 blev flere af de lokale pigetränksgrupper opløst, da musikerne ikke kunne blive enige om, hvilken vej gruppens repertoire skulle bevæge sig. *The Panthers* fra Helsingør blev splittet, da nogle ville fortsætte med at spille Cliff- og Shadows-musik og

andre spille den nye beat. Det førte til dannelsen af *The Lockings*, der fortsatte i pigetränksstilen, og *The Blue Stars*, der bevægede sig mod beat, og senere blev meget inspireret af *The Kinks*.

Gert Brask fra *The Mocking Birds* fortæller om perioden omkring 1964, at »på dette tidspunkt var vi stadig Hank- og Shadows-fans, men Beatles var også begyndt at komme sammen med boomet fra Liverpool. Det påvirkede os. Senere når vi når hen til 65 bliver det mere rhythm'n'blues ... Vi får i 65 Bent på 15 år med på et lille Humler-orgel for at følge med periodens musik af Them og Downlineres Sect, Who ... Vi er også inspireret af den folk-musik, der kommer på det tidspunkt. Dylan og de andre, men vores lyd er også blevet mere rå. Meget vital ...«³

Bruddet med Cliff- og Shadows-musikken skal ikke forstås som markant og endegyldigt hverken fra den udøvende eller lyttende side af scenen. Det varede nogle år før *The Shadows* faldt ud af repertoiret – eller rettere sagt kun blev en meget lille del af gruppernes repertoire, for helt out blev de stille instrumentale Shadows-numre aldrig.

The Mocking Birds fra Espergærde blev dannet i perioden mellem pigetränks- og beatmusikken, dvs. i 1964, og gruppen udviklede sig til en af områdets bedst spillende grupper. Fotografiet er fra 1965, hvor gruppen stadig bar »uniform«.
(Gert Brask)

Der var virkelig grøde i musikken i 1964-65. *The Beatles* var store, men de havde absolut værdige rivaler i *The Rolling Stones* og et utal af rigtig gode engelske og senere amerikanske grupper, der i disse år genudgives på cd i en lind strøm. *The Beatles* var svære at spille for de nye lokale bands, så Stones-numre og numre fra den danske- og svenske beat-scene var de foretrukne på repertoire. Der var ikke så mange greb, og de var også lettere at synge. *The Rolling Stones* og *The Kinks* blev på den måde de musikalske idoler for grupperne, og det var også dem, som de i påklædning og sceneoptræden forsøgte at efterligne gennem det meste af 1965 og 1966.

»Favoritter hos publikum var den københavnske gruppe *Stoke Sect*, som præsenterede et sceneshow, hvis lige simpelt hen ikke findes blandt danske beatgrupper. Den 14-årige sanger Jan Stefansen sprang omkring som en helt lille Mick Jagger og charmerede med en mægtig entusiasme og humør. Gruppens øvrige medlemmer Kim Lessel, Henrik Lund, Bo Olsen og Chr. Scheibel, alle mellem 14 og 16 år, var heller ikke ligefrem stillestående. Til gengæld kunne man høre, at *Stoke Sect* kun har spillet sammen i godt 2 ½ måned, så selvom publikum hujede og *Stoke Sect* surmulede var placeringen som nr. 2 ... helt i orden«, skrev BT om Birkerød-gruppen efter DM i pigtrådsmusik 1966.⁴

Ved gennemgangen af materialet om de lokale grupper viser det sig, at der kom rigtig mange nye til i 1964 og 1965. Interviewundersøgelsen viser som nævnt, at musikernes alder var markant under den gennemsnitlige alder af medlemmerne i pigtrådsgrupperne fra 1962 og 1963. En del af de nye grupper havde medlemmer på bare 13 og 14 år, og de tilførte beatscenen en vitalitet og ungdommelighed, der var meget forskellig fra de stilige *Shadows*-inspirerede grupper.

Niels-Jørgen Svendsen fortæller, at han var 16 år, og de andre bare 14, da de startede *Zwinks* i Gilleleje. Henning Culmsee var kun

13 år, da han med nogle jævnaldrende var med til at starte *The Palefaces* i Frederiksværk. *The Burglars* fra Frederikssund var kun 12-13 år, da de begyndte at spille i slutningen af 1964, og *The Ashtrays* fra Humlebæk var 14-15 år, da de startede i foråret 1965. Man kan næsten påstå, at *The Shakespeares* fra Hillerød var alderspræsidenter, nemlig mellem 16 og 18 år, da de slog tonerne an i efteråret 1964.⁵

Med til billedet af de meget unge musikere og deres begrænsede musikalske træning (og evner) hører også, at en del grupper kun eksisterede i meget kort tid. Det musikalske potentiale var i mange tilfælde trods alt for ringe, og de mere talentfulde fandt hurtigt nye græsgange. Henning Culmsee har fortalt, at han på et tidspunkt spillede med sin gruppe *The Palefaces* i Avderødlejren. Nogle af soldaterne mente, at han og hans fætter, Freddy Balle, var langt bedre end de øvrige i gruppen, så de to besluttede sig for at danne

Guitarer og forstærkeranlæg i topkvalitet til konkurrencedygtige priser.

TEISCO 10 GUITARFORSTÆRKER

Som foto. 2 indgange, styrke og volumenkontrol, indbygget vibrator med hastighedskontrol, rumklang, udgang til ekstrahøjttaler o. m. m. Usædvanlig kraftig klangeffekt - ren, klar og uløvrænget gengivelse med indbygget 10" højttaler. Sensationspris 395,-. Udbetaling kr. 90,- pr. md. 30,-.

NY MODEL HALVMASSIV GUITAR E. P. 2 L

Som foto m. 2 nye højeffektive mikrofoner m. separat styrke- og forskontrol for hver, indstillelig stol efter amerikansk model og nu også med solid og effektiv håndvibrator. Ståindlæg i halsen. Bemærk prisen - kun kr. 365,-. Udbetaling kr. 85,- pr. md. 30,-. Samme model (EP 9) uden håndvibrator kr. 325,-.

HELMASSIV BASGUITAR

i samme gode kvalitet, kun kr. 325,-.

Den lille Teisco-forstærker var populær hos de unge guitarister. Den var så billig, at næsten alle kunne være med.

et nyt orkester, *The Tigers*, der kom til at bestå af langt bedre musikere.⁶

Det nye band

»Så besluttede vi at lave et pigtrådsorkester ... Claus Charbot, Søren Berg og Gert Jensen, Ole Larsen og mig [Bjarke Schmidt]. Vi boede i Harløse. Det var i 1964, måske 1965. Vi havde vores første optræden i 1965 ... Orkesteret hed Buckleshoes ... Det hed det, for oppe hos Claus Charbot ... lyttede vi til en gruppe, jeg tror de hed The Snobs, og de havde et nummer der hed Buckleshoes Stomp ... Vi kom aldrig til at spille det, for det var for svært ... Vores besætning var ret klassisk med trommer, single, bas og sanger ... Søren havde sit eget trommesæt. Vi startede med at købe nogle gamle krigsforstærkere gennem en fyr i Store Lyngby. De var ikke ret kraftige, en rytmeforstærker var på 15W. Højttalerne byggede vi selv ...«⁷

Grupperne sprang som nævnt ud af kammeratskabsgrupperne på skolen, i klubberne og blandt kammeraterne på vejen eller i boligblokken.

»Jeg boede på Pontoppidansvej 25, og i nr. 23 var der en fyr der hed Jørn Bendtsen, som spillede lidt jazzguitar. Han kunne godt tænke sig at lave et orkester. Og så begyndte en anden en fra min opgang, Tommy Jensen, sammen med mig at gå til spil hos Jørn, der vist tog lidt for det. Vi lærte så lidt mere end tre greb«, fortæller Carsten Christiansen.⁸

»The Strangers var ... et rigtigt garageband ... Det var drengene fra kvarteret, Århusvej og Haderslevvej, og jeg boede på Margrethevej, som lå lige op af. Så vi kendte hinanden som kammerater ... Og så talte vi om, hvad man kunne tænke sig. De ene ville godt prøve trommerne, Leif ville godt prøve bassen, og jeg singleguitaren. Og så lykkedes det jo mere eller mindre«, husker Bertil Andersen om starten af deres orkester i Helsingør.⁹

I Jægerspris var det fire skolekammerater, der i slutningen af 1964 startede *The Facts*,

Med mikrofonen hængende ned fra lampen og udstyret begrænset til hjemmelavede højttalere og båndoptagere, øvede de nydannede The Youngsters i 1966. Fra venstre Carl Johan Rosenberg, Jens Stormgård, Allan Engelhardt og Anders Dohn. (Anders Dohn)

og det samme var tilfældet i Lillerød, hvor Jan Stephan blev inviteret med som sanger i den gruppe, som nogle lidt ældre skolekammerater var ved at starte. Svend Gade Jensen fra Hundested fortæller, at »Peter gik i min parallelklasse, så vi var næsten lige gamle. Jørgen og Manse og Jocke, som de andre hedder, var et til to år ældre, så vi var ikke klassekammerater ... De fik lyst til at danne et orkester, fordi de var blevet inspireret af Beatles og Rolling Stones, samt at det på den tid var 'in' at lave orkestre, og komme til at optræde lige som alle vores idoler.«¹⁰

»Da vi flyttede, var jeg nødt til at sælge mit elektriske tog, og det omsatte jeg endelig i en elektrisk guitar i vinteren 1965«, fortæller Anders Dohn. »Jens Stormgaard blev så rytmeguitaristen mens jeg kunne spille solo. Carl Johan fik jeg så overtalt til hende i Møllestræde [i Hillerød] at købe en halv-akustisk guitar, som han stemte ned, og

kunne spille bas på. Han ville ikke købe en rigtig bas, for det syntes han var fjollet ... Det begyndte som en leg, og efterhånden blev det mere målrettet, for nu skulle vi også have trommer med. Vi holdt en form for audition, da der var nogle stykker, vi gerne ville prøve. En fyr der hed Kaare Berg Sørensen, som vi gik i skole med, og en der hed Allan Engelhard, hvis bror vi havde set spille basguitar i et andet band, der hed Eddystones, der udmærkede sig ved at have anlæg og anderumprefrisure ... De dukkede så op til den audition. Vi havde ikke noget anlæg. Jeg spillede over en Philips forstærker, og den koblede jeg til en fjernsynshøjtaler. Men Allan Engelhard kom med et rigtigt trommesæt. Et grønt Tac-tone, hvor der var rødt lys i stortrommen.

Bjarne Kastberg fortæller, at navnet på deres gruppe, The McLeans, kom fra Macs tandpastatuben. (Helle Hefsgaard)

Det så rigtigt godt ud, og han spillede ok. Sanglærerens søn, Steffen Vagn Andersen, med de store musikalske øre blev så sanger, og han kunne synge falset lige som Red Squares. Vi havde ikke så meget anlæg ... så min mor kørte os rundt i bilen.«¹¹

Tendenserne er de samme hvor man end vender sig, og interviewet med Torben Møller fra Helsingør bekræfter dem. »Det første orkester bestod af en skolekammerat der hed Torben Levring på trommer. Han snakkede mere end han spillede trommer, og så spillede vi. Han havde en lilletromme og et bækken der sad fast på trommestativet. Det sagde af helvede til, og det gjorde trommen også. Vi brugte nogle gamle båndoptagere, som kunne forstærke. Min søster havde en båndoptager, og Preben Blomsterberg havde den samme. Det var to Philips båndoptagere, og det forvrængede altid. Og bassisten Bennys første guitar, det var en almindelig guitar hvor strengene var stemt ned, så de mindede om noget bas ... Benny var 14 og jeg var 13, så vi er tilbage i starten af 1964 ... De tre af os var skolekammerater.«¹²

Hvad skal vi hedde?

Torben Møller fortæller videre, at det var utroligt vigtigt, at gruppen hurtigt fik et navn. »Vi sad hjemme og skulle finde ud af hvad vi skulle hedde. Det skulle man starte med. Det var lige meget, om man kunne spille eller ej. Vi skulle have et navn. The Shadows, 'skyggerne', det var jo flot, og The Spotnicks, det lød også spændende. Så prøvede vi at finde noget på dansk, der lød godt. 'De udødelige', det ville altid stå i folks bevidsthed, og hvad hed det så på engelsk. Og det var virkelig svært at udtale, The Immortals. For det første så var der det med 'The'. The Shadows. Men her hed det 'Thi', og vi var ikke så stive i engelsk, så 'Thi' Immortals, det var noget med grammatikken. Så i starten udtalte vi det forkert, 'The', men min søster havde haft noget mere engelsk, så hun fortalte os hvad

det hed. 'De uødødelige', skide godt navn, det syntes jeg.«

Opfindsomheden var stor, og ordbøger, atlas og den klassiske litteratur blev udforsket for at finde frem til det helt rigtige navn. Kim Lessel fra Birkerød var inspireret af grupper med engelske bynavne, og i sit atlas fandt han byen Stoke, så hans gruppe kom til at hedde *The Stokes*. I Hillerød kom Anders Dohn til at sidde ved siden af Carl Johan Rosenberg, da han startede i 1. real. »Han sad en dag og tegnede i sit skolehæfte, og tegnede fem ungerssvende ... og det blev så til *The Handsome Youngsters*. Så havde vi navnet før vi overhovedet havde et orkester ...«¹³

The McLeans fra Farum fik idéen til deres navn fra Macs tandpastatuben, hvor der stod McLeans Macs Tandpasta. Og man kan blive ved. Gruppeoversigten bag i bogen viser, at opfindsomheden virkelig var meget stor. *The Missing Link*, *The Eddystones*, *The Typhoones* og *Stone Street Robbers*, der havde øvelokale i Stengade i Helsingør.

Men en ting var at få idéen til at starte et orkester og finde på et navn, en anden var at spille. Som ovenstående citater viser, så var det kun få af de unge musikere, der kunne spille, og selvom tre til fem greb var nok til en start, så var det ikke noget at bygge et fremtidigt orkester på. I en del grupper kom den mest talentfulde af kammeraterne på en svær opgave med at lære fra sig, mens de i andre grupper valgte at gå til guitar-spil for at lære det mest nødvendige.

»Der skulle gå næsten et år før pengene til el-guitarerne var samlet ind via svajerjob, som opvasker på færgerne og som tjærekarl på Flamingo i Kvistgård. Den 1. september 1964 arriverede så en knaldrød Höfner og en Excelcior-forstærker, en af dem med den fede Shadows-vibrato. Min kammerat Michael Hyllested var derimod mere til en guldbelagt Eco-guitar, en 10W Hagström-forstærker og en gammel B&O-mikrofon. Nu var vi klar

til succes. Dog var der blot den lille hage, at vi slet ikke kunne spille. I skolen hørte vi om en Gert Brask, et guitarfænomen der skulle være god til at lære fra sig, og fluks var Mick og jeg tilmeldt«, beretter Lennart Johannesen og fortsætter: »Efter et halvt års guitar-ktioner hos Gert Brask kom gennembruddet. Pludselig kunne vi selv høre, at det udviklede sig, så nu skulle der rekrutteres folk, til det band som Mick Hyllested og jeg forlængst havde døbt 'The Capstones' ... Vores spillelærer syntes dog lige, vi skulle høre hans Espergærde-band ... Det var bare så fedt, de spillede Shadows, Beatles og Hollies, så det var en fryd. Faktisk blev vi Capstones-drenge så benovede, så bange for at vi havde slået større brød op, end vi kunne bage, at vi trak os tilbage i øvelokalet og klappede hesten et lille halvt år mere.«¹⁴

I øvelokalet

Elektrisk musik skal spilles, så man kan høre det, så meget hurtigt måtte det gryende band flytte fra værelset eller dagligstuen ned i kælderen, eller hvor man nu kunne finde et lokale, hvor man kunne spille højt og larme, efterhånden som udstyret blev forøget. Mange af de interviewede musikere fortæller, at de havde rigtig mange problemer med at finde et godt øvelokale, hvor de kunne spille som de ville, og have deres instrumenter stående, så de ikke skulle pakke dem sammen hver gang de havde øvet.

»Immortals har en stor fordel frem for andre orkestre i byen, nemlig et dejligt øvelokale hvor deres fans kommer ned og hører pigtråd, snakker, læser lektier og hygger sig. Det sker også at der danses«, kan man læse i Helsingør Dagblad, og Torben Møller supplerer: »Vi startede med at øve hjemme i stuen, men det varede ikke så længe. Så ryddede vi kælderen på Mads Holmsvej, hvor jeg boede. Vi malede 'Immortals' på væggene, og hvis vi kunne have lavet en scene, så havde vi også gjort det. Men overboen blev sur på

Kort tid efter The Immortals havde indrettet deres øvelokale og fået malet Immortals på væggen, måtte de flytte, da overboen klagede over støjen. (Torben Møller)

grund af larmen, og så gjorde vi Prebens kælder nede under hans slagterforretning i stand, og der var meget mere plads ...»¹⁵

Gert Brask fortæller om *The Mocking Birds*: »Allerførst så øvede vi i mine forældres kælder, men så flyttede vi til Kajs værelse, hvor vi ryddede senge og kommoder ud, og så var vi der. Han boede hos sin mor, og hun var meget tolerant ... Hun kunne godt lide, at vi kom og fik huset til at gynges ... Vi øvede om søndagen i kirketiden, så der kom politi nogle gange og bad os om at skrue ned, for naboerne havde klaget ... Vi spillede højt på det stakkels værelse ... Det var med hele udstyret, så der var knald på ... Der øvede vi til vi lavede Club Mockin' Birds ...»¹⁶

Opfindsomheden var meget stor i jagten på et godt øvelokale, og mange grupper lagde en del arbejdstimer i at indrette lokalet, når de så endelig fik det.

»Vi øvede i kælderen til det lokale fryseri her i byen [Hornbæk]«, fortæller Villy Breiting. »Vi satte lokalet i stand ... Det var et kælderlokale med betongulv, betonloft og vægge. Vi havde så lavet et scenegulv og malet væggene i nogle ret barske farver. Der var en brændeovn i hjørnet, og der var bar og belysning over ba-

ren ... I øvelokalet kom der både nogle af vores lokale fans, og også vores forældre. Nogle gange lavede vi en åben hus aften, hvor de så skulle ned og høre, når vi øvede. De syntes langt hen af vejen, at det var noget skrækkeligt larmende noget, men syntes alligevel, at det lød meget godt. Et eller andet sted var der noget, der var interessant ... Der var nogle lyskasser ned til vores kælder, og nogle gange lå nogle af vores fans og råbte ned til os gennem lyskassen ... Det var helt klart i det lokale, at det foregik. Vores instrumenter stod dernede, og når jeg lavede musik derhjemme, så var det på den spanske guitar ...»¹⁷

»Vi fik så øvelokale hos Kenneth i Dronningmølle nede i kælderen i et lille bitte rum, hvor vi havde planer om at sætte æggebakker på væggene, så vi kunne være der. Jeg har siden opdaget, at jeg har en høreskade, hvor de høje toner forsvinder, og jeg tror det er derfra ... Vi gjorde det, at os der spillede guitar havde nogle lange ledninger, og vi gik så nogle gange udenfor, mens Verner sad med trommerne inde i larmen«, husker Niels-Jørgen Svendsen.¹⁸

En del grupper blev fra tid til anden »hjemløse« og måtte så øve hjemme på værelset på

spanske guitarer, og trommeslageren måtte nøjes med at tromme på trommekasserne. Det var så for vidt meget »sundt« at øve uden den meget støj, men det lød jo ikke som et rigtigt elektrisk band, og det kunne være svært at hoppe direkte fra de spanske guitarer ind på scenen uden at have prøvet numrene med strøm på.

»Største problem er i øjeblikket et træningslokale – det kender vi andre også. Foreløbig forsøger man at øve uden forstærkere. 'For bedre at høre fejlene,' siger Flemming, men hvis nogen tilfældigvis kender et sted, så er Firestones også interesseret«, kan man læse i en notits i Helsingør Dagblad.¹⁹

Enkelte grupper har fortalt, at de blev bakket utroligt op af nogle af deres forældre, og de andre grupper i Frederiksværk må have været særdeles misundelige på *Tigers*, der øvede »under skotøjsforretningen på hovedgaden, hvor trommeslagerens far havde forretning ... Og via forretningen fik han så et lager på det gamle krudtværk, hvor han lejede en bygning, hvor vi så øvede. Trommeslagerens far puttede en del penge i gruppen, og han investerede i et godt udstyr til os. Vi var alle sammen i lære, og det havde vi ikke råd til med 58 kr. om måneden. Han købte også en varevogn, for han syntes det var sjovt, at vi spillede.«²⁰

Som tidligere nævnt åbnede mange klubber og ungdomsskoler dørene for grupperne, og en del af dem fik også fast øvelokale mod at spille til klubbens arrangementer. Det var et godt alternativ og det betød også, at man via klubben kunne rekruttere de bedste musikere i området.

»Ved vores debut kaldte vi os *The Shanies* fra filmen af samme navn ... Vi øvede os i ungdomsskolens klublokale, det røde gulv, hvor vi kunne larme så meget vi ville ... Jeg håndplukkede de andre ud fra deres talenter ... Vi var mange der spillede sammen, men det var bestemt ikke lige heldigt alt sammen, for der var nogle der ville mere end de kunne.

Zwinks i øvelokalet 1966.
(Niels-Jørgen Svendsen)

Men der var nogle at vælge og vrage mellem«, fortæller Gert Brask.²¹

»I starten øvede vi i ungdomsklubben i Hundested, men så kom vi væk fra det. Ungdomsklubben i Frederiksværk gav os så den chance, at vi kunne få lov til at øve nede i fyrkælderen mod at vi spillede i klubben en gang om måneden. Det var jo fint, for vi havde ikke noget øvelokale. Der var ikke ret meget plads, for der stod et oliefyrt og en vandbeholder. Men det var fint nok, for vi kunne lige være der ...«²²

Grupperne ude på landet havde noget lettere ved at finde et øvelokale end dem i byerne. Der var rigelig med plads i laderne eller i nedlagte stalde, men det kunne være en kold omgang at øve om vinteren. »Vi øvede forskellige steder. Bl.a. på min fars maskinfabrik, på ungdomsskolen og på Danshøj, som

En del grupper fik øvelokale i en nedlagt stald eller på et loft. Erling Bachmann fra New Facts fortæller, at det kunne være en kold omgang at øve om vinteren. (Erling Bachmann)

er ude på Frederiksværksvej. Vimmers svogers bror ejede stedet. Vi øvede så i en nedlagt kostald, som vi isolerede med halmballer. Vi spillede med overfrakker på om vinteren ... Der var et Albani-depot ved siden af, og ham hjalp vi ind i mellem, så vi havde altid frie leverancer ...«, beretter Bjarke Schmidt.²³

The Burglars i Frederikssund havde en manager, der tog sit job og gruppen ganske alvorligt. Den meget unge gruppe blev af deres meget unge manager, Kurt Andreasen, holdt i en kort snor, og han forlangte simpelthen, at de øvede på bestemte dage, og han havde også stor indflydelse på deres repertoire. *The Burglars* begyndte at spille i slutningen af 1964, og i starten af 1965 var de klar til deres første engagement.

De mere simple rhythm'n'blues-numre var som nævnt hovedparten af de nystartede gruppers repertoire. De fleste Beatles-numre var allerede i starten af 1965 for vanskelig at

håndtere, så *The Rolling Stones*, *The Pretty Things* og *The Kinks* kom til at dominere. De fleste grupper skruede forstærkerne op for fuld hammer i øvelokalet, hvor man som antydet sjældent kunne høre, om man virkelig havde styr på de nye numre. Andre blev efterhånden mere avancerede, og begyndte at interessere sig for flerstemmig sang og for at arrangere numrene mere systematisk. Svend Gade Jensen fra *The Primates* husker, at gruppen spillede akustisk for at styrke sangen den ene af de to, tre gange, de øvede om ugen.²⁴

De første job

The Chambers havde købt sine tre Egmont-guitarer i musikhuset Knudsen & Søn i Hillerød, og så byggede de selv højttalerkabinetterne og købte en Geloso-forstærker. Ingen af dem kunne spille, da de besluttede sig for at starte gruppen, så de var taknemlige, når der kom en fra et andet orkester og viste dem et nyt greb. Niels og Poul husker, at et af deres første arrangementer var i Frederiksborg Haveforening, hvor de skulle have 200 kr. for at spille hele aftenen, men allerede efter et par numre blev de bedt om at pakke sammen. De fik deres 200 kr., og resten af aftenen slappede Haveforeningen af til harmonikamusik.²⁵

»Den 21. marts 1964 havde et nyt pop-orkester premiere på Tikøb Ungdomsskole«, skriver Gert Brask i sin scrapbog, »... og det var ikke nok med at det var første gang vi spillede offentligt sammen. Vi blev også transmitteret i radioen – det varede dog kun 30 sekunder. Nummeret vi spillede hed 'Red Rocks' som var komponeret af Gert. De andre numre vi spillede den aften – vi kunne kun 10 – var: 'Lets Go', 'Be-bob-a-lula', 'Slow Down' samt nogle hjemmelavede instrumentalnumre. Jørgen spillede bas på en 10W forstærker og refrainanlægget bestod af et par båndoptagermikrofoner, der gik på samme forstærker som guitarerne. At vi turde! «

*Helsingør-gruppen
Ghost Steppers spillede flere gange i Heat House i Helsingør i efteråret 1965.
(Palle B. Jensen)*

Villy Breiting fortæller, at »det første job vi havde, var et privat job til en lærlingefest. Der kunne vi syv numre, som vi spillede 3-4 gange i løbet af aftenen. Men på Bondegården havde vi efterhånden fået et noget større repertoire ... det var i vinteren 64-65 vi spillede der første gang ... Vi spillede en række gange på Bondegården. Både hvor vi var hovednavnet, men også som pauseorkester til større orkester.«²⁶

»Vi spillede gratis sammen med The Defenders om eftermiddagen. Det gik fint, eftersom det var første gang med mig på trommerne. Vi var meget nervøse, men Defenders sagde at det gik fint for os«, skrev John Mortensen i sin dagbog, da *The Burglars* spillede i Hit House.²⁷ Et par uger efter købte gruppen et sanganlæg, og da de gerne ville prøve det, gik gruppen til lederen af Frederikssund Ungdomsskole, hvor de fik tilladelse til at spille og for øvrigt gjorde det gratis.

»Vi fik så lejlighed til at spille som opvarmning i julen 1966 til Defenders nede på Hillerødsholmsskolen. De havde anlæg, og det fik vi lov at spille på. Men det var vi slet ikke gearet til, for vi havde aldrig haft et sang-

anlæg, og der var ikke noget der hed monitors. Så Steffen tog mikrofonen helt ned i halsen og sang på fulde hammer. Vi spillede lavt bag ved, så folk kunne kun høre Steffen. Vi blev pebet ud, og fik kun lov til at spille det ene af sættene ... Vi havde forberedt to ... Katastrofal start ... Så begyndte vi at gå på ungdomsskolen på Nordre Banevej til dramatik, hvor vi havde en dramatiklærer som hed Poul Erik ... og han sørgede for, at vi kom til at øve i kælderen, og vi fik en ny chance. Det var to måneder efter. Vi havde fjernet alle Beatles-numrene, og havde taget Shadows-numre på. Jeg lånte min brors Vox AC30. Det gik godt, og vi var tilbage på hesten ...«, husker Anders Dohn.²⁸

Lennart Johannessen fortæller: »Efter måneders øvning var vi nu flyvefærdige, så den 12. december 1965 i aulaen på Mørdrup Skole var så dagen, hvor Capstones havde premiere i en pause til vore idoler Mocking Birds. Adrenalinet pulsedede rundt i kroppen, 100 toiletbesøg afløstes af en nervøsitet, som var helt unødvendig. Havde vi mon valgt de rigtige numre til dagen 'For Your Love', 'Hi Heel Sneakers', 'All Man Most',

The Capstones fra Snekkersten. Jarl, Lennart, Svend-Erik og Mikael viser deres nye guitarer og forstærkere frem i øvelokalet i slutningen af 1965. (Lennart Johannessen)

'Midnight' og 'Louie, Louie'. Det blev dagen, med blussende kinder, venindernes puslen om os. Et nyt navn var nu tilføjet den nordsjællandske pigtrådsmusiks stjernehimmel, 'The Capstones'. Endnu vildere blev det, da ... et nytårs Spotlight i Helsingør Dagblad skrev 'Og så er der nogen, der kalder sig Capstones fra Snekkersten'. Nu var vi drenge for alvor berømte.«²⁹

The Primates havde åbenbart øvet sig godt før de tog mod det første job, for Svend Gade Jensen fortæller, at »da vi så skulle optræde første gang, blev det åbenbart en rimelig stor succes. Vi fik 250 kr. for at spille, og vi havde på vores repertoire så meget som 28 numre, hvoraf vi spillede de 23. Der var en 175 mennesker, og masser af folk kom op bagefter og ville høre om hvornår vi var ledige, og om vi ikke kunne spille næste uge og næste uge igen, så derefter optrådte vi faktisk hver uge de næste tre et kvart år indtil vi opløste [*Primates*].«³⁰

»[*The Immortals*] første job var en beatkonkurrence i 'Strien' ... hvor alle Helsingørs grupper var med. Vi blev nummer seks, og det var vi glade for. Jeg var så nervøs, for vi havde aldrig prøvet at stå og spille foran nogen. Det var første gang, vi skulle spille på rigtige forstærkere, for hjemme spillede vi over vores båndoptagere. Benny spillede på en rigtig bas, som han havde lånt. Han spille normalt på en guitar, der var stemt ned, men det klarede han godt. Men kravene var ikke så store, og vi spillede kun tre akkorder.«³¹

Mange af de andre musikere fortæller ligeledes, at de spillede på lånt udstyr de første gange, de optrådte. Flere af orkestrene har fortalt, at det var en meget stor overraskelse at stå på en rigtig scene, hvor sangen gik gennem et sanganlæg, og sangsøjlerne stod foran guitaristerne. Det betød, at de ikke kunne høre sangen, og at det var vanskeligt at følge med i nummeret, specielt for trommeslageren.

Det var dyrt at købe instrumenter

»Vi fandt hurtigt ud af, at instrumenter var en nødvendighed, så vi gik på ungdomsskolen til sløjd, og byggede kabinetter til højttalere. Vi fik købt et par Gelo-so-forstærkere, og vi lånte vist en Dynacord og en overgang også en Echocord. Første gang vi spillede, det var til Jørgens søsters fødselsdag, da benyttede jeg en 6 W B&O Belcanto båndoptager til sanganlæg. De andre instrumenter var vist koblet på én forstærker. Trommer har vel været en lilletromme og high-hat. Jeg lånte en mikrofon til at synge i. Det var en B&O-båndmikrofon, en såkaldt 'sømandspik'. Vi kunne ikke koble den direkte på min båndoptager, så vi loddede den vist på. Så havde jeg den til at stå og skrig i. Jeg havde set, at Teenmakers har sunget i en tilsvarende mikrofon, og jeg var ret imponeret over det. Man holdt den på tværs foran munden og stod og bed i den som var det et kyllingeben ... Men vi må jo efter-

hånden have fået komplet udstyr. Da vi optrådte for første gang offentligt den 30. januar 1965 i Hundested Skoles gymnastiksal, havde vi fire funklende røde Höfner-guitarer og et komplet trommesæt og et par Geloso-forstærkere og mikrofoner. Vi må have lånt sangforstærkeren, og så havde vi ellers selv lavet alle højttalerkabinetterne ...»³²

Svend Gade Jensens omtale af *The Primates* udstyr ovenfor kan genkendes fra andre nordsjællandske grupper, som f.eks. Torben Møller fra *The Immortals*, der siger: »Vi byggede selv vores højttalere i starten, og så købte vi Geloso-forstærkere, og så havde vi en Dynacord til sang og to søjler. Preben fik se-

neren en Fender, men jeg spillede videre på min Höfner, og jeg fik ikke andre. Den havde en god vibrator. Den kostede 645 kr. i 1963.»³³

Carsten Christiansen var i slutningen af 1964 begyndt at spille sammen med nogle kammerater fra boligblokken, og han fortæller om sit tidligste udstyr. »Jeg havde en akustisk guitar, og med alt det man hørte i radioen ville man gerne have den til at lyde af lidt mere end en spansk guitar. Så jeg eksperimenterede med at putte en mikrofon ned i guitaren, så man kunne spille elektrisk ud over radioen. Det lød nok ikke så godt, men det var elektrisk. Min første elektriske guitar må jeg have fået i forbindelse med opstarten af

The Primates fra Hundested debuterede den 30. januar 1965, og gruppen blev i løbet af kort tid en af de mest spillende grupper i Nordsjælland. Fra venstre Peter C. Nielsen, Svend Gade Jensen, Jørgen Børgesen, Jørgen Juul Petersen, Henrik Holberg Andersen. (Svend Gade Jensen)

The Golden Strings havde i 1965 fået et pænt udstyr. De optrådte gennem næsten et år med sangerinden Irene Milland fra Helsingør. (Bøge Hjersted)

Ghost Steppers. Der var et firma der hed Alfred Christensen, og de havde en forretning i Jylland, hvor de kørte rundt og solgte instrumenter. Man kunne så ringe til dem, og så kom deres instrumentbus, der var en temmelig stor lastbil med masser af udstyr – elektriske guitarer og forstærkere. Det var lige som en container, og så kunne man komme ned og prøve, hvad man ville. Der købte jeg min første elektriske guitar. Det var en Egmont. Den var tung som bare pokker, og så købte jeg en lille lilla Teisco-forstærker på 10W med både rumklang og tremolo. Med hele svineriet. Det var en udsøgt fornøjelse. Det var det første 'professionelle' udstyr, jeg spillede på ... Senere købte jeg en Dynacord-forstærker af Finn Jensen fra The Firestones. Den var udmærket. Det var også en lille en i en kuffert. Der var også rumklang, for det

skulle der jo være dengang ... Så fik jeg siden hen en Selmer og Vox, som var det store for os alle sammen.³⁴

Hillerødgruppen *The Golden Strings* var heller ikke forgyldt med udstyr, da de startede i 1964. Alle guitarerne og en mikrofon blev loddet sammen og sat i stikket til en lille violet Teisco-forstærker, som de alle spillede og sang over. Udstyret blev udvidet, da en af gitaristerne købte en Hagström-forstærker på – troede han – 80W. Men det var forbrugt. Effekten var kun på 15!³⁵

Gruppernes udstyr vakte særdeles meget opmærksomhed hos både inden- og udenbys konkurrenter. Det var absolut ikke lige meget hvilken guitar eller forstærker man spillede på. Fender-guitaren var populær og kostbar, og derfor ikke tilgængelig for hovedparten af de små lokale grupper. Fenderens kon-

kurrent, Burns, var knap så dyr, men også den kostede mere end lommepengene eller honorarerne kunne strækkes til, så de fleste grupper spillede på en af Höfners mange modeller eller andre af de guitarer, der kom frem i kølvandet på de uopnåelige mærker.

»Gruppen bestod for bare et halvt år siden af skolelever, og som sådan har de skrabet udstyr for 16-17.000 kr. sammen. Det er en temmelig god portion, men endnu mangler der lidt, først og fremmest et separat sanganlæg«, kan man læse om *The Immortals* i Helsingør Dagblad.³⁶

Carsten Christiansen fortæller ovenfor, at han købte et brugt anlæg. Det var han ikke ene om, og de fleste beretter, at de spillede med brugt udstyr. Det kunne man spare mange penge ved, og specielt forstærkere, højttalere og de aflagte Höfner-guitarer gik i arv fra gruppe til gruppe.

Det var normalt, at den enkelte musiker selv investerede i sit eget udstyr – guitar, forstærker og trommer. Sanganlægget blev købt kollektivt, og så betalte gruppen af på det efterhånden som arrangementerne »væltede« ind.

Enkelte grupper skilte sig ud fra normen. *The Burglars* blev allerede fra 1966 drevet som et selskab, hvor en af fædrene stod for regnskabet og udbetalte »lommepenge« til gruppens medlemmer. Gruppens mange arrangementer gjorde, at de ret hurtigt kunne investere i et godt udstyr. Det var helt normalt, at grupperne investerede alle de penge, som de fik for at spille, i nyt udstyr eller som afdrag på det, de allerede havde købt. Der kom hele tiden nye forstærkere, guitarer og andet grej frem. Ekkomaskinen blev frakoblet singleguitaren og sat til sangen, og singleguitaristen investerede i stedet i en treble-booster eller en forvrænger og senere i en wah wah-pedal. Det var vigtigt hele tiden at følge med og spille det nyeste med den rigtige sound.

I *Zwinks* var det den energiske rytme-guitarist, Kenneth Rasmussen, der »stod for alt hvad der var af økonomi, og han ejede i

øvrigt alle instrumenterne undtagen min bas og Verners trommer. Hele udstyret. Og vi lejede det så af ham, og de honorarer vi fik, dem delte vi, hvorefter Verner, Ib og jeg betalte leje af instrumenterne til ham. Og Kenneth sørgede så for, at der hele tiden var noget spændende grej. Det var han god til. Vi startede med nogle store Selmer-forstærkere, og så blev der skiftet ud,« fortæller Niels-Jørgen Svendsen.³⁷

Fra gruppe til gruppe

Interviewundersøgelsen har vist, at de fleste unge musikere gik fra gruppe til gruppe op gennem 60'erne. Carsten Christiansen fra Helsingør og Bjarke Schmidt fra Hillerød var ingen undtagelse, men de har til forskel fra de fleste andre bevaret materiale fra tiden, der ret nøje kan belyse deres karriere. Carsten Christiansen er den første, der får ordet, og han fortæller om de første to år af hans karriere som musiker:

»Ghost Steppers, som var Jørns opfindelse, havde den første optræden til et HK-ungdomsbal i Helsingør. Vi spillede, hvad der var kommet frem på det tidspunkt, blandt andet 'Let's Go'. Jeg kan ikke huske, hvad bassisten og trommeslageren hed, men vi var en fuld besætning ... Jørn fortsatte med gruppen efter Tommy og jeg gik ud ... I foråret 1965 kom jeg med i Headmasters, og ... [så] begyndte Tommy og jeg at kommeovre hos Finn Petersen, hvor jeg møder Niels Erik Kjeldstrøm og Claus 'Ludwig'. Vi var flere, der spillede i flere forskellige grupper på den tid sideløbende, og ... vi kaldte os Crusaders ... I sommeren 1965 startede jeg så i Roosters. Vi øvede ude hos Kim Tjellen, og jeg mener, at gruppen bestod omkring et år. Det var i Kims flip-periode. Håret blev længere. Vi spillede så 4. februar 1967 til nordsjællandsmesterskabet i beatmusik i Hillerød ...«.

Carsten Christiansen fortsætter: »Jeg spillede sideløbende med Niels Erik og Claus

Carsten Christiansen spillede fra 1964 i mindst fem grupper før han kom over i The Ashtrays i sommeren 1967. Det er Carsten til venstre sammen med Søren Madsen i The Ashtrays øvelokale.

‘Ludwig’ i Crusaders ... I den version ... sang Monica, og vi lavede noget fusk med en harmonika, som vi splittede ad, og satte til en støvsuger. På den måde fik vi en slags orgel-effekt, og det lød lidt godt ... I den periode lavede jeg nummeret ‘I Don’t Want To Hurt You», som jeg indspillede i 1968, efter jeg var kommet med i The Ashtrays ... Efter Roosters spillede jeg i Plonk. Det var med Kim Tjellesen, og det var Kim, der fandt på navnet.«³⁸

Carsten Christiansen kom sommeren 1967 med i *The Ashtrays* som rytmeguitarist, senere overtog han singleguitaren, og han fortsatte i øvrigt med at spille i de næste 25 år.

Hans gentagende skift mellem grupper i Helsingør ses tilsvarende hos de unge musikere andre steder i Nordsjællands større byer, hvor der var mange grupper i gang eller på vej. I Frederiksværk og Frederikssund var der som i Helsingør en del bands der fødtes og døde i årene 1965 til 1967, men i de byer har det har været meget vanskeligt at kortlægge, hvem der spillede i hvilket band hvornår. Det er meget få steder, at musikernes navne er

opgivet, og det er lidt uklart, hvornår en gruppe opstod eller blev nedlagt. Hertil kommer, at det er meget få af de unge 14-16-årige musikere, der har været så systematiske at indføre nøjagtige data i deres scrapbøger, så reelt er det kun enkelte, hvis karriere fuldt ud har kunnet rekonstrueres.³⁹

I Hillerød var der også en del bands i midten af 60’erne, og gennem Bjarkes Schmidts registrering af de job og grupper han gik ind og ud af, får vi en god mulighed for at følge endnu en ung musikers karriere.⁴⁰

I juli 1965 havde *The Buckleshoes* deres første reelle øvedage, og de helt uskoledede musikere indstuderede »Let’s Go« med hjælp fra Christian Scheibel, der var med i venneflokken, da idéen om *The Buckleshoes* blev født i 1964. Christian var midt i 1965 selv godt på vej med sin egen karriere i *The Stokes*.

»Vi startede med at øve hos Ole »tømmer«. Hans far havde et tømmerværksted, hvor der var et lille rum – 10 m². Det er utroligt, at vi stadig har hørelsen, og der sad vi og larmede. De kom så og bankede på vinduet. Vi troede, at det var fordi vi spillede godt, men de

Bjarke Schmidt var med til at starte gruppen *The Buckleshoes* i 1964, og frem til slutningen af 60'erne spillede han i fem forskellige Hillerød-grupper. På fotografiet fra 1968 af Poem Goo ses Flemming Wild, Stig Parbst, Bjarke Schmidt, Johnny Oddershede og Per Knudsen. (Bjarke Schmidt)

klagede over støjen ... Det var øvelokalet i nogen tid ... Senere øvede vi på Tjæreby skole i en periode.«

The Buckleshoes havde deres første optræden på Asminderød kro den 18. december 1965 sammen med blandt andre *Stoke Sect*. »Jeg kendte Christian og Kim fra skolen, og når de havde fået et arrangement, så fik jeg en kopi af kontrakten fra Kim. Vi ringede så til stedet og spurgte, om de ikke havde brug for et pauseorkester, og det havde de engang imellem ...«

Honoraret for denne første optræden i Capital Pop Club var 20 kr. plus transport, og det steg ikke meget i de kommende 12 måneder, hvor de havde i alt ni job inkl. to optrædener til nordsjællandsmesterskabet i Beatmusik på Ganløse Kro i marts-april 1966.

Gruppen gik kort efter i opløsning, og Bjarke fik tilbud om at komme med i *Beach Cumber Sect*, som i starten af august skiftede navn til *Eddystones*.

»Jeg kom med i 1966 i stedet for en fyr, der hed Erik Ingerslev. Og så blev der byttet om, og deres single kom så til at spille rytme.

Efter nogen tid gled han ud, og der kom en med, der hed Jens Petersen [rytme]. Så var der Henrik Smith på trommer, Jan Engelhardt på bas, og mig på single. Flemming Wild, der er en glimrende sanger, sang i gruppen. Vi havde prøvet at få ham med i *Buckleshoes*. Han var meget seriøs, og vi sang godt sammen ... *Eddystones* var et orkester, som var bygget lidt op over en trommeslager, der hed Henrik Smith. Han var leder, og det gav nogle gnister mellem os ... Det varede ikke så lang tid med *Eddystones* for mit vedkommende. Jeg røg ud af det ... Vi kunne ikke enes, Henrik og jeg. Han havde været leder af deres orkester, og jeg af mit.«

I det halve år Bjarke Schmidt var med i *Eddystones*, var de ikke meget ude og spille, og honorarerne lå stadig i mistænkelig nærhed af 100 kr. Dog var gruppen i oktober på en weekend turné til Jylland, hvor de optrådte i Kolding, Ålbæk og i Esbjerg, men Bjarke har ikke noteret, hvad de fik for den tur.

I starten af 1967 forsøgte man at samle *Buckleshoes* igen, men efter nogle få job stoppede de i juli. »Efter de var gået i opløsning,

blev vi så samlet i Poem Goo [i begyndelsen af 1968], hvor vi er nogle stykker, der gik sammen. Men vi manglede en bassist, men til en fest i Hillerød mødte vi John Odders-hede, der kom med os ret hurtigt. Vi kunne også tænke os at få en orgelmand med, og så fik vi fat i Per, der var noget yngre ...«, fortæller Bjarke, der på det tidspunkt var 17 år.

»I 1968 startede jeg på Birkerød Statsskole, og her mødte jeg en pige, Bibi Johansen. Hun sang helt vidunderligt, og på et tidspunkt kom hun ud til os og aflagde prøve, hvis man kan kalde det det. Vi fandt så ud af, at hun var noget for os, og da Vimmer var med på det, så kom hun med i gruppen. Hun var med, da vi blev nr. 2 til nordsjællandsmesterskabet [den 7. december 1968], hvor vi blandt andet sang 'I Got You Baby' og 'Angel Of The Morning' i en helt speciel udgave.«

Poem Goo udviklede sig gennem de følgende to år til en velspillende gruppe, men tiden var ikke mere til levende musik med lokale amatørbands, så arrangementerne var relativt få. Bjarke trådte ud af gruppen i februar 1969, da studentereksamen ventede forude, og han havde planer om at læse videre på lærerseminariet. I midten af 1970'erne dannede Bjarke Schmidt sammen med nogle

af vennerne fra det første orkester et hyggeband, der spillede i nogle år.

Rigtig mange grupper

Interviewundersøgelsen og registreringen af grupperne i Nordsjælland viser, at det var ganske normalt, at de bedre af musikerne gennem deres karriere spillede i 2-3 grupper, og at det er få musikere, der udelukkende spillede i én gruppe gennem flere år. Langt de fleste overlevede kun en kort tid i én gruppe, da de enten ikke var dygtige nok, eller ikke havde interesse i at spille videre.

Både Carsten Christiansens og Bjarke Schmidts historier løber over ca. fem år. De gik begge ind og ud af en del grupper, ligesom grupperne løbende skiftede mandskab, repertoire og spillestil en del gange. Ingen af musikerne i de mindre lokale grupper tjente ret meget på deres musik, »men vi skiftede da instrumenter ud. Jeg havde først en Höfner, og senere købte jeg en kvartakustisk ... Jeg spillede på en Hellbo, og senere en Selmer med rumklang. Sanganlægget var orkesterets, som vi havde købt af et andet orkester,« fortæller Bjarke der også husker, at drivkraften var, at »det var vigtigt for os, at blive 'berømte' i vores egen by. Det var ikke penge,

BUREAU OF ENTERTAINMENT PRÆSENTERER

Stort forårs Grand Prix

THE STRANGERS

THE ASRTRAYS

THE MOCKING BIRDS

THE CARPENTERS

GROUP ON FIVE

THE HEAD MASTERS

Kristi himmelfartsdag, torsdag den 19. maj 1966, kl. 16—22 paa
Bondegården i Hornbæk

Arr.: Bondegården

Da grupperne ikke fik ret mange penge for at spille, var det ikke den store udgift for Bondegården i Hornbæk at præsentere seks grupper ved det store forårs Grand Prix i 1966.

for der var ikke penge i det. Vi har højest fået 3-500 kr. for en aften, og som pauseorkester måske 50.«

Som nævnt opstod der rigtig mange grupper i perioden 1965-67. Helsingør Dagblad gav i slutningen af 1966 en status over grupperne i byen og nærmeste omegn, og på det tidspunkt eksisterede der 13: *The Firestones, Group on Five, Carions, The Mocking Birds, Immortals, Capstones, Ashtrays, Carpenters, Roosters, Stone Street Robbers, Beatnicks, Confessions* og *Sparrows*.⁴¹

Efter en nøje gennemgang af hver enkelt af de eksisterende grupper konkluderede Flemming Stampe: »Fik vi dem alle med? Det tror jeg, men føler nogen sig snydt, så skriv til Spotlight ... Af nedlagte grupper bød 1966 på hele tolv. Fra disse grupper er flere mand dog fortsat i andre grupper. De tolv var: Flintstones, Saunders, Strangers, Blue Stars,

Lockings, Sleepwalkers, Livingstones, Peddlers, Pimpernels, Rattlers og Devilsmen.«

En stor del af de nedlagte grupper var de såkaldte »gamle« pigtrådsgrupper fra 1963-64, og kun enkelte af medlemmerne i disse fortsatte i nye konstellationer. Oversigten viser også, at der ikke var langt fra skabelse til nedlæggelse, og at det var svært for publikum at følge med i de hastige udskiftninger.

The Shout Shakers fra Lillerød havde deres anden optræden i ungdomsklubben i Lillerød den 10. april 1965, hvor de spillede alle de 11 numre, som de kunne. Fra venstre Jan Petersen, Henrik Lund, Jan Stephan med høj hat, Søren Larsen og Per John Rasmussen. (Jan Stephan)

Antal grupper ud fra startår og bestemmelsessted 1959-1969												
	1959	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	I alt
Allerød						2			2			4
Birkerød						5	4		1			10
Dronningmølle							1					1
Espergærde					1			1				2
Frederikssund						1	1	2	4	1		9
Frederiksværk				1	1	7	1	1				11
Farum						1	1	2	1			5
Fredensborg								1				1
Ganløse					2		1					3
Gilleleje						1		1				2
Harreløse							1					1
Hellebæk								1				1
Helsingø			1				1	4	1	1	1	9
Helsingør				1	4	8	10	11	4	1	1	40
Hillerød						5	3	7	2	4	1	22
Hornbæk						1						1
Humblebæk				1			2	2		1		6
Hundested						1		1				2
Hørsholm/ Rungsted								1	1			2
Jægerspris						1			1			2
Lillerød							2					2
Nygård						1						1
Slangerup							1					1
Snekkersten							1	1				2
Stenløse	1											1
Tisvildeleje		1		1			1		1			4
Ølstykke								1				1
Ukendt by						11	13	8	1	5	2	40
I alt	1	1	1	4	8	45	44	45	19	13	5	186

Tabellen over grupperne i Nordsjælland er udarbejdet på baggrund af interviewerne og det skriftlige kildemateriale, og der kan være nogle, der ikke er rigtigt placeret. Grupper, der ikke klart har kunnet stedbestemmes, er placeret under ukendt by. Har gruppen ikke kunnet tidbestemmes klart, er den noteret under det år, der er fundet oplysninger om den. En del grupper grupper skiftede navn en eller flere gange.

Såfremt gruppen fortsatte med samme besætning men under nyt navn, er de kun tidsmæssigt registreret ved oprindelig start af gruppen. Det vides fra interviewene, at der har eksisteret betydelig flere grupper, end undersøgelsen har afsløkket. Se endvidere gennemgangen af grupperne bag i bogen.

Flowerpower og syrerock

På et tidspunkt skulle [vi] virke syrede for helt at være oppe på toppen. Det var vi ikke, faktisk drak vi aldrig, for vi var jo ikke mere end 16-17 år. Men jeg syntes, at der skulle lidt syre til, så vi flippede helt ud i løbet af nummeret 'Devils Script' af Arthur Brown. Jeg flippede helt ud på scenen, og til sidst faldt jeg om i kramper af bar flip, og blev båret ud af de andre til stor jubel for pigerne. Men en af gangene jeg gjorde det, troede arrangørerne, at jeg var påvirket af narkotika, så vi fik en masse bøvl med at forklare, hvad der virkelig lå bag mit flipperi. Det var på det tidspunkt, hvor der var kommet en masse junk, og hashtågerne bredte sig i lokalet.

Preben Sørensen, *The Burglars*

Musikscenen 1967-1970

»Sounds Limited er en fire-mands amatør-gruppe, som enhver ville tro er professionel ... Spillestilen kan betegnes som Swingende Beat – bestående af rock/soul/jazz«, kan man læse i JBL Bookings katalog 1970. *Sounds Limited* var fra Frederikssund, og gruppen havde gennem flere år udviklet sig til en solid gruppe, der »efterhånden har spillet over det meste af landet på gymnasier, skoler, ungdomsklubber, idrætsforeninger, diskoteker etc.«, skriver bookingbureauet videre.¹

Mod slutningen af 1960'erne ændrede den danske beatscene sig i mange forskellige retninger, og musikken blev en sammenblanding af mange kulturer, musikretninger og påvirkninger, som de enkelte grupper udforskede og inddrog på vidt forskellig måde. Med udgangspunkt i blues og rhythm'n'blues varierede grupperne deres repertoire med elementer fra rock, soul og jazz, og tidens protest- og kulturbevægelser blev integreret i den

måde, musikerne fremførte og formede musikken på.

De internationale kulturstrømninger som hippie- og flowerpower-bevægelserne bredte sig hurtig gennem medierne til først den mere intellektuelle ungdom, og derefter i mere begrænset form til arbejderungdommen og de unge på landet. Flere af de nordsjællandske grupper begyndte allerede i 1967 at eksperimentere med de nye musikretninger, men undersøgelsen viser, at kun få af grupperne reelt tog skridtet fuldt ud og gik over til at spille progressiv beat eller flowerpower.

Farver og lys

Lysshow blev fra 1967-68 en vigtig bestanddel af gruppernes sceneshow, og flere brugte også lysbilleder med flydende farvebobler, som blev projekteret op på væggen således, at det genskabte de sanseindtryk, man kunne få af et LSD-trip.

En del af de nordsjællandske grupper blev kaldt flowerpower-grupper, men der var ikke ret meget flowerpower i de fleste af dem. Grupperne fortsatte i den vante stil, men de spillede naturligvis de numre, der var oppe i tiden. De lokale musikere var efterhånden blevet langt dygtigere end tidligere, og de så sig nu også i stand til at lave improvisationer og soloer, der på mange måder var inspireret af de rundgange, vi finder i den traditionelle jazzmusik.

Erling Bachmann fra *New Facts* fortæller, at »i 67-68 kom hele flowerpower-bølgen, og den hoppede vi også med på. Men det var nu begrænset, for vi spillede mest den hårde rock. Vi spillede ikke Jimi Hendrix, for det var for svært. Vi spillede meget Kinks og Creedence Clearwater Revival. Vi spillede [også] nogle Beatles-numre ...«. I annoncerne blev grup-

pen kaldt et psykedelisk orkester. Det skulle man ikke tage så alvorligt fortæller Erling, men han lavede som elektrikerlærling et lysanlæg med 100W farvede spots, der kunne køre med automatisk farveskift.²

Big Boots i Ølstykke begyndte også at eksperimentere med lys- og lysanlæg, og senere med et lille lysbilledapparat med glasplader, hvor flere farvede væsker som nævnt kunne løbe sammen i psykedeliske former. Deres hjemmebyggede lysanlæg blev styret manuelt via et lille elpanel og en symaskinepedal, og den kammerat der normalt passede anlægget, fik på et tidspunkt seneskedehindebetændelse af alt den trykken på kontakterne i takt til musikken.³

Big Boots og *New Facts* var ikke de eneste lokale grupper, der havde »lysanlæg«. Der var godt gang i gruppernes snedkerier, og fra 1968

BEAT STONE CLUB
præsenterer

KÆMPE FLOWER-POWER-SHOW
PÅ SLANGERUP HJEMMEVÆRNSGÅRD

den helt fantastiske psychedelic-gruppe

HAU DAVE GROUP
+ en ny fantastisk flower power-gruppe

NEW FACTS
samt Nordsjællands kommende top-gruppe — flower power-gruppen

DAVE MARTINS GROUP
samt de to fantastiske go-go-girls

LONE og ELLEN
STOR GO-GO-KONKURRENCE

LORDAG DEN 28. OKTOBER KL. 19.00-23.00

Beat Stone Club afholdt i oktober 1967 et kæmpe flowerpower-show på Hjemmeværnsgården i Slangerup. Her præsenterede bookingbureauet Beat Stone Booking de orkestre, der var i deres stald. Grupperne fortæller, at der ikke var ret meget flowerpower og syrerock over dem, men flowerpower og især gogopiger trak publikum til.

Entré: 9 kr

kunne man simpelthen ikke optræde uden et par lyskasser med 100W spots i flere forskellige farver opstillet på hver side af gruppen. Dog var det de færreste, der som *Settlers* konstruerede et egentligt »lysorgel«. Bøge Hjersted var også i lære som elektriker, og han konstruerede et lysanlæg, der var lidt mere avanceret end de flestes. I *Settlers* »spillede« den ene af deres to sangere på et »lysorgel«, der havde form og tangenter som et rigtigt orgel.

Nye grupper og nye konstellationer

Fra 1967 ses en stigende tendens til, at grupperne slettede »The« foran deres navn, eller helt skiftede til et navn, der signalerede den nye musikstil. *The Haystacks* ændrede navn til *Group Haystack*, *The Facts* blev til *New Facts* og *The golden Strings* smed hele navnet væk til fordel for *Settlers*.

Der kom atter gang i de engelske ordbøger, og de nye gruppenavne lå langt fra pigetråds- og beattidens. Fantasifulde navne som *Wis-Counts*, *Voodoo blues Field*, *Trip*, *Dazed*, *Stepping Steaphaine*, *Asp*, *Cosmic Silence*, *Disgraceful Confusions*, *Mindcrashing Blues Experience* og *He Me You and Us* skulle signalere den nye stil fra 1967 og frem.

Mange af grupperne blev omdannet til tremandsgrupper med inspiration fra *Cream* og *The Jimi Hendrix Experience* med single, bas og trommer, og flere end før benyttede sig af orgel. En gruppe på tre mand krævede betydeligt mere af den enkelte musiker, og endnu en udskillelse fandt sted i 1967 og 1968. »Helsingør er jo skrumpet noget ind som popby de sidste par år, men det, der er tilbage, er ambitiøse folk og med en vis målbevidsthed lagt for dagen«, kunne man i starten af 1968 læse i Helsingør Dagblad.⁴

Erling Bachmann fra *New Facts* fortæller, at de i 1969 fik Jens Rasmussen fra Slangerup med i deres gruppe. Deres rytmeguitarist var ikke dygtig nok til den musik, der nu skulle spilles, og hammondorglet hævdede deres musikalske niveau betydeligt.

New Facts spillede almindelig rhythm'n'blues og rock. De klædte sig i tidens tøj med striber, blomster og halskæder og anskaffede også et lysanlæg. (Erling Bachmann)

Også andre grupper forsøgte sig med en ny mand på orgel, eller så smed rytmeguitaristen guitaren og tog fat på tangenterne. Det kom der for det meste ikke noget særligt godt og udviklende ud af, og de fleste droppede orglet igen.

Capstones forsøgte i starten af 1968 at puste mere liv i gruppen ved at få en organist med. De drog til Jacks Beat Records i Nykøbing Mors, hvor de indspillede et Deep Purple- og et Procul Harum-nummer. Men gruppen gik i opløsning kort efter de var kommet hjem, og pladen blev ikke udsendt.⁵

Kun meget få grupper havde rigtig succes med en organist i de sene 60'erne. *Poem Good* fra Hillerød er tidligere nævnt for deres brug af orglet til at spille blæserstemmerne i gruppens soulnumre. En anden Hillerødgruppe, *Dionysos*, udvidede repertoireet med flere klassiske numre, som de modificerede og tilførte beatrytmer. En sådan brug af orglet krævede talentfulde musikere, og selvom *Dionysos*-musikere var relativt uskoledede, havde de den kva-

Pladecoveret til Stoke Sects tredje singleplade bar tydeligt præg af tidens stil. (Bjarne Pedersen)

litet, der skulle til for at løfte gruppen fra det middelmådige.

Det har vist sig at være vanskeligt at af-dække grupperne og musikken i Nordsjælland i slutningen af 60'erne. For det første var avisernes omtaler af den lokale musik stærkt begrænset fra slutningen af 1967. Helsingør Dagblad berettede stadig om de lokale grupper, men den nu aldrende pop-journalist – lige over 20 år – havde ikke som

før så stor kontakt med musiklivet og musikkerne, at han kunne fortælle de mange historier, som »Spotlight« var så rig på i midten i 60'erne. For det andet spillede relativt få lokale grupper offentligt og har derfor ikke afsat fodspor i annoncer og omtaler. Endelig ser det ud til, at mange af de gruppekonstellationer der opstod i 60'ernes sidste år hurtigt opløstes for at skabe nye.

En del musikere har fortalt, at de såmænd

var ganske aktive i den periode. De spillede så det var en lyst. De indøvede nye numre, lavede selv en masse musik og havde det sjovt og dejligt. Men det foregik i øvelokalet.

Steen Sørensen fra Helsingør fortæller, at han i 1967 købte en rød Höfner el-guitar. Han spillede sammen med nogle venner i kælderen over en forstærker på 6W fra en gammel trådbåndoptager. I de følgende år fik han bedre udstyr, og han spillede i en del forskellige »kælderbands«, der dog aldrig kom op af kælderen. Grupperne gik under forskellige navne, som Steen ikke husker i dag. Han beretter, at det var vigtigt at spille men ikke så vigtigt, om man kom ud og spille. Det var sjovere bare at spille og eksperimentere med musikken, man spillede ganske enkelt for sig selv. Flere andre har samstemmende fortalt, at de heller aldrig kom op fra kælderen, samt at det for så vidt også var lige meget.⁶

Stil og musik

I de sidste år af 1960'erne kan man modsat tidligere ikke tale om, at de enkelte grupper havde en tøjstil, der adskilte sig fra det publikum, som de optrådte for. Der var et klart individuelt præg over de enkelte gruppe-medlemmers påklædning, men naturligvis gav påklædningen udtryk for den musikstil, gruppen spillede. Var man en flowerpower-gruppe, optrådte man i flowerpower-tøj, var langhåret, havde skæg og fittings, der hørte til den stil. Var man en rhythm'n'blues-gruppe, hvor flere af medlemmerne gik på gymnasiet, var det ikke ualmindeligt, at grupperne optrådte i deres normale gymnasietøj. Det kunne være en almindelig ternet jakke og et meget langt hjemmestrikket halstørklæde, som man naturligvis havde god gavn af i de små varme spillelokaler!

Anders Dohn fortæller, at hash havde en vis betydning for udviklingen i hans gruppe *Dionysos*. »Musikken blev ligesom udvidet, og man kunne høre hvert enkelt instrument

mere klart, mente jeg. Det skulle også være psykedelisk, så vi fik bygget et lysorgel – fire kasser med en rød, gul, grøn og blå pære i ... som Jens Kaas spillede på. Vi havde så et hvidt lærred, og det så rigtigt godt ud, for der kom helt regnbueskygger bag ved os, når vi bevægede os ...

Vi skulle spille på Hillerødsholmskolen ... og det lærred skulle op og hænge. Skytte Knudsen, som var en hård chef på Hillerødsholmskolen, skulle overtales til, at der blev mørkt i salen. Det var ikke noget, han satte pris på, for så kunne der foregå ting, han ikke havde kontrol med. Så Jens Kaas arrangerede, at to ret store fyre skulle slukke for hovedkontakten til lyset, mens vi spillede. Derfor blev det skrækelige orkester rimeligt sjovt. Lyset flimrede og der var mørkt i salen, og Skytte Knudsen var rasende. Jeg hoppede omkring, for det var stilen i det orkester. Det blev klimaks, for Skytte Knudsen lukkede ballet ...«⁷

En anden gruppe, *Buxtehude*, spillede i spraglede badekåber til det samme arrangement, som helt sikkert må have været noget af det vildeste i Hillerød på den tid.⁸

De lokale grupper fulgte med den musikalske strøm og gik som nævnt i mange forskellige retninger. Forbillederne var fra 1968 bl.a. *Cream*, *Ten Years After* og *The Jimi Hendrix Experience*, men også den begyndende jazzbeat gav inspiration til at prøve nyt.

Ud over orglet – det rigtige – var der nord-sjællandske grupper der tog saxofon, klarinet eller andre instrumenter i brug, der for den traditionelle beatmusik var noget fjerne. *Stoke Sect* havde på deres anden singleplade hjælp fra kendte jazzmusikere og på deres tredje plade af violiner, og *Ashtrays* fra Humlebæk fik i december 1968 en saxofonist med i gruppen. De gik over til at spille mere jazzpræget musik og tog senere egentlige jazznumre på repertoiret.

Når man læser bøger om hippieårene og flowerpower får man det indtryk, at hele den

Mad Sect spillede på Hillerødsholmskolen den 23. marts 1968 i forbindelse med udtagelsen til radioens orkesterkonkurrence Toppen af Poppen. (Axel Poulsen)

danske ungdom var godt i gang med et stort totalt flip. Det skyldes, at der i litteraturen er tendens til både en skævvridning af fakta og en speciel fokus på enkelte gruppers liv og levned. De samme travere bliver ustandselig trukket op af hatten: *Steppeulvene*, *Young Flowers*, *Abrune Rod* m.fl., og det er deres historie der fortælles igen og igen.

Der var ikke ret mange ægte hippier i 1960'erne, og det tyndede gevaldigt ud i dem, jo længere man kom fra København. Alle-rede vest for Hillerød var der langt mellem dem, og interviewundersøgelsen har kun fået halet nogle få op af hatten.

Flere kan stadig huske, at Hillerødgruppen *Mad Sect* ved enkelte lejligheder flippede helt ud. Peter Kofoed Jørgensen fortæller, at *Mad Sect* startede som en »pæn« gruppe, men udviklede sig med tiden til en meget syret gruppe. Medlemmerne røg en hel del hash, og de var ikke særlig populære blandt de andre Hillerødgrupper. Gruppen var meget fokuseret på hippievurderinger og gik også i udpræget hippietøj. De lavede hele tiden noget, der var anderledes, og de blev kaldt »dem

ude fra hulerne«, da de kom fra Hillerøds yderkant.⁹

»Cheops var et meget rent band forstået sådan, at vi overhovedet ikke rørte hverken spiritus eller stoffer eller noget som helst, når vi skulle ud og spille. Det var meget normalt, at et orkester der spillede sådan noget syret musik de mødte op i halvtåget tilstand, og de kom også for sent, for de var jo stjerner. Men i Cheops var vi fuldstændig clean, for alt andet ville jeg ikke være med til. Og det var vi alle enige om. Privat eller bagefter så røg og drak vi, som vi havde lyst til, men aldrig hverken når vi stillede op eller mens vi spillede. Så derfor var vi meget populære, for de kunne stole på os, og vi kom til tiden ...

Vi var endda ude for, at vi skulle spille i en ungdomsklub, hvor vi kom kørende ind to timer før. Der stod så nogle unge mennesker uden for, og de råbte om det var os, der var orkesteret. Vi var jo langhårede og så flippede ud. Kan I ikke sælge os noget hash, sagde de unge drenge. Så sagde vi til dem, at de kunne vælge mellem to ting. Enten at for-

Settlers fra Hillerød i deres øvelokale i 1968. Den velspillende gruppe begyndte også at optræde lidt flippede og i flowerpower-tøj, men langt hovedparten af deres musik var normal rhythm'n'blues. (Bøge Hjersted)

svinde lige nu, eller få en røvfuld. De blev helt stumme, for de mente jo, at sådanne musikere jo røg hash. Det skete en del gange«, husker Ole Jessen.¹⁰

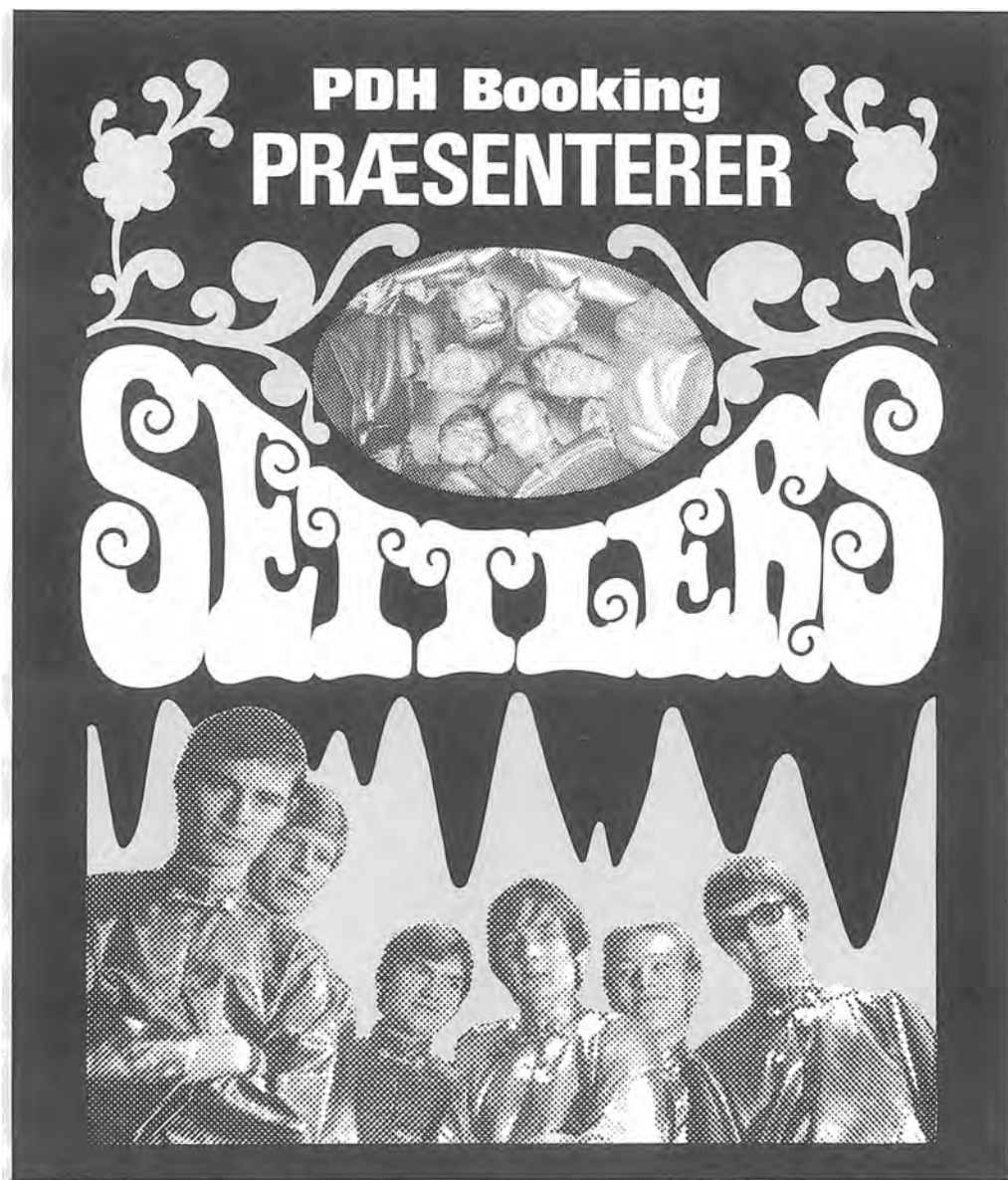
Interviewundersøgelsen viser, at det kun var få af de lokale grupper, der i den periode undersøgelsen dækker, stod og syrede på scenen i uendelige lange instrumentalnumre påklædt enten afghanerest eller tøj i mange farver og fantasifulde mønstre. *Mad Sect* er sandsynligvis et yderpunkt. De gik også helt til grænsen, da de i radiokonkurrencen om det bedste band i Danmark i maj 1968 optrådte i finalen i radiohuset med et improviseret 7 minutter langt instrumentalnummer, som de kaldte »Mad Sect no.1«. Og det var endda et halvt år før *The Beatles* udsendte deres »Revolution no. 1« på den såkaldte »hvide lp«.¹¹

De enkelte numre blev fra 1967 længere – ofte for lange – og der opstod efterhånden en vis distance mellem publikum og musikerne på scenen. Flere har omtalt, at det til tider følte som om man hver især havde nok i sig selv, og musikkerne spillede uden kontakt med publikum, og arrangørerne havde pro-

blemer med at finde ud af, hvordan man skulle tackle publikums behov.

Niels Jørgen Bøjgaard var kasserer i Village Pop Club i Hillerød, og han blev i slutningen af december 1967 citeret i Frederiksborg Amts Avis for at udtale, at »folk morer sig ikke mere i klubberne. Musikken er blevet for avanceret uden egentlig at være det, når det kommer til stykket. Den engagerer ikke publikum som tidligere ... Vi har ikke som enkelte andre klubber opdraget vores medlemmer til Psykedelisk og Flower Power. I hvert fald ikke så godt, at det giver overskud.«¹²

Et andet problem var, at de unge over 18 år ikke mere havde så stor lyst til at gå til popballer som tidligere. »Som en ekstra service for vore medlemmer over 18 år åbner Village Pop Club nu Diskotek i forbindelse med vore 'live' optrædener. Det vil så sige, at man kan gå på diskoteket og ud til 'live' optrædener i den store sal for samme pris. Diskoteket ligger i dejlige lokaler med dejlig gammeldags hygge, men med alt moderne for diskotek såsom: Pladevenderske –

Settlers flowerpower-plakat er fra 1968. Originalstørrelse 43 cm x 50 cm.

go-go girls – spotlights m.m. Det eneste der påkræves er at alle der vil ind i diskoteket skal være over 18 år og være i pænt tøj.«¹³

Men lige meget hjalp det, og Village Pop Club måtte efter nogle måneder lukke diskoteket. De unge over 18 år søgte andre steder hen, og den faldende interesse for at gå til popbal fik også restauratørerne til at blive mere tilbageholdne med at leje lokaler ud. Restauratørerne havde gennem en del år lukreret en del på klubberne, da man normalt indgik den aftale, at klubben stod for entré, afviklede arrangementet og betalte for grupperne, mens restauratøren solgte vand, øl og mad. Hertil betalte klubben for leje af lokalet, så restauratøren havde altid sit på det tørre.

Under overskriften »Helsingør som popby – eller hvordan?« skrev journalisten i »Spotlight« i Helsingør Dagblad den 4. marts 1967: »Hvor er det synd, det lokale pop publikum ikke har større gennemsnitsalder, end tilfældet er. De 18-20 årige og deromkring svigter efterhånden mere og mere 'Strien' af forskellige årsager, og der forsvinder en masse atmosfære lige op i loftet, når folk som Peter Belli eller Melvis and his gentlemen spiller ... de aller yngste vil hellere have gemen pigtråd, så netop disse to bands ... må være taget herfra med et indtryk af, at Helsingør ikke er 'with it'...

Må dette være en bøn om at få et popliv med betydeligt flere og især ældre ansigter end tilfældet er for øjeblikket. Der bliver i denne sæson budt på så mange store og virkelig gode navne, at man bør møde op, om også man syntes, at man er lidt for gammel. Der gøres jo specielt fra Heat House side et stort stykke arbejde for at få virkelig god musik til 'Strien' om lørdagen, så det er faktisk lidt af en fallit erklæring at blive væk fra den gode musik, når man for bare et år siden mødte kritikløst op til alt muligt.«

Konkurrencen var stor, og poptrætheden havde indfundet sig. Bondegården i Horn-

bæk blev i sommeren 1967 omdannet til diskotek med plads til 600 gæster, da »den levende pigtråds musik er ved at gå af mode«, udtalte direktør Jørgen Petersen. »Ungdommen vil hellere høre gode popplader med musikere af virkelig klasse«, fortsatte direktøren, og Helsingør Dagblad kunne fortælle, at koncertarrangørerne forgæves havde søgt at forhandle med Bondegården om at fortsætte den levende musik.¹⁴

Helt så konsekvent som avisen beskrev det, blev den endelige beslutning dog ikke, men gennemgangen af aviserne fra 1967 og frem viser en klar vigende tendens, og tilhængerne af den levende musik beklagede sig ofte over, at arrangørerne ikke turde binde an med de store navne mere.

Flere af grupperne fortæller, at de i stigende grad begyndte at spille på diskotekerne, hvor de spillede vekslende med diskoteksmusik. Steen Refnov fra *Big Boots* husker, at de på et tidspunkt fik en gogo-danserinde nogenlunde fast tilknyttet til gruppen. Hvis sceneforholdene tillod det, optrådte danserinden bag et stort lærred i silhuet, hvilket var flot og anderledes. Adskillige grupper fortæller om lignende tiltag for at få trukket publikum til, men de udtrykker også, at de ikke syntes om den måde arrangørerne behandlede pigerne på.

»Vi havde engang et arrangement i Ringe på Fyn, og det var første gang vi så en gogopige, der skulle stå på scenen og vride sig, mens vi spillede. De havde vel betalt hende 25 kr. for at stå der, og hvis de så kunne få hende til at danse topløs i en halv time til sidst, så var den hjemme. Det krævede publikum simpelthen. I annoncerne stod der 'pigtråds musik og topløs gogo', og så kom de alle sammen.«¹⁵

I sommeren 1967 blev der gennemført en landsdækkende gogo-konkurrence i 25 byer, og til flere af arrangementerne optrådte pigerne til levende musik. I Hundested spillede bl.a. *Burglars*, og Frederiksborg Amts

Avis refererede, at det var en stor succes. »Sex finalister skal kæmpe om titlen Danmarks bedste go-go-girl«, og første præmien, var en rejse til Mallorca. Grupperne så nye muligheder for at komme til at spille, selvom de følte sig noget prostituerede i det ophedede diskoteksmiljø.¹⁶

Primates begyndte også at spille på diskoteker, og Svend Gade Jensen fortæller, at »i starten efter DM spillede vi som koncertorkester, hvor vi havde tre kvarters optræden hvert sted (ofte op til tre på en aften), så vi var efterhånden også blevet danmarksmestre i at sætte vores instrumenter op og pille dem ned igen. Det var jo før man havde mikserpult nede i salen, så vi smed bare vores Vox-forstærkere op på en stol, og satte vores sangkabinetter og mikrofoner op, der var fire mikrofoner og syv ledninger til sangforstærkeren, og vi benyttede ikke ekko eller noget lignende, for vi mente nok at vi kunne synge uden. Og så var det et trommesæt, der skulle sættes op ...

Vi havde også fået lavet os et lysanlæg – hjemmelavet på tømrerværkstedet – 1967 var jo midt i 'Sgt. Pepper', hippie og flowerpower-perioden. Det var vores roadie, 'Beatles' Allan, der sørgede for at det blev sat op og betjent det. Jeg tror, at vi kunne sætte udstyret op, og pille det ned på 20 minutter, og vi vidste præcis hvor knapperne skulle stå, så vi skulle ikke lave lydprøver ... I løbet af det næste et år og et par måneder optrådte vi måske en 150 steder.«¹⁷

Selvom diskotekerne vekslede med levende musik, og tilførte musikken gogopiger »med og uden«, så fortsatte afmatningen i Nordsjælland. Helsingørs aktive popjournalist, Jørgen Sørensen, gav dog ikke op. »Nu skal det altså være alvor med at få noget pop i gang i byen igen. Heat House startede i søndags og i går lagde det nye Kronborg Havbad 'Gaslight' ud ... Og det kan nemlig lade sig gøre at få Helsingør op som popby igen. Den helt store diskoteksinteresse er ved at kølnе lidt

af, variation skal der nemlig stadig til, og så får den levende musik sin chance igen blot med et fast og ubønhørligt krav om kvalitet. Det nytter ikke at lade tredjerangsgrupper, der fås for en slik, spille, når man kun skal 45 km til København for at høre de bedste navne ...

Fjenden, altså hovedstaden, skal slås med sine egne våben. Vi er tvunget til at tage de gode grupper hertil, så skal folk nok komme, og så snart de igen er vænnet til – for der har vitterligt været stærke perioder før – så bliver de også hjemme, klart, hvorfor dog rejse ud efter noget, vi lige så godt kan have hjemme?«¹⁸

Undergrundsbeat

Tendensen fra Helsingør ses over hele Nordsjælland. Diskotekerne med topløse gogopiger vakte en del mere interesse end både små og store navne. På Bondegården i Hornbæk præsenterede man i sommeren 1968 »black and white« topløs gogo. »De vender det hvide ud af øjnene, når De ser de små sorte«, lokede diskoteket med i annoncen. Om forventningerne blev opfyldt vides ikke, men der var ikke det dansested i Nordsjælland – stort eller lille – der ikke præsenterede topløs gogo.

Flere forsøg på at afholde regelmæssige koncerter i den nye Frederiksborghal i Hillerød og i Helsingørshallen faldt til gulvet, og kun enkelte mere celebre danske og udenlandske navne kunne trække publikum til. Mod slutningen af årtiet så det dog ud til at blive bedre, da forskellige initiativer så dagens lys.

Circle Club i Birkerød opstod på resterne af Birkerød Pop Klub i slutningen af 1968. Klubben holdt nogle succesrige arrangementer, og i sommeren 1969 havde klubben 1.848 medlemmer og en pæn kapital, men også de fik poptrætheden at føle hen over efteråret 1969, da der ikke mødte nok op til de dyre arrangementer.¹⁹

I sundbyen arrangerede en ny politisk ungdomsgruppe, Det nye Samfund, i samar-

bejde med Revolutionær Actions Helsingør-afdeling gratis beatmusik i Folkets Hus med progressiv beat i februar 1969. »Oprørsbeat, Kultur-dumping-Festival« kaldte arrangørerne det. Det var de store navne som *R & B Section*, *Alrune Rod* og *Ham*, der blev præ-senteret.²⁰

Efter seks succesfulde arrangementer i løbet af foråret med oprørs- og undergrundsbeat blev der lavet en klub, og foreningen »Muldvarpen« stod for arrangementerne.²¹ Imidlertid måtte hashtågerne have været for tykke, for efter flere bragende succeser i efteråret med store kendte danske grupper til lave priser lukkede politiet i slutningen af december foreningen, »hvilket førte til voldsomt røre i inkarnerede kredse. Officielt på grund af manglende bestyrelse, uofficielt på grund af ulov-

lig handel med narkotika. En gren af Muldvarpen har taget kontakt til politiet om at åbne en ny club ... Muldvarpen havde 1.600 medlemmer som kunne komme til koncert meget billigt.«²²

Flere steder tog jazzklubberne for øvrigt handsken op og arrangerede koncerter med bl.a. *Burnin Red Ivanhoe* og *Savage Rose*. Disse trak ganske mange mennesker til, og publikum var et andet end til de koncerter, der blev arrangeret af popklubberne. Jazzklubberne fik således mod slutningen af årtiet en renaissance, og de lidt slumrende klubber, der gennem nogle år havde levet i skyggen af popklubberne, vågnede op og greb muligheden for at sætte yderligere gang i aktiviteterne, da beatmusikken begyndte at bruge jazzens udtryksformer.

Group on Five blev gennem nogle år betragtet som den mest vilde gruppe i Helsingør. Thomas Blauenfeldt og Jan Peter Hansen i gruppens øvelokale 1967. (Palle B. Jensen)

Slutningen af 1960'erne kan musikalsk betragtes som noget kaotisk med mange forskellige musikretninger og hastigt skiftende tendenser. Interviewundersøgelsen viser, at grupperne trods den musikalske mangfoldighed langt overvejende begrænsede sig til den lettere rytmiske dansebeat, rhythm'n'blues eller hård rock, og flere af dem var nu også gået over til at synge danske tekster.

Som nævnt var der en del grupper, der aldrig kom op af kælderens. De spillede for deres egen skyld, og eksperimenterede med musikken uden ambitioner om at spille offentligt. De aktive grupper fik hovedsagelig arrangementer i ungdomsklubberne, på skoler og i gymnasierne. Der var stadig et lokalt marked for de bedste af de lokale, hvad man kan se af de spillelister, enkelte grupper har bevaret. Honoraret i ungdomsklubberne var der stadig ikke noget at råbe hurra for, men det væsentlige for de grupper var at komme ud og spille, at trykke den af og mærke stemningen og få respons fra publikum.²³

Det kan også konstateres, at de grupper

der eksisterede i slutningen af årtiet var musikalsk langt dygtigere end grupperne var blot nogle få år tidligere. Mange havde fået helt andre typer af musikere med. Til forskel fra tidligere havde de ikke kun interessen for at spille. De havde også talent og potentiale til at gøre det musikalske til en egentlig karriere, som f.eks. *He Me You and Us* fra Helsingør. De fleste af de gamle grupper var i slutningen af 1960'erne gået i opløsning. De mere talentfulde medlemmer havde søgt sammen i nye konstellationer, og flere af dem kom til at præge den lokale musik langt op i 1970'erne.²⁴

»Det er småt med alvorligt arbejdende beatgrupper i Helsingør. Flere af de gamle drenge spiller nu dansemusik, og fremtiden, ja hvem ved!!!«, skrev den Cliff-glade popjournalist i Dagbladet den 31. december 1969.

Capstones malede i 1967 flowerpower-motiver i psykedeliske farver på deres bil. (Lennart Johannessen)

Musikernes rødder

Det var mere arbejder- eller middelklassen, der spillede i Helsingør dengang. Der var heller ikke så mange, der gik på gymnasiet, og jeg kender ikke mange musikere fra den tids Helsingør, der gik i gymnasiet ... De orkestre man lyttede til, var også fra arbejder eller middelklassen ... Helsingør var også en arbejderby ...

Bertil Andersen, *The Strangers*

De unge musikere fra arbejderklassen

Flere har påvist, at både rock-, pigtråds- og beatkulturen voksede ud af arbejderklassen, samt at specielt rockkulturen bredt set kan betragtes som et tegn på, at de unge søgte mod de arbejderkulturidealer, der var ved at gå tabt hos forældrene i deres stræben mod teakmøbler, TV, bil og det lille parcelhus.¹

Ungdomskulturforskere og musiksociologer i specielt England har forsøgt at indkredse de ungdomssubkulturer, der voksede ud af efterkrigstidens opbrud i den engelske arbejderklassens sociale netværk som følge af nedbrydningen af og udflytningen fra de gamle arbejderkvarterer. Ud af generationskonflikterne i 1960'erne opstod subkulturerne som en måde, hvorpå de unge kunne tackle den nye livssituation og skabe sig deres eget erfaringsgrundlag.

Danmark var ikke England, og selvom det danske produktionsapparat var nedslidt efter besættelsen, var det i det store og hele intakt, og landet var ikke ødelagt som andre europæiske lande. I Danmark var det vandringen af unge fra land til by der satte skub i udviklingen af en ny ungdomskultur, som spredte sig forholdsvis hurtigt til en bredere del af ungdommen uden for de større byer.

Frederiksværk og Ølstykke lignede ikke København, hvor de tilflyttede unge boede på lejede værelser eller i klubværelser fjernt fra deres forældre, og hvor størstedelen af deres fritidsliv foregik uden for værelset. De unge i Frederiksværk og Ølstykke flyttede ikke hjemmefra før de var udlært eller var blevet gift. Og for øvrigt gav det heller ikke samme fornemmelse af sammenhold og oprør at være fem unge der stod foran isbaren i Hundested eller Birkerød med promenadehår og læderjakke, som når mange hundrede unge i København råbte skældsord mod politiet.

Rockkulturen var i Danmark en eksklusiv subkultur, der primært var forankret i København. Først med pigtråds- og beatmusikken bredte det, som man vel næppe kan kalde en subkulturel aktivitet men snarere en kommerciel mainstream-kultur, sig til en bredere del af ungdommen uden for de store byer. Langsomt nåede musikken, tøjjet, motorcyklerne (knallerterne) og alt det andet også ud til de unge i provinsen, men i en mere moderat og opsplittet form, der overvejende hørte fritiden til. Og ude på landet i de små bysamfund sivede det endnu langsommere ind.

»Harløse var dengang et helt lille samfund

De unge musikere blev hovedsagelig rekrutteret fra arbejderklassen.

Lærlinge fra Helsingør Værft i 60'erne.

(Helsingør Kommunes Museer)

for sig selv med sit eget erhvervsliv. Der var en tømmer, to smede, mejeri og en Brugs og en central, der var personligt bemandet«, fortæller Bjarke Schmidt, som også husker, at det var begrænset hvad der kunne foregå af »oprør« i den landsby. Skulle man høre musik sammen med andre unge måtte man enten tage til Hillerød eller til »Ganløse Kro, som også var et landligt sted ... [her] gik der normalt ikke meget mere end to timer, før de lå og sloges ude under et stort træ. Der var vildt slagsmål, og med jævne mellemrum blev kroen også lukket af politiet.«²

»Hornbæk var dengang en by med højest et par tusinde indbyggere. Der var ikke noget for unge mennesker som sådan«, husker Villy Breiting. »Enten spillede man fodbold eller var spejder. Det var inden bådklubben og idrætsforeningen kom op at stå. Så var der ungdomsskolen i Mørdrup, hvor man kørte i bus om aftenen, hvis man skulle på ungdomsskole. Så det eneste der var, var Bondegården og biografen. Skulle vi et eller andet, så tog vi til Helsingør ... Det var en død lille by om vinteren, men om sommeren voksede den til tidobbelst størrelse. Der var gang i byen

om sommeren, og der kom masser af københavnerpiger til byen. Det var også om sommeren, at der var masser af musik på Bondegården.«³

Undersøgelsen af pigtråds- og beatmusikken i Nordsjælland bekræfter langt hen af vejen, at pigtrådsmusikken og senere beatmusikken opstod i de store arbejderbyer primært blandt arbejderungdommen eller i de mindre bysamfund, hvor påvirkningen fra København var størst, f.eks. i de gamle feriebyer med strandhotellerne på nordkysten og i Birkerød. De tidligste grupper i både Helsingør, Hillerød, Frederiksværk og delvis også i Frederikssund voksede i starten af 1960'erne ud af byernes arbejdermiljøer. Meget få grupper kom på det tidspunkt fra Rungsted-Hørsholm området samt fra de områder på Øresundskysten, hvor de veluddannede og mere velstående boede.⁴

Området omkring Helsingør var dog atypisk i forhold til den generelle rekruttering til grupperne op gennem 60'erne. Bøghandlermedhjælper Verner Bak Madsen og hans musikaktiviteter fra omkring 1957 kom til at betyde fantastisk meget for udviklingen af

Kun et fåtal af de nordsjællandske musiker gik i gymnasiet. Foto fra sidste skoledag før studentereksamen. (Eva Stennicke)

det lokale musikmiljø og interessen for at spille i pigtråds- og beatgrupperne. I forlængelse af hans guitarundervisning og dannelsen af *Helsingø Show-Men* fandt de unge – helt ned til 12 år – med en meget forskellig social baggrund sammen i flere grupper allerede fra starten af 1960'erne. Bak Madsen forstod at vedligeholde og udvikle musikmiljøet op gennem 60'erne i ungdomsklubben og på ungdomsskolen, som han blev leder af i 1964.

Bertil Andersens udsagn i starten af kapitlet er blevet gentaget af musikere fra hele Nordsjælland. Som de fleste andre pigtrådsmusikere var Bertil i lære, da han begyndte at spille i 1963. Bertils forældre bakkede op om hans interesse for musikken, og flere af musikere fra dengang fortæller samstemmende, at også deres forældre accepterede deres interesse for at spille, da forældrene syntes at sønnens interesse for musik var spændende. Yngve Abrahamsson, der aldersmæssigt falder uden for statistikken – han kun var 12 år, da han begyndte at spille i 1962 sammen med sin storebror – beretter at hans forældre var dybt engagerede i deres musik. »Vi havde et

godt udstyr, for vi havde nogle forældre, der forstod os – eller også var vi alle gode til at plage dem ... Min far kørte taxa, og det var altid ham, der kørte for os ... Han fortalte os også i pauserne, hvad vi gjorde forkert. Han fortalte os også, at vi skulle smile noget mere og bevæge os mere og så videre. Det var fedt at have en far, der var så interesseret i vores musik. Han fortalte os også hvad for noget tøj vi skulle have på, og hvordan vi skulle se ud. Det var det ikke mange forældre, der gjorde.«⁵

Undersøgelsen viser, at der også andre steder i Nordsjælland var forældre, der på det tidspunkt bakkede deres sønner op og støttede dem både økonomisk og praktisk. Finn Sunke Jensen fortæller, at Asbjørn Andersen, som var lederen af *The Firestones*, havde en stedfar, der »så en 'guldgruppe' i os, og han gjorde virkelig meget ud af at reklamere os op. Han kørte os rundt, og han tog kontakterne med de forskellige arrangører ... Han brugte megen tid på os, for han syntes det var sjovt.«⁶

Selvom det kun var et fåtal af forældrene, der så aktivt hjalp deres spillende sønner, har flere af musikerne som nævnt fortalt, at både

»Hej! Jeg hedder John og spiller i Lockings.«
I 1965 var John Olsen skoleelev, mens Preben Aagaard Biermann ved siden af ham var elektrikerlærling. (Morten Møller Nielsen)

deres egne og kammeraternes forældre så positivt på deres interesse. En af grundene var måske, at musikken holdt de unge væk fra gaden og alle de fristelser, der også eksisterede dengang. Carsten Christiansen fra Helsingør fortæller, at »mine forældre havde ikke noget imod mit spilleri. Jeg tror, at de gik med til det, for min interesse for det var så stor, og de lånte mig også pengene til udstyret, og jeg tror ikke, at jeg fik dem betalt tilbage. Jeg kom helt klart fra et hjem uden klaver. Familien som sådan var ikke interesseret i musik. Der var ingen musikinteresse i vores hjem. Interessen fik jeg gennem kammeraterne i det boligområde, vi boede i ... og så gik vi heller ikke og lavede ballade.«⁷

Musikerne i de tidligste grupper i Nordsjælland, det vil sige grupperne op til 1964-65, var lærlinge eller arbejdsdrengene. Hoved-

parten af dem var mellem 16 og 19 år undtagen i Helsingområdet, hvor Bak Madsens musikaktiviteter som nævnt fremelskede en del meget unge talenter. For langt de fleste blev svendebrevet, indkaldelsen til militæret eller et ægteskab enden på deres karriere som pigtrådsmusiker.

De fleste af dem fortsatte efter militæret en håndværkerkarriere, og kun enkelte af dem undersøgelsen har afdækket, skiftede senere i deres erhvervskarriere over til et serviceerhverv eller uddannede sig videre på en teknisk uddannelse. Langt hovedparten af dem er den dag i dag beskæftigede som håndværkere.⁸

Forældrene og den langhårede musik

»Vi var privilegerede ved at spille«, fortæller Søren Christiansen fra *The Burglars*. »Havde vi ikke haft vores spil, havde vi hængt rundt som de andre unge i klynger eller kørt på knallert. Vi var virkelig rundt omkring og se en masse ting alle mulige steder. Det gav i almindelighed status. Vi var kendte i byen. Her var Søren fra Burglars – det gav da noget.«⁹

Ved fremkomsten af de nye beat- og rhythm'n'blues-grupper fra 1965-66 tog den gennemsnitlige alder af medlemmerne et dyk på to-tre år i forhold til pigtrådsgruppernes. Grupperne var nu hovedsagelig sammensat af skoleelever, og som tidligere blev de fleste af dem rekrutteret fra arbejderungdommen. Mange af dem fik dog en længere skoleuddannelse end deres to-tre år ældre pigtråds-kolleger, og de kom således ikke i lære som 14-15 årige, men gik videre i 8.-9. klasse eller i realen. Flere fortsatte i gymnasiet, hvad kun særdeles få af de tidlige pigtrådsmusikere fik mulighed for.

Samtidig kan det konstateres, at også unge fra middelklassen og de højere sociale lag begyndte at interessere sig for at spille i beatgrupperne. Selv på gymnasierne, der ellers var til jazz, blev beatmusikken nu taget lidt mere alvorligt, og presset fra kammeratskabsgruppen og den generelle og meget hurtige

udvikling af ungdomskulturen vejede tungere end forældrenes mening om den langhårede musik.

»Vores forældre interesserede sig for det meste ikke for det. Jeg kan ikke erindre, at der var nogen af vores forældre, der var særligt interesserede. Der var nogle store brødre, der tog sig lidt af os. Forældrene var faktisk det modsatte af interesserede«, husker Bjarke Schmidt fra Hillerød.¹⁰

Andre har også fortalt, at både de og deres kammerater havde meget store problemer med deres forældre. Nogle måtte endda skjule, at de spillede, og enkelte har fortalt, at kammeraternes forældre resolut sagde stop, når deres spillende søn slukøret kom hjem med dårlige termins- eller eksamenskarakterer. For Christian i den lokale supergruppe *Stoke Sect* fik de dårlige karakterer den konsekvens, at han måtte forlade gruppen netop, da den var kommet på toppen.¹¹

Interviewundersøgelsen viser, at forældre med en højere uddannelse havde vanskeligere end arbejderungdommens forældre ved at acceptere, at deres søn brugte så meget tid på musikken. Musikinteressen gav rigtig mange konfrontationer i de små hjem, hvor forældrenes ambitioner på sønnens vegne var højere end en læreplads og langt hår.

Langt hovedparten af musikerne i Nordsjælland frem til 1967-68 blev fortsat rekrutteret fra arbejderklassen i de store arbejderbyer Helsingør, Frederiksværk og delvis også Frederikssund. Fra landområderne var rekrutteringen til grupperne både fra arbejderklassen og fra landbofamilier.

Det ser ud til, at rekrutteringen til grupperne i 1960'ernes sidste år stadig forholdt sig forskelligt i de store arbejderbyer og landdistrikterne i forhold til områderne med de større villaer, hvor forældrene havde en højere uddannelse eller en »titel«. Undersøgelsen viser også en tendens til, at der fortsat var flere grupper i arbejderområderne, men desværre har dette ikke kunnet verificeres helt, da kildematerialet om grupperne i slutningen af 60'erne af forskellige årsager er mangelfuldt.¹²

I de relativt få musikmiljøer undersøgelsen har afdækket i amtets velhaverområder, blev en del af musikerne rekrutteret i gymnasierne og på privatskolerne. Undersøgelsen viser, at grupperne i disse områder kom frem en del senere end f.eks. i Hillerød, hvor den første pigtrådsgruppe spillede fra 1964. Der eksisterede dog popklubber i velhaverområderne, men ud fra annonceringerne i dagbladene virker det ikke som om det var

Det var atypisk, at fire ud af de fem medlemmer i den tidlige udgave af Zwinks gik i gymnasiet. Her ses gruppen i Country Side Bear Club i foråret 1967. (Niels-Jørgen Svendsen)

lokale grupper, der spillede i f.eks. SOHO Pop Club i Hørsholm.

Flere fortæller, at de som potentielle musikere på en privatskole eller i gymnasiet havde det problem, at de fleste af deres skolekammerater kom langvejs fra. Det var svært at bevare skolekammeratskabsgruppen efter skoletid, og de spilleglade unge måtte således forsøge at indgå i grupper, der enten blev eller var etableret blandt de hjemlige kammerater, eller også måtte de rejse langt for at mødes i øvelokalet med skolekammeraterne.

Det forholdt sig anderledes i de større arbejderbyer. Her var befolkningstætheden for det første større, og de unge gik i folkeskolen og kom i lære eller job i umiddelbar nærhed af hjemmet. Det betød at kammeratskabsgruppen fra skolen eller arbejdspladsen kunne bevares i fritiden, og gruppen mødtes i ungdomsklubben, hvor man var sammen om musikken, pigerne og andre fritidsaktiviteter.

Hillerøds indbyggere havde i 1960'erne en meget blandet social sammensætning. Det var en stor handelsby midt i Nordsjællands landbrugs- og skovområder. Der var mange selvstændig erhvervsdrivende men også mellemstore virksomheder og småindustri med håndværkere og ufaglærte. De unge gik i folkeskolen, på statsskolen eller på Marie Mørks Skole, som var en privatskole med elever fra de bedre stillede socialgrupper i et stort opland.

I Hillerødområdet har det vist sig, at der fra 1965-66 var en relativ blandet social sammensætning i grupperne, men når man kommer frem til 1967-68 kan man se, at medlemmerne i de enkelte grupper havde en tendens til at blive rekrutteret hovedsagelig fra de samme sociale lag. Dette har sandsynligvis baggrund i, at de tidligste grupper skabtes i kammeratskabsgruppen i kvarteret hvor man boede. Et par år efter skete der nye gruppedannelser ud fra de gamle nu opløste grupper med udgangspunkt i de unges nye vennekreds i f.eks. gymnasiet eller på arbejds-

pladsen. På grund af kildernes beskaffenhed har det ikke været muligt at afdække de sociale sammensætning i de Hillerødgrupper, der opstod fra grunden i 1968-69.¹³

Flere grupper og andre musikinitiativer i Hillerød udgik fra Marie Mørks Skole. Hovedparten af musikerne herfra fik mellem-lange videregående uddannelser eller gik ind i erhvervslivet, og en del er i dag selvstændige. Anders Dohn fra Dionysos sad i elevrådet på Statsskolen i Hillerød, og han fortæller, at der var stor forskel på, om man gik i gymnasiet eller var i lære i datidens Hillerød. I Dionysos fik alle en gymnasial uddannelse eller højere handelsskoleeksamen, mens hovedparten af de unge i grupper fra andre skolemiljøer i Hillerød blev specialarbejdere eller håndværkere.¹⁴

I en gruppe som *Zwinks* fra Gilleleje og *The Primates* fra Hundested blev fire ud af fem medlemmer studenter, men det var atypisk. Flere af pigtråds- og beatmusikerne er for øvrigt endt som musiklærere, mens kun et fåtal af dem, som undersøgelsen har af-dækket, har taget en akademisk uddannelse.¹⁵

Ud fra flere af de citerede erindringer kunne man få det indtryk, at de unge musikere generelt blev rekrutteret fra alle samfundsklasser. Det er imidlertid ikke tilfældet. På trods af undtagelser og atypiske geografiske områder er det den generelle konklusion, at den overvejende del af de unge musikere op gennem 1960'erne blev rekrutteret fra arbejderklassen. Og det er der for så vidt ikke noget mærkeligt i, for faglærte og ufaglærte arbejdere udgjorde langt hovedparten af den erhvervsaktive befolkning i Nordsjælland. I en by som f.eks. Helsingør, hvor Helsingør Værft i 1960 beskæftigede 3.800 mand, var det blandt arbejderungdommen, at pigtråds-musikken og senere beatmusikken slog sin rødder, for herefter at blive udbredt og efterfølgende accepteret af andre samfundsgupper.

Freddy-guitaren fra Helsinge

Egentlig husker jeg ikke, hvordan vi kom på den idé. Jeg har altid lavet ting som folk sagde, man ikke kunne lave, for det skulle laves på en fabrik. Men jeg har altid haft lyst til at tage sådanne udfordringer op ... Jeg spillede på guitar og vidste, hvad det handlede om, og hvad man havde brug for. Og så havde jeg som sagt Mogens, der skubbede til mig ...

Freddy Stokholm, 9. juli 2001

Guitarer i alle farver

Historien om Freddy-guitaren er på den ene side et stykke spændende håndværkshistorie om en initiativrig og talentfuld håndværker, der på det rigtige tidspunkt skabte et produkt af høj kvalitet og med muligheder for afsætning. På den anden side er det også historien om, hvordan de unge via ungdomsklubben fik mulighed for selv at lave en billig kvalitetsguitar, der gav dem mulighed for at få deres drømme om at spille som pigtråds- og beatmusiker opfyldt.

I starten af 1960'erne begyndte Freddy Stokholm i Helsinge at lave elektriske guitarer. Egentlig var det Mogens Asmussen, kromandens søn og medlem af *Helsinge Show-Men*, der kom på idéen. Den første guitar byggede Freddy og Mogens på køkkenbordet i den lille lejlighed, hvor den nygifte Freddy boede.¹

Freddy Stokholm havde i nogle år været en del af musikmiljøet i Helsinge, hvor han fra tid til anden bl.a. sammen med sin kone optrådte som »Nina og Frederik« i nogle af de underholdningsarrangementer, som boghandlermedhjælper og bestyrer af Helsinge

boghandels musikafdeling, Verner Bak Madssen, stod for.

Efter at Freddy var flyttet til Nygade 21 i 1961 indrettede han et lille værksted i garagen, og der blev de fleste af de ca. 120 Freddy-guitarer bygget. Uden for værkstedet havde Freddy opstillet et lille udstillingsskab, hvor der hang tre guitarer. Der er stadig mange i Helsinge der husker, at de som unge stod og beundrede de guitarer, når de gik til og fra realskolen.

Freddy fortæller: »Designet til guitaren kom oprindeligt fra Fender. Jeg lagde en Fender ned og tegnede uden om den, og så lavede jeg det ene horn lidt længere, og lavede lidt om. Vi havde en idé om, at det horn var meget væsentligt, at det skulle være stort. Det var Fender og Höfner der var grundlaget. Höfner havde et meget pænt design, men de havde den der læderguitar. Men vi kunne købe nogle dele fra Höfner, for i starten kunne vi ikke lave det hele selv ...

Kroppen blev på daværende tidspunkt lavet af møbelplade. Det var noget plade, der var lavet af noget meget let træ ... Men det

viste sig senere, at der ligger meget lyd i træet selvom det er en el-guitar ... Og når strengen får mulighederne for at svinge sammen med et godt stykke træ, så laver den en god lyd ned i mikrofonen ... Det eksperimenterede jeg sindssygt meget med ...

Guitarens hals var ahorn ... Der var lige fra den første indlagt metal til at spænde op og justere fra hovedet. På den 12-strengede, som vi også lavede et par stykker af, var der derudover to stykker metal på højkant i halsen samt den runde i midten til at justere, for

der er et enormt træk på en 12-strengt med normal længde hals ...

I starten købte vi Höfner gribebræt til vores guitarer, men så begyndte vi også at lave det selv. Vores gribebræt var lavet af rosentræ [og] palisander. Vi konstruerede et langt deleapparat til båndene. Det var et enormt regnestykke. Det første jeg lavede, der målte jeg et Fender gribebræt op og fandt ud af, hvorfor rillerne lå, som de gør. Så fik vi formlen og begyndte at regne på det.«

En håndlavet guitar

Freddy fortæller videre: »Der var også vibrator. Nu er jeg smed, og ... jeg købte en fræsemaskine og en drejebænk, og så lavede jeg de ting selv. Alt er lavet i hånden her i Helsingør ... Vores vibrator er en tro kopi af Fenders ... Vores var bedre end deres, vil jeg påstå, for deres vippede rundt om tre skruer, hvor vi lavede et knivblad, den vippede i. Og det virkede perfekt.

Mikrofonerne virkede også perfekt, for dem lavede vi også selv. Ikke lige fra starten, for da fik vi nogen Egmont-mikrofoner, som vi

Freddy-guitaren var 100 pct. håndbygget. (Freddy Stokholm)

skilte ad. Hver anden af dem gik i stykker, når vi skilte dem ad, men de var så tilpas billige, at det kunne lade sig gøre. Jeg havde en ordning med vores grossist og forhandler inde i København, der hed Foss, og han skaffede os tingene til de rigtige penge. Men så begyndte jeg selv at lave dem. Jeg kunne måle hvor tyk tråden var, og jeg kunne måle hvor mange ohm der var i den, når den var viklet. Og jeg forsøgte mig så frem til det samme antal ohm, som dem jeg gerne ville have. Det prøvede jeg så, og nåede frem til et antal viklinger på – tror jeg – 3.000 viklinger dengang. Senere satte jeg det meget op.

Magneter var også en hel videnskab. Jeg havde fat i et specialfirma for magneter ... De vidste masser om magneter, men ikke når det var lyd, det handlede om. Så jeg købte noget forskelligt og eksperimenterede mig frem. Det var vigtigt, at det var runde magneter, som jeg kunne indbygge uden at de fyldte for meget. Det eksperimenterede jeg utroligt meget med. Jeg har haft så mange forskellige magneter, at man tror det er løgn. Vi stod der og vikled 3.000 omdrejninger på sådan en sjoever på en

oval spole med 0,05 mm tråd ... [Det] var noget der tog tid ...

Vores guitar lød godt. Når en Fender blev gammel, så blev magneterne noget svage i det, og så fik de en god lyd. Så svage var magneterne i mine fra starten af, for det var det bedste jeg kunne skaffe på daværende tidspunkt. Så den fik en smule mindre udgangssignal end Fenderen havde, men til gengæld fik de den gode tone, som de godt kunne lide, dem der ledte efter de gamle Fendere. Det var ikke tilstræbt, men det viste sig, at det lød rigtigt godt. De skulle bare have lidt mere power på forstærkeren ... Vi kaldte mikrofonen for F-matic. Det skulle lyde fint. Det var Mogens Asmussen der fandt ud af, at vi skulle have nogle navne.«

Ikke kun lokale spillede på Freddy

»Dengang lavede jeg en bas og en guitar. De kostede i forretningerne 1.600 kr. De blev solgt i en forretning på Nørrebro i København, der var ejet af Foss ... En Fender kostede 2.400 kr., og jeg fortrød, at jeg sendte dem ud på markedet til 1.600. Man kan ikke

*Yngve Abrahamsson sprøjter lak på en ny guitar i Freddys værksted.
(Freddy Stokholm)*

sælge til den pris. De ville have en Fender til 2.400, og det var klart. Den var nok også lidt bedre – i hvert tilfælde på daværende tidspunkt. Jeg fik 900 for at lave den inklusive materialer undtagen mikrofonerne, som Foss leverede og opviklerne til strengene ...«

Yngve Abrahamsson fra *The Stompers* fortæller, at »Freddy Stokholm byggede alle vores guitarer ... Det var en stor succes for os at spille på de guitarer, der var en kopi af en Fender dengang, men vi havde råd til at købe dem af Freddy. Og bare det at stå med tre ens Sunburst-guitarer var virkelig noget, der gav noget. Også over for de andre grupper som Defenders og Rocking Ghost, som vi også har spillet med ...«²

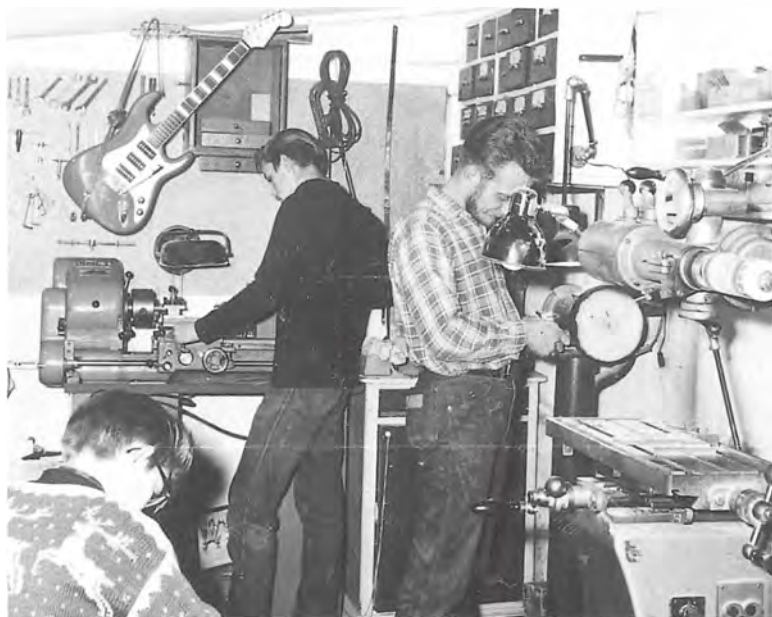
Freddy Stokholm kan berette, at der var flere lokale grupper, hvor en eller flere spillede på hans guitarer, men hovedparten af hans guitarer blev solgt i København, hvor »der var en bunke grupper ... der spillede på mine«.

Han havde nogle drenge, der kom hver dag

efter skole og arbejdede for ham. Yngve og hans bror Bertil, der også spillede i *The Stompers*, var blandt de drenge. De fik løn for at arbejde i værkstedet, og Yngve husker, at det var både hyggeligt og sjovt at arbejde hos Freddy.

Omkring 1965 begyndte Freddy at få afsætningsproblemer i det lille firma, »Freddy-guitaren«, som han var enejer af. Han arbejdede halvtids med guitarproduktionen, og op til da havde han kunnet afsætte mere end han og drengene kunne producere.

Freddy fortæller, at han godt kunne se, »at det ikke var resten af livet, jeg skulle lave guitarer. Lige pludselig så skete der noget. Jeg kan ikke huske, hvornår Rolling Stones kom, med da de kom, så døde det totalt for mig. De spillede jo på alverdens mærkelige guitarer, og de blev pludselig meget in, og så var Shadows-guitaren ikke mere populær ... Rolling Stones satte skovlen under mig ... Jeg elsker dem, men de ødelagde min forretning ...«

*Freddy Stokholm i værkstedet. I baggrunden Bertil Abrahamsson fra The Stompers, der var en af de drenge, der hjalp Freddy.
(Freddy Stokholm)*

Bertil Abrahamsson prøvespiller en »fabriksny« Freddy-guitar.

De unge bygger guitarer i klubben

Freddy husker ikke klart, hvornår han begyndte at bygge Freddy-guitaren sammen med eleverne i klubben i Højbjerg, men det må have været i 1966. Det startede med, at han oprettede et hold, der lavede dampmaskiner, og da det lykkedes, og alle dampmaskinerne stod og kørte ved årets afslutning tænkte han, at »kunne de lave dampmaskiner, kunne de også lave guitarer«. ³

Der var på det tidspunkt begyndt at komme godt gang i det lokale musikmiljø, og en del unge var ved at starte deres egne bands. Klubben var et godt sted at afprøve talenterne, men da både guitarer og forstærkere var en pæn udskrivning, så var den hjemmebyggede en genvej.

Freddy beretter, at »i ungdomsklubben lavede de unge deres egne guitarer, men de

lavede dem efter mine værktøjer. De lavede Freddy-guitaren, men de lavede den bare selv. Og de lavede det meste af det, men halsen lavede jeg, for det kunne de ikke, da den skulle fræses på en speciel maskine. Mikrofonerne lavede jeg også ... De lavede dem flot, og så gik vi sammen om den sidste finish og om at male dem. De kunne sagtens grunde og slibe og spartle, men den sidste lak sprøjtede jeg på ...

En sådan guitar kostede ikke ret meget. Den kostede materialeprisen, men jeg kan ikke huske, hvad de kostede. Jeg fik så løn fra klubben, og de unge betalte for materialerne ... Der var flere af de lokale musikere, der lavede deres guitarer på ungdomsskolen. Anders Bircow lavede sin bas, og en anden, John Kofod, lavede også en ...«

*The Stampers fra Tisvildeleje med deres nye Freddy-guitarer i 1964.
(Yngve Abrahamsson)*

Fra slutningen af 1960'erne blev der ikke bygget flere guitarer hverken hos Freddy eller i ungdomsklubben. Freddy lavede i 1970'erne forsøg med halvakkustiske guitarer, og noget senere lavede han femstrengede båndløse basguitarer, og sådan en spiller Yngve Abrahamsson fra de oprindelige *The Stampers* på den dag i dag.

Freddy Stokholm var dog ikke den eneste i Nordsjælland, der producerede udstyr til de lokale musikere. Forskellige steder var der driftige folk, der byggede både forstærkere og højttalere, og de leverede også udstyret noget billigere end de kendte mærker.⁴

Arrangementerne i Jylland skaffede Finn, som havde en fraflyttet kammerat i Hjørring. Vi var også andre steder derovre. Langt fanden ude på landet nogle gange. Der var noget særligt ved at tage til Jylland. Vi blev helt forgudet, for vi blev betegnet som et københavnerorkester når vi kom derover. Vi var nogle rigtige københavnere, og vi gav den hele armen derovre. De var helt tossede, for de var ikke vant til at høre så meget derovre. Det var en virkelig oplevelse ...

Erling Bachmann, *New Facts*

De rigtige fra København og så de andre

En del af de nordsjællandske grupper optrådte fra tid til anden i Jylland. Naturligvis var *Stoke Sect* og *The Primates* rigtig mange gange i Jylland efter DM i henholdsvis 1966 og 1967, men også de små grupper tog fra tid til anden færgen – normalt Hundested-Grenå – til det »sorte« Jylland. Specielt »orkesterfærgen« hjem fra Grenå natten til søndag var pænt befolket af både store og små grupper. Både de rigtige fra København og så de andre. De kørte ombord i hver deres Folkevognsrugbrød, der var tidens foretrukne orkesterbil.

Det var både dyrt og besværligt at tage job i Jylland, men musikerne beretter, at der var noget fascinerende ved at pakke bilen og køre derudad. På turné – selvom det oftest kun var for en enkelt weekend.

De sjællandske grupper havde den opfattelse, at både grupperne og publikum i Jylland var nogle år bagefter hvad angik musikken, samt at de virkelig kunne tilføre dem noget. Det var naturligvis noget vrøvl, men

det styrkede selvopfattelsen. Hertil kom, at de så at sige alle blev solgt som »københavnerorkestre«. Det skyldes nok, at der trods alt var en del mere prestige i at komme fra Hovedstaden end fra Hillerød, eller som *The Primates* fra Hundested.

»Vi blev solgt som Københavnerorkester i Jylland ... Det lød bedre end at vi kom fra Hundested. Det var jo ikke sikkert, at jyderne vidste, hvor Hundested overhovedet var placeret på landkortet. Men det passede os også godt at komme til Jylland, for med færgen fra Hundested til Grenå, der dengang sejlede hver tredje time, gik det nemt ...

Vi kendte jo personalet og de kendte os, og vi erkendte tidligt, at det var mange penge vi skulle af med for overfarten. Billetprisen gjorde et stort indhug i vores fortjeneste, så vi fandt hurtigt ud af at blive 'blinde' passagerer. Når vi kørte ombord sørgede vi for, at der var to folk der sad foran i bilen når de billetterede. Alle vi andre vi gemte os inde bag instrumenterne, og matroserne troede vel,

*New Facts fra Jegerspris på Storebæltsfærgen i sommeren 1969.
(Erling Bachmann)*

at vi gik op af landgangen. Når færgen så havde forladt havnen, listede vi ud.«¹

Med The Lockings i Jylland

Helsingørgruppen *The Lockings* var i sommeren 1965 i Esbjerg og Vejle, hvor de optrådte på de kendte musiksteder »Africano« og »Tyrolerlandsbyen«. Gruppens sanger, Jørgen Sørensen, skrev i sin ugentlige klumme i Helsingør Dagblad tre rejsebrev hjem til gruppens fans.

Rejsebrevene er interessante, fordi de på første hånd beretter om stemningen blandt gruppens medlemmer, om deres syn på jyderne, om deres succes og om de steder de spillede. Og så skulle brevene naturligvis også »sælge« gruppen hos deres fans i Helsingør. I rejsebrevene skinner det igennem, at det økonomisk ikke var alt for fedt at være et nordsjællandsk orkester i Jylland, da de begge steder måtte overnatte på campingpladser. Jørgens rejsebrev fortæller ikke noget om de problemer det gav.

Men lad først Jørgen Sørensen fortælle om turen, hvorefter en af de andre fra gruppen kan komme til orde.

30. juli 1965. »Hey, everybody! ... Det startede allerede fredag aften, da vi strøg rundt for at fikse det hele ... Naturligvis kom vi for sent i gang og derfor ikke alt for tidligt op, så vi nåede færgen i sidste øjeblik med fuld læs og blaffrende presenninger. På Kalundborg-Julsminde færgen husker man Lockings nogle dage, for vi fik jo sat et par billeder op hist og her ... Og så gik turen videre til Esbjerg, hvor vi læssede instrumenterne af i restaurant Africano ... Campingpladsen, vi bor på, er såmænd udmærket, men Esbjerg er jo Esbjerg, så vi har en helt speciel lugt hele dagen: dejlig sildemel, wow! ... En ekspedition til det lokale supermarked, foretaget af Henning og undertegnede, førte til lidt pige-bekendtskaber, som John og Finn nyder godt af. Vi tre andre har jo hver især vores håb hjemme i town. Ja Morten har jo taget sit

med, og uden Solvej, havde vi jo heller ingen kaffe fået! ... Nu nærmer aftenen sig og vi skal ind til Africano ...»

6. august. »... Vi startede jo i Esbjerg i pigtrådstemplet Africano, et sted af virkelig klasse, der kræver jakke af herrerne, men ikke nødvendigvis skjorte og slips, et sted, hvor kysen og krammen er uvelkommen, hvis ikke parterne ser ud til at være over 18 år, og sætter man sig ved et bord, bliver der serveret fire et kvart sekund efter ... Vi har naturligvis fået spillet vores program grundigt igennem på de første seks aftener, og selvom vi fra tid til anden bliver bedt om Kinks og Stones, der absolut er populære også her, så var det i Esbjerg vore unge damer 'Belinda' og 'Oh Carol', der overraskende var mest efterspurgt. Stor lykke gjorde også vores 'Mashed Potatoes',

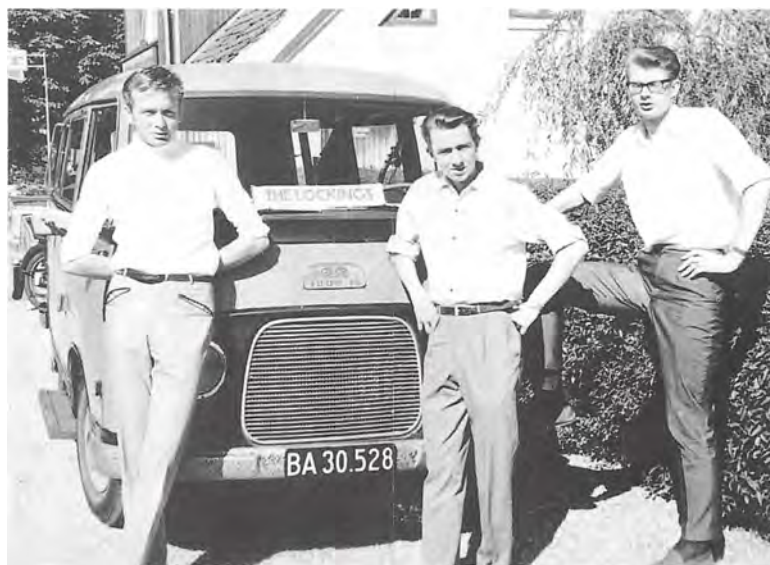
Er der mon plads til det hele? The Lockings pakker bilen i Nivå før turen til Esbjerg og Vejle i sommeren 1965. (Morten Møller Nielsen)

toes', der er blevet endnu mere crazy herovre ... Vores kommende plade – vi håber – har vakt jubel, men den er jo også på dansk ... Vore egen komposition 'I guess you know' skiller sig åbenbart tilstrækkeligt ud fra mængden, for flere spurgte efter den som aftenen skred frem ... Nu er vi altså nået Vejle, hvor vi lørdag og søndag havde premiere i Tyrolerlandsbyen ...»

13. august. »... allerede første aften var der kul på – over en halv time før vi skulle spille, begyndte folk at møde op, og inden længe var restaurant Tyrolerlandsbyen stoppet til randen med dansende ungdom ... Vi fire – guitaristerne og jeg – stod på linie foran forstærkere og sangkabinetter, mens Henning, vores trommebanker, sad inde i en slags hvælving bag det hele og havde vældig svært ved at høre, hvad vi andre lavede ... Mens det hele var mondænt i Esbjerg, er Vejle en rigtig pigtrådsby, hvor folk levede meget med i, hvad orkesteret spillede, hvordan de bevægede sig på scenen, og ikke mindst, hvad de foretog sig til daglig – en by, hvor grupperne meget nemt får fans ...

Og hvad er så konklusionen af en sådan turné? Tja, først og fremmest er vi glade for den oplevelse, den er i sig selv med turen og de mange nye venner, dernæst selvfølgelig glæden ved at få succes – det er der så mange der har fortalt os, at vi havde, at jeg godt tør skrive det – og så er der jo dels det, at man får en masse rutine og banker sit repertoire helt fast, dels tjener man jo penge til nyt tøj, nye instrumenter, eller hvad man ellers investerer i.

Og generelt vil jeg sige, at det simpelthen er den bedste måde til at gøre et orkester bedre på. Dels er der jo rutinen, men det vigtigste grundlag for at lave noget ordentligt i fællesskab, er det gode kammeratskab, der heldigvis ikke kan undgås at opstå. Måske kender man kun hinanden med instrument i hånden, og man bliver for det meste overrasket over at lære nye sider at kende hos spillekammeraten, eller også tømmer man en gruppe,

*Morten, Henning og Jørgen fra The Lockings foran orkesterbilen i sommeren 1965.
(Morten Møller Nielsen)*

der til daglig også har andre venner og interesser, fast sammen til en enhed, der vil nå mere end det, der er nået, netop ansporet af den nye fornemmelse af spilleglæde, igen fremkaldt af det sammenhold, der kommer til at præge gruppen, når den er væk hjemmefra.

For sødt? Protest! For det er nemlig det, der er tilfældet, hvis man blot er indstillet på at tilpasse sig hinanden – Netop fremkaldelsen af det enkelte medlems særlige egenskaber gør gruppen til en stærk enhed, til en velspillende gruppe med en ny indstilling overfor pigtrådsmusikken, med et ønske om at komme til at lære mere og andet, så man kan komme tilbage og vise flaget igen. *The Lockings* – Jørgen«

Bagsiden af medaljen

Jørgen Sørensens tredje rejsebrev var måske alligevel for »sødt«, som han selv nævner, for gruppen løb efter hjemkomsten ind i en krise, og flere medlemmer gik eller blev skiftet ud.

Guitaristen Finn Sunke Jensen fortæller, at »vi var meget stolte af, at vi havde fået de

arrangementer i Jylland ... Africano i Esbjerg var et mondænt dansested, hvor musikkerne skulle have slips på. Og godt nok optrådte vi i vores uniformer, søvlaméjakkerne, hvide skjorter og slips, men at skulle stå en hel aften i den varme og spille. Der var varmt, for de lukkede mange mennesker ind og projektørerne varmede, så det døjede vi med. Vi snakkede med værten og fik allernådigst lov til at løsne slipset lidt, så der kunne komme lidt luft ned foroven. Men det måtte absolut ikke se ud som om vi var ved at smide slipset, blot løsne det, samt den øverste skjorteknap. Så det var en hård uge, og vi svedte voldsomt ... Vi skulle selv sørge for noget at bo i, så vi besluttede hjemmefra, at vi ville bo i telt på campingpladsen. Vi arrangerede det, så vi havde to telte, og der lugtede af fisk, fisk og atter fisk. Der stank af fisk, og det hørmede ud over campingpladsen ... Vejret var gyseligt, og vi kunne ikke få noget tørret, og jeg tror også, at der var et par af os, der blev syge. Jeg havde det ikke alt for godt selv ...

Men så kom vi til Vejle. Her boede vi også i telt, og det var noget helt andet at spille i

Tyrolerlandsbyen, der var faktisk sjovt. Det var mere frit ...

Jeg gik så ud af Lockings [kort efter hjemkomsten] ... Det var igen det med skænderier i gruppen ... At være så tæt på hinanden på vores tur til Jylland, det tærer på en. Der var kræfter, der skulle prøves af, og det blev de også på den 14-dages tur. Det gik ikke helt som Jørgen ville have det ... En ville have det på den ene måde, en anden på en anden, og så blev der råbt højt. Og så er der jo altid en overfyrbøder der siger, at så kan du bare skride. Det siger man ikke to gange, så skri-der man jo, for man kan sagtens få arbejde andre steder ...«²

Jørgen Sørensen informerede gruppens fans om omstruktureringerne således: « ... efter vores herlige Jyllandstur, har vi unægtelig haft en down-periode. Vi enedes ikke alt for godt. Noget måtte ske. Først blev Finn afløst af Preben på rytme, men det havde ikke interesse, så i stedet kom min lillebror Per ... En udskiftning var ikke nok. Morten kunne ikke rigtig forliges med det nye, Dylan, og han holdt op ...«³

The Lockings blev dog reorganiseret, og gruppen var i det følgende år på andre ture til Jylland, der ligeledes omfattede Esbjerg og Vejle. Jørgen Sørensen fortæller i dag, at gruppens ture til Jylland ikke var nogen god forretning, og at gruppen ikke havde penge med hjem. Arrangørerne fik mængderabat, når grupperne spillede flere dage samme sted, og der var mange udgifter forbundet med at være væk flere dage.⁴

Ballade på en »bønnelørdag«

En anden gruppe fra Helsingør, *The Strangers*, nøjedes ikke med at tage til Jylland i sommeren 1965. En af gruppens medlemmer havde familie i Finland, og de pakkede bilen, kørte gennem Sverige og tog færgen til Helsingfors.

Guitaristen Bertil Andersen fortæller, at »før vi tog til Finland havde vi skiftet [navn]

til Paul and The Strangers. Vi havde fundet ud af, at der var flere grupper der hed The Strangers både herhjemme og i udlandet ... Da Poul-Erik så var sanger, lå det naturligt for. Vi kunne dog ikke kalde orkesteret for Poul-Erik and The Strangers, så det blev til Paul and The Strangers, som på engelsk. Vi fik trykt nogle plakater med det nye navn. På plakaten stod også, at vi kom fra 'Elsingore, the Town of Hamlet' ...

Da vi tog derop havde vi ikke nogen kontrakt om at spille. Da vi så kom til Finland kom vi i kontakt med en manager ... gennem forskellige smutveje ... Han sørgede for at vi skulle varme op til en koncert i Korso, og hovednavnet var et engelsk navn der hed Renegates, som var enormt populære i Finland. Der var mere end fuldt hus, da vi startede, og pludselig var der politi på scenen, for de måtte ikke danse. Den lørdag vi spillede, var noget der hed 'bønnelørdag', og man måtte godt høre musikken, men man måtte ikke danse. Men de kunne jo ikke styre sig, for de havde drukket så meget vodka hjemmefra, så på et tidspunkt begyndte de at kaste flasker og dåser op på scenen i hovedet på politifolkene, der stoppede koncerten, så vi måtte flygte bagom ind i baglokalet, [og] i løbet af et kvarters tid, så var der ikke en hel rude i pavillonen. Jernbanen løb lige ved siden af pavillonen, så de unge hentede skærver der som kasteskyts. Så der var virkelig gang i den ... Og de sloges og regerede, og politiet rekvirerede brandbiler fra Helsingfors ... Vi spillede kun denne ene gang i Finland, og det var jo godt klaret eftersom vi ikke havde noget, da vi tog derop ...«⁵

Helsingør Dagblad omtalte den 31. juli 1965 gruppens tur til Finland, og artiklen skruede betydeligt mere op for gashåndtaget, end Bertil i dag beretter. Dagbladet skrev, at gruppen havde adskillige koncerter i Finland, og avisen malede virkelig med den brede pensel i deres beskrivelse af selve koncerten og balladen. Gruppens fans havde noget at se

frem til, når idolerne fra Finland ankom med færgen fra Helsingborg, og de finske brandbiler steg til tolv i løbet af efteråret!

Hvor skal vi sove i nat?

Selvom de nordsjællandske grupper spillede i Jylland, blev de ikke så meget bedre betalt, at der også var råd til et hotelværelse. Nok ville jyderne gerne høre grupper fra København, men der var vel også så meget jyder i dem dengang, at selv guld kunne købes for dyrt.

Fra forskellige bevarede regnskaber kan man se, at det ikke var ret meget, der blev lagt oven i den nordsjællandske pris, når turen gik til Jylland og Fyn. Færgebilletten var en pæn omkostning, og madpakken hjemmefra kunne ikke strække til en hel weekend.

New Facts var i sommeren 1967 i Jylland nogle gange, og de fik kun 250 kr. for at spille en aften på Svanelunden i Hjørring. Men det førte til, at de nogle uger efter kom igen, og nu spillede de fredag, lørdag og søndag for i alt 800 kr. inkl. transport. En personbillet Hundested-Grenå kostede 25,50 kr.

Den samlede indtægt så noget anderledes

ud for de populære *Stoke Sect*, da de var på en lille turné i april 1966. Turen gik til Nordborg på Als og videre til Ålborg, og honoraret var på i alt 3.000 kr. inkl. transport. Et par uger efter var de i Kolding og Odense, og det fik de 1.750 kr. for.

The Ashtrays fik 700 kr. for at spille i Kolding i 1968, og der var ikke meget tilbage efter billeje og færgen var betalt.

Flere grupper har fortalt, at de ofte sov i en gymnastiksal eller kørte en omvej til noget familie.⁶ Andre blandede sig med de lokale eller sov i bilen, som Svend Gade Jensen fra *The Primates* kan fortælle om: »På en eller anden måde [blev bilen] vores hjem, da det også var meget dyrt at overnatte på hoteller, når vi især tog til Jylland i hele weekender. I sommerperioden [1967] fandt vi ofte et eller andet afsides liggende sted, og så sov vi i bilen oven på instrumenterne ... Jeg husker, at en gang i Lemvig sov vi i bilen midt på torvet, og vi havde parkeret lige ved en vandhane, så om morgenen kunne vi stikke hovedet ind under vandhanen, og vi var vasket og klar til at køre videre ...

*Dækket skiftes på vej til Fanø i sommeren 1967. Bemærk de store bogstaver på bilen med gruppens navn, Capstones.
(Lennart Johannessen)*

Om vinteren måtte vi overnatte på hoteller. Det største problem var, da vi spillede koncerter, for da stod vi ofte dér midt om natten, og alle folk var væk, og undertiden var receptionen allerede lukket på mange af de mindre hoteller. Da vi gik over til at spille hele aftener igen, så sørgede vi for at 'mænge' os med publikum, og der var altid nogen der inviterede os, så når I nu er færdig med at spille, så er der fest der eller der, og vi tog med og festede, og overnattede ofte på en sofa, i en lænestol eller på gulvet. Så på den måde overnattede vi uden at skulle bruge en formue på hoteller.«⁷

Mange måder at komme rundt på

Grupperne kom rundt til arrangementerne på mange forskellige måder. Enkelte fik deres forældre til at køre, men de fleste måtte leje en taxa. Flere fortæller, at de kørte instrumenterne på en trækvogn eller på cyklerne, hvis de skulle spille i en klub i deres egen by. »Vi kom rundt med toget, og enkelte gange kørte Sørenns bror os. Men for det meste spillede vi på de andre gruppers instrumenter ...

Vi har faktisk også præsteret at gå fra Harløse, hvor tre af os boede, i en halv meter sne over til Gørløse en søndag eftermiddag, hvor vi skulle spille. Vi gik med instrumenterne på ryggen«, husker Bjarke Schmidt.⁸

Mange fra de mindre grupper fortæller, at det ikke altid var helt let at finde det sted, de skulle spille, hvis turen gik uden for lokalområdet. »Vi [havde] fået et engagement i København på en skole«, kan man læse i Gert Brasks scrapbog om hans gruppe *The Mocking Birds*. »Vi kørte fra klubben ved 6-tiden – hentede Kaj i forretningen – han havde fået før fri. Kaj, Bent og jeg sad bag i Jens Kristensens rugbrød og ventede længselsfuldt på, at vi skulle stoppe i skolegården, men det varede længe, da Jens ikke kunne finde skolen! Det resulterede i, at vi racede rundt i byen i længere tid og først ankom 10 minutter efter, at vi skulle have begyndt at spille. Og sikke'n modtagelse: Hele skolegården var fuld af skrigende unger: Der er de! Øv! Ud! Hurra! – Øv, de er ikke engang langhårede! – Nå! Bare de spiller godt! ...

Det gjorde vi bare ikke! Vi vidste ikke om

*Burglars fra Frederikssund anskaffede en trailer, som den lokale taxavognmand koblede på bilen, når han kørte for gruppen. Vognmanden sørgede i øvrigt også for, at den unge gruppe kom direkte hjem efter arrangementerne.
(John Mortensen)*

vi skulle græde eller le ... Vi blev nervøse fordi vi skulle stille op med lynets hast og begyndte at spille med det samme. Det resulterede i, at vi ikke fik stemt vores guitarer eller vasket hænder. Puh! – Nå, trods alt gik den sidste time nogenlunde godt. Vi spillede til ½2 og tjente 500 kr. plus 100 kr. i transport ... Da vi så nåede hjem hyggede vi os over en sodavand i klubben og trøstede hinanden.«⁹

Erling Bachmann fra *The Facts* fortæller: »Vi kendte i starten en her i byen, der havde en gammel Morris varevogn. Han fragtede os rundt i den. Vi kunne være i den alle sammen med vores instrumenter. Vi var også i Jylland i den vogn, indtil vi selv fik kørekort. Det var en værre tur til Jylland, for varevognen gik i stykker flere gange, og vi måtte ligge og reparere den. Men vi fik den da i gang igen, og kom ikke for sent til arrangementet ...«¹⁰

Først efter 1966 begyndte de lokale grupper at investere i eget køretøj. I nogle grupper var det et af medlemmerne, der endelig var blevet 18 år, der købte bilen. Hos andre, som f.eks. *Stoke Sect* og *The Capstones*, blev der købt bil kollektivt. *Stoke Sect* havde råd til at ansætte en chauffør, men både han og den lidt ældre bil gav mange problemer. *The Burglars* købte en trailer, der blev sat på den taxa, de normalt benyttede.

Flere af de nordsjællandske grupper købte et Folkevognsrugbrød. De kostede ikke så meget, var billige i drift og kunne rumme en del. Men oftest var bilerne af lidt ældre dato, og de fleste kan berette om, at der løbende opstod en hel del problemer.

»Da vi så selv fik kørekort, købte bassisten og jeg en bil sammen. Det var et Folkevognsrugbrød, men det var noget gammelt lort, og der var mange problemer med den. Den var slidt ned. Så solgte vi den, og bassisten købte selv et Folkevognsrugbrød, som var rimelig ny ...«, fortsætter Erling Bachmann.¹¹

The Settlers fra Hillerød købte i 1968 eller 1969 et Folkevognsrugbrød, model 1963. Bilen blev indkøbt kollektivt, og på et tids-

punkt havde man også egen chauffør, da gruppen ikke havde lyst til selv at køre trætte – og måske med for meget spiritus i blodet – hjem efter arrangementerne. Indtægten blev delt ligeligt mellem gruppen og chaufføren, men selvom de også havde en del problemer med deres gamle »rugbrød«, så fungerede den, og bilen bragte dem en del rundt i landet.¹²

Andre havde råd til at købe nyt. Det var hovedsagelig dem, der havde medlemmer, der var blevet udlært som håndværkere. Det var noget af en udskrivning at investere i en ny bil, og en god del af aftenens indtægt gik da også til at dække transportudgifterne.

Henning Culmsee fra Frederiksværkgruppen *The Tigers* købte en VW kassevogn, da han blev 18 år. Han var i lære som tømrer, og han kunne således også bruge bilen i forbindelse med sit arbejde.¹³

Også i *The Primates* var der et medlem, der havde råd til at købe en bil. Svend Gade Jensen fortæller, at han »var 16 da vi startede med at optræde, og Jørgen Stenberg var et par år ældre. Så kort tid efter vi startede orkesteret fik han kørekort, og jeg er ikke klar om det var ham der købte et Folkevognsrugbrød eller hans far der købte den bil til tømrerfirmaet. Men jeg har på fornemmelsen, at det var Jørgens ... Der læsede vi alle instrumenterne i. Det var ikke et Folkevognsrugbrød, som han helhjertet ville lægge til orkesteret, så der kom aldrig til at stå 'The Primates' på siden. Den var rimelig anonym, hvilket undertiden også kunne være en fordel. Creme-farvet. Det blev vores faste transportmiddel gennem hele resten af Primates-tiden ...«¹⁴

Det var normalt, at de grupper der havde egen bil, fik malet orkesternavnet på bilens sider. Omkring 1966-67 skrev man bare navnet med store synlige bogstaver. Et år senere gik man grundigere til værks, og flere grupper overmalede hele bilen med psykodeliske motiver og navnet blev snoet sammen med blomster og figurer i flotte farver. Ingen var således i tvivl om, hvem der her kom kørende.

Rhythm'n'blues-gruppernes tøj og spillestil

Vi havde virkelig ambitioner. Det med navnet, The Wiggers, stammede fra, at vi alvorligt pønsede på, at vi skulle have parykker på, når vi spillede. Vi fik aldrig købt parykkerne, men vi havde uniform. Vi havde pepitaternede bagerbukser, som var moderne. Man kørte på Velo Solex, og havde pepitaternede bukser. Og så havde vi hvide skjorter og sorte læderveste og sorte spidse sko. Og så havde vi slips eller butterfly. Det var den pæne Beatlestrend, hvor der var andre grupper, der var mere svinske at se på. Vi havde en idé om at være polerede som Beatles ...

Villy Breiting, *The Wiggers*

Terner og striber

Citatet fra *The Wiggers*-guitaristen Villy Breiting siger for så vidt noget ganske typisk om de forskellige antræk, som grupperne optrådte i fra 1965. Der var stadig mange, der bar de pæne sølv- og guldlaméjakker, pæne sorte jakker med nister eller læderjakker og læderslips, men det blev mere og mere normen fra slutningen af 1965, at de enkelte grupper medlemmer optrådte i det tøj, de havde lyst til, eller bar en »uniform«, der var noget mere spraglet end tidligere set.

»Det var første gang, vi spillede med ens tøj: Røde fløjlsømandsbukser og langt-flippede højhalsede hvide skjorter«, kan man læse i Svend Gade Jensens scrapbog under den 8. maj 1965. Men måske var stilen alligevel for checket, for den 1. august »havde vi alle sammen grimme ternede skjorter på for at komme til at se mest bisede ud«. Gruppen faldt dog hurtigt tilbage til det rød-hvide dress, og til sjællandsmesterskabet i pigtråd den 30. januar 1966 havde de købt nye hvide skjorter til de røde bukser.¹

Ved DM i pigtrådsmusik i 1966, der blev afholdt fra januar til marts, optrådte mange af grupperne stadig i det pæne pigtrådslook. *Stoke Sect* optrådte også i uniform, men den var noget anderledes end de øvrige grupper, da de havde hvide bukser og trøjer på undtagen forsangeren, der var trukket i en grå trøje for at skille sig lidt ud.²

De nye tøjmoder fra England var i 1966 ved at få godt tag i den danske ungdom, og det var modeforretninger som Nyhavn 13 & 17, der var frontløbere i moderæset.

Mode- og popbladene begyndte af bruge de kendte popgrupper som dressmænd – bl.a. *Stoke Sect* – og det kom naturligvis til at præge påklædningen hos de øvrige nordsjællandske grupper. I sommeren 1966 skulle gruppernes påklædning være med striber og terner, og man får næsten ondt i øjnene af at se på den utroligt spragledede påklædning.

Helsingørgruppen *Group on Five* »havde heller ikke glimmerjakker, det hørte ikke til den slags musik, som vi spillede. Vi havde

The Ashtrays med nappajakker og bukser med striber på scenen i Industrieforeningen i Helsingør marts 1967.

Group on Five var ikke til glimmerjakker og slips. De optrådte i meget forskelligt tøj, og Palle B. Jensen fik syet en jakke af et Union Jack flag. (Palle B. Jensen)

I 1967 blev det meget moderne at optræde i satinskjorter. Settlers fra Hillerød købte dem i fem forskellige farver. (Bøge Hjersted)

noget hjemmegjort og aparte tøj. Når vi var ude og spille i Jylland og Sverige, havde vi ikke det samme tøj på hele aftenen. Efter en pause skiftede vi, og det var en del af det. Sådan var vi alle fem. Ikke gakkak, men vi gjorde mange underlige ting.«³

Selvom de lokale grupper som nævnt oftest optrådte i megen individuel påklædning, er der dog adskillige eksempler på, at grupperne efter 1966 bevarede en vist ens look. *Settlers* fra Hillerød købte således i 1967 satinskjorter i alle regnbuens farver, og med ens bukser var det deres uniform gennem nogen tid.

Svend Gade Jensens dagbog

Selvom mange af grupperne fra 1964 og starten af 1965 havde Shadows-numre på repertoiret, var det dog langt fra instrumental-numrene, der udgjorde hovedparten af repertoiret.

Gennem Svend Gade Jensens dagbog for perioden fra januar 1965 til december 1966 får man et meget tæt og nært indblik i en rhythm'n'blues-gruppens udvikling både musikalsk, økonomisk og musikerne imellem. Naturligvis er den 16-årige unge mands dagbog en meget subjektiv beskrivelse, men den kan trods dette bruges til at illustrere, hvordan en helt normal gruppe udviklede sig.

The Primates første job var den 30. januar 1965. De spillede på Hundested Ungdomsskole for 250 kr., og de kunne 28 numre, hvoraf de spillede de 23. Repertoiret var præget af *The Rolling Stones*, og de må have gjort det godt, for allerede den 7. marts – deres fjerde optræden – blev de nr. 2 til nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones. Et par uger efter opnåede de en anden plads ved finalen i Aalborg, og de kunne på det tidspunkt 29 numre. Det var en utrolig flot start, og det fremgår af dagbogen, at gruppen begyndte at blive ambitiøs.

Svend Gade Jensen fortæller i interviewet med ham, at de »i starten ... hovedsagelig

[spillede] noget med 12-takts blues, noget med kun to og tre 'klodser'. Det var til at finde ud af. Vi prøvede også med nogle Beatles-numre, men de var generelt alt for vanskelige. Vi spillede så Rolling Stones. På Leidersdorff til Rolling Stones-konkurrencen spillede vi numre som 'Poison Ivy', 'Congratulations', 'You better move on' og 'Bye, bye Johnny'. Og vi spillede også en del Kinks, bl.a. 'Bald Headed Woman'. Den var meget populær. Den startede langsomt og stille, og hidsede sig mere og mere op og kørte stort set kun på én akkord ... Vi tænkte ikke så meget over om det var blues eller hvad det var at vi spillede. Vi spillede som regel det de andre orkestre også spillede, og det som publikum gerne ville høre – man skrev ikke selv numre. På et eller andet tidspunkt blev vi betegnet som hele 'Nordsjællands Rhythm and Blues-orkester'. Der stod f.eks. i en annonce i lokalavisen vedrørende en optræden på Liseleje Strandhotel den 15. maj 1965, tre en halv måned efter vores debut: Sensationen *The Primates: Rolling Stones, Beatles, Kinks og Animals* – alt i et orkester. På gensyn til en stor festaften. Orkesteret der i Aalborg blev kåret som Danmarks næstbedste rhythm'n'blues-band«.⁴

Honorarerne steg, og de fik 500 kr. for at spille i Hundested den 15. april. De kunne nu 35 numre, og hovedparten af dem var stadig Stones-numre. De indviede et nyt trommesæt, en ny sangforstærker, to Max-sang-søjler samt et Max-baskabinet ved den lejlighed. Deres udstyr havde en samlet værdi af 18.000 kr.

Den 5. juni kunne de 40 numre, og de to guitarister spillede på nye guitarer. En rød halvakustisk Höfner med tre mikrofoner til 1.200 kr. og en rød halvakustisk Framus med to mikrofoner til 1.000 kr. »Denne aften var Manse meget uheldig da han midt på tiden ødelagde et stortromme-skind til 150 kr. Vi reddede resten af aftenen ved at bytte skindene om. Det er tvivlsomt om

The Primates optrådte på Græsted Skole den 24. november 1966. Fra venstre Jørgen J. Petersen, Jørgen H. Børgesen, Svend Gade Jensen, Henrik H. Andersen og Peter C. Nielsen. (Svend Gade Jensen)

Manse får købt et nyt skind til de første mange optrædender«, skriver den stræbsomme sanger i sin dagbog. De fik 550 kr. for at optræde.

Gennem resten af 1965 kan man følge gruppen og dens udvikling. Repertoirelisten blev længere, men Svend Gade Jensen opremser ikke mere, hvor mange numre de i alt kunne. Repertoiret ændrede sig langsomt, og de begyndte at udvide deres musikalske horisont. I november tog de »I Got You Babe« på repertoire, og i december »prøvede vi for første gang rigtig vild sceneoptræden d.v.s. Henrik og jeg. Vi var begyndt så småt både i Gørlose og Asminde-derød. Det gav også en del bifald.«

Nogle aftener gik det rigtigt godt, og andre kiksede. Guitarerne ville ikke stemme. Akustikken var ikke god, og de spillede så højt, at »det summede for ørerne dagen efter«. Flere gange gik guitarledningerne i stykker og forstærkerne svigtede. Andre gange var de uoplagte, og Svend Gade Jensen lader flere gange skinne igennem, at han var tydeligt irriteret på deres trommeslager Manse, da han åbenbart let blev sur, og f.eks. ikke havde lyst til at spille overtid.

»Denne aften begik Jørgen en stor brøler, da han ikke havde læst kontrakten igennem da vi skulle spille til 2 men Jørgen troede det var til 1. Men vi fik alligevel 700 kr. selvom vi skulle have haft 800 kr. for at spille til 2. Manse havde også en del af skylden da han var sur og sagde, at han pakkede sammen præcis kl. 1 selvom man naturligvis må regne med at spille på overtid for en idrætsforening på en pinselørdag. Aftenen gjorde os ikke videre populære ...«, betroede Svend Gade Jensen sin dagbog den 28. maj 1966.

Gruppen var nu ved at skifte stil til flerstemmig sang. »Walk Like a Man« blev afprøvet i november, og flere af samme slags kom til i hastig rækkefølge. »Vi gjorde som regel det, at vi øvede os én aften om ugen, hvor vi sad med kun akustisk guitar og sang. I starten var det primært Peter, der arrangerede stemmerne, da han vistnok var den, der var det største musikalske talent ... efter han var holdt op i vores band, var det mig«, fortæller Svend Gade Jensen.⁵

Svend Gade Jensens dagbog slutter ved udgangen af 1966. Den 10. december spillede de til Village Pop Clubs første arrange-

Manager.
Simon Steen Olsen,
Frederiksværksvej 8 Hundested.
Tlf. Hundested 471, evt. 725.

Hundested d. 19/2 .

Slutseddel.

Følgende engagement er i dag afsluttet gennem
Simon Steen Olsen.

Foreningens Navn: Melby Ungdomsskole ved Henning Bierregaard
Direktionens

Med

The Primates

Lokalets Navn: Melby U.S.K. Melby
Byens

Dato for engagementet:

Sø dag, d. 27-2 1965 Fra kl. 19³⁰ til kl. 24

Honorar kr. 250 skriver kr. 100 %

Som udbetales umiddelbart efter, at assistancen
har fundet sted. Eventuelle optøjer, der er skyld
i at musikken får ødelagt el. anlæg og instrumen-
ter, hæfter angagøren for.

Slutsedlen skal for at være gyldig være Simon Steen
Olsen i hænde 3 dage efter modtagelsen.

Hundested d. 12-2

MELBY UNGDOMSSKOLE Taftale med The Primates.
Henning Bierregaard
Melby Tlf. 471
For foreningen eller stablessementet

Den 27. februar
1965 optrådte The
Primates på Melby
Ungdomsskole. Det
var gruppens tredje
arrangement, og de
spillede 27 af de 28
numre, de kunne.

»Det gik godt. Vi
måtte i øvrigt skrive
nogle autografer for
nogle piger bagefter«,
skrev Svend Gade Jen-
sen i sin dagbog. 250
kr. i honorar var no-
get over, hvad andre
grupper fik for at
spille på ungdoms-
skolerne.

(Svend Gade Jensen)

ment i Hillerød. Det var deres arrangement
nr. 88 på små to år, og selvom Svend beteg-
ner dem selv som »bundorkesteret« i forhold
til aftenens øvrige grupper, *Lollipop*s, *The
Hitmakers* og *Stoke Sect*, så var *The Primates*
et meget stærkt og velspillende orkester. De-
res honorarer lå klart i toppen set i forhold til
de øvrige lokale grupper, og efter at de den 4.

februar 1967 var blevet danmarksmestre i
beatmusik, gik det stærkere både med hen-
syn til job og indtægt.

Repertoire og spillestil

The Shakespeares fra Hillerød blev nummer
to ved nordsjællandsmesterskabet i pigtråds-
musik i Helsingør den 12. december 1964.

Det var ikke mange måneder efter de gik på de skrå brædder for første gang, og Henrik Steffen fortæller, at de på det tidspunkt kun kunne ca. 15 numre, men at de var i stand til at få et nummer som »In the Mood« til at vare omkring 10 minutter, hvis alle instrumenterne spillede solo. Senere kom de op på omkring 65 numre.

Repertoiret var som nævnt flere gange tidens hitnumre, og grupperne spillede som regel de samme numre. Men selvfølgelig var de alle på jagt efter det sidste nye, og kunne man komme et skridt foran konkurrenterne og lægge ud med det allernyeste, så syntes man selv, at det gik lidt bedre. Jørgen Sørensen fra *The Lockings* beretter, at »orkesteret altid havde en rejsegrammofon med sig, når de var på Fyn eller Jylland. Hvis vi fandt en god plade, så kunne vi købe dem og øve den mens vi var på rejse. I Esbjerg fik vi en af aftenene en opfordring til at spille 'Yesterday Man'. Det kunne vi ikke, men næste formiddag jagtede vi pladen, øvede den, og om aftenen kunne vi spille 'Yesterday Man'. Det gav points.«⁶

»Både i Eddystones og Buckleshoes gjorde vi det, at vi tog til Sverige og købte musik, for det kom hurtigere derovre. Bl.a. 'Wully Bully' spillede vi nogen tid før den blev kendt herhjemme ... Vi hørte også meget svensk radio, og vi prøvede også at melde os til et sverigesmesterskab«, erindrer guitaristen Bjarke Schmidt.⁷

Når man kom hjem fra Sverige eller pladeforretningen med den nye plade, blev den aflyttet flere gange, og becifringerne blev skrevet ned. Herefter kom turen til teksten, og det var ikke altid en let sag. De unge var ikke så gode til engelsk, og det var svært at få hoved og hale – og ikke mindst en mening – med teksten. Mange grupper tog det nu ikke så alvorligt om teksten var helt korrekt eller ej, for musikken var høj, og da sanganlægget som oftest ikke var alt for godt, kunne tilskuerne næppe høre, om der var nogle grammatiske fejl eller vrøvlord og gentagelser i

løbet af nummeret. *Group on Five* fra Helsingør må åbenbart have taget det mere alvorligt end de fleste, for de betalte en kammerat, der var bedre til engelsk end dem selv, 5 kr. for at afskrive teksterne.⁸

I Helsingør Dagblad kan man læse, at »The Immortals følger hele tiden med publikum og tiden, og som følge deraf får gruppen et temmelig blandet repertoire. Flerstemmig sang syntes at stå øverst på ønskelisten, og en del står også på repertoiret, stemmemateriale kniber det i nogle numre med, mens andre numre lyder godt ... Immortals vil gerne lave en helt ny stil, og en selvkomponeret melodi findes også på repertoiret, som de håber kan være begyndelsen og ledetråden til en helt ny stil. Lidt mere jordbundne er deres favoritter inden for poppen. Det er blandt andet Shadows, Manfred Mann, Junior Walker and the all Stars, Animals, Defenders, Hollies og ikke at forglemme Beatles.«⁹

Zwinks fra Gilleleje »spillede typisk kopi-musik, Pretty Things f.eks. var vi meget glade for. Rolling Stones og alverdens andet. Også et enkelt Shadows-nummer ... Verner og jeg på trommer og bas havde et utroligt godt samarbejde, og hvis vi havde for lidt numre når vi spillede et eller andet sted, så kunne vi altid lave en 'trykbas', som jeg kaldte det. Ib improviserede på singlen, og så spillede Verner og jeg stille og roligt igennem«, fortæller Niels-Jørgen Svendsen.¹⁰

Som citaterne viser, spillede de fleste grupper nogenlunde de samme numre, hvilket for øvrigt gjorde det lettere at låne eller stjæle musikere fra hinanden. Det berettes, at grupperne i Hillerød ofte udlånte mandskab til hinanden, hvilket man ikke gjorde i Helsingør, hvor der til gengæld var rigtig mange udskiftninger gennem 1966.

Det var ikke noget problem at springe ind i en anden gruppe med kort varsel, beretter Bøge Hjersted fra *The Golden Strings* i lighed med flere andre fra Hillerød. Det var de færreste guitarister, der var dygtige nok til at

De fleste grupper prøvede i bedste Who-stil at få guitarerne til at pive og kørte strengene op af mikrofonstativene.

Group on Five gik et skridt videre, for de smadrede og væltede forstærkere, trommer og mikrofonstativer. (Palle B. Jensen)

transformere becifringerne, så normalt lå de, som de plejede at gøre det hjemme i ens egen gruppe. Man skulle bare være lidt mere årvågen, da hver gruppe naturligvis havde sin egen måde at starte og slutte numrene på.

Som månederne gik i 1965 og 1966 kom der ny inspiration fra det store udbud af udenlandske grupperes numre, som kom i hastig rækkefølge på både plade og i radioen. De lokale grupper spillede stadig primært tidens hitnumre, men der var tegn på, at de bevægede sig i de forskellige retninger, der var kendetegnende for tidens musik.

På scenen

Group on Five tog meget hurtigt *The Who's* spektakulære destruktionsorgie til sig. Guitaristen Palle B. Jensen fortæller: »Vi blev også inspireret af *The Who* og smadrede instrumenter. Vi havde et særligt sæt, som vi smadrede og lappede sammen bagefter til det næste arrangement. Det var en gimmick, og det tilkendegav *Group on Five* i forhold til det fine *Shadows*. Vi var rødderne ... Jeg havde en gammel Teisco, der ikke var højttalere i, og den var god til 'Road Runner'. Den smad-

rede jeg så ... [sammen med] nogle fup-kabinetter, og trommeslageren væltede trommerne, og mikrofonerne fik også et fur.« Det var også på det tidspunkt, at Palle B. Jensen fik syet en jakke af et Union Jack flag.¹¹

Men ikke alle hændelser på scenen var lige velovervejede, og Torben Møller fortæller, at *The Immortals* spillede »på Helsingør Ungdomsskole, og der var gang i den. Og det var forår, så de havde pyntet op fint med bøgegrene på scenen, og bagtæppet det var en stor bøgegren. Og dengang skulle trommeslagere sidde bagerst oppe på et lille podie. Og Søren havde fået trommet sig længere og længere ud, og lige pludselig, så ryger han på røven bagover, og så tager han fat i bagtæppet for ikke at slå sig, og så ryger det hele ned over ham. Bøgegrene og det hele. Og så begyndte folk at klappe, for de troede det var noget, vi havde indstuderet. Der lå han i en vild forvirring. Jeg har billede af, hvor der var bøgegrene, og et hvor både bagtæppe og bøgegrene var væk. Vi forstod ikke, at folk klappede. De må have troet, at det var noget, vi havde indstuderet. Vi syntes for øvrigt altid, at vi skulle være lidt sjove på scenen, og vi

havde forskellige sjove ting, som vi lavede. Vi havde også lavet en hammer af skumgummi som vi havde malet sort, og så sat et skaft på af træ. Og på et eller andet tidspunkt så skulle jeg slå Bertil i hovedet med den, og så kom jeg til at ramme ham med skaftet. Og det gjorde ondt. Vi skulle rigtig være morsomme. The Shadows lavede meget skæg på scenen, så det skulle vi også.«¹²

Den 20. november 1966 skulle *The Burglars* spille i Gladsaxe Teen Club. John Mortensen førte dagbog, og han skrev: »Da vi ankom til selve klubben, spillede Red Squares under en forfærdelig hylen. Inden vi startede gik Preben ud foran tæppet for at sætte mikrofonerne frem. Da pigerne opdagede det var ham, begyndte de at skrig og råbe på os. Da vi startede hylede hele salen fordi vores sceneoptræden var særdeles fin. Preben var ved at blive revet ned af scenen, så det var kæmpe succes. Vi fik 125 kr.«¹³

Fra slutningen af 1965 var publikums og dermed arrangørernes krav blevet væsentligt skærpet set i forhold til bare året før. Der blev nu udsendt en del beatmusik på plader, og radioens programmer for unge havde fået mere sendetid. Hertil kom, at de store engelske grupper som bl.a. *The Pretty Things* og *The Swinging Blue Jeans* samt de meget populære svenske topgrupper ofte besøgte de lokale scener. Popklubberne kunne ikke mere tiltrække publikum ved blot at præsentere en lokal gruppe som aftenens hovednavn, og »i Helsingør mærker man tydeligt situationens alvor. Aldrig før har musikerne flakket sådan ud og ind af grupperne som i dag, for at være med der, hvor det foregår ... Rundt omkring i byen er der i øjeblikket en del ledige musikere ... jeg tror ikke, at poppen kvæler sig selv, men en alvorlig udrensning er allerede i gang, og en del falder fra i kampen om en plads i solen.«¹⁴

Immortals spiller til forårsbal på Helsingør Ungdomsskole. Trommeslageren er her fremme ved mikrofonen i »Silence Is Golden«. Preben Blomsterberg, Søren Blomsterberg, Bertil Andersen og Torben Møller. (Torben Møller)

Forsøg med flerstemmig sang og falset

De lokale musikere og grupper var generelt blevet dygtigere end de var blot to år tidligere, og den polerede Shadows-stil var historie. De »gamle« grupper fra 1964 og starten af 1965 havde enten nået at spille sig godt ind eller var holdt op. De følgende års musikalske udfordringer blev absolut ikke mindre. En god sanger var et væsentligt fortrin, og mange grupper var nu på fem mand, hvor sangeren ikke havde nogen instrumentalt forpligtigelse. Hertil kom, at orglet også var blevet et populært og benyttet instrument, og en dygtig organist kunne virkelig flytte og løfte en gruppe fra den almindelige masse.

»Sangen og de forskellige stemmer blev vores varemærke, hvilket vi fortsatte i Poem Goo til en vis grad. Det bar repertoirets også præg af«, fortæller Bjarke Schmidt. »Vi kunne også tænke os at få en orgelmand med, og så fik vi fat i Per, der var noget yngre ... [i] Poem Goo spillede vi lidt det samme som i Eddystones, men vi gik også over til at spille soul-numre, hvor vi lod orglet spille blæsestemmerne ... Poem Goo var meget styret af Vimmers stemme. Han kunne ikke synge Kinks og Pretty Things, men han var utrolig god til at synge de svære ting og soul. Han var lidt Tom Jones-agtig ...«¹⁵

The Immortals fra Helsingør startede som alle andre »med at spille Kinks, Beatles og noget der var sang i. Vi havde en meget god sang, og vi sang alle tre guitarister ... Flemming Stampe var med en kort periode, men det var et spørgsmål om stil. Vi gik meget ind for skønsang, og han sang mere som Mick Jagger ... Da Stampe så gik ud, så startede jeg selv med at synge, og Preben sang en god anden stemme, og Jan Per kunne også synge, og Søren kunne også. Vi sang 'Silence is Golden', hvor Søren kom op, og så stod vi alle fire og sang. Jeg ved ikke hvordan det har lydt, men det gjorde vi. Da Bertil kom med

på et senere tidspunkt, var bandet rigtigt godt syngende, for han sang også godt. Jeg syntes, at vi havde den bedste vokal i byen på det tidspunkt ... Vi kunne det, der skulle til, og vi var gode til at sætte musik sammen«, beretter Torben Møller.¹⁶

Mange grupper var i 1966 blevet interesseret i at synge flerstemmig sang. Inspirationen kom hovedsagelig fra *Red Squares*, der på det tidspunkt var fantastisk populære. De turnerede en del i Nordsjælland, og flere af de lokale grupper spillede sammen med de meget sympatiske musikere på Bondegården i Hornbæk, i Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk og i Hundested i de år, de var i Danmark. *Red Squares* fulgte op på den flerstemmige amerikanske sangtradition der kendetegnede bl.a. *Four Seasons* og *The Beach Boys*, og forsangerens falsetsang gik rent ind hos både fans og de lokale grupper. Men ikke ret mange lokale grupper var i stand til at synge som *Red Squares*, og kun *The Primates* kunne reelt konkurrere med dem.

»Jeg syntes selv, at vi sang og spillede numre som f.eks. 'I Get Around' stort set lige så godt som Beach Boys selv. Men vi spillede også specielt mod slutningen af karrieren en hel del andet musik kan jeg se [af mine bøger]. Det var et meget varieret repertoire vi havde ... Så mod slutningen var det også Cream, Hendrix, Move, 'syremusik', og alt muligt andet. Vi fandt da også et par Beatles-numre, bl.a. 'Nowhere Man', som ikke var for svære«, fortæller Svend Gade Jensen fra *The Primates*.¹⁷

En dygtig gruppe som *The Burglars*, der eksisterede gennem ganske mange år, ændrede naturligvis spillestil flere gange i takt med tidens smag og deres egne forbedrede evner. Gruppen var som alle andre et kopiband, og deres repertoire var *The Rolling Stones*, *The Who* og senere *Creedence Clearwater Revival*, *Steppenwolf* samt nogle enkelte numre af *The Four Tops*. *The Burglars* var ikke så gode til flerstemmig sang, hvilket også var grunden

til, at de stillede op til københavnsmeesterskabet i 1967 og ikke til nordsjællandsmeesterskabet, for her var deres værste konkurrent, *The Primates*, tilmeldt, og de ville være alt for svære at slå.

Rivaliseringen mellem grupperne var også kendt andre steder i Nordsjælland. Grupperne var på nogenlunde samme niveau, de spillede de samme steder, de samme numre og appellerede til de samme fans. Fik man anskaffet noget nyt udstyr eller skaffet sig et velbetalt arrangement vakte det naturligvis en del misundelse, og Torben Møller husker, at »konkurrencen mellem grupperne i Helsingør var forfærdelig. Der var ikke noget med at rose hinanden. Det gjorde man ikke. Poul fra Blue Stars roste os heller ikke. Han sagde altid, at 'det lyder vel nok sjovt'. Man roste ikke hinanden. Der var overhovedet ikke kammeratskab mellem bandene. Der var en del misundelse. Man kunne gå op og sige, at man lige havde fået et job i Folkets Hus til 1.000 kr., og det var jo ikke så godt! ... Man kunne dengang [i Helsingør] slet ikke forestille sig, at den samme person spillede i flere bands, som de gør i dag. Det var utænkeligt.«¹⁸

Drømmen om at komme på vinyl

Er du 15 år, spiller du pigtråd, og vil du gerne ud på plade, kan du måske lære af Burglars eksempel. Denne purunge gruppe fra Frederikssund – medlemmerne er 15, 16, 16 og 18 år – har nyligt fået sin pladedebut ... Preben Sørensen fortæller, at gruppen har eksisteret i halvanden år. Her er opskriften:

Vores manager ... fik idéen med at få os ud på plade og gik til hr. Bredahl ... altså Sir Henry. Ham havde vi spillet sammen med nogle gange, og han kendte os og syntes, at idéen var god ... A-siden er en gammel slager, og B-siden har vi selv skrevet ... I øvrigt kan Preben fortælle, at gruppen antagelig skal med i en forfilm til biograferne, og at de har fået tilbudt en 14 dages turné i Finland. I 1967 tjente medlemmerne tilsammen 30-40.000 kr., som er gået til instrumenter. Og det er brutto, siger Preben. I januar sad min far og smadrede med det til selvangivelsen.

Søndags Aktuelt, 11. februar 1968

Nogle år før Nordsjælland kom på plade

I starten af 1960'erne var der ikke mange grammofofoner på de unges værelser. Hvis hjemmet overhovedet ejede en grammofofon stod den i stuen, og tit var den en såkaldt radiogrammofofon, altså et helt møbel med radio, grammofofon og højttaler. Det var heller ikke så mange år siden, at 78'eren var blevet afskaffet, og grammofofonen til long playing-plader var der ikke mange af i de små hjem.

I rock'n'roll-perioden blev der kun udsendt omkring 25 forskellige rockplader med danske musikere, hvor Otto Brandenburg og Peter Abrahamsen stod for 6-8 stykker hver. Der blev udelukkende indspillet plader med københavnske grupper og solister, da studierne lå i København, og rock'n'roll-kulturen langt overvejende var et københavnerfænomen.¹

Med 60'ernes velstandsstigning satte mange unge grammofofonen øverst på ønskelisten til konfirmationen. Den nye musikstil – med Cliff Richard, *The Shadows*, Elvis Presley og andre – medførte en større udbredelse af musikken og dens kultur i både de trykte og elektroniske medier efter 1960-61, og markedet for danske pladeudgivelser blev hermed betydeligt forøget.

Udgivelsen af danske pigtrådsplader var op til 1962 stadig relativt få, og det var som i årene før langt overvejende de københavnske grupper og solister, der fik lejlighed til at gå i studiet. Men fra 1963 begyndte pladeselskaberne også at interessere sig for provinsgrupperne, da de indså, at der kunne være penge i at udsende de bedste af dem.

THE TOMMYGUNS (Tander)

hit & beat
 præsenterer
DM
 i
POPMUSIK
1966

MACMARTIN AND HIS SCOTSMEN (Randers)

THE WOODPECKERS (København)

THE ZORROS (Roskilde)

side 1:

1. YES I WILL
The Teenmakers
2. HOW CAN I LIVE WITHOUT
NEW BAG MacMartin and his scotsmen
3. PAPA'S GOT A BRAND
NEW BAG The Rockets
4. MAMA KEEP YOUR BIG
MOUTH SHOT Les Mann
5. A MUST TO AVOID
The Powers
6. GET THE PICTURE
Stoke Sect

side 2:

1. TALKIN' ABOUT YOU
The Firestones
2. INSIDE LOOKING OUT
The Woodpeckers
3. GIRL
The Zorros
4. DOWN THE ROAD
The Baronets
5. I GOT MY MO-JO WORKING
The Tommyguns
6. COME ON BACK
The Teenmakers

THE POWERS (Hobro)

THE FIRESTONES (Humblebæk)

Executive producers: Peter Abrams and Erik Haast

Cover photos: Per Dalsgård

Sound engineer: Jerry Katz

ecco ELP
RECORDS 501

Recorded live at K.B. Hall Copenhagen - February 26, 1966

Pladecoveret fra DM i popmusik 1966. På pladen er The Woodpeckers, The Firestones og Stoke Sect fra Nordsjælland repræsenteret med hvert et nummer. (Bjarne Pedersen)

Helsing Show-Men indspillede i foråret 1963 et demobånd i Møllestudiet i Fårevejle, men ud over dette menes det ikke, at en nordsjællandsk gruppe var i pladestudiet før i slutningen af 1965. Det er der sandsynligvis flere grunde til. Først og fremmest var der ud over *Helsing Show-Men* ikke markant gode pigtrådsgrupper i området før 1964. Hertil ligger Nordsjælland så tæt ved København,

at de københavnske grupper nemt kunne spille i området, og på den måde »undertrykte« de muligvis udbredelsen af lokale grupper. Som tidligere omtalt var det først fra 1964-65, at enkelte nordsjællandske pigtrådsgrupper spillede uden for det snævre lokalområde, og større idolgrupper ser vi først med *Stoke Sect* i starten af 1966.

The Lockings fra Helsingør menes at være

den første gruppe fra Nordsjælland, der kom så langt i deres forsøg på at få en plade på gaden, at de kom til prøveindspilning. I Helsingør Dagblad kan man den 3. juli 1965 læse, at gruppens sanger, Jørgen Sørensen, havde komponeret »Let's Start Living Again«, og måneden efter spillede gruppen nummeret på en Jyllandsturné. »Vores kommende plade – vi håber – har vakt jubel, men den er jo også på dansk ... Vores egen komposition 'I Guess You Know' skiller sig åbenbart tilstrækkeligt ud fra mængden, for flere spurgte efter den som aftenen skred frem«, skrev Jørgen Sørensen i sit rejsebrev til gruppens fans i Helsingør Dagblad.²

Jørgen Sørensen fortæller supplerende, at gruppen i juli 1965 var hos Metronome i København, hvor de indspillede »I Guess You Know«, som var skrevet af ham selv og hans bror Per. Desuden indspillede de et Kinks-nummer, »Something Better Beginning«. Det var oprindeligt meningen, at de også skulle have indspillet gruppens kendingsmelodi, »Den lange i midten«, men det blev ikke til noget. Jørgen Sørensen havde gennem nogle år skrevet tekster til flere Shadows-numre, ligesom han også havde skrevet nogle originale numre, der var på pigtrådsgruppens repertoire. Som det fremgår af ovenstående citat havde gruppen en forhåbning om, at pladen blev udsendt, men det skete ikke.³

Den 1. oktober 1965 tog den anden populære Helsingør-gruppe, *The Blue Stars*, til København, hvor de ligeledes hos Metronome indspillede »Blue Feeling« og »Love Minus Zero/No Limits«, der begge var skrevet af gruppens singleguitarist og sanger, Poul Sørensen. Poul Sørensen fortæller, at pladeindspilningen var en traumatisk oplevelse. Gruppen var knap kommet ind i studiet før guitarledningerne blev sat i stikket, og de begyndte at indspille før de havde øvet eller var blevet vist rundt. De var overhovedet ikke klar over, hvordan de skulle indstille instrumenterne, så optagelserne blev ikke gode, og

der kom ikke en plade ud af den københavner-tur.⁴

Den første lokale single

På trods af at flere nordsjællandske grupper var i pladestudierne i 1965, skal vi frem til april 1966 før det lykkedes at få en lokal plade på gaden. *Stoke Sect* blev med singlen »Just Like Me/If The War Keeps Going« den første af de relativt få nordsjællandske grupper, der frem til 1970 kunne sættes på grammo-fonen. *Stoke Sect's* indspilninger og plader er grundigt omtalt i det senere kapitel om gruppen og skal ikke gentages her. Men det skal nævnes, at nummeret »If The War Keeps Going«, der var skrevet af gruppens trommeslager Henrik Lund, blev den første af en lang række lokale kompositioner på plade.

Men allerede før pladen med *Stoke Sect* udkom, kunne man dog købe en plade med dem og to andre lokale grupper. Ved DM-finalen i KB-Hallen den 26. februar 1966 blev de optrædende grupper optaget på bånd, og der blev udsendt en såkaldt E-lp, hvor de 11 finalister var repræsenteret med hvert et live-nummer. *The Woodpeckers* fra Birkerød, *The Firestones* fra Helsingør og *Stoke Sect* fra Birkerød kunne således glæde sig over, at de som de første i Nordsjælland kunne høre sig selv på plade, om end kvaliteten var ganske ringe.⁵

I november 1966 var *Carions* fra Helsingør i Sonets studie, hvor de indspillede en komposition af Poul »Butterfly« Sørensen, »You Will Come Around« samt »A Long Long Way From Home«. Men heller ikke denne indspilning blev til noget, og det menes ikke, at flere prøvede lykken i pladestudierne i 1966. Året efter gik det derimod stærkt for både de små og store lokale grupper.

The Primates i pladestudiet

The Primates blev danmarksmestre i starten af marts 1967, og samtidig indgik de en pladekontrakt med EMI. Men på grund af store udskiftninger i gruppen måtte de vente

Stoke Sect fotograferet i pladestudiet på Vibevej i København den 14. april 1967 under indspilningen af deres anden singleplade »Candy Girl/Glasses«. Fra venstre ses Max Svenningsen, Jan Stephan og Kim Lessel. (Bo Olsen)

til den 18. august med at indspille pladen, og Svend Gade Jensen fortæller, at det faktisk var en helt anden gruppe, der indspillede pladen end den, der havde vundet DM.⁶

»Det var pladeselskabet, der fandt nummeret 'Yellow Balloon' til os, ... der åbenbart havde været et pænt hit i USA ... så vi fik pladen tilsendt og blev bedt om at øve den. Den skulle bruges som A-side, og så måtte vi selv vælge, hvad vi ville indspille som B-side ... Pladen blev optaget i Vanløse Bio. Jeg var overrasket over, at man ikke havde et 'rigtigt' pladestudie, men vi fik at vide, at det var meget normalt, at man optog i Vanløse Bio på grund af den gode akustik der ... Det var en form for 'live' indspilning, at vi foretog.

Al musikken blev indspillet i én omgang, og så sang vi i anden omgang. Jeg sang dog med til musikken i første omgang, for ellers havde de andre svært ved at finde ud af, hvor præcis vi var henne i nummeret. Alle stemmer blev indsunget samtidigt ved at vi stod omkring én mikrofon, så der var heller ikke mulighed for at mikse stemmerne bagefter ...

Det tog vel et par timer at lave pladen, for den skulle ikke spilles om ret mange gange. Vi startede med bagsiden [Sunset], som jeg havde skrevet kort forinden, i april 1967, og vi indstillede vores lyd som vi plejede. Vi havde en lys klang på guitarerne over vores Vox-forstærkere, men det fungerede ikke helt godt for solo-stykket, for der skulle have været mere fylde

på. Det nævnte produceren [Per Sørensen] først da vi gik i gang med forsiden, for da sagde han, at guitaren lød for meget som Chuck Berrys, så der skulle drejes lidt på knapperne, mere bas ... Det kunne han jo godt have sagt noget tidligere. Han var ikke ret behjælpelig med at fortælle, hvad man skulle gøre i et studie. Vi havde jo aldrig stået i et studie før. Vi kom dog med utrolig selvtillid og sikkerhed, og stillede instrumenterne op. Når jeg lytter til pladen i dag erindrer jeg, at det var sådan vi lød, når vi optrådte på scenen. Man kan høre, at der er god stemning, pladen udstråler af højt humør og energi ...

Derefter modtog vi fem eksemplarer af pladen ... [og] Jørgen og jeg var i radioen og præsenterede den hos Hans Otto Bisgaard, og der blev optaget et interview med os til et eller andet program ... Optagelsen skulle sendes en lørdag, hvor vi var på vej til Jylland med færgen. Vi havde taget en transistorradio med, og den blev stillet på bagdækket, og da hørte vores egen plade blive spillet i radioen, så hoppede vi omkring den og jublede som en bedre flok indianere. Her var de 'små

drenge' fra Hundested i radioen for første gang. Vi var på vej til at blive verdensmestre, mente vi nok ...

Samtidig med at pladen udkom var der også sat lidt promotion i gang af pladeselskabet. EMI havde lavet en gul ballon som sad i et stykke gult pap, hvorpå der var trykt 'Blæs ballonen op, og lad pladen gå til top'. Den blev ikke en landeplage. Det er svært at forklare hvorfor. Vores producer, som også var producer for Sir Henry, der et par dage før os indspillede 'Camp' ... udtalte sig til et tidskrift lige inden pladen udkom, at han var helt sikker på, at her kom to hitnumre ... Tiden der fulgte viste jo noget andet. 'Camp' solgte over 1 million eksemplarer ... og 'Yellow Balloon' blev ikke det hit, som man havde forventet. Vi skulle nok have haft en personlig manager, der kunne have promoveret pladen bedre. Nummeret i sig selv havde de ingredienser, der skulle til for at blive et hit: god melodi – iørefaldende omkvæd – flerstemmig sang – temposkift – breaks og 'strong finish', og havde jo allerede været et hit i USA.«⁷

»Yellow Balloon« fik fine anmeldelser

*Primates ved indgangen til Ivar Rosenbergs studie i Vanløse bio under indspilningen af deres singleplade den 18. august 1967. Fra venstre Erik E. Sørensen, Svend Gade Jensen, Thomas Thomsen, Jørgen Juel Petersen og Henning Svendsen.
(Svend Gade Jensen)*

mange steder. En af anmelderne skrev, at »siden de blev Danmarksmestre, har de skiftet meget ud, så gruppen ligner slet ikke de gamle Danmarksmestre mere, men det er tilsyneladende en fordel.« Den eneste reelt negative omtale lød: »Denne plade er 'meget' god, men desværre ødelagt af en elendig produktion. Det lyder som om Primates står og spiller i en sildetønde. Hvorfor ødelægge et godt orkester med en dårlig plade.«⁸

Svend Gade Jensen er ikke klar over, hvor mange eksemplarer, der blev solgt af pladen. »Men den blev spillet i radioen en del gange ... og så sent som for et par år siden hørte jeg bagsiden blive spillet. Jeg har da også modtaget lidt penge for B-siden flere gange. Den første udbetaling var en check fra Gramex på 3 kr. 60 øre. Den har jeg imidlertid gemt som et klenodie i stedet for at indløse den.«

Til Jylland for at indspille plader

I 1965 havde Jack Fridthjof etableret sit uafhængige pladeselskab, Jacks Beat Records, i Nykøbing Mors, og i årene frem til 1969 indspillede han plader med en lang række lokale grupper, der ellers aldrig ville have haft mulighed for at komme på vinyl. Jack Fridthjof

og hans utrolige og uegennyttige engagement var således årsagen til, at over 50 lokale grupper fik deres drømme opfyldt, selvom de selv måtte betale hovedparten af udgifterne. Langt de fleste af pladerne blev indspillet med jyske grupper, men grupper fra Fyn og Sjælland fandt også vej til det nordjyske.⁹

Jacks Beat Records reklamerede i 1967 i popbladet Børge med, at grupperne kunne få en gratis prøveindspilning i hans studie. Poul »Butterfly« Sørensen fra Helsingør, der tidligere havde spillet i *The Blue Stars*, var den første fra Nordsjælland, der tog imod tilbuddet. Han sendte et bånd med egne kompositioner til Nykøbing Mors, og i december udkom hans solo-lp »Butterfly«.¹⁰

Men allerede før »Butterfly« udkom, havde Poul Sørensen igen været i Nordjylland for at indspille en singleplade, som dog ikke udkom. Poul Sørensen var i de følgende år adskillige gange både alene og sammen med grupper fra Helsingør-området hos Jacks Beat Records, men ingen af anstrengelserne førte til en ny pladeudgivelse, hvilket Poul Sørensen selv fortæller om i kapitlet om hans egen karriere.

The Capstones fra Snekkersten tog til Jacks

Capstones forsøgte sig med to kompositioner af Poul »Butterfly« Sørensen, da de var hos Jacks Beat Records i Nykøbing Mors for anden gang den 4.-5. november 1967. Fra venstre ses Poul »Butterfly« Sørensen, Jan Bendtsen, Jack Fridthjof og Lennart Johannessen. (Lennart Johannessen)

Beat Records i slutningen af juli 1967, hvor de indspillede »Tonight You'll Be Mine/Think It's Gonna Work Out Fine«, der udkom i september. Også *Capstones* var hos Jack Fridthjof flere gange i det følgende år, men indspilningerne blev ikke udgivet.

Jacks Beat Records var populær hos de helsingoranske grupper, og *The Capstones'* plade gav andre blod på tanden. *Group on Five* var lige ved at pakke bilen i midten af 1967, men turen blev ikke til noget. *Ashtrays* besøgte til gengæld studiet i Nykøbing Mors flere gange i perioden 1967-69, og de fik udgivet en singleplade i starten af 1968 og som den eneste nordsjællandske gruppe i 60'erne en lp.¹¹

Nogle grupper blev i perioden lovet pladeindspilninger, som præmie for en placering ved en konkurrence, eller indgik aftale med en manager, som lovede dem en kontrakt. Trods en omfattende research er det ikke lykkedes at opspore de grupper, som aviserne beskrev som kommende pladedebutanter, men det menes ikke, at andre end ovenstående var i pladestudiet indtil 1968. *Les Shannons* blev tilbage i foråret 1965 snydt for den pladekontrakt, de havde vundet ved sjællandsmesterskabet, og også andre grupper fortæller, at de ikke fik indløst deres pladekontrakter.¹²

Set i forhold til den mængde af grupper der eksisterede i Nordsjælland i 1960'erne, er området ringe repræsenteret på plademarkedet. I gennemgangen af de nordsjællandske aviser er der som nævnt ofte henvisninger til, at den og den gruppe snart skal indspille en plade, men som det ses af oversigten over indspilninger og udgivelser bag i bogen, var der åbenbart en pæn bid vej fra avisernes spalter til pladestudiet.

Burglars fra Frederikssund gik i studiet den 3. og 4. januar 1968, hvor de med Ole Bredahl fra *Sir Henry and His Butlers* som producer indspillede »I'm Gonna Knock On Your Door/Jumbo«. Deres manager, Kurt Andreasen, var nogen tid forinden begyndt at arbejde for EMI, og det var ham, der skaf-

tede gruppen adgang til studierne. Kurt Andreasen beretter, at han brugte Ole Bredahl som producer, da han kendte gruppen fra de mange gange, de to grupper havde spillet sammen. Kurt Andreasen havde gennem et par år været manden bag Sir Henrys fanklub, så samarbejdet var oplagt.¹

Pladens A-side var en seks-syv år gammel millionsælger af Eddie Hodges, som fik en lettere modernisering tilsat lidt flowerpower, mens gruppens bassist og sanger, Preben Sørensen, havde skrevet B-siden »Jumbo«. »Om han har tænkt på lyserøde eller hvide elefanter vides ikke, men enhver har jo lov til at gætte. Den er i alle tilfælde god«, kan man læse i *Aktuel*. Kurt Andreasen vidste alt om promotion, så han sørgede for, at der blev sendt både fotografier og pressemeddelelser til samtlige dagblade i midten af januar.²

Pladen udkom den 18. januar, og anmeldelserne var blandede. Popbladet *Nyt Børge* dømte pladen hårdt. »Den har det hele:

To af medlemmerne fra Capstones ved mixer-pulten hos Jacks Beat Records i november 1967. (Lennart Johannessen)

Ole Bredahl, der var producer på Burglars singleplade i januar 1968, ses her som nummer to fra højre sammen med gruppen under indspilningen.
(Preben Sørensen)

Rytme uden beat, usikker sang, unødige mange effekter – som f.eks. Bent-Fabric klaver og rudeknuseren. Her er et eksempel på overproduktion. Man har simpelthen gjort for meget ud af det hele. Burglars er velspillende og kunne klare sig udmærket uden overflødige lydeffekter. Melodi og arrangement er ok – trommespillet er ikke godt. Sir Henry har med denne plade debuteret som producer. Skomager blev ved din læst.«

Andre anmeldere kaldte pladen absolut god af en debuterende gruppe og godt produceret, så det var ikke helt let at finde ud af hvilken linie anmelderne lagde i flowerpower-tiden. Rektoren ved Bagsværd Kostskole, hvor guitaristen Torben Nagel gik, var under alle omstændigheder ikke til flowerpower og langt hår. Torben fik valget mellem at lade sig klippe eller forlade skolen. Han valgte at blive – kort håret.³

Burglars blev to år senere den gruppe, der med hensyn til studieindspilninger lagde låget på 1960'erne. 2. påskedag 1970 gik de igen i studiet, hvor de med Tommy Seebach som producer indspillede John Lennon-nummeret »Cold Turkey«, og Torben Nagel og Lars Nøglebæks »Sitting On A Ceiling«, men som så mange andre nordsjællandske gruppers indspilninger, blev disse to numre heller ikke udsendt. Gruppen fortæller, at der under indspilningen var en utrolig dårlig indbyrdes stemning, helt som den stemning, som man

siger der var under *The Beatles'* indspilning af »Let It Be«. Gruppen var ved at brække midt over, og tågerne fra hashpiberne blandede sig med musikken og teksten.⁴

Sitting On A Ceiling
Torben Nagel / Lars Nøglebæk

*Sitting on a ceiling looking at the Flowers,
not afraid of falling – falling upwards.
Then fly, flying on a blanket,
Feel the velvet smooth on your face.
But the flight will not, will not last forever.
Might be the lesson, which you'll never learn.*
La la

*Have to return to the common days.
Have to listen to what people say.
Notice the thoughts going in circles,
You better face it, sure something about it.
But the flight will not, will not last forever.
Might be the lesson, which you'll never learn.*
La la

*When you remember the trips on the ceiling,
Again you won't the use of the feelings.
The only way don't you see,
It's cannabis now free it.
But the flight will not, will not last forever.
Might be the lesson, which you'll never learn.*
La la

Pigtråds- og popmesterskaber

I forbindelse med Danmarksmesterskabet i popmusik 1968 holdes det nordsjællandske mesterskab på Hotel København i Hillerød lørdag den 2. marts med deltagelse af 15 grupper, hvoraf de fleste er fra Frederiksborg Amt. Vinderen af denne runde går videre til finalen, der som i fjor holdes i Holstebrohallen lørdag den 16. marts. I alt holdes 12 landsmesterskaber inden finalen ... Arrangementet afvikles af Nyt Børge i samarbejde med Village Pop Club.

Frederiksborg Amts Avis, 24. februar 1968

En god forretning

Så længe der har været musik, har der også været konkurrencer om hvem, der var den bedste. Allerede fra rock'n'roll-periodens start var det meget populært med amatørkonkurrencer både blandt publikum og orkestre. Publikum ønskede at se deres lokale favoritter på sejrsskamlene, og orkestrene fik lejlighed til at spille for et lidt større publikum, end de var vant til i ungdomsklubberne. Kom de til at stå på sejrsskamlene, var det en af vejene til flere og bedre betalte job. Arrangørerne så mesterskaberne som en uvurderlig reklame og en god indtægt, og talentspejderne fra pladeselskaberne fik mulighed for at vælge de bedste ud.

Den tidligste pigtrådsperiode har været vanskelig at dykke ned i, men det vides, at *Helsingør Show-Men* i sommeren 1962 deltog i en amatørkonkurrence på Gilleleje Kro, hvor de vandt en rejse til Mallorca. Erling Zøllner fortæller, at konkurrencen var en solistkonkurrence, hvor det var publikum der afgjorde, hvem der skulle vinde. Da præmien kun var til én person, fik de den ombyttet til kontanter.¹

Med udbredelsen af pigtrådsmusikken og den stigende commercialisering af ungdomskulturen blev pigtrådskonkurrencerne hurtigt sat i system. Så vidt det har kunnet konstateres, blev det første landsdækkende pigtråds-mesterskab afholdt i starten af 1964, og det blev i løbet af året også populært at afholde lokale mesterskaber i Nordsjælland.²

Den 12. december 1964 gennemførte Helsingør Idrætsforening et stort pigtrådsbal og nordsjællandsmesterskab i pigtrådmusik med deltagelse af 15 grupper. Publikum var dommere, og ud over to svenske grupper på gæstetoptæden kom alle de konkurrerende grupper fra Frederiksborg Amt. Hjemmebaneorkesteret *The Lockings* vandt, mens *The Shakespeares* fra Hillerød blev nummer to, skarpt forfulgt af *The Mocking Birds* fra Espergærde. Mesterskabet blev en kæmpe økonomisk succes for HIF med 600 deltagere, og det gjorde, at HIF hurtigt gik i gang med at planlægge lignende arrangementer.³

I Gert Brasks scrapbog kan man læse om *The Mocking Birds* deltagelse i konkurrencen:

Nordsjællandsmesterskaber for
pigtråds-orkestre 1964-65

Diplom

1. præmie

The Lockings

Ved Helsingør Idrætsforenings store PIGTRÅDS
arrangement den 12. december 1964.

Kan deltage i sjællandsmesterskaberne ved frem-
visning af dette diplom.

arr.: Stenolefle

H.I.F.s ungdomsafdeling

Sten Beumtsen

HELSINGØR BOGTRYKKERI
Tlf. 21 07 97

*The Lockings første plads til nordsjællandsmesterskabet i 1964 gav dem ret til
at deltage i sjællandsmesterskabet.*

HELSINGØR IDRÆTTS FORENING's fodboldafdeling

arrangerer

Ophelia

PIGTRÅDS GRAND PRIX 1965

Lørdag den 19. juni 1965 på Sommeriva i Helsingør (Indf. heat for Sjælland)

Lørdag den 17. juli 1965 på Sommeriva i Helsingør (Finale for hele Danmark)

Orkestre

i indledende heat 19-6.

- Los Madison
Helsingør
- The Strangers
Helsingør
- The Black Sheep
Hillerød
- The Blue Stars
Helsingør
- The Shermenn
København
- The Spotslights
København
- The Howlers
Fåborg
- Mocking Birds
Espergård
- The Ghoststeppers
Helsingør
- The Firestones
Helsingør

The Immortals
Helsingør

Rock - Twist - Shake

✧ *Finale* ✧
den 17.7.

The Lockings
Nordsjællands mestre

Menasis
Fyens mestre

The Fontaine
Sjdsjællands mestre

The Gladstonn
Jyske mestre

Vinder 1

Vinder 2

Vinder 3

The Lockings
underbødder i paritet

HIF og Lønnings Herremagasinet i Helsingør stod for afviklingen af Ophelia Grand Prix i sommeren 1965. Arrangementerne blev en stor succes, og The Blue Stars fra Helsingør vandt, godt støttet af deres fanklub, The High Hats.

»Det var meningen, at man skulle finde frem til Nordsjællands bedste orkestre. Det gjorde man også – The Lockings gik af med sejren – publikumsafstemning. Stor blev vores begejstring dog, da vi blev kåret som nummer tre! Pokal og glædestårer. Vi havde spillet 'Hello Josefine', 'Long Tall Sally' og 'Call Your Name' som det 11. ud af 13 orkestre ... Næste aften spillede vi ... på Prins Hamlet, Helsingør. Det var første gang, vi fik penge for det. 150 kr. for en halv time.«⁴

The Blue Stars fra Helsingør deltog fra slutningen af 1964 i flere lokale mesterskaber, hvor præmien var et eller flere arrangementer det sted, der afholdt mesterskabet. I februar 1965 vandt de et lokalt mesterskab på Hotel Strand i Gilleleje, som med 420 betalende gæster blev en stor succes for hotellet. *The*

Blue Stars førstepræmie var fire lørdagsarrangementer på hotellet, og lignende præmier fik gruppen i løbet af 1965 flere gange i Helsingør. *The Blue Stars* deltog også i popbladet Hit's DM i pigtrådsmusik 1965, der blev afholdt i Hit House i København i slutningen af januar. Men de kom ikke længere end til semifinalen.⁵

Arrangørerne væltede nærmest over hinanden i 1965 for at arrangere lokale mesterskaber: DM for ungdomskluborkestre, de danske Rolling Stones samt hele to forskellige danmarksmesterskaber i pigtrådsmusik. Popklubben Lazy River i Hillerød stod den 7. marts for det nordsjællandske mesterskab i forbindelse med kåringen af de danske Rolling Stones med »deltagelse af ni forskellige beat-grupper«, skrev Frederiksborg Amts Avis

uden smålig skelen til musikstilen. De tre bedste grupper gik videre til semifinalen i Roskilde, og *The Primates* fortsatte til finalen, der blev afholdt i Karoline Mælkepop i Aalborg den 25. marts.⁶

»Ved lodtrækningen var vi meget uheldige«, skrev Svend Gade Jensen fra *The Primates* i sin dagbog. »Vi fik startnummer 1 ud af 8 orkestre. Hvert orkester skulle spille 5 numre ... I mælkepoppen var ca. 800 mennesker hvis stemmer tilsammen gjaldt 50 %. En dommerkomité's stemmer gjaldt også 50 %. Da vi havde spillet blandede vi os med publikum og delte visitkort ud for at få publikum til at stemme på os. Vi fik dog kun 68 stemmer på grund af orkesteret *The Strangers* havde hjemmepublikum. Men hvis ikke vi havde fået disse 68 stemmer havde vi heller ikke fået den placering som vi fik. Resultatet blev, at *The Bellies* blev nr. 1, *The Primates* nr. 2 og *The Strangers* nr. 3. Vi spillede tre ekstranumre ...«

Andenpladsen kom til at betyde meget for *The Primates* karriere. Som omtalt i kapitlet om »Rhythm'n'blues-gruppernes tøj og spillestil« steg gruppens honorar en del, da de nu havde en fin placering fra et mesterskab at sælge sig selv på. Denne blanding af sejr og økonomi var tydeligt drivkraften både for grupperne og for arrangørerne. Grupperne var et let bytte for bookingbureauerne efter en sejr, men det kan også konstateres, at de grupper, der indgik aftaler, fik betydeligt mere med

hjem i lommen fra jobbene end de øvrige lokale grupper.

De store konkurrenceår

1965, 66 og 67 var de helt store konkurrenceår, hvor selv de politiske ungdomsforeninger gik ind på den boldgade.⁷

Danmarks Socialdemokratiske Ungdom, DSU, afholdt i slutningen af marts og starten af april 1966 et stort nordsjællandsmesterskab i beatmusik på Ganløse Kro. Orkestrene kom fra alle egne af Nordsjælland, der i den forbindelse blev defineret som hele den nordlige halvdel af Sjælland uden for København. På baggrund af gruppernes tilmeldingsskemaer udarbejdede DSU et omfattende annoncefiancieret program for de tre konkurrencedage. »Gælder det pigtråd, så hør det på en god transistorradio«, annoncerede Ganløse Radio- og Cykelforretning i programmet.⁸

Førstepræmien var en pladeindspilning til en værdi af 2.100 kr., som *Big Boss Men* fra Værløse vandt. En gennemgang af både aviserne og interviewene viser, at der også enkelte andre gange blev udloddet en pladeindspilning som præmie ved lokale mesterskaber i Nordsjælland.⁹

Som tidligere nævnt var der flere smarte forretningsfolk og hotelejere, der i perioden holdt mesterskaber, og naturligvis var netop en pladeindspilning den absolutte løkkemad for at få grupperne til at deltage. Men arrangørerne holdt ikke altid, hvad de lovede.

»Fire unge mennesker fra Birkerød er meget skuffede i denne tid. De spiller sammen i pigtrådsgruppen *Les Shannons*, og et løfte, de opnåede i foråret [1965], da de blev kåret til Sjællands bedste pigtrådsorkestre, om udsendelse af en grammofonplade, er ikke blevet holdt. Løftet om pladen fulgte førstepladsen i konkurrencen ... Desværre nåede vi ikke at få løftet skriftligt, men der er mange vidner, siger John Johansen. Vi syntes det er betænkeligt, når man på den måde kan løbe fra

HOTEL KØBENHAVN
Lørdag den 10-4 kl. 20—1
**6 TOP-POP GRUPPER KÆMPER I FINALE OM
SJÆLLANDSMESTERSKAB OK PLAIDEINDSPILNING**
Vindergruppen spiller til ballet. — Entré kr. 5.

Les Shannons blev snydt for den pladeudgivelse de vandt på Hotel København i 1965.

The Firestones fra Helsingør på KB-Hallens brede scene under DM i popmusik den 26. februar 1966. Gruppen blev nummer 5. (Finn Sunke Jensen)

et løfte. Arrangøren opholder sig nu i udlandet, så vi må prøve at få vores plade ud et andet sted.«¹⁰

Det er flere gange set, at løfterne var større end realiteterne, og for de fleste af de lokale grupper førte en flot placering ved et pigtråds- og popmesterskab sjældent til mere end et par arrangementer – og så naturligvis glæden ved at være vinderen.

At udbudet af pigtråds- og beatmesterskaber i Nordsjælland i midten af 60'erne var helt overvældende, viser gennemgangen af periodens aviser, og samtlige af de interviewede musikere beretter også, at de deltog i flere mesterskaber i løbet af deres karriere.¹¹

Danmarks mesterskaber

Arrangørerne afholdt som antydte hverken klubmesterskaber, mesterskaber om byens bedste gruppe, talentkonkurrencer, nordsjællandsmesterskaber eller DM for gruppernes blå øjnes skyld. Der var til og med

1968 rigtig mange penge i at afholde de forskellige mesterskaber, hvor grupperne spillede gratis, og deres medbragte fans stod i lange køer for at komme ind.¹²

The Firestones fra Helsingør deltog som mange andre nordsjællandske grupper i sjællandsmesterskabet den 30. januar 1966 i Ringsted. Alle grupperne skulle spille »Apache«, og det samt de to andre numre klarede *The Firestones* så godt, at de blev nummer to.

Gruppen skulle så videre til DM i KB-Hallen, og det gjorde et stort indtryk på Finn Sunke Jensen, der fortæller: »Man kan slet ikke forestille sig, at man får den besked, at nu skal man ind og spille sammen med de bedste fra hele Danmark. Man tænker meget over hvilken forberedelse man skal gøre sig for at komme ind og være helt perfekt. Hvilket nummer skal man nu spille. Det havde vi stor diskussion om. Vi havde øvet os på bl.a. 'Green Back A Dollar', for den lavede vi rigtig godt. Men der var en anden gruppe, der

VILLAGE pop CLUB

PROGRAM

JANUAR-FEBRUAR

VILLAGE pop CLUB

HOTEL KØBENHAVN
Hillerød
Lørdag den 21. januar 1967
kl. 19 - 01

Capital Club

ASMINDERØD KRO
Fredensborg
Lørdag den 28. januar 1967
kl. 20 - 01

VILLAGE pop CLUB

HOTEL KØBENHAVN
Hillerød
Lørdag den 4. februar 1967
kl. 19 - 01

FABULOUS FOUR
Sverige

NALLE

THE BIG
SOUND

METEORS

BUTTERFLIES

ENTRE kun kr. 8,-

PETER BELLI

SEVEN SOUND

QUESTION
MARKS-Sverige

PRIMATES

ENTRE:

Kun:
Kroner 8,-

VINDERNE GÅR DIREKTE TIL
FINALEN I "DANMARKSME-
STERSKABET 1967" - LØRDAG
DEN 4. MARTS I HOLSTEBRO

OM MESTERSKABET KÆMPE
FØLGENDE:

- + THE ACCIDENTS
- + THE BUCHEUDE
- + THE CAPSTONES
- + GROUP ON FIVE
- + HOMO SAPIENS GROUP
- + THE IMMORTALS
- + THE FERTILES
- + THE Mc: LEANS
- + MIC WALKER SET
- + ROOSTERS
- THE ROUGES
- THE PRIMATES
- + STONE STREET ROBBERS

Capital Club

EXTRA-EXTRA
solistorkester
RED SQUARES

spillede den før os, så vi fik pludselig travlt med at finde et andet nummer. Jeg kan ikke huske hvad det var for et. Måske 'Talk About You' tror jeg.«¹³

»Det kørte ikke helt for os, og man kan også høre på pladen [der blev optaget under DM], at der er nogle steder, vi kommer ud at takt, og bassisten følger ikke med. Men det er også nok fordi vi stod på sådan en stor scene, og ikke kunne høre hvad de andre lavede. Der var langt mellem instrumenterne ... Man kunne faktisk kun høre hvad man selv lavede, for man stod lige foran sit eget kabinet. Det havde vi aldrig prøvet før, men det var nok det samme for alle, så der var ingen undskyldning ... Man kunne høre trommerne, men de andre skulle man jo også kunne høre. Allerede mens vi stod og spillede tænkte jeg, at det her går aldrig. Men der var både jubel og klapsalver. Jeg ved ikke hvorfor, men det var måske vores sceneoptræden, der gjorde det ... Vores forsanger, Stampe, føjtede lidt rundt på scenen for at sætte lidt liv i det med sine lange ben ... Og så var det bare at sætte sig ud bagved og vente.«

The Firestones opnåede en 5. plads ud af de 11 deltagende grupper, og det var orkesteret trods alt ganske tilfredse med.

De landsdækkende popblade stod fra 1965 som arrangører af danmarksmesterskaberne, og det gav god omtale og salg af bladene. Hit og Beat holdt i 1965 hver deres danmarksmesterskab, men i 1966 slog de sig sammen. Ud over at der var penge i PR omkring et danmarksmesterskab, salg i pop-bladene og mange betalende tilskuere til koncerterne, så var arrangørerne også på jagt efter at indgå

Modstående side:

Både i 1967, 68 og 69 stod *Village Pop Club* i Hillerød for afviklingen af nordsjællandsmesterskabet i popmusik. Det var ganske lukrativt for klubben, da grupperne medbragte mange fans. (*Village Pop Clubs* arkiv / Per Randsløv)

kontrakter med de grupper, de mente, kunne blive næste års idoler.

Kim Lessel fra Birkerødgruppen *Stoke Sect* fortæller, at efter de havde vundet københavnmesterskabet i januar 1966, fik de mange kontakter fra forskellige, der så store økonomiske muligheder i den unge gruppe. Dagen før DM blev de lovet, at de ville vinde DM, og der blev indgået både en kontrakt med et stort managerbureau og en om en kommende plade. *Stoke Sect* vandt af forskellige grunde ikke DM, hvilket er grundigt omtalt i kapitlet om *Stoke Sect*, men episoden viser med tydelighed, at der ikke var helt rent trav ved det DM.

The Primates fra Hundested vandt nordsjællandsmesterskabet i popmusik i Hillerød den 4. februar 1967, og DM i Holstebro. Herefter turnerede de med Børge Bussen rundt i landet. Svend Gade Jensen var gruppens forsanger. (*Svend Gade Jensen*)

I 1967 var det bladet Børge, der var arrangør af DM. Udragelsen blev i Nordsjælland holdt i samarbejde med Village Pop Club, og Per Randsløv fra popklubben fortæller, at der var mange interesser i, at *Primates* vandt, da hans kompagnon, Niels Jørgen Bøjgaard, var begyndt at sælge gruppen. Svend Gade Jensen, der var sanger i *Primates*, mener ikke, at der var snyd omkring selve DM i Holstebrohallen. Henning Stærk fra Holstebrogruppen *Poisons* er af en anden mening.

»Vi blev nummer to, men var helt klart på forhånd gearret til at blive nummer et, så det var noget af en skuffelse. Danmarksmesterskabet viste sig at være ren korruption. Orkesteret *The Primates*, som blev vinder, var totalt talentløst. De sang falsetsang på ubehjælpelig vis. Senere snakkede jeg med Arne Rasmussen fra Teenmakers [danmarksmestre i 1966], som var med i dommerpanelet. Han indrømmede, at *Primates* vandt, fordi falsetsang a la Red Squares var vanvittigt populært. Førstepremien var bl.a. en indspilning af en single, og juryen så vel en kommerciel fidus i at udpege en vinder, som var med på det helt hotte hitliste-pop. Desuden var *The Primates* fra Sjælland og derfor tættere på København og nemmere at arbejde med ... Det var virkelig langt ude.«¹⁴

At der var kaos og tumult omkring afslutningen af DM refereres i Børges reportage. *Poisons* var på hjemmebane, og publikums øredøvende larm under gruppens optræden kostede dem muligvis førstepladsen, da dommerne intet kunne høre. Den enes ulykke var den andens lykke, og efter DM turnerede *The Primates* med »Børge Bussen«.

Børge Bus-turnéen var en pæn økonomisk succes for bladet Børge, og *The Primates* fik en stor oplevelse ud over 5.000 kr. i honorar. Svend Gade Jensen fortæller: »Børge Bussen kørte omkring påsketid fra den 18. til 27. marts, og på de 10 dage spillede truppen to steder hver dag ... Vi var rundt i hele landet, og ... i løbet af de 20 gange vi optrådte der,

blev vi meget mere professionelle. Vi lærte en helt masse af at spille sammen med de andre. Det var Defenders ... som jeg syntes var et af Danmarks bedste orkestre, Peter Belli og Seven Sounds ... Cæsar og så det engelske orkester Wishfull Thinking, som også sang falset. Dem lærte vi et par numre af på turen, bl.a. 'Turning Round' ... og 'Count To Ten', som faktisk var et rimeligt indviklet nummer. Når vi havde lidt pause, så hjalp de os med at lære numrene, og de hjalp os også med mange andre ting, så vi kunne blive endnu dygtigere end vi var. Der var ikke noget jalousi eller anden form for indbyrdes 'krig' mellem os. Det gik vældigt godt. Vi var alle forskellige orkestre og optrådte med forskellige typer musik og havde hver sin fanskare ... Vi fik meget support af de andre grupper, og jeg fornemmer, at vi helt klart voksede med opgaven på den turné ... Jeg husker ikke turen som speciel opslidende, for vi koncentrerede os kun om det at spille og optræde. Men det har sikkert altid været hårdt i den branche, så mens nogle af de andre musikere drak øl og røg pot, var vi jo bare nogle Hundesteddreng, der drak sodavand, så på og ellers passede vores sengetider.«¹⁵

Glansen begyndte langsomt at gå af popmesterskaberne i 1968, og Frederiksværkgruppen *Tigers* deltagelse i DM finalen 1968 blev knapt omtalt i de lokale aviser. *Tigers* blev pænt placeret, men det fik ikke indflydelse på deres karriere. Der blev ikke holdt DM i 1969, men Village Pop Club i Hillerød besluttede sig til at holde et nordsjællandsmesterskab, der blev afviklet i starten af december 1968. Også denne gang blev mesterskabet afholdt mere for arrangørernes end for gruppernes skyld, idet Village Pop Club var i økonomiske vanskeligheder, og klubben stærkt havde brug for at afholde et arrangement med gode indtægter uden for store udgifter.¹⁶

Managere, indtægter og udgifter

I den skole vi gik, var der en masse der spillede. Vi tænkte, at vi kunne organisere det og prøve at få noget ud af det for gruppernes skyld og for vores egen. Vores selvforståelse fejlede ikke noget. Enten var man en stor rockmusiker eller i vores tilfælde store impresarioer i vores egen selvforståelse fra day one. Vi anede ikke hvad det var, vi gik i gang med, men det lærte vi så efterhånden ... i dag over 30 år efter, har vi lært det.

Jan Degner, 18. maj 2001

Den lokale manager

Hurtigt efter at krusningerne af den første pigtrådsbølge havde lagt sig, indså både musikere og arrangører, at det var noget nemmere at betale en manager, eller en impresario, som man også kaldte dem, for at forhandle om job og lave aftaler.

Pigtrådsmusikernes baggrunde som arbejdsdreng, lærlinge eller skoleelever gjorde også, at det var vanskeligt for dem både at organisere musik og transport, og så selv sørge for at kontakte spillestederne og indgå skriftlige aftaler. Der skulle både udformes reklamemateriale, kontrakter og forhandles, hvorfor der ret tidligt opstod en underskov af personer, der syntes det var sjovt og indholdsrigt at have med den forretningsmæssige side af musiklivet at gøre.

Helsingø Show-Men var i de første år af 60'erne den mest populære nordsjællandske pigtrådsgruppe med en stor fanskare og skrigende piger, når de optrådte. Gruppen havde allerede fra starten af 1962 et omfattende og kostbart udstyr, der blev fornyet og udbygget hele tiden. Erling Zøllner og Jørgen

Madsen, der spillede bas og trommer, fortæller at rytmeguitaristens far, Walther Christiansen, var meget aktiv omkring gruppen og anskaffede en del af gruppens udstyr og fungerede som deres manager. Gruppen spillede primært i Nordsjælland, men kom også en del omkring. Walther Christiansen anskaffede ud over udstyr til gruppen også transformatorer og metervis af kabler, da gruppens strømforbrug ofte var større end spillestederne kunne levere, og strømmen derfor måtte hentes fra flere kilder. Walther Christiansen sørgede desuden for, at gruppens tøj blev finansieret af det lokale Herremagasinet, at der blev udarbejdet professionelt reklamemateriale, samt at gruppen fik indspillet et demobånd i det nye lille lydstudie, Møllestudiet, i Fårevejle.¹

Bertil Andersen fra Helsingørgruppen *The Strangers* fortæller, at sangerens far, Svend Åge Rasmussen, brugte meget tid på gruppen. Han sørgede for, at der blev lavet fotos til reklamer, og han tog kontakter til de større spillesteder i Nordsjælland. Det var også

Helsingør Show-Men

Christiansen

Østergade - Tlf. 553 - Helsingør

Helsingør d. 17-1-64

Efter afslutning af regnskabet for
Helsingør Show-Men skal jeg hermed meddele
dig din indkomst for året 1963 til opgjøret
for skatteværet

alt kr. 1110,00

Venligst
Walther

Bassisten Erling Zöllner fra Helsingør Show-Men tjente fra januar 1963 frem til juli, hvor orkesteret stoppede, 1.110,- kr. efter diverse udgifter til instrumenter og transport var trukket fra. Rytmeguitaristens far, Walther Christiansen, fungerede som gruppens manager.

Svend Åge Rasmussen, der tog initiativ til at starte gruppens fanklub, som stod for flere arrangementer med den populære gruppe gennem næsten et år fra sommeren 1965.

I Nordsjælland kan de første personer, der på et semiprofessionelt plan beskæftigede sig med at booke grupper, konstateres fra midten af 1964. I flere tilfælde var det en far til en pigtråds Musiker, der syntes at sønnens interesse var så sjov, at han havde lyst til at lægge kræfter i at få sønnen og vennerne ud og spille. Andre steder var det skolekammerater til

musikerne, der fik en god idé til supplerung af lommepengene.

Marie Mørks Skole i Hillerød er flere gange nævnt som en af den nordsjællandske musiks rugekasser. Den driftige 16-årige Niels Jørgen Bøjgaard, der i oktober 1964 startede Village Pop Club, havde allerede i midten af 1964 etableret sit bookingfirma, Top Pop Booking, hvor han bookede både skolekammeraternes grupper og andre grupper fra området Hillerød, Allerød og Birkerød ud til ungdomsklubber, popklubber og skoler.

Niels Jørgen Bøjgaard etablerede Top Pop Booking i sommeren 1964 og havde bl.a. *The Shakespeares* fra Lillerød i sin stald.

Niels Jørgen Bøjgaard husker, at det hverken var let eller særligt lukrativt at drive booking, men han syntes det var sjovt at skabe og drive en lille virksomhed. Han tjente 10 pct. hver gang en gruppe kom ud og spille, og 10 pct. af 150 eller 300 kr. var under alle omstændigheder mere end kammeraterne fik i lomme penge.²

Niels Jørgen Bøjgaard bookede i 1965-66 en del af de større nordsjællandske grupper, og han fortsatte med sin bookingvirksomhed samtidig med at han drev Village Pop Club. Faktisk viser bl.a. kontrakter fra *The Primates*, at Bøjgaard bookede både dem og andre til sin egen klub mod 10 pct. i provision, og det var jo ganske smart.³

Jakob Skaarup, der drev Capital Club i Asminderød, fortæller: »På et tidligt tidspunkt gav jeg mig også til at booke orkestre. Det kaldte jeg Capital Music Center, og jeg fik trykt noget meget fint brevpapir. Jeg mener, at det startede i 1966, og jeg kan se af en kontrakt, at jeg solgte The Deans til et arrangement på Hillerødsholmskolen den 19. januar 1966 ... Stoke Sect havde vi kontrakt med. Dem solgte jeg sammen med Per Randsløv [der også var med i Village Pop Club] før de blev rigtig kendt ...

At jeg begyndte at booke orkestre udskyldes, at jeg så Thorbjørnsen og de andre gøre det. Jeg tænkte, at det måtte der være penge

i, men det var der ikke ... Senere gik jeg sammen med Kurt Andreasen, hvor vi etablerede Show Production ... Specielt husker jeg en gang hvor jeg lavede et arrangement på Hillerød Statsskole, hvor jeg gik, samtidig med at jeg havde arrangement i Fredensborg og i Helsingør, hvor vi lavede modeshow. Vi prøvede også at lave noget i Frederiksværk, men der sad brydeklubben på det, så det var også svært.«⁴

Kurt Andreasen fortæller om Show Production, at det var et rent formidlingsbureau, da de ikke havde orkestre i deres stald. De prøvede med *Primates* og *New Facts*, men da det ikke rigtigt fungerede, kørte de videre med konceptet som formidlingsbureau og arrangerer.

»Vi arrangerede på et tidspunkt Frederikssundmesterskabet i pigtråds musik. Det var rimeligt smart. Der var mange grupper på det tidspunkt. Vi inviterede så ti bands til mesterskabet, og de kunne så købe 30 billetter hver til deres fans. Vi kunne ikke have, at en af grupperne købte alle billetterne, for så ville de jo løbe af med sejren, når der skulle være afstemning. Det smarte ved det var imidlertid, at de ti bands der hver kunne købe 30 billetter gjorde, at vi fik solgt 300 billetter. Og de fik selvfølgelig ikke noget for det, da det var en konkurrence. Vinderen fik et arrangement til næste gang vi lavede noget. Så det var virkelig en god forretning.«⁵

»Beatles fra Humlebæk«

Jan Degner etablerede i starten af 1967 PDH Booking sammen med et par venner. »P efter Poulsen, som var Peter Friis Poulsen. D'et var mig selv, og H var Finn Hansen, der kun var med, da han i Birkerød i en kort overgang havde været med i noget, der hed Teen Production«, fortæller Jan, der gik på Rungsted Privatskole, hvor der var en del kammerater, der spillede.⁶

Faktisk blev grunden til PDH Booking lagt i 1966, hvor Jan Degner fik kontakt med

Saturn Film, der var ved at optage en 8 mm film om pigtrådsmusik. Jan fik til opgave at filme bl.a. *The Who* i Holtehallen, og i december bl.a. *The Kids* i Hørsholm Bio. Jan Degner havde en 4-spors båndoptager, og han miksede lyden til noget af filmen.⁷

»Udgangspunktet var orkestrene på skolen. Peter havde en stor omgangskreds, og kendte også nogen i Helsingør og omegn. Jeg begyndte så at få nogle kontakter andre steder, i Hillerød og Helsingør. Vi skulle så formidle arrangementer med grupperne, der havde en ambition om, at de bare skulle spille, og så skulle de have nogen til at ordne deres arrangementer. Realiteten var, at vi hurtigt fandt ud af, at det var benhårdt arbejde. Det var noget med mange timer i telefonen og udarbejde og sende noget informationsmateriale ud. Vi var reelt sælgere ...

Først skulle vi have nogle kontakter. Jeg kan huske, at det i sig selv var et kæmpe problem. Hvordan fandt vi overhovedet ud af, hvor de mulige spillesteder var. Det var ungdomsklubberne og ungdomsskolerne, men hvordan fandt vi telefonnumrene til dem. Det var jo ikke internettider. Og så var det om at sælge varen bedst. At overbevise arrangørerne om, at de orkestre vi havde, var lidt bedre. Det var de nok ikke, men de kom da ud og spille. Der var da også en grænse for, hvor mange bands der kunne eksistere i et område. Det var en rotation, og der skulle være fest hver anden fredag.«

Der er bevaret en del af PDH Bookings kataloger, og det er tydeligt, at det endnu ikke var drevne sælgere, der her skrev om grupperne. Men til tider var de utroligt ærlige.

Om *Stepping Steaphaine* kan man læse, »at man kan just ikke sige, at denne gruppe hører til de bedste beatgrupper, men er det lidt sløjt med økonomien, er det en gruppe, som man absolut må tage med i sine overvejelser. Stepping Steaphaine forsøger at spille blues og progressiv musik, og ind imellem lykkes det da også for dem at lave noget godt.«⁸

Jan Degner fortæller, at han reelt meget hurtigt selv drev PDH Booking. »Hansen forlod os, og Peter flyttede til Skagen ... Finn Hansen lavede brevpapiret. Han kendte nogle gode bogtrykkere, og vi ville gerne havde et flot brevpapir. Men han var noget ordblind, så han stavede mit navn forkert [Dehner]. Men nu var det jo trykt, så det blev brugt i lang tid. Vi havde jo ikke råd til at få det trykt om, og jeg måtte køre med mange aviser for bare at få råd til brevpapiret.«

PDH Booking var i 60'erne ind over mange af de lokale grupper. PDH havde et nært samarbejde med *Settlers* fra Hillerød, der også fik trykt en plakat, hvor der stod »PDH Booking præsenterer«. Det var dog ikke PDH der finansierede plakaten, men den er et udtryk for, at PDH skaffede gruppen en del arrangementer på Sjælland, i Jylland og i Tyskland, fortæller *Settlers*.⁹

Jan Degner beretter samstemmende med de andre, der drev booking, at det var meget svært at få økonomi i virksomheden. »Det var også derfor, jeg ikke kunne holde på mine partnere. De forsvandt, for de kunne ikke se fremtiden. Det var surt show. Det jeg lavede holdt overhovedet ikke økonomisk sammen. Kunne jeg betale telefonregningen, og det skulle jeg jo helst, da det var min mors telefon, så skulle vi være glade. Senere hvis vi kunne betale huslejen og det løse, så holdt det også hårdt.«

»Hvad levede vi så af«, fortsætter Jan Degner. »Ja, i princippet ikke noget. Jeg gik i skole til 1967, og så var jeg en kort overgang i Musikhuset Aage Jensen i København. Men

det hang ikke sammen, da jeg troede for meget på bookingvirksomheden. Hvad der fik mig til det, er jeg ikke klar over, for der var slet ikke tegn på, at det ville komme til at hænge sammen. Men omvendt kunne jeg se, at der var nogen i branchen, det hang sammen for. Så det var ikke total utopi. Men det var meget smalt i lang tid.«

Jan Degner bekræfter udtalelser fra andre managere i Nordsjælland om gruppernes manglende forståelse for, at de skulle have professionel hjælp, hvis de skulle frem. »Grupperne var ... ikke bevidste om, hvor meget hjælp de i virkeligheden kunne få, hvis de fik en eller anden til at jobbe for dem i 24 timer i døgnet. De var slet ikke professionelle, og det skyldtes nok, at det kun var aktuelt for ganske få at gøre musikken til et levebrød. Det hele var hobbybetonet, og grundet presset hjemmefra, var de fleste i gang med en uddannelse, eller tænkte selv, at de hellere måtte gå andre veje. Der var ikke ret mange, der satsede 100 ...

Det at booke lokale grupper ud til 200-500 kr., og så få 10 eller 15 pct. for det, var ikke den store forretning. Der skulle bookes mange ud. Hvis vi havde fem ude og spille om ugen, så rakte det jo ikke så langt. Telefon var den gang uforholdsmæssig dyr ... Det der drev mig videre var ikke pengene. Det var lysten til at skabe noget. Kunne vi få grupper til at spille et bestemt sted, f.eks. til Tyskland, udvidede det aktiviteten. Det var bare derud af og ned i Europa, havde vi en forestilling om. Drømmen om at stå med Beatles fra Humlebæk. Det var nok de drømme, der drev mig.«

Nogle af Jan Degners drømme blev opfyldt i 1969-70, da han begyndte at arbejde med *Abrune Rod* og *Midnight Sun* og senere blev involveret i Musik og Lys samt i Pladecompagniet. Jan Degner er i dag direktør for Sony Music.

Jan Degner fortæller om arbejdet med at stable PDH Booking på benene i 60'erne, at

han »lærte meget om flid og disciplin, for det var nødvendigt. Man kunne ikke progressivt tænke sig ud af ret meget. Det var hårdt arbejde. Og så lærte jeg at fokusere. Det at løbe ting op, og holde fast ved idéerne, har været meget sundt for mit senere liv. Og så lærte jeg meget om mig selv og om mennesker, musikere og kunstnere, og om hvordan de fungerede. Det har været både interessant og brugbart.«

»Kurt bestemte det hele«

Frederikssundgruppen *The Burglars* indgik i 1966 en solokontakt med Kurt Andreasen, der på det tidspunkt var lidt involveret i Beat Stone Club i Frederikssund, og samtidig drev Sir Henry and His Butlers' Fan Club. Kurt Andreasen var 16 år, og han kendte gruppens trommeslager fra skolen.

»Jeg laver så en kontrakt med dem ... Jeg kunne se alle dem der gik rundt og gjorde det forkert. Det var ikke min stil, så det blev kørt meget professionelt«, fortæller Kurt Andreasen.

Burglars er en af grupper, der har bevaret ganske meget materiale fra 60'erne, og det er tydeligt, at Kurt Andreasen havde særdeles stor indflydelse på gruppens udvikling og succes. Kurt Andreasen fik 10 pct. i provision som manager, og han overtog driften totalt, lige fra økonomi og bankbog til reklamer, og det aftaltes, at gruppen kun fik en mindre del af deres honorar udbetalt. Der skulle nemlig investeres i bedre udstyr og en trailer, så de kunne komme nemmere rundt til de mange arrangementer, som Kurt Andreasen havde i støbeskeen.¹⁰

Kurt Andreasen kørte helt suverænt *Burglars* gennem et par år, og hans idéer og indflydelse kom til at betyde meget for gruppens udvikling. Han kørte gruppen hårdt, og af det bevarede materiale kan man se, at der blev opstillet spilleplaner og skriftlige krav om antal øve gange om ugen m.v.

Men ikke nok med det. Han bestemte også

K O N T R A K T

Hellem popgruppen THE BURGLARS bestående af:

John Mortensen, Trommer
Søren Christiansen, single
Torben Nagel, rytme
Preben Sørensen, bas og sang
Peter Wilmann, sang.

og KURT ANDREASEN er følgende aftale indgået:

1.
Fra 15. august 1966 til 14. august 1967 skal Kurt Andreasen sørge for booking af The Burglars.
 2.
Der svares 10% af The Burglars honorar til Kurt Andreasen, såfremt ikke andre aftaler indgås.
 3.
Kurt Andreasen skal ordne al booking af The Burglars. Gruppen kan ikke bookes gennem andre personer eller bureauer uden Kurt Andreasens tilladelse. Hvis denne tilladelse foreligger skal Kurt Andreasen stadig modtage den i punkt 2 anførte procent af honoraret.
 4.
Hvis The Burglars overtræder punkt 3, skal gruppen afgive 50% af honoraret til Kurt Andreasen foruden den i punkt 2 angivne procent af honoraret.
 5.
Udgifter til instrumenter, billeder, fan-kort, plakater, annoncemateriale betales udenlukket af The Burglars.
 6.
Kurt Andreasen skal så vidt muligt sørge for, at The Burglars får presseinterview i diverse popblade, samt i de dag-ogugeblade som bringer popstof.
 7.
Når The Burglars har været ude at spille skal John Mortensen eller dennes stedfortræder aflevere honoraret til Kurt Andreasen, hvorefter denne får 10% af beløbet. Af det resterende beløb får John Mortensen eller dennes stedfortræder et mundligt aftalt beløb til gruppen. Restbeløbet skal af Kurt Andreasen indsættes på en almindelig bankbog i Frederikssund & omegns bank.
 8.
Kurt Andreasen skal ordne al det økonomiske for The Burglars. Derfor er det kun Kurt Andreasen, som kan høre på den i punkt 7 omtalte bankbog. Kurt Andreasen skal sørge for at regninger m.v. bliver betalt rettidigt.
 9.
Hvis et af medlemmerne i The Burglars ikke ønsker at spille i gruppen mere ophører kontraktens forpligtelser for denne.
 10.
Et eventuelt nyt medlem i The Burglars skal, før vedkommende kommer med i gruppen, underskrive at han er indforstået med de forskellige punkter, som denne kontrakt indeholder.
 11.
Denne kontrakt kan kun opheves hvis alle parter, d.v.s. alle medlemmer i The Burglars samt Kurt Andreasen, er enige om dette.
- Undertegnede er indforstået med de ovenfor 11 nævnte punkter.

Frederikssund, den 15. august 1966

Torben Nagel

John Mortensen

Preben Sørensen

Søren Christiansen

Kurt Andreasen

Peter Wilmann

The Burglars indgik den 15. august 1966 en solo-kontrakt med den jævnaldrende Kurt Andreasen, som herefter kørte gruppen meget målrettet og effektivt.
(John Mortensen)

i et vist omfang gruppens repertoire, spillestil, tøj og sceneoptræden. Han prøvede på alle måder at styre gruppen og sørge for, at der var fuld kontrol over, hvad de gjorde. Det var således også Kurt Andreasen der bestemte, at gruppen skulle melde sig til københavns-mesterskabet i 1967, hvor de vandt en af semifinalerne i Hit House. Grunden til dette var for det første, at Kurt Andreasen syntes, at der var mere PR i at melde sig i København. For det andet havde Hundestedorkesteret *The Primates* meldt sig til nord-sjællandsmesterskabet i Village Pop Club i Hillerød, og de ville være svære at komme uden om.¹¹

En tredje sandsynlig grund var Kurt Andreasens forbindelser til folkene bag Village Pop Club. Per Randløv fra Village Pop Club fortæller, at deres interesser i *Primates* var så store, at de var forudset til at vinde. Der er således ingen tvivl om, at en række af de personer, der samarbejdede om både popklubber og booking i Nordsjælland havde pæne økonomiske interesser i, at *Burglars* og *Primates* ikke skulle konkurrere hinanden ud i de indledende runder. Nu vandt *Burglars* som nævnt kun en af semifinalerne, men det ville sandelig have været noget af et hattrick, hvis de begge havde stået på scenen til DM.¹²

Den etårige kontrakt med *Burglars* blev i juli 1967 genforhandlet til en treårig. Provisionen blev hævet til 15 pct. og aftalt til 20, såfremt gruppens månedlige indtægt oversteg 7.500 kr. Samtidig overgik regnskabsføringen til bassistens far, Børge Sørensen, og gennem de delvis bevarede regnskaber og spilleopgørelser er det muligt at følge gruppen gennem næsten to år.¹³

Burglars blev aldrig en rigtig topgruppe. De var populære og særdeles velspillende, og i januar 1968 indspillede de en plade, der blev pænt modtaget, men heller ikke mere. De havde ganske mange arrangementer i prisklassen 75-300 kr. i 1966, hvorefter de steg til

250-500 kr., som det fremgår af Kurt Andreasens spilleplaner og opgørelser.

Fra september 1966 til nytårsaften havde gruppen 17 job, som de fik i alt 2.675 kr. for. Transportudgifterne var på 757 kr., og de resterende 1.918 kr. blev sat ind på bankbogen, efter hver af gruppens medlemmer havde fået lommepege. I januar 1967 dannede gruppen et registreret selskab, som korresponderede en del med ligningskommissionen i Frederikssund. Gruppen førte nu et egentligt regnskab, hvor alt fra frimærker, fortæring og lommepege til indkøb og afskrivning på anlæg blev påført.

Af regnskabet for 1968 kan man læse, at gruppen tjente i alt 38.885 kr., og at udgifterne var 27.146,10 kr. inkl. 10 kr. i lommepege pr. mand ved hver af de 65 arrangementer, de havde haft. Da afskrivningen på instrumenterne androg 12.405 kr. »vil [det] med andre ord sige at for så vidt skattevæsenet godtager regnskabet er der ikke noget at betale skat af i år«, skrev Børge Sørensen til gruppen.

Kurt Andreasen fik 5.874,50 kr. i provision som manager, og hans Show Production, der havde formidlet nogle job til gruppen, står opgjort til 482,50 kr. på udgiftsiden af regnskabet. Det var faktisk en del penge den gang.

I 1969 opsagde *Burglars* i utide kontrakten med Kurt Andreasen, da de ville prøve at køre det selv. De syntes, at det var for dyrt med aftalen. Kurt Andreasen fortæller, at »økonomisk fik jeg ikke noget ud af det ... *Burglars* gav en lille smule, men der var mange udgifter ... Jeg kan ikke huske, hvordan samarbejdet med *Burglars* stoppede ... Jeg kan forestille mig, at der skete det klassiske, specielt da jeg havde den rolle, som jeg havde, hvor jeg bestemte meget, at hvis der ikke kommer så mange job mere, så er det også min skyld. Sådan er det. Det er altid træneren, der bliver fyret. Det blev jo trænge tider i 1968-69, og de er nok blevet sure.«¹⁴

Idealister og smarte pengefolk

Set i et historisk perspektiv var *Burglars* det mest professionelt drevne orkester i Nordsjælland i 60'erne. Der var andre grupper, *Stoke Sect* og *Primates*, der tjente mere, men begge grupper ville have fået mere ud af deres karriere, såfremt deres managere havde kørt dem bedre – og de havde accepteret det.

Op til 1965-66 var der som nævnt relativt få managere og bookingbureauer i Nordsjælland, men med eksplosionen af grupper fra midten af årtiet myldrede både idealistiske og smarte pengemænd frem fra alle kroge for at få deres bid af kagen.

Gert Brask fra *The Mocking Birds* fortæller: »Vi havde helt sikker det problem, at vi skulle have haft en ordentlig manager. En der kunne gøre noget for os. Det kørte på et fjottet niveau med det orkester ... På et tidspunkt havde vi en manager, Egon Olsen. Han var en mærkværdig mand. 'Jeg vil banke jer op på tre måneder', sagde han. Men så stak han bare af med penge og alt andet ... Han kom fra Odense, og påstod, at han havde banket Baronets op. Han boede på nas hos en dame i Helsingør, der havde en pige, der gerne ville være sangerinde, Irene Milland. Men det endte med, at han stak af med smykker og penge, og så var der ingen,

der så ham mere ... Det sidste man hørte til ham var, at han var kommet i pornobranchen.«¹⁵

The Golden Strings fra Hillerød samarbejdede gennem næsten et år med Egon Olsen, og de fik sangerinden Irene Milland med som fast sangerinde. Det gik godt gennem nogen tid, men efter en mislykket Jyllandstur afbrød de samarbejdet. Også andre af de nordsjællandske grupper fik nogle rigtig dårlige oplevelser i kløerne på Egon Olsen.¹⁶

Der er altid en tendens til, at det er de dårlige oplevelser og historier der huskes. Det vil imidlertid være uretfærdigt, for der var rigtig mange entusiastiske unge mennesker, der med større eller mindre held forsøgte sig med bookingvirksomhed og som arrangører. Med stor idealisme fik de som Jan Degner trykt visitkort og kontrakter, og med dem under armen lykkedes det også for flere at få gang i en lille virksomhed, som det fremgår af oversigten bag i bogen. Lukrativt var det ikke, men det betød meget for orkestrene, at der var nogen, der for 10-15 pct. i provision gjorde noget for at sælge dem.

I kapitlet »Musikernes rødder« er der en beskrivelse af, hvilke sociale lag musikere kom fra. Undersøgelsen af managervirksomheden og bookingbureauerne er ikke gennemført så systematisk og bredt, som undersøgel-

1711 8/3 DEN 19 69

DAGS DATO MODTAGET AF

Alsgårup Ungdomsklubben

FOR REGNING Musik

375,00 DEN SUM

Arbejdende syvte fem

HVORFOR HERVED KVITTERES

Jane Sørensen Tim Bak Madsen

biltek nr. 1017

Det var ikke videre lukrativt at spille i ungdomsklubberne. Med et honorar på 375 kr. blev det ikke til meget hver enkelt medlem i Crasch, når transportudgifterne var trukket fra. (Tim Bak Madsen)

sen af musikerne og grupperne. Men trods det ses den klare tendens, at der blandt de unge der drev booking- og manager-virksomhed, var en overvægt af unge fra enten middelklassen eller med forældre, der var selvstændig erhvervsdrivende. Det var i mange tilfælde unge, der hjemmefra var vant til forretningsverdenen, og naturligvis selv havde både interesse og talent for forretning.

De fleste af de unge managere har da også i dag begge ben solidt plantet som ledere af større virksomheder, i liberale erhverv eller er selvstændige.¹⁷

Mange tjente lidt og få meget

I flere af de bevarede scrapbøger er der lister med opgørelser over, hvad grupperne fik for at spille. Typisk fik de mindre grupper mellem 150 og 300 kr. for en aften, mens *Stoke Sect* og *Primates* toppede med henholdsvis 1.900 og 1.500 kr. for et enkelt arrangement eller en koncert. Men normalt lå honoraret for disse store grupper på mellem 500 og 1.000 kr.¹⁸

I Jan Stephans scrapbog kan man se, at *Stoke Sect* i 1966 tjente 84.500 kr., og hertil er der flere arrangementer, hvor beløbet ikke er opgivet. Indtægterne fortsatte på samme niveau i den tid, vi gennem Jan Stephans optegnelser kan følge gruppen i 1967. Det var mange penge, selvom der skal fratrækkes transport, provision til bookingbureauer og forplejning.¹⁹

Primates havde som *Stoke Sect* også kontrakt med Bendix Music, og af de bevarede kontrakter fremgår, at gruppen i 1967 tjente 48.150 kr. inkl. de 5.000 kr., de fik for at optræde i 10 byer under Børge Bus-turnéen i marts 1967. Også i dette regnskab er der enkelte uklare poster, f.eks. når gruppen spillede på provision af antal solgte billetter.²⁰

I den anden ende af skalaen er der bevarede optegnelser fra f.eks. *The Mocking Birds* og *New Facts*.

The Mocking Birds var et relativt nyt orkester i 1965. Deres honorarer var normalt på mellem 125 og 300 kr. med 450 kr. som det højeste. De tjente i løbet af året 6.235 kr.,

The Ashtrays deler aftenens indtægter. Fra venstre Henrik Berth, Kim Tjellesen, Henrik Bengtssen og Carsten Christiansen. Fotografiet er fra 1969.

hvilket knapt var nok til at betale deres nye sanganlæg, en Eccoking og to sangsøjler til 6.500 kr. Endvidere havde de også købt nye forstærkere og guitarer. Gruppen spillede lystigt videre i 1966 og 67, men honorarerne steg ikke af det.²¹

New Facts fra Jægerspris har bevaret opgørelser over deres indtægter fra januar 1967 til midten af 1970. Honorarerne lå i 1967 på mellem 50 og 300 kr. med en afstikker på 500 kr. for at spille i Slingerup. I 1968 lå honorarerne normalt mellem 150 og 250 kr., mens de steg til mellem 300 og 450 kr. i 1969. Gruppen tjente i 1967 4.970 kr. ved 28 arrangementer, hvor der mangler opgivelser af indtægter ved de otte. I 1969 spillede gruppen 32 gange, og de tjente 7.380 kr.²²

Der var ingen, der spillede for pengenes skyld, men selv det at komme hjem med 50 kr. fra et arrangement var i 1966 meget pænt. Men man skulle have penge med hjemmefra, hvis man ville forny udstyret.

Gert Brask beretter, at guitaristerne i *The Mocking Birds* i starten købte ens Klira-guitarer. »Kaj og jeg købte en halvakustisk ... Derefter købte jeg en fattigmandsfender, en rød lakeret Höfner, som Kaj overtog, da jeg købte min Stratocaster i foråret 65. Det var min gamle drøm, der gik i opfyldelse ... Vi havde først Dynacord-forstærkere, og så købte jeg

en Vox AC30 topboost ... Efterhånden fik de andre også Vox. Også AC30, men ikke top boost ... Jørgen havde først en stor Dynacord baskasse, og så fik han et kæmpe Max-kabinet, som han købte af en af de andre orkestre, der holdt op ... Han fik også en Fenderbas på et tidspunkt, og Kaj købte en Fender Mustang ... Sanganlægget var Dynacord hele vejen igennem. En Eccoking, som den hed og to højttalere. Det var ikke særligt godt, helt latterligt når man sammenligner med, hvad man har af anlæg i dag.«²³

Gert Brask fortæller samstemmende med andre af de interviewede musikere, at gruppen »splejsede til sanganlægget, men det andet udstyr var individuelle køb ... Vi købte på afbetaling, og betalte troligt af gang på gang ... Min Fender kostede 2.400 med renter ... Jeg lånte til udbetalingen af Kaj, for jeg havde ikke pengene. Fenderen betalte jeg af på over et halvt års tid, da jeg arbejdede på en fabrik ... Vi tog også job i sommerferien.«

En Fender Stratocaster var en voldsom udskrivning i 1965, og en Höfner-guitar kunne fås fra lige under 800. Der var billigere guitarer på markedet, ligesom både forstærkere og højttalere kunne købes i forskellige prislag. Orkestrenes forskellige overvejelser om indkøb og egne snedkerier af højttalerkabinetter er omtalt andetsteds i bogen, og beretningerne viser, at der naturligvis var stor prestige i, hvilket udstyr man spillede på.

<i>Ashtrays</i> totalindtægter ved optræden	
1965	181 kr.
1966	2.271 kr.
1967	4.730 kr.
1968	9.820 kr.
Transportudgifterne er ikke trukket ud	

The Ashtrays fra Humlebæk er en af de grupper, der har bevaret en oversigt over deres indtægter fra 1965 til 1968.

Popklubber, klubliv og fans

Nordsjællands popklubber holder nu sommerferie indtil september. Klubberne kan i hovedtrækkene berette om en tilfredsstillende sæson, som nu er gået uden uheld af nogen art.

Medlemstallet er steget i alle klubber. Det nærmer sig sammenlagt til små fem tusinde medlemmer. Antallet af besøgende har svinget meget, med laveste og højeste gennemsnit var på henholdsvis 400 og 800. Samtlige klubber har en solid kassebeholdning ... Kvalitetsmæssig har der ikke været de store huller. Enkelte gange har man haft kontrakter med de bedste orkestre på markedet. Sæsonen 1966 har i alle tilfælde budt på større navne end tidligere. Naturligvis holder man ikke ferie uden at forberede sig på den kommende sæson ... [og] behovet for kvalitet er vokset.

Frederiksborg Amts Avis, 3. juni 1967

Ungdomsklubberne

Som omtalt var det primært i ungdomsklubberne, de unge mødtes og hørte musik med de lokale grupper. Klubberne gav de helt uprøvede grupper muligheder for både at øve og spille, og de fleste af de interviewede musikere beretter, at ungdomsklubberne betød meget for dem og deres gruppe.

Der eksisterer kun materiale, der belyser nogle enkelte ungdomsklubbers betydning for udviklingen af den tidligste pigtrådsmusik i Nordsjælland, men det fremgår af de indsamlede interview, at der blev spillet pigtrådsmusik live i en del klubber fra starten af 60'erne.

Ungdomsklubben i Helsingør var meget central og et kraftcenter for udviklingen af musikken i området, og pigtrådsgruppen *The Stampers* og lidt senere *The Scheltowns* både

øvede i klubben, og spillede ofte til klubbens baller.

Yngve Abrahamsson fortæller, at *The Stampers* »øvede i Nygade, hvor klubben startede. Det var her Verner Bak Madsen startede som leder ... Så rykkede vi ud i Højbjerg [i november 1964] ... Det var på det tidspunkt, at det virkelig begyndte at blomstre. Her var større forhold, og der var også en scene ... Vi fik lov til at komme der i weekenden, hvor vi lånte nøglen hos Verner. Det var vores faste øvelokale, og vi var stort set husorkestre i alle de år, vi eksisterede, og vi spillede også til alle festerne.«¹

Helsingør Show-Men spillede også flere gange i klubben efter de var begyndt at spille pigtrådsmusik i slutningen af 1961, men de kom aldrig til at fungere som et egentligt

*Ungdomsklubben i Højbjerg ved Helsingør var midtpunktet for udviklingen af den lokale musik. Her har klubben dog besøgt af en udenbys gruppe, The Shakespeares, fra Hillerød i 1965.
(Tommy Seier)*

kluborkester, da de groft sagt ikke behøvede klubben som springbræt til en karriere.

I Helsingør var ungdomsklubben Vestergården et af de første steder, der åbnede dørene og stillede lokaler til rådighed for at grupperne kunne øve. De forskellige grupper spillede også til klubbens fester, men det blev hurtigt ungdomsskoleklubben på Gurvej, der blev det foretrukne spillested for både nye og erfarne grupper. Her kunne de dog ikke øve, men det var attraktivt at spille i klubben.

I landsforeningen Ungdomsringens blad »Ungdom og fritid« omtales ungdomsklubbernes aktiviteter på musikområdet jævnlige. »Adskillige ungdomsklubber har i årenes løb gjort en stor indsats for amatørorkestrene ... Ungdomsklubberne har først og fremmest hjulpet disse unge ved at stille lokaler til rådighed [og] enkelte klubber har taget et større skridt, ved at anskaffe instrumenter, som klubbens unge kunne låne. De unge betalte så tilbage ved at være 'husorkester' til klubbens egne fester.«²

Artiklen nævner endvidere, at de klubber, der ikke havde eget orkester ligefrem stod i

kø for at sikre sig de andre klubbers orkestre, hvilket prægede honorarernes størrelse, og skabte problemer for en del klubber. Drøftelserne af orkestrenes honorarer førte til, at Ungdomsringen fra 1963 oprettede et idékartotek over »husorkester«. Betingelsen for, at orkesteret kunne blive optaget i kartoteket var, at orkesteret var tilknyttet en ungdomsklub, samt at orkesteret højst fik 50 kr. pr. mand – og maksimalt 300 kr. for det samlede orkester – i honorar. Man havde allerede fra foråret 1963 en del københavnske orkestre i kartoteket, og arbejdede på også at få provinsorkestrene ind i det.

I november 1963 blev Hillerød Ungdomsklub, Tikøb Ungdomsskoleklub i Espergærde, Gilleleje Ungdomsskoleklub samt Helsingør Fritidsklub tilmeldt landsforeningen, og indgik samtidig i idékartoteket. Kartoteket blev hele tiden udvidet, og i januar 1964 kom Fredagsklubben i Fredensborg, Onsdagsklubben i Helsingør, Frederikssund Kommunes Ungdomsskoleklub samt Nivå Ungdomsskole ligeledes ind i Ungdomsringen, og orkesterlisten blev med tiden meget lang. Ungdomsringen afholdt i 1965 et DM med

over 200 kluborkestre, hvor også flere af de nordsjællandske grupper deltog.

Ungdomsskoleinspektør Arne Hedegaard fortæller, at Tikøb Kommunes Ungdomsskole i 1964 indrettede et rum på Mørdrupskolen i Espergærde som danselokale. Det blev kaldt »det røde gulv ... [for] gulvet var rødt, og vi indrettede det med scene. Vi måtte nemlig ikke danse for meget i mødelokalet af hensyn til den fine linoleumsbelægning og væggene. Men nu fik klubben nye faciliteter og et nyt opsving – noget politikerne ikke var vildt begejstrede for. Det var jo noget med nogle drenge, der jagtede pigerne.«³

»Min første og største erindring er et kæmpe skilt med vores navn: The Blue Stars, som en klubmedarbejder havde fremstillet og hængt op i lokalet«, fortæller Poul Sørensen om klubben på det røde gulv, hvor hans gruppe var meget populære gennem nogle år. »Dansen gik lystigt, og jeg mindes, at Arne Hedegaard og i øvrigt også de unge altid efterlyste melodien 'From a Window', der oprindeligt var indspillet af Billy J. Kramer. Det var god og gedigen popmusik, vi leverede.«

»Den aller sidste gang vi spillede på ungdomsskolen ... var torsdag den 13. april [1967], da vi spillede til en klubaften på det røde gulv ... Ungdomsskolen er det sted, hvor vi blev født, og hvor vi i begyndelsen øvede og det sted hvor vi har spillet flest gange. Uden ungdomsskolen havde *The Mocking Birds* sikkert ikke eksisteret, da jeg mødte Jørgen der, og desuden stødte på den gamle bekendt Kaj deroppe. Men bortset fra al det filosofi gik aftenen godt (Ashtrays sagde det i hvert fald) og vi tjente de sædvanlige 150,- kr. for den sædvanlige 1½ time«, har Gert Brask skrevet i sin dagbog.⁴

Grupperne fik som antydnet ikke ret meget for at spille i ungdomsklubberne, og op gennem 60'erne omtales orkestrenes honorarer jævnlige i »Ungdom og fritid«, og flere indlæg viser, at klublederne gjorde en del for at presse prisen.

Karneval på ungdomsskolen i Espergærde i februar 1965. The Blue Stars spiller op til dans. (Espergærde Ungdomsskole)

»I februar modtog klubberne en orkesterliste fra Ungdomsringen, der viste, at ungdomsklubberne ødelægger det for – ungdomsklubberne ved, at så mange klubber betaler alt for høje priser i orkesterhonorarer. Ungdomsringen var selv dengang inde på, at priserne skulle trykkes ... Det med at trykke prisen, har man helt glemt. Den nu udsendte liste [marts 1968] gør blot opmærksom på, hvad orkesteret hedder, hvordan man får fat i dem, og hvad de koster. Hvor mange klubber kan egentlig betale de tårnhøje priser? Vist

ikke ret mange, og så er det faktisk at gøre nar af de klubber, der forsøger at få det hele til at gå rundt uden at belaste stat, kommune og de unge selv ...

Og det er lidt af en parodi, når man tænker på, at med lidt enighed behøvede man overhovedet ikke at betale så meget. Nægtede vi alle det, skulle de forskellige orkesterledere nok komme og spørge, hvad vi vil give. De forskellige pigtrådsorkestre kan nemlig slet ikke undvære ungdomsklubberne. Det ville blive meget svært for dem at blive kendt, at få et navn, hvis ikke de kunne komme til at spille i ungdomsklubberne.« Klublederen konkluderede i artiklen, at det normale honorar på hverdage i deres klub var 60 kr. for hele orkesteret inkl. transport, og på festdage 200 kr. alt inkl.⁵

Undersøgelsen viser, at pigtrådsmusikken startede i de mindre ungdomsklubber, og at ungdomsskolerne i løbet af nogle år etablerede klubber, som både holdt ugentlige baller samt store fester for ungdomsskolens elever. Gruppernes storhedstid i ungdomsklubberne var årene 1964-68, men også efter 1968 var der en del levende musik i klubberne veksellende med diskotekmusik.

»Vi gik så i gang i 1967-68, men det kom aldrig til at hænge rigtigt sammen«, beretter Tim Bak Madsen om starten på hans gruppe *Coulours* i Helsingør. »Noget af det, der generelt genererede denne fantastiske aktivitet omkring musik, var Verners [Bak Madsens] åbning for, at vi kunne øve i klubben, men også, at vi blev sat på nogle arrangementer. Der var dengang noget der hed Cirkus Højbjerg, og der var hele tiden nogen mål. Vi skulle optræde i Cirkus Højbjerg om to måneder, og så øvede man jo lørdag, søndag og hver aften. Og vi blev hjulpet af klubben til også at låne deres forstærkere og det var en væsentlig omdrejning til alt det her, for det var rasende dyrt. Da vi investerede i vores første Geloso-forstærker til 735 kr., var det en formue for os, der gik i skole. Det

lader sig kun gøre fordi vi havde så stor opbakning både mentalt og materielt.«⁶ Musikkerne i *Coulours* var bare 13-14 år, da de startede gruppen.

Ungdomsklubberne var for de 14 til 18-årige, og selvom klubberne til de store fester, hvor de unge måtte betale for at komme ind, præsenterede de lidt større grupper, var det langt overvejende de små lokale grupper der spillede til festerne.

Kvantitativt var det ungdomsklubberne, der præsenterede langt de fleste orkestre op gennem 60'erne, og det var også der hovedparten af de unge hørte pigtråds- og beatmusik. Ungdomsklubberne havde åbent én eller flere aftener om ugen, og klublivet foregik under kontrollerede former. Da klubberne lukkede kl. 22, kom der et bredt udsnit af ungdommen – piger og drenge – i dem. De større klubber under ungdomsskolerne havde bustransport til af fra ungdomsskolen og klubben, så de unges forældre kunne være sikre på, at deres poter kom hjem til tiden.

Idrætsforeningerne på pletten

Skulle de unge høre de lidt bedre grupper måtte de tage til bal i idrætsforeningerne eller i popklubberne, der op gennem årtiet præsenterede et utroligt flot udvalg af de største og bedste danske- og udenlandske grupper.

Ved gennemgangen af de nordsjællandske aviser har det ikke været muligt af få overblik over de første års udbud af pigtrådsmusik. Udbuddet var særdeles begrænset og annoncerne få, men det vides fra interviewundersøgelsen, at det var idrætsforeningerne, der overvejende stod for de offentlige arrangementer i Nordsjælland.

I Helsingør var det således også idrætsforeningerne, der fra 1963-64 satte ballerne i system og skabte nærmest et monopol. Men indbyrdes var konkurrencen så voldsom, at der opstod en plakatkrig, hvor de enkelte arrangører klæbede hinandens plakater over.

»Ærlig talt, d'herrer forretningsformænd og

balarrangører, hvad med lidt samarbejde? Det er jo helt ved siden af at holde to baller den samme lørdag aften. Nu gik det ud over HFC i lørdags, for The Blue Stars samlede ca. 500 mennesker i Strien, men næste gang er det måske HIF, der får en bet«, skrev Helsingør Dagblad den 27. august 1965, og pennen blev skærpet nogle uger efter.

»Mon ikke den forløbne weekend én gang for alle har fastslået, at det ikke kan lade sig gøre at holde to baller på samme tid? Lørdag brændte Heat House fingrene ved at lade Firestones spille samtidig med, at Poul and The Strangers og The Immortals spillede i Strien. Heat House havde vel 60-70 mennesker, mens der var over 400 i Strien. Og historien gentog sig om søndagen, hvor det var Poptimes, der løb af med den lange ende og ca. 600 mennesker i Folkets Hus, hvor Rocking Ghost og Bootjacks spillede, mens Havbadet med Sir Henry and His Butlers stod med håret ned af nakken, og næsten ingen mennesker. Det ender med, at folk bliver overfodret med pigtråd.«⁷

I sommeren 1965 blev der holdt »Ophelia Grand Prix« i Helsingør. Initiativet kom fra herrerekviperingshandler Jørgen Lønning, og målet var af skaffe penge til HIF's fodbold ungdomsafdeling. 60 orkestre ønskede at være med, men der blev kun plads til 11, »5 lokale og 6 udenbys«. Konkurrencen blev en stor økonomisk succes, og lignende arrangementer fulgte i de kommende år.

I Frederiksværk var det brydeklubben Heros, der helt dominerede det offentlige pigtrådsliv, og i Helsingør gik idrætsforeningernes ungdomsafdelinger efter den udmarvende konkurrence sammen om at afholde Pop Time søndag eftermiddag fra kl. 15.30-19.00.⁸

Pop Time blev enten holdt i Folkets Hus eller i Industriforeningen, hvor idrætsforeningerne også holdt lørdagsballer med noget større grupper end dem, man præsenterede til Pop Time.

The Strangers fra Helsingør dannede i 1965 deres egen fanklub, der stod for flere store baller med gruppen. På fotografiet ses gruppen i deres nyindkøbte guldlaméjakker i slutningen af 1964. (Mona Svendsen)

»Langt nede af gaden høres en buldren, blandet med råb og skrig, Det er Pop-time ... I det øjeblik man træder ind i Folkets Hus overvældes man af en infernalsk larm, og trommehinderne er ved at sprænges. Metaliske klange skærer sig gennem marv og ben, og man føler sig hensat til B&W ... Der danses med hele kroppen ... [og] på scenen – samme scene Osvald Helmuth engang sang sine viser – udfolder unge mennesker stor energi med at frembringe de forjættede toner, der er så populære blandt unge ... Kroppene vrider sig, som var de sat sammen af kuglelejer, og pigernes kjoler fejer gulvet rent. I øvrigt er ikke alle i kjole, påklædningen er ganske utraditionel, og det er faktisk kun de helt små piger, der føler trang til at vise deres nye kjoler ... Teenagerne møder op i lange bukser og skjorte. Det er beat ... Den dominerende påklædning hos drenge er nappa-vest, ålestramme bukser og højhælede sko med

HAK - IK SPORT - HIF ATLETIK

PRÆSENTERER

lørdag den 20. novbr. kl 20—1 i Folkets Hus

KØBENHAVNSMESTRENE

THE CLIDOWS

Husk! Det er i FOLKETS HUS! Billetpri: 6,00 kr.

pop-time

præsenterer søndag kl. 14—18.30 i Folkets Hus

3 ORKESTRE

THE MOCKING BIRDS

PAUL AND THE STRANGERS

BYENS NYESTE:

LIVINGSTONES m/ ROBIN

Ens pris for alle: 2,- kr.! Husk medlemskort!

medley
pop
club

GANLØSE KRO

Åben kl. 20—01

Lørdag
THE RATTLES

Verdenssenation fra
Liverpool
PIGEPIOTRÅDSORKESTRET
THE LIVERBIRDS

Sted, hvor de unge mødes
— i påken!

NORDKYSTENS
PLACE PIGALLE

Liseleje Strandhotel
1 dag, lørdag, efter

**The Rocky Moun-
tains**

fra kl. 19.30
Entré kr. 2,00

COOL CAT CLUB

PÅ BLOVSTROD KRO

Lørdag den 18. november kl. 19.30—M POP-BAL med underholdning
af specialiteter

OS

The Euclid Phlomm Chorales

Kun adgang for medlemmer. Medlemskab hos Jørgen hos Elna Rasmussen,
Hovedgade 41, Birkedal, 1400 København Ø. Entré kr. 6,00. Kontingent
kr. 6,00.

BØRNEVENNEN

De populære orkestre

The Strangers og The Mocking Birds

spiller til alle tiders popbal

i Industriforeningen lørdag d. 27. nov.
fra kl. 20—?

Pris 6,00 kr.

HUSK MEDLEMSKORT!

Nye medlemmer tegnes hos Kaj Rasmussen, Hestemølle-
stræde 6. Bestyrelsen.

BUREAU OF ENTERTAINMENT

præsenterer

Danmarks bedste og populæreste popgruppe

The Hitmakers

samt det kendte nordsjællandske orkester

The Ashtrays

lørdag den 30. juli 1966 kl. 19.30 til 24.00 på

Grand Hotel - Frederiksværk

FJORDKROEN - den skønne udsigt

go - ØLsted - now

Danmarks første
FLOWER POWER DISKOTEK

åben hver aften

Go-Go-Girls

»Live« New Facts

NYT - SMARTERE - BEDST

**GIRAF
CLUB**

*Der var rigeligt med muligheder
for de unge, der ønskede at høre
pigtrådsmusik i midten af 60'erne.*

Sven Manfeldt
Danseinstitut

afholder

kæmpe POP bal
på Ganløse Kro

Entré kr. 5,00

Søndag
16. aug. kl. 20

De lige hjemvædre fra Tyskland
the Caretakers
og sanger

Poul
Harvy

LIBERAL UNGDOM
præsenterer

MICK WALKER
SET

SWEET MUSIC
PÅ

Jægerspris Slotakro
Lørdag d. 27. novbr. kl. 20
LIBERAL UNGDOM

Drop in

præsenterer

Danmarks bedste og populæreste popgruppe

The Hitmakers

samt det nye danske toporkester

The Blackpools

lørdag den 30. juli 1966 kl. 21,00 til 02,00 på

Bondegården - Hornbæk

Drop in

VILLAGE
pop Hotel København Hillerød **CLUB**
å Hotel København Hillerød i aften kl. 19-1
LOLLIPOPS
HITMAKERS
PRIMATES
STOKE-SECT
KUN FOR MEDLEMMER M. PARØRENDE
ENTRÉ: Kun kr. 10 incl. gratis „BØRGE“

CIRCLE CLUB

Lørdag den 26. november kl. 19.30. - Gl. Høsteholm, Birkedal.

SHAKERS
RESPECTS
COKE

Entré kr. 4. - Nyt medlemskort kr. 2.

POP-SIDE

HOTEL TISVILDELEJE

LØRDAG DEN 30. JULI KL. 20

SHOUTS

KUN FOR MEDLEMMER MED PARØRENDE

SOHO POP CLUB

Lørdag den 19. november kl. 20-1

RED SQUARES

samt

FOUR SOME

HØRSHOLM KINO

Medlemskort fås på telefon (01) 86 51 10

store spænder. Frisuren er flot svunget, og tilsyneladende er Beatleshår allerede gået af mode ... Når man har svedt, shaket og twistet i et par timer, er det hele forbi. Stilheden er næsten brutal, da orkesteret holder op ...»⁹

Det var *The Lockings*, der spillede den eftermiddag, Helsingør Dagblad var på besøg i Folkets Hus. Entréen var 4 kr., og HAK's formand Børge Olsen overvågede, at alt gik rigtigt til, efter at de 300 piger og drenge var sluppet ind i festsalen.

Idrætsforeningerne og brydeklubben var så store og magtfulde i Helsingør og i Frederiksværk, at de popklubber andre forsøgte at stable på benene, ret hurtigt måtte dreje nøglen om. Af debatten i Helsingør Dagblad fremgår, at flere skumlede over, at HAK, IK sport og HIF's atletikafdeling skulle tjene penge på den måde. De mente, at det var i strid med sportens ånd. Idrætsforeningerne forklarede deres initiativer med, at man skulle skaffe midler til sportsrejser for lokale idrætsfolk, samt at man havde stor succes med arrangementerne søndag eftermiddag, da det var et godt tidspunkt for den yngste del af popgenerationen. Gennemsnitsalderen var rent faktisk 16-17 år, og mange kom desuden fra Sverige.¹⁰

Det er i dag ikke muligt at klarlægge, hvilke aftaler der blev indgået mellem idrætsforeningerne og ejerne af de store hoteller eller teatersale for at holde andre initiativtagere ude. I idrætsforeningernes bestyrelser sad ganske magtfulde og indflydelsesrige mænd der nok forstod, hvordan en god forretning skulle drives. Både i Frederiksværk og i Helsingør tegner der sig en kontur af, at de initiativer, der på trods af idrætsforeningernes monopol fik fodfæste, overlevede på baggrund af en gensidig »aftale« om at dele det marked, der i 1965-68 var ganske lukrativt.¹¹

Popklubberne

»Pludselig en dag befandt jeg mig til et eller andet gigantisk pigtrådsbal i Gørløse Forsamlingshus, hvor fætter [Niels Jørgen Bøjgaard]

havde hyret hele hytten. Der var en afsindig dårlig akustik. Det rungede og skrattede og det var overhovedet ikke til at få ørenlyd. Ingen kunne tale med hinanden, men der blev solgt sodavand og han tjente en masse penge, og vi havde det skide skægt«, fortæller Stig Coldbjørn om hans første besøg i Village Pop Club.¹²

»Det kan lyde mærkeligt, men det var lige som at opleve verdenen der i Gørløse Forsamlingshus. Der kom de fra Skævinge og fra Slangerup. Der skete mere i Gørløse Forsamlingshus end der skete i Slangerup, når det kom til stykket. Og så var det også nemt at komme til Gørløse også fra Hillerød og andre steder. De kom fra hele Nordsjælland. Jeg kan ikke huske, hvem der spillede, men det larmede og det var herligt.«

Op gennem 1960'erne var der utroligt mange mindre, større og store popklubber overalt i Nordsjælland. De fleste fik en kort levetid, nogle blev kun startet for at opfylde et umiddelbart behov, f.eks. i sommermånederne i badebyer som Hornbæk og Tisvildeleje. Kun få af popklubberne blev drevet komercielt og professionelt gennem flere år.

»Det var en lille smule frækt at komme i sådan en popklub«, fortæller Stig Coldbjørn videre. »Fordi det var bestemt ikke alle i forældregenerationen der syntes, at det var noget særligt, og de mente heller ikke, at det var pæne steder ... Vores forældre var betænkelige. Sikkert fordi de havde på fornemmelsen, at der blev solgt øl. Også lidt frækt fordi musikken var så anderledes. Vi syntes, at vi gjorde noget, vi ikke havde gjort før. Vi havde noget, som vores forældre ikke havde, og det skulle de ikke blande sig i ... På den måde kunne jeg skille mig ud fra mine forældre på en pæn og positiv måde uden at skabe konfrontation. Det havde jeg ikke brug for. Jeg havde et godt forhold til mine forældre ... men jeg ville jo godt have noget, der blev oplevet som noget at mit eget. Vi brugte jo ikke udtryk som ungdomskultur, men det var det.

POLITIMESTEREN

HILLERØD

TLF. (03) 26 10 48

GIRO 8890

Hillerød, den 29/2.1968

J. nr. _____
Bedes anført i svarskrivelse

Det skal herved meddeles, at der ved Village Pop Clubs foreningsarrangementer ikke må udskænkes stærke drikke.

Samtidig indskræpes, at adgangskontrollen skal være effektiv, således at kun medlemmer med gyldigt medlemskort samt deres pårørende må deltage i ballet.

Medlemsprotokollen skal være til stede ved arrangementet.

Afsender
Per Randsløv Petersen

Rob. Berthelsen
politiassistent

Village Pop Club,
v/formanden hr. Per Randsløv Petersen,
Skovkrogen 17,
3450, Lillerød
pr. Allerød.

Village Pop Club fik flere påtaler fra politiet i Hillerød gennem de år, den eksisterede. (Village Pop Clubs arkiv/Per Randsløv)

12-1 A

Det har til alle tider været vigtigt, at man som ung oplever, at man har noget sammen, der adskiller sig fra forældrene«, siger Stig Coldbjørn, der også fortæller, at han gik til de første pigtrådsballer »i sidste skrig med spidse sko, der var sorte og polerede, så man kunne spejle sig i dem, og ... jeg havde købt nogle sorte bukser, der var afsindig dyre, med

nogle gule nister i. Hvis man mødte op med dem på i klassen, så blev det diskuteret, for det var lige til grænsen.«¹³

Den første popklub, som undersøgelsen har afdækket, er Lazy River Pop klub i Hillerød, der blev etableret i starten af 1964. Det er uklart, hvem der stod bag klubben, men sandsynligvis udspang den fra det meget levende

jazzmiljø i byen. Klubben må have haft ganske gode kontakter til det etablerede musikliv, for den 12. maj 1964 stod klubben for den praktiske afvikling af arrangementet i forbindelse med Danmarks Radios optagelse af udsendelsen »Ti vi kan li«, og efter radiooptagelsen spillede *The Shouts* fra Roskilde. Popklubben blev lukket i midten af 1965 efter den bl.a. havde stået for afviklingen af nordsjællandsmesterskabet i forbindelse med kåringen af de danske Rolling Stones.¹⁴

Fra sommeren 1964 kan der konstateres mange initiativer rundt om i amtet, og mange kroejere og restauratører så en god fortjeneste i at leje ud til pigtrådsballer.

»Nytårsaften 31. december 1964 holdt jeg nytår sammen med Henrik Vestergaard Petersen fra Hillerød. Vi gik i klasse sammen på Mørks skole. Der var også Viggo Jensen, kaldet Guggo, som boede i Grønholdt. Vi blev enige om, at vi ville stifte en pop-, jazz- og klassisk klub, og med den beslutning tog vi til Fredensborg. Først tog vi ned på Søpavillionen og spurgte, om de ikke var vildt interesseret i det. Det var de ikke. Det var de heller ikke på Prinsen, hvor Fredensborg Jazz Klub holdt til. Det syntes de var nok. Vi gik også et andet sted, men der syntes de heller ikke, det var en god idé. Vi var ved at opgive, men da vi alligevel skulle ud af vejen mod Grønholdt, så kom vi forbi Asminderød Kro. Der var en ældre overtjener, han har nok været 50, men han var oldgammel, og han spurgte vi. Han var afvisende, men han gik ind til ejeren, fru Andersen, der mente, at det godt kunne lade sig gøre.«¹⁵

Jakob Skaarup fortæller videre, at »de havde en stor sal på Asminderød Kro på første sal. Vi lavede den aftale, at de stod for bajersalget, og at vi tog entré. Hvis der var noget, der blev smadret, var det os der skulle betale det. Og så ville de i øvrigt se, hvordan det spændte af. Så gik vi, Henrik, Viggo og jeg i gang med at lave popklub i Fredensborg. Jeg tror, at en af vores forældre

også blev indblandet, for vi var så unge. Jeg var kun 15 år ... [og] min mor og far lå og ventede, til vi kom hjem fra vores arrangementer. Vi lavede nogle vedtægter, og fik folk til at melde sig ind gennem annoncer i avisen. Vi førte så kartotek ... det var vist Allan Vestergaard der førte det ...

Det første arrangement var den 4. april 1965. Til det arrangerede vi Viggos storebror Anders som dørmand, og vi satte nogle annoncer i avisen. Det gik meget godt, og vi lavede et hav af arrangementer«, beretter Jakob Skaarup, der også mener, »at vi kaldte den Capital Club, fordi de andre kaldte deres Village Pop Club. Jeg var skide sur over den bondeklub.« – Den blev drevet i Gørløse af et par af hans skolekammerater fra Marie Mørks Skole.

De enkelte politikredse i Frederiksborg Amt havde hver deres måder at tackle offentlige baller på, og de var mere eller mindre strikse med, om ballerne foregik i klub-sammenhæng, eller som offentlige arrange-

**FREDERIKSVÆRK
POP-KLUB**

primoert lørdag den 7. november
kl. 19.30

of
kæmpe show

på Grand Hotel med

**Den 5. Beatle
JIMMY NICOL**

og

**The Shubducks
The Twisters
The Play Boys
The Hellions
The Heartless
Firkloerverne**

Billetpriser: 10 kr.

I november 1964 afholdt Frederiksværk Pop Klub et »kæmpe show«, og det blev en pæn succes for klubben. Som lokkemad annoncerede man med Jimmy Nicol og hans gruppe The Shubdubs, fordi han havde vikarieret for Ringe Starr.

menter. Det mest normale var, at popklubberne blev drevet som en klub med en bestyrelse, samt at det kostede fra et par kroner til fem at blive medlem af klubben. I Hillerød politikreds var man meget strikse med reglen om, at man skulle have været medlem af klubben i 24 timer før man kunne deltage i et arrangement, mens politiet andre steder ikke tog det så nøje.

Af klubbernes annoncering kan man tydeligt se, hvordan den enkelte klub forvaltede politikredsens reglement, og det fremgår flere steder »mellem linierne«, at klubben havde fået en påtale for enten at slippe unge uden medlemskort ind, eller annoncere lidt for ivrigt for det lukkede klubarrangement. I Hillerød politikreds betragtede man store avisannoncer som reklame for et offentligt arrangement, ligesom det heller ikke var tilladt klubben at sætte plakater op på offentlige steder.¹⁶

Hovedparten af popklubberne i Nordsjælland blev som Capital Pop Club drevet af unge mænd på samme alder som dem, der spillede. De blev drevet af lyst og interesse, og det har ikke kunnet konstateres, at de unge økonomisk set havde noget ud af deres arbejde. De fik deres udgifter dækket – hvis det gik godt.

I Frederiksværk afholdt Frederiksværk Pop-Klub i november 1964 et stort show med lokale grupper samt en engelsk gruppe, hvor Jimmy Nicol spillede trommer. Han var bl.a. kendt som stand in for Ringo Starr, da *The Beatles* gav koncert i København juni 1964. Det blev en stor succes for den aktive klub, men i starten af december lukkede politiet klubben, da det viste sig, at den ikke var rigtigt funderet, og blandt andet havde klubbens leder, shippingelev Erik Thomsen, givet sig selv myndighed til at fordele et eventuelt overskud. Politiet lukkede ved samme lejlighed flere andre unavnigvne klubber, som Erik Thomsen havde drevet. Erik Thomsen blev året efter medejer af Bendix Music.¹⁷

I Frederikssund lagde restauranten Bi-Lidt lokaler til mange arrangementer op gennem 60'erne, og forskellige og unge managere fra lokalområdet leverede orkestrene. Kurt Andreasen fortæller, at »vi stod som arrangører for Beat Stone Club i Frederikssund [i slutningen af 1964]. Det var ikke en egentlig popklub, men det var en række poparrangementer, som jeg stod for ... Jeg var også engang med til at lave et popblad. Et meget legendarisk popblad, for det kom kun få gange. Beat Stone News ... Jeg kan ikke huske, at medlemmerne fik det. Men det gjorde de måske, når de kom til ballerne. Jeg kan ikke huske, at vi havde en bestyrelse ... Village Pop Club og Capital Club blev kørt meget mere smart end klubben i Frederikssund. De havde fundet ud af fidusen. På et tidspunkt gav jeg slip på popklubben, og jeg tror, at Kurt Thorsen fra Slangerup kørte den videre.«¹⁸

Beat Stone Club flyttede i 1966 til Slangerup, hvor Kurt Thorsen ganske rigtigt kørte klubben videre, og den afholdt gennem et par år mange baller på Hjemmeværnsgården.

I juli 1967 havde Heat House i Helsingør to års jubilæum. Oprindeligt hed Heat House »Hit House«, men Hit House i København nedlagde forbud mod navnet, så Hit blev ændret til Heat.

Popklubben i Heat House blev formelt drevet af Helsingør Håndværkerforenings ungdomsafdeling, HHFU, men reelt af den tidligere fyrbøder Leo Petersen, der var en af byens linedansere. Leo Petersen drev klubben særdeles kontant, hvad mange af grupperne fra Helsingør stadig husker tydeligt. Byens ungdom kaldte ham for »Bisse Leo«.

I juli 1967 havde Heat House to års jubilæum med et stort modeshow og *Teenmakers* som hovednavn, og Leo Petersen fortalte til Helsingør Dagblad, »at ideen til Heat House opstod, fordi Helsingør Håndværkerforening og restauratøren syntes, at man måtte benytte den store uudnyttede balsal. Og efter min

mening var der behov for et fristed for ungdommen, hvor de kunne dyrke deres avancerede form for musik. Jeg fik så lov til at forsøge med en ungdomsafdeling ... Vi begyndte med en række fiaskoer, og i løbet af tre måneder var der et underskud på 2.000 kr. ... men jeg ville ikke give op så tidligt ... Vi fik tilladelse til at fortsætte. Og i dag må Heat House betegnes som en succes.«¹⁹

Heat House havde på det tidspunkt knap 2.000 medlemmer, og på spørgsmålet om Leo Petersens kendskab til de unge svarede han: »Ja, der tales og skrives jo meget om den slemme ungdom, vi har i dag, men det er noget sludder. Den er da hverken bedre eller dårligere, end de har været før ... I Heat House gør vi alt for at skille de eventuelle uromagere ud fra de andre gæster, men det skal indrømmes, at vi somme tider har problemer med vores venner 'från hinsidan', for de medbringer ofte 'lommelærker' – og de lader oven i købet deres piger medbringe dem i taskerne så de er svære at opdage. Vi ved at der sommetider er et forfærdeligt rod på Stengade,

men det er for det meste de unge mennesker der er nægtet adgang på grund af beruselse.«

Teen-klubber

»Det var med nogen skepsis, at Farum Kommunalbestyrelse i sommer gav den nyoprettede Farum Teen Club tilladelse til at benytte Paltholmskolens festsal til pop-baller, og for en sikkerheds skyld attachederede man den unge bestyrelse med et medlem fra kommunalbestyrelsen, da kommunen nu havde udlånt lokale til de unge. Men skepsis blev gjort til skamme«, kan man læse i Frederiksborg Amts Avis den 26. december 1964.

En Teen-Club var et af tidens nye begreber lige som mælkepop og Hit House. De unge foretrak engelske ord, så derfor blev bl.a. en klub til en club, og en ung til teenager. Farum Teen Club blev oprettet med Gladsaxe Teen Club som forbillede. Der blev i sommeren 1964 dannet en bestyrelse bestående af Leif Uhrskov, som blev formand, og Jens Freskil Madsen, Birgit Hüttemann, Ole Møller samt Ole Vandal som bestyrelsesmedlemmer. Besty-

Big Boots fra Ølstykke fik tilladelse til at låne Toftehøjskolens festsal som øvelokale, og gruppens fans fandt også vej derhen. (Steen Refnø)

relsesmedlemmerne var mellem 16 og 18 år, og var enten skoleelever eller i lære. Klubben voksede hurtigt til 600 medlemmer, og omkring 300 unge kom i klubben til de månedlige baller, der blev afholdt i anden halvdel af 1964. Farum Teen Club var således en af de første popklubber i Nordsjælland.²⁰

Klubbens nedre aldersgrænse var 14 år, og bestyrelsen fortalte, at de havde taget initiativ til klubben fordi »der ellers var så kedeligt i Farum, og fordi den kommunale ungdomsskoles ungdomsklub siger stop for unge over 18 år«. Det attachederede kommunalbestyrelsesmedlem, købmand Jørgen Henriksen, kunne fortælle, at der var en exceptionel ro i forbindelse med klubbens arrangementer, og han glædede sig over den positive udvikling.

Farum Teen Club havde i 1965 en omsætning på 15-20.000 kr., og lige ved 700 unge fornyede ved årsskiftet 1965-66 medlemskortet. Prisen for at komme ind til ballerne varierede fra 5 til 7 kr., og klubbens budget var knivskarpt, da man ofte tabte på gyngerne, hvad man vandt på karussellerne.

Ved klubbens bal i december 1965 havde man tre orkestre på plakaten; et engelsk, et

svensk og et dansk. Orkesterhonorarerne var samlet på 3.300 kr., hvortil kom KODA-afgifter, så på trods af et sodavandssalg på næsten 30 kasser måtte bestyrelsen den dag låne af kassen for at betale udgifterne, da kun 400 unge a 7 kr. deltog i festen.

I Frederiksborg Amts Avis kan man læse, at »hele raden rundt af ungdom [er] repræsenteret. Der er de langhårede i cowboybukser, røde skjorter og sorte nappa-veste, og der er mode-gentlemen i mørke jakkesæt. Der er små modedamer og små outrerede sjuskepiger. Der er de unge, der tydeligvis er mere erfarne udi omgangen med det modsatte køn, end deres forældre aner, og der er de, som er det modsatte. For eksempel de to unge fyre, hårdt påklædte, som står og ser hårde ud ved døren, så hårde, at de nøjes med at ryge cigaretter, mens de tænker på, hvordan de skal invitere hende op, som sidder der med cola'en og venter, mens fødderne danser.«²¹

Nogenlunde samtidig med opstarten af Farum Teen Club blev der etableret en Teen Club i Birkerød. Den måtte imidlertid lukke allerede efter det første arrangement på grund af ballade og optøjer.²²

Fælles for både Farum- og Birkerød Teen

*Medlemmer fra Zwinks og Ranka-Chancks fotografere i Country Side Beat Club i Søborg Forsamlingshus i 1966. Fra venstre ses Niels-Jørgen Svendsen, Verner Andersen, Bjarne Larsen, Kenneth B. Rasmussen, Peder Christi Hansen, Ib R. Andersen, Jørgen Olsen og Jens Ulrik Christensen.
(Niels-Jørgen Svendsen)*

Club var, at de fik stillet lokaler gratis til rådighed af kommunen. Denne praksis har ikke kunnet konstateres andre steder i Nordsjælland, men flere steder – bl.a. i Ølstykke – fik en af de lokale grupper tilladelse af kommunen til at bruge skolens festsal som øvelokale, og i mindre udstrækning som et uformelt samlingssted for deres unge fans når gruppen øvede.²³

I foråret 1967 involverede Birkerød Kommune sig økonomisk i forbindelse med oprettelsen af Birkerød Pop Klub. På baggrund af et par private ansøgninger om at låne Toftevangskolens store sal til popbal nedsatte kommunens ungdomsnævn et udvalg, der arbejdede videre med planerne om at etablere en kommunalt drevet popklub.

Den endelige beslutning om etablering af klubben blev taget i juni, og kommunalbestyrelsen afsatte en garantisum på 3.000 kr. »Det er en beslutning, som i øvrigt næppe er sket under indflydelse af den lille demonstration, som unge foretog grundlovsdag med banner og plakater med tekster som blandt andet 'Giv os en popklub i Birkerød – Vi er trætte af at hænge ved Bio og pølsevogn', refererede Frederiksborg Amts Avis.²⁴

Samtidig med oprettelsen af Birkerød Pop Klub var der også andre kommunalbestyrelser i Frederiksborg Amt, der drøftede mulighederne for at udlåne kommunale lokaler til klubvirksomhed. I Fredensborg blev Asminde-rødskolens festsal udlånt til et jazzarrangement, og i Helsingør behandlede byrådet positivt Liberal Ungdom og DSU's ansøgning om at oprette en popklub, som dog aldrig blev en realitet.²⁵

Kommunalbestyrelsernes positive behandling af de unges ansøgninger hang sandsynligvis sammen med et stigende pres fra ungdommen for at kommunerne måtte investere flere midler i fritidsaktiviteter udover tilskud til ungdomsklubber og ungdomsskoler. Såvel i Frederiksborg Amts Avis som i amtets øvrige dagblade er der fra midten af årtiet en

del debat og krav fra de unge om, at kommunerne måtte skaffe væresteder med mulighed for aktiviteter og musik.

»Hvorfor hænger unge mennesker altid på gadehjørner? Hvorfor er unge så usandsynlig passive over for velfærdsstaten og – undskyld mig – livets mange problemer? Og hvorfor har de unge ingen gode interesser spørger vores ældre mediterende og på mange områder såre fornuftige rådgivere ... Det er klart at unge i dag, som har så meget at vælge imellem, og som hele tiden bliver korrigeret hen i retning af at 'lære noget mere' vender ryggen til og går deres enegang. Og hvor går den hen, om jeg tør spørge? (De, kære læser, ved det. Pip, pop og jazz – ikke sandt.) Fordi vi trænger til at slappe af og hygge os med jævnaldrende ... Det og meget andet vil vi drøfte på et møde på Tibberupgård i Espergærde«, skrev initiativtageren bag »Ånden fra 65«, Niels Rex, i sin invitation til debattmøde om de unges manglende fritidsmuligheder i kommunen.²⁶

Birkerød med ca. 1.800 unge var således ikke en enlig svale, men ungdommen i Birkerød var bedre til at få deres budskaber jævnlige i avisen, og deres kamp for bl.a. en popklub kan følges gennem næsten et år.²⁷

Det kostede 5 kr. at blive medlem af Birkerød Pop Klub, og budgettet var udregnet på grundlag af et besøg på mellem 400 og 500 mennesker til hvert af de seks arrangementer, klubben planlagde for sæsonen 1967-68. Til det første arrangement i oktober 1967 spillede *Lollipop*s sammen med bl.a. de lokale *McLeans*, men trods en pæn tilgang af medlemmer kom der ikke besøgende nok til dette og de kommende arrangementer, så klubben blev lukket efter kun tre baller ved den første generalforsamling i starten af 1968. Birkerød Kommune fik ikke behov for at åbne kommunekassen, for klubben blev under protest fra de 50 fremmødte unge lukket med en kassebeholdning på 350 kr.²⁸

Som nævnt var der virkelig mange popklubber i Nordsjælland frem til 1968. Over-

sigten i slutningen af bogen er sandsynligvis ikke dækkende, da en del af klubberne var meget lokalt forankrede og kun bestod i kort tid.

Mod slutningen af årtiet begyndte selv store klubber som Village Pop Club i Hillerød at få ondt i økonomien, og faktisk lukkede alle de klubber, der havde eksisteret gennem nogle år. Som flere andre forsøgte Heat House i Helsingør sig med topløs gogo, men det var en stakket frist.

I kapitet »Flowerpower og syrerock« er de tendenser, der havde indflydelse på nedlæggelsen af popklubberne omtalt, og de skal ikke gentages her. Klublivet flyttede tilbage til ungdomsklubberne, og kun de største grupper kunne trække så mange mennesker, at store arrangementer kunne løbe rundt.

Fans og fanklubber

»Jeg forsøgte så at lave en fanklub for Stoke Sect«, fortæller Per Randløv, der gik i skole

BLIV MEDLEM AF

The only
**STOKE
SECT**
FAN CLUB

President:
PER RANDLØV PETERSEN, Skovkrogen 17, Allerød
Vicepræsident:
FRANTZ BECHER,

ALLE MEDLEMMER MODTAGER VED INDMELDELSEN :

- et medlemskort med billede.
- det sidste nye fankort.
- gruppens autografer.
- en biografi over JAN, HENRIK, KIM, BO og KRISTIAN.
- et specielt velkomstbrev fra gruppen selv.
- et skoleskema med billede.
- sidst men ikke mindst det sidste nye 12-sidede store medlemsblad stopfyldt med det sidste nye om "STOKE-SECT" samt masser af billeder.

SKRIV TIL OS OG FÅ NÆRMERE OPLYSNINGER OM KLUBBEN

HUSK SVARPORTO!.

*Opfordring til at blive medlem
i Stoke Sect Fan Club.
(Jan Stephan)*

POP-klubben

„Øresund“

HARRY ANDERSEN - HELSINGØR

THE BLUE STARS

*Medlemskort til The Blue Stars popklub
»Øresund«.*

med flere af gruppens medlemmer og var en af de unge mænd bag Village Pop Club. »Vi skelede lidt til Kurt Andreasen i Slangerup, der havde lavet Sir Henrys Fan Club. Men de var oppe i nogle budgetter og fik nogle tilskud fra bandet til at drive det. Folk fik meget mere value for money, end de gav i medlemskontingent, så det kom aldrig til at balancere. Stoke Sect havde ikke idé og fantasi til at se

det som en investering, at mennesker købte deres blade og var interesseret i gruppen.«²⁹

»Vi kom aldrig op på noget, hvor det kunne hænge sammen, og da jeg ikke kunne få Stokes til at indse, at det var en langsigtet investering, så måtte jeg ud af det. Så jeg endte med at sende alle pengene tilbage ... og tog så tabet. Det var den eneste gang, hvor jeg rigtigt kom i fedtefadet, for Orson Nielsen skrev en artikel i BT om, at der på landsplan foregik en fantastisk svindel med fanklubber, hvor folk sendte penge ind, og de ikke fik noget for det. Men jeg havde på det tidspunkt sendt folks penge tilbage, da jeg ikke kunne leve op til det, vi havde lovet.«³⁰

Flere af de store grupper havde fra starten af 60'erne en fanklub, som de unge for et beskedent beløb kunne melde sig ind i. Fra fanklubben fik de unge et medlemsblad, og de kunne købe forskellige fotos og andet med relation til gruppen. Som Per Randløv nævner, drev Kurt Andreasen fra Frederikssund Sir Henry and His Butlers' Fan Club, og den var sandsynligvis den mest professionelt drevne fanklub i landet.

*The Blue Stars over og optræder for deres fans i popklubben »Øresund« under Dampvaskeriet Øresund i Helsingør 1965.
(Poul Sørensen)*

Med udbredelsen af pigtråds- og beatmusikken fik kammerater omkring flere af de lokale grupper den idé, at de også ville etablere en fanklub for gruppen. Ved gennemgangen af materialet om grupperne i Nordsjælland kan det undre, at der blev kastet så megen energi i at starte en fanklub uden tanke på, at det var et hårdt arbejde og hertil forpligtigende over for gruppens fans.

Det er uklart, hvornår den første fanklub i Nordsjælland blev etableret, men fra

sommeren 1964 var der flere grupper, der enten selv etablerede en fanklub, eller lod andre gøre det.

The Blue Stars fra Helsingør lavede i efteråret 1964 deres øvelokale om til en klub, »Øresund«, hvor det kostede 1 kr. at blive medlem. Gruppens fans dannede fanklubben »The High Hats«, som fulgte gruppen rundt til deres arrangementer i lokalområdet. Men andre aktiviteter end at bakke gruppen op og være fans af dem, var der ikke tale om.

NEW FACTS 1967

FAN CLUB . . . I NR. I ÅRGANG

New Facts Fan Club udsender hver måned et medlemsblad til samtlige medlemmer. Heri bekendtgøres månedens arrangementer og begivenheder. Det er meningen der skal holdes et bal hver måned. Det bliver såvidt muligt med forskellige beatgrupper hver gang. Men klubbens topgruppe bliver selvfølgelig New Facts.

Arrangementer bekendtgøres også i Folkebladet, med et billede af den gruppe som skal spille, om ikke alle, så dem hvor det er muligt.

HJERMED FØLGER ET LØST BILLEDE
AF * NEW FACTS *

* * * * *

New Facts skriver her deres autografer:

Fin Christensen

FINN CHRISTENSEN

Erling Bachmann

ERLING BACHMANN

Allan Petersen

ALLAN PETERSEN

Kurt Hojer

KURT HOJER

New Facts lovede deres fans, at gruppens klubblad ville udkomme en gang om måneden. Så vidt vides blev det kun til dette ene nummer. (Erling Bachmann)

Flere af de små grupper etablerede en klub for deres fans.

Den første kommercielle fanklub i Helsingør blev dannet af *The Strangers* i sommeren 1965. Paul and The Strangers Fanclub stod for en del baller til gruppen blev opløst i juni 1966, og det var også fanklubben, der stod for gruppens afskedskoncert. Bertil Andersen fortæller, at »vi havde mange fans, og det var sådan, at når vi øvede hos Svend, så begyndte de at komme. Der var nogle weekender når vi øvede, at vi dårligt kunne være der. Det udviklede sig så, og det blev organiseret. Det var Poul-Eriks far, Svend Åge, der tog sig af fanklubben. Den registrerede medlemmerne og de betalte kontingent. Det blev sat i faste rammer, og på den måde kunne man lade fanklubben holde nogle af arrangementerne nede i Industriforeningen. På den måde scorede vi lidt flere penge, end vi ellers gjorde ... Vi skulle ikke tænke på ølsalget, for det tog Industriforeningen sig af, og vi tog os så for entréen, og på en rigtig god aften kunne det

godt blive til nogle kroner. Og så havde vi nogle af rockerne fra Helsingør vi kendte til at være dørfolk.«³¹

Stoke Sects Fan Club gik i første omgang neden om og hjem, men folkene bag gruppen fik i efteråret 1966 etableret en ny. Også andre af de lokale gruppers fanklubber må betragtes som stjerneskud, og det var da også noget i overkanten, når en lokal gruppe som *New Facts* fra Jægerspris i 1967 dannede en fanklub og lovede de unge, at de ville udsende et klubblad en gang om måneden. Erling Bachmann fortæller, at klubben havde ca. 120 medlemmer, men fanklubben eksisterede ikke ret lang tid.³²

Der var ikke den gruppe, som ikke havde fans. Fans – specielt pigerne – var en væsentlig drivkraft for gruppens eksistens, og flere gruppers fanskare blev organiseret af piger. Nogle af musikerne blev da også fædre i en meget tidlig alder!

Nordsjællands bedst organiserede fanklub var *The Burglars'* fanklub. Klubben blev dannet efter konceptet fra Sir Henry and His Butlers' Fanclub, og det var der for så vidt ikke noget underligt i, for Kurt Andreasen, der kørte Sir Henrys klub, var som nævnt manager for *The Burglars*.³³

*The Burglars med en fan i Gladsaxe Teen Club.
(John Mortensen)*

BURGLARS

THE BURGLARS, Nord-sjællands populæreste popgruppe, er hjemmehørende i Frederikssund.

THE BURGLARS har kun optrådt i ca. 1 år, men på dette tidrum har gruppen oparbejdet en fantastisk rutine samt et veludført show.

THE BURGLARS består af: Søren Christensen, sang og sologe, John Mortensen sang og trommer, Torben Nagel, sang og rytme samt Preben Sørensen sang og bas.

ENGAGERES IGENNEM

:::SHOW PRODUCTION:::

**Kurt Andreasen
Nørreparken 12
3600 Frederikssund
Tlf.: (03315) 1967**

:::SHOW PRODUCTION:::

**Jacob Skaarup
Skovleddet 107
3400 Hillerød
Tlf.: (03) 26 37 55**

The Burglars havde i hvert nummer af deres fanblad en konkurrence om den bedste tegning af gruppen. Ovenstående tegning, som også blev anvendt i avisannoncer og plakater, er tegnet af Kim Utke i 1967.

(Preben Sørensen)

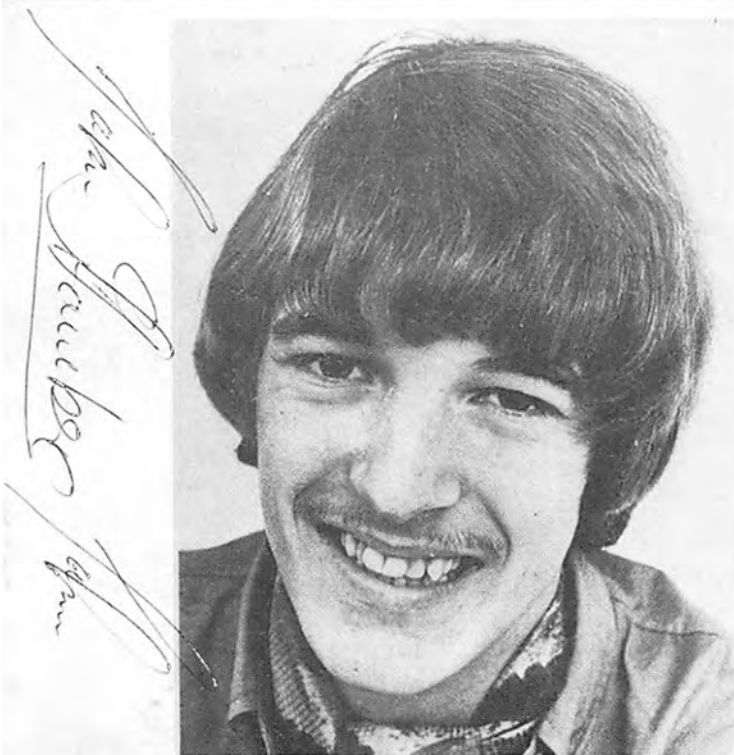
INDBRUDSTYVEN

MEDLEMSBLAD FOR THE OFFICIAL BURGLARS FAN CLUB

3

1967

I. årg.

THE BURGLARS FAN CLUB ØNSKER PREBEN
TILLYKKE MED DE 15 ÅR DEN 16. DECEMBER.

The Burglars brugte mange penge i 1967 og 1968 på deres fanklub og klubbladet »Indbrudstyven«.
(John Mortensen)

Club Mocking Birds

=====

L O V E

- § 1. Klubbens formål er at samles om god musik.
- § 2. Alle som deltager i klubafterne, skal være medlemmer.
- § 3. Medlemskort koster en krone i kontigent pr. år kan købes hos bestyrelsen.
- § 4. Alle medlemmer skal værne om klubbens lokale og inventar.
- § 5. Provokerende og dårlig opførsel vil medføre udelukkelse af klubben.
- § 6. Øl og spiritus i klubben er ikke tilladt.
- § 7. Valg af bestyrelse samt generalforsamling afholdes to gange årlig.

Oplysninger om hvem den nuværende bestyrelse består af kan fås i klubben.

Bestyrelsen.

Popklubberne blev etableret som foreninger med love og en bestyrelse, og Club Mockin' Birds i Espergerde fik politiets tilladelse til at sælge sodavand. (Gert Brask)

Den 1. maj 1967 blev *The Burglars'* fanklub officielt etableret, og de udsendte bladet »Indbrudstyven«, som klubblad for »The official Burglars Fan Club«. Det kostede 8 kr. at blive medlem af klubben, og for det beløb fik man tilsendt klubbladet, der bragte nyheder om gruppen og dens arrangementer samt interview med de enkelte medlemmer.

Kurt Andreasen fik Kim Torsgaard Petersen fra Frederikssund til at være den drivende kraft omkring fanklubben og medlemsbladet, som udkom i 1967 og 1968 med 6-7 numre i alt.

En omtale i Frederikssund Folkeblad 15. april 1967 nævner, at fanklubben allerede før starten havde 20 medlemmer. Gruppen fortæller, at de ikke selv lagde så meget arbejde i

fanklubben, som Kim Torsgaard Petersen havde håbet og forventet, og at han var skuffet over deres indsats.

Kontingentet kunne naturligvis hverken finansiere klubben eller bladet, og gruppen måtte spæde til fra deres indtægt. Af gruppens regnskaber fremgår, at der til reklamer, fanklub m.v. i 1968 blev givet 2.430 kr. i tilskud ud af gruppens totale omsætning på 38.885 kr. Det kostede lige under 500 kr. at trykke hvert nummer af klubbladet.³⁴

Klubbladet kørte forskellige konkurrencer, bl.a. månedens tegning af *The Burglars* og en om at vinde en dag med gruppen. Det var dog ikke altid lige morsomt, fortæller gruppens medlemmer i dag. Pigen skulle hentes ved toget i Frederikssund, og hun skulle underholdes hele eftermiddagen, og med hjem til middag med en af gruppens medlemmer før de sammen tog ud til aftenens arrangement.³⁵

Bortset fra besværet med de piger, der havde vundet en dag med gruppen, fortæller *The Burglars*, at det naturligvis var dejligt med de mange fans. De fortæller også, at der blev passet godt på den meget unge gruppe. De havde en fast aftale med en taxa i Frederikssund om

The Blue Stars fans kaldte sig »The High Hats«. Her støtter de gruppen under Ophelia Grand Prix i juni 1965 i Helsingør. (Mona Svendsen)

at køre dem til arrangementerne, og taxa-chaufføren var meget omsorgsfuld. Han ventede »tålmodigt« på dem, til arrangementet var slut, og tog det for lang tid med at frigøre sig fra pigerne, så skruede han bissen på. »I har lige ti minutter, så kører vi.« Og så gik det hurtigt, fortæller gruppen der også beretter, at deres manager Kurt Andreasen i flere tilfælde arrangerede busture for deres fans til de steder i Nordsjælland, hvor de optrådte.

Pigernes begejstring for grupperne og gruppernes udnyttelse af dem er omtalt mange gang i tidens popblade og i dagbladene, og historierne og debatten skal ikke repeteres her. *Stoke Sect*, *The Burglars* og i mindre grad *The Primates* var de eneste nordsjællandske grupper, der med hensyn til fans kunne måle sig med de store grupper. Og af disse var *Stoke Sect* den eneste, der jævnligt optrådte i popbladens spalter, og omfanget af sangeren Jan Stephans stadig bevarede fanbreve viser, at både han og gruppen som helhed var utrolig populær og omsværmet.³⁶

Jazzklubberne

Det er vigtigt at pointere, at 60'erne ikke kun var pigtrådmusik og ungdom med Beatles-hår. I Nordsjælland var der tradition for et rigt jazzklubliv, som med begrænset aktivitet fortsatte op gennem årtiet. Det er tidligere nævnt, at popklubben *Lazy River* i Hillerød sandsynligvis udsprang fra jazzklub-kredse, og både Per Randsløv og Jakob Skaarup fra henholdsvis *Village Pop Club* og *Capital Club* fortæller, at de oprindeligt var mest til jazz.

Avisernes annoncer samt ikke mindst den spalteplass de brugte på at omtale jazz og jazzklubbernes arrangementer op gennem årtiet viser for det første, at jazz var en mere accepteret kunst end pigtråd og beat men også, at der rent faktisk skete en del på den front i Nordsjælland.

Hillerød havde en meget stor jazzklub, og i Fredensborg var der et udbygget klubliv omkring *Sunny Side Jazz Klub*. Og i Helsingør

Sunny Side Jazz Klub var en blandt flere meget aktive klubber op gennem 60'erne i Nordsjælland.

gør havde Jazz 62 i efteråret 1963 ikke mindre end 2.500 medlemmer, hvilket gjorde den til landets største jazzklub ifølge Helsingør Dagblad. Dette skyldtes, at »ledelsen altid har valgt det bedste af det bedste, og holdt ballademagere ude af klubben.«³⁷

Det to jazzklubber Hot Club og Mahogany Hall indledte i efteråret 1965 et samarbejde. Hot Club havde i perioden 1958-63 holdt til på Sletten Kro, og Mahogany Hall havde indtil april 1965 Kvistgaard Kro som base. Nu flyttede de til Helsingør Håndværkerforenings lokaler. Formanden for Hot Club fortalte, at årsagen bl.a. var, »at pigtrådmusikkens tid er forbi, og tiden nu igen er moden til at forsøge med jazzklubber.« Den 16. oktober havde klubberne premiere med Hamlet Jazzmen, og klubberne holdt skruen gående de følgende år.³⁸

Flere jazzklubber opstod – og døde – op gennem 60'erne, og selvom jazzlivet med sure islandske sweaters og pibetobak ikke var så synligt blomstrende som i 50'erne, manglede den jazzinteresserede nordsjællænder ikke muligheder for at dyrke interessen.

Mod slutningen af årtiet var det bl.a. jazzklubberne, der tog handsken op efter de skrantende popklubber og arrangerede koncerter med de nye jazzinspirerede beatgrupper, og Mahogany Hall Jazz Klub stod for et meget stort og velbesøgt arrangement med Poul Dissing, Benny Holst, *The Beefeaters*, *Day of Phoenix* samt Freddy Fræk på Sommariva i Helsingør i august 1968.

Club Mockin' Birds

Steen havde fået den idé, at vi skulle lave en musikklub, hvor vi både kunne spille og øve, og have åbent en gang om ugen. Det syntes vi var alle tiders idé, og vi gik så om sommeren og ryddede lokalet og malede og satte radiator op, byggede scene og satte tæppe op. Det blev en rigtig hyggelig klub, hvor man kunne blive medlem for 1 kr. om året. Vi havde en medlemskare på 150 mennesker, og der spillede vi faktisk en gang om ugen – hver fredag ... Man skulle være medlem, for det krævede politiet, og så kunne man købe sodavand. Der var love og regler for klubben, og der var generalforsamling ... Der kom masser af mennesker ... Det kostede ikke noget at komme ind ... Det gik knald godt, men de stakkels naboer var plaget af alt den larm, så vi blev faktisk smidt ud efter et halvt år ... Men det var et godt halvt år.

Gert Brask, *The Mocking Birds*

En garage bliver til popklub

I september 1966 åbnede *The Mocking Birds* deres klub i en garage på Fuglevangsvej i Espergærde. *The Mocking Birds* var ikke det første orkester, der lavede en klub i Nordsjælland, og sandsynligvis kom idéen fra Helsinørgruppen *The Blue Stars*, der fra 1965 til april 1966 drev deres popklub »Øresund« i en kælder under Dampvaskeriet Øresund.¹

Gennem optegnelserne i Gerts scrapbog kan man følge det engagement, gruppen lagde i klubben, da de indtog garagen i august 1966. »Garagen var nemlig et 'hul' uden port for, fuld af gamle møbler ... [og] flere hundrede udgaver af gammel skrammel og dertil var der et lag snavs og gamle, visne blade over det hele.« Gruppen besluttede at lave garagen om til klub, og »de følgende aftener trak hele orkesteret – med undtagelse af Das! – i arbejdstøjet, og tog fat. Efter en uges tid havde

vi bygget scene, porten havde vi fået sat op og gulv og vægge var blevet malet ...

Så endelig torsdag den 8. september ... flyttede vi ind i Club Mockin' Birds. Steen havde lagt lys ind og sat hyggelige, svage lamper op ... Vi havde fået gardiner, men de blev først hængt op den følgende søndag. Den dag var alle i orkesteret mødt op – selv Das – samt orkesterets piger. De sidstnævnte syede gardiner, nogle betrak stole eller hang kulørt cellofan op i vinduet ... Leila, Jørgens dame, havde syet et rødt bagtæppe, som blev hængt op bag scenen, og Gert hængte abstrakte malerier og fotos af orkesteret op på væggene ...

16. september. Premiere aften. Med stor spænding åbnede vi dørene – og ind myldrede i aftenens løb 56 unge. I alt fik vi 82 medlemmer på denne første aften ...«

Selvom Gert fortæller, at *The Mocking Birds*

The Mocking Birds ryddede en garage på Fuglevangsvej i Espergærde, og indrettede den til popklub og øvelokale. (Gert Brask)

»var et bondeband fra Espergærde«, så gik klubbens tilblivelse ikke upåagtet hen i den nærliggende hovedby, og medlemsskaren voksede til 118 en lille måned efter åbningen på

trods af manglende omtale i Helsingør Dagblad. Den 7. oktober besøgte 55 medlemmer klubben, og der blev solgt 75 sodavand.

Der var flere grunde til, at *The Mocking Birds* syntes, at det var en god idé med den klub. Faktisk slog de flere fluer med et smæk. De havde lyst til at gøre noget for ungdommen i Espergærde, de havde lyst til at spille mere, end de gjorde, men ikke mindst havde de altid manglet et ordentligt øvelokale. Helsingør Dagblad skrev den 15. oktober 1966, at »de dårlige øveforhold og manglende manager har haft den store skyld i, at der har været stille omkring Mocking Birds, men nu syntes det at hjælpe. Gruppen har fået et dejligt stort øvelokale med tilhørende fanklub – de vil helst kalde det en hyggeklub – der hedder 'Club Mockin' Birds', og allerede tæller et par hundrede medlemmer ... Klubben har den fordel, at politiet har legaliseret den, således kan der bl.a. sælges sodavand og lign.«

Da gruppen også havde andre arrangementer end at spille i klubben hver fredag aften, fik man fra tid til anden andre grupper til at optræde, eller de inviterede nystartede grupper til at give nogle numre. I slutningen af oktober »havde vi for første gang et gæste-

Klubben blev indrettet med både scene og bagtæppe, og pladsen var trang. (Gert Brask)

*Modsat scenen var der indrettet en lille bar.
(Gert Brask)*

orkester, nemlig The Ashtrays, der overraskede med et godt og velarrangeret repertoire. De fik også succes. Vi havde her lejlighed til at høre larmen fra den anden side af porten – man kunne høre den helt op på bakken – 500 m borte.«

Klubben kom nu i egentlig drift, og den ene fredag aften fulgte efter den anden. Søndag den 20. november inviterede klubben til en stor popkoncert i Espergærde Bio, som de havde lejet for 50 kr. Foran lærredet byggede gruppen en scene, og hele søndag formiddag gik med at forberede koncerten, hvor tre grupper spillede foruden *The Mocking Birds*.

»Kl. 4 åbnede vi dørene, og klubbens medlemmer med forældre og pårørende myldrede ind. Det blev til 98 i alt – et godt, oplagt publikum, der larmede på de rigtige steder, og med de 5 kr. vi tog i entré tjentes omkring 400 kr. i overskud ... Bagefter kom så det anstrengende oprydningsarbejde, der syntes næsten drøjere end forberedelserne. Men trods træthed ... blev vi dog færdige, og kunne slappe af over en nice kop te og en tung cigaræske – mønter og sedler.«

Skrø' så ned for lyden!

Julen nærmede sig, og »naturligvis skulle vi holde et rigtigt julegilde i Club Mockin' Birds. Vi havde i god tid i forvejen annonceret for arrangementet. Vi havde solgt billetter – ca. 30 stk., idet vi ikke ville have flere ind, da det blot ville ødelægge hyggen med alt for mange

*The Mocking Birds optrådte med nissehuer i en meget flot julepyntet popklub julen 1966.
(Gert Braska)*

Popklubben afholdt en stor koncert i den nærliggende Espergærde Bio i november 1966, hvor flere af de lokale grupper spillede. Her er det Mocking Birds på scenen. (Gert Brask)

– man hvad var resultatet: En kæmpe kø af medlemmer, der ikke havde fået billetter. Nå vi blev enige om at lukke dem ind alligevel – til nedsat billetterpris: 3 kr. – 5 kr. var den normale pris – men så fik de heller ingen julegodtpepose, og de kunne ikke deltage i konkurrencen om julepladen ...«

Den følgende måned kørte klubben »stille og roligt« videre. Besøget lå på omkring 30 personer hver fredag aften, og klubben var således et godt supplement til ungdomsskolen, der holdt torsdagsbal for de 14-18-årige. De unge havde i weekenden ellers kun biografen i Espergærde at forlyste sig med, og skulle de høre musik, måtte de tage toget til Helsingør eller den anden vej til Fredensborg og Hillerød. Club Mockin' Birds huskes stadig af mange fra Espergærde som et hyggeligt og godt alternativt sted at komme.

Men alt har som bekendt en ende, og »det skete den 20. januar. Vi blev sagt op fra den 1. marts. I den senere tid havde vi hyppigere været oppe at skændes med garagens ejer – adskillige gange havde han været nede for at

bede os om at skrue ned: Hvis det ikke skete kunne vi pakke sammen med det samme! ...

Således nåede vi til den sidste dato i klubbens historie. Den 25. februar holdt vi en stor afskeds- og takkefest. Der var ca. 50 mennesker til stede. Vi gav gratis sodavand – og overskuddet var ved sidste optælling 26,83 kr. til hver. En tvivlsom fortjeneste efter alle disse afteners slid, men det var selvfølgelig ikke for pengenes skyld vi lavede klubben ... Det var trods alt med triste miner, at vi spillede 'Spring Is Nearly Here' – det sidste nummer i Club Mockin' Birds. Ja, nu begynder foråret for et orkester uden tilholdssted.«

The Mocking Birds stoppede ca. et halvt år senere efter næsten tre år som Espergærdes første orkester.

Village Pop Club

Klubben startede for to et halvt år siden i Gørlose. Første aften var der 75. Men så fik man bedre og bedre orkestre, og medlems-tallet steg. Sidste år var det helt oppe på 2000, men det vil stige yderligere i år mener man. Forsamlingshuset i Gørlose var ikke stort nok til at klare de store popshows, som klubben gerne ville præsentere. Men mulighederne er til stede nu, hvor man er flyttet til Hillerød.

Frederiksborg Amts Avis, 10. december 1966

Et sted at more sig

Village Pop Club var i 1967 en af landets største popklubber drevet uden tilskud af nogen art. Klubben eksisterede i lidt over fire år, fra oktober 1964 til december 1968, og klubben præsenterede en utrolig mængde grupper fra ind- og udland. I starten var der mange lokale grupper på klubbens scene, men det varede ikke længe før kun de største af de lokale blev engageret. I 1967 toppede både medlemstal og arrangementer i antal og størrelse, og klubben havde omkring 2.800 betalende medlemmer, som fik tilsendt seks klubblade i løbet af året.¹

Village Pop Club blev drevet som en forening med en bestyrelse, og det var to 16-årige, Niels Jørgen Bøjgaard og Per Randløv Petersen, der drev klubben gennem alle årene. Niels og Per gik på Marie Mørks Skole i Hillerød, og på skolen var der flere kammerater, der på det tidspunkt var startet med at spille i orkestre. Niels Bøjgaard begyndte i midten af 1964 at fungere som manager for et par af grupperne, og han fik desuden kontakt med flere andre grupper i Hillerød, Lillerød og Birkerød, som han så også be-

gyndte at booke gennem sit nyetablerede »Top Pop Booking«.²

»Vi havde et ønske om at lave et sted, hvor de unge ... kunne more sig«, husker Per Randløv. »Det var et ønske om at kunne samles og høre den musik, vi kunne lide at høre. Det havde de ikke i Hillerød politikreds. De kunne gå i jazzklub, og det var det! « I Hillerød politikreds var man meget striks med at give tilladelse til offentlige arrangementer, så modsat amtets andre politikredse var der langt mellem pigtrådsballerne i 1964. »Hillerød var som Korsbæk i Matador.«³

Men ud over at der ikke skete noget i Hillerød, så ønskede Niels også at kunne lave baller, hvor hans egne orkestre kunne spille. Endelig havde Niels og Per flair for forretning, og de var gode til at sætte ting i gang. »I skolen måtte vi f.eks. ikke gå til bageren, så vi arrangerede, at man i 10-frikvarteret kunne bestille brød på en bagerseddel, og så rendte vi ulovligt til bageren ud gennem hækken ... Og vi havde en margen på 5 øre på hver, så vi selv kunne få et stykke brød, men blev det taget og inddraget af læreren, så havde

Village Popclub afholder popbal på Skævinge Kro
lørdag den 17 -10 fra kl. 19,30 - 1,00
For pigtrådsmusikken står denne gang ingen mindre
end Liverpoolgruppen:

THE SHAKESPEARES

venlig hilsen

Bestyrelsen.

Entré: Kr.: 5,-

Nye medlemskort kan bestilles på tlf. Freerslev 8
(efter kl. 15,00)

STEDET, HVOR DE UNGE MØDES ...

*Løbeseddel for
popklubbens
første arrange-
ment. Niels
Jørgen Bøjgaard
uddelte den til
venner og skole-
kammerater.
(Village Pop
Clubs arkiv/Per
Randløv)*

vi jo hele tabet. Popklubben var lidt i samme stil«, fortæller Per Randløv og fortsætter:

»Jeg var ikke med til det allerførste, det var min skolekammerat Niels Bøjgaard der fik idéen til at starte Village Pop Club ... Det startede på Skævinge Kro, og så flyttede vi til Gørløse Forsamlingshus. Vi holdt i alt tre arrangementer i 1964, hvor The Shakespeares, som var et af Nielses orkestre, spillede til dem alle.«

Budgettet balancerede ved 50 gæster

Niels kopierede Medley Pop Clubs logo til den annonce, han satte i Frederiksborg Amts Avis i forbindelse med klubbens første arrangement i Skævinge den 17. oktober 1964. Det var det samme logo, klubben brugte gennem

alle årene, men i takt med tidens smag blev det i 1967 og 1968 langsomt mere og mere flowerpower-inspireret, og bogstaverne begyndte at slynge sig ind i hinanden. Niels Bøjgaard fortæller, at klubben fik navnet »Village Pop Club«, fordi ballerne blev holdt i en landsby – Landsbyens Pop Club.

Til det første arrangement på Skævinge Kro spillede *The Shakespeares* for 2 kr. af entréindtægten, som var på 5 kr. Medlemskab af klubben kostede ligeledes 5 kr., og Niels betalte 100 kr. for leje af lokalet. Klubben stod kun for selve arrangementet, og kroen tjente på salg af mad og spiritus. Arrangementet blev en succes med ca. 80 gæster – budgettet balancerede ved 50 – så Niels fik blod på tanden.

Efter det første arrangement flyttede klubben til Gørløse Forsamlingshus. Det var Niels Bøjgaards far der sørgede for, at de kunne leje forsamlingshuset, da han sad i idrætsforeningens bestyrelse. Niels havde forsøgt at komme ind i et af de store lokaler i Hillerød, men da værterne her ikke ville have den langhårede musik inden for døren, var Gørløse et

rimeligt alternativt valg. Der var ikke så langt til Hillerød og Slangerup, og der var forbindelse hver anden time med Hillerød-Frederiksværk-Hundested banen.

»Jeg gik så ind i det selvom jeg egentlig nok på det tidspunkt var mere til jazz, men jeg gik ikke i jazzklub«, fortæller Per Randløv. »Vi fik hurtigt mange medlemmer ... Der gik sport i det, for allerede i december måned blev vi enige om, at det her så lovende ud. Så allerede i 3. måned af 1965 der fik vi Sir Henry and his Butlers, der var toppen af københavnerpoppen dengang ... Alle rammer blev sprængt i Gørlose med Sir Henry, og det var så hele salen svedte. Ugen før var Tommy Seebach som en lille knægt kommet med på orgel. Det var den dag, det voksede. Vi var på rette tid og sted med den rette ting.«

Niels og Per tegnede plakater til de første arrangementer i tysktimerne, og de cyklede rundt og satte dem op i Hillerød. De kørte også »rundt i alle byer med vores fædre eller mødre og satte plakater op på alle lystavlerne, for det eneste medie var Frederiksborg Amts Avis. Den havde på det tidspunkt ikke engang en popside ... det var først senere, at de tog lidt pressemeddelelser fra os«, husker Per Randløv.

Et stort administrativt apparat

»Niels startede op med en bestyrelse allerede i Skævinge, og jeg husker, at han havde en anden fra vores klasse, Niels Vandler, med i bestyrelsen. Niels var formand, og senere blev jeg formand. Så kom Curt Hansen fra Hundested med ind. Hans far havde Hundested Kro, og han havde popklub på kroen ... Vi delte opgaverne mellem os. Niels tog sig af de praktiske med lokaleje og udsmidere, og jeg af det pressemæssige og udsendelse af materialer. Vi blev enige om, hvad vi ville købe ind, men det var mig, der havde kontakten til bureauerne.

Vi drev det som en forening, og det var fordi, der ikke måtte være offentlige baller i

Hillerød politikreds ... Alt foregik korrekt, og foreningsreglementerne skulle overholdes, så vi annoncerede vores generalforsamlinger i Frederiksborg Amts Avis under generalforsamlinger, og vi troppede op en gang om året, men der kom aldrig nogen. Men hvis der nu skulle komme nogen, så skulle alle formalia være i orden.«

Niels og Per beretter, at det var et hårdt arbejde efterhånden som klubben og arrangementerne blev store. Dels var der koordineringen med at skaffe grupper – gerne flere i løbet af en aften – og så alt det praktiske i løbet af aftenen. Hertil kom, at de hver gang skulle søge politimesteren om lov til at holde bal. »Det sidste problem var, at politiet i Hillerød havde den opfattelse, at hvis annoncerne blev for store, så var det offentlige arrangementer ... Vi måtte heller ikke hænge plakater op, og vi fik engang en bøde for at besudle Hillerød by med plakater«, beretter Jakob Skaarup, der senere trådte ind i bestyrelsen. »Det var et kæmpe administrativt apparat, som vi først styrede efter skoletid og senere kombineret med en læretid ... Det store problem alle steder var, hvis der blev ballade, så ville politiet ikke give tilladelse til, at klubben afholdt arrangementer ... Dem der kom fra landet, de kunne godt lide at vise sig, hvis der var en fra Hillerød eller fra en af de andre byer. Og så var det bare lige på ... Der var noget forsamlingshus over det, og vi havde udsmidere som man har dørmænd i dag. I Gørlose var det mejerister på Borup Andelsmejeri, som fik en 50'er for at stå der hele aftenen.«⁴

Politiet krævede, at man skulle være medlem før man kunne komme ind til klubbens arrangementer, og i annonceringen i Frederiksborg Amts Avis blev der gjort en del ud af denne side af sagen. Men en ting var formalia. I praksis kunne man ikke drive en popklub så formelt.

»Den måde man var medlem af en popklub dengang, var jo ikke som med en litterær forening, at man havde et ønske om, at

det var et sted man ville komme. Det var noget flygtigt noget. Det var noget man blev i døren – eller inde under døren ... Vi skulle sidde i skjul og sælge medlemskort, for hvis politiet kom, så skulle de have været medlemmer i 24 timer før. I Gørløse sad vi inde til siden og solgte medlemskort, for ellers kunne det ikke lade sig gøre. Vi havde godt nok i annoncerne telefonnummer, og de ringede da også, men de fleste medlemskaber solgte vi i skjul.«

I klubbens arkiv er der bevaret en opgørelse fra oktober 1965 over medlemmernes bopæl, og den viser, at en del kom langvejs fra. De fleste kom naturligvis fra lokalområdet, men flere kom fra København og Roskilde, og nogle svenskere og et par tyskere havde også sneget sig ind.

Niels og Per husker, at mange af de unge kom med offentlige transportmidler – men da det var svært at komme hjem midt om natten fra Gørløse, så var de private biler ofte fuldstændig proppede, når de unge, ikke helt ædru, kørte hjem om natten.

Klubben flytter til Hillerød

I december 1966 flyttede klubben til Hillerød. Forsamlingshuset i Gørløse var ikke stort nok til Niels og Pers ekspansionsplaner, og samtidig indledte de et samarbejde med flere af områdets andre popklubber om indkøb af grupper m.v., hvormed man sikrede sig mod at klubberne konkurrerede hinanden i sænk.

I Village Pop Clubs arkiv ligger et brev stilet til bestyrelsen dateret den 10. december 1966 med en anmodning fra tre medlemmer, der »ønsker opstilling ved Deres generalforsamling tirsdag den 20-12-1966«. Brevet er signeret Jens Stoustrup, Curt Hansen og Jakob Skaarup.

»Jakob Skaarup drev en popklub i Asminde, og if you can't beat them, join them, så vi fik dem overbevist om, at vi skulle samarbejde ... og vi gik ind i hinandens bestyrelser. Jens Stoustrup var Niels Bøjgaards fætter

[og] Curt kørte klub i Hundested ... Vi gik sammen for ikke at genere hinanden, og vi gik sammen om indkøb af grupper, da vi på den måde kunne forhandle med bureauerne om, at vi skulle have den gruppe dér den ene dag, og de andre steder andre dage, og så fik vi dem billigere. Så når vi 16-17-årige skole drenge ringede ind til SBA og senere Bendix Music og bestilte så meget, så lyttede de til os, og vi fik nogle gode priser. Vi havde stadig lidt lokale grupper, men vi tog hele viften af de store grupper. Og det var kun noget vi kunne, når vi var sammen ...

I dag ville vi have fået kartelsager og alt muligt andet på halsen for den måde, vi kørte det ... Men sådan tænkte vi ikke dengang. Vi tænkte bare på at køre det rationelt. For hvis andre bød på et område, så var der ikke nogen grund til, at vi gjorde det. Det var egentlig sådan, det startede. Det var jo katastrofalt – vi var jo ikke rige forretningsfolk der gik ind og skulle konkurrere den anden ud – hvis det ikke gik ... Hvis der var nogen i nærheden, der lavede nogenlunde det samme, kunne det jo vælte hele vores økonomi. Vores aftale lavede vi kun ud fra det, sådan startede det, og vi trak også mange fra f.eks. Frederikssund. Det var ren fornuft«, siger Per Randløv.

Lidt over et år før popklubben flyttede til Hillerød, havde Per Randløv i sin jagt på nye lokaler søgt Lillerød sogneråd om tilladelse til at benytte et af kommunens lokaler til popballer, kan man se af en håndskreven kladde til den forgæves henvendelse.⁵

»Lillerød sogneråd. Som formand for Village Pop Club, Gørløse forsamlingshus, der tæller 1800 medlemmer hvor af der er lidt over 100 fra Lillerød ansøger jeg hermed i lighed med idrætsudøverne om et sted at være. Der bliver ustandselig ydet [tilskud] til idrætten men andre unge, der gerne vil være sammen og dyrke deres interesse som i dette tilfælde består i at samles og lytte til god musik, føler sig forbigået, da vi ikke må være på skolen, da der ifølge reglementet ikke må

danses. Vi anmoder derfor sognerådet om at tage sagen op til behandling og anvise os et sted at være.»

Per Randløv fortæller, at der også var andre grunde bag henvendelsen om at skaffe et lokale. Med den størrelse og de arrangementer klubben kørte, ville det være katastrofalt, hvis f.eks. en idrætsforening nær dem kørte et stort bal på samme dag som Village Pop Club. »De fik jo adgang til de haller, som vi ikke kunne leje. Vi kunne ikke komme ind og lave noget ... hvis vi ville det. Men deres fodboldafdelings venner kunne lige med det samme få polititilladelse. Der blev ikke sat spørgsmålstejn, for det gik jo til et godt formål. Det kunne alle og enhver jo se!«

Village Pop Club sagde farvel til Gørløse Forsamlingshus den 3. december 1966 med

grupperne *Dee Jays*, *The Shouts* og *The Lollipop*s, og de havde kæmpepremiere ugen efter på Hotel København i Hillerød med *The Hitmakers*, *The Primates* og *Stoke Sect*. Samtidig indledte klubben »et samarbejde med Børge om, at klubben skulle stå for nordsjællandsmesterskabet i beatmusik. Men det var jo ikke alle konkurrencerne der var lige – jeg mener – der var jo mange interesser i Primates, for Niels begyndte også at sælge dem«, fortæller Per Randløv om *The Primates* i øvrigt helt fortjente sejr den 4. februar 1967.

Klubblad og busture

»I december 1966 flyttede vi til Hotel København i Hillerød, og samtidig begyndte vi at udgive et klubblad ... Vi bestemte i bestyrelsen hvilke grupper vi skulle have og sådan

SIDSTE NYT

NU KØRES DER "BUSPOPTURE" TIL VILLAGE POP CLUB'S OG CAPITAL CLUB'S ARRANGEMENTER. FOR KUN NOGLE FÅ KRONER EXTRA KAN DU NU BLIVE KØRT FREM OG TILBAGE I BUS FRA FARUM - BIRKERØD ALLERØD TIL VILLAGE CLUB I HILLERØD OG FRA ALLERØD OG HILLERØD TIL CAPITAL CLUB - ASMINDERØD KRO - FREDENSBORG.
LØRDAG DEN 18. MARTS - CAPITAL CLUB - ASMINDERØD KRO

SHANES METEORS

DER AFGÅR "POPBUS" FRA ALLERØD STATION KL. 19,10
TORVET HILLERØD KL. 19,30

ER DER TILSTRÆKKELIG STOR TILSLUTNING VIL DER BLIVE KØRT EN EXTRA BUSTUR CA. EN HALV TIME SENERE MEN KUN FRA HILLERØD

Udsnit af løbeseddel fra 1966. Village Pop Club indledte et samarbejde med bl.a. Capital Pop Club i Asminderød, og de to klubber arrangerede busser fra forskellige steder i Nordsjælland til deres baller. (Village Pop Clubs arkiv/Per Randløv)

VILLAGE
pop
club

PROGRAM
DECEMBER

Lollipops

Hitmakers

Primates

Stoke Sect

NU I HILLERØD

Hotel Kø

ALLE TIDERS PR
Lørdag den 10. dec.

BARE LIGE DET STØRST
DER NOGENSINDE ER PRÆ
SJÆLLAND.

VILLAGE POP
HØJNER POPINT
I NORDSJÆLLAN
FOR AT HØJNE OG

BLANDT UNGE I NORDS
POP CLUB KØBT 1000 E
DANMARKS STØRSTE, BED
POP BLAD. SIDSTE NYE
DEN 3. DEC. I GØRLØ
HILLERØD BLIVE UDELT

BLIV MEDLEM I

VILLAGE
pop
CL

PROGRA

NR: 4 - 2. ÅR
SEPTEMBER

AB

Village Pop Clubs blade, fra venstre:

- 1. Det første klubblad blev udsendt i december 1966 i forbindelse med at klubben flyttede fra Gørløse til Hillerød.*
- 2. I september 1967 åbnede popklubben et diskotek for unge over 18 år.*
- 3. I løbet af de fire år Village Pop Club eksisterede præsenterede den en utrolig mængde store danske og udenlandske grupper. Program fra 1968.*

Popklubbens logo ændrede sig i takt med tidens smag. (Village Pop Clubs arkiv/Per Randløv)

VILLAGE POP CLUB

PROGRAM
April-Maj-Juni

★ VILLAGE POP CLUB
Hotel KØBENHAVN Hillerød

d. 14. apr.

(England)

T. D. BACHUS

MANIACS

)

ge)

2,-

CLUB
Hillerød

Kl. 19-01

OCK OUT BAND
(ika)

S (England)

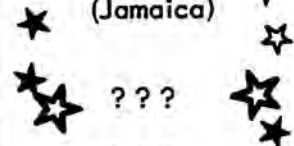
TIGERS

.: 10,-

VILLAGE POP CLUB
Hotel KØBENHAVN
Hillerød - Lørdag den
1. Juni - Kl. 19 - 01

PETER BELLI
OG
FOUR ROSES

EBONIES
(Jamaica)

???

ENTRE KUN KR: ???

MEDLEM ??

Hvis ikke så ring på
telf. (03) 27 80 08
mellem kl. 17 - 19
så får du tilsendt
medlemskort, som du
så indbetaler på
postkontoret.

MEDLEMSKORTET ER STRENGT PERSONLIGT - MISBRUG STRAFFES MED INDDRAGELSE.

DENNE KVITTERING GÆLDER SOM MEDLEMSKORT - ENTEN MED POSTVÆSENETS ELLER MED VILLAGE POP CLUB'S EGEN KVITTERING.

HVIS DU IKKE INDBETALER BELØBET FØR ARRANGEMENTET BEDES DU VENLIGST MEDTAGE DENNE BLANKET I UDFYLDT STAND TIL BRUG VED FORNYELSE AF MEDLEMSKABET VED SELVE ARRANGEMENTET.

Postkvittering for løbetillegskort

Til postkonto nr. 5 47 28

VILLAGE POP CLUB
SKOVKROGEN 17
3450 - ALLERØD

er indbetalt af
nedennævnte **ADRESSAT**

Kontingent

Takst som et brev
Takst som trykang kuo 200
Løst opåder trykanghøjeleare
se post- og telefonskemaet nr. 23.

(Postvæsenets erstatningspligt ophører, når kravet ikke er anmeldt for postvæsenet inden 1 år efter indbetalingen.)

5,00 kr. 00 øre

den 196

underskrift

Udvidelse af
postvæsenet

*I alle de år popklubben eksisterede, var kontingentet på 5 kr. Man kunne forny sit medlemskab ved at betale girokortet, ringe til klubben eller – uofficielt – tegne et medlemskab i et lokale ved siden af indgangen.
(Village Pop Clubs arkiv/Per Randløv)*

noget, men bladet var helt og holdent mit projekt. Jeg syntes det var sjovt ... Det er alt sammen skrevet af mig. Jeg skrev det hele ud fra pressemeddelelserne fra bookingbureauerne. Jeg havde et meget højt ambitionsniveau, og det var et kæmpe arbejde at lave det blad ... Jeg sad nede hos en bogtrykker om aftenen og lavede det, og hjalp ham med at false det, så vi fik det billigt ... Han gik også op i det med liv og sjæl, for ellers kunne vi heller ikke have fået det så billigt. Vi lavede det jo også om aftenen ... Når man så tog hjem kl. halv to efter at bladet var gået i trykken – det var lige som at være avisredaktør.»

I starten troede Per Randløv, at de selv skulle sidde og slikke frimærker, men postmesteren i Allerød fortalte, at de kunne indgå en aftale med avispostkontoret om udsendelse af bladet. Aftalen blev indgået, og Pers mor styrede klubbens kartotek og sendte adresse-listerne til avispostkontoret.

Village Pop Klubs blad var et rent annonceblad for klubbens arrangementer med en omtale af de grupper, de præsenterede. Det blev trykt i 4.000 eksemplarer, og allerede fra starten af 1967 reklamerede bladet også for Capital Pop Clubs arrangementer på Asmin-

derød Kro, da denne klubs medlemmer også fik tilsendt bladet. Desuden blev der reklameret for arrangementerne på Hotel Strandborg i Hundested og Søpavillonen i Fredensborg, hvor Niels Bøjgaard og Per Randløv havde indgået en aftale med restauratøren om at stå for underholdningen.

Det fremgår tydeligt af de seks klubblade fra 1967, at grupperne gik på tur i »kartellets« klubber, og Per fortæller, at »det var mange penge, vi satte på spil ved hvert arrangement ... Jeg tror ikke helt, at vores forældre var klar over hvor store beløb det drejede sig om. Så ville de ikke have sovet roligt om natten. Når vi køber Sir Henry til 1.200 kr. og vi giver 200-300 for saljeleje o.s.v. Der løb hurtigt en tusse på plus annoncer. Hvis de havde vidst det. Det var jo deres disponible indkomst i lang tid, vi rodede med. Det var det, der forskrækkede os på et senere tidspunkt, da det accelererede og blev større og større.«

Der skulle mange mennesker til klubbernes stadig mere ambitiøse arrangementer, og Kurt Andreasen i Frederikssund, der havde drevet popklubben Beat Stone Club på Bi-Lidt, fik den idé, at man kunne arrangere busture fra flere byer i Nordsjælland til arrangementerne i

Hillerød og Asminderød. Det blev en rimelig succes, for de unge havde svært ved at komme til og fra ballerne lørdag aften.

I 1967 kørte Village Pop Club 13 arrangementer på Hotel København, hvor de præsenterede mindst 40 grupper, hvortil kom et nordsjællandsmesterskab i beatmusik. Et mindre antal arrangementer foregik i Capital Pop Club på Asminderød Kro, så den musikglade ungdom kunne bestemt ikke klage over manglende muligheder for at gå ud og

få skyllet øregangene igennem. Ved nogle af arrangementerne, bl.a. den 4. marts 1967, kørte de største grupper i turnus mellem Hillerød og Asminderød hvilket betød, at udgifterne blev fordelt, og det gav gode penge i klubbernes kasser.

Kurt Andreasen fra Frederikssund fortæller, at »på Bi-Lidt lavede jeg engang et arrangement med Hitmakers, Defenders og Young Flowers. Dem fik jeg samlet for 1.200 kr. Det var i 1967 eller 1968. Hemmeligheden ved

SPILLELISTE PÅ HOTEL "KØBENHAVN" I HILLERØD D. 27/5

19.00 - 19.30	SPIES
19.30 - 20.00	MAC LEANS BUTTERFLIES
20.00 - 21.00	SPIES MICK WALKERS
20.00 - 21.30	BUTTERFLIES STARS, MC. LEANS.
21.30 - 22.00	STONES THE FLOPPERS
22.00 - 22.30	RED SQUARES
22.30 - 23.00	TEENMAKERS
23.00 - 23.45	BURGLERS
23.45 - 00.15	SPIES
00.15 - 00.45	OX

+ Mick Walker Set

Spilleliste fra arrangementet den 27. maj 1967. Der skulle ikke mange forsinkelser til før programmet skred, og i dette tilfælde måtte arrangørerne ændre programmet flere gange i løbet af aftenen.

den kontrakt var, at jeg sammen med brydeklubben i Frederiksværk, hvor der var en der hed Larsen, der stod for popballerne der, og Village Pop Club i Hillerød lavede et trekant arrangement, hvor grupperne kørte rundt på én aften, og spillede alle tre steder. Det var helt vildt.«⁶

Gode og store danske, svenske og engelske grupper vekslede på Village Pop Clubs scene mellem mere ydmyge lokale, der spillede til opvarmning og udfyldte tiden, mens man ventede på de ofte forsinkede store grupper. Niels husker, at en gruppe engang kom ret sent, og knap kunne nå at spille inden kl. 1. Han måtte så løbe over på politistationen, og fik tilladelse til at fortsætte en halv time mere.

Per Randløv fortæller, at de på et tidspunkt lavede den aftale med Bendix Music, at de fik de store grupper lidt billigere, hvis Village kunne tage dem sent på aftenen. »Men det skrækkelige var, at grupperne en del gange blev forsinket inde i Brøndby Teen Club, og vi stod så med en sal der kogte af sure mennesker, der ville have, hvad de havde betalt for. Og nogle af grupperne udeblev ... Vi morede os jo ikke som de unge, der kom i klubben. Det var hårdt arbejde, og til mange arrangementer havde vi flere sceneskift, og vi måtte hjælpe med at slæbe forstærkerne op fra indgangen i Helsingørsgade og op på scenen på 1. sal af en bagtrappe ... At holde styr på musikken og sørge for, at de havde et sted at klæde om, der skulle meget logistik til. Det tog Niels sig meget af. Vi snakkede i telefon hver dag, og vi blokerede telefonen hele tiden fra vi kom hjem om eftermiddagen. Ind imellem fik vi nogle skidebatter over, at vi brugte telefonen hele tiden.«

Niels, Per og Jakob Skaarup fortæller, at de havde mange gode oplevelser og fantastisk succes i den store klub, og samstemmende huskes *Red Squares* som klubbens absolut topscorer. Til et af arrangementerne med den populære gruppe kom der over 1.000 unge, så salen og hele Hotel Køben-

havn nærmest kogte. »Jeg kan huske, at den samme pige besvimed tre-fire gange. Hun havde trusser med røde roser på, og hun blev båret ud bag scenen, men kom hurtigt til sig selv, og pludselig var hun fremme ved scenekanten igen, hvor hun besvimed igen. Jeg kan huske det, for jeg kunne kende de blomstrede trusser, når de hev hende op over scenekanten«, fortæller Jakob Skaarup.⁷

Økonomi og velgørenhed

Jobbet som bestyrelsesmedlem var ulønnet. De fik mad og drikke under arrangementerne, og klubben betalte også for nogle koncertture til København. Det var et hårdt arbejde efterhånden som klubben og arrangementerne blev store. Dels var der al koordinering med at skaffe grupper, gerne flere i løbet af en aften, og dels at stå for alt det praktiske i løbet af aftenen. Hertil kom arbejdet med klubbens blad og medlemskartoteket.

Der er desværre ikke bevaret et samlet regnskab i Village Pop Clubs arkiv, men det er muligt at få et kig ind i virksomheden gennem tre udgiftsbilag til enkelte arrangementer i 1968. De viser, at der var mange penge i spil, og at klubben skulle trække en del unge a 10 kr. i entré til arrangementerne, før det løb rundt.

Den 5. oktober 1968 spillede bl.a. *Black Cat Boones*, men desværre er der ikke bilag for orkesterhonorarer.

Annoncering i Frederiksborg Amts Avis	324,00
Tryksager	75,00
Salsleje	350,00
Kassekonrol og indgangskontrol	300,00
Kørsel	50,00
Frimærker	10,00
Telegram til Bendix Music	10,00
100 stearinlys	100,00
2 øl	10,00
<i>I alt</i>	<i>1.229,00 kr.</i>

Den 7. december 1968 holdt klubben nordsjællandsmesterskab i beatmusik, og *The Burglars* spillede som solistorkester.

Honorar til Burglars	400,00
Udlån af anlæg (Burglars)	50,00
Annoncering i Frederiksborg Amts Avis	117,00
Koda afgift	130,00
Kontrol	100,00
Salsleje	350,00
<i>I alt</i>	<i>1.147,00 kr.</i>

Village Pop Clubs sidste arrangement var 2. juledag 1968, og udgifterne så således ud inkl. udgifter til postvæsenet.

SIR HENRY :	1700.00	
7-9-13 :	300.00	✓
SALSLEJE :	350.00	✓
KODA :	65.00	✓
KONTROL :	100.00	✓
POSTVÆSENET :	950.00	
ANNONCER :	250.00	✓
	<u>3715.00</u>	
ENTRÉ KR. 10. —		
INUE MEDL KR. 12. —		

26. december 1968

Ud fra de meget få bilag i popklubbens arkiv er det helt umuligt at danne sig et billede af klubbens generelle økonomi, men både Niels og Per fortæller, at de havde råd til at købe de bedste grupper, samt at de ikke betragtede økonomien som et problem før de kom ind i 1968, hvor medlemmerne begyndte at svigte popklubberne generelt.

Som tidligere nævnt gik der sport i at prøve

at skabe noget stort. Niels og Per var inspirerede af den store Gladsakse Teen Club, og senere af den måde Brøndby Pop Club kørte deres arrangementer på. Men modsat disse fik Village Pop Club støtte fra hverken kommunen eller idrætten, og de fik heller ikke stillet et gratis lokale til rådighed som de to andre store klubber. Village Pop Club var en kommerciel klub, men i klubbens formålsparagraf stod, at klubbens overskud skulle gå til velgørende formål.

»Folk var da glade over, at vi gjorde det med klubben, men de troede jo, at vi tjente pengene selv. Men vi tjente ikke noget på det. Det var vores ønske om at skabe noget, der drev os i starten, og vi ville også have noget som dem, der spillede«, fortæller Per Randsløv der også husker, at lærerne på Statsskolen så skævt til ham på grund af, at han arbejdede med noget så odøst som en popklub. Faktisk kom det til at betyde, at han måtte holde op på Statsskolen allerede i 1.g og få en læreplads.

I starten af 1967 var foreningens overskud blevet så stort, at klubbens bestyrelse besluttede sig til at »åbne kassen og lade overskudet fra lørdagens popfester drysse ned over hverdagens fritidsarbejde. Klubben har besluttet, at 4.000 kr. af deres overskud på 7.000 kr. skal gå til et nyt ungdomskollegium i Hillerød og til to idrætsforeninger ... og der står stadig 3.000 kr. på klubbens bankbøger, som venter på at finde en trængende forening«, skrev Frederiksborg Amts Avis.⁸

Klubbens velgørenhed kom til at betyde, at Frederiksborg Amts Avis blev noget mere opmærksom på klubbens aktiviteter, og Village Pop Club fik fra 1967 pæn omtale i avisens spalter.

Klubben lukkes

Da diskotekerne i midten af 1967 begyndte at komme på mode, gik Niels Bøjgaard på jagt efter lokaler til et diskotek. Dem fandt han også på Hotel København, og Village Pop Club åbnede et diskotek på Hotel København

i september 1967. Ligeledes i september åbnede Niels et diskotek og spillested på Fjordkroen ved Ølsted under navnet »Giraf Club«, der under sloganet »ny-smart-bedst« arrangerede baller med gogo. Diskoteket på Hotel København var åbent under Village Pop Clubs arrangementer, og idéen var at trække unge over 18 år til klubben. Men diskoteket måtte hurtigt lukke igen, da de ældste af de unge ikke gad gå i popklub mere.

I slutningen af 1968 begyndte klubben at få ondt i økonomien. Der var ikke helt så mange der gik til popballer mere. Musikken var blev noget syret og indadvendt, og den form for musik kunne ikke samle så mange mennesker. Hertil kom, at grupperne var blevet meget dyre, og for at sikre en minimumsøkonomi blev der ved flere arrangementer indgået kontrakter med bookingbureauerne om, at de fik hele entréindtægten mod at de betalte alle udgifterne og gav Village Pop Club 1 kr. pr. gæst til drift af klubben. Men i længden var det uholdbart.

»Vi blev nødt til at slutte i vinteren 1968-69«, fortæller Per Randløv. »Det gik kraftigt ned af bakke, og i december 1968 sluttede vi faktisk de arrangementer, vi var sammen om.«

Klubben havde i midten af 1968 ikke råd til at få trykt klubbladet, som var en udgift på mellem 600 og 900 kr. pr. gang. Det betød, at arrangementerne kun blev annonceret i Frederiksborg Amts Avis, og derfor kom der heller ikke så mange mennesker til f.eks. *Pretty Things* i oktober måned, som man havde håbet. Men hvad værre var, så krævede postvæsenet nu betaling for de udsendelser af klubbladet, som ikke var blevet udsendt.

»Vi måtte betale postvæsenet ekstra, fordi vi ikke havde sendt nok numre af klubbladet ud det år ... Det er den eneste gang, vi blev taget med bukserne nede. Postmesteren havde været god til at vejlede os om, hvordan vi kunne spare porto ved at indgå en aftale om at udsende det med avisposten. Det var en statskontrakt med mange sider, og vi læste

ikke igennem, at vi forpligtigede os til seks udsendelser om året, og det gør så, at vi ikke tænkte på, at vi skyldte postvæsenet noget, for vi havde jo ikke sendt noget ud. Men den pris vi havde fået var baseret på, at vi sendte så og så meget ud om året, og derfor havde vi en gæld til postvæsenet.«

Klubbens gæld til postvæsenet var i september 1968 oppe på 2.043,79 kr., og de indgik en aftale om en afdragsordning med 681,27 kr. pr. måned de følgende tre måneder. Men kassen var tom, og da klubben ikke betalte af på gælden, inddrog postvæsenet samtlige eksemplarer af bladet den 7. december.⁹

»Vi satte alle sejl til ... for at betale de 2.000, og det var mange penge ... De to arrangementer i december 1968 skulle være det, der sluttede det af, og 2. juledag 1968 sluttede det i det gamle regi, og derfra kørte Niels klubben nogle enkelte gange i 1969.«

Village Pop Club sluttede af med maner. Den 7. december holdt klubben nord-sjællandsmesterskab i beatmusik 1969, og 2. juledag spillede vinderen af mesterskabet sammen med *Sir Henry and His Butlers*. Per Randløv mener, at de fik penge ind til at betale deres gæld, og i klubbens arkiv ligger der en kvittering fra postvæsenet på 1.100 kr. dateret den 11. december, og postvæsenet fik de resterende 950 kr. efter arrangementet 2. juledag. »På det tidspunkt kunne man godt fortryde, at vi tilbage i 1967 havde været så gavmilde«, fortæller Per med et skævt smil.

Niels Bøjgaard kørte som nævnt nogle få arrangementer i 1969 i Village Pop Clubs navn, og han drev senere diskoteker i Hillerød, Gilleleje og i København. Per Randløv forsøgte at etablere klubber på Midtjylland, men han trak sig hurtigt ud af arbejdet i musikverdenen.

Per Randløv Petersen og Niels Bøjgaard er i dag begge driftige forretningsfolk. »Vi fik prøvet det hele, og bagefter kunne vi jo blive hvad som helst«, slutter Per Randløv sin del af beretningen om Village Pop Club.

Poul »Butterfly« – en flittig komponist

Poul regnes med rette for at være byens førende guitarist, og de, der kender til pigtråd i almindelighed og guitaraspil i særdeleshed, vil uden tvivl give os ret i, at vi ikke træder nogen over tærerne ved dette synspunkt. Fra de tidlige dage som 'Banjoboy' med optræden i TV har Poul hele tiden bestræbt sig på at blive dygtigere og dygtigere ved flittig træning ...

En lang tid var Poul rytmeguitarist og sangstjerne i The Panthers, men da gruppen opløstes begyndte Poul som single. Nogen tid efter overtog han også sangen i The Blue Stars ... Poul har flere strenge på sin guitar end de seks, han spiller på. Han komponerer på livet løs i tidens stil, først og fremmest til gruppen selv, men også til videresalg.

Helsingør Dagblad, 22. marts 1965

Trick på en B&O båndoptager

Poul Sørensen og hans musik fik på flere måder stor betydning for musiklivet i Helsingør og omegn op gennem 60'erne. Han var blandt de første, der dannede et pigtrådsorkester, og den populære gruppes øvelokale fungerede gennem små to år som en lille popklub. I midten af årtiet indledte Poul en solokarriere, og han udgav som den eneste i Nordsjælland en lp med egne kompositioner. Poul's kompositioner blev fra 1967 indspillet af flere lokale grupper, og i 1969 dannede Poul sammen med nogle musikalske venner Butterfly Music, der etablerede eget studie og pladeselskab i Helsingør.

»Det startede ret tidligt, da jeg fik min første guitar som 12-årig. Jeg kunne spille på den som 13-årig, og helt sikkert begyndte jeg at lave musik som 14-årig. Det var helt sikkert en rundgang, D, E-mol, C og G«, for-

tæller Poul Sørensen, der er født i 1946. Poul fortæller videre, at der åbnede sig en helt ny verden for ham, da han begyndte at spille. Han gik til spil hos Holger Knudsen i Helsingør, men efter et lille års tid mente Knudsen ikke, at han kunne lære Poul mere.¹

Som 13-årig begyndte han at spille offentligt sammen med sin kusine, og i 1960 var han solist ved 7-8 arrangementer, som symaskinefabrikken Pfaff holdt rundt om i Nordsjælland. Han »sang en række populære schlager-numre, [og] det slap han godt fra«, kan man læse i en af de mange omtaler af arrangementerne.

I 1962 begyndte han at spille sammen med en kammerat, Benny Nielsen, fra Humlebæk, og de kaldte sig både for »Poul & Benny« og for »Guitar-drengene«. Duoen spillede gennem næsten et år mange steder lokalt, og desuden

Poul Sørensen dannede i 1962 guitarduoen »Guitar-drengene« med Benny Nielsen fra Humlebæk. Her er duoen fotograferet på snackbaren i Hovedvagtstræde i Helsingør. (Poul Sørensen)

Poul Sørensens gruppe The Panthers både øvede og var husorkester i ungdomsklubben Vestergården i Helsingør. Bemærk det »omfattende« udstyr på reolen og på gulvet bag gruppen. Fra venstre Morten Møller Nielsen, Poul Sørensen og Per Åsberg. (Morten Møller Nielsen)

optrådte de i starten af 1963 i tv-udsendelsen »Onkel Louis i Tivoli«, hvilket de fik 60 kr. for hver.

I starten af 1963 sluttede makkerskabet, da Poul ønskede at spille pigtrådsmusik, og han dannede guitartrioen *The Panthers*. Den nye pigtrådsgruppe fik øvelokale i ungdomsklubben Vestergården på Blichersvej i Helsingør, og i forbindelse med et skolebal på Marienlyst den 5. marts 1963 blev gruppen udvidet med en trommeslager.²

Poul Sørensen fortæller, at han i starten af 60'erne begyndte at skrive musik, som han indspillede på sin B&O båndoptager, hvor han kunne lave trickoptagelser ved at overspille fra spor til spor. Han indspillede det hele solo, og ud over at dublere guitaren fandt han hurtigt ud af, at det pyntede på musikken med klap, rytmeslag på tændstikæsker og papkasser, og senere lånte han en tromme og et bækken.

POPBAL

LØRDAG DEN 7. SEPTEMBER
I HELSINGØRHALLEN 2
KL. 20.00 - KL. 01.00

HUMLEBIERNE & SWINGERS

LOCKINGS
STRANGERS
ASHTRAYS
BLUE STARS
STEEN PHIL

CAPSTONES
IMMORTALS
CARPENTERS
GROUP ON FIVE
MOCKING BIRDS

Sollst: **Michael Hyllested**

ENTRE KR. 100.00

CAFE HAL CARVERY : KL. 18.30
STOR STEGE - OG SALATBUFFET KR. 100.00

ENTRE OG MENU BILLET KAN KØBES HOS :

MR AUGUST - STJERNEGADE 13
SPAR KØBMANDEN - LAPPEN 4
PHONOTEKET - STENGADE 36

Romantisk musik

Gennem 1960'erne komponerede Poul Sørensen over 60 melodier. »Det at skive musik er en utrolig oplevelse ... Det giver noget. En tilfredsstillelse. Og hvis andre så syntes, at det er godt nok, eller bare kan falde på halen over, at man kan lave det, så er det yderligere nok til, at det var det hele værd.«

Ved en gennemlytning af Poul Sørensens mange melodier er det tydeligt, at han ikke kun komponerede den musik, der var typisk for tiden. Hans tidligste kompositioner er meget romantiske, og først senere skinner Beatles, Kinks og Beach Boys igennem. Mange af Poul Sørensens tidligste melodier brugte han på sin lp »Butterfly« i 1967. »Det kan man tage som udtryk for, hvor svært det var at lave dem ... Jeg kunne ikke bare vælte melodier ud af ærmet«, fortæller Poul.

Ashtrays indspillede flere af Poul Sørensens ældre melodier på deres lp i slutningen af 1968, og Poul fortæller: »Nu er det sådan, at alt jo er nyt, når det dukker frem, og så er det egentligt ligegyldigt om det er taget op af en hemmelig æske, der har ligget gemt i 20 år ... At Ashtrays tog nogle af mine melodier op ... var vel nødvendigvis ikke kun fordi, at de syntes, at de var gode. Men det kan være, at Ashtrays syntes, at de ville lave noget nyt, og de ville lave noget lokalt.«

Efter de tidligste, romantiske kompositioner blev han som sagt meget inspireret af *The Kinks'* musik, som hans gruppe *The Blue Stars* spillede en del, »og der er også nogen der virker Paul McCartney-inspireret, og når det gik rigtigt godt John Lennon-inspireret. Men der er noget sørgmodigt Poul Sørensen'sk over mange af melodierne. Jeg kan ikke sige, hvordan det er opstået. Men de er næsten alle lavet i en eller anden aftensituation, hvor man kom hjem efter et eller andet mislykket bal i Industriforeningen kl. 1, og så sad man med guitaren. Og så behøver det ikke at blive noget med tju bang og vilde dyr. Så kan det

blive noget sløvt romantiserende halvsørgmodigt noget.«

Teksten var flaskehalsen

I midten af 60'erne indledte Poul Sørensen et musikalsk samarbejde med Jørgen Sørensen, der på det tidspunkt var sanger i Helsingørgruppen *The Lockings*. Jørgen Sørensen havde gennem nogle år skrevet både musik og tekster, som *The Lockings* havde spillet på scenen. Poul fortæller, at »det var også altid et gevaldigt problem for mig at sætte noget der bare ligner en tekst til musikken. Jeg havde ikke problemer med at finde på melodier. Men ... det var altid teksten der [var] flaskehalsen og problemet. Det var tekster på engelsk i den tidlige periode. Senere blev der lavet danske tekster til mine melodier, og de blev alle lavet af mig selv, Jørgen Sørensen, som lavede de fleste, og senest lidt af Axel Madum ... Jeg lavede melodien, og jeg lavede også altid titlen til den – hvad det var, omkvædet skulle gå på. Så manglede der bare 70 pct. af trekanten, som Jørgen Sørensen så puttede noget fornuftigt engelsk på.«

Jørgen Sørensen fortæller, at han brugte synonymet Michael Corey, når han skrev tekster. Han syntes, at det var sjovt at bruge et synonym, og Michael Corey »kom fra en flyvetur i starten af 60'erne, hvor kaptajnen sendte et papir gennem flyveren med flyveruten. Han hed Michael Corey, og det syntes jeg var et godt navn.«³

»Der var ikke penge mellem os«, siger Poul. »Der var overhovedet ikke penge i noget som helst den gang. Jeg havde fundet Jørgen Sørensen som en god og fast samarbejdspartner og kammerat, der kunne lave nogle tekster til mine håbefulde melodier ... [Jeg] spillede ... dem ind på et lille spolebånd, og så cyklede jeg ud til Jørgen ... og sagde, at nu havde jeg lige lavet denne her melodi, som jeg syntes, at han skulle høre. Han havde aldrig tid, for han skulle altid skrive noget sport først, men næste dag havde han alligevel lavet en

24/a-1964

I'm So Blue

musik, tekst

Paul Sørensen

1. You let me down --- the la-ter times we met --- I'll tell you
 once --- our love would ne- ver break --- I'm missing
 now --- this I ne- ver will br- get --- I loved you
 now --- the love and fun we'd make ---
 so -- how could I know that we were through now I'm so blue ---
 you told me -- you made me sad and lone- ly; I
 don't know what to do the fun we had were on- ly a
 sim- pel thing but true --- but still I know ---
 that some day I will find --- a no-ther girl --- to whom I'll lose my
 mind --- I loved you so -- how could I know that we were
 through now I'm so blue I'm so blue ---

FINALE

En af de noder som Poul Sørensen forsøgte at sælge til Wilhelm Hansens musikforlag. (Poul Sørensen)

tekst. Han havde siddet og lyttet, og så havde han lavet en tekst. De var ikke dårlige. Og så fik jeg teksten tilbage, og så blev det til de indspilninger, der i dag eksisterer. Jeg gemte min musik både på bånd og på noder, men jeg gemte dem nu kun på noder fordi Helge Jacobsen i Snekkersten sagde, at når jeg nu lavede så meget musik, så burde jeg også prøve at sælge noget af det. Han kendte nogen inde på Vilhelm Hansens musikforlag ... så tog jeg derind og hilste på ham, han havde anbefalet med noder i hånden og vand i håret.

Men det blev aldrig til noget, så det var helt unødvendigt at skrive de noder. De købte aldrig en melodi.⁴

Fly Away Little Butterfly, Fly

Poul Sørensens orkester *The Blue Stars* stoppede i april 1966, da Poul skulle tage studentereksamen og derefter læse til ingeniør. I foråret 1967 kom Poul Sørensen i kontakt med Jack Fridthjof, der som tidligere omtalt ejede det lille pladestudie og pladeselskab Jacks Beat Records i Nykøbing Mors. »Jeg kan ikke sige,

hvordan jeg fik kontakt med Jack. Men det startede med, at jeg sendte nogle spolebånd til ham med måske 20 numre af dem, jeg havde lavet. Der gik ikke lang tid før han kontaktede mig, og han ville lave en hel lp med mig. Da faldt jeg ned af stolen. Men det ville han. Intet mindre. Det var så genialt og så solistisk og så selvstændigt. Så en hel lp – intet mindre. Og det blev det ...

Hele inkubationstiden fra fødsel til realitet var højst nogle måneder. Selve lp'en blev på godt og ondt – og mest på det onde – til i løbet af bare en weekend. Det var med trickindspilninger og alle de mærkelige ting, der er på den plade. Baglæns guitarer, tændstikæsker, blokføjter og alt det andet. Den lp er 100 pct. Poul Sørensen. Der findes ikke noget større soloflip procentuelt end den plade ...

Valget af numrene på pladen er, som jeg husker det, Jacks beslutning ... Og jeg mener også, at det var ham, der bestemte den rækkefølge, numrene skulle komme i. Jeg husker, at jeg kom hjem med et bånd med numre i den rækkefølge, vi havde indspillet dem. Og så i november kom lp'en, og da hørte jeg for første gang, hvordan den var blevet sat sammen.«

Melodierne på lp'en »Butterfly« strækker sig gennem hele den tid, Poul Sørensen komponerede. Nummeret »Little Girl«, der er akkompagneret af en skrivemaskine, er en af de første melodier Poul lavede, og et nummer som »Protest Song No.1« blev faktisk komponeret lige op til og under pladens tilblivelse. »Jeg har det sådan med den lp, at de tre første numre på hver side, kan jeg godt stå inde for. Men de tre sidste på hver side, kan jeg absolut ikke stå inde for«, slutter Poul samtalen om lp'en, der så vidt vides kun blev presset i 100 eksemplarer.⁵

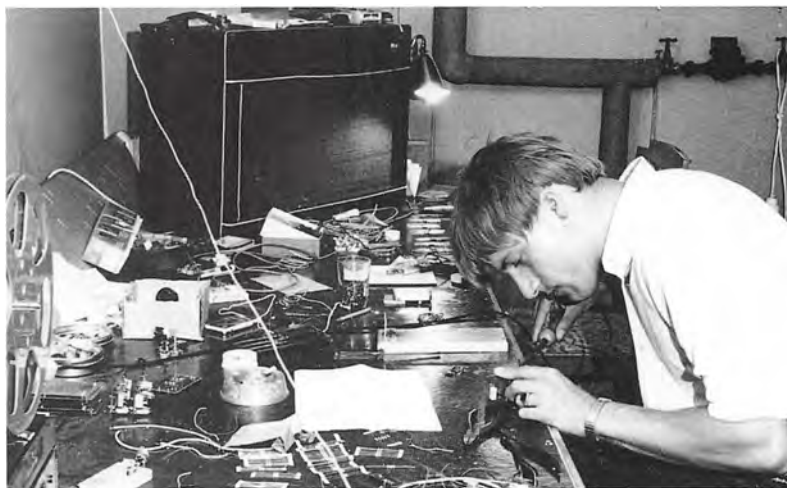
Lp'en blev meget flot omtalt og anmeldt i Helsingør Dagblad af den lokale musik-anmelder Jørgen Sørensen, alias Michael Corey. Andre så udgivelsen som både en pud-sighed, fladt og talentløst, en specialitet, rørende naivt, middelmådig pop samt et konglomerat af pop- og beatmusikkens talrige retninger. Kort sagt mødte der Poul en meget blandet modtagelse, men det tog ikke modet fra ham.⁶

Butterfly Music

Poul Sørensen var så vidt vides den mest produktive komponist i Nordsjælland i 60'erne, og flere af de lokale grupper syntes, at hans

Poul Sørensen og Torben Møller samarbejdede fra 1968 i Butterfly Music. (Poul Sørensen)

*Butterfly Music investerede i to Revox båndoptagere, og Poul Sørensen konstruerede mixerpulten.
(Poul Sørensen)*

musik var så god og speciel, at de turde binde an med at indspille den. *The Capstones*, *Ashtrays*, *Carions* og Pouls egen gruppe *The Blue Stars* indspillede flere af hans kompositioner, og Poul forsøgte efter udgivelse af lp'en at få en single på gaden.

»Jeg husker ikke, hvordan jeg mødte Poul«, fortæller Torben Møller, der dengang spillede i *The Immortals*. »Men jeg tror, at vi lå på stranden og havde guitaren med og spillede og sang, og det lød godt. Han havde nogle numre, han gik og bryggede på, og så spillede jeg med, og vi svingede godt sammen. Han sang, og jeg var god til at lægge alle mulige stemmer på, og så udviklede det sig. Og så tog vi til Nykøbing Mors, hvor han skulle hjælpe Ashtrays med deres lp, og han skulle også lave noget selv ...

Allerede mens jeg spillede i Immortals lavede jeg selv musik, som vi spillede i gruppen ... Og så blev det rigtigt dyrket, da mig og Poul startede sammen. Der kom så en lille konkurrence, og når Poul havde lavet et godt nummer, så tænkte jeg, at det kunne jeg lave bedre, og så komponerede vi. Og så sagde Poul: 'det lyder meget sjovt Tobber Møller', som han plejede at sige. Og så kunne jeg godt se på ham, at så skulle han

hjem og lave noget mere. Jeg kan huske, at vi lavede meget hjemme hos ham på hans B&O båndoptager, der både kunne 'ride og slå på tromme, vaske op og lave kaffe'. Den var god, og vi lavede meget god musik på den, hvor vi kørte fra spor til spor og satte lyde på.«⁷

Poul Sørensen var både alene og med Torben Møller adskillige gange i studiet hos Jack Fridthjof i Nykøbing Mors, men af forskellige grunde blev deres optagelser ikke udgivet. »Noget ... blev overspillet til lakplade. Det var meget moderne dengang, men det lød ikke ret godt, og pladen kunne ikke spilles ret mange gange, for så blev den slidt helt ned. Det var dengang, da der åbnede et nyt diskotek på Torvet i Helsingør. Det var det hotteste hotteste sted i en kort epoke. Der kom vi frem med den lakplade af 'Discotheque Girl'. Den blev også lagt på, og da de satte pickuppen på, så rumlede det og lød rigtigt dårligt ... Vi lavede også en dansk ting med tekst af Jørgen Sørensen til min 'Listen to the birds' [Dit livs melodi]. Den er rigtig god, men Jack syntes, at sangen var for svag, så det blev ikke til noget.«

I julen 1968 blev Poul Sørensen, Torben Møller og en af deres venner, Christian Poul-

*Butterfly Musics studie på Trækbanen i Helsingør blev indviet i efteråret 1969. Bag ruden ind til studiet skimtes Poul Sørensen og Torben Møller.
(Torben Møller)*

sen, derfor enige om at starte deres eget pladeselskab. Selskabet fik navn efter Pouls kunstnernavn, Butterfly Music, og i starten af 1969 gik de i gang med at indrette et pladestudie i det kælderlokale på Trækbanen, hvor *The Blue Stars* i sin tid havde øvet og haft popklubben »Øresund«.

»Vi fandt ud af, at det var en god ting at have et studie hvis man skulle lave numre«, fortæller Torben Møller. »Vi kunne jo selv spille alle instrumenterne, så vi skulle da have sådan et studie, som han havde oppe i Nykøbing Mors. Jeg tog job på Nissan som lagerarbejder og tjente til den ene Revox, og Poul var vist på et tidspunkt på værfet. Og så tjente vi til hver vores Revox, og så var Poul virkelig dygtig til at lave elektronik ... Og så kom studiet op og stå ... Det var i 69, og det var noget specielt noget. Der var ikke ret mange studier i Danmark, og det var flot, at vi havde et i Helsingør allerede i 69 ... 40 pct. ejede jeg, og 40 pct. ejede Poul, og Chris Poulsen 20 pct. Og Christian kunne også sådan noget med ledninger, så de byggede faktisk den der mikser selv.«⁸

»I starten vil vi koncentrere os om vores egne produktioner«, fortalte Poul Sørensen til dagbladet Aktuelt. »Vi vil give os selv en chance

og se, om talentet kan bære. Senere vil vi så slå dørene op og give plads for andre.«⁹

Tre singler, og så var det slut

I juli 1969 stod studiet færdigt, og det fremgår af Pouls scrapbog, at det var et kolossalt arbejde at indrette det. »Vi har siden snakket om, at hvis vi fra starten havde vidst, hvor meget der skulle arbejdes, ja, så var vi nok slet ikke gået i gang. Fra 27. februar til sidst i maj arbejdede vi med det rent håndværksmæssige. Sidst tog vi fat på det mere elektroniske. At få en nogenlunde ordentlig mixerpult var en vanskelig opgave, men til sidst gik det dog.«¹⁰

I oktober 1969 gik Poul og Torben i gang med at indspille deres første plade, »Break It Up/Ride In My Car« som blev udgivet den 27. december. Den blev distribueret af Sonet, men ud over en flot omtale i Helsingør Dagblad blev pladen aldrig rigtig anmeldt, og den blev heller ikke spillet i Danmarks Radio.

Selvom den første plade ikke blev en succes, besluttede Poul, at han ville prøve med endnu en, og han fortæller, at den næste produktion »Relax Girl« blev en succes. »Den blev lavet i 300 eksemplarer. Jeg havde nu

Poul Sørensen underviste fra 1968 i guitar på Helsingør Ungdomsskole. (Poul Sørensen)

lært mig, hvordan man lavede plader ... Jeg kørte selv ud til Ortofon i Trommesalen, som var de eneste i landet, der kunne lave matrixer. Det kostede ikke det vilde. Så fik jeg matrixerne – det er jo dem der bliver til guldplader, så jeg har mange 'guldplader' nede i kælderen – og kørte ud til nogen, der kunne trykke plader og sætte etiketter på. Og så fik jeg 300 af dem. På den måde blev den også en stor solistisk selvproduktion, og det var langt billigere.«

Pladen kom på gaden i slutningen af november 1970, og Poul beretter, at »de 300 eksemplarer tog jeg under armen, og legede pladesælger. Jeg besøgte alle pladebutikkerne. De hørte den og syntes godt om den. De købte så nogle stykker, og jeg fik på den måde solgt dem alle. Det gik så godt, at jeg ikke har flere af den ...!«

Så blev jeg død inspireret over hvor godt det gik, og jeg lavede selv den, der blev den sidste ... Nu gik det så fint med 300 sidste gang, så jeg lavede måske 400 denne gang. Og nu kendte jeg alle stederne, jeg skulle besøge, så jeg tog rundt. Goddag, goddag, det er fra Butterfly Music. Vi har her en ny single med Poul Butterfly. 'Ham der, ham skal vi ikke have, vi har fem af den forrige.' Og

andre havde ti. Så den de syntes var så god, var aldrig blevet solgt.«¹²

Poul Sørensen fortæller, at festen i Butterfly Music herefter holdt op. »Torben, Christian Poulsen og jeg blev uvenner, og så sluttede det på Trækbanen for mit vedkommende. Jeg lavede senere mit eget studie i Espergærde ... og først engang i 1974 var det oppe at stå ... Jeg har aldrig lavet en melodi siden, men jeg underviste i rigtig mange år på Helsingør Ungdomsskole i guitar.«

Poul Sørensens indflydelse på det helsingørske musikliv op gennem 60'erne var betydelig, og hans musik gav andre lokale musikere både inspiration til at spille, og til selv at gå i gang med at komponere. Poul selv brændte ud som komponist omkring 1970. Den handske tog andre lokale musikere imidlertid op.

Studiet på Trækbanen blev kørt videre af Torben Møller og Christian Poulsen, og senere kom Bjørn Malihini fra *Malihini Kvar-tetten* med som partner. Studiet blev i over 10 år en vigtig del af musiklivet i Helsingør, og der har været mange senere kendte kunstnere som Maria Montell, Morten Remar, Ramasjang og andre fra Helsingørs musikliv dernede for at lave prøveindspilninger.

Stoke Sect – hård musik og vild sceneoptræden

Stoke Sect skabte (ligefrem) sensation, da de deltog i årets københavnermesterskab i Hit House. Allerede da man så dem første gang, var alle klar over, at her havde man et orkester med store vinderchancer. De vandt københavnermesterskabet og placerede sig på en flot andenplads ved finalen ... Havde det drejet sig om sceneoptræden, var Stoke Sect med statsgaranti blevet Danmarksmestre. De var – og er den dag i dag – en af Danmarks morsomste grupper på en scene. Men dengang kneb det en smule med det musikalske, så de måtte nøjes med en andenplads. I dag har de halet godt ind på det med musikken uden at tabe noget med hensyn til sceneoptræden.

Børge, november 1966

En kvindelig trommeslager

Ingen anden nordsjællandsk gruppe har fået så megen omtale og så mange fotos i de landsdækkende pop- og ungdomsblade som de fem drenge fra Birkerød, Hillerød og Lillerød, der kaldte sig *Stoke Sect*. Det er tydeligt, at popmusikkens bagmænd så penge i den meget unge gruppe, der allerede i forbindelse med københavnermesterskabet i januar 1966 blev båret frem som et af tidens nye idoler. Gruppens sanger, Jan Stephan, figurerede ved to Børge-afstemninger blandt landets ti populære popsangere, og Jan prydede da også forsiden af det nye popblad GO, da det udkom første gang i august 1966.¹

Den oprindelige gruppe, *The Stokes*, blev startet i 1964 af Kim Lessel og Bo Olsen, der var klassekammerater på kommuneskolen i Birkerød. Navnet fandt Kim i et atlas over England. Det var på den tid populært at opkalde grupperne efter engelske bynavne, og Stoke var kort og lød godt. For at skille sig

lidt ud fra de andre bands fik de den lidt ældre skolekammerat, Liddi, med på trommer. Idéen kom fra den engelske gruppe *The Honeycombs*, der havde en kvindelig trommeslager.

Da Kim skiftede til Marie Mørks Skole i Hillerød, kom han ind i et miljø, hvor flere grupper var i støbeskeen. Som tidligere omtalt kom en del af eleverne på denne skole til at præge udviklingen af pigtrådsmusikken i store dele af Nordsjælland. Nogle var i gang med at starte bands, mens andre så muligheder i at fungere som managere for de nye bands og starte popklubber, hvor de kunne spille.

En af Kims nye skolekammerater, Christian Scheibel, havde i nogen tid spillet sammen med flere skolekammerater og spillede i starten af 1965 i *The Typhoones*. Christian blev inviteret med i *The Stokes*, da han havde både el-guitar og – ikke mindst – en lille forstærker.² Rigtig gode til at spille kan man vel

Fredensborg **B**oldklub og **I**drætsforening

afholder på **ASMINDERØD KRO**

lørdag den 18. september kl. 19.30

KÆMPE-NON-STOP-POP-BAL

Til ballet spiller

The STOKES
og
The MASTER SOUNDS

Soldater halv pris – Medlemskort på Fredensborg 743

Annonce fra 1965

næppe påstå, at de var. Kim havde gået lidt til spil, og Bo valgte bassen, fordi den umiddelbart var nemmere end en guitar. Christian var nok den, der spillede bedst – da han kom til, lærte han de andre en del nye greb.

»Vi øvede i en varmecentral, hvor ... der var 40 graders varme. Det var i en boligblok i Birkerød«, fortæller Kim, der også husker, at en af de første gange de optrådte, var til en konkurrence på Hotel København i Hillerød. »Jeg fik mit livs chok, da vi spillede til den konkurrence, for jeg havde aldrig spillet på en rigtig forstærker. Vi spillede på gamle radioer og lignende. Bo havde en stor gammel radio med et grønt øje til bassen ... Christian havde en lille forstærker ... Jeg kan huske, at vi købte et trommesæt, et Tactone. Det var det billigste trommesæt, man kunne købe. Det havde et stativ på stortrommen, som et grydelåg.«

Avisannoncerne fortæller, at *The Stokes* spillede noget i løbet af 1965. Allerede den 27.

marts spillede de på Asminderød Kro sammen med de nye Danmarks mestre, *The Flames*. De havde flere andre arrangementer rundt om i Nordsjælland, men gruppen havde svært ved at få musikken til at hænge sammen.³

»The Stokes fra Birkerød var pauseorkester«, skriver *The Primates* sanger i sin dagbog i forbindelse med et arrangement på Asminderød Kro den 24. april. »Disse som var et nystartet orkester fik intet for at spille, men de var nu heller ikke for gode«, konkluderede den »erfarne« sanger. Det var *The Primates* elvte job!⁴

Det egentlige gennembrud kom i starten af december 1965, da *The Stokes* skilte sig af med deres trommeslager og fik to mand med fra den nedlagte Lillerødgruppe *The Shakespeares*. »Vi fusionerede faktisk med det andet band. Det var gennem Per Randsløv og Niels Bøjgaard, som også gik på Mørks Skole ... Jeg tror, at de fandt ud af, at hvis man kobledede de to bands, så kunne man få noget helstøbt ud af det ...«⁵

Niels Bøjgaard havde en tid været manager for *The Shakespeares*, og Niels og Per var som tidligere nævnt initiativtagerne bag Village Pop Club, der flere gange havde haft både *The Stokes* og *The Shakespeares* på plakaten i Gørløse Forsamlingshus. Per Randsløv etablerede sig som gruppens manager, og han oprettede »The Only Stoke Sect Fan Club« allerede i februar 1966.⁶

DM i pigtråd

Der kom gang i udviklingen, da trommeslageren Henrik Lund og sangeren Jan Stephan kom med. Henrik var en rigtig god trommeslager, og Jan videreudviklede sin sceneoptræden, hvilket »hjalp på gruppens manglende spilleevner«. Repertoiret var som før kopimusik, men nu var det specielt Stones, Kinks og Pretty Things, man tog på repertoire.⁷

Øvelokalet i varmecentralen blev for trangt,

Den nye gruppe Stoke Sect, der bestod af tre medlemmer fra The Stokes og to fra The Shakespeares, over for første gang den 6. december 1965 i en villa i Birkerød. (Jan Stephan)

og en tid øvede de på Kims værelse i forældrenes hus i Birkerød. Faktisk var værelset husets garage, »så farmands bil står altid ude i regnen«, skrev et popblad.⁸ Senere flyttede de til Hjemmevernsgården i Birkerød, hvor der også var popklub. Og øvet blev der. Tre gange om ugen var ikke unormalt, så der lå hårdt slid bag den succes, der lå lige om hjørnet.

Henrik og Jan øvede første gang med gruppen den 6. december 1965, og allerede den 11. optrådte de på Peter Lips på Bakken. Men arrangementet søndag den 12. december på Delfino Pop House i Hundige huskes sammenhængende som deres egentlige gennembrud. Det var ikke fordi det var den helt store succes. Popklubben var faktisk halvtom, så de besluttede sig for at lave lidt sjov og give den hele armen fra andet set. Jan »opfandt« her sin senere så karakteristiske sangstil med vildt flagrende arme, og de andre fulgte godt med. Deres optræden blev deres varemærke, og det

var da også mere den end musikken, der bar dem videre frem.

»Jan var en ubetinget vigtig person ... Jans helt åbenlyse styrke var hans meget kærlige udstråling, og så kunne han det med publikum – det med pigerne. Han havde et fantastisk drive på scenen. Det var ikke hans musikalske egenskaber der gjorde, at han havde den succes. Det var hans sceneoptræden ...«, fortæller Kim, der selv var en habil sanger, og i flere numre sang sammen med Jan.

Den 18. december spillede gruppen atter sammen med *The Primates*, og vanen tro gjorde Primates-sangeren, Svend Gade Jensen, status over aftenen i sin dagbog. »Vi spillede på Stoke Sects udstyr som ikke var alt for godt. Særligt trommesættet hvor Manse ødelagde et trommeskind, hvilket kostede ham 10 kr. i erstatning. Stoke Sect var en forbedret udgave af The Stokes, som vi spillede sammen med i foråret på Asminderød Kro. Nu var de blevet ret stærke særligt i sceneoptræden.«⁹

Gruppen optrådte i slutningen af 1965 i annoncerne både under navnet *The Stokes*, *The Stoke Sect* og *Stoke Sect*. Kim fortæller, at han syntes det lød spændende med ordet »sect«, som i et af hans idolbands, *The Downliners Sect*. Derfor ændrede de navn.¹⁰

Capital Club

Asminderød Kro — Fredensborg
lørdag den 22. januar kl. 20 — 1,00

STOKE SECT

Københavns mestrene 1966:

THE PRIMATES

Annonce fra 1966

*Stoke Sect jubler over andenpladsen ved DM i KB-Hallen den 26. februar 1966.
(Jan Stephan)*

Ligesom mange andre grupper meldte *Stoke Sect* sig til Hit & Bear's DM i pigtråd i 1966. Da *Stoke Sect* egentlig ikke betragtede sig som en nordsjællandsk gruppe, meldte de sig til københavnmesterskabet.

Efter kun fire job kan man vel næppe kalde *Stoke Sect* for et sammenspillet band, da de gik på scenen i Hit House den 6. januar og spillede »Big City«, »A Well Respected Man« og »Till The End of The Day«. Men de vandt, og gik videre til finalen den 12. januar, hvor de spillede de samme numre.

BT skrev under overskriften »Et godt og upopulært valg«, at *Stoke Sect* vandt københavnmesterskabet på trods af, at »hvert enkelt deltagerensemble i løbet af præsentationsdagene har kunne møde op med en egen skare af forhåndsvillige tilhørere, mens The Stoke Sect havde svært ved at få kammeraterne med i byen fra Birkerød ... The Stoke Sects musikalske og sceneriske kvaliteter er oplagte. Der er elegance i deres livsudfoldelse, og det er forståeligt nok, at Nørdisk Polyphons talentspejder Bruno Henriksen allerede skrev kontrakt med The Stoke Sect om pladeindspilning for flere dage siden. Sect'ens forbillede er de engelske Pretty Things og Kinks. Som de første har The Stoke Sect

en tamburin med, den håndteres af sangeren Jan Stephan ...«¹¹ Kim husker, at deres repertoire var så mangelfuldt, at de måtte gentage et af konkurrencenumrene, efter at de havde vundet.

Popbladenes fotografer stod i kø, og arrangementerne væltede ind efter københavnmesterskabet. Deres manager Per Randløv havde travlt, og samarbejdet med de store bookingbureauer skaffede dem i den kommende måned bl.a. to turnéer til Jylland, og de var opvarmninggruppe for deres helt store idoler, *The Kinks*, i KB-Hallen.

»Fire dommere var efter godt tre timer og 11 orkestre helt enige om Teenmakers 1. plads, men det skal siges, at de var hårdt trængt af Birkerød orkesteret, Stoke Sect, der med en særdeles raffineret og professionel sceneoptræden var blevet de godt 2200 tilskuers erklærede ynglinge«, skrev Top Pop om det netop afholdte DM 1966 i popmusik.¹²

På modstående side:

Jan Stephan prydede forsiden af det første nummer af det nye popblad Go i august 1966, og bladet fulgte i det følgende år gruppen tæt.

KR. 2,00
(incl. oms)

AUGUST 1966

GO

NR. 1

**KIK indenfor og SE
HERMAN, LOLLIPOPS, STOKE
PER FROST BRIAN JONES!**

HEJ!
HER ER DANMARKS
NYE
POP-OG SERIE
BLAD!

*-dette er
JAN STEFAN
find resten af
STOKE SECT
på
bagsiden!*

Samstemmende fortæller medlemmerne, at det var aftalt på forhånd, at gruppen skulle vinde DM, som blev afholdt i KB-Hallen den 26. februar. »... dagen før DM kom [Johnny] Reimar og Niels Winkens [SBA Booking] hjem til mine forældre, og vi skriver pladekontrakt og kontrakt med SBA, som var det største bureau i Danmark ... Men vi anede jo ikke noget om noget, og det viste sig så, at Erik Haast ... som havde arrangeret DM, og havde bladet Beat, havde set frem til, at han skulle være vores manager. Det havde han bare ikke snakket med os om. Og vi fik allerede dagen før at vide, at vi ville vinde DM. Det kunne Reimar og Niels fortælle os ... Da Erik Haast så får at vide, at vi har skrevet kontrakt med de andre, så bliver han så rasende, at han sørger for, at vi bliver num-

mer 2, og Teenmakers vinder, som han så skriver kontrakt med ... Men det sjove for os var, at forsiderne på popbladene var trykt, og vi på forsiden af Beat står som Danmarks-mestre. Og vi får alle jobs'ene. Det var en noget speget affære at blive involveret i som 16-årig ...«

Det er naturligvis vanskeligt så mange år efter at afdække, hvad der lå til grund for dette udspil. Men det er klart, at både Reimar og Niels Winkens var af den opfattelse, at *Stoke Sect* havde talenterne og udseende til at blive idoler for specielt den yngre gruppe af teenagepiger. Gruppen så godt ud på fotos, og så havde de 14-16-årige drenge den rigtige alder og en helt anden sceneoptræden end de »gamle« grupper, der var to til tre år ældre. *Stoke Sect* blev lanceret

I sommeren 1966 blev der optaget en serie fotos af gruppen på stranden ved Bellevue, mens en stor skare fans så på. Fra venstre Bo Olsen, Kim Lessel, Henrik Lund, Jan Stephan og Christian Scheibel. Fra Beat og Hit nr. 17.

med et andet image og en større kraft end hidtil set ved lancering af nye danske grupper. Og dette på trods af, at gruppen som sagt ikke vandt DM i pigtråd. »Stoke Sect er den eneste af vore mange nye grupper, som kan byde de gamle kæmper og soldebrødre som Peter Belli, Hitmakers, Defenders og Sir Henry trods«, skrev GO nogle måneder efter DM.¹³

I tidens modetøj

Ser man på de fotos, popbladene bragte af de grupper, der vandt de forskellige regionale mesterskaber i 1966, viser de, at *Stoke Sect* også i tøjstilen var nogle måneder længere fremme end de fleste andre.¹⁴

Stoke Sect blev både lanceret som de rå og poppede drenge, der optrådte i tidens tøj, og som de pæne drenge i jakke og slips. De reklamerede for tøj i diverse pop- og dagblade både for tidens modeforretninger som »Nyhavn 13 & 17« og »Sir John«, og for de mere traditionelle forretninger som »Magasin« og »Troelstrup«. Men ikke kun i dag-, pop- og modebladene blev *Stoke Sect* koblet sammen med tidens tøjmode. De optrådte mange gange i en blanding af modeshow og pigtråd, og specielt de gange i sommeren 1966, hvor de agerede dressmænd sammen med Ann Schaufuss og andre af tidens hotte fotomodeller i små bikinier, var ganske oplyftende. De var dog noget flove over selv at blive fotograferet i minitrusser og meget små badebukser. Det var, hvad mode- og popbladene sagde, at deres fans ville have, fortæller gruppen, der dog ikke lægger skjul på, at en af popbladenes redaktører ikke havde noget imod at se på unge mænd i små stramme bade- og underbukser!

Gruppen fortæller, at de allerede før deres rigtige idoltid var meget bevidste om deres valg af tøj. De var med på noderne og mere avancerede i forhold til de fleste andre bands, der som nævnt stadig i begyndelsen af 1966 optrådte i ens jakker og tynde læderslips. Og

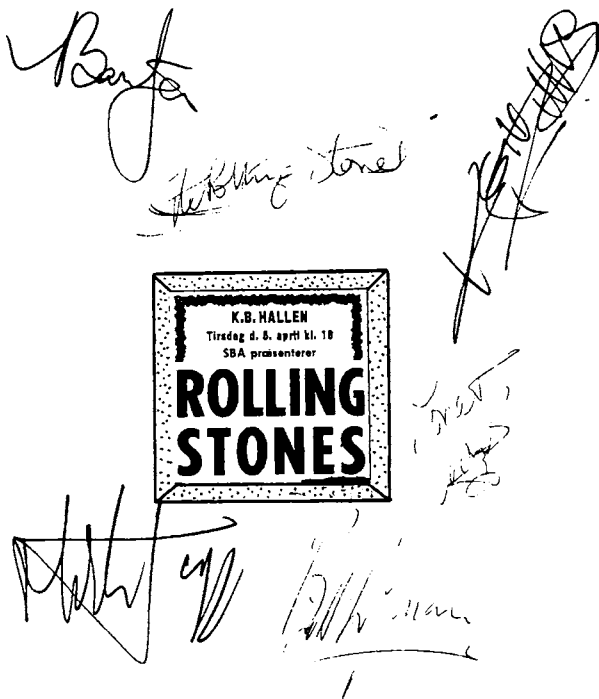
de stramme hvide bukser med den hvide bluse, som de alle undtagen den gråklædte Jan optrådte i ved begge mesterskaber, var et meget bevidst fravalg af det pæne pigtrådslook. På et tidspunkt lånte nogle af dem også deres søstres tøj, når de skulle optræde. Pige-tøjet – bluserne – var mere moderne og stramme. Det kunne dog også blive for meget, husker Jan, der fik forbud mod at tage en bestemt blomstret rædsel af en bluse på. Senere kom der blomster på bukserne, og Bo mindes, at han ikke var videre stolt over at tage S-toget i sine nye blomstrede bukser i forbindelse med nogle fotooptagelser i Klampenborg, for der blev kigget en del efter ham.

Landet rundt uden kørekort

Efter DM gik det hurtigt. Rigtig hurtigt. Gruppen var rundt i det ganske land, og man købte et VW-rugbrød, hvor der blev malet *Stoke Sect* på siderne. Gruppens bil og tre numre optaget live er forevigtet på en super

I foråret 1966 købte gruppen en bil, og med Ivan Riel ved rattet kørte de fem unge landet tyndt. (Jan Stephan)

Stoke Sect spillede sammen med de største af de udenlandske grupper, der kom til landet i 1966 og 1967.

Jan Stephan havde sin scrapbog med, og Rolling Stones skrev deres autografer i bogen den 5. april 1966.

(Jan Stephan)

8 mm film, som Saturn Film optog med forskellige grupper på Sjælland og i København i 1966-67.¹⁵

Men de blev jo ikke ældre af deres succes, så de måtte køres. Christians mor var i en periode en meget brugt chauffør indtil der blev råd til at betale en for at køre. Som alle andre orkesterbiler havde *Stoke Sect* også problemer med deres, der heller ikke var af helt ny dato. Men flere af problemerne var dog mere menneske- end maskinskabte.

På et tidspunkt brændte deres »rugbrød« sammen, fordi chaufføren havde sat tyggegummi over olielampen. »Den blændede, for den lyste hele tiden«, forklarede Ivan Riel stammende. Og en anden gang gik der ild i bilens motor. De sprang ud af bilen, som rullede videre ned af en bakke. Havde en af dem ikke grebet rattet gennem det åbne vin-

due og fået kørt bilen ind i et træ, var den havnet ude på en kornmark, som den så havde tændt ild til. Igen var det den stammende Ivan, der ikke havde tænkt sig særligt godt om. Han havde sat reservedunken med benzin i motorrummet, da der var ikke plads andre steder i bilen på grund af alle instrumenterne, forklarede han. Dunken var smeltet af motorvarmen, og benzinen blev antændt. Instrumenterne blev reddet, men forsikringsselskabet ville ikke erstatte den ødelagte bil, da gruppen jo med vilje havde kørt den ind i træet!

Men trods problemer blev det til mange ture og arrangementer rundt om i hele Danmark, og de »varmede op« ved både Rolling Stones-, Who- og Yardbirds-koncerter i foråret 1966. De kom på »Foska« havregryns samlemærkeserie med popgrupper, og Chri-

HAR DU HØRT DEN SIDSTE PLADE MED

STOKE SECT

HVIS IKKE SÅ SKYND DIG HEN TIL
DEN NÆRMESTE PLADEFORHANDLER
- MEN HURTIGT - MÅSKE ER DEN
ALLEREDE UDSOLGT - DERFOR SKYND
DIG HEN OG FÅ:

»JUST LIKE ME « IF THE WAR KEEPS GOING

*Kort efter DM gik gruppen
i studiet for at indspille
den første af de tre singler,
gruppen fik udgivet i 1966
og 1967. (Jan Stephan)*

stians mor fik på et tidspunkt en havregryns-
pakke gratis, da hun fortalte ekspedienten,
at det var hendes søn på samlemærket.

Som tidligere nævnt har ingen anden nord-
sjællandsk gruppe fået så megen spalteplass
i popbladene som *Stoke Sect*. Hit, Beat, GO,
Børge og Top Pop bragte alle pæne omtaler,
og flere gange med store helsides farvefotos.
Der var også en del læserbreve, og i en stort
opsat artikel i GO måtte gruppen svare på

20 spørgsmål fra alt om kæledyr til hvad de
ville gøre, hvis de pludselig stod med en mil-
lion!

Eksamen eller pigtråd

Under denne overskrift skrev Politiken, at
»Stoke Sect [nu] overvejer ... at blive profes-
sionelle ... Problemet er, at alle medlem-
merne i Stoke Sect alle går i skole, men grup-
pen får så mange tilbud om optræden, at de

overvejer at droppe eksaminerne til fordel for en musikkarriere.«¹⁶

»Jeg havde faktisk flyttet skole fordi jeg var blevet lidt skole ambitiøs, men det kom der ikke noget ud af, for så startede musikken«, fortæller Kim der også husker, at »det kom der mange problemer ud af, for vi blev sat af mandag morgen uden for skolen efter at have kørt fra Jylland hele natten, og man vågnede første gang ved at tysklæreren sagde, at de bare skulle lade mig sove videre ...«

De mange arrangementer og øveriet gik hårdt ud over skolen, og ofte måtte de bede sig fri om lørdagen, da de skulle bruge dagen til at komme frem til aftenens arrangement. Det bekymrede Christians forældre, der så for sig, at næste års realeksamen hang i en tynd tråd, hvis han fortsatte i gruppen. Ved starten af den nye skoleår sagde de stop. Karakterbogen så ikke for godt ud, så Christian forlod gruppen i midten af august 1966, og satte sin 30W Vox-forstærker til salg.

Nogle fans skrev til Christians forældre, at »vi har hørt, at Deres søn Christian ikke må spille i Stoke Sect mere fordi at De ikke vil have at han skal blive professionel men skal gå i skole. Efter vores mening syntes vi, at De skal lade Christian spille igen ...«¹⁷ Men pigernes smukt håndskrevne brev hjalp ikke, og gruppen havde allerede besluttet sig for at fortsætte som en kvartet. Christian passede heller ikke helt til det image, gruppen havde opbygget.

Lige under top 20

Allerede før Christian stoppede vidste de, at de ville miste Henrik inden længe, så de var i fuld gang med at lede efter en ny trommeslager. Henrik var blevet opfordret til at overtage trommerne i *The Lollipops*, og for ham var tilbudet den helt store chance. Selvom det var et hårdt slag forstod de andre, at det var et tilbud, han ikke kunne sige nej til.

Søndag den 11. september optrådte gruppen både i Malmö, Lund og Ystad, og det

I april 1967 indspillede gruppen deres anden single, »Candy Girl/Glasses«, og begge numre gav mulighed for udklædning og pudsige fotos. Fra venstre Bo Olsen, Kim Lessel, Max Svenningsen og Jan Stephan. (Jan Stephan)

blev Henriks sidste optræden. Jagten efter en ny trommeslager var lykkedes, for allerede den 17. september sad eks-Clidows trommeslageren Max Svenningsen på Henriks gamle plads til et arrangement på Tyrolerkroen i Faxe Ladeplads.¹⁸

GO skrev, at »efter et par mindre udskiftninger i Stoke Sect, er gruppen atter på toppen, stærkere end nogensinde, og med en sceneoptræden som ingen anden dansk, og vi kan roligt sige, som kun ganske få udenlandske grupper kan gøre dem efter. Deres succes ved koncerter, både herhjemme og i Sverige har dog endnu ikke resulteret i et plade-hit. Deres første plade 'Just like me / If the war keeps going', sidstnævnte for øvrigt komponeret af Henrik Lund ... nåede lige til grænsen af toptytve, men som mændene bag Stoke Sect siger: Gruppens næste plade, som i øjeblikket er under forberedelse, bliver alle tiders kæmpehit. Vent bare!«

I forbindelse med DM 1966 i pigtråd var der blevet optaget en liveplade med de delta-gende grupper, og gruppen indgik som nævnt en pladekontrakt.¹⁹ Fredag den 18. marts samme år havde gruppen været i Metronomes studie på Vibevej i København. Jan fortæller, at »pladen blev produceret af Per Sørensen,

og vi var i studiet mellem kl. 15 og 20«. Kim tilføjer, at Johnny Reimar »sendte mange spændende plader til os, som vi kunne indspille ... [Han] havde givet mig en single fra en amerikansk gruppe, som vi så kopierede. Bagsiden skrev Henrik, som ubetinget var den mest musikalske og talentfulde i gruppen, og han kunne også spille guitar.«²⁰

Denne, deres første plade fik noget blandede anmeldelser. »I betragtning af, at Stoke Sect praktisk talt ikke kunne spille – til gengæld kunne de bevæge sig – ved Danmarks-mesterskabet i beatmusik for nogle måneder siden, er deres debutplade ... en positiv overraskelse med god vokal og ikke alt for triviale singleløb. Rytmen er for kontant til at swinge, men det er et gennemgående fænomen hos danske grupper.«²¹

En anden anmelder beklagede, at bare de ville »lade være med at beundre Kinks så meget, og i stedet finde den gade, hvor de hører hjemme – noget Herman-agtigt. Det går jo meget bedre i deres egen komposition 'If The War Keeps Gooing'.«²²

Efter omdannelsen af gruppen i efteråret 1966 skulle der gå over et halvt år før de fik

deres næste plade på markedet. I den periode havde de utroligt mange arrangementer rundt om i Danmark, men trods det havde Kim tid til at skrive pladens to numre, »Glasses« og »Candy Girl«. De var nu så kendte, at pladeselskabet turde satse på gruppens egne kompositioner.²³

»Inspirationen til 'Glasses' kom, da vi havde en pige i klassen, Tove, som havde briller«, fortæller Kim, der også kan fortælle, at pladeselskabet ikke var tilfredse med teksten, så de måtte sætte en tekstforfatter på. Pladens label krediterer Bob Bates og Eik Skaløe, men desværre kan ingen huske, hvorfor netop den legendariske Eik fra *Steppeluvene* var en tur inde over teksten, der er på engelsk. Denne gang producerede Johnny Reimar. Kim fortæller, at »Reimar havde mange talenter. Et af talenterne var *ikke* at producere plader som var autentiske ... han stækkede os totalt på den plade. Der var ingen sound og der var ingen styrke på lyden, da vi spillede direkte ind i mikserpulten ...« Jan fortæller, at »Mogens 'Django' Petersen skulle være studiemusiker [han spillede både single og bas] ... og han skulle have fem bajere før han

Jan Stephan og Kim Lessel i Metronomes studie under indspilningen af »Candy Girl/Glasses« den 14. april 1967. (Bo Olsen)

Palle Mikkelsen og Allan Botschinsky under indspilningen til »Candy Girl/Glasses«.
(Bo Olsen)

var varmet op«. Kims bror havde bygget en guitarforvrænger, da de ikke var til at købe herhjemme endnu. Pladens arrangementet var inspireret af tidens nye musikbølger, og jazztrompetisterne Allan Botschinsky og Palle Mikkelsen deltog også.²⁴

Anmeldelserne var positive. I BT skrev Niels Olaf Gudme, at »Stoke Sect overrasker glædeligt ... [pladen] har noget forbløffende professionelt over sig. Tonen er frisk, let og munter. Der synges livligt og musikalsk, og akkompagnementet er behageligt fyldestgørende ... En virkelig godt produceret dansk popplade.« Men heller ikke denne single blev den store succes, og også den lå og ulmede nogen tid lige under top 20.

Jan forlader gruppen

»Jan Stephan har forladt *Stoke Sect*, som det så pænt hedder, andre kalder det smidt ud«, kunne man læse i *Village Pop Clubs* medlemsblad fra september 1967. Popbladet *GO* slog Jans afgang stort op, og begrundede det med uvenskab omkring Jans kæreste. »Han

ville have hende med, når de optrådte – og det ville de andre ikke, fordi det ødelægger det skuespil, der skal få hver enkelt fan, tyk, tynd, køn, grim til at tro, at hun har en chance. Jan Stephan ... ville ikke spille med på den komedie, han valgte Birthe ... frem for idolpositionen.«²⁵

Sandheden var imidlertid ikke så enkel. De andre i gruppen ville på dette tidspunkt satse på en professionel karriere, og det kunne Jan ikke få lov til af sine forældre. Hertil kom, at Jan havde mistet interessen for gruppen og dens musik, hvilket gav gnidninger med specielt Kim. Endelig fortæller Jan, at det var svært for ham at få privatlivet og musikken til at hænge sammen. Jans kæreste var i lære, og hendes arbejde om dagen var ikke foreneligt med hans spil aften og nat, hvortil kom de mange øvetimer. *Stoke Sect* fortsatte som en trio med Max, Kim og Bo.

»Vi var nervøse de første dage, men publikum var frygteligt søde og vi har allerede nu som tre noteret os for større publikums-succes, end da Jan var med. Han kunne/ville ikke blive professionel – og det ville vi«, fortalte Kim til *GO*. Men fremtidsudsigterne i Danmark var ikke lyse, for selvom de tre »havde slidt og kæmpet de sidste måneder kom de ingen vegne, ... så vi har så småt tænkt – alvorligt – på at pakke kufferterne og flytte til Sverige. Vi emigrerer simpelthen. To af os er gamle nok til ikke at behøve at spørge hjemme, og jeg har spurgt. Det eneste vi be'r om, er noget at rive i. Det har der ikke været i Danmark«, kunne Kim lidet optimistisk også fortælle.²⁶

I langsom opløsning

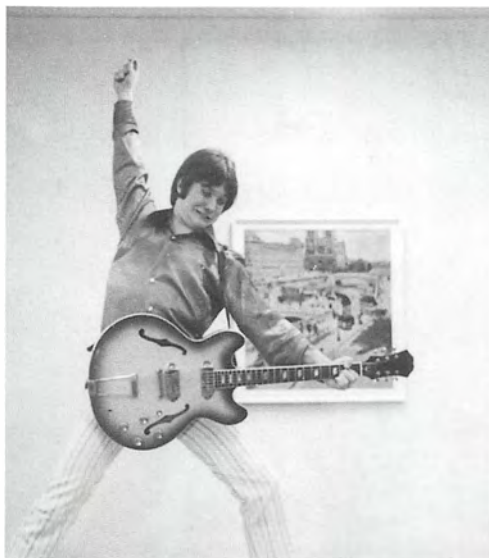
Heller ikke gruppens tredje single, der også blev produceret af Johnny Reimar, blev en succes. »No Fun At The Fair« og »Flower Children« blev indspillet i november 1967, og igen havde *Stoke Sect* skiftet stil, hvad både titlerne og pladens flowerpower-cover antyder. Der var sat strygere til musikken, som

var vestkystinspireret, meget rytmisk, afvekslende og melodios. Kim mener ikke, at deres tredje single levede op til gruppens stil, for »den plade var også lidt bleg, især guitar-sounden, der ikke gav indtryk af vores musik. På det tidspunkt var Who et af vores store idoler, og det fremgår slet ikke af pladen ...«²⁷

Gruppen havde anskaffet et kraftigt og stort anlæg med flere 60 W forstærkere, som de fik stillet gratis til rådighed af Persson, der senere etablerede Supersound. Han havde et elektronikværksted i Allerød, hvor han byggede mærket »Dane«. Inspirationen var nu fra *Cream* og den blødere amerikanske vestkystmusik, og de fik stadig en del job, »men det var begyndelsen til enden«, fortæller Kim.

»Lige pludselig blev det alvor, men vi var stadig nogle store drenge. Lige pludselig havde vi store anlæg og senere blev det et problem, at vi ikke havde jobs, og ikke fik penge ind. Der sker så nogle helt andre ting, og der kommer et bevidsthedsskifte. Jeg tror, at det er meget vigtigt, at man forholder sig til det og siger ok, hvad var det der skete, og hvad var grobunden og grundlaget for, at det kunne lade sig gøre. Jeg oplevede 100 pct., at det grundlag var opbrugt. Jeg oplevede det også som en del af det, at jeg begyndte at blive voksen. Det var alvor, og jeg kunne ikke basere en forretning på det grundlag, vi havde musikalsk ...«²⁸

Hertil kom, at gruppen sandsynligvis ikke blev drevet professionelt nok. Deres fanklub røg ind i problemer, og det satte gruppen i et dårligt lys hos mange af deres fans. Gruppen tegnede kontrakt med de største bookingbureauer efter de havde forladt Per Randsløv, men de sørgede ikke for at give gruppen ordentlig musikalsk rådgivning.²⁹ »De skulle have hjulpet os med at få noget mere ballast. Det var på tale, men det skete aldrig, og vi havde heller ikke den disciplin der gjorde, at vi tog os tid til at forbedre os musikalsk. Især i det sidste år, hvor vi blev mere ambitiøse, så prøvede jeg virkelig hårdt at få os til at øve

Kim Lessel træner i at spille guitar a la Pete Townsend fra The Who, som gruppen spillede sammen med i Herlev-Hallen den 20. oktober 1966. (Jan Stephan)

betydeligt mere, end vi gjorde. Vi havde også altid et for lille repertoire. Det var altid på kanten ...«, fortæller Kim.

Kim Lessel er i dag ikke i tvivl om, at gruppen havde opbrugt sit musikalske potentiale. I bund og grund var *Stoke Sect* et venneband, og ingen af medlemmerne havde den musikalske begavelse, der skulle til for at klare sig som topgruppe i slutningen af 60'erne. »Timing for *Stoke Sect* var perfekt. Vi kom frem på det rette tidspunkt ... vi havde det rette idolpotentiale, og nogle af bagmændene så chancer i os ... Vi brugte vores potentiale fuldt ud og lidt til ... Vi fik en oplevelse, som ligger helt ude i enden af det potentiale, vi havde ... Det der drev os var glæden og energien. Da der så kom nogle krav, som vi i virkeligheden ikke kunne indfri, da vi ikke havde talenterne til det, så sluttede festen ...«

I sommeren 1968 kom Svend Gade Jensen fra den opløste Hundestedgruppe *The*

Den 7. juni 1966 optrådte Stoke Sect i Fyns Forum. Tøjet var med striber, blomster og terner i vild forvirring. Fra venstre Henrik Lund, Bo Olsen, Jan Stephan og Kim Lessel. (Jan Stephan)

Primates med som sanger, men denne vitaminindsprøjtning hjalp ikke, og gruppen blev opløst i sensommeren 1968.³⁰

Ak, det var en skam

Stoke Sect var efter deres succes ved københavnmesterskabet og DM i 1966 en af landets mest omtalte grupper. De kæmpede sig frem til en position blandt de ti mest populære og omtalte danske grupper, og de blev af Børge udpeget til det mest lovende talent i 1966. I starten af 1967 opgjorde Børge, at gruppen også var blandt dem, der havde tjent mest på deres musik i 1966.³¹ Efter at Jan havde forladt gruppen, kan deres gøren og laden ikke efterspores præcist, for de få popblade der var tilbage i starten af 1968, kiggede ikke til deres side.

Der er naturligvis mange årsager til, at *Stoke Sect* ikke blev til den stjernegruppe, popbladene spåede i 1966. Alderen og så det faktum, at ingen af dem var de helt store musikgenier, er som nævnt en tyngende

grund. Desuden viste det sig, at sammenholdet og interessen for musikken ikke holdt i længden. Endelig fik de alt for dårlig rådgivning fra deres bagmænd. De tænkte mere på hurtige kontanter end at pleje og udvikle gruppens kollektive og individuelle talenter, og dermed deres karriere.³²

Allerede ved omtalen af deres første single beklagede en anmelder, at »publikums favoritter ved danmarksmesterskabet i popmusik, *Stoke Sect*, syntes stadigvæk ikke at have nogen interesse hos fagfolk – som radio, TV og selv deres eget agentur ...«. En anden skrev, at »dette bundt charmetrolde kan nå langt, hvis de selv – og især hvis bagmændene bag dem trykker på de rigtige kontakter«.³³

»Ak, det var en skam«, skrev et popblad i slutningen af 1968. »Det var engang en festlig gruppe, man stillede de største forhåbninger til – men de blev dog aldrig rigtig indfriet, hvordan det nu end kan være ... Det var faktisk noget af en skam!«³⁴

Erindringer om vores orkester, *The Ashtrays*

Selvom Ashtrays er fra Espergærde og Humlebæk, kommer de alligevel ind under betegnelsen lokal gruppe ... Ashtrays øver i Humlebæk ... [og] orkesteret har spillet sammen et års tid med følgende besætning: Søren Madsen, 17 år og singleguitar. Leder af orkesteret til daglig, 'det fornuftige hoved', Henrik Bengtsen, 16 år, rytmeguitar og sanger, bruger briller uden for scenen, mens navnebroderen hedder Berth til efternavn, spiller basguitar og ligeledes er 16 år. Det mindste askebæger hedder Søren, normalt kaldet 'Bosse' ifølge dåbsattesten Christensen til efternavn. Han er ikke større end tobak for en skilling, men larmer vældigt på sine trommer. 15 år er han ...

Helsingør Dagblad, 19. juli 1966.

Forspil

Forfatteren til denne bog spillede i mange år i *The Ashtrays*. Det var et helt almindeligt orkester med en helt almindelig historie, men fordi det er min historie, skal den også med i denne bog. Dette er, som jeg husker historien – med nogen hjælp fra flere af de gamle kammerater.¹

Vi gik på den samme skole. Søren, Henrik og mig. Min navnebror blev af praktiske grunde kaldt ved sit efternavn, Berth.

Oprindeligt var det film, der var vores store interesse. Vi optog i 1964 en 8 mm »spillefilm« om modstandsbevægelsen under besættelsen, »Fight for Freedom«. En stor succes på 25 minutter i sort/hvid, der gik for fulde huse i blokken i Espergærde, hvor jeg boede. Berth boede ved Kystens Perle i Snekkersten, og Sørens far havde den store cykelforretning på Strandvejen i Humlebæk. Om sommeren kørte vi på cykel til privatskolen i Rungsted,

da vi fik pengene til togkortet i ekstra lommepenge.

Vores store interesse for film førte til, at vi i 1964 optog en 8 mm film i farver om Rungsted Privatskole. Specielt blev der gjort meget ud af optagelserne fra pigernes gymnastik!

Jeg lavede også nogle småfilm hjemme i blokken. Blandt andet med naboen Tom og hans lidt yngre kammerat Søren, som senere kom til at spille en larmende rolle sammen med os under sit kælenavn »Bosse«.

I 1964 besøgte *The Beatles* København. Søren var mest til *The Shadows* og Elvis Presley – men havde overgivet sig. *The Beatles* måtte vi alle se. I to lange døgn sad og lå vi i kø i KB-Hallen for at få billetter. På 30. række – mere var det ikke råd til. For øvrigt var vi på forsiden af Politiken. Ganske vist fotograferet bagfra med soveposerne i hånden.

Dagen oprandt. Det var den 4. juni. Vi var på stikkerne fra morgenstunden. Ved SAS-hotellet, hvor de fire »fabs« boede. De vinkede til os. Og koncerten i KB-Hallen. De spillede kun 25 minutter, og vi kunne ikke høre ret meget, da fans hylede og piftede. Men vi fik set dem, og det lille 8 mm kamera var også med.

De kommende år blev det til flere koncerter. *The Rolling Stones* i Tivolis koncertsal i marts 1965. Lidt bedre pladser, og med farvefilm i kameraet.

Søren havde i mange år spillet på guitar. Han var ret god til det, og han havde gået til spil hos den kendte guitarist og kunstner Helge Jacobsen i Snekkersten. Søren havde også en flot rød Hagström el-guitar, som han havde fået af sin moster til sin konfirmation.

Vi havde flere gange talt om at starte vores eget orkester, men da Søren i sommeren 1964 forlod skolen i Rungsted til fordel for et realkursus i København, løb planerne ud i sandet. Men en dag løb Berth tilfældigt på ham i København. Søren havde lige været i byen for at købe en mikrofon, og snakken om at starte dét orkester blev genoptaget.

Af stadig uforklarlige grunde mente Berth, at han var Ringos ligeværdige, og han gik til trommespil i en kort periode – to gange. Jeg havde fået en god båndoptager og en mikrofon til min konfirmation, og jeg blev inviteret med i Bandet som sanger. De andre mente, at jeg havde bevist mine »evner«, da jeg engang havde sunget nogle vers fra »Sangen om Larsen« i en skolekomedie!

Tre bliver til fire

Der var koldt på loftet over Madsens cykelbutik på Strandvejen, hvor Bandet arrangerede sig i et lille gæsteværelse, der blev kaldt »detentionen«. Søren på guitar og Berth entusiastisk larmende på sin lilletromme og et mini bækken. Jeg sang gennem Berths nye B&O-stereobåndoptager, der kunne lave ekko, så det var ret avanceret.

Berth har i alle årene bevaret et bånd fra en øveaften engang i februar eller marts 1965. Repertoiret var inspireret af tidens hits med blandt andre *The Beatles*, *The Defenders* og *The Animals*, og skal man tro os vordende verdenskendte musikere, så lød det rigtig godt den aften. Faktisk »bedre end det plejer«, siger Søren på båndet, hvor vi også taler om både kendingsnummer og hits. Vi drøftede også, hvad vi skulle bruge de mange penge til, som vi nok kom til at tjene på musikken. Og så talte vi om mulighederne for at skaffe Søren et fritidsjob, så han kunne købe en ny forstærker. Berth og jeg gav gode råd, da Berth arbejdede som piccolo på Kystens Perle, og jeg som opvasker på Skotterup Kro til 4.25 i timen. Der var langt til en god forstærker.

Mine forældre havde på det tidspunkt en amerikaner boende, og Berth og jeg diskuterede på et tidspunkt med Bob, at Bandet jo måtte have et navn. Helst velklingende som *The Beatles*. Hvorfor ikke kalde jer *The Ashtrays*, foreslog Bob, mens han legede med et askebæger. »Thi« Ashtrays. »Thi« var jo ikke helt som Beatles' og Stones' »The«, men på den anden side lød det da meget godt. Som »Thi« Animals, og da Søren købte forslaget, blev navnet *The Ashtrays*. I mange og lange og kedelige skoletimer blev bogomslag, hæfter og penalthus overtegnet med ordet, begrebet, navnet: *The Ashtrays*.

Og hurtigt blev *The Ashtrays* verdensberømte. Vi tillagde Bob en del amerikanske musikbekendtskaber, og da *The Beach Boys* toppede med »Barbara Ann«, hvor de i mellemspillet af uforklarlige grunde sagde noget der lød som »the famous Ashtray«, var det en hilsen til os! Det sørgede Bob for, pralede vi med.

Vi tænkte og talte ikke om andet end vores Band, og faktisk var det ved at drive vores forældre til vanvid, for det var ikke helt accepteret, at vi havde Bandet så meget i hovedet. Men Bandet var vigtigt, og det skulle ta-

ges stores beslutninger! Skulle *The Ashtrays* skrives med store bogstaver eller med gotisk skrift? Eller som »*The Beatles*« på Ringos trommer?

Øveriet i »detentionen« kørte videre, og drømmene blev ikke mindre. Men det var trods alt tydeligt, at Berth ikke var Ringo, og jeg ikke kunne nøjes med kun at synge. I øvrigt havde alle andre bands både bas- og rytmeguitar, så der måtte lægges planer for fremtiden.

I april 1965 tømte jeg sparegrisen og købte en flot hvid Framus el-guitar for 495 kr., og Berth købte en Hagström-bas for 865 kr. nogenlunde samtidig. Oprindeligt skulle Berth have spillet rytme, men først til mølle først malet. Søren fik nu nogle travle måneder som guitarlærer for Berth og mig. De tre til fem vigtigste greb blev hurtigt lært, og som de flittige elever vi var, øvede vi mange, mange timer hjemme om aftenen. Bandet fik udvidet sit repertoire, men unægtelig manglede der nu en trommeslager, efter at Berth fornuftigt nok havde smidt stikkerne.

Jeg havde som nævnt lært Bosse at kende gennem en fælles legekammerat Tom, da vi lavede filmen »Dolken«, som Toms mor lagde tomatketchup til. Da jeg senere begyndte at spille, blev Bosse inviteret med op i »detentionen«. Bosses store interesse var at spille på trommer, og han havde øvet et års tid på en kammerats banjo – uden strenge. Bosse var ret »imponeret« over Berths trommespil, da Berth var den eneste trommeslager, han havde hørt spille et helt repertoire i modtakt.

Bosse overtog Berths »trommesæt« bestående af en lille marchtromme købt hos Ole Høite i Helsingør, og et lille bitte bækken fastgjort på en metalpind på trommen. »Sættet« blev imidlertid betydeligt udvidet i forbindelse med vores første arrangement, hvor der blev tilføjet to sidetamtammer og en gulvtamtam, som blev bygget i samarbejde med Berths far af kraftige paprør overspændt med tykt plastikfolie.

Sådan så The Ashtrays ud, da vi stillede op til sjællandsmesterskabet i Ringsted den 30. januar 1966.

Fra venstre Henrik Berth, Søren Madsen og mig selv. Søren Christensen ligger på gulvet.

De første job

I sommeren 1965 købte jeg en brugt 35W Geloso-forstærker for 500 kr., mens Berth stadig spillede igennem sin B&O-båndoptager og Søren på en lille forstærker med teaktræskabinet. Vi lavede kabinetter i sløjd til først to, og senere tre 12" Peerlés dobbeltmembranhøjttalere, som Søren købte via sin far en gros for 98 kr. stykket. Kabinetterne blev malet sorte, og højttalerstoffet blev sat på, så kabinetterne lignede et Vox-kabinet – på afstand. Vi var klar til vores første optræden med Beatles-støvler og det hele.

Den 13. november 1966 spillede The Ashtrays på Rungsted Privatskole. Det var skolens første pigtrådsbal, og vi lar- mede gevaldigt på vores primitive ud- styr. Det var vores debut.

NR. 51 _____ fredag DEN 3/9 1965

DAGS DATO MODTAGET AF _____

Heurik Bengtson, Espergårde

FOR REGNING 35 watt Guitarforstærker

mærket „Geloso“

DEN SUMMA

fem hundrede ~

HVORFOR HERVED KVITTERES.

500 ~

Torben Bengtson

KODAN NR. 2337

Min Geloso-forstærker på 35 W købte jeg brugt i Holte. Der også var en Selmer til salg, men den kostede 1.000 kr., og det havde jeg ikke råd til.

Måske står Søren og jeg her og drøfter, hvad vi nu skal spille. Industriforeningen i Helsingør 1967.

Bert og Søren på scenen i Industriforeningen i Helsingør i starten af 1967.

✧
✧

THE BLUE STARS
 og
THE ASHTRAYS

— to af Helsingørs stærkeste grupper,
 spiller ved

**KÆMPE
 POPBAL**

i Industriforeningen
 Lørdag den 2. dec. fra kl. 20—1

Billetpris kr. 10,-
 Husk medlemskort!

Arr.: I. K. Sport

Vores øvelokale under cykelforretningen på Strandvejen i Humlebæk var vores hjem lørdag eftermiddag i mange år.

The Ashtrays havde urpremiere til en børnefødselsdag hos Berths moster i Søllerød den 13. august. Det snævre repertoire blev gennemspillet flere gange, og vi drog stolte hjem med 10 kr. hver.

»Detentionen« blev for trang, da Bosse købte et trommesæt for de 1.500 kr., han havde fået til sin konfirmation, så vi fik lov til at flytte ned i kælderen, der blev vores base i de kommende år. Bosse fik malet sin egen version af *The Ashtrays* på stortrommen, og lørdag eftermiddag blev fast øvedag, hvor Sørenns mor bagte en dejlig bradepandekage, som vi uge efter uge så frem til.

I øvrigt var det imponerende, hvad hr. og fru Madsen måtte lægge ører til. Tålmodigt fandt de sig i vores larm gennem mange år, og vi blev næsten aldrig bedt om at skru ned. Huset var også vores faste tilholdssted i sene nattetimer, når vi trætte, men fulde af musik og oplevelser, kom tilbage fra et arrangement, og skulle dele honoraret, efter at instrumenterne var slæbt ned af den udvendige trappe til vores øvelokale.

I løbet af efteråret 1965 kom der mere styr på Bandet. Repertoiret blev udvidet med flere Stones-numre, da hovedparten af dem var tregrebs. De var også nemmere at synge end Beatles. Samtidig blev vores hår lidt længere hen over efteråret, hvilket gav nogen uro i det familiære bagland.

Den første egentlige offentlige optræden var på ungdomsskolen i Espergærde den 28. oktober, hvor vi spillede 1 time og 15 minutter. Men vi har altid regnet skoleballet den 13. november på Rungsted Privatskole for vores debut, for denne aften fik vi for første gang »rigtig« betaling for at spille. Vi spillede fra 19 til 24 for 25 kr. i alt! Det var første gang skolen holdt pigtrådsbal, og det gik ikke stille af. Da vi ikke havde et sanganlæg, gik sangen gennem guitarkabinetterne. Forvrænget, støjende og larmende, for Bosse blev aldrig rigtig god til at spille på trommer med »løse håndled«. Selvom vi måtte spille alle

Mine udgifter og beskedne indtægter i 1965	
3 højttalere á 98 kr.	294 kr.
1 højttalerkasse	80 kr.
Ledning til guitar	15 kr.
2 din-stik	10 kr.
Plectorer	10 kr.
Streng	32 kr.
Guitarpose og rem	58 kr.
Framus guitar	495 kr.
Geloso forstærker	500 kr.
Udstyret har i alt kostet	1494,- kr.
Indtægter ved spil i 1965	45,25 kr.

numre flere gange for at udfylde tiden, følte vi, at nu var *The Ashtrays* på vej.

»Two and two is five«

I Helsingør og omegn var der et utal af grupper, der øvede i kælderlokaler, på lofter og i garager. Nogle af grupperne var ganske vel-etablerede, andre mere håbefulde end talentfulde.

De lokale ungdomsskoler var arnestedet for mange af de nye grupper, som bestod af gutter på vores egen alder, og på scenerne i Industriforeningen og Håndværkerforeningen i Helsingør lyttede vi til de veletablerede bands. Og vi savlede over deres Fender-guitarer, de store forstærkere og deres sanganlæg med ekkomaskine og Shure-mikrofoner.

I januar 1966 fik vi det første rigtige kommercielle arrangement. Vi havde ganske vist spillet et par gange på ungdomsskolen i Espergærde og i Humlebæk Ungdomsklub, men arrangementet søndag den 9. januar – sammen med de engelske *Dee Jays* på Kronborg Havbad i Helsingør – var vores første store arrangement. Honoraret på 150 kr. var dog en ringe trøst for, at Helsingør Dagblad havde annonceret os som »The Oshtrays«.

Dagbladet skrev dagen efter, at »senere på aftenen afreagerede pigtrådsorkesteret The Ashtrays så det ikke vil undre, om mange af tilhørerne dagen efter havde lidt ondt i ørerne. Ubegribeligt at den slags musik skal serveres for fri udblæsning, så man intet kan høre, hverken af musik eller andet, på lang afstand.«

Det gik faktisk ret godt, syntes vi, og i de følgende måneder blev der mere og mere at lave. Jo flere job, jo sjovere var det også at øve. Vores øvekælder blev efterhånden også til et fast tilholdssted for venner og beundrere. En skolekammerat fotograferede os jævnligt, og flere af de kvindelige fans sad troligt lørdag efter lørdag og »håbede«.

Ole Høites foto-, musik- og pladeforretning leverede inspiration på single- og lp-plader, men mest blev popprogrammerne fra Danmarks og Sveriges Radio uge efter uge aflyttet og overspillet til bånd. Musik og tekster blev nedskrevet og omsat til nye numre på repertoire. Teksterne var ikke altid helt korrekte, men hvad gjorde det. Jeg er siden blevet drillt en del med, at jeg uden smålig skelen til noget som helst frejdigt sang »Two and two is five«. Det rimede og lød da meget godt – syntes jeg!

Hvordan går det med sanganlægget?

I sommeren 1966 begyndte det at gå stærkt. Vi havde efterhånden haft en hel del arrangementer, men da vi ikke havde haft råd til at købe et sanganlæg, sang vi stadig gennem vores guitarhøjtalere. Det var især uholdbart efterhånden som de lidt større job viste sig i horisonten.

»Ashtrays har bl.a. spillet på Kronborg Havbad, Asminderød Kro og Bondegården samt i en hel del ungdomsskoler plus Industriforeningen ... det sidste kup var to dage alene til brofesten i Ålsgårde. Det gav startkapital til indkøb af det længe ønskede sanganlæg ...« skrev Helsingør Dagblad.²

The Lockings var i opløsning, og sangeren Jørgen Sørensen, der også skrev klummen »Spotlight« i Helsingør Dagblad, skaffede det nævnte job. Vi aftalte at købe deres brugte sanganlæg for 4.000 kroner, og honoraret på 950 kr. skulle gå til udbetalingen. Resten skulle falde i rater, efterhånden som vi fik flere job.

Det var et udmærket sanganlæg. Højtalerne var hjemmelavede, og med en 50W Dynacord-forstærker og en ekkomaskine var

Opstilling i vores øve-lokale januar 1966.

vi godt kørende. Ekko og rumklang forbedrede sangen – altså kun lyden af sangen – og de tre Shure »pistolmikrofoner« på rigtige stativer så utroligt godt ud på scenen. Sanganlægget blev indkøbt kollektivt.

Nu blev det virkelig muligt at synge i kor, men efter et par øveaftener måtte vi erkende, at ikke alle sang lige godt. Over for Bosse faldt der resolut en hård dom, og han fik frataget sin mikrofontilladelse. Dog var der tilladelse til, at hans mikrofon måtte tændes kortvarigt mellem numrene, så han kunne sige »tak« og annoncere det næste nummer.

Men vi var ikke så gode betalere, som Jørgen havde forventet. Det gik lidt langsomt med raterne, og aftalen om, at de kommende arrangementer skulle betale for anlægget, overholdt vi ikke.

Men Jørgen havde et trumfkort. Udover at rykke os direkte kom han flere gange med hentydninger til vores manglende betalinger i sin ugentlige »Spotlight«. »The Ashtrays – hvordan går det med sanganlægget – spiller på lørdag på ...« og »The Ashtrays, som snart har betalt sit sanganlæg, spiller ...« samt »Ashtrays, der er kommet vældigt stærkt på det sidste og snart kan betale sit sanganlæg ...« var noget flov læsning, men først i slutningen af oktober 1967 havde Jørgen fået alle sine penge. På trods af vores træghed omtalte »Spotlight« dog pænt vores gøren og laden i de følgende år.

Mesterskaber i pigtråd

Vi begyndte også at komme lidt mere omkring i Nordsjælland. Det var selvfølgelig besværligt, for vi måtte køres. Vores forældre lagde bil til, og flere gange sad vores mødre tålmodigt og hørte på. Men oftest brugte vi Humlebæk Taxa's VW-transporter, og transportudgifterne udgjorde da også en pæn del af vores honorar.

Til mange af vores job i disse år havde vi ikke vores eget anlæg med. Vi spillede tit som opvarmning, hvor vi brugte de kendte grup-

pers anlæg. Og vi var da også langt bedre spillende de aftener, hvor vi spillede med de kendte grupper, og det var helt vidunderligt at stå på de store scener i det skarpe projektørlys og »trykke den af«.

Den 5. og 6. juli 1966 havde vi et dobbeltarrangement på Bondegården i Hornbæk sammen med *Red Squares*. Den første aften var Bosse lige lovlig glad for baren, og sidst på aftenen havde han fået mer' end nok. På det tidspunkt lød han som Berth i sin tid i »detentionen«, og han havde svært ved at slå selv den mest simple rytme. Redningen kom imidlertid, da trommeslageren, Rik, fra *Red Squares* tilbød at overtage pladsen den sidste halve time. Aftenen efter måtte Bosse »betale af på gælden« til Rik, og spille sammen med *Red Squares* en halv time. Det havde han absolut intet imod!

I 1966 blev der som tidligere nævnt holdt flere mesterskaber i pigtråd. Vi deltog i Hit & Beat's sjællandsmesterskab i popmusik den 30. januar i Casino i Ringsted. Vi blev nr. 12 ud af 36 deltagende grupper, og vi blev omtalt, og fik vores billede i Hit. Det vil sige, at faktisk blev vi glemt i omtalen af mesterskabet, men Berth sendte et billede ind til bladet, og så fik vi et stort billede i det følgende nummer.

Vi deltog også i en pigtråds konkurrence på Espergærde Ungdomsskole den 24. marts, og to dage senere gik turen med min mor som chauffør til Ganløse Kro, hvor DSU holdt nordsjællandsmesterskab i beatmusik.

Der er fra foråret 1967 bevaret fire numre optaget i Heat House i Helsingør. Det er tydeligt, at vi havde udviklet os. Søren spiller en solid singleguitar, Bosse hamrer nu ikke kun larmende løs, og Berth og jeg lægger en god rytmisk baggrund. *Red Squares*, som vi havde spillet sammen med flere gange, var et af tidens hotte navne, og vi spillede flere af deres numre. Da jeg havde svært ved at få min stemme i falset, overtog Berth sangen. Det er svært at bedømme, om man skal kalde

det falset, sang eller noget helt andet, men vi havde stor succes med vores falsetnumre, hvor Søren overtog bassen, og jeg skruede lidt mere op for rytmeguitaren.

Måske var Berths falsetsang også årsagen til, at vi blev placeret som nr. 4 i sjællandsmesterskabet i pigtråd, der blev afholdt på Hotel Fjordvilla i Roskilde den 5. februar 1967. Vi var det eneste orkester, der spillede et *Red Squares* nummer i konkurrencen, hvor vi som straf for, at vi kom for sent, hovedkulds blev kastet ind på scenen som den første gruppe. Bifaldet var enormt efter »I'm So Happy«. Men det skyldes nok mest, at publikum glædede sig til de rigtige *Red Squares*, som skulle underholde efter konkurrencen.

Fire bliver til tre for så at blive til fem

I beatkonkurrencen i Helsingør den 15. april 1967 om Nordsjællands mest populære gruppe blev vi ikke placeret. *The Capstones* vandt, og det kom til at betyde et gevaldigt skub for deres karriere. Et af de andre lokale bands denne aften var *The Roosters*, og deres guitarist, Carsten Christiansen, kom til at betyde en del for os nogle måneder senere.

**THE CAPSTONES
THE ASHSTRAYS
THE FIRESTONES**

spiller ved

KÆMPEPOPAL
i Industriforeningen

LØRDAG DEN 4. MARTS FRA KL. 20—1

Billetpris: kr. 10,00

Husk medlemskort! Arr.: IK SPORT

The Ashtrays fik 200 kr. for at spille til dette »kæmpepopal« i 1967.

På samme tid blev det lokale Bureau Of Entertainment etableret, og de fik også os i »deres stald«. BOE skaffede os mange gode job i det følgende år i Helsingør og rundt omkring på Sjælland. I »Spotlight« blev der skrevet meget om Fyn, Jylland, Norge og Sverige, men det var pral. Dog spillede vi et par gange i Jomfruburet i København, og en »Tysklandsturné« blev det også til – men det er en anden historie.

Allerede tilbage i sommeren 1966 kunne man læse i Helsingør Dagblad, at »det meget unge orkester ... tit [har] luftet tanken om en femte mand som sanger, men selvom de efterhånden har prøvet nogle stykker, er det endnu ikke lykkedes at finde ham. Derfor er det stadig Henrik Bengtsen, der går forrest, når Ashtrays fyrer programmet af ...«

Jeg kan se af en »Spotlight«, at jeg i juni fortalte, at jeg ville forlade gruppen. Det var planen, at jeg efter sommerferien skulle på kostskole i »det mørke Jylland. En, eventuelt to, afløsere søges, frem af busken, ledige popmusikere i Helsingør.« Mine forældre havde aldrig været helt vilde med musikken og alt den tid, den tog. Skolen skulle passes, og det blev den ikke godt nok – syntes de.

Men jeg forlod ikke *Ashtrays*, for jeg kom aldrig på kostskole. At Helsingør Dagblad annoncerede min afgang viser, at redaktøren af den egentlige »Spotlight« var ganske godt informeret, og »Spotlight« er da også en sand guldgrube hvad angår små og store begivenheder i den lokale musikverden. Selv en ny frisure omtales, for »Berth [ser] forresten kær ud med sin nye frisure«, skrev »Spotlight« i forbindelse med det arrangement i Heat House, »hvor det bliver en af de sidste gange, Henrik Bengtsen er med«.

At vi gennem nogen tid havde ledt efter en femte mand, der både kunne synge og spille, havde mange grunde. For det første trængte gruppen til fornyelse. Vi trængte også til en, der kunne højne vores generelle standard. Og så havde mange af de store

orkestre i disse år en femmands besætning med en forsanger uden en instrumentel forpligtigelse.

Det var Jørgen Sørensen fra »Spotlight«, der klinkede kontakten mellem os og vores kommende guitarist Carsten Christiansen. Carsten havde nogle år spillet med flere forskellige grupper i Helsingør, og Jørgen mente, at Carsten var noget for os – og omvendt, samt at han passede til vores spillestil.

Carsten var på alle måder en stor gevinst. Han var en god rytmeguitarist og kunne også spille solo. Han kunne synge, var god til andenstemmen og bragte en masse nye numre ind i vores repertoire, bl.a. Small Faces-numre. Og så kunne Carsten også noget andet. Han var i lære som typograf, og han foreslog straks, at vi fik fornyet vores reklamemateriale. Vi havde i 1966 fået trykt en billig plakat med *The Ashtrays* trykt fire gange ned over den. Nu fik vi i efteråret ikke kun trykt en ny plakat med foto, men også visitkort, postkort med vores foto og andet reklamemateriale. Ved den lejlighed forsvandt »The'et«, og fremover hed vi kort og godt *Ashtrays*.

Torsdag den 28. september 1967 var vi tilbage på scenen i Heat House i Helsingør, og jeg havde midlertidigt lagt guitaren, og var nu forsanger. »Derefter er gruppen på fem mand, idet den nye rytmeguitarist Carsten Christiansen bliver. Ashtrays er så velspillende som nogensinde, og har fået kontrakt med Bendix Music, Århus, der prøver at gøre noget for gruppen i Jylland«, kunne man læse i Helsingør Dagblad.

Det var også det år, Søren og Berth købte nye guitarforstærkere på 60 W. Det var noget mere end højttalerne kunne klare. De var kun på 12 W stykket, men forbundet i serie kunne de tåle en del mere. Men altså ikke 60 W, så specielt Søren var en flittig bruger af nye spoler til højttalerne, når de gamle brændte sammen af den høje diskant. Det kostede hver gang 29,80 kr. i reparationsomkostninger. Søren havde for øvrigt nogen tid før købt en

ny guitar. En flot hvid Klira, der havde betydeligt flere indstillinger end den gamle røde Hagström.

Jacks Beat Records

Bendix Music i Århus skaffede os kun et enkelt arrangement i Jylland, men i de følgende år var vi alligevel flere gange i Jylland.

I sommeren 1967 blev både vi og *The Capstones* opmærksomme på, at Jacks Beat Records tilbød lokale bands en gratis prøveoptagelse. Vi indsendte en kupon med et forslag til de dage, vi kunne komme til Nykøbing Mors, hvor »provinsens største pladeselskab« lå, og vi fik bekræftelse på, at vi var ventet lørdag den 21. oktober. Men *The Capstones* var hurtigere end os. De tog til Jylland allerede i juli, og deres singleplade udkom før vi tænkte på at pakke bilen.

Stifteren af Jacks Beat Records, Jack Fridthjof, var 22 år, og siden 1965 havde han haft sit uafhængige pladeselskab med eget æggebakkestudie på 4. sal i den nedlagte Tekniske Skole i Nykøbing Mors. I sin annoncering var der ikke grænser for al den teknik, Jacks Beat Records kunne tilbyde, men i realiteten bestod studiets tekniske grej af to semiprofessionelle stereobåndoptagere, en ekkomaskine, en mixer og mikrofoner. Selve studiet var som nævnt beklædt med æggebakker. Det var et stort rum med tre mindre bokse, bl.a. en til trommerne. Studiets tekniske grej stod i et lille rum, der var adskilt fra studiet med en stor rude. Studiet var uopvarmet, og det var hundekoldt flere af de gange, hvor vi var deroppe, så vi var nødt til at varme fingrene ved teknikrummets elradiator.

Oprindeligt spillede vi mest Stones- og andet bluespræget musik, men i løbet af 1967 ændrede vi langsomt vores repertoire under indflydelse af de mange nye engelske grupper, der prægede hitlisterne. Musikken var både ved at blive hårdere, men også mere rytmisk. Vi havde alle vores egne yndlings-

Efter Carsten var kommet med i orkesteret lagde jeg guitaren og koncentrerede mig udelukkende om sangen.

numre og favoritbands, og vi kom alle med forslag til vores repertoire.

Jeg fik idéen til de numre, vi skulle prøve-indspille hos Jack. Inspireret af den nye lp med *The Small Faces* var det lidt hårdtslående nummer »Get Yourself Together« et godt bud på A-siden. Men hvorfor B-siden blev en Ashtrays-fortolkning af Bob Dylan nummeret »My Back Pages« huskes ikke. Måske var det under inspiration af de Dylan-fortolknin-ger, bl.a. *The Hollies* havde indspillet.

Turen til Nykøbing Mors foregik i et lejet VW-rugbrød med en af Berths ældre klasse-kammerater som chauffør. Vi tog over Hundested-Grenå, og tidligt på formiddagen ankom vi til Jacks Studie, og gik kl. 10 i gang med at øve og indstille vores guitarer, der var det eneste grej, vi havde med udover trommer. Bosse havde i øvrigt lige før turen til Jack købt et Ludwig-trommesæt af trommeslageren Claus »Ludwig« fra det opløste Helsingørband *The Crusaders*, »da han nok har banket det gamle helt ned«, skrev »Spotlight«. Vi fik en gennemgang af studiet, og vi faldt godt til med Jack.

Under indspilningerne blev der lavet for-

skellige spændende eksperimenter på A-siden med guitarlyd afspillet baglæns, og på B-siden var der helt bevidst en ret skarp opdelt stereo-effekt, hvor sangen var placeret i den ene side.

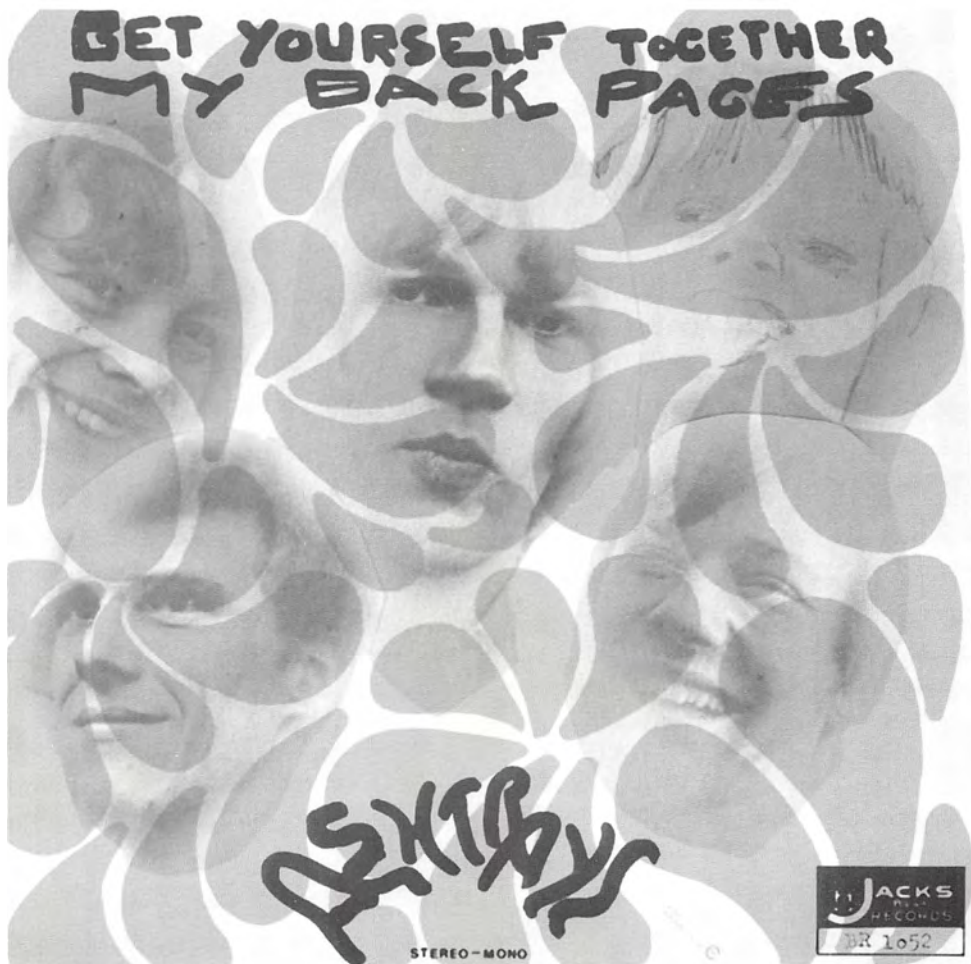
Godt trætte afsluttede vi optagelserne kl. 20 om aftenen, og så var det hjemad med et kort ophold i et lånt sommerhus i Hobro, hvor vi sov nogle timer.

Hvornår kommer den plade?

Berth og jeg havde fået et rigtigt godt fritids-job på en plastikfabrik i Espergærde søndag aften, og det næste halvandet år blev det en tradition, at vi havde lange telefonsamtaler med Jack i en pause. Jack havde lyttet båndet igennem med vores to numre, og han mente, at de kunne bruges til en singleplade. Selv var vi helt overbevist om, at vi skulle have en plade på gaden.

I løbet af november måned tog vi nogle ikke alt for gode fotos til pladeomslaget, og vi indgik den aftale med Jack, at han betalte omslaget, mod at vi betalte for selve pladen, som kom til at koste 1.230 kr. + moms, der var på 10 pct. dengang.

I de kommende måneder skrev og talte vi

Det flowerpower-inspirerede omslag til vores single svarede ikke helt til indholdet. Pladen var næsten et halvt år om at komme på gaden, da den måtte trækkes tilbage flere gange på grund af fejltryk.

ret meget i telefonen med Jack. Tonen blev også noget ubehagelig, for vi mente, at pladeomslaget slet ikke levede op til vores aftale. Pladen var utrolig lang tid om at komme på gaden, og da den endelig kom, så lød den ikke, som det vi havde hørt i Nykøbing. Forsinkelsen betød, at den ikke kom ud i julehandelen, som den ellers var annonceret til. Vi ventede og ventede og ventede. Og da den endelig kom

den 22. december, var der fejl på den, idet der var byttet om på pladeetiketterne. Om igen og først i slutningen af marts 1968 kunne pladen, som blev presset i 300 eksemplarer, købes i musikforretningerne.

Det var unægtelig noget af en nedtur, og vores korrespondance med Jack var ret ophedet.

»Spotlight's« anmeldelse af den længe ven-

tede singleplade var nogenlunde. »Alt er jo relativt og med det for øje vil jeg synes, at Ashtrays plade ... er ganske udmærket. Pladens tekniske kvalitet er, selvom det nok er Beat Records bedste produktion til dato, trods alt ikke på højde med andre danske ting ... Lydbalancen er skæv, det lyder som om Ashtrays stod hjemme i kælderen og kun brugte sanganlægget, guitarerne trænger slet ikke igennem.«

»Nok om det. Small Faces nummeret er forandret, men det er frisk og kvikt med baglæns guitar og Henriks gode tekstudtale som iørefaldende ting ... Uden i øvrigt at tænke humoristisk er B-siden Dylan kompositionen 'My back pages' ... Ashtrays spiller den lidt langtommere, mere destinkt, og det giver nummeret mere folkepræg end Byrds udgave. Vidt forskellig fra A-siden, en god kombination – og så er pladen i stereo ...«

»Henrik fortæller, at studiet umiddelbart er lidt af en skuffelse. Det virker meget primitivt med æggebakker på væggene til at skabe god akustik, og det er tydeligt at høre på selskabets produkter, at de tekniske instrumenter ikke er 'helt på toppen', resultaterne bliver meget forskellige ...«

»Men nu er pladen der, pænt modtaget, og Ashtrays er tilfredse. Alene det, at det kan lade sig gøre for et hvilket som helst orkester at lave en plade på JBR's betingelser – man betaler jo selv for det – er en glimrende idé ...«

I løbet af april kom »Get yourself together« ind på den lokale hitliste. På en 19. plads, så lå den i nogle uger og kørte mellem nr. 11 og 14, for herefter at »boble« lige under de 20, skrev »Spotlight«. Men vi havde også hårde konkurrenter i *The Beatles* »Lady Madonna« og Louis Armstrongs »What a Wonderful World«!

En opgørelse fra Fællesdistributionen ved udgangen af 1968 viser, at der blev solgt 82 plader til normalpris, leveret 40 til anmeldere, samt at der lå 90 på lager. Det var aftalt med Jack, at vi ikke fik honorar for singlepladen,

men vi tjente alle 8,26 kr. i royalties fra Gramex, da den blev spillet i radioen et par gange. En egentlig landeplade kan man vel næppe kalde den.

Jack døbte os »Danmarks Small Faces«. Sådan! Vores hår var blevet længere, vi så mere vilde ud, og vi spillede den 21. og 30. marts på Ballerup Ungdomsskole, som er »et af de få steder, hvor der virkelig er gang i toppen«, skrev vores ven i »Spotlight«.

Wir fahren nach Deutschland

»Når disse linier læses slår de fem Ashtrays deres folder i Tyskland, hvor de i weekenden har lukrative engagementer i Hamburg og Flensborg, skaffet dertil af deres nye managers, PDH Booking«, kan man også læse i anmeldelsen af vores singleplade. Vi var gode til at overdrive. Hamburg – nej. Det blev til to dage med hver 5 x 45 minutters optræden den 6. og 7. april på Dollerup Krug nær Flensborg, hvor vi også overnattede. For øvrigt en på mange måder ufor-glemmelig tur.

Det var på vores »tysklandsturné«, at vi indviede vores »lysanlæg«, som bestod af to hjemmesnedkererede lyskasser med fire farvede 100W spots i hver. Det var nye tider. Flowerpower, psychedelic og ungdomsoprør. *The Beatles* havde udsendt den lidt flippede »Magical Mystery Tour« i november 1967, og *The Ashtrays* pladeomslag blev kaldt for flowerpower-inspireret. Publikum var så småt begyndt at ændre smag. De unge ville nu have mere end blot larm og pigtråd, og flere af vores numre var nu også fra den nye musikbølge i USA.

Vores tur til Tyskland var som nævnt arrangeret gennem PDH Booking, som gennem årene skaffede os en del gode job. Jan Degner, som også gik på Rungsted Privatskole, var manden bag PDH, og Jan var med på turen sydpå. PDH tabte på den sag, og vi tjente heller ikke noget, for vi var på provision. 50 pct. af indtægterne gik til os, og PDH

skulle så have 15 pct. Mad med mere skulle trækkes fra, og så var der nul tilbage. Vi havde heldigvis indgået den aftale med PDH, at de betalte for transporten og den skrækkelige uigenerede chauffør, som de havde skaffet.

Vores chauffør hed Leif, og han fik ikke mindst på grund af hans undertøjs ubestemmelige grålige og plettede nuancer hurtigt øgenavnet »Lorte Leif«. Lorte Leif kendte sandsynligvis ikke begreber som sæbe, shampoo og tøjvask, og han pralede med, at han kun havde gået fire år i skole, men at han »eddermåne kunne køre bil«.

Da vi nåede Dollerup Krug skulle vi indkvarteres to og to på værelserne, og vi andre snød næsten ikke, da Bosse tabte »lodtrækningen« om at sove i dobbeltseng med »Lorte Leif«. Det viste sig dog, at han faktisk var en flink fyr.

Opholdet og maden kunne der skrives meget om. Aftalen var at vi fik aftensmad på kroen. Første aftens menu var en stor væmmel Bockwurst med en lille klat sød sennep og et stykke Weissbrot. Vi tog traktementet pænt, men da et tilsvarende »måltid« blev stillet frem næste aften nægtede Berth og Bosse at spille så meget som en tone, før der blev serveret noget andet. Det medførte, at den tyske vært rasende udbrød: »Hvem tror du, du er, din dansk blaerrøv!« Vi andre spiste vores Bockwurst, og Berth og Bosse gik først på scenen efter et løfte om, at der i pausen ville blive serveret kylling. Denne blev imidlertid allerede efter fire numre serveret på scenen, og værten morede sig sikkert over, at det ikke var nemt at spise kylling med agurkesalat mellem numrene.

Dengang vidste vi ikke, at tysk øl har en højere procent end dansk. Det tog hårdt på nogle af medlemmerne. Vi oplevede »vandsenge« længe før de blev opfundet, og vandpantomime på gangen, da Berth ikke kunne finde den rigtige dør til toilettet! »Ein Zitronenwasser«, forklarede vi beklagende værten næste morgen.

En plade, der ikke blev til en plade

Inden turen til Tyskland havde vi atter været i Nykøbing Mors. Denne gang foregik det med mig som chauffør med mit nyslåede kørekort i min fars Volvo. Vi havde pakket så meget udstyr i bilen som muligt, da Jack havde skaffet os tre job i weekenden.

Det var isnende koldt, da vi direkte fra et job på Asminderød Skole fredag den 23. februar 1968, hvor Professor Tribini for øvrigt også optrådte, tog natfærgen til Grenå. Carsten havde sin nye guitar med indbygget forvrænger med på turen. Den gamle var blevet stjålet på ungdomsskolen i Espergærde den 15. februar, og han havde fået honoraret på 125 kr. som hjælp til køb af en ny.

Turen til Jylland startede i fin stil, indtil vi så bebrejdede på hinanden på grund af en ubehagelig hørm, der hurtigt blev kraftigere. Det viste sig, at lyset i det fyldte bagagerum ikke kunne slukke, og den varme pære havde brændt et stort hul i Bosses sovepose. Hullet i soveposen gjorde det ikke behageligere for Bosse at sove i Jacks uopvarmede studie, der havde en temperatur nær frysepunktet.

Vel ankommet til Nykøbing Mors tog vi direkte til Kino Biografen i Thisted, hvor vi skulle spille 30 minutter som et af flere bands til en stort annonceret nonstop popkoncert. Total fiasko. 175 betalende måtte vente over en time før koncerten gik i gang, og da med et betydeligt ændret program. »Dog var der lyspunkter«, skrev Thisted Folkeblad om mandagen. »Det Københavnske orkester Ashtrays tog publikum med storm, da de sendte sikker og taktfast musik ud gennem forstærkerne. Ikke uden grund går orkesteret også under navnet 'de danske Small Faces' – et navn, de fuldt ud kan leve op til ... Dagens andet lyspunkt kom, da ... Jack Fridthjof meddelte, at hver enkelt i salen ville få 2 kr. tilbage ... som compensation for den første time, hvor poppen ikke spillede nonstop«. Det var en omtale, der lignede. At vi blev nævnt

I 1968 flyttede Ashtrays til Helsingør, hvor vi øvede hos Svend. Mig selv, Berth, Bosse, Carsten og Svend.

som »københavnske«, var normalt for sjællandske grupper i Jylland.

Da regnskabet blev gjort op, viste det sig at jobbet i Thisted sammen med arrangerer i Beat Show-klubben og i Kino i Nykøbing Mors, henholdsvis lørdag aften og søndag eftermiddag, skaffede os delvis dækning af transportudgifterne.

For første gang turde vi binde an med Carstens kompositioner, og Carsten sang selv for i hans »Feels Of Loneliness« og »I Don't Want To Hurt You«. Desuden havde vi fået kontakt med komponisten Poul »Butterfly« Sørensen fra de navnkundige *The Blue Stars*, der nogle måneder før havde indspillet en solo-lp hos Jack. Poul sendte os et bånd med forskellige numre, og vi syntes, at flere af dem passede til vores stil. Vi valgte »You And I«.

Pladen blev ikke udsendt, da Jack løb ind i nogle økonomiske problemer, og den 18. marts meddelte han os, at han ikke kunne finansiere »gruppens seneste indspilning«.

Forskellige problemer internt i gruppen gjorde, at vi heller ikke selv kunne binde an med udgivelsen.

Store skifedag

Set i bakspejlet er der symbolik i, at Søren på pladeomslaget til »Get Yourself Together« frem-

står utydeligt og optegnet. Søren viste ikke længere den store interesse for orkesteret.

Søren var blevet forelsket. Ret så meget. Så meget, at han meldte afbud til flere af vores job, bl.a. flere i Jylland og i det sydlige Sjælland. Det var ikke godt for samarbejdet i orkesteret og for vores status. Flere af de aflyste job var ret gode, og da Bosse samtidig havde været syg, var der panik på. Vi tabte ret mange penge, og den chance, som vores singleplade skulle have været for at bringe orkesteret videre, udnyttede vi dermed ikke. Helsingør Dagblad skrev, »at der har været stille om Ashtrays gennem længere tid, det er som deres plade er kommet til at virke som et slags antiklimaks«.

Sandheden var, at Søren var ved at blive skiftet ud, og vi var ved at øve med en ny guitarist. Vi skiftede samtidig øvelokale, og det var utroligt besværligt og ærgerligt.

»For at få tid til lidt privatliv har guitaristen Søren Madsen forladt gruppen«, skrev »Spotlight« i juni måned, »og han er blevet erstattet af en veteran, selveste Svend Jørgensen, tidligere medlem af navnkundige Strangers. Efter Svends indtræden i gruppen er man nu begyndt at øve hos ham. Det skulle gerne resultere i lidt mere kontakt med Helsingør-fans, og Ashtrays er da også ivrige for

at komme til at spille her i byen, men det må vist vente, til Heat-House åbner igen».

Heat House afholdt kun få arrangementer i efteråret 1968, for der var ikke så megen interesse for de »gammeldags« popkoncerter og baller mere. I de følgende år blev det mest til ungdomsskole-, idrætsforenings- og skolefestjob for vores vedkommende. Når unge gik ud, begyndte de at gå på diskotek med optræden af gogopiger. På Kronborg Havbad blev de topløse i februar 1968, og *det* fyldte salen!

Svend havde som nævnt spillet i et af det rigtig store Helsingørbands, og han blev introduceret til orkesteret af Carsten. Svend var en god guitarist med en dejlig Fender-guitar og en Selmer-forstærker, men Svend var utrolig usikker i samspillet med os, og han kiksede ofte sine soloer. Det gik os meget på. Dertil kom, at Svend blev indkaldt til militæret, hvilket heller ikke gavnede sagen.

Men vi begyndte igen at spille ude efter de mange aflysninger i foråret, og vi havde ganske mange arrangementer i resten af 1968. Specielt et af disse står som mejslet ind i vo-

res hukommelse: Helsingørhallen, lørdag den 9. november.

Kun med sko og strømper på

Gennem nogle år havde vi samme med flere andre grupper spillet en del på Espergærde Ungdomsskole, og kontakten til ungdomsskolen kastede en del gode job af sig på de andre ungdomsskoler. En gang om året slog Nordsjællands ungdomsskoler sig sammen om et stort arrangement, og i 1968 blev det afholdt i den nye Helsingørhal. Topnavnet var *Tages* fra Sverige, og scenen var en boksering i midten af den propfyldte sal.

Der var en fantastisk god stemning blandt de godt 4.000 unge i salen, da vi gik »i ringen«. Vi havde vores reklamemateriale liggende til fri afhentning på ringkanten, og efter en trommesolo flåede Bosse sin skjorte af, og fortsatte i bar overkrop. I løbet af kort tid var alt vores materiale revet væk, og vi annoncerede vores kommende lp og spillede et par numre fra den. Vi følte os virkelig høje, da vi forlod ringen til de utallige autografer i salen.

Resten er historie, og Bosse's var skyld i, at

Bosse begyndte i 1968 at spille med bar overkrop, og han påstod, at det øgede hans pigetække!

vi i et stykke tid herefter var noget uønsket på de nordsjællandske ungdomsskoler. Bosse blev taget med bukserne nede. Helt bogstaveligt.

Under arrangementet havde Bosse mødt en køn blondine på 16 år. Måske var hun blevet fascineret af den bare overkrop, og hun blev inviteret med ned i omklædningsrummet, hvor hun »forførte« ham – dog uden videre modstand fra hans side. Hvordan rygget om denne utugt kom ungdomsskolelederne for øre, er uvist. Men pludselig stod de i døren, og der stod Bosse kun iført sko, strømper og dims på Bosse's. Lederne gjorde ikke mine til at vise nogen form for diskretion mens Bosse og specielt pigen tog tøj på.

Da vi andre kom ned i omklædningsrummet, fortalte Bosse om sin oplevelse. Ingen af os troede på hans pral, indtil Berth storgrinende fortalte, at »beviset« stadig lå og hvirvlede rundt i toilettet.

Første gruppe i Nordsjælland med en lp

Om dette kunne vores fans læse i »Spotlight«, som også kunne berette, at »pladen er indspillet hos Jacks Records ... og udsendes af Sonet. 13 numre er med. 6 af dem er skrevet af Carsten, singleguitarist, et af Henrik. To af teksterne til disse er skrevet af en amerikansk bekendt til Henrik ... Et nummer kommer udefra, Friday kind of Monday ... og 6 numre fra Butterfly Music, Helsingør. 5 skrevet af Poul Butterfly ham selv, et af Torben Miller og Michael Corey ... Lp'ens navn – hvis, hvis, ... – 'Ga – Go – Gy' – abadabab, ehm, ja, altså – Henrik nikker og griner, jeg troede, det var 'mig', der var noget galt med ... – julegaven er altså klar, fans. Rytme-guitarist Svend – soldaterkok – fik ikke fri fra mili, så Carsten spiller både single og rytme – pr. trik ...«³

Vi tog til Nykøbing i efterårsferien fra den 13. til 20. oktober, og igen havde vi et job i Nykøbing til at betale for transporten. Denne gang på Jacks diskotek.

Siden foråret havde vi talt en del om, at det ville være sjovt, hvis vi kunne få udgivet en lp, og af den omfattende korrespondance med Jack kan jeg se, at specielt økonomien blev grundigt diskuteret. Som ved sidste indspilning sov vi i studiet – faste pladser – og vi havde en sjov, skøn og utrolig dejlig tur. Fotos viser både glade og trøtte unge mænd, og de der kunne, havde nu tillagt sig skæg hvor det bedst kunne gro på enten overlæbe eller hage.

Lp'en var på mange måder avanceret, og en række af de effekter, som Jørgen Mylius i radioen havde fortalt, at *The Beatles* havde brugt på »Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band«, forsøgte vi at efterligne. Vi »spillede« baglæns. Brugte lyde og mere flippede effekter og lavede hårde klip mellem musik og effekter.

Men teknik og pudsigheder gjorde det ikke alene, og vores egentlige redning blev Torben Møller fra det opløste Helsingør-band *The Immortals* og Poul »Butterfly« Sørensen, der kom op til Jack for at indspille noget af deres eget. De var unægtelig noget bedre musikere end os, der desuden var hæmmet af, at Svend ikke kunne komme med. Lp'en var en noget større mundfuld at gå i gang med end en single, og Torben og Poul hjalp os med væsentlige musikalske detaljer. Uden deres hjælp var den aldrig blevet, som den blev.

Lp'ens omslag er en hel historie for sig. Vi ville lave noget, der var meget forskelligt fra andre af tidens covere. Fotografiet til omslaget forside blev slået om i hård sort-hvid, en positiv af en positiv, hvor skyggerne bliver helt hvide, og blev trykt uden hverken navn eller titel. Det var virkelig smart og anderledes, men også lidt nemesisis, for pladeforretningerne viste bagsiden af coveret i deres udstillingsvinduer. Her stod nemlig navn og titel!

I kontrast til det flotte sorte omslag og den sorte plade havde vi med noget besvær fået

*Forsiden af coveret på vores lp »Ga Go Gu« var flot og anderledes.
Dette opslag viser billeder fra indspilningen i oktober 1968.*

*Det tog os en uge at indspille
lp'en, og vi overnattede også i stu-
diet.*

Carsten i Jacks Beat Records æggebakkestudie.

Jack Fridthjof var et utrolig engageret og kreativt menneske. Her er han ved sine båndoptagere og mixerpulten.

Torben Møller og Poul »Butterfly« Sørensen hjalp os med et par af de numre på vores lp, som de selv havde skrevet. Jack, Poul, Bosse og Torben.

En meget træt Bosse betjener Carstens wah wah-pedal under indspilningen.

Sonet til at gå med til en hvid label på pladen. Da jeg på det tidspunkt gik på studenterkursus i København, blev det mit lod at være kontakt til Sonets producer, Poul Bach, der ikke var helt vild med idéen – men da det kom til stykket, tog han alligevel æren for den.

Også denne gang havde vi aftalt med Jack, at vi betalte en del af udgifterne til pladen. Aftalen gik på, at vi finansierede alle udgifterne til omslaget samt 50 pct. af udgifterne til selve pladen. Vi skulle ikke opleve den samme skuffelse som ved vores single. Lange og mange breve med forskellige udregninger var resultatet af denne aftale. En lp med normalt JBR omslag kostede ca. 2.500 kr. Vores andel af lp'en endte med at blive på 1.181 kr., hvortil kom omkostninger til omslaget, som i dag er ukendt. Arne Magnussen tog 278,75 kr. for at fotografere os.

Vi går til filmen

Under indspilningen af lp'en fik Jack den idé, at vi skulle gøre reklame for pladen med en film. TV havde startet musikprogrammet »Top Pop« med nyt fra popfronterne, og der blev også vist »musikvideoer«. Da Jack var fotograf, var scenen sat. Efter – igen – lange telefonsamtaler og ditto breve ankom Jack til Espergærde den 23. november, hvor han var med til et job i Viby, og vi akkompagnerede ham, da han sang sin egen nye plade, »Det er mig«.⁴

I dagene mellem den 23. og 29. optog og klippede vi en sort-hvid 16 mm film med nummeret »You Bring Me The Sunshine«, hvor et par af vores kærester også medvirkede. Filmen blev optaget på Kronborg, rundt om i skoven og på stranden, og så i Berths badekar! Vi mimed til musikken fra en medbragt båndoptager, når Jack optog.

Men Jacks planer gik videre end til lp og film, og Jack og jeg var ude i Rosenborgs Lydstudie, der lå i Vanløse Biograf, for at lave research til den næste Ashtrays-plade. Planen var, at vi ville se på mulighederne for at lave

noget på dansk. På den tid var en del danske ting oversættelser af tyske hits, og man købte de tyske musikbånd, og sang så den danske tekst ind. Det var en billig måde at producere på, og en del af disse optagelser blev foretaget hos Rosenberg. Men for vores vedkommende blev det ved planen.

Jeg afleverede filmen til TV ugen efter, og så skete der ikke mere. Jo, vi fik en regning fra Jack på 500 kr., som vi på vores sædvanlige maner skulle korrespondere en del om. Af flere breve fremgår det, at Jack ind i mellem var godt træt af os.

På TV kom vi ikke, men vores lp udkom til julehandlen, og den blev anmeldt meget forskelligt.

Allerhøjst Espergærdes Beatles

Nordsjælland skrev under overskriften »Fem års slid gav resultat«, at »deres forbillede er Small Faces ... [men] ... i det mest vellykkede af numrene ... Discoteque Girl minder de faktisk mere om Kinks. Det er et kvikt, elegant nummer med en fin, klar stereo-effekt ... Signs of Vision, er en rolig, klar opbygget melodi. I Say You'll be mine er der meget fint sammenspil. Her får forsangeren, Henrik Bengtsen, rigtig mulighed for at udfolde sig, mens der bliver spillet fint, rent fløjtemusik i baggrunden. Depression starter stærkt med en solo fra singleguitaristen Carsten Christiansen.«

Berlinske Tidende skrev bl.a., at »mange ville finde indspilningskvaliteten skandaløs. Jeg vil hellere sige, at pladen er helt ærlig. Den giver et dækkende billede af en almindelig beatgruppe – af den halvprofessionelle slags – trækker hverken fra eller lægger til. Sådan lyder det, når man er til bal i de små popklubber. Det er ikke videre ambitiøst, men giver sig heller ikke ud for at være det. Ashtrays er fuld af så mange almindeligheder, så nemme at pille ned, at jeg næsten har sympati med gruppen«.

Ude og Hjemme kaldte vores lp for »en

JACKS RECORDS

JACKS RECORDS . FRUEVEJ 55A . 7900 NYKØBING MORS . DANMARK . TELEFON (07) 72 15 90 . POSTGIRO 13 82 00 . STUDIE: VETTELSCADE 11/3

ASHTRAYS

Herr. Henrik A. Bengtson
 Kløvermarken 11
ESPERGÅRDE - SJÆLL.

3.12.1968

Kære Henrik,

Eftersom mine breve virkelig er under lup, kan jeg forstå, så vil jeg starte med at skrive noget pænt, så du starter med at blive i godt humør. Først vil jeg sige dig og gruppen tak for en meget fin behandling og det gælder særligt den gæst-frihed dine forældre + Mr. Berth's forældre gav mig. Du bedes overbringe begge per mine mange tusind tak.

Vedlagt nogle billeder til minde, som I selv kan slås om. Jeg vedlægger en regning til herr. Berth som du bedes minde ham om skal betales inden 7.1.1969.

Ang. en dansk single med brug af musik-bånd fra jeres LP, har jeg skrevet et pænt og venligt brev til herr. Butterfly, og vil snart orienterer jer om dette. Jeg har tænkt på; at såfremt I kommer til Nykøbing kunne det være en fin ide om man begyndte på vores TRIPLE LP BOBI DIBLE DOUBLE BILIBIBEL, hvad siger du ????

Forevrigt bedes du ~~me~~ sørge for at Berth laver en kopi af mit interview på gaden + låne mig negativet fra studiet hvor jeg ser så nuttet ud, på forhånd tak.

For en ordens skyld vil jeg lige redegører for jeres gæld og for hvad jeg har modtaget. I denne forbindelse bedes du minde de forskellige implicerede om personlige gæld som kan betales på vedlagte store bunke giro-kort, der er også et til dig, min kære ven Henrik eller skal vi sige herr. Henrik.

ASHTRAYS LP PLAIDE BR 5005	kr	1.181.00	
" FILM	kr	500.00	begge ink. MOMS.
		<hr/>	
		1.681.00	
Henrik Bengtson	8.00 kr	Berth	40.00 kr
Bosse			16.50
transport ROSKILDE			25.00
			<hr/>
		ialt kr	1.770.50

heraf er betalt den 28/11-1968

ASHTRAYS A/CONTO	421.00
Henrik Berth	40.00

ialt gæld pr 1/2

1.770.50
461.00
<hr/>
1.309.50

Med Venlig Hilsen

Produktion af grammofonplader, lak-plader og film . Distribution: Danak Grammofonpladeforlag, Dortheavej 30, 2400 København NV

Vi havde mange og lange telefonsamtaler med Jack. Ind i mellem måtte tingene afklares pr. post, som her i december 1968.

hæderlig debut«. Dog mente de ikke, at »det er et af de mest fantasifulde danske ensembler, vi har hørt, men der er noget solidt og godt i det. Nogle af numrene er decideret folk-beat ... og så er der dem, der svinger ud i en mere personlig lyd«.

En anden anmelder skrev, at vores »stil er meget svær at forstå, en mellemting mellem Bee-Gees og Lost and Found ... En ting kan man fastslå: De prøver ikke at gabe over mere, end de kan – og det er derimod ikke meget«.

Den lokale »Spotlight« var langt mere omsorgsfuld i sin vurdering af vores kvaliteter og talenter. »Spotlight« brugte retfærdigt nok en del spalteplass på Torben og Pouls indsats og numre. Redaktøren og de to herrer drev det lokale Butterfly Music. Hvad vi dog ikke vidste på det tidspunkt var, at redaktøren under kunstnernavnet »Michael Corey« havde skrevet teksten til »Discotheque Girl«.

»Ashtrays er ikke Beatles – allerhøjest da Espergærde og omegns – men de får alligevel på deres plade sagt noget om at være ung i dag. Det er forholdsvis ukompliceret, som deres musik er det ... Lp'en er af yderst lokal oprindelse. Carsten Christiansen, 19 år og single-guitarist – står for de fleste numre og har lavet både enkle, ligefremme ting, 'bare' popmusik, og et par mere tænksomme ting ...«

»Poul Butterfly er fader til fire numre. Hans Kinks prægede, meget væsentlige om manden, der har alt, men er tom indvendig, for penge kan ikke købe lykke, 'Simon Smorney', – møder vi alle på et eller andet tidspunkt ...«

»Torben Møller, der spiller orgel på flere af pladens numre, er manden bag den friske 'Discotheque Girl', tekst af Michael Corey, mens et enkelt nummer, 'Friday kind of Monday', stammer 'udefra', ingen ved rigtig hvorfor ...«

»Som gruppe er Ashtrays vel som grupper flest, men de har alligevel deres eget 'jeg' ... Ashtrays er poppere, ikke eksperimenterende, men bare enkelt og iørefaldende spillende med vægt på det underholdende. Derfor er deres

plade selvfølgelig også sådan, at de har ikke har kastet sig længere ud, end de kan bunde. De er gået kraftigt frem siden deres 'Get yourself together'-single, og den var ikke dårlig ...«

Da lp'en var blevet udsendt, besøgte vi en del pladeforretninger i Nordsjælland og i København, hvor vi interesseret spurgte efter pladen. Måske kunne det stimulere salget! Ved julesalget solgtes »Ga-Go-Gu« i 31 eksemplarer ifølge Fællesdistributionens opgørelse fra 1968. Hvor mange der blev solgt efter jul, ved vi ikke.

Pladen gav os en masse oplevelser, og »først og fremmest er der grund til, at de tror på sig selv, baggrunden er at være der, og hvis de kan blive ved, kan vi godt glæde os til den single, de snart skal lave. Ashtrays, I er eneste nordsjællandske gruppe, der sker lidt hos i øjeblikket, det forpligter, lev nu op til det med den selvtillid, en så glimrende Lp giver«, sluttede »Spotlight« opfordrende sin anmeldelse af lp'en.

Nordsjælland afsluttede sin omtale med at skrive, at »skulle 'Ga, Go, Gu' give appetit på at høre mere fra The Ashtrays, så er muligheden der i Jomfruburet på Strøget i København, hvor gruppen spiller i øjeblikket. Tidligere har The Ashtrays haft arrangement i Hamburg, hvor succeen var så stor, at der er mulighed for, at deres Lp vil blive udgivet i Tyskland.« Jo, vi spillede i Jomfruburet, men at pladen skulle udkomme i Tyskland, var en af de sædvanlige pralerier, som vi for øvrigt ikke var ene om i den helsingoranske pop-verden!!

Vi var 17-18 år, da vi lavede pladen. Et ungt band. Det var en stor udfordring at lave en lp med egne og lokale kompositioner. At lyden ikke er imponerende skyldes, at Jacks studie slet ikke levede op til den almindelige tekniske standard.

Nye tider, instrumenter og kolleger

En ny musiksmag var igen på vej i slutningen af 1968, og en hel del af såvel de nye som

de gamle danske og udenlandske grupper var jazzinspireret. Skulle vi stadig gøre os, måtte vi til at lægge stilen om, så den kom til at passe til publikums og vores egen musiksmag, der hurtigt ændrede sig.

Frederiksborg Amts Avis skrev i sin anmeldelse af lp'en, at »det er næsten synd, at de ikke har fået deres saxofonist med på pladen, da han har hjulpet betydeligt på gruppens standard«.

Carsten havde en kollega, Svend-Erik Burmeister, der spillede i et jazzorkester. Svend-Erik kom med i *Ashtrays* i december måned, hvor vi i øvrigt havde seks job, og med hans indtræden i de hellige askebægeres haller åbnede der sig en helt anden musikverden for os. I begyndelsen spillede Svend-Erik mest soløer og »nulrede« i vores sædvanlige repertoire, men vi begyndte så småt at tage nogle mere jazzede numre på, og hans sax tilførte os noget, der var forskelligt fra de andre lokale bands. Det gav os nye udviklingsmuligheder, da Svend-Erik beherskede et bredt udvalg af blæseinstrumenter.

»Ashtrays spiller en kombination af discothequemusik, soul og blues, men har da også et stort repertoire bestående af almindelige popmelodier«, skrev vi i en reklametryksag fra foråret 1969. I en del år startede vi i øvrigt altid med Stones-nummeret »Jumping Jack Flash«. Så var vi varmet op, og stemningen var sat. Det fungerede.

»Espergærdes aktive gruppe, de ambitiøse Ashtrays, fik sat et flot punktum på 1968 med deres fornemme Lp«, skrev »Spotlight« i den første uge af januar 1969. »De skal lave en single ved forårstide, to Butterfly-Musicnumre, danske udgaver af 'Hey everyone' og 'Simon Smorney«.

Den 15.-16. februar var vi sidste gang hos Jacks Records. Jack havde nu et meget tæt samarbejde med Sonet, og Sonet havde udtrykt ønske om, at vi skulle indspille Poul Butterflys »Du driller mig« og »Simon Slante«, som de havde købt rettighederne til.⁵

Svend Erik med sin sax i 1969 på Helsingør Ungdomsskole. Svend Erik spillede sammen med os helt frem til 1974.

Igen havde vi en rigtig kold tur derover, da varmesystemet i vores lejede kassevogn ikke virkede. På en selvbetjeningstank i Jylland ville benzinpumpen ikke stoppe, og vi fyldte den ekstra benzin i alt hvad vi havde af flasker og glas. Uheldigvis smadrede vi et af glassene, og på resten af turen var der så rygeforbud i bilen. Godt forkomne ankom vi til Nykøbing, hvor der var så koldt i studiet, at vores stemmer blev ødelagt. Svend-Erik fik et forkølelssår på størrelse med et modent jordbær, og havde meget svært ved at få sin sax til at lyde ordentligt, så vi tog hjem med et »på gsyn«.

Vi aftalte med Jack, at vi ville komme tilbage til en ny indspilning, men den 1. maj 1969 meddelte Jack, at han stoppede sin pladeproduktion. Konkurrencen var for stor, og

Der var ganske mange arrangører der benyttede askebøgerne i slutningen af 60'erne, hvor vi havde fået Svend-Erik med på sax og klarinet. Bosse, Carsten, Berth, Svend-Erik, Svend og mig selv.

han tjente ikke på sine plader. Da nøglen blev drejet om for Jacks Records mistede både vi og alle de andre små grupper muligheden for at komme billigt på vinyl. I forbifarten bør det nok nævnes, at bl.a. Gnags indspillede deres første plade hos Jack.

Vi havde en del job i løbet af 1969. Stadig var ungdomsskoler og klubber blandt topscorerne, men PDH skaffede os også job rundt om på Sjælland.

Epoken med *Ashtrays* sluttede ved indgangen til det nye årti. Ikke kun ændrede gruppen repertoire og navn til *Nemesis*, men der skete også stor udskiftning af medlemmer. Dansemusik og dansktop – »Lille sommerfugl« og »Ensom dame 40 år« – blev en del af vores repertoire. Det blev til mange og gode job i ternede skjorter de kommende fire år, og da jeg ikke mere kunne nøjes med at synge vrøvletekster, blev der anskaffet et nodestativ til tekstbogen.

Efterspil

The Ashtrays var et helt almindeligt og typisk 60'er rhythm'n'blues-band. Vi var ret unge,

da vi startede, og det var kammeratskabet i skolen, der skabte gruppen. Der var ingen af os, der havde spillet i band før, og to af os kunne slet ikke spille, da vi startede. Men det lærte Søren os hen af vejen.

The Ashtrays blev aldrig det berømte orkester, vi havde drømt om i foråret 1965. Vi satsede heller ikke nok hverken i udstyr eller tid, og vores forældre indså først mange år efter, at det vi gik rundt og lavede, var en »fornuftig« fritidsbeskæftigelse. Vi spillede de samme kopinumre, som de andre grupper, og vi fulgte med strømmen og tiden op gennem 1960'erne. Men vi fik indspillet en single- og lp-plade, og det var der ikke mange af vores slags, der opnåede på den tid.

Omkring 1974 begyndte vi igen at spille beat og rock som i »gamle dage«. Svend-Erik havde forladt os, og jeg hængte guitaren op på væggen i 1977. Men *Nemesis* består den dag i dag med Søren som det eneste overlevende *Ashtrays*-medlem. »A little bit tyndhåret, men still going strong.«

Guitar og forstærker sælges

Så er det definitivt slut med Paul and The Strangers. Lørdag holdt gruppens fanclub afskedskoncert i Strien, som man med vemod tog afsked med. Tre gode år er slut nu ... Paul and The Strangers sluttede naturligtvis af i vanlig stil: pigtrådsmusik, som vi kender det. Netop som forkæmpere for denne musikform havde Strangers en masse fans, de var trods alt den mest livlige gruppe i byen, ikke mindst båret oppe af alskens skøre påfund, sagt som en ros til den festlige gruppe. At de fik succes i Finland sidste år kan tages som givet. Stranger's musik har ubetinget været finnemad, ikke mindst Poul-Erik's kraftudfoldelser vakte begejstring ... de vil blive husket som et af de 'store' orkestre, er der næppe tvivl om.

Helsingør Dagblad, 9. juni 1966

20 år og udlært

Undersøgelsen viser, at langt hovedparten af 1960'ernes musikere trådte ud af gruppen, når de nærmede sig de 20 år. Og undersøgelsen viser ligeledes, at kun et fåtal af de mange lokale pigtråds-, rhythm'n'blues- og beatmusikere efter deres farvel til 60'er-gruppen, spillede videre på et instrument. Det er fremgået en del gange, at musikernes talent var begrænset, og Bertil Andersen fra *The Strangers* er tidligere citeret for at udtale, at »vores kunnen rakte ikke ret meget længere end til 1966, og jeg tror ikke, at vi kunne blive ved. Vi var ikke dygtige nok til at følge med ... og så skete der også andet i vores liv. Vi var nu næsten 20 år, og flere af os var udlært ...«¹

Gert Brask fra *The Mocking Birds* fortæller, at »jeg var blevet 21, og jeg havde ikke lyst til at spille flowerpower og alt det andet ... Det var ikke fordi vi ikke havde arrangementer, for det gik rigtig godt, men det var stilskiftet, der

gjorde det ... Det kan måske lyde mærkeligt, at en ung mand havde lyst til det [at spille dansemusik], men de andre, der var lidt yngre, fulgte da godt med ... Det havde ikke noget med alderen at gøre ... det var musikken ...«²

Bertils og Gerts udtalelse dækker over flere problemstillinger. På den ene side var langt hovedparten af musikerne ganske enkelt ikke så dygtige, at de kunne klare sig i den fremtidige konkurrence. Kravene blev hen mod 1967/68 betydeligt skærpet, og det rakte mange talenter ikke til. Endelig havde flere som Gert den mening, at de ikke havde lyst til at spille flip- og flowerpower-musik. Undersøgelsen viser hertil, at rigtig mange af pigtrådsmusikerne holdt op, da de blev udlært eller indkaldt som soldat. Desuden kom der job og faste kærester ind i musikernes liv, og det trak væk fra en fortsættelse som lokalt pigtrådsidol.

— Frederiksborg Amts Amts —

SETTLERS

sælger Rest. anlæg
For højeste bud

1 stk. Forstærker Vox (Defiant) 100W
1 stk. Forstærker Max (sang) 100 W
1 stk. Kabinet Vox (Defiant) 100 W
VW Bus 1963

Tlf. (03) 26 12 92

*Settlers fra Hillerød satte hele deres udstyr og bilen til salg, da de stoppede i starten af 1971.
(Bøge Hjersted)*

»De tre syntes det var hårdt både at passe deres job [som tømrer-, murer- og elektrikerlærlinge] og få tid til deres kærester, så de meddelte kort efter vi havde været på Børgibus turné, at nu var det for meget for dem ... Al deres fritid og mere gik til orkesteret. De havde alle tre tænkt sig at stoppe, men de ønskede naturligvis ikke at ødelægge orkesteret, så i fællesskab fandt vi frem til en overgangsordning indtil vi havde fundet nogle nye medlemmer«, husker Svend Gade Jensen fra *The Primates*.³

Mange musikere har som nævnt fortalt, at gruppen ganske enkelt måtte stoppe, da flere af kammeraterne hverken havde potentiale eller musikalsk talent til at fortsætte og være med til at udvikle musikken, så publikum kunne holde ud at høre på den. Finn Sunke Jensen siger: »Vi øksede på med Saunders ... men på et tidspunkt blev jeg træt af det. De var for tunge. Carsten var sådan rimelig god, men Fritz og Gunnar var nærmest umulige, så jeg begyndte at søge andre marker. Så skete der det, at jeg kom ud for et færdselsuheld ... hvor jeg fik smadret mit højre underben, og Saunders gik helt i stå ...«⁴

Kim Lessel fortæller om hans følelser, da de måtte tage den store beslutning om at slukke

for *Stoke Sects* forstærkere: »Jeg var meget afklaret, da vi stoppede. Det var vigtigt. Hvad er det der sker på en scene. Det er, at man går op og trykker den af. Det er det mest ramrende udtryk. Det kan være aggressioner eller spilleglæde, som man trykker af lige i hovedet på folk. Og det var for mange i 60'erne en ventil. Den ventil forsvandt, da man holdt op med at spille. Der kom et enormt tomrum, men jeg var meget afklaret omkring, at enten var det blevet dansk top, eller en *Who*-agtig gruppe. Men det var der ikke musikalsk fundament til. *Stoke Sect* havde sin tid i den periode, hvor det ikke krævede mere end det gjorde. I sin basis tre akkorder. Der skulle ikke så meget til dengang.«⁵

Som omtalt i bl.a. kapitlet »Musikernes rødder« blev grupper også opløst eller mistede medlemmer på grund af skolen. Det skete enten fordi musikerne selv valgte, eller fordi de var pressede af forældrene til at skolen skulle passes og eksamen bestås. Endelig var der grupper, hvor medlemmerne selv tog den beslutning at kollektivt lægge instrumenterne på hylden, når eksamen ventede.

»Vi stoppede *Primates* stort set fra den ene dag til den anden. Det havde vi været klar over i lang tid, at der kom en brat afslutning.

Det skyldtes, at tre af os, de to fra Frederiksværk og jeg skulle til studentereksamen sommeren 68, og derefter skulle vi begynde på videregående uddannelser ... så kun trommeslageren Thomas Thomsen, der stadig gik i gymnasiet, havde mulighed for at fortsætte. Selvom vi var kede af det, så blev vi nødt til at opløse orkesteret, vi var uden bil, øvelokale og flyttede langt fra hinanden ... Der var ingen andre muligheder, så vi sluttede karrieren mens vi var allermest populære.«⁶

Pigtrådsorkesteret *Helsing Show-Men* sluttede også deres karriere på grund af uddannelse og militærtjeneste. Basisten Erling Zøllner fortæller, at Mogens Asmussen og Jørgen Madsen skulle begynde på universitetet i København, og selv var han blevet indkaldt til militærtjeneste. Gruppen stoppede i juli 1963, og kun Tony Christiansen fortsatte som solist nogen tid endnu.

Men langt de fleste grupper blev opløst grundet uvenskab i gruppen eller uenighed om musikstil og smag. Misundelse om hvem der i gruppen var den mest populære hos pigerne, eller hvem der nu skulle profilere gruppen og bestemme, var også en vægtig grund til, at gruppen enten blev opløst eller et med-

lem forlod den. »Det varede ikke så lang tid med Eddystones for mit vedkommende. Jeg røg ud af det i begyndelsen af 1968. Vi kunne ikke enes, Henrik og jeg. Han havde været leder af deres orkester, og jeg af mit. Og det kunne vi heller ikke forene ...«, fortæller Bjarke Schmidt.⁷

Finn Sunke Jensen husker, at »jeg gik så ud af Lockings ... det var igen det med skænderier i gruppen ... At være så tæt på hinanden på vores tur til Jylland, det tærer på en. Der var kræfter, der skulle prøves af, og det blev de også på den 14-dages tur. Det gik ikke helt som Jørgen ville have det ... En ville have det på den ene måde, en anden på en anden, og så blev der råbt højt.«⁸

Ikke mange spillede videre

Stoke Sect blev opløst i 1968. Det var den nordsjællandske gruppe, der opnåede størst succes, og de fik – som den eneste – egentlig idolstatus. Trommeslageren Henrik Lund var dog ene om at fortsætte en musikalske karriere. Allerede i efteråret 1966 havde han sagt ja til et tilbud om at spille i *The Lollipops*, og han spillede til lidt op i 1970'erne. Siden da har han ikke rørt ved trommestikkerne.

The Stampers blev fejret på behørig vis i ungdomsklubben i Højbjerg, da de besluttede sig at stoppe i vinteren 1966-67.

På fotografiet overrækker klubbens leder, Verner Bak Madsen, blomster til gruppen som tak for mange års samarbejde.

(Yngve Abrahamsson)

**BUREAU OF
ENTERTAINMENT**

præsenterer

**Stort afskedsbal
FOR BYENS POPULÆRESTE GRUPPE**

* The Blue Stars

peo

KRONBORG HAVBAD

SØNDAG DEN 3. APRIL 1966

KL. 14-18³⁰

ENTRE kun 6 kr, incl. garderobe

Solistoptræden af
* THE STRANGERS * THE TERRIBLE SOUNDS * THE HEADMASTERS *
* THE IMMORTALS * THE LOCKINGS * THE CRUSADARS *
* THE CARPENTERS * GROUP ON FIVE * THE MOCKING BIRDS *

Arrangør: Kronborg Havbad

Der var inviteret til et stort afskedsbal, da en af Helsingørs mest populære grupper gennem nogle år, The Blue Stars, slukkede for strømmen den 3. april 1966.

Som nævnt tidligere viser undersøgelsen, at relativt få musikere i forhold til periodens mangfoldighed spillede videre på et instrument efter de havde forladt 60'erne-grupperne, og det er uanset om de spillede i de tidlige pigtrådsgrupper eller de senere rhythm'n'-blues- og beatgrupper. Der ses en svagt stigende tendens til, at de musikere der gik ind i grupperne mod slutningen af årtiet spillede videre op gennem 1970'erne, og enkelte af dem skabte sig en egentlig karriere med pladeudgivelser o.s.v. enten i gruppesammenhæng eller i duoer.⁹

Helsingør og Helsingør er atypiske i forhold til det øvrige Nordsjælland. Det rige musikliv i Helsingør omkring ungdomsskolen og ungdomsklubben betød, at en del af musikerne her løbende indgik i nye grupper, der optrådte såvel lokalt i forbindelse med skolens og klubbens mange forskellige musikalske aktiviteter som på landsplan. Flere af dem spiller sammen den dag i dag i forskellige sammenhænge.¹⁰

I Helsingør spillede blandt andre Bertil Andersen videre i forskellige Helsingør-grupper, og han spiller stadig sammen med flere af musikerne fra dengang. I modsætning til det generelle billede i undersøgelsen var der i Helsingør relativt mange musikere både i og efter 60'erne, der enten spillede videre i lokale orkestre eller fortsatte med at spille popmusik på landsplan. Flere af de gamle

pigtrådsfolk gik over i forskellige lokale danseorkestre, og en del af beatmusikerne indgik i nye gruppesammenhænge mod slutningen af årtiet og spillede op gennem 1970'erne rock og blues.¹¹

Der er nok flere grunde til, at undersøgelsen viser denne tendens. Mange helsingøranske musikere blev boende i byen eller i omegnen, idet de havde gode muligheder for job på de store arbejdspladser og ved handelen og småindustrien. De unge i Helsingør havde således let ved at bevare deres gamle netværk i voksenalderen, og dette har helt sikkert haft betydning for deres videre engagement i det lokale musikliv.

Hertil kommer, at musikmiljøet netop i Helsingør og omegn op gennem 1960'erne og 70'erne var meget aktivt og levende. I 1974 tog musikerne selv initiativ til at etablere foreningen Helsingørs Aktive Musik Ungdom (HAMU), og foreningen varetog amatør-musikernes interesser. HAMU virkede ligeledes på det lokalpolitiske plan, og foreningen sørgede for, at der blev etableret kommunale øvelokaler og desuden arrangerede den koncerter med de lokale bands.

Vi var ikke mere et orkester

»Da der i længere tid havde været delte meninger om repertoire og spillestil besluttede vi os til at opløse Mocking Birds således, at søndag den 6. august [1967] blev den sidste

aften for gruppen. Det var en hård afgørelse, som vi vist ikke rigtig regnede for alvorlig, [da] vi har været opløst adskillige gange i vores tid som orkester, men da har det altid været forårsaget af slagsmål og skænderier indbyrdes – denne gang havde vi talt om det i al fredsommelighed. Vi kunne jo altid starte igen, hvis ...!

Kajs ene højtaler var gået i stykker, men heldigvis havde vi en bekendt, der i sidste øjeblik ordnede den således, at vi kunne begynde at spille kl. 8. I begyndelsen gik det halvdårligt. Det ville vi dog ikke være med til, når det var vores sidste aften. Mocking Birds skulle have en ordentlig begravelse! Og det endte også med at være knald godt. Da vi så nåede til det sidste nummer – det skulle egentlig have været 'Spring Is Nearly Here' – en sentimental Shadows-melodi – men ekkoet

virkede ikke – var det en mærkelig fornemmelse for de fem medlemmer. Jeg tror, at vi alle knuste en lille tåre inden i os ...

Da så tonerne af 'Tennessee Waltz' døde ud, gik vi tavse i gang med at pakke vores instrumenter sammen – vi skulle jo nu til at dele det hele og tage det med hjem. Vi var ikke mere et orkester – men egentlig bare fem fyre. Jes Kristensen, der havde kørt for os så mange gange efterhånden, kørte også for os denne sidste aften – men uden vederlag på grund af omstændighederne ... den sidste ære. Vi mødtes som Mocking Birds og skiltes som venner ...» slutter Gert Brask sin scrapbog og denne historie.¹²

The Mocking Birds var en af Helsingør-områdets bedst spillende grupper. Efter de var blevet opløst spillede flere af dem videre i lokale danseorkestre. Gruppen ses her i Heat House i 1966. (Gert Brask)

Noter og henvisninger

Karrusellen kører – samfundsudvikling og politik i 1960'erne

1. HD 2. januar 1960.
Kapitlet bygger på den generelle litteratur om perioden jf. litteraturlisten samt en gennemgang af Helsingør Dagblad og Frederiksborg Amts Avis.
 2. Samfundet og Ungdommen. Betænkning 559, 1970 p. 18.
 3. FAA 1. december 1968.
 4. Om kvindekampen se Dengang i 60'erne, redigeret af Bente Hansen m.fl., og den øvrige gængse litteratur.
 5. Det følgende er fra Betænkning fra Hovedstadskommissionen om hovedstadens fremtidige struktur. Betænkning 1307, december 1995, kapitel 3.2 og 4.2.
 6. FAA 16. januar 1964.
 7. FAA 1. januar 1960.
 8. FAA 3. oktober 1965.
 9. Oplysningerne er taget fra Betænkning 1366, 1998 og udskrift af foredrag af Henning Strøm: Kommunalreformen 1970 – hvorfor, hvordan og hvor længe?, afholdt på Københavns Universitet 3. marts 2000.
 10. FAA 19. april 1964.
 11. Bl.a. »Helhedsløsningen« i marts-april 1963 og oms-forliget i 1964.
- ## *Fra lederjakke til afghanerpels – de unge i 1960'erne*
1. En brydningstid. Regeringens Ungdomsudvalg. Rapport 1. 1982 p. 52 ff.
 2. Samfundet og Ungdommen. Betænkning 559, 1970 p. 10.
 3. HD 12. januar 1960.
 4. Samtale med Hans Peter Hansen 16. juli 2001.
 5. Interview med Helle Hefsgaard.
 6. FAA 8. juni 1968.
 7. Interview med Anders Dohn.
 8. I 1949 var der 6.000 knallerter. I 1959 var der 360.000.
 9. Se bl.a. Erik Baisgård: Klubland – beatgrupper, pigtråd og ungdomskultur i 60'ernes Aalborg. Den jyske historiker. 1989 nr. 49 p. 117ff.
 10. Interviewundersøgelsen viser i forhold til regeringens betænkning »Samfundet og Ungdommen« at de unge i Nordsjælland mindst blev boende i hjemmet til de blev udlært eller blev forlovet og gift. Jeg har ikke kunnet finde eksempler på, at nogen flyttede hjemmefra på et tidligere tidspunkt. Dette havde naturligvis flere årsager. En var manglen på boliger, og en anden var at de unge var stærkt knyttet til barndomshjemmet.
 11. Det følgende er fra Samfundet og Ungdommen Betænkning 559, 1970 og Socialforskningsinstituttets publikation nr. 25. 1965.
 12. Interview med Helle Hefsgaard.
 13. Betænkning 559, 1970 p. 11-12.
 14. Interview med Bjarke Schmidt.
 15. Om kammeratskabsgruppen se Hansen, Larsen og Trenker: Ungdomssocialisation og -kultur efter 2. verdenskrig p. 39ff og Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk rock'n'roll. 1980 p. 65 ff.
 16. Interview med Helle Hefsgaard.
 17. Se Ungdom og Fritid december 1963 og februar 1964.
 18. FAA 7. april 1965.
 19. Interview med Gert Brask.
 20. Interview med Helle Hefsgaard.
 21. Lennart Johannessens beretning.
 22. HD 29. juli 1967.
 23. FAA 26. oktober 1964.
 24. FAA 5. november 1965.

25. FAA 6. marts 1965.
26. FAA 17. december 1966.
27. Interview med Stig Coldbjørn Nielsen.
28. Interview med Helle Hefsgaard.
29. FAA 23. november 1968.
30. Bjarke Schmidt.
Artikel i Bjørn Verstege: Marie Mørks Skole p. 112.
31. Om ungdomsoprøret se bl.a. Niels Martinov: Ungdomsoprøret i Danmark. 2000
32. Interview med Anders Dohn.
33. Bjarke Schmidt.
Artikel i Bjørn Verstege: Marie Mørks Skole p. 117.
34. FAA 2. januar 1968.
35. FAA 22. november og 2. december 1968.
36. Betænkning 559. 1970 p. 12.
37. Dagligliv i Danmark i vor tid. Bd. 1 p. 112.
38. FAA 1. januar 1969.

»Pop epidemien har angrebet!« – musikken i 1960'erne

1. Hansen og Levinson: Dansk pop-, beat- og rockmusik 1957-77. 1980 p. 5 ff.
2. Der henvises til sangen »American Pie«.
3. Interview med Gert Brask
4. Interview med Bjarne Kulmbak og Jean Kulmbak.
5. Interview med Jørgen Sørensen.
6. Interview med Verner Bak Madsen.
Bak Madsens beretning samt det indsamlede materiale om orkesteret.
7. Hansen og Levinson: Dansk pop-, beat- og rockmusik 1957-77. 1980 p. 21.
8. Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk Rock'n'roll. 1980
9. Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk Rock'n'roll. 1980. For det følgende se p. 210.
10. FAA 16. marts 1968.
11. HD 25. januar 1965, 22. marts 1965 og 11. september 1965.
12. 17. marts 1962 på Hotel Marienlyst.
13. 16. april 1962.
14. HD 5. februar 1963.
Se stor artikel om *Helsing Show-Men* i Berlingske Tidende 11. maj 1963 for det følgende.
15. Notits fra Poul Sørensens scrapbog.
16. FAA 10. april 1965.
17. Interview med Jørgen Sørensen. Jørgen

- Sørensen var sanger i *The Lockings*, og han fortsatte 1960'erne ud med at skrive om musik i HD. Flemming Stampe var sanger i *The Firestones*, og han skrev om det lokale stof fra sommeren 1966 til starten af 1968.
18. HD 20. august 1966.
19. Interview med Poul Sørensen 28. marts 2001. Omtale i HD 25. september 1965.
20. Interview med Bertil Andersen.
21. Hansen og Levinson: Dansk pop-, beat- og rockmusik 1957-77. 1980 p. 51 ff.
22. Interview med Anders Dohn.

En rød el-guitar med vibrator

1. Interview med Gert Brask.
2. Interview med Bjarne Kulmbak og Jean Kulmbak.
3. Interview med Gert Brask.
4. Interview med Henrik Steffen. Interview med Bjarke Schmidt.
5. Citat fra: Brikker fra en svunden tid – en bog om erhvervslivet i Helsingø. 1968.
6. Interview med Bertil Andersen.
7. Interview med Finn Sunke Jensen.
8. Interview med Poul Sørensen 12. juli 2001.
9. Interview med Bjarne Kastberg.
10. Se Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk Rock'n'roll. p. 171 ff.
11. Interview med Bertil Andersen.
12. Interview med Finn Sunke Jensen.
13. HD 10. oktober 1965.
14. Annoncer i HD 17. marts, 19. august og 22. september 1962.
15. HD 11. marts 1963.
16. Flere af de lokale pigtrådsfolk fra Helsingør gik i 1965 ind i *Ruben Kwartetten*, og det var der rigtig mange penge i. Interview med Finn Sunke Jensen og Morten Møller Nielsen.
17. Interview med Bertil Andersen.
18. Interview med Gert Brask.
19. Interview med Jean Kulmbak.
20. Interview med Poul Sørensen 28. marts 2001.
21. Interview med Villy Breiting.
22. Interview med Henrik Steffen.
23. Interview med Bertil Andersen.
24. Interview med Villy Breiting.
25. Interview med Finn Sunke Jensen.
26. Interview med Villy Breiting.
27. Interview med Villy Breiting.

28. Interview med Jean Kulmbak og Bjarne Kulmbak.

Skal vi ikke starte et orkester?

1. Beretning af Lennart Johannessen, januar 2001.
2. Beretning af Lennart Johannessen, januar 2001.
3. Interview med Gert Brask.
4. BT 28. februar 1966. Jan hedder ikke Stefansen men Stephan.
5. Interview med Niels-Jørgen Svendsen. Interview med Henning Culmsee. Gruppeinterview med medlemmer af *The Burglars* 25. april 2001. Interview med Henrik Steffen.
6. Interview med Henning Culmsee. Jan Stephans scrapbog fra *The Shout Shakers* beskriver samme problematik.
7. Interview med Bjarke Schmidt.
8. Interview med Carsten Christiansen.
9. Interview med Bertil Andersen.
10. Interview med Erling Bachmann. Interview med Jan Stephan 30. april 2001. Interview med Svend Gade Jensen.
11. Interview med Anders Dohn – også for det følgende.
12. Interview med Torben Møller.
13. Interview med Anders Dohn.
14. Lennart Johannessens beretning, januar 2001.
15. HD 3. oktober 1966. Interview med Torben Møller.
16. Interview med Gert Brask
17. Interview med Villy Breiting.
18. Interview med Niels-Jørgen Svendsen.
19. HD 29. maj 1966.
20. Interview med Ole Jessen. Interview med Henning Clumsee.
21. Interview med Gert Brask.
22. Interview med Ole Jessen.
23. Interview med Bjarke Schmidt.
24. Interview med Svend Gade Jensen.
25. Interview med Niels Westfal Jensen og Poul Petersen, 9. maj 2001.
26. Interview med Villy Breiting.
27. Den 21. august 1966.
28. Interview med Anders Dohn.
29. Beretning af Lennart Johannessen, januar 2001.
30. Interview med Svend Gade Jensen.

31. Interview med Torben Møller.

32. Interview med Svend Gade Jensen.

33. Interview med Torben Møller.

34. Interview med Carsten Christiansen.

35. Interview med medlemmerne af *The Golden Strings*.

36. HD 6. oktober 1966.

37. Interview med Niels-Jørgen Svendsen.

38. Interview med Carsten Christiansen.

39. Kun meget få musikere har bevaret scrapbøger, hvor de nøje beskriver hvem de spillede med og hvornår, samt angivet datoer for, hvornår de indgik i nye gruppekonstellationer eller sat datoer ud for deres udklip. Enkelte musikeres karriere kan dog følges gennem deres scrapbøger. En af disse er Jan Stephan fra *Stoke Sect*, der er omtalt i kapitlet om gruppen.

40. Interview med Bjarke Schmidt samt Bjarke Schmidts kronologiske dateringsliste.

41. HD 31. december 1966. Også for det følgende citat.

Flowerpower og syrerock

1. JBL Bookings katalog 1970.

2. Interview med Erling Bachmann.

3. Interview med Steen Refnov.

4. HD 2. januar 1968.

5. Indspilningerne eksisterer på en lakplade.

6. Interview med Steen Sørensen. Lars Bjørn Madsen, der ligeledes er fra Helsingør, har fortalt nogenlunde det samme som Steen Sørensen om deres »kælderband«.

7. Interview med Anders Dohn.

8. Interview med Søren Palner.

Arrangementet blev afholdt den 8. maj 1968. Flere omtaler i FAA i dagene omkring arrangementet.

9. Interview med Peter Kofoed Jørgensen.

10. Interview med Ole Jessen. Også for det følgende.

11. I alt deltog 208 bands fra hele landet, og *Mad Sect* blev udtaget til finalen ved en konkurrence i Hillerød i marts. *Son of Mad* fra Humlebæk vandt finalen.

12. FAA 23. december 1967.

13. Village Pop Clubs medlemsblad september 1967, FAA 2. september 1967 samt interview med Per Randløv Petersen 28. september 2001.

14. HD 25. marts 1967.

15. Interview med Ole Jessen.
16. FAA 15. og 30. juli 1967.
17. Interview med Svend Gade Jensen.
18. HD 30. november 1968.
19. FAA 7. december 1968, 21. december 1968 og 5. juni 1969.
20. HD 14. februar 1969.
21. FAA 15. august 1969.
22. HD 27. december 1969.
23. Bl.a. spillelister fra *Ashtrays, Burglars, New Facts* og *Poem Goo*.
24. I Helsingør dannede musikerne i starten af 1970'erne foreningen Helsingørs Aktive Musik Ungdom (HAMU), der kom til at betyde utroligt meget for udviklingen af det helsingøranske musikliv de følgende år.

Musikernes rødder

1. Se bl.a. Erik Baisgård; Klubland – beatgrupper, pigtråd og ungdomskultur i 60'ernes Aalborg. Den jyske historiker. 1989 nr. 49, og Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk Rock'n'roll. 1980.
2. Interview med Bjarke Schmidt.
3. Interview med Villy Breiting.
4. Analysen af musikernes sociale baggrund og erhvervskarriere er udelukkende baseret på interviewundersøgelsen, hvor der konsekvent har været spurgt ind til dette.
5. Interview med Yngve Abrahamsson.
6. Interview med Finn Sunke Jensen.
7. Interview med Carsten Christiansen.
8. En håndfuld af de nordsjællandske pigtrådsmusikere er stadig aktive musikere.
9. Interview med Søren Christiansen.
10. Interview med Bjarke Schmidt.
11. Interview med Christian Scheibel.
12. Såvel mine interview som avisernes og popbladenes omtale af grupperne og deres aktiviteter efter 1968 er noget tynde. Det har ikke været muligt at finde frem til ret mange musikere fra de grupper, der blev dannet efter 1968, og aviser og blade mistede efter 1968 faktisk helt interessen for at omtale den lokale musik. Se også bogens indledning.
13. Som tidligere nævnt er såvel de skriftlige kilder som interviewene betydelig færre, når det drejer sig om grupperne i slutningen af 1960'erne.
14. Interview med Anders Dohn

15. Interview med Niels-Jørgen Svendsen.

Freddy-guitaren fra Helsingø

1. Beretningen om Freddy-guitaren er primært baseret på interview med Freddy Stokholm den 9. juli 2001. Hertil har Yngve Abrahamsson, Jan Halfdan Hansen, Verner Bak Madsen og Anders Bircow Lassen bidraget med oplysninger. Det er sandsynligt, at Freddy byggede den første guitar i 1962, efter at Mogens Asmussen havde købt sin Fender. Jan Halfdan Hansen fortæller, at den første Freddy-guitar blev lavet ud fra Mogens nye guitar.
2. Interview med Yngve Abrahamsson.
3. Verner Bak Madsen, der var ungdomsskoleleder i Helsingø, mener at Freddy startede med at bygge guitarer på ungdomsskolen i 1966.
4. Et andet eksempel er »Dane« fra Allerød, der blev bygget af den senere stifter af Super Sound, Persson.

På turné

1. Interview med Svend Gade Jensen.
2. Interview med Finn Sunke Jensen.
3. HD 18. oktober 1965.
4. Interview med Jørgen Sørensen.
5. Interview med Bertil Andersen. Se også HD 31. juli 1965.
6. Interview med medlemmerne af *The Settlers* og Erling Bachmann fra *New Facts*.
7. Interview med Svend Gade Jensen.
8. Interview med Bjarke Schmidt.
9. Gert Brasks dagbog. Arrangementet var den 23. september 1966.
10. Interview med Erling Bachmann.
11. Interview med Erling Bachmann.
12. Interview med medlemmerne af *The Settlers*.
13. Interview med Henning Culmsee.
14. Interview med Svend Gade Jensen.

Rhythm'n'blues-gruppernes tøj og spillestil

1. Svend Gade Jensens scrapbog.
2. I de første 1966-numre af Hit er alle de deltagende grupper afbildet.
3. Interview med Palle B. Jensen.
4. Interview med Svend Gade Jensen.
5. Interview med Svend Gade Jensen.
6. Interview med Jørgen Sørensen.
7. Interview med Bjarke Schmidt.

8. Interview med Palle B. Jensen.
9. HD 6. oktober 1966.
10. Interview med Niels-Jørgen Svendsen.
11. Interview med Palle B. Jensen.
12. Interview med Torben Møller.
13. John Mortensens dag- og scrapbog.
14. HD 9. oktober 1965.
15. Interview med Bjarke Schmidt.
16. Interview med Torben Møller.
17. Interview med Svend Gade Jensen.
18. Interview med Torben Møller.

Drømmen om at komme på vinyl

1. Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk Rock'n'roll. 1980 p. 143 ff.
2. HD 3. juli og 6. august 1965. Se også kapitlet »På turné«.
3. Oplysningerne om pladeindspilningen i juli 1965 er fra telefonsamtale med Jørgen Sørensen 11. november 2001.
4. Interview med Poul »Butterfly« Sørensen 28. marts 2001.
5. Pladen udkom få uger efter DM på Ecco Records – nr. ELP 501.
6. Citaterne og oplysningerne stammer fra interview med Svend Gade Jensen.
7. Vanløse Bio blev fra slutningen af 1950'erne brugt til grammofonpladeindspilninger. Ivar Rosenberg var gennem en del år leder af studiet, der i starten af 70'erne flyttede til Dortheavej på Nørrebro. Studiet optog alt fra pigtrådsgrupper til symfoniorkestre. De optrædende stod på den store scene foran biografens lærred, og studiets tekniske grej var placeret i et lokale til højre for scenen. Der var en virkelig god akustik i Vanløse Bio, men det var naturligvis upraktisk, at der kun kunne laves optagelser i dagtimerne uden for normal biograftid.
8. Udklip fra Svend Gade Jensens scrapbog.
9. Om Jack Fridthjof se Dansk Rock Leksikon samt kapitlet om *The Ashtrays*.
10. Der henvises til gruppeoversigten samt til kapitlet Poul »Butterfly« Sørensen. Poul »Butterfly« var også i juni 1967 til prøveoptagelse hos Sonet, men denne optagelse blev ikke udgivet.
11. Der henvises til omtalen af *Capstones* og *Ashtrays* i gruppeoversigten, samt til kapitlet om *Ashtrays*.
12. Der henvises til kapitlet »Pigtråds- og

- popmesterskaber«.
13. Interview med Kurt Andreassen.
14. Udklip fra dagbladene findes i John Mortensens og Preben Sørensens scrapbøger.
15. Nyt Børge nr. 5, 9. februar 1968. Anmeldelse af pladen desuden i Se og Hør. Notits om Torben Nagel fra udklip i John Mortensens scrapbog under 26. januar 1968.
16. Interview med medlemmerne af *The Burglars*.

Pigtråds- og popmesterskaber

1. Oplysningerne har ikke kunnet findes i aviserne fra området. Mesterskabet er omtalt i en reklametryksag gruppen udsendte i efteråret 1962, og er også refereret i Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk Rock'n'roll. 1980 p. 224. Interview med Erling Zøllner.
2. Det har ikke kunnet konstateres, om der blev afholdt mesterskaber i Nordsjælland før 1964. I slutningen af januar 1964 blev der afholdt et københavns mesterskab, som *The Rocking Ghost* vandt den 28. januar. Om der deltog nordsjællandske grupper i den konkurrence, har ikke kunnet opklares.
3. Flere omtaler i HD i dagene omkring den 12. december 1964.
4. Gert Brask's scrapbog.
5. Omtaler i FAA 25. januar 1965, BT 23. januar 1965 og HD 28. januar 1965. Hertil udklip i Poul Sørensens scrapbog.
6. Omtaler i FAA 9. marts 1965 og diverse udklip og omtaler i Svend Gade Jensens scrapbog. Også for det følgende citat.
7. Der er fundet annoncer fra både DSU og Liberal Ungdoms Frederiksborg afdeling – 12. august 1967.
8. Programmet er fundet i Bjarke Schmidts samling. Programmet fra DSU's nordsjællands mesterskab er set i lokal sammenhæng særdeles værdifuldt, da de forskellige grupper har opgivet medlemmernes navne samt alder.
9. *Big Boss Men* fik udgivet »Get The Picture«. Se Dansk Rock Lexikon. *Group on Five* fra Helsingør var i 1966 selv skyld i, at deres præmie fra deltagelsen i sjællandsmesterskabet ikke blev til noget, da pladen skulle indspilles i Tyskland, og sangeren ikke måtte tage med for sin kæreste. Interview med Palle B. Jensen.

10. FAA 25. november 1965.
11. Af gruppeoversigten bag i bogen fremgår ligeledes, at rigtig mange grupper deltog i lokale mesterskaber.
12. Se Kurt Andreasens beretning om Frederikssundmesterskabet i 1968 i kapitlet om »Managere, indtægter og udgifter«, hvor hver af de ti deltagende grupper kunne købe billetter til 30 fans.
13. Interview med Finn Sunke Jensen.
14. Jørn T. Andersen; Regnbuens endestation. 1986 p. 34.
15. Interview med Svend Gade Jensen.
16. Interview med Per Randsløv og Village Pop Clubs program december 1968. Se også kapitlet om »Village Pop Club«.

Managere, indtægter og udgifter

1. Interview med Erling Zøllner, Jørgen Madsen og Walther Christiansen om *Helsingø Show-Men*. Interview med Bertil Andersen.
2. Interview med Niels Jørgen Bøjgaard.
3. Kontrakter i Svend Gade Jensens arkiv.
4. Interview med Jakob Skaarup Arrevad.
5. Interview med Kurt Andreasen.
6. Interview med Jan Degner.
7. Saturn Films »Masser af Pigtråd« er omtalt i kapitlet om *Stoke Sect*.
8. PDB Bookings katalog omkring 1969.
9. Interview med bl.a. Bøge Hjersted Andersen.
10. Kontrakt dateret 15. august 1966 i Preben Sørensens og John Mortensens samlinger.
11. Interview med medlemmerne af *Burglars*.
12. Interview med Per Randsløv Petersen 28. september 2001.
13. Regnskaber m.v. i John Mortensens samling. Også for det følgende.
14. Interview med Kurt Andreasen.
15. Interview med Gert Brask.
16. Interview med medlemmerne af *The Golden Strings* og Palle B. Jensen, *Group on Five*.
17. Også interview med Niels Jørgen Bøjgaard, Per Randsløv Petersen, Jakob Skaarup Arrevad, Jan Degner, Steen Berntsen og Kurt Andreasen.
18. Spilleopgørelser fra Jan Stephans scrapbøger og Svend Gade Jensens bevarede kontrakter.
19. Jan Stephan har meget nøje fulgt gruppens gøren og laden i sine scrapbøger, herunder dens indtægter.
20. Svend Gade Jensen har udarbejdet en liste med gruppens indtægter baseret på kontrakterne med Bendix Music.
21. Oplysningerne er fra Gert Brasks scrapbog.
22. Oplysningerne er fra Erling Bachmanns spilleliste.
23. Interview med Gert Brask.

Popklubber, klubliv og fans

1. Interview med Yngve Abrahamsson.
2. Ungdom og Fritid februar 1962.
3. Schultz-Hansen, Hans: Espergærde Ungdomsskole 25 år. 1988. Også for det følgende.
4. Gert Brasks samling om *The Mocking Birds*.
5. Ungdom og Fritid 25. april 1968. Artikel af Vagner Vermod, klubleder på Fyn.
6. Interview med Tim Bak Madsen.
7. HD 27. august og 4. september 1965.
8. Den første Pop Time blev afholdt 17. januar 1965, men på trods af dette samarbejde blev idrætsforeningerne ved med at konkurrere med hinanden omkring baller fredag og lørdag.
9. HD 11. februar 1965.
10. HD 29. april 1965.
11. Per Randsløv Petersen fortæller i interviewet med ham, at Village Pop Club forsøgte at komme ind på markedet i Helsingør, men at dette lod sig ikke gøre på grund af idrætsforeningernes monopol.
12. Interview med Stig Coldbjørn Nielsen – også for det følgende citat.
13. Interview med Stig Coldbjørn Nielsen.
14. FAA 13. maj 1964. Interview med Svend Gade Jensen om *The Primates* deltagelse i konkurrencen.
15. Interview med Jakob Skaarup Arrevad – også for de følgende citater.
16. Politiets forskellige tiltag over for klubberne fremgår af interview med Niels Bøjgaard, Per Randsløv Petersen, Kurt Andreasen og Jakob Skaarup Arrevad.
17. FAA 24. oktober, 30. oktober, 7. november 1964 samt 10. december 1964.
18. Interview med Kurt Andreasen. Beat Stone Clubs første arrangement var 14. november 1964 på Stenløse Kro.

19. HD 8. juli 1967.
20. Oplysningerne om klubben stammer udelukkende fra omtalerne i FAA 26. december 1964 og 2. januar 1966.
21. FAA 2. januar 1966. Det har ikke været muligt at finde frem til de personer, der stod bag Farum Teen Club, og det vides heller ikke, hvor længe klubben eksisterede.
22. Se omtalen af Birkerød Teen Club i kapitlet »Fra læderjakke til afghanerpels«.
23. Interview med bl.a. Steen Refnov.
24. Omtalerne af Birkerød Pop Klub stammer fra FAA 25. februar, 13. juni, 26. august, 24. september og 25. november 1967. En udateret avisartikel fra starten af 1968 om klubbens lukning i forbindelse med afholdelsen af dens første generalforsamling findes på Birkerød Lokalhistoriske Arkiv.
25. FAA 25. februar 1967.
26. HD 1. maj 1965. Ånden fra 65 var en jazzforening, og i maj 1966 havde den 800 medlemmer.
27. Den første artikel i FAA om Birkerød-ungdommen er 22. oktober 1966.
28. I den i note 24 nævnte udaterede avisartikel om klubbens lukning gennemgås klubbens regnskab ganske detaljeret. Klubben havde ved lukningen 385 medlemmer. 266 deltog til det første bal, 199 til det andet og 175 til det tredje, hvor kassebeholdningen var nede på 350 kr.
29. Interview med Per Randløv Petersen.
30. Debatten og en del læserbreve om de unge og fanklubberne – bl.a. *Stoke Sects* kan følges i popbladene i efteråret 1966. Postkvitteringerne på de tilbagebetalte beløb til medlemmerne ligger i Village Pop Clubs arkiv.
31. Interview med Bertil Andersen.
32. Interview med Erling Bachmann fra *New Facts* i Jægerspris. Han beretter, at det var deres manager Kurt Thorsen, der reelt drev klubben, og at der blev udsendt et klubblad nogle få gange. Orkesteret fik trykt billeder og diverse materialer, som klubbens omkring 120 medlemmer kunne få tilsendt. Klubben, der blev etableret som en egentlig klub med en formand og bestyrelse, havde medlemmer i Slangerup, Frederikssund og Jægerspris. Langt hovedparten af dem var piger.
33. Interview med Kurt Andreasen samt

medlemmerne i *Burglars*. Hertil fanklubbens medlemsblade.

34. *Burglars'* regnskaber ligger i John Mortensens samling.
35. Interview med medlemmerne af *Burglars*. Også for det følgende.
36. Fanbrevene befinder sig i Jan Stephans samling.
37. Citatet fra HD 14. december 1963.
38. HD 5. oktober 1965.

Club Mockin' Birds

1. Historien om »Club Mockin' Birds« er baseret på interview med Gert Brask, hans scrapbog om klubben samt artikler i Helsingør Dagblad.

Village Pop Club

1. Kapitlet om Village Pop Club er primært baseret på interview med Niels Bøjgaard og Per Randløv Petersen 26. marts 2001 og interview med Per Randløv Petersen 28. september 2001. Hertil Village Pop Clubs arkiv og omtaler i Frederiksborg Amts Avis. Endvidere er der benyttet uddrag fra interviewene med Jakob Skaarup Arrevad og Kurt Andreasen. I Hillerød eksisterede der fra 1963 en popklub, Lazy River Pop Club, der holdt et begrænset antal arrangementer. Det har ikke været muligt at finde oplysninger om klubbens ejerforhold m.v.
2. Se også kapitlet om *Stoke Sect*.
3. Hvor andet ikke er nævnt, stammer citaterne fra interview med Per Randløv Petersen 28. september 2001.
4. Interview med Jakob Skaarup Arrevad.
5. Kladder til brevet i Village Pop Clubs arkiv.
6. Interview med Kurt Andreasen.
7. Interview med Jakob Skaarup Arrevad.
8. FAA 8. april 1967.
9. Brev fra Allerød Postkontor 9. december 1968.

Poul »Butterfly« – en flittig komponist.

1. Kapitlet er primært baseret på interview med Poul Sørensen 28. marts og 12. juli 2001, Poul Sørensens scrapbog samt omtaler i de lokale dagblade. Alle citater af Poul Sørensen er fra interview 12. juli 2001.
2. Omtale i HD 16. marts 1963.
3. Interview med Jørgen Sørensen.

4. Det har ikke været muligt at opklare, om Poul faktisk solgte musik i 60'erne. Det menes, at både Mørks Musikforlag og Sonet købte nogle af Pouls melodier. Knud Lindhard indspillede »Hey Ev'ryone« i 1975. Thøger Olesen skrev for Mørks Musikforlag i 1969 en dansk tekst til »Simon Smorney«, »Simon Slante«, som *Ashtrays* indspillede i 1969. Pladen blev ikke udgivet.
 5. Poul Sørensen skriver i sin scrapbog, der er udarbejdet omkring 1972, at han modtog 240 kr. fra NCB for de 200 eksemplarer, der blev solgt. Dette tal nævnes også i en avisartikel, men forskellige »poparkæologer« mener ikke, at der blev presset mere end 100. Se Dansk Rock Leksikon.
 6. Se nærmere detaljer om Poul »Butterfly« Sørensens forskellige pladeindspilninger i oversigten over grupper.
 7. Interview med Torben Møller. *Ashtrays* indspillede lp'en »Ga Go Gu« i oktober 1968, og samtidig indspillede Poul Sørensen fire numre, som dog ikke blev udsendt.
 8. Interview med Torben Møller.
 9. Aktuelt 19. juni 1969.
 10. Citat fra Poul Sørensens scrapbog.
 11. Poul Sørensens »Relax Girl/Simon Smorney« blev udgivet 21. november 1970.
 12. Poul Sørensens sidste plade »We're Flying Higher/Want to Sleep« udkom i slutningen af 1971.
- Stoke Sect – hård musik og vild sceneoptræden*
1. Historien om *Stoke Sect* er baseret på interview med Henrik Lund, Christian Scheibel, Jan Stephan og Bo Olsen 19. marts 2001 samt Christian Scheibels og Bo Olsens scrapbøger. Interview med Jan Stephan 30. april 2001 samt Jans meget omfattende scrapbøger og andet materiale. Interview med Kim Lessel 3. maj 2001 og diverse korrespondancer. Hertil omtalerne i Top Pop, Bølge, GO, Beat, Hit, Hit & Beat samt Nyt Beat. Endvidere interview med Niels Jørgen Bøjgaard og Per Randsløv Petersen 26. marts 2001, Per Randsløv Petersen 28. september 2001 og materiale fra Village Pop Clubs arkiv.
 2. Christian kom med i gruppen 7. februar 1965.
 3. Annonce fra Frederiksborg Amts Avis.
 4. Svend Gade Jensens dagbog.
 5. Interview med Kim Lessel.
 6. Per Randsløv Petersen var barndomsven med Jan Stephan. Om *Stoke Sect's* fanklub se kapitlet om »Popklubber, klubliv og fans«.
 7. Interview med gruppen 19. marts 2001.
 8. GO nr. 4, februar 1967.
 9. Svend Gade Jensens dagbog.
 10. Artikel i BT 13. januar 1966, hvor Kim fortæller om navnet.
 11. BT 13. januar 1966.
 12. Top Pop nr. 3, 1966.
 13. GO nr. 1, august 1966.
 14. Bl.a. Beat nr. 5, 1966.
 15. Optaget 10. juli 1966. Se Dansk Rock leksikon p. 285. »Masser af pigtråd« kan i dag købes på video hos Danbeat/Leif Vest Pedersen.
 16. Udateret udklip fra først i august 1966. Christian Scheibels scrapbog.
 17. Christians sidste optræden var 18. august. Christian Scheibels scrapbog og Jan Stephans samling.
 18. Datoer fra Jan Stephans scrapbog.
 19. Gruppens første pladeoptagelse »Get the picture« er optaget live ved DM 1966.
 20. Interview med Jan Stephan 30. april 2001 og Kim Lessel 3. maj 2001.
 21. Udateret avisudklip fra Christian Scheibels scrapbog.
 22. Udateret udklip fra Christian Scheibels scrapbog.
 23. Ifølge Danmarks Radios arkiv er pladen optaget 14. april 1967.
 24. Interview med Jan Stephan 30. april 2001. Bemærkningen i den skarpe parentes stammer fra interview med Kim Lessel 3. maj 2001.
 25. GO nr. 6, 1967.
 26. GO, aug.-sept. 1967.
 27. »No Fun at the Fair« er skrevet af Mike D'abo, mens »Flower Children« er skrevet af Kim Lessel. Bertrand Becks orkester medvirkede på optagelserne 13. november 1967.
 28. Interview med Kim Lessel 3. maj 2001.
 29. Efter Per Randsløv Petersen havde de først Niels Winkens og dernæst Arne Worsøe som

- managers. Sidst var Eugen Tajmer gruppens manager.
30. Interview med Svend Gade Jensen 9. april 2001. Max Svenningsen forlod gruppen i sommeren 1968, og *Primates* tidligere trommeslager, Thomas Thomsen, overtog pladsen. Et tyveri fra gruppens øvelokale gav stødet til den endelige opløsning af *Stoke Sect*.
 31. Børge nr. 3, 1967 opgjorde gruppens indtægter i 1966 til 180.000 kr. Det var et beløb, de havde fra et af de Københavnske dagblade. Beløbet var langt overdrevet, kan Jan Stephan bevidne, da han har bevaret en opgørelse over gruppens indtægter. (Se kapitler »Managere, indtægter og udgifter«). Omtalen i Børge kom til at betyde, at både Jan og Christian blev slæbt til »torskegilde« hos skattevæsenet, og de måtte af med en betydelig restskat på trods af Jans opgørelser. For Christian betød det, at hele hans løn som banklærling året efter gik til skattegælden. Interview 19. marts 2001.
 32. Ud over Henrik Lund, der gjorde karriere i *The Lollipops* i 60'erne og nogle år i 70'erne, spillede ingen af gruppens medlemmer videre efter opløsningen af *Stoke Sect*.
 33. Udaterede udklip fra anmeldelser i Christian Scheibels og Jan Stephans scrapbøger.
 34. Udateret udklip fra Christian Scheibels scrapbog.

Erindringer om vores orkester – The Ashtrays

1. Beretningen om *The Ashtrays* skrev jeg i julen 1998. Carsten Christiansen, Henrik Berth og Søren Christensen har efterfølgende bidraget med værdifulde oplysninger og morsomme erindringer, som de hermed takkes for. Den oprindelige beretning er forkortet og bearbejdet i forbindelse med denne udgivelse.
2. 19. juni 1966.
3. Pladens titel, »Ga, Go, Gu«, var Berths opfindelse. Han havde fået fransk i gymnasiet, og ga, go gu (udtales gy) er en fonetisk remse. Forfatterne Torben Miller og Michael Corey er synonymt for Torben Møller, fra de tidligere *The Immortals* og redaktøren af *Spotlight himself*, Jørgen Sørensen, fra de tidligere *The Lockings*.

4. »Det er mig« blev indspillet kort før vi lavede vores lp. Titlen hentyder til – på helt Johns Lennon'sk erkendelsesmaner – at Jack havde gjort en ung pige gravid.
5. Brev fra Jack 16. december 1968. Numrene er skrevet af Poul »Butterfly« Sørensen. Den danske tekst til »Du driller mig« er skrevet af Jørgen Sørensen, mens teksten til »Simon Slante« er skrevet af Thøger Olesen.

Guitar og forstærker sælges.

1. Interview med Bertil Andersen.
2. Interview med Gert Brask.
3. Interview med Svend Gade Jensen.
4. Interview med Finn Sunke Jensen.
5. Interview med Kim Lessel.
6. Interview med Svend Gade Jensen. Svend Gade Jensens scrapbog.
7. Interview med Bjarke Schmidt.
8. Interview med Finn Sunke Jensen.
9. Interview med bl.a. Steen Sørensen, Anders Dohn og Svend Gade Jensen der alle spillede aktivt i 1970'erne. Se ligeledes note 10 samt kapitlet om *The Ashtrays*.
10. Interview med Tim Bak Madsen, John Jesse Jensen og Yngve Abrahamsson.
11. Bl.a. Lennart Johannessen og andre fra *The Capstones* spillede op gennem 1970'erne og 80'erne både dansemusik og popmusik i kendte grupper. Se Dansk Rock Leksikon.
12. Gert Brasks scrapbog. Gert fortæller i interviewet med ham, at »jeg var blevet interesseret i dansemusik, Herb Albert og sådan noget ... moderne dansemusik ... og det endte så med, at vi lavede et danseorkester i stedet for, der hed *Femtetten* ... nogle af os. Min far spillede trompet, og jeg købte en saxofon, og spillede både sax og guitar. Bent fortsatte på orgel. Kaj holdt op, og Jørgen spillede bas og sang, og Das fortsatte på trommer. Faktisk var det kun Kaj der holdt op, for han var mere popdreng ...«

Litteraturliste, interview m.v.

Litteraturliste

- Andersen, Jørn T.: Regnbuens endestation. Provinsrødder og rockmusik 1958-86. 1986
- Betænkning nr. 1307 fra Hovedstadskommissionen om hovedstadsområdets fremtidige struktur. 1995
- Brikker fra en svunden tid. En bog om erhvervslivet i Helsingø. Redaktion Tommy Seier. 1997
- Bundgaard, Peter: Lykkens pamfil. Dansk rock i 60'erne. 1998
- Bøjstrup, Bente og Carlsen, Ebbe: Bibliografi over rocklitteratur på dansk 1955 – juni 1982. Specialeopgave, Danmarks Biblioteksskole 1983
- Dagligliv i Danmark i vor tid. Redaktion George Nellemann. 1988-1989. 2 bind. Bind 1: Familie og samfund
- Dengang i 60'erne. Redigeret af Bente Hansen m.fl. 1978
- Fordelingen af opgaver i den offentlige sektor / Opgavekommissionen. 1998. 2 bind. (Betænkning 1366)
- Gjedsted, Jens Jørn: Dansk Rock. Fra pigtråd til punk. Leksikon 1956-1985. 1985
- Gyldendal og Politikens Danmarkshistorie. Redaktion Olaf Olsen. 1988-. Bind 1-. Bind 14: Landet blev by, 1950-1970. Af Henrik S. Nielsen
- Gyldendals musikhistorie. Redaktion Knud Ketting. 1982-1984. 4 bind. Bind 3: Den europæiske musikkulturs historie fra 1914
- Hammerich, Poul: En danmarkskrønike 1945-72. 1976-1980. 3 bind. Bind 2: Velfærd på afbetaling
- Hansen, Ivan og Levinson, Claus: Dansk pop-, beat- og rockmusik 1957-77. Upubliceret speciale. Musikvidenskabeligt Institut, København. 1980
- Jacobsen, Niels W. m.fl.: Dansk rock'n'roll. Anderumper, ekstase og opposition. 1980
- Korff Rasmussen, Gunnar: Da Beatles kom til Sønderborg. 1986
- Lindgren, Malin: Dagligdag i Danmark. 1986-1988. 8 bind. Bind 4: Lunt i svinget, 1960-1965. Bind 5: Hip, hippie hurra, 1965-1970
- Martinov, Niels: Ungdomsoprøret i Danmark. 2000
- Mose, Allan m.fl.: Dansk rock'n'roll leksikon. 1983
- Musik i Nibe 1960-1985. Redaktion Birger Jepsen m.fl. 1985
- Piil, Beate S.: Beat på dansk. 1981
- Populær musik. Musikken i historien. 1989. (Den jyske historiker, nr. 49). Heri: Baisgård, Erik: Klubland – beatgrupper, pigtråd og ungdomskultur i 60'ernes Aalborg.
- Quist Jensen, Erik m.fl.: Dunhammer og segl. En analyse af danske beattekster og dansk beatmiljø i perioden 1967-1974. 1977
- Regeringens Ungdomsudvalg: En brydningstid. Om uligheder og udviklingstendenser i ungdomstilværelsen. 1982. (Rapport nr. 1)
- Samfundet og ungdommen. 1970. (Betænkning 559)
- Schultz Hansen, Hans: Espergærde Ungdomsskole – 25 år – 1963-88. 1988
- Strøm, Henning: Kommunalreformen 1970 – hvorfor, hvordan, hvor længe? Foredrag afholdt på Københavns Universitet 3. marts 2000
- Verstege, Bjørn: Marie Mørks Skole – en skole med en historie. 1995.
- Vest Pedersen, Leif: Dansk Pigtråd 1964-68, Del 2: Diskografi. 1982
- Dagblade, tidsskrifter m.v.*
- Beat Stone News. Frederikssund 1965
- Beat. Interpresse, København 1965-67
- Børge. København 1966-67

Film-Journalen. København 1958-1963
 Frederiksborg Amts Avis 1960-69 (gennemgået
 periodisk)
 Frederikssund Folkeblad 1960-1969
 (gennemgået periodisk)
 Go. Interpresse 1966-69
 Helsingør Dagblad 1960-1969 (gennemgået
 komplet)
 Hit. København 1964
 Nyt Børge. København 1967-68
 Superlove. København 1968-70
 Top pop. Skifola, København 1965-66
 Ungdom og fritid. Tidsskrift udgivet af
 Landsforeningen Ungdomsringen. 1959-
 1970
 Vi unge: Filmjournalen. København 1963-

Interview og samtaler

Abrahamsson, Yngve, 2. juli 2001 (*The
 Stampers, Zwinks*)
 Andersen, Bertil, 12. marts 2001 (*The
 Strangers*)
 Andraesen, Kurt, 16. maj 2001 (Beat Stone
 Club, Show Production, *The Burglars*)
 Andraesen, Thomas, telefonsamtale 29. august
 2001 (*The Spitfires*)
 Bachmann, Erling, 24. april 2001 (*The Facts,
 New Facts*)
 Bak Madsen, Tim, 8. oktober 2001 (*Colours,
 Crasch, He Me You and Us*)
 Bak Madsen, Verner, 5. april 2001 samt 8.
 oktober 2001 (*Helsing Show-Men* samt
 klubliv og ungdomsskolen i Helsingør)
 Berntsen, Steen, telefonsamtale 24. maj 2001
 (*The Wiggers, Carions* samt Bureau of
 Entertainment)
 Bircow Lassen, Anders, telefonsamtale 21. juni
 2001 og korrespondance (*Cokes*)
 Brask, Gert, 22. februar 2001 (*The Mocking
 Birds, Club Mockin' Birds*)
 Breiting, Villy, 28. april 2001 (*The Wiggers*)
 Bøjgaard, Niels Jørgen, 26. marts 2001 (Village
 Pop Club, Top Pop Booking)
 Christensen, Bjarne, 15. marts 2001 og 5. maj
 2001 (*The Golden Strings, Settlers*)
 Christiansen, Carl-Søren, telefonsamtale 31.
 juli 2001 (*The Typhoones, Stone Street
 Robbers*)
 Christiansen, Carsten, 5. juli 2001 (*Ghost
 Steppers, The Crusaders, The Headmasters,
 The Roosters, Plonk, The Ashtrays, Nemesis*)
 Christiansen, Søren, 25. april 2001 (*The
 Burglars*)
 Christiansen, Walther, 31. januar 2002
 (*Helsing Show-Men*)
 Coldbjørn Nielsen, Stig, 1. november 2001
 (ung i 1960'erne)
 Culmsee, Henning, telefonsamtale 21. juli
 2001 (*The Palefaces, Tigers*)
 Dahlstrøm, Rune, telefonsamtale 17. juni
 2001 (Elsinore Booking Center samt Bureau
 of Entertainment)
 Degner, Jan, 18. maj 2001 (PDH Booking)
 Dohn, Anders, 12. juni 2001 (*The Youngsters,
 Dionysos, Buxtehude*)
 Engelhardt, Jan, telefonsamtale 18. marts 2001
 (*Beach Cumber Sect, Eddystones*)
 Gade Jensen, Svend, 9. april 2001 og 31.
 oktober 2001 samt diverse korrespondance
 (*The Primates*)
 Hansen, Jan Halfdan, telefonsamtale 29.
 september og interview 11. oktober 2001
 (*The Stampers, Cokes, Zwinks*)
 Hefsgaard, Helle, 31. august 2001 (ung i
 1960'erne)
 Hjersted Andersen, Bøge, 15. marts 2001, 17.
 april 2001 og 5. maj 2001 (*The Golden
 Strings, Settlers*)
 Jacobsen, Niels-Eric, telefonsamtale 10.
 oktober 2001 (*Group on Five*)
 Jensen, John Jesse, 26. september 2001 (*The
 Scheltowns, The Jeans, Cokes, He Me You and
 Us*)
 Jensen, Palle B., 26. juni 2001 (*Ghost Steppers,
 Group on Five*)
 Jessen, Ole, 13. juli 2001 (*Tigers, Cheops*)
 Johannessen, Lennart, 16. juni 2001 samt en
 del korrespondance (*The Capstones, Disraeli
 Gears*)
 Johansson, Jan, telefonsamtale 14. oktober
 2001 (*Carpenters*)
 Kastberg, Bjarne, telefonsamtale 31. august
 2001 (*The Missing Link, The McLeans*)
 Knutzen, Per M., 5. maj 2001 (*Settlers*)
 Kofoed Jørgensen, Peter, 22. maj 2001 (*The
 Prevalents, Mad Sect, Asp*)
 Kulmbak, Jean, telefonsamtale 18. marts 2001
 (*The Marvins*)
 Lessel, Kim, 3. maj 2001 (*The Stokes, Stoke
 Sect*)
 Lindtner, Søren, brev 9. oktober 2001 (*Feets*)
 Lund, Henrik, 19. marts 2001 (*Stoke Sect*)

- Lund, Preben, 5. maj 2001 (*The Golden Strings, Settlers*)
- Lund, Torben, 5. maj 2001 (*The Golden Strings, Settlers, Lovers*)
- Madsen, Jørgen, 6. februar 2002 (*Helsing Show-Men*)
- Mortensen, John, 25. april 2001 (*The Coctails, The Burglars*)
- Møller Nielsen, Morten, 20. marts 2001 (*The Panthers, The Blue Stars, The Lockings*)
- Møller, Torben, 4. september 2001 (*The Immortals* samt Butterfly Music)
- Nagel, Torben, 25. april 2001 (*The Burglars*)
- Olsen, Bo, 19. marts 2001 (*The Stokes, Stoke Sect*)
- Palner, Søren, telefonsamtale 27. maj 2001 (*Buxtehude, Asp*)
- Petersen, Axel, 9. maj 2001 (*Mad Sect*)
- Petersen, Poul, 9. maj 2001 (*The Champsers, Mad Group, The Livingstones*)
- Randløv Petersen, Per, 26. marts 2001 og 28. september 2001 (Village Pop Club)
- Rasmussen, Benny, telefonsamtale 26. juni 2001 (*The Confessions*)
- Refnov, Steen, 27. marts 2001 (*The Shepherds, Big Boots*)
- Schmidt, Bjarke, 14. maj 2001 (*The Eddystones, The Buckleshoes, Poem Goo*)
- Schreibel, Christian, 19. marts 2001 (*The Stokes, Stoke Sect*)
- Skaarup Arrevad, Jakob, 14. juni 2001 (Capital Pop Club, Capital Music Center, Show Production)
- Stampe, Flemming, telefonsamtale 26. august 2001 og interview 27. oktober 2001 (*The Saunders, Immortals, The Firestones, Carions* samt popjournalist på Helsingør Dagblad)
- Steffen, Henrik, 15. maj 2001 (*The Shakespeares*)
- Stephan, Jan, 19. marts 2001 og 30. april 2001 (*The Shout Shakers, The Shakespeares, Stoke Sect*)
- Stokholm, Freddy, 9. juni 2001 (Freddy-guitaren)
- Sunke Jensen, Finn, 10. april 2001 (*The Saunders, The Lockings, The Firestones*)
- Svendson, Niels-Jørgen, telefonsamtale 22. maj 2001 og interview 25. juli 2001 (*Zwinks*)
- Sørensen, Jørgen, 12. februar 2001 og 29. oktober 2001 (*The Panthers, The Lockings, Carions* samt musiklivet i Helsingør og popjournalist på Helsingør Dagblad)
- Sørensen, Poul, 28. marts 2001 og 12. juli 2001 (*The Panthers, The Blue Stars, Butterfly Music*)
- Sørensen, Preben, 25. april 2001 (*The Burglars*)
- Sørensen, Steen, 25. marts 2001 (diverse Helsingørbands, der ikke blev til noget i 1960'erne samt HAMU)
- Westfall Jensen, Niels, 9. maj 2001 (*The Champsers, Mad Group, Mad Sect*)
- Zöllner, Erling, 14. januar 2002 (*Helsing Show-Men*)

Scrapbøger, musikbånd og beretninger

- Abrahamsson, Yngve, scrapbog og bånd med *The Stampers*
- Bachmann, Erling, scrapbog med *The Facts* og *New Facts*
- Bak Madsen, Tim, scrapbog med *Couloors, Crasch, He Me You and Us*
- Bak Madsen, Verner, scrapbøger om musiklivet i Helsingør samt *Helsing Show-Men*
- Bendtsen, Jan, scrapbog og lakplade med *Capstones*
- Bengtson, Henrik A., scrapbøger, materiale og bånd med *The Ashtrays*
- Brask, Gert, scrapbøger og bånd med *The Mocking Birds*
- Christiansen, Carsten, scrapbog med *Ghost Steppers, The Crusaders, The Headmasters, The Roosters, Plonk* og *The Ashtrays*
- Christiansen, Tony, scrapbog med *Helsing Show-Men*
- Christiansen, Walther, bånd med *Helsing Show-Men*
- Dohn, Anders, scrapbog og bånd med *Buxtehude*
- Gade Jensen, Svend, scrapbog og beretning til Jul i Halsnæs 2001 om *The Primates*. Hertil en omfattende korrespondance.
- Helsingør Lokalhistoriske Arkiv, scrapbøger fra Helsingør Ungdoms Center samt klublivet i Helsingør m.v.
- Hjersted Andersen, Bøge, scrapbog og bånd med *Settlers*
- Jensen, John Jesse, scrapbog med *The Scheltowns, The Jeans, Cokes, He Me You and Us*
- Jensen, Palle B., scrapbog med *Ghost Steppers* og *Group on Five* samt bånd med *Group on Five*

- Johannessen, Lennart, scrapbog og beretning om starten af *The Capstones*, januar 2001
- Johansson, Jan, brev 14. oktober 2001 (*The Carpenters*)
- Madsen, Jørgen, scrapbog og bånd med *Helsing Show-Men*
- Marini, Sergio, scrapbog med *Cheops*
- Mortensen, John, scrapbog og bånd med *Burglars*
- Møller Nielsen, Morten, samling samt bånd med *The Panthers, The Lockings, The Firestones*
- Olsen, Bo, scrapbog med *Stoke Sect*
- Pedersen, Bjarne, samling om dansk pigtrådsmusik
- Petersen, Finn, scrapbog med *Ghost Steppers* og *Group on Five* samt bånd med *The Firestones*
- Randløv Petersen, Per, arkiv over Village Pop Club
- Refnov, Steen, scrapbog med *Big Boots*
- Schmidt, Bjarke, scrapbog med *The Eddystones, The Buckleshoes, Poem Goo* og bånd med *Poem Goo*
- Schreibel, Christian, scrapbog med *Stoke Sect*
- Stampe, Flemming, scrapbog med *The Immortals, The Firestones* samt udklipssamling med egne artikler som lokal popjournalist på Helsingør Dagblad 1966-68
- Stephan, Jan, scrapbøger med *The Shout Shakers, The Shakespeares, Stoke Sect*
- Sunke Jensen, Finn, scrapbog og bånd med *The Lockings* og *The Firestones*
- Sørensen, Jørgen, lakplade med Poul Sørensen og Torben Møller
- Sørensen, Poul, scrapbog med *The Panthers, The Blue Stars* og Poul »Butterfly« Sørensen samt bånd med ham selv og Torben Møller
- Sørensen, Preben, scrapbog samt bånd med *Burglars*
- Westfall Jensen, Niels, bånd med *Mad Sect*
- Zøllner, Erling, scrapbog med *Helsing Show-Men* samt bånd med gruppen

- Breiting, Villy
- Christiansen, Carsten
- Christiansen, Walther
- Culmsee, Henning
- Damgaard, Kjeld
- Danielsen, Vibeke
- Dohn, Anders
- Espergærde Ungdomsskole
- Gade Jensen, Svend
- Hansen, Jan Halfdan
- Hefsgaard, Helle
- Helsing Lokalhistoriske Arkiv
- Helsingør Kommunes Museer
- Hillerød Lokalhistoriske Arkiv
- Hjersted Andersen, Bøge
- Jensen, John Jesse
- Jensen, Palle B.
- Jessen, Ole
- Johannessen, Lennart
- Johansson, Jan
- Kofod Jørgensen, Peter
- Kulmbak, Bjarne
- Lindtner, Søren
- Madsen, Jørgen
- Mejnholt, Per »Dizzy«
- Mortensen, John
- Møller Nielsen, Morten
- Møller, Torben
- Olsen, Bo
- Pedersen, Bjarne
- Petersen, Poul
- Poulsen, Axel
- Randløv Petersen, Per
- Refnov, Steen
- Schacht Hansen, Ib
- Schmidt, Bjarke
- Schreibel, Christian
- Seier, Tommy
- Steffen, Henrik
- Stennicke, Eva
- Stephan, Jan
- Stokholm, Freddy
- Sunke Jensen, Finn
- Svendsen, Mona
- Svendsen, Niels-Jørgen
- Sørensen, Poul
- Sørensen, Preben
- Zøllner, Erling

Fotos og illustrationer er udlånt af

- Abrahamsson, Yngve
- Bachmann, Erling
- Bak Madsen, Tim
- Bak Madsen, Verner
- Bengtsen, Kate
- Bengtsen, Nina
- Brask, Gert

Nordsjællandske grupper 1960-70

Undersøgelsen har afdækket ca. 200 pig-tråds-, rhythm'n'blues- og beatgrupper i Nordsjælland 1960-70, men der var sandsynligvis mange flere.

Den følgende liste er opbygget alfabetisk og indeholder de grupper, som undersøgelsen har afdækket enten via interview, avisomtaler eller i annoncer, hvor grupperne er blevet omtalt som lokale eller kan opfattes som sådanne. Endvidere er popblade, kataloger fra bookingbureauer samt lister fra musikkonkurrencer konsulteret.

Gennemgangen giver et billede af den mangfoldighed af grupper, der eksisterede i 1960'ernes Nordsjælland.

Beskrivelsen af grupperne fra Helsingør er mere omfattende i forhold til grupperne i andre byer. Dette skyldes primært, at Helsingør Dagblad fra marts 1965 ugentligt havde en klumme, »Spotlight«, der bl.a. beskæftigede sig med det lokale musikliv. Ingen andre steder i amtet – og for den sags skyld i Danmark som helhed – er sidste halvdel af 1960'ernes lokale musik omtalt så grundigt.

Musikerne i den enkelte gruppe er opført alfabetisk efter fornavn. Så vidt det har været muligt, er gruppernes enkelte medlemmer anført med instrument samt oplysning om, hvornår de spillede i gruppen. Udskiftninger er angivet efter den person, der er blevet udskiftet. Hvor det har været muligt, er der givet en kort beskrivelse af gruppens historie, spillestil, hvor den spillede og i hvilke konkurrencer den deltog.

Hvis det ikke klart har kunnet afgøres, hvor en gruppe kom fra, er der ikke angivet bynavn efter gruppenavnet.

I nogle grupper er der uklare om enten gruppemedlemmernes fornavn, efternavn eller instrument. I de tilfælde er der tilføjet et xx. Navne og stavemåde på gruppernes medlemmer er taget fra ovenstående kilder, hvorfor de kun repræsenterer den viden, kilderne på det givne tidspunkt giver.

Grupperne kan også have haft andre eller flere medlemmer.

I oversigten er der brugt følgende forkortelser: rytme (rytmeguitar), single (singleguitar), bas (basguitar), sang (ledende vocal).

HD står for Helsingør Dagblad og FAA for Frederiksborg Amts Avis.

Modsat teksten i bogens kapitler, er kun de nordsjællandske grupper skrevet med kursiv. I billedteksterne er gruppens medlemmer nævnt fra venstre mod højre.

The Accidents Hillerød

Deltog i Village Pop Club og Børges nordsjællandsmesterskab i Hillerød 4. februar 1967.

The Ashtrays Humlebæk

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i januar 1965.

Carsten Christiansen, rytme/single – fra sommeren 1967 til 1992. Tidligere i bl.a. *The Roosters*

Henrik A. Bengtsen, rytme, sang – primært sang fra sommeren 1967-70.

Havde pause fra foråret 1970 til sommeren 1971. Herefter rytme og sang til 1977

Henrik Berth, bas – til sommeren 1971;

The Ashtrays bestod i 1967 af Søren Christensen (bagest), Søren Madsen, Carsten Christiansen, Henrik A. Bengtsen og forrest Henrik Berth.

erstattet af Søren Madsen, tidligere singleguitarist i gruppen Svend-Erik Burmeister, sax, klarinet – fra december 1968 til 1974

Søren Christensen, trommer – fra maj 1965; erstattet i efteråret 1969 af Kim Tjellesen; erstattet sommeren 1971 af Ebbe Madsen

Søren Madsen, single – havde pause fra foråret 1968 til sommeren 1970; erstattet juni 1968 til efteråret 1969 af Svend Jørgensen, tidligere i bl.a. *The Strangers*

The Ashtrays var oprindelig inspireret af pigtrådmusik og rhythm'n'blues, men ændrede sig gennem perioden i takt med tidens smag og musik. Fra vinteren 1968-69 begyndte den at tage mere jazzinspirerede numre på repertoire. Gruppen spillede også eget materiale komponeret af rytme-guitaristen Carsten Christiansen og materiale af lokale komponister som Poul »Butterfly« Sørensen.

Gruppen havde debut til en børnefødselsdag 13. august 1965. *The Ashtrays* spillede det første år hovedsagelig lokalt i klubber og på ungdomsskoler, men begyndte fra

1967 at komme mere rundt på Sjælland. Senere optrådte gruppen enkelte gange i Jylland samt en gang i Nordtyskland. Gruppen deltog i Hit og Beats sjællandsmesterskab i pigtrådmusik i Ringsted 30. januar 1966, hvor den ikke blev placeret. *Ashtrays* blev heller ikke placeret ved DSU's nordsjællandsmesterskab i beatmusik i Ganløse 24. marts 1966. Den 5. februar 1967 blev gruppen nr. 4 ved sjællandsmesterskabet i beatmusik i Roskilde.

I oktober 1967 indspillede gruppen hos Jacks Beat Records »Get Yourself Together/ My Back Pages«, der udkom i starten af 1968. Gruppen indspillede 24. februar 1968 hos Jacks Beat Records Poul »Butterfly« Sørensens »You and I« samt Carsten Christiansens »Feels of Loneliness/I don't Want to Hurt You«, som imidlertid ikke udkom.

I oktober 1968 indspillede *Ashtrays* hos Jacks Beat Records lp'en »Ga Go Gu«. Pladen, der dels indeholdt egne kompositioner dels lokale kompositioner af Poul »Butterfly« Sørensen, Torben Møller og Jørgen Sørensen udkom i december 1968. Gruppen indspillede hos Jacks Beat Records 15.-16. februar 1969 Poul »Butterfly« Sørensens »Du driller mig/Simon Slante«. Den sidste med tekst af Thøger Olesen. Indspilningen resulterede ikke i en pladeudgivelse.

The Ashtrays ændrede i sommeren 1970 musikstil og samtidig navn til *Nemesis*. Gruppen spillede dansemusik fra 1971-74 og eksisterer i dag som et traditionelt popband under navnet *Nemesis*.

Se beretningen om gruppen inde i bogen. Se også Dansk Rock Leksikon.

Asp Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i slutningen af 1969 af medlemmer fra de opløste grupper *Buxtehude* og *Mad Sect*.

Allan Dahl, single

Peter Kofoed Jørgensen, bas

Søren Palner, trommer

Asp var en rimelig god Hillerødgruppe i starten af 70'erne, og deltog bl.a. i de to store Egedamfestivaler i Hillerød i 1970 og 1971.

Interview med Søren Palner og Peter Kofoed Jørgensen.

Bawlers Gilleleje

Beatgruppe sandsynligvis dannet i 1966. Omtalt i FAA 24. februar 1968 i forbindelse med gruppens deltagelse i en pladeindspilning med et tidligere medlem af gruppen, folkesangeren Stig Kaas, Gilleleje. Stig Kaas' indspilning er også omtalt i FAA 28. august 1967.

Gruppen deltog i Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Beach Cumber Sect Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1964.

Erik Ingerslev, rytme; erstattet i juli 1966 af Bjarke Schmidt

Flemming »Wimmer« Will, sang
Henrik Smith, trommer

Beach Cumber Sect kort efter gruppens start, hvor den bestod af Henrik Smith, Erik Ingerslev, Flemming »Wimmer« Will, Jan Engelhart og Michael Jensen. (Bjarke Schmidt)

Jan Engelhart, bas

Michael Jensen, single

Gruppen spillede hovedsagelig på ungdomsskoler, kroer og lignende i Nordsjælland, og desuden enkelte gange i Jylland. Gruppen blev omdannet i sommeren 1966, og kaldte sig derefter *The Eddystones*.

Interview med Jan Engelhardt og Bjarke Schmidt.

Les Beat Ganløse

Pigtrådsgruppe sandsynligvis fra 1963.

Gruppen ændrede navn fra *The Caretakers* i september 1964, da den netop var vendt hjem fra en Tysklandsturné. Omtalt i flere annoncer for Sven Manfeldts Danseinstitut, hvor gruppen spillede på Ganløse Kro i august og september 1964.

Les Beat er omtalt sidste gang 16. april 1966, da gruppen var pauseorkester for bl.a. The Hitmakers i Village Pop Club i Gørlose.

Beatnicks Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966. Ene-
ste omtale er i HD 31. december 1966: »En

The Bheats var kluborkester i ungdomsklubben i Højbjerg. Fra venstre John Houmann Hansen, Bent Kruse og Anders Bircow Lassen. (Verner Bak Madsen)

langhåret Helsingør-gruppe kalder sig Beatnicks.«

Les Belphegors Fredensborg

Nævnt som lokalt orkester i annonce i FAA 8. oktober 1966, hvor gruppen spillede på Asminderød Kro. Spillede nogle gange for Fredensborg Idrætsforening. Eneste kendte medlem er »røde Henrik«, der spillede på guitar.

The Bheats Helsingø

Rhythm'n'blues-gruppe fra 1966.

Anders Bircow Lassen, bas

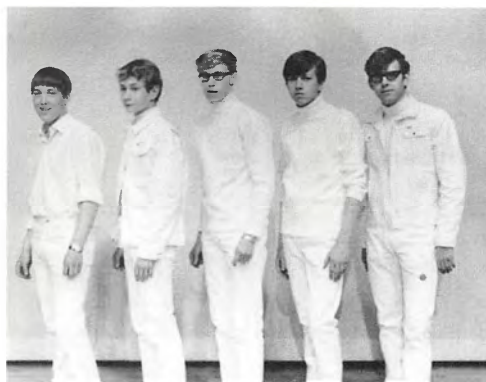
Bent Kruse, rytme, sang

John Houmann Hansen, single

xxx, trommer

Der vides praktisk talt intet om denne gruppe. Gruppen var kluborkester i Helsingø Ungdomsklub i 1966, hvor den spillede i foråret og efteråret. Det menes, at gruppen på et tidspunkt hed *The Fertiles*. Sandsynligvis var gruppen forløber for *Cokes*.

Oplysninger fra bl.a. Anders Bircow Lassen.

Big Boots i 1968. Helmer Larsen, Bo Petersen, Steen Nielsen, Ebbe Sarp og Steen Refnov. (Steen Refnov)

Big Boots Ølstykke/Frederikssund

Beatgruppe fra august 1967. Hed tidligere *The Shepherds*.

Bo Petersen, rytme

Ebbe Sharp, sang

Helmer Larsen, single

Steen Nielsen, bas

Steen Refnov, trommer

Gruppen var inspireret af den amerikanske østkystmusik og optrådte med lysshow samt fra tid til anden med gogo-danserinde. Den øvede i starten på Kartoffelcentralen i Ølstykke og fra april 1968 i Toftehøjskolens forsamlingsal. *Big Boots* spillede hovedsagelig lokalt. Gruppen havde en del at lave og investerede i et omfattende udstyr. *Big Boots* blev opløst i 1971.

Interview med Steen Refnov.

Black and White Hundested

Rhythm'n'blues-gruppe dannet medio 1966. De eneste kendte medlemmer er:

Poul Erik Lyne Andersen, guitar

Sergio Marini, guitar

Gruppens historie er dunkel. Det vides, at guitaristen Poul Erik Lyne Andersen var initiativtager til gruppen, der spillede i ung-

The Blackmailers fotograferet i 1967. Fra Village Pop Clubs medlemsblad april-maj 1967.

domsklubber i Hundested, Frederiksværk og Helsingør.

Lyne Andersen og Marini dannede i slutningen af 1967 *Cheops*.

The Blackmailers Hillerød

Pigtrådsgruppe dannet i 1964.

Jimmy Petersen, single – i efteråret 1964 til *The Shakespeares*, senere i *The Primates*. De andre medlemmer i gruppen er ukendte.

Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør.

Blev nr. 1 ved nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones i Hillerød 7. marts 1965, men opnåede kun en 8. plads ved semifinalen i Roskilde 21. marts.

Spillede lokalt i 1965, bl.a. i Lillerød Ungdomsklub 10. april og til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august.

Blev i 1965 booket gennem bookingbureauet MBF ved Niels Colov i Esbønderup. Gruppen spillede så sent som i maj 1967 i Village Pop Club.

The Blue Birds

Pigtrådsgruppe. Spillede i november 1964 på Stenløse Kro (Beat Stone Club). Ellers ukendte.

Blue Star

Gruppe fra Halsnæsområdet fra 1967-68. Spillede en del på hotellerne på nordkysten i 1968.

The Blue Stars Helsingør

Beatgruppe dannet i november 1963.

Jan R. Petersen, trommer; erstattet i april 1965 af Tom Petersen, tidligere *The Immortals*

Morten Møller Nielsen, bas; erstattet i januar 1964 af Jørgen »Bager« Hansen; erstattet i sommeren 1964 af Christian Jensen

Palle Rohde Olsen, single – senere i *The Lockings*; erstattet i januar 1964 af Ebbe Devantier

Poul Sørensen, rytme – senere single

Dannet af Poul Sørensen efter opløsningen af hans gruppe *The Panthers* med flere af dennes gamle medlemmer. Gruppen var inspireret af bl.a. The Kinks og spillede tidens musik samt enkelte af Poul Sørensens egne kompositioner. Meget populær og velspillende gruppe som hovedsagelig spillede i Helsingørområdet og en enkelt gang i Vejle. Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør, hvor gruppen blev nr. 2. *The Blue Stars* stillede op til Hits DM i pigtrådsmusik i januar 1965 i Hit House i København, hvor gruppen vandt i den indledende runde i københavns mesterskabet, men blev slået i semifinalen 30. januar. Gruppen deltog desuden i 1965 i flere lokale popkonkurrencer, hvor den blev placeret i toppen.

The Blue Stars blev portrætteret i HD i marts 1965, og der var løbende omfattende omtaler af gruppens gøren og laden i avisen. Den 1. oktober 1965 indspillede gruppen »Blue Feeling/Love Minus Zero-No Limits« hos Metronome. Pladen blev ikke udsendt.

Gruppen øvede i et kælderlokale på Dampvaskeriet Øresund i Helsingør. Øvelokalet

The Blue Stars i 1965. Poul Sørensen, Christian Jensen, Tom Petersen og Ebbe Devantier. (Poul Sørensen)

blev hurtigt et samlingssted for gruppens mange fans, der kaldte sig »The High Hats«, og gruppen startede Klub »Øresund« i det trange øvelokale.

The Blue Stars blev opløst 3. april 1966, men genopstod ved enkelte lejligheder i de følgende år.

Interview med Poul Sørensen, Morten Møller Nielsen samt Poul Sørensens scrapbog

The Blue Swingers

Omtalt i annonce i FAA 8. april 1965, hvor gruppen spillede på Græsted Kro for Græsted Idrætsforening.

Bobby Handcand

Spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

Blue Swingers fra avisannonce i 1965.

The **Buccaneers** Birkerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965. Deltog 22. august 1965 i SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro, og 18.-19. september 1965 i en popfestival i Folkets Hus i Helsingør. Gruppen optrådte i februar 1966 i et 20 minutter langt program i den svenske piratradio, Radio Syd. Blev i 1966 booket gennem bookingbureauet MBF ved Niels Colov i Esbønderup.

*The Buccaneers 1965.
(Village Pop Clubs arkiv/Per Randsløv Petersen)*

The **Buckleshoes** Harløse

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i juli 1965. Bjarke Schmidt, single
Claus Chabot, rytme
Gert Jensen, sang – fra august 1965 til maj 1966, og fra december 1966 til maj 1967
Ole »Tømmer« Larsen, bas
Søren Berg, trommer

Gruppen ændrede gennem tiden repertoire fra rhythm'n'blues til beat og soul. Optrådte første gang i Capital Pop Club på Asminderød Kro 18. december 1965, og spillede ved forskellige lokale arrangementer samt som pauseorkester nogle gange i Asminderød og i Village Pop Club i Gørløse. Deltog i DSU's nordsjællandsmesterskab i popmusik i Ganløse i marts-april 1966, hvor gruppen blev nr. 3 i finalen. I maj 1966 trådte Gert Jensen ud af gruppen, som skiftede navn til *The Mobs*. Efter

The Buckleshoes optrådte den 1. april 1967 på Harløse skole. Singleguitaristen Bjarke Schmidt gav den hele armen som sanger i »In The Midnight Hour«. Ole Larsen, Claus Charbot, Bjarke Schmidt, Gert Jensen og skjult bag ham Søren Berg på trommer. (Bjarke Schmidt)

forgæves at have prøvet forskellige sangere blev *The Buckleshoes* opløst i sommeren 1966.

I december 1966 samledes gruppen igen med samme besætning og spillede en del lokalt frem til juli 1967, hvor gruppen opløstes efter at Gert Jensen atter var trådt ud. Interview med Bjarke Schmidt.

The **Burglars** Frederikssund

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i slutningen af 1964.

Carsten Jørgensen, trommer; erstattet i august 1966 af John Mortensen
Ib Kozebue, sang – i et par måneder fra april 1968
Per Scheifert, rytme – kun kort tid i gruppens start
Peter Vilmann, sang – kort tid fra marts 1967
Preben Sørensen, bas, sang
Søren Christiansen, single; erstattet i efteråret 1970 af Peter Ingham
Torben Nagel, rytme

The Burglars havde i begyndelsen Beatles

The Burglars i 1967. Søren Christiansen, Preben Sørensen, Torben Nagel og John Mortensen. (John Mortensen)

som forbillede, men tog hurtigt den hårdere rhythm'n'blues-stil på repertoire. Spillede primært lokalt de første år, men fik senere job på spillesteder over hele landet.

Gruppen var meget populær og velspillende. Den etablerede i 1966 en fanklub og udgav et meget flot fanblad. Deres manager, den jævnaldrende Kurt Andreasen, kørte dem med hård hånd, og gruppen blev som den eneste af datidens nordsjællandske grupper drevet som et skattepligtigt selskab. Deltog i københavns mesterskabet 1967 uden placering.

Indspillede 3.-4. januar 1968 »I'm Gonna Knock On Your Door/Jumbo« med Ole

»Sir Henry« Bredahl, som producer og pianist. »Jumbo« er skrevet af Preben Sørensen. Indspillede med Tommy Seebach som producer 2. påskedag 1970 »Sitting On A Ceiling/Cold Turkey«. De to numre, hvoraf »Sitting On A Ceiling« er skrevet af Torben Nagel og Lars Nøglebæk, blev ikke udgivet. *The Burglars* blev opløst i oktober 1971. Flere af medlemmerne etablerede dansktopgruppen Chips.

Interview med Søren Christiansen, Torben Nagel, Preben Sørensen, John Mortensen og Kurt Andreasen. Hertil Preben Sørensen og John Mortensen scrapbøger. Se også Dansk Rock Leksikon.

*The Capstones i 1967.
Michael Hyllested (bagest),
Finn Jensen, Lennart
Johannessen, Jan Bendtsen og
Frank Hansen.
(Jan Bendtsen)*

Buxtehude Hillerød

Rockgruppe sandsynligvis dannet i 1966.
Anders Dohn, bas – ind og ud i perioder.
Tidligere i *The Youngsters* og senere i
Dionysos
Claus Dohn, single – skiftede til bas
Jan Otto Bjørre, sang
Niels Kaas Rasmussen, rytme
Søren Palner, trommer

Gruppen spillede rock og bluesrock. Deltog i Village Pop Clubs og Børges nordsjællandsmesterskab i Hillerød 4. februar 1967. *Buxtehude* er omtalt i forbindelse med et kæmpe popbal 9. maj 1968 på Hillerøds-holmskolen, hvor seks lokale orkestre spillede gratis til fordel for Martin Luther King-fonden. For at virke flowerpoweragtige spillede gruppen ved den lejlighed i badekåber.

Gruppen spillede mere eller mindre frem til 1973. Det er uklart, om den til sidst gik under navnet »Verners plydssofa«.

Interview med Anders Dohn og Søren Palner.

The Capstones Snekkersten

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i slutningen

af 1965.

Bjarne Thorsen, sang; erstattet i april/maj 1966 af Jan Bendtsen
Christian Sennels, trommer; erstattet i april/maj 1966 af Finn Jensen; erstattet i februar 1968 af Tom Petersen, tidligere *The Blue Stars*
Erling Olsen, orgel – fra starten af 1968
Frank Hansen, bas – til starten af 1968
Lennart Johannessen, single

Michael Hyllested, rytme, senere bas
Gruppen blev etableret i midten af 1965 under navnet *The Firebirds*. I efteråret 1965 skiftede den navn til *The Capstones*. Populær gruppe der spillede tidens musik. Havde debut på Mørdrupskolen i Espergærde 12. december 1965. Optrådte i lokalområdets ungdomsskoler og -klubber, men begyndte ret hurtigt at komme mere omkring. Gruppen havde flere arrangementer i Jylland i sommeren 1967 og 1968. Spillede gennem to sæsoner på Bakken. Deltog i DSU's nordsjællandsmesterskab i beatmusik 19. marts 1966 uden placering. Vandt mesterskabet om Nordsjællands mest populære gruppe 15. april 1967 i Helsin-

Carions april 1967. John Olsen, Preben Biermann, Steen Berntsen, John Erling Schulze og Tom Petersen. (Børge 1967, nr. 8)

gør. Etablerede nogenlunde samtidig en fanklub.

Indspillede i slutningen af juli 1967 »Tonight You'll Be Mine/Think It's Gonna Work Out Fine« hos Jacks Beat Records. Pladen udkom i september. Det menes, at gruppen ligeledes i juli 67 indspillede Beatles' »All You Need Is Love«.

Gruppen var 4.-5. november 1967 igen hos Jacks Beat Records, hvor den indspillede et par numre af Poul »Butterfly« Sørensen, »You Will Come Around/Love In the Night«. Sidste tur til studiet i Nordjylland var i 1968, hvor man indspillede Deep Purple's »Hush« samt Procul Harum's »Protection« – ingen af disse udkom.

Gruppen optrådte i slutningen af 1967 og starten af 1968 under navnet *Disraeli Gears*, da den på grund af singlepladen ikke kunne deltage i popmesterskaber under navnet *The Capstones*.

Gruppen blev opløst omkring årsskiftet 1968-69, og flere af medlemmerne begyndte at spille dansemusik.

Interview med Lennart Johannessen. Se også Dansk Rock Leksikon.

The Caravans

Nævnt i annoncer fra 1966. Spillede sammen med *The Burglars* i Helsingør 3. juni 1967.

The Caretakers Ganløse

Pigtrådsgruppe sandsynligvis fra 1963. Spillede 16. august 1964 på Ganløse Kro, hvor der i annoncen står, at gruppen netop var

vendt hjem fra Tyskland. *The Caretakers* spillede flere gange for Sven Manfeldts Danseinstitut på Ganløse Kro. Fra 19. september 1964 optrådte gruppen under navnet *Les Beat*.

Carions Helsingør

Beatgruppe dannet i sommeren 1966 af tidligere medlemmer af *The Lockings*.

Flemming Stampe, sang
John Erling Schulze, orgel
John Olsen, single
Jørgen Sørensen, sang – kort tid
Preben Aagaard Biermann, bas
Steen Berntsen, sang
Tom Petersen, trommer

Det er uklart hvornår og hvor længe de enkelte medlemmer var med i *Carions*. Gruppen benævntes i starten i avisomtalerne både som *Carions*, *Caryons* og *Carrions*. Gruppens focus/varemærke var det vokale, og gruppen fik via de tidligere opnåede kontakter i *The Lockings* ret gode arrangementer udenbys, bl.a. i Jylland og på Bakken.

Den 26. november 1966 indspillede gruppen Poul »Butterfly« Sørensen's »You Will Come Around« hos Sonet. Pladen blev ikke udsendt.

Forskellige økonomiske stridigheder gjorde, at gruppen i september 1967 reduceredes til fire mand: Flemming Stampe, Tom Petersen, Finn S. Jensen og Jørgen Hansen. Lennart Johannessen fra *The Capstones* var med en kort tid.

Fra december 1967 spillede de som back-

inggruppe til den helsingoranske sangerinde Janne Poulsen, der derefter jævnligt samarbejdede med gruppen. *Carions* blev opløst i foråret 1968.

Carnation Frederikssund

Spillede 28. januar 1968 på Bi-Lidt til Frederikssundsmesterskabet i popmusik 1968.

The Carpenters på Helsingør Ungdomsskole i 1966. Bjarne Rasmussen, Aage Petersen, Erling Nielsen og Erling Olsen. Peter Jensen slår på trommer uden for billedet. (Jan Johansson)

The Carpenters Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.
Bjarne »lille Viggo« Rasmussen, single
Erling Olsen, orgel – senere i *Capstones*
Peter Jensen, trommer
Bjarne Petersen, rytme – til september 1966
Erling Nielsen, bas – til januar 1967
Jan Johansson, sang – ikke helt fra starten. Stoppede medio 1967
Aage Petersen, sang – fra oktober 1966.
Overtog bassen i januar 1967
Gruppen havde en del udskiftninger ud over ovenstående.

The Carpenters er nævnt første gang i en annonce for et arrangement i Søborg Forsamlingshus 19. februar 1966. Gruppen spillede rundt omkring i Nordsjælland. Den havde en del Animals-numre på repertoire. Omtalt flere gange i HD.

Nogle af gruppens medlemmer var oprindelig »lærlinge« hos Gert Brask, *The Mocking Birds*, og navnet fandt de på, da de alle var i snedkerlære.

Gruppen meddelte i februar 1967, at den kun ville spille til husbehov. Flere af medlemmerne dannede herefter *Teams*.

Samtale og korrespondance med Jan Johansson.

Carrots

Beatgruppe etableret i 1968 eller 1969.

Flemming xx, bas
Flemming xx, trommer
John xx, rytme, sang
Steen xx, single

Eneste omtale af gruppen er i JBL Bookings 1969 katalog, hvor den omtales som en beatgruppe, der lige er blevet klub-orkester i en nordsjællandsk ungdomsklub.

The Centaurs

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.
Deltog i sjællandsmesterskabet i popmusik 30. januar 1966 i Ringsted uden placering. Blev booket gennem Top Pop Booking ved Niels Bøjgaard i lighed med andre lokale grupper fra området omkring Birkerød, Allerød og Hillerød.

The Centaurs på scenen i Ringsted ved sjællandsmesterskabet i beatmusik 1966.

Cheops i 1968. Poul Erik Andersen, Sergio Marini, Ole Jessen og Peter Møller. (Ole Jessen)

The Chambers Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i efteråret 1964.

Kaj Lyngsås, rytme; erstattet i foråret 1965 af Niels Westfall Jensen

Leif Larsen, single; erstattet i foråret 1965 af Knud Rose

Niels Westfall Jensen, trommer; erstattet i foråret 1965 af Freddy Frank

Poul Petersen, bas

The Chambers startedes helt fra grunden af uskoledede musikere. Gruppen deltog i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør 12. december 1964. Optrådte hovedsagelig i ungdomsklubberne i Hillerød.

Opløst i sommeren 1965.

Interview med Niels Westfall Jensen og Poul Petersen.

The Champs

Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør.

Cheops Hundested

Flowerpower-gruppe dannet i slutningen af 1967 af medlemmer af det opløste *Black and White*.

Freddy Balle, orgel – tidligere *Tigers*, kun et par måneder medio 1968. Senere i *He Me You and Us*

Hans Bendix, trommer; erstattet i foråret 1968 af Peter Elton Møller

Peter Smith, bas; erstattet medio 1968 af Ole Jessen, tidligere *Tigers*

Poul Erik Lyne Andersen, single, sang

Sergio Marini, rytme, sang

Gruppen spillede tidens musik samt en del hjemmelavde numre. *Cheops* debuterede 11. januar 1968 i Frederiksværk Ungdomsklub, hvor gruppen også øvede mod at være kluborkester og spille en gang om måneden. Deltog i Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968 uden placering og i radioens pop-amatørkonkurrence, Toppen af Poppen, på Hillerødsholmskolen den 23. marts 1968.

Gruppen spillede en del lokalt samt i Nordsjælland i øvrigt. Specielt i 1969 havde *Cheops* rigtig mange arrangementer, bl.a. en uges arrangement i Nyhavn i februar, og gruppen blev flere gange pænt omtalt i den lokale presse.

Omtalt i JBL Bookings 1969 katalog som

»en populær gruppe, der har et repertoire på 40 numre«.

Gruppen blev opløst i slutningen af 1970.

Interview med Ole Jessen samt Sergio Marinis scrapbog.

Clot's Stration

Spillede 30. juli 1967 for Beat Stone Club på Slangerup Hjemmeværnsgård som pauseorkester.

The Coctails Frederikssund

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

John Mortensen, trommer – senere i *The Burglars*

Michael Henningsen, sang

Niels Madsen, bas

Per Carlsen, single

Deltog i DSU's nordsjællandsmesterskab i beatmusik på Ganløse Kro i marts 1966 uden placering. Gruppen hed i en kort periode *Juke Back Stamp*.

Interview med John Mortensen – se også omtalen af *Mick Walker Set*

Cokes Helsingør

Beatgruppe dannet i 1966 af medlemmerne fra *The Jeans* og *The Bheats*.

Anders Bircow Lassen, bas

Jan Halfdan Hansen, trommer; erstattet i

Cokes i 1968. Ib Petersen, John Houmann Hansen, John Kofoed Larsen, John Jesse Jensen og Anders Bircow Lassen. (John Jesse Jensen)

1967 af Ib Petersen

John Jesse Jensen, rytme – senere i *He Me You and Us*; erstattet i 1968 af Peter Ingham – senere i *The Burglars*

John Houmann Hansen, rytme – til medio 1968

John Kofoed Larsen, single, sang

Gruppen blev etableret omkring fritidsklubben i Højbjerg. Spillede som husorkester en tid, men kom også noget omkring. I starten spillede *Cokes* bl.a. Beatles og Red Squares, og den endte med Hendrix og Cream.

Cokes spillede et varieret repertoire, og blev i 1967-68 betegnet som Nordsjællands flowerpower-gruppe.

Gruppen spillede som opvarmning til Manfred Mann i Frederiksborghallen 4. november 1967.

Cokes deltog i og vandt radioens regionale orkesterkonkurrence Toppen af Poppen 23. marts 1968 på Hillerødsholmskolen. Ved finalen i radiohuset 18. maj opnåede gruppen ikke placering.

Cokes blev opløst i februar 1969.

Interview med Jan Halfdan Hansen og John Jesse Jensen og samtale/korrespondance med Anders Bircow Lassen

Confessions Hellebæk

Beatgruppe dannet i 1966.

Benny Rasmussen, trommer – stoppede i 1969

Niels Funch, rytme

Oliver xx, single

Stig xx, bas; erstattet af Thomas xx

Gruppen spillede tidens kopimusik. Den øvede på »Skorpeskolen« (Det Kongelige Opfostringshus) i Hellebæk, da alle undtagen Benny var elever på skolen.

Spillede ved mesterskabet om Nordsjællands mest populære pigetränadsgruppe i Industriforeningen i Helsingør 15. april 1967.

Confessions spillede til skoleballer, på ungdomsskolen i Espergærde samt i Hornbæk

og Ålsgårde.

Benny forlod gruppen i 1969 på grund af uvenskab om haschrygning, og gruppen opløstes nogen tid efter.

Interview med Benny Rasmussen.

Cosmic Silence Birkerød

Eneste omtale af gruppen er i FAA 22. marts 1968, hvor der står, at »lokalgruppen Cosmic Silence – der forhåbentlig ikke svarer til sit navn« spiller i Circle Pop Club i Birkerød.

Colours i 1967. Tim Bak Madsen, Henrik Olafsen, Erik Jensen, Tom Hansen og Jean xx. (Tim Bak Madsen)

Colours Helsingø

Beatgruppe dannet i 1967.

Erik Jensen, bas

Henrik Olafsen, single

Jean xx, sang

Tim Bak Madsen, rytme

Tom Hansen, trommer

Gruppen blev dannet af unge på 13-14 år i musikmiljøet omkring fritidsklubben i Høbjerg, hvor den også øvede og spillede nogle få gange. Den blev opløst i 1968, hvor flere af medlemmerne dannede *Crasch*.

Interview med Tim Bak Madsen.

Crasch Helsingø

Beatgruppe dannet af medlemmer fra *Colours* i foråret 1968.

Erik Jensen, bas

Flemming Jensen, single; erstattet i sommeren 1969 af John Jessen Jensen

Poul xx, sang; erstattet af Peter Fugl

Tim Bak Madsen, rytme

Tom Hansen, trommer

Gruppen bestod af unge i miljøet omkring fritidsklubben i Høbjerg. Spillede ifølge JBL Bookings katalog 1968 »meget varieret, fra Steppenwolf til Creedens og Beatles«. *Crasch* spillede en del i ungdomsklubberne i Nordsjælland, men også andre steder.

Gruppen blev opløst i efteråret 1968, hvor et par af medlemmerne dannede *He Me You and Us*.

Interview med Tim Bak Madsen.

Crasch eksisterede kun en kort tid i 1968. Flemming Jensen, Erik Jensen, Tim Bak Madsen, Poul xx og øverst på trappen Tom Hansen. (Tim Bak Madsen)

The Crusaders Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i foråret 1965.

Carsten Christiansen, guitar – senere i

bl.a. *The Ashtrays*

Claus »Ludwig« xx, trommer

Monica xx, sang

Niels Erik Kjeldstrøm, bas

Der er ikke overleveret meget om denne gruppe. Den spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965, og er omtalt i flere annoncer i løbet af 1966. Opløst i slutningen af 1966 eller starten af 1967.

The Cruts

Spillede til nordsjællandsmesterskabet om de danske Rollings Stones i Hillerød 7. marts 1965.

Dave Martin Group Frederikssund

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966 eller starten af 1967.

Spillede en del gange fra eftersommeren 1967 for Beat Stone Club i Frederikssund-Slangerup-Jægerspris, og blev i en annonce i FAA 28. oktober 1967 benævnt som »Nordsjællands kommende top-gruppe, flower power gruppen ...«.

Blev nr. 3 til Frederikssundsmesterskabet i popmusik 28. januar 1968 på Bi-Lidt.

Dazed 1969.

Dazed Helsingør

Beatgruppe dannet i september 1968 som en delvis fortsættelse af *Trip*.

Bertil Christiansen, single

Bjarne Rasmussen, sang

Jacob Christrup, bas

Thomas Corydon, rytme

Vagn Hellemann, trommer, sang

Nævnt i JBL Bookings katalog for 1969 som et virkeligt stærkt og anerkendt orkester, der spiller »beat up to day«.

The Deans Birkerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Blev booket gennem Top Pop Booking ved Niels Bøjgaard i lighed med andre lokale grupper fra Birkerød og Allerød, og desuden gennem Capital Music Center i Fredensborg sammen med lokale grupper i det område. Stig Kreutzfeldt spillede guitar i gruppen.

Debths Delight

Betegnet som en lokal gruppe, da den spillede til de nordsjællandske ungdomsskolars årlige store bal 29. november 1968 i Frederiksborghallen.

Decent People Hørsholm/Rungsted

Soul-inspireret gruppe dannet i vinteren 1967-68.

Andreas Jensen, bas – forlod gruppen i april 1969

Bo Frandsen, trommer

John Ziegler, tenorsax; erstattet af Torben Ebbesen ved årsskiftet 1969-70

Ken Schoer, bas – fra foråret 1969

Knud Petersen, single

Mark Hartvig, trækbasun

Ole Trier, orgel

Roy St. John Foster, sang, rytme – fra december 1968 til april 1969

Tom Stenberg, sang – fra foråret 1969

Gruppen er omtalt i FAA 23. marts 1968 som en fire måneder gammel gruppe med

Decent People

seks mand, der skal på Tysklandsturné og derefter indspille en singleplade.

I december 1968 trådte den engelske sanger Roy St. John Foster ind i gruppen (FAA 7. december 1968), og den indspillede »Let The Good Times Roll/Show Me« under navnet *Roy and The Decent People*. Pladen blev udsendt i starten af 1969.

Gruppen, der nu var på syv mand, omtales i Hagelberg bookings katalog 1969 som en af landets bedste soul-orkestre.

Decent People optrådte i klubber i hele landet samt en del i Sverige. Gruppen blev opløst i foråret 1970.

Se også Dansk Rock Leksikon.

The Devilsmen Helsingør

Eneste omtale er i HD 31. december 1966, hvor det oplyses, at gruppen blev opløst i 1966.

Dionysos Hillerød

Cream-inspireret band dannet i starten af 1968 som en delvis fortsættelse af *The*

Youngsters.

Anders Dohn, single, sang

Carl Johan Rosenberg, bas – fra foråret 1968

Jens Kaas Rasmussen, bas, orgel fra foråret 1968

Jens Stormgård, trommer

Gruppen blev dannet med udgangspunkt i den opløste *The Youngsters*, idet de 2 x Jens og Anders fortsatte under navnet *Dionysos* i bedste Cream-stil med en del egne kompositioner.

Gruppen spillede ikke ret meget. Omtalt i JBL Bookings katalog 1969 som en gruppe, der er begyndt at opfriske klassiske musikstykker. »Musikken er ikke flip-musik, men musik til at danse efter«.

Gruppen blev opløst i foråret 1970, da studentereksamen nærmede sig truende for flere af medlemmerne.

Interview med Anders Dohn.

Dionysos opfriskede klassiske musikstykker, og flere fra gruppen spillede videre i 70'erne. Anders Dohn, Jens Kaas Rasmussen, Jens Stormgård i maj 1968. (Anders Dohn)

Disaster Sect Farum

Rhythm'n'blues-gruppe dannet 1966.

Asgar Glintman Jørgensen, single, sang – tidligere i *The Missing Link*

Jesper Møller, rytme

Peter Jensen, bas; erstattet af Peter

Grundel

Søren Berlev, trommer – tidligere i *The Missing Link* og senere i Gasolin

Der vides ikke andet om gruppen.

Disgraceful Confusions Tisvildeleje

Deltog i Village Pop Clubs og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Disraeli Gears Snekkersten

Pseudonym for *The Capstones* i forbindelse med deltagelse i nogle popmesterskaber i 1967 og 1968. Gruppen kunne ikke optræde som *The Capstones* på grund af at den havde udgivet en singleplade.

Erling Olsen, orgel

Jan Bendtsen, sang

Lennart Johannessen, single

Michael Hyllested, bas

Tom Petersen, trommer

Deltog i Village Pop Clubs og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968. Deltog i radioens Toppen af Poppen-konkurrence på Hillerødsholmskolen 23. marts 1968. Se omtalen af *The Capstones*.

Dr. Humphry Helsingør

Beatgruppe dannet omkring 1966.

Gruppen skal ikke forveksles med 70'er gruppen Dr. Humphrey and The Bogards. Gruppen er kun nævnt i en enkelt omtale i HD, og medlemmerne er ukendte.

Drams Jægerspris

Der er ikke andre oplysninger, end at der fandtes en gruppe ved det navn i 1966-67.

The Eagels

Nævnt som lokal gruppe i annoncer i FAA 1965.

The Eddystones Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i sommeren 1966 som en fortsættelse af *Beach Cumber Sect* med en enkelt udskiftning.

Bjarke Schmidt, single; erstattet i december 1966 af Ryan xx, tidligere *The Livingstones*

Carsten Gramm, orgel – fra starten af 1967

Flemming »Wimmer« Will, sang

Henrik Smith, trommer

Jan Engelhart, bas

Michael Petersen, rytme; erstattet i august 1966 af Jens Petersen

Gruppen satsede på flerstemmig sang – bl.a. Hollies. Spillede lokalt i ungdomsskoler, klubber og idrætsforeninger. Var på en enkelt Jyllandsturne, hvor gruppen spillede i Hit House i Kolding, i Ålbæk samt i Esbjerg.

The Eddystones opløstes i september 1967, da Jan Engelhart skulle i lære.

Interview med Jan Engelhart og Bjarke Schmidt.

The Euclid Phlomm Chorales

Nævnt som en lokal gruppe, da den spillede 19. november 1966 på Blovsterød Kro sammen med OS.

The Facts Jægerspris

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1964.

Allan Petersen, bas

Erling Bachmann, single

Finn Johan Christensen, trommer

Kjeld Christensen, sang

Kurt Højer, rytme

Gruppen startede med at spille lokalt, men bevægede sig efterhånden lidt rundt i de nærliggende byer/popklubber.

Deltog i sjællandsmesterskabet i pigtråd 30. januar 1966 i Ringsted uden placering, og i

The Facts fotograferet på Bi-Lidt i Frederikssund 1966. (Erling Bachmann)

DSU's nordsjællandsmesterskab i beatmusik 19. marts 1966 på Ganløse Kro.

Fra 1966-67 spillede gruppen en del i forbindelse med Beat Stone Clubs arrangementer og blev også booket af Beat Stone Booking ved Kurt Thorsen i Slangerup. I slutningen af 1966 eller starten af 1967 skiftede gruppen nogle medlemmer ud, og ændrede navn til *New Facts*.

Interview med Erling Bachmann.

Feets Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966.

Erland Christensen, trommer

John Katstrup, singleguitar

Niels Henning Borch, guitar – fra 1968

Feets på Helsingør Ungdomsskole 1967. (Søren Lindtner)

Niels-Peter Kjærsgaard, bas
Ole Mortensen, sang; erstattet i 1967 af
Stig Andersen

Søren Lindtner, rytmeguitar

Rhythm'n'blues-gruppe der udviklede sig til et mere progressivt-flippet orkester, der også spillede egne numre. Gruppen optrådte primært i klubben på Helsingør Ungdomsskole samt til skoleballer m.v.

Gruppen blev opløst i 1970.

Oplysninger fra Søren Lindtner.

The Fertiles Helsingør

Spillede til Børges og Village Pop Clubs nordsjællandsmesterskab i popmusik 4. februar 1967 i Hillerød.

The Firebirds Snekkersten

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i midten af 1965.

Ernst Ekegren – hurtigt udskiftet

Frank Hansen, bas – fra efteråret 1965

Jarl xx, sang; erstattet i efteråret 1965 af

Bjarne Thorsen

Lennart Johannessen, single

Michael Hyllested, rytme

Preben Zøllner – hurtigt udskiftet

Stig Buxbom – hurtigt udskiftet

Svend-Erik xx, trommer

Det er uklart, om gruppen kom til at spille offentligt. I den første tid blev forskellige kammerater afprøvet, hvoraf få indgik permanent i gruppen.

Gruppen var inspireret af musiklivet i Helsingør. Lennart Johannessen og Michael Hyllested havde gået til guitar-spil hos Gert Brask fra *The Mocking Birds*.

Der kom først rigtig hold på musikken og medlemmerne i efteråret 1965 samtidig med at gruppen skiftede navn til *The Capstones*.

Interview med Lennart Johannessen.

The Firestones Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i vinteren

The Firestones med deres nye guitarer i efteråret 1966. Finn Sunke Jensen, Harry Persson, Jørgen Hansen, Flemming Stampe, Asbjørn Andersen. (Finn Sunke Jensen)

1964-65.

Asbjørn Andersen, single – forlod gruppen i forsommeren 1966, men trådte ind igen i efteråret 1966

Benny Nielsen, bas; erstattet i september 1965 af Jørgen »Bager« Hansen

Carsten Olsen, rytme; erstattet i oktober 1965 af Finn Sunke Jensen, tidligere

bl.a. *The Lockings*; erstattet i juni 1966 af Svend Jørgensen, tidligere *The Strangers*; erstattet i efteråret 1966 af Finn Sunke Jensen

Flemming Stampe, sang – fra oktober 1965

John Johansen, trommer; erstattet i maj 1966 af Christian Sennels, tidligere *The*

Capstones; erstattet i efteråret 1966 af Harry Persson, tidligere *The Strangers*
 Gruppen var en markant helsingoransk gruppe gennem næsten to år. Den spillede Shadows, rock og rhythm'n'blues. *The Firestones* spillede i starten hovedsagelig på de lokale ungdomsskoler og -klubber, og var senere en del rundt såvel i Nordsjælland som på det øvrige Sjælland. Den var meget populær på Bi-Lidt i Frederikssund, hvor gruppen havde ganske mange job. I sommeren 1965 fik den en fin placering i det lokale Ophelia Grand Prix, og blev herefter ofte omtalt i HD's »Spotlight«.
The Firestones opnåede en delt anden plads ved sjællandsmesterskabet i pigtråd i januar

1966, og deltog i DM i KB-Hallen, hvor gruppen blev nr. 5. Deres eneste pladeindspilning er optaget live under DM. Gruppen gik fra maj 1966 langsomt i opløsning og stoppede hen over sommeren. Den blev gendannet i det sene efterår 1966, hvor gruppen bl.a. spillede til en Rock Nalle-koncert i Helsingør. I starten af 1967 ændrede gruppen navn til *The Tramps*, men den blev umiddelbart herefter opløst.

Interview med Finn Sunke Jensen og Flemming Stampe. Se også Dansk Rock Leksikon.

Firkløverne Frederiksværk

Nævnt i forbindelse med Frederiksværk Pop Clubs »kæmpe show« med lokale bands 7. november 1964. Gruppen er sandsynligvis den første pigtråds-/rhythm'n'blues-gruppe i Nordsjælland med et dansk navn.

The Flintstones Helsingør

Eneste omtale er i HD 31. december 1966, hvor det oplyses, at gruppen blev opløst i 1966.

Flobbigans Espergærde/Humlebæk

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966-67.

Dan Hall, xx

Frank Kofoed, trommer

Gruppen blev i en periode fra 1967 booket gennem PDH Booking.

Four Some

Nævnt som en lokal gruppe, da den spillede nonstop sammen med Big Boss Men på Hotel Strandgården i Hundested 27. august 1966.

Fædrelandsvennerne Helsingør

Rock- og bluesgruppe dannet i foråret 1969.

Hans Peter Clausen, trommer

Knut Bjørn Petersen, single, sang

Per Ole Nielsen, bas

Spillede eget materiale, komponeret af

Fædrelandsvennerne på havnen i Helsingør i 1969.

Knut Bjørn Petersen samt et blandet blues- og rock-repertoire.

Eneste omtale er i JBL Bookings 1969 katalog, hvor der også står, at gruppen kan engageres alene eller sammen med lysgruppen »Marshall Growers lys«, som består af otte personer, der giver et spændende og underholdende show.

Gates of Eden Hillerød

Gruppe dannet i 1968.

Erik Ditauw, sang

Leif Petersen, single, sang

Margrethe Edberg, trommer

Preben Pedersen, bas

Nævnt i JBL Bookings katalog for 1968 som en ny og lovende gruppe, der spiller beat fra Stones til Steppenwolf. Fremhæves specielt, da »de har en kvindelig skønhed, som betjener trommerne«.

Ghost Steppers Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i efteråret 1964.

Carsten Christiansen, rytme – til foråret 1965; erstattet i juli 1965 af Palle B. Jensen

Erik Andersen, bas
Jørn Bendtsen, sang
Tommy Jensen, single; erstattet i foråret
1965 af Per Sørensen
xx, trommer; erstattet i foråret 1965 af
Finn Petersen

Gruppens tidligste historie er lidt dunkel. Den blev etableret af Jørn Bendtsen, der spillede jazzguitar. Om den hed *Ghost Steppers* fra starten ligger ikke helt klart, men det er sikkert at gruppen havde et arrangement for HK-ungdom i Helsingør i slutningen af 1964.

Efter omdannelsen i foråret-sommeren 1965 spillede gruppen både instrumental- og vocalnumre. Den havde sin første offentlige optræden som pauseorkester under Ophelia Grand Prix-finalen i Helsingør 17. juli 1965, hvor gruppen spillede tre instrumentalnumre mens dommerne voterede. Gruppen spillede nogle gange i Heat House i Helsingør. »Har de numre nok?« skrev HD. Omtaltes sporadisk i HD i efteråret 1965. I september 1965 skrev avisen, at

Ghost Steppers på stranden i 1965. Finn Petersen, Per Sørensen, Palle B. Jensen (stående), Erik Andersen og Jørn Bendtsen. (Finn Petersen)

gruppen havde investeret 4.000 kr. i en Selmer-forstærker, og at trommeslageren havde købt et Leedy-trommesæt.

Gruppen opløstes i efteråret 1965. HD skrev 9. oktober, at »Per og Erik er gået, Jørn var allerede før den tid droppet som sanger, og nu har Palle solgt sin forstærker, og kun Finn er tilbage. Fænomenet Ghost Steppers må siges at have været et kort bekendtskab.«

Nogle af medlemmerne dannede herefter *Group on Five* i oktober 1965.

Interview med Carsten Christiansen, Finn Petersen og Palle B. Jensen.

Girls-Boys Hundested

Omtalt som Hundestedgruppe i forbindelse med et arrangement på Asminderød Kro 8. april 1967. Spillede også ved andre lejligheder i Nordsjælland i 1967.

The Golden Strings Gadevang/Hillerød

Pigtrådsgruppe dannet i 1964.

Bjarne Christensen, trommer

Bøge Hjersted Andersen, rytme – fra starten af 1965. Spillede senere single Irene Milland, sang – fra slutningen af 1965 til november 1966

Kjeld xx, single; hurtigt udskiftet med Børge Johansen. Forlod gruppen sent 1965

Preben Lund, sang – lidt bas i starten
Torben Lund, bas

Gruppen blev etableret under navnet *The Adows* (eller noget lignende), men skiftede navn til *The Golden Strings* i starten af 1965.

Gruppen blev oprindeligt dannet som en egentlig pigtrådsgruppe, men gik over til at spille rhythm'n'blues. I 1966, hvor sangerinden Irene Milland fra Helsingør var med, spillede gruppen også mere blød popmusik, der passede til en sangerinde.

The Golden Strings havde kontakt med den

*The Golden Strings foto-
graferet på Hotel Køben-
havn i Hillerød i 1965.
Børge Johansen, Bjarne
Christensen, Bøge
Hjersted Andersen, Pre-
ben Lund og Torben
Lund. (Bøge Hjersted)*

tvivlsomme impresario Egon Olsen i Helsingør, der dog skaffede gruppen en del engagementer, deriblandt flere turnéer til Jylland.

I starten af 1967 skiftede gruppen navn til *Settlers*.

Interview med Bjarne Christensen, Bøge Hjersted Andersen, Torben Lund og Preben Lund.

Group on Five Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i oktober 1965 af medlemmer fra opløste Helsingør-grupper.

Finn Petersen, trommer; erstattet i 1966 af Ivan Hill Petersen

Jacob Christup, bas; hurtigt erstattet af Thomas Blauenfeldt Jensen

Jan Peter Hansen, rytme

Niels-Eric »Basse« Jacobsen, sang – stoppede i januar 1967

Palle B. Jensen, single

En af Helsingørs mest populære grupper. Omtalt gentagne gange i HD i 1966 som byens mest vilde og bedste orkester. Spillede rhythm'n'blues, men skiftede stil i takt med tiden. Optrådte bl.a. i Who-stil og smadrede guitarer og forstærkere, der blev lappet sammen til næste optræden.

Gruppen var på et tidspunkt »i hænderne« på den noget tvivlsomme impresario Egon Olsen i Helsingør og turnerede på Sjælland, i Jylland og i Sverige.

Group on Five spillede til nordsjællandsmesterskabet i Hillerød 4. februar 1967, hvor gruppen blev nummer 2. Præmien var en pladeindspilning, som skulle foregå i Tyskland, men da sangeren fik rejseforbud af sin kæreste, måtte man opgive projektet. Gruppen opnåede ikke placering ved sjællandsmesterskabet i Roskilde 5. februar. Den eksisterede ubrudt frem til slutningen af 1968, men efter forskellige lidt uklare

Group on Five i deres øvelokale i sommeren 1966. Palle B. Jensen, Niels-Eric Jacobsen, Thomas Blaunfeldt Jensen, Ivan Hill Petersen og Jan Peter Hansen. (Palle B. Jensen)

udskiftninger – bl.a. var sangerinden Susanne Poulsen med – opløstes gruppen i forsommeren 1969.

Interview med Palle B. Jensen, Finn Petersen og Niels-Eric Jacobsen.

Group Sixty-six

Gruppe startet i 1966. Oprindeligt fem medlemmer, men i 1968 fire, der spillede bas, single, trommer og orgel.

Stilen i 1968 var alt fra Cream til Manfred Mann, hvortil kom en del selvkomponerede numre. Kun kendt som en nordsjællandsk gruppe via PDH Bookings katalog.

Ham

Firemandsgruppe, der ifølge PDH Bookings 1969 katalog spillede i Procul Harum- og Doors-stil og har den »fantastiske Max Leth junr. på Hammon orgel med i orkesteret«.

Hau Dave Group Ganløse

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i vinteren 1965-66.

Finn Hougård, single

Leif Markussen, bas

Philip D. Jespersen, trommer

Steffen Petersen, single

Spillede 19. marts 1966 til DSU's

Hau Dave Group i 1967. (Village Pop Clubs arkiv/Per Randløv)

nordsjællandsmesterskab i beatmusik på Ganløse Kro, hvor gruppen opnåede en anden plads.

Nævnt i annonce i FAA 25. juni 1966, hvor gruppen spillede som pauseorkester på Ganløse Kro.

Der findes ikke mange oplysninger om gruppen, men den må trods det have været ganske aktiv. I Børge årgang 1967 er der gentagne gange rubrikannoncer med *Hau Dave Group*, der blev booket gennem PA Music i Ganløse.

The Haystacks Rungsted/Hørsholm Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966-67. Ændrede navnet i 1968 til *Group Haystack*. Kun kendt gennem PDH Bookings katalog.

He Me You and Us Helsingør

Gruppe dannet i slutningen af 1969 af medlemmer fra forskellige Helsingør- og Tisvildelejegrupper – *Crasch* og *Cokes*.

Erik Jensen, bas, sang

Freddy Balle, orgel fra 1970

John Jesse Jensen, single, orgel sang

Tim Bak Madsen, rytme, sang

Tom Hansen, trommer; erstattet i 1971 af Brian Tjørnquist

Udsprang af miljøet omkring fritidsklubben i Højbjerg, hvor gruppen også spillede en del. Navngivet ved en konkurrence i klubben 19. november 1969. Gruppen var i starten af 70'erne stærkt spillende med rigtig mange arrangementer over hele landet. Spillede et blandet repertoire, og kunne også optræde for mindre børn (som tremandsgruppen *Sim Sala Bim*).

Gruppen havde i de år den eksisterede mange forskellige musikere med. De gennemgående personer var John Jesse Jensen og Tim Bak Madsen.

Opløst 10. september 1973.

Interview med Verner Bak Madsen, John Jesse Jensen og Tim Bak Madsen samt JBL Bookings 1970 katalog.

He Me You and Us i fritidsklubben i Højbjerg den 19. november 1969. Erik Jensen, Tim Bak Madsen, Tom Hansen og John Jesse Jensen. (Tim Bak Madsen)

The Headmasters Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966 af medlemmer fra andre opløste grupper.

Carsten Christiansen, single – senere

bl.a. i *The Ashtrays*

Kim Tjellesen, trommer – senere bl.a. i *The Ashtrays*

Niels Erik Kjeldstrøm, bas

Tommy Jensen, rytme

Verner Breiting, sang

Gruppen eksisterede kort tid i foråret 1966.

The Headmasters på Kronborg Haubad i Helsingør den 3. april 1966 til afskedskoncerten for *The Blue Stars*. Carsten Christiansen, Niels Erik Kjeldstrøm (skjult bag mikrofonen), Verner Breiting, Kim Tjellesen og Tommy Jensen. (Carsten Christiansen)

Den spillede 3. april 1966 sammen med 9 andre Helsingørsgupper til afskedsballet for *The Blue Stars*.

Flere af medlemmerne fortsatte i *Roosters* fra sommeren 1966.

The Heart Losers

Spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

The Heartless Frederiksværk

Spillede på Ganløse Kro 24. oktober 1964, og til Frederiksværk Pop Clubs »kæmpe show« med lokale bands 7. november 1964.

The Hellions Frederiksværk

Spillede for Sven Manfeldts Danseinstitut på Ganløse Kro i september 1964, og 7. november 1964 til Frederiksværk Pop Clubs »kæmpe show« med lokale bands. Gruppen er nævnt løbende i 1965.

Helsing Show-Men Helsing

Show-orkester/gruppe, senere pigtrådsgruppe, dannet i 1957.

Erling Zøllner, bas – fra august 1961

Jørgen Madsen, trommer; erstattet i perioden april-maj 1963 af Finn Tony Ras-

mussen

Mogens Asmussen, guitar/single, sang
Søren Hansen, guitar/banjo, sang – til starten af 1962

Tony Christiansen, guitar/rytme, sang
Verner Bak Madsen, guitar, sang – til 10. marts 1962

Drengegruppe udsprunget af FDF Helsing. Gruppen bestod oprindeligt af flere end ovenstående. Den var dannet af Verner Bak Madsen, der stod i spidsen for en guitar-skole og forskellig musikunderholdning i forlængelse af sit frivillige arbejde i FDF og arbejdet i Helsing boghandel. Den oprindelige drengegruppe optrådte første gang i september 1957 i Hørsholm til en FDF orkesterkonkurrence, som den vandt. Gruppen optrådte herefter de følgende år i mange forskellige sammenhænge med et meget varieret showprogram og med tidens slagere.

Helsing Show-Men spillede i Danmarks Radio 15. september 1959 i programmet »FDF låner mikrofonen«.

I efteråret 1961 ønskede Tony Christiansen, Mogens Asmussen og Jørgen Madsen at spille pigtrådsmusik. Verner Bak Madsen og Søren Hansen forlod gruppen i starten

Helsing Show-Men i FDF-uniformer i 1959. Mogens Asmussen, Tony Christiansen, Verner Bak Madsen, Søren Hansen og Jørgen Madsen. (Verner Bak Madsen)

Helsing Show-Men med deres nye guitarer i efteråret 1962. Erling Zøllner, Tony Christiansen, Mogens Asmussen og Jørgen Madsen med trommer. (Walther Christiansen)

af 1962. Samtidig blev Walther Christiansen, Tony Christiansens far, impresario. Pigtrådsorkesteret *Helsing Show-Men* var en særdeles velspillende gruppe, der optrådte med et meget bredt og varieret repertoire. Orkesteret blev i 1962 tilknyttet Solby Scenen, hvor det medvirkede et par gange i revy-komedien »Show-Album«. Gruppen vandt en rejse for en person til Mallorca i en amatørkonkurrence på Gilleleje Kro i 1962, og medvirkede 25. maj 1963 i radioudsendelsen »Karrusellen« med instrumentalnummeret »Guitar Boogie«. *Helsing Show-Men* blev opløst i juli 1963, da Mogens og Jørgen skulle studere, og Erling blev indkaldt til militæret. Gruppen optrådte en enkelt gang i foråret 1964 til

halfesten i Helsing. Tony Christiansen fortsatte med en solokarriere i nogle år.

Interview med Verner Bak Madsen, Verner Bak Madsens beretning 1. juli 2000 samt hans scrapbøger om gruppen. Interview med Erling Zøllner samt hans scrapbog. Interview med Jørgen Madsen samt hans scrapbog, og samtale med Walther Christiansen. Hertil omtale i Film-Journalen juli 1962 og Berlingske Tidende 11. maj 1963.

Homo Sapiens Frederikssund

Omtalt første gang i Burglars-medlemmet John Mortensens scrapbog, da Homo Sapiens 1. oktober 1966 spillede på Lynæs Kro som pauseorkester for *The Burglars*. I en annonce fra Paragon Pop Club fremgår det, at gruppen spillede på Skuldelev Kro den 8. januar 1967. Spillede noget i løbet

af 1967, og deltog i nordsjællandsmesterskabet i popmusik i Hillerød 4. februar 1967, hvor gruppen blev benævnt *Homo Sapiens Group*.

The Hunters Frederiksværk

Deltog i Rainbow Clubs arrangement med lokale orkestre 22. januar 1965 på Asminderød Kro.

Gruppen nævnt i annonce i FAA i forbindelse med arrangement på Grand Hotel i Frederiksværk 4. december 1965. Spillede til juleshow på Asminderød Kro 18. december 1965. Begge arrangeret af Capital Pop Club.

Orkesteret var husorkester på Liseleje Strandhotel i sommeren 1966.

The Immortals Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i starten af 1964.

Benny Bertram Nielsen, bas; erstattet i september 1965 af Jan Per Hilberg; erstattet i marts 1967 af Bertil Andersen – tidligere i *The Strangers*

Flemming Stampe, sang – en kort periode i efteråret 1965

Preben Blomsterberg, rytme

Torben Levring, trommer; hurtigt erstattet af Tom Petersen – senere i *The Blue Stars*; erstattet i sommeren 1965 af Søren Blomsterberg

Torben Møller, single

En gruppe, der var velspillende og også stærk på den vokale side. Den spillede et bredt repertoire fra Shadows, Manfred Mann, Animals og Beatles til egne kompositioner af Torben Møller.

Gruppen deltog 4. februar 1967 i Village Pop Club og Børges nordsjællandsmesterskab i Hillerød og blev nr. 3 ved mesterskabet om Nordsjællands mest populære gruppe 15. april 1967 i Helsingør.

Immortals var i en periode en af de mest populære grupper i Helsingørområdet, hvor

The Immortals i deres øvelokale i slutningen af 1964. Benny Bertram Nielsen, Preben Blomsterberg, Torben Møller og Tom Petersen. (Torben Møller)

gruppen spillede i ungdomsklubber, på skoler og til flere større popballer. Den kom også lidt rundt uden for lokalområdet. Gruppen blev opløst i juni 1968.

Torben Møller indledte i 1968 et samarbejde med Poul »Butterfly« Sørensen, og de udsendte tre singleplader på deres selskab Butterfly Music fra 1969-1971. Torben Møller og Bertil Andersen har siden midten af 70'erne spillet i Humlebieerne.

Interview med Torben Møller.

The Jeans Tisvildeleje

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965 i forlængelse af *The Scheltowns* med nogenlunde samme besætning.

Jan Halfdan Hansen, trommer – orgel fra 1966, tidligere i *The Stampers*, senere i *Zwinks*; erstattet på trommer af Ib Petersen

The Jeans i ungdomsklubben i Højbjerg i februar 1966. John Jesse Jensen, Jan Halfdan Hansen, John Kofoed Larsen og Klaus Wulff. (John Jesse Jensen)

John Jesse Jensen, rytme – senere i bl.a. *Cokes*

John Kofoed Larsen, single, sang – senere i *Cokes*

Klaus Wulff, bas

Gruppen var kluborkester i ungdomsklubben i Højbjerg. Den spillede endvidere i diverse andre klubber i området.

Gruppen blev opløst i midten af 1966, hvor flere fra gruppen dannede *Cokes*.

The Killers

Spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

The Knights

Nævnt som lokal gruppe i forbindelse med arrangement på Ganløse Kro 24. oktober 1964.

Live-Stock Frederikssund

Beatgruppe sandsynligvis dannet i 1966.

Erik Egholm Sørensen, bas – til *The*

Primates foråret 1967; erstattet af Carl Christian Tulstrup

Henning Svendsen, single – til *The Primates* i efteråret 1967

Peter Fløe, trommer

De andre medlemmer er ukendte.

Live-Stock spillede 25. februar 1967 på Bi-Lidt i Frederikssund og 8. april på Asminderød Kro. Opnåede en 2. plads til Frederikssundsmesterskabet i popmusik 28. januar 1968 på Bi-Lidt.

The Livingstones Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i foråret eller sommeren 1965.

Alex xx, bas; erstattet af Poul Petersen i 1966, tidligere i *The Chambers*

Flemming Jørgensen, trommer

Frank xx, sang

Ryan xx, single

Jens xx, rytme

Optrådte hovedsagelig i ungdomsklubber i Hillerød og omegn. Enkelte gange også andre steder på Sjælland.

Gruppen blev opløst i foråret 1967.

Interview med Poul Petersen.

The Livingstones i 1966. Jens, Poul, Frank (knælende), Flemming og Ryan. (Poul Petersen)

Livingstones Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i oktober 1965.

Erling Christiansen, rytme
Henrik Larsen, trommer
Robin Rasmussen, single – senere i
Manic Depression

Omtalt i annonce i HD 20. oktober 1965, da gruppen spillede til Pop Time i Folkets Hus i Helsingør under navnet *Livingstones m. Robin*. Medlemmerne i gruppen var 11-13 år.

HD omtaler 26. oktober gruppens debut som følger: »de små Livingstones klarede sig fint, selvom de ingen basguitarist har ... Med alderen og størrelsen skal Robin og hans Hooder nok komme – hvem der var

startet i den alder.«

Gruppen menes hurtigt opløst.

The Lockings Helsingør

Pigtrådsgruppe dannet i sensommeren 1963.

Henning Thier Larsen, trommer; erstattet i april 1966 af Tom Petersen, tidligere bl.a. *The Blue Stars*

John Olsen, rytme – single fra foråret 1965

Jørgen Sørensen, sang
Morten Møller Nielsen, bas fra januar 1964 – tidligere i *The Panthers* og *The Blue Stars*; i august 1965 overtog Preben Aagaard Biermann bassen
Palle Rohde Olsen, single – forlod gruppen i foråret 1965

The Lockings i jakkesæt med blankpudsede sko. Morten Møller Nielsen, Jørgen Sørensen, John Olsen, Henning Thier Larsen og Finn Sunke Jensen (knælende). (Morten Møller Nielsen)

Preben Aagaard Biermann, bas – rytme fra januar 1964; erstattet på rytme i foråret 1965 af Finn Sunke Jensen, tidligere *The Saunders*; erstattet i efteråret 1965 af Per Sørensen

Gruppen blev dannet af tre medlemmer fra *The Panthers*. Der var mange udskiftninger i gruppens levetid på grund af sygdom, ægteskab, militærtjeneste, arbejde og musikalske uoverensstemmelser. Nogle blev også erstattet i perioder, når de ikke ville med på turné til Jylland. Hertil kom, at flere af guitaristerne byttede fra single til rytme og til bas, hvilket gør det vanskeligt klart at tidsbestemme, hvem der spillede hvad hvornår.

The Lockings var blandt de første grupper i Helsingør og opnåede stor popularitet. Repertoiret spændte vidt. Gruppens speciale var Cliff og Shadows. Endvidere spillede gruppen numre med tekst af Jørgen Sørensen og flere egne numre.

The Lockings deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør, som gruppen vandt. Den deltog derefter i sjællandsmesterskabet men opnåede ikke en placering.

I juli 1965 indspillede gruppen hos Metro-nome Jørgen og Per Sørensens »I Guess You Know« samt »Something Better Beginning«. Pladen udkom ikke.

The Lockings spillede meget i Helsingør og omegn, men også noget rundt om i Nordsjælland. Gruppen spillede flere gange i Vejle, og var på to længere turnéer til Jylland.

Gruppen blev opløst i juli 1966, og flere af medlemmerne dannede *Carions*.

Interview med Jørgen Sørensen, Morten Møller Nielsen og Finn Sunke Jensen.

Lovers Hillerød

Flowerpower-gruppe der eksisterede i en kort periode i 1967-68.

Brian xx, guitar

Flemming Jensen, trommer

Frank Larsen, sang

Torben Lund, bas

Gruppen blev nr. 4 ved Liberal Ungdoms Frederiksborg Amts afdelings talentshow i Frederikssund 12. august 1967. Torben Lund spillede med *Lovers* samtidig med at han spillede i *Settlers*.

Interview med Torben Lund.

Mad Group Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe der blev dannet i sommeren 1965 som en fortsættelse af *The Chambers*. Gruppen tog navn efter satirebladet »Mad«.

Freddy Frank, trommer

Kaj Lyngsås, rytme

Knud Rose, single

Niels Westfall Jensen, rytme

Poul Petersen, bas

Forskellige udskiftninger gjorde, at gruppen kun eksisterede kort tid. Den optrådte få gange i lokale ungdomsklubber. Flere af medlemmerne fortsatte i andre Hillerød-grupper.

Interview med Niels Westfall Jensen og Poul Petersen.

Mad Sect Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i starten af 1966 af folk fra tidligere Hillerødgrupper.

Axel Poulsen, single, sang

Niels Westfall Jensen, rytme – skiftede til trommer

Peter Kofoed Jørgensen, bas

Tommy Andersen, trommer; hurtigt erstattet af John Hansen; erstattet af Niels Westfall Jensen

Gruppen startede som en rhythm'n'blues-gruppe. De blev senere inspireret af Jimi Hendrix og Cream, og spillede en del syret musik.

Mad Sect optrådte med lys og lysbilledshow i forsamlingshuse og ungdomsklubber i Hillerød og omegn. Deltog i Village Pop

Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Blev i forbindelse med radioens orkesterkonkurrence, Toppen af Poppen, 23. marts 1968 på Hillerødsholmskolen udtaget til at spille i konkurrencens finale, som blev udsendt i radioen 19. maj. Her spillede gruppen et langt improviseret instrumentalnummer, og opnåede ikke placering. Spillede også til popballet på Hillerødsholmskolen 9. maj 1968, hvor seks lokale orkestre spillede gratis til fordel for Martin Luther King-fonden.

Mad Sect opløstes i slutningen af 1969.

Interview med Niels Westfall Jensen og Peter Kofoed Jørgensen.

The Madisons

Pigtrådsgruppe fra 1964.

Flemming Arrensøe, bas

Flemming Christensen, single

Palle Sandorf, sang

Poul Nilsson, trommer

Steen Jazø, rytme

Nævnt i FAA flere gange i løbet af 1965.

Tre meget unge Mad Sect i deres øvelokale i starten af 1966. Peter Kofoed Jørgensen, Axel Poulsen og Niels Westfall Jensen. Uden for fotografiet spiller John Hansen på trommer. (Axel Poulsen)

The Madisons i starten af 1964.

Spillede bl.a. 10. april 1965 (foto i FAA) i Gadevang Forsamlingshus og til pinseballet 1966 i Helsingehallen.

Gruppen blev i Hit maj 1965 betegnet som *Pete Sand and The Madisons*.

Manic Depression Helsingør

Progressiv gruppe dannet i slutningen af 1967.

Erik Madsen, rytme

Johannes Olsen, sang.

Jørn Larsen, single

Robin Rasmussen, trommer – tidligere i *Livingstones*

Omtales første gang i HD 2. januar 1968 i forbindelse med et musikalsk tilbageblik på 1967. »Repertoiret er Box Top, og byens første gruppe, der har specialiseret sig i den progressive stil.« Den 4. januar 1969 skrev HD, at gruppen »er blevet til noget andet nu, men i hvert tilfælde er både Erik Madsen og Robin i gang med noget pop somewhere?«.

The Marvins Stenløse

Pigtrådsgruppe dannet i 1959.

Bjarne Kulmbak, rytme, sang

The Marvin's. Bjarne Kulmbak, Finn Valkonen, Jean Kulmbak og Bjørn Jensen. (Bjarne Kulmbak)

Bjørn Jensen, trommer
Finn Valkonen, bas
Jean Kulmbak, single

Ifølge undersøgelsen er *The Marvin's* den tidligste pigtrådsgruppe i Nordsjælland. Gruppen, der var inspireret af Cliff, Shadows og Elvis, spillede bl.a. på kroerne i Stenløse, Ganløse og Målev samt i Stenløse Ungdomsklub og i idrætsforeninger i Stenløse og Veksø.

Spillede sidste gang 20. februar 1963 på Ganløse Kro, da singleguitaristen skulle ind som soldat.

Interview med Bjarne Kulmbak.

Master Sounds Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe med et bredt repertoire dannet i 1964.

Før gruppen gik over til rhythm'n'blues, havde den spillet dansemusik på hotellerne langs nordkysten.

Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør, og vandt Ungdomsringens danmarksmesterskab 1965 for ungdomsorkestre.

Blev booket gennem bookingbureauet MBF ved Niels Colov. Spillede gennem 1965 flere gange sammen med *The Stokes*.

Deltog i SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

The Master Sun Humlebæk

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965. Spillede sammen med *The Stokes* på Asminderød Kro 18. september 1965. Spillede nogle gange for Humlebæk Idrætsforening.

The McLeans Farum

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Bjarne Kastberg, rytme – tidligere i *The Missing Link*; erstattet i starten af 1967 af Ole Jørgensen

Flemming Højhus, sang – relativ kort tid fra starten af 1966

John Vand Sørensen, bas

Klaus Henrik Knudsen, single, sang – tidligere i *The Missing Link*

Palle Jensen, trommer

Gruppen, der spillede et blandet repertoire fra Stones til Pretty Things og Manfred Mann, blev dannet af Bjarne Kastberg og Klaus Henrik Knudsen.

Gruppen spillede lokalt og i klubber både i Nordsjælland og på Midsjælland. Nogle fans i Jørnlunde dannede i 1966 en fanklub, hvor gruppen spillede nogle gange.

Deltog uden placering i DSU's nordsjæl-

The McLeans i deres ovelokale i starten af 1967. John Vand Sørensen, Palle Jensen, Klaus Henrik Knudsen og Ole Jørgensen. (Palle Jensen)

landsmesterskab i beatmusik 19. marts 1966 på Ganløse Kro.

Deltog i Village Pop Club og Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik 4. februar 1967 i Hillerød ligeledes uden at blive placeret.

Gruppen blev opløst 1967-68.

Interview med Bjarne Kastberg.

McPhersons and his Drunkmen

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Nævnt i forbindelse med popfestival i Folkets Hus i Helsingør 18.-19. september 1965.

I forbindelse med arrangement i Village Pop Club 2. december 1967 omtales grup-

Mick Walker Set blev betegnet som en meget livlig gruppe. Fotografiet er fra slutningen af 1966.

McPherson and his Drunkmen som de så ud i Village Pop Clubs blad, december 1967. (Village Pop Clubs arkiv/Per Randløv)

pen i klubbladet som *McPhersons*, »gammel gruppe med nye medlemmer – alle tiders show med kæmpe lyshappening«.

Mick Walker Set Frederikssund

Rhythm'n'blues-gruppe oprindeligt startet som *The Coctails* i 1965.

Ib xx, rytme

John Mortensen, trommer – i *The Burglars* fra august 1966; erstattet af Ole

Sørensen

Mikael Henningsen, sang

Niels Madsen, bas

Per Karsson, single

Gruppen blev i 1966 booket gennem Niels Madsen i Frederikssund. Blev nr. 3 ved nordsjællandsmesterskabet i popmusik i Hillerød 4. februar 1967.

Omtalt i FAA 25. februar 1967. Spillede meget i en periode for Beat Stone Club i Slangerup sammen med de andre grupper fra Beat Stone Booking. Gruppen betegnedes gennem foråret 67 som både *Mic Walkers*, *Mic Walkers Set* og *Mick Walker Set*. I juni 1967 spillede *Mick Walkers* i Beat Stone Club sammen med andre lokale grupper som »toppen af poppen«, hvor »Mick Walkers spiller med for sidste gang«.

Annoncer i Børge og visitkort i Erling Bachmanns scrapbog.

Mindcrashing Blues Experience

Rock-, soul- og jazzinspireret gruppe fra 1968.

Flemming Jørgensen, trommer

»Mugge« Olsen, bas

Søren Guus, single
Progressiv gruppe, der ifølge PDH Bookings program 1969 var gode til at improvisere, og »har et af de bedste anlæg i Nordsjælland«. Også omtalt i JBL Bookings program 1969.

The Missing Link Farum

Rhythm'n'blues-gruppe fra 1964.
Asger Glintman Jørgensen, bas – senere i *Disaster Sect*; erstattet i starten af 1966 af Ib Dujardin Jørgensen
Bjarne Kastberg, rytme – senere i *The McLeans*; erstattet i 1965 af Knud Thor Larsen, også sang
Klaus Henrik Knudsen, single, sang – senere i *The McLeans*; erstattet i 1965 af Finn Christensen
Søren Berlev, trommer – senere i *Disaster Sect* og Gasolin; erstattet i starten af 1966 af Børge Colberg, som også sang
Gruppe startet helt fra bunden af skolekammerater. Den spillede hovedsagelig Stones og Animals. Efter forskellige udskiftninger deltog gruppen uden placering i DSU's

nordsjællandsmesterskab i beatmusik på Ganløse Kro 26. marts 1966.
Det vides ikke, hvornår den blev opløst.
Interview med Bjarne Kastberg.

The Mocking Birds Espergærde

Pigtrådsgruppe dannet i 1963 under navnet *The Shanies*.

Bendt Christensen, orgel – fra august 1965
Gert Brask, single
Jørgen Nielsen, bas
Kaj S. Bendtsen, rytme, sang
Mogens Trier Pedersen, trommer
The Shanies, der i en lidt tidligere udgave også hed *The Marvin's*, havde debut med en noget anden besætning end ovenstående på ungdomsskolen i Espergærde 21. marts 1964, men ændrede kort tid efter besætning og navn til *The Mocking Birds*.
Gruppen blev dannet af Gert Brask, og den var helt og holdent under hans ledelse. Gert blev i flere omtaler af gruppen betegnet som en af Helsingørsmrådets bedste guitarister, og han udvalgte gode musikere til sin

The Mocking Birds sommeren 1966. Kaj S. Bendtsen, Jørgen Nielsen, Bendt Christensen, Mogens Trier Pedersen og Gert Brask. (Gert Brask)

gruppe.

The Mocking Birds deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør, hvor gruppen blev nr. 3, og i Ophelia Grand Prix-finalen i sommeren 1965, hvor den ikke blev placeret.

Gruppen spillede hovedsagelig lokalt i ungdomsklubber og til skoleballer m.v. og dens repertoire var meget blandet. Da organisten kom til fik gruppen en god klangbund.

I september 1966 etablerede gruppen egen popklub i Espergærde, »Club Mockin' Birds«. Klubben blev et populært mødested for byens unge, og flere andre lokale grupper var på gæsteoptræden i klubben, der dog måtte lukke i februar 1967 på grund af naboklager.

The Mocking Birds vandt en 2. plads i nordsjællandsmesterskabet om den mest populære gruppe 15. april 1967 i Industriforeningen i Helsingør. Gruppen blev opløst 6. august 1967.

Gert Brask dannede herefter et danseorkester, og i starten af 1970'erne spillede han hovedsagelig egne kompositioner i den

symfoniske rockgruppe Dreambox.

Interview med Gert Brask samt hans scrapbog.

The Mortons

Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør.

Mr. Bochard and his Friends

Nævnt i annonce fra Lazy River Pop Club i Hillerød 17. januar 1965.

Spillede til nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones i Hillerød 7. marts 1965.

Sandsynligvis den samme gruppe, der annonceredes i 1966 som *Mr. Bochard*.

Mr. Bogard and his Friends Helsingør

Beatgruppe fra 1966-67.

Kun omtalt 28. september 1967 i HD i forbindelse med omdannelsen af *Carions*: »I realiteten mangler man dog kun en trommeslager, og formodentlig suppleres de fire af Søren Hansen, tidligere *Mr. Bogard and his Friends*.«

Torben Møller i Butterfly Musics pladestudie i slutningen af 1969. (Torben Møller)

Møller, Torben Helsingør

(Foto se foregående side).

Pigtrådsmusiker og komponist født 1949.

Han dannede i 1964 gruppen *The Immortals*, som dog opløstes igen i 1966.

I 1968 indledte han et musikalsk samarbejde med Poul »Butterfly« Sørensen.

Torben Møller komponerede i midten af 1960'erne en del musik, bl.a. nummeret »Diskoteque Girl«, som Humlebækgruppen *The Ashtrays* indspillede på sin lp »Ga Go Gu« i 1968.

Han indspillede hos Jacks Beat Records flere af sine kompositioner, der dog ikke blev udgivet.

Torben Møller og Poul Sørensen indrettede i 1969 et studie i Helsingør, og dannede selskabet Butterfly Music, der udsendte tre singleplader i 1969-71 med egne kompositioner. Fra 1973 til midten af 80'erne drev Torben Møller studiet videre sammen med andre musikere fra Helsingør.

Siden midten af 1970'erne har Torben Møller spillet i gruppen *Humlebierne* sammen med flere andre gamle pigtrådsmusikere fra Helsingør.

Naughty Noise Farum

Deltog i Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Nellys Dream Allerød

Rhythm'n'blues-gruppe sandsynligvis dannet i 1967. Benævnes både *Nellys Dream* og *Nellies Dream*.

Frank Olsson, trommer

Henning Jensen, orgel

Ole Holm, sang

Peter Gantviis, single, rytme

Sten Toft Andersen, bas

Gruppen optrådte 27. oktober 1968 til Village Pop Clubs arrangement i Hillerød sammen med bl.a. The Pretty Things. I foromtalen i FAA kunne man læse: »en helt ny

nordsjællandsk gruppe ... og musikken er West Coast inspireret.«

Nellys Dream vandt 7. december 1968 nordsjællandsmesterskabet i beatmusik 1969 i Hillerød.

Gruppen er nævnt i FAA's omtale 27. januar 1969 af indvielsen af ungdomsklubben i Alsønderup.

Omtalt i JBL Bookings 1969 katalog som en gruppe, »der ud over en del egne kompositioner spiller en blanding af Vanilla Fudge og Pink Floyd. Har instrumenter for 45.000 kr.«

New Facts Jægerspris

Fortsættelse af gruppen *The Facts*, der i slutningen af 1966 eller starten af 1967 foretog nogle omrokninger.

Allan Petersen, bas

Erling Bachmann, single, sang

New Facts, foto fra 1968. (Erling Bachmann)

Finn Johan Christensen, trommer; erstattet i julen 1967 af Steen Larsen
Kurt Højer, rytme; erstattet i december 1967 af Allan Meyer; erstattet i december 1969 af Jens Rasmussen på orgel
Velspillende gruppe, hvor alle i gruppen sang. Den spillede lokalt, uden for Nordsjælland, noget i København og flere gange i Jylland. Fra 1966-67 spillede gruppen en del i forbindelse med Beat Stone Clubs arrangementer og blev også booket af Beat Stone Booking ved Kurt Thorsen i Slangerup.

I 1967 dannede gruppen en fanklub, som blev drevet af Kurt Thorsen fra Beat Stone Club. Klubben udsendte et nummer af klubbladet til ca. 120 medlemmer.
Gruppen ændrede gennem perioden stil, og den blev i 1968 annonceret som en psykedelisk gruppe. Erling Bachmann, der var i lære som elektriker, havde lavet et lysorgel. *New Facts* spillede til starten af 1970'erne.

Interview med Erling Bachmann.

New Sounds Frederikssund

Eneste omtale af gruppen er i JBL Bookings 1968 katalog, hvor det er nævnt i omtalen af *Sounds Limited*, at denne gruppe er dannet af medlemmer fra de opløste grupper *New Sounds* og *Seed of Flowers*.

OS The Stream Rollies

Rhythm'n'blues-gruppe fra 1965 eller 1966.

Anker Knud Bruun, rytme
Kim Holberg, single
Knud Kjær Christensen, trommer
Sten Kisselheim, bas

Spillede til DSU's nordsjællandsmesterskab i beatmusik på Ganløse Kro 19. marts 1966. Sandsynligvis den samme gruppe, som under navnet *OS* spillede som »lokal gruppe« 19. november 1966 på Bløvsstrød Kro sammen med *The Euclid Phlomm Chorales*.

The Outlaws

Nævnt som lokalt band i annonce fra Village Pop Clubs arrangement 5. december 1964 på Gørløse Kro.

The Palefaces Frederiksværk

Pigtrådsgruppe dannet i 1963.

Carsten Jeppesen, trommer
Freddy Balle, single – senere i *Tigers* og *He Me You and Us*
Henning Culmsee, bas – senere trommer i *Tigers*
Jens xx, rytme

Gruppe startet helt fra bunden. Den optrådte til skoleballer m.v. i lokalområdet. Et arrangement i Avderødlejren gav gnisten til noget mere end alle medlemmerne kunne præstere, hvorefter Henning og Freddy dannede *Tigers* i 1965.

Interview med Henning Culmsee.

The Pallasch

Spillede til nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones i Hillerød 7. marts 1965.

The Panthers Helsingør

Pigtrådsgruppe dannet i starten af 1963.

Jørgen Sørensen, sang – uklart hvor længe og hvornår
Palle Rohde Olsen, single
Per Åsberg, trommer – fra marts 1963; erstattet i sommeren 1963 af Jan R. Petersen
Poul Sørensen, rytme
Preben Aagaard Biermann, bas; erstattet i sommeren 1963 af Morten Møller Nielsen

Gruppen blev etableret af Poul Sørensen som guitartrioen *The Panthers*. Den spillede offentligt et par gange som trio, men fra marts 1963 kom der en trommeslager med. Gruppen havde tilknytning til ungdomsklubben Vestergården i Helsingør, og den spillede forskellige steder i Helsingør og

The Panthers på Marienlyst den 5. marts 1963. Palle Rohde Olsen, Poul Sørensen, Per Åsberg og Preben Aagaard Biermann. (Poul Sørensen)

nærmeste omegn.

I sensommeren 1963 opstod der musikalske uoverensstemmelser i gruppen, og den blev opløst i november 1963. Nogle af medlemmer gik til Poul Sørensens nye gruppe *The Blue Stars* og andre til det nydannede *The Lockings*.

Interview med Poul Sørensen, Morten Møller Nielsen, Jørgen Sørensen samt Poul Sørensens scrapbog.

The Peglars Nygård/Hornbæk

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1964/65 i forlængelse af guitarundervisning hos Gert Brask (*The Mocking Birds*). Lånte udstyr af Gert Brask flere gange.

The Peglars optrådte bl.a. på ungdomsskolen i Espergærde samt nogle gange på Bondegården i Hornbæk i starten af 1965 sammen med *The Wiggers*.

Gruppen blev opløst i 1966.

Petticoat Government Frederikssund

Vandt 28. januar 1968 Frederikssundsmesterskabet i popmusik.

The Pimperlens Helsingør

Gruppen deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør og i sjællandsmesterskabet i popmusik den 30. januar 1966 i Ringsted uden placering. Opløst i 1966.

The Play Boys Frederiksværk

Nævnt i forbindelse med Frederiksværk Pop Clubs »kæmpe show« med lokale bands 7. november 1964.

The Pimperlens på scenen til sjællandsmesterskabet i Ringsted januar 1966.

The Playmakers

Rhythm'n'blues-gruppe fra 1964. Spillede 4. marts 1965 til en orkesterkonkurrence på Lollikhus i Holte. I august blev gruppen omtalt som et nordsjællandsk orkester, da den spillede under navnet *Playmakers* til et ridestævne i Helsingør.

Plonk Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i vinteren 1966-67 som en fortsættelse af *Roosters*, sandsynligvis med samme besætning.

Carsten Christiansen, single – i *Ashtrays* fra sommeren 1967

Kim Tjellesen, trommer – i *Ashtrays* fra sommeren 1969

Niels Erik Kjeldstrøm, bas

Svend Jørgensen, rytme – tidligere i *The Strangers* og fra sommeren 1968 i *Ashtrays*

Gruppen havde en kort levetid i foråret 1967. Eneste omtale er i HD 8. juli 1967, hvor der står at gruppen er opløst.

Interview med Carsten Christiansen.

Poem Goo Hillerød

Soulgruppe dannet af resterne af *The Eddystones* i 1968.

Flemming Wild, sang

Johnny Oddershede, bas

Per Knudsen, orgel

Stig Parbst, trommer

Bibi Johansen, sang – fra efteråret 1968 til februar 1969

Bjarke Schmidt, single; erstattet i februar 1969 af Flemming Woldsted

Gruppen fortsatte stilen fra *The Eddystones* med flerstemmig sang og begyndte at spille mere soulpræget. Var en velspillende gruppe i lokalområdet. Spillede til indvielsen af

Poem Goo i sommeren 1969. Flemming Wild, Johnny Oddershede, Flemming Woldsted, Stig Parbst og Per Knudsen. (Henrik Steffen)

ungdomsklubben i Alsønderup i januar 1968 og til pinseballen 1968 i Harløse. Omtalt i forbindelse med et kæmpe popbal på Hillerødsholmskolen 9. maj 1968, hvor seks lokale orkestre spillede gratis til fordel for Martin Luther King-fonden. Blev nr. 2 til nordsjællandsmesterskabet i popmusik 1969. Nævnt i JBL Bookings 1969 katalog. Gruppen blev opløst i efteråret 1969. Interview med Bjarke Schmidt.

The Pooles Birkerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1964.

Allan Priess
Bent Keutmann
Freddy Frank
Peter Ross

The Pooles spillede til københavns-mesterskabet i pigtråd 26. januar 1965, men gruppen opnåede ikke placering. Omtalt i stor artikel i FAA 10. april 1965 i forbindelse med forestående turné til England.

The Pooles havde planer om en turné til England i starten af 1965, men det menes ikke, at den blev til noget. Bent Keutmann, Freddy Frank, Allan Pless og Peter Ross.

The Prevalents Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Finn Ole Nielsen, single

Jesper Vitus, trommer
John Hansen, rytme
Peter Kofoed Jørgensen, bas – senere i *Mad Sect*

Dannet af fire skolekammerater. Gruppen spillede kun to gange. Den ene gang sammen med *Stoke Sect* på Asminderød Kro 18. december 1965 og den anden gang nogenlunde samtidig til en skolefest. Opløst i starten af 1966.

Interview med Peter Kofoed Jørgensen.

The Primates Hundested

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i efteråret 1964.

Henrik Holberg Andersen, bas; erstattet i efteråret 1966 af Kaj Nielsen; erstattet i foråret 1967 af Erik Egholm Sørensen – tidligere i *Live-Stock*.

Jørgen Børgesen, trommer; erstattet i foråret 1967 af Thomas Thomsen – tidligere i *The Stampers*

Jørgen Juel Petersen, rytme
Peter Cornelius Nielsen, single; erstattet i foråret 1967 af Henning Svendsen
Svend Gade Jensen, sang

Gruppen var oprindeligt påvirket af engelsk rhythm'n'blues. Optrådte første gang på Hundested Ungdomsskole 30. januar 1965. Blev nr. 2 ved nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones 7. marts 1965 og nr. 2 ved semifinalen i Roskilde 21. marts. Ved DM om »De danske Rolling Stones« i Aalborg 25. marts blev der igen opnået en 2. plads.

Gruppen ændrede i slutningen af 1966 stil til harmonipræget beat med bl.a. Four Seasons og The Hollies som forbilleder. Deltog i sjællandsmesterskabet i popmusik 1966 i Ringsted uden placering. Blev nordsjællandsmestre i popmusik 4. februar 1967, og vandt DM i Holstebrohallen. Gruppen deltog herefter i Børge Bus-tur-néen til 10 byer 18.-27. marts. Indspillede 18. august 1967 »Yellow

The Primates fotografert i august 1967 i forbindelse med deres pladeindspilning. Erik Egholm Sørensen, Henning Svendsen, Thomas Thomsen, Svend Gade Jensen og Jørgen Juel Petersen. (Svend Gade Jensen)

Balloon/Sunset«, den sidste skrevet af Svend Gade Jensen.

The Primates spillede i starten udelukkende lokalt, men fik efter DM 1967 mange job på de større spillesteder i hele landet.

Gruppen var et meget velspillende og populært orkester, der nød stor respekt for deres stil og professionalisme blandt de øvrige grupper. Den havde rigtig mange arrangementer i løbet af karrieren – alene 88 fra 30. januar 1965 til 10. december 1966 – og det følgende 1½ år omkring 150.

The Primates medvirkede i filmen »Masser af Pigtråd « (Saturn film 1967) med to optagelser fra Strandgården i Hundested optaget 10. juli 1966.

Gruppen blev opløst i påsken 1968, da flere

af medlemmerne skulle til studentereksamen.

Svend Gade Jensen var en kort tid i *Stoke Sect* i sommeren 1968, og indspillede i 1970'erne to lp'er i duo'en Gade & Hansen.

Interview med Svend Gade Jensen samt hans scrapbøger.

The Quarrymans Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Eneste kendte medlem er Torben Svendsen, rytme, der senere spillede i *Stone Street Robbers*. Gruppen blev opløst i starten af 1966.

The Queens

Nævnt som lokale i annoncer i FAA i 1965.

Ranka-Chancks Dronningmølle
Rhythm'n'blues-gruppe dannet 1965 eller starten af 1966.

Bjarne Larsen, bas
Johnny Hansen, trommer
Jørgen Olsen, single
Peder Christi Hansen, rytme

Ranka-Chancks nævnes i flere annoncer i forbindelse med arrangementer på nordkysten fra starten af 1966. Gruppen spillede 20. januar og 19. februar for Country Side Beat Club i Søborg Forsamlingshus. *Ranka-Chancks* havde noget samarbejde med *Zwinks* fra Gilleleje, hvis rytmeguitarist drev Country Side Beat Club.

Deltog i DSU's nordsjællandsmesterskab i beatmusik 26. marts 1966 på Ganløse Kro. Stor artikel i FAA 24. september 1966 om indretning af gruppens øvelokale.

Gruppen spillede ikke til ret mange arrangementer, og opløstes sandsynligvis i slutningen af 1966 eller starten af 1967.

Ranka-Chancks var opkaldt efter en *Shadow*-melodi. Her er de fotograferet i september 1966 i Dronningmølle.

(Foto fra FAA 24. september 1966)

The Rattlers Helsingør

Pigtrådsgruppe dannet i 1964.
Eneste kendte medlem er Kenneth Miller, guitar.

Gruppen deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør. Opløst i 1966.

Re-Leads Hillerød

Gruppe fra 1966.
Det eneste der vides er, at gruppen i oktober 1966 spillede til sutskobal på Hillerøds-holmskolen.

The Rippers

Nævnes som lokalt orkester i forbindelse med arrangement i Søborg Forsamlingshus 19. februar 1966.

The Rockies Birkerød

Pigtrådsorkester dannet i 1964.

Eilif Christensen, single, sang

John Johansen, rytme

Ole Hansen, bas

Ove Petersen, trommer

Omtalt som et nyt orkester i FAA 28. april 1964. »The Rockies debuterede på Lollikhus i røde jakker, hvilket vakte ærefrygt blandt publikum«, står der i en senere omtale.

The Rockwels

Nævnt som lokal gruppe i annoncer i FAA 1965. Spillede på Hotel Leidersdorff i Hillerød 2. april.

The Roosters Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i sommeren 1966 af flere medlemmer fra *The Headmasters*.

Carsten Christiansen, single – i *The Ashtrays* fra sommeren 1967

Kim Tjellesen, trommer – i *Ashtrays* fra sommeren 1969

Niels Erik Kjeldstrøm, bas

Svend Jørgensen, rytme – tidligere *The Strangers* og fra sommeren 1968 i *Ashtrays*

HD introducerede 8. oktober 1966 gruppen med nogle få linier. Den deltog i nord-

The Roosters i deres øvelokale på Haderslevvej i Helsingør i efteråret 1966. Carsten Christiansen, Kim Tjellesen, Niels Erik Kjeldstrøm og Svend Jørgensen. (Carsten Christiansen)

sjællandsmesterskabet i popmusik 4. februar 1967 i Hillerød.

Omdøbt til *Plonk* i starten af 1967.

Interview med Carsten Christiansen.

The Rouges Lillerød

Deltog i sjællandsmesterskabet i popmusik 30. januar 1966 i Ringsted uden placering, og i nordsjællandsmesterskabet i popmusik i Hillerød 4. februar 1967.

The Rouges på scenen til sjællandsmesterskabet i Ringsted januar 1966.

The Saunders Helsingør

Pigtrådsgruppe etableret i starten af 1964.

Carsten Larsen, single

Finn Sunke Jensen, rytme – senere i *The Lockings* og *The Firestones*

Flemming Stampe, sang – kom ret sent med. Senere i *The Immortals*, *The Firestones* og *Carions*

Fritz Larsen, bas

Gunnar Ernst, trommer

Pigtrådsgruppe dannet helt fra grunden.

Spillede *Shadows*, *Cliff* m.v. Var ikke særlig velspillende. Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør.

Saunders døde stille hen efter Finn Sunke Jensen havde forladt gruppen i foråret 1965.

Interview med Finn Sunke Jensen.

The Scheltowns Tisvildeleje

Pigtrådsgruppe dannet i starten af 1962.

John Jesse Jensen, guitar – senere i bl.a. *The Jeans* og *Cokes*

John Kofoed Larsen, guitar – senere i *The Jeans* og *Cokes*

Niels Frydensberg, trommer

Yngve Abrahamsson, bas – senere i bl.a. *The Stampers*; erstattet i starten af 1963 af John Houmann »Lillegut« Hansen

Gruppen startede med at spille på spanske guitarer – undtagen bassen. I julen 1963 fik de to guitarister el-guitarer i julegave. *The Scheltowns* spillede bl.a. i ungdomsklubben i Helsingør og på kroen i Helsingør og Tisvilde.

Gruppen spillede ikke ret meget, og de stoppede i 1965, hvor nogle af medlemmerne dannede *The Jeans*.

Interview med John Jesse Jensen samt hans scrapbøger.

Sect Appeal

Gruppe fra 1968. Se *Ymers Bluesband*.

Settlers. Preben Lund, Bøge Hjersted Andersen, Søren Seerup, Torben Lund, Bjarne Christensen og Per M. Knutzen. Foto fra 1968. (Bøge Hjersted Andersen)

Seed of Flowers Frederikssund

Eneste omtale af gruppen forekommer i JBL Bookings 1968 katalog, hvor der er nævnt i omtalen af *Sounds Limited*, at denne gruppe er dannet af medlemmer fra de opløste grupper *New Sounds* og *Seed of Flowers*.

Settlers Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i starten af 1967 som fortsættelse af *The Golden Strings*.

Bjarne Christensen, trommer
 Bøge Hjersted Andersen, single
 Per M. Knutzen, sang og lysorgel.
 Preben Lund, sang – stoppede i sommeren 1968
 Søren Seerup, rytme – fra engang i 1968
 Torben Lund, bas

Settlers var en af Hillerøds bedst spillende grupper. Den fortsatte den lettere popstil fra *The Golden Strings* frem til 1968, hvor den begyndte at spille hård rhythm'n'blues, og gruppen blev helt i tidens ånd noget flippede i deres optræden, påklædning og spillestil.

Gruppen, der bl.a. blev booket gennem

PDH Booking, havde specielt i 1968-69 ganske mange arrangementer såvel lokalt som på Sjælland, Fyn og i Jylland. Den optrådte også nogle gange i Flensborgområdet. Medlemmerne investerede i egen bil, og udskiftede jævnligt deres instrumenter. *Settlers* tog initiativ til mindekoncerten i Hillerød 4. maj 1968, hvor gruppen spillede gratis sammen med flere andre Hillerødbands til fordel for Martin Luther King-fonden. Martin Luther Kings enke takkede efterfølgende skriftligt for det indsamlede beløb på 300 \$.

Settlers blev nr. 3 ved nordsjællandsmesterskabet i beatmusik 7. december 1968 i Hillerød.

Gruppen blev opløst i starten af 1971 men blev forsøgt genoplivet i 1973.

Interview med Bjarne Christensen, Bøge Hjersted Andersen, Torben Lund, Preben Lund og Per M. Knutzen.

The Shakespeares Hillerød

Pigtrådsgruppe dannet i midten af 1964.

Henrik Steffen, trommer
 Jan Jørgensen, bas.
 Jimmy Petersen, single – senere i

The Shakespeares var Hillerøds første pigtrådsorkester. Jan Jørgensen, John Bjørnebo, Jimmy Petersen og Henrik Steffen. Foto fra 1964. (Henrik Steffen)

Blackmailers og The Primates

John Bjørnebo, rytme

Gruppen er af flere blevet betegnet som den første rigtige Hillerødgruppe og den var forbillede ved dannelsen af flere nye grupper i området.

The Shakespeares var en ret benyttet og populær pigtrådsgruppe. Den spillede til Village Pop Clubs første arrangement på Skævinge Kro 17. oktober 1964, hvor den på en løbeseddel er omtalt som »Liverpoolgruppen«. Spillede igen for Village Pop Club i Gørløse Forsamlingshus 14. november og 5. december.

Blev nr. 2 ved nordsjællandsmesterskabet 12. december 1964 i Helsingør, og deltog 14. marts 1965 i nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones i Hillerød. Gruppen blev bl.a. booket gennem Top Pop Booking ved Niels Bøjgaard, der også drev Village Pop Club, og den spillede hovedsagelig i Nordsjælland. Gruppen var en enkelt gang i Nordtyskland og i Sverige. De spil-

lede også en aften i Hit House i København. I det sidste år gruppen eksisterede, optrådte den hver weekend.

The Shakespeares blev opløst i december 1966, da to af medlemmerne skulle aftjene deres værnepligt.

Interview med Henrik Steffen.

The Shakespeares Lillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i september 1965 som en direkte videreførelse af *The Shout Shakers*. (Foto, se næste side).

Frank Olsson, rytme

Henrik Lund, trommer – senere i *Stoke Sect* og Lollipopps

Jan Stephan, sang – senere i *Stoke Sect*

Ole Rasmussen, bas

Per Rasmussen, single

Gruppen optrådte første gang 24. september 1965 i Lillerød Ungdomsklub. Den deltog i DM i »Rytme and blues« 2. oktober 1965 på Amager, hvor den blev nr. 2. Spillede i Nordsjælland og enkelte andre

The Shakespeares fra Lillerød på reklamepostkort fra september 1965. Forrest Ole Rasmussen og Per Rasmussen. I midten Henrik Lund og Frank Olsson. Bagest Jan Stephan. (Jan Stephan)

steder på Sjælland og i København. Arrangementerne blev bl.a. skaffet gennem Top Pop Booking ved Niels Bøjgaard, der også var manager for andre grupper i området. Gruppen blev opløst 28. november 1965, da Henrik Lund og Jan Stephan gik over i *Stoke Sect*.

Interview med Jan Stephan samt hans scrapbog.

Les **Shannons** Allerød/Birkerød

Pigtrådsgruppe dannet i 1964.

John Johansen, rytme

Ole Hansen, bas

Ole Petersen, trommer.

Åge Hansen, single

Meget omtalt og tydeligt populær gruppe. Sjællandsmestre 1965 og omtalt i *Beat Stone News* nr. 2 marts 1965 således: »De har kun spillet sammen et halvt år, men har mange arrangementer. Sidst et tilbud fra Tyskland om en 14-dages turne, som man måtte sige nej til. Gruppen har netop vundet en amatørkonkurrence, og der er forlydender om en plade.« I *FAA* 25. november 1965 står der, at *The Shannons* er blevet snydt for den pladekontrakt, som gruppen vandt ved sjællandsmesterskabet. Spillede til nordsjællandsmesterskabet om

Les Shannons var en omtalt og populær gruppe. Foto fra marts 1965.

de danske Rolling Stones i Hillerød 7. marts 1965 og til popfestival i Folkets Hus i Helsingør 18.-19. september 1965. Gruppen spillede mange steder, og kaldtes Sjællands bedste pigtrådsorkester. Den blev booket gennem Top Pop Booking ved Niels Bøjgaard. Det vides ikke, hvornår gruppen blev opløst.

The Shapes

Spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

The Shepherds Ølstykke/Frederiks-sund

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966.

Bo Petersen, rytme
Ebbe Sharp, sang
Helmer Larsen, single
Steen Nielsen, bas
Steen Refnov, trommer

Gruppen optrådte hovedsagelig lokalt i klubber og til skolefester. Øvede på Kartoffelcentralen i Ølstykke. Ændrede i august 1967 navn til *Big Boots*.

Interview med Steen Refnov.

The Shout Shakers Lillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i starten af 1965.

Henrik Lund, trommer – senere i *The Shakespeares*, *Stoke Sect*, *The Lollipops*
Per John Rasmussen, single – senere i *The Shakespeares*
Jan Petersen, bas; udskiftet med Ole Rasmussen, senere i *The Shakespeares*
Jan Stephan, sang – senere i *The Shakespeares* og *Stoke Sect*
Søren Larsen, rytme; udskiftet i september 1965 med Frank Olsson, senere i *The Shakespeares*

Gruppen spillede første gang 31. marts 1965 i Lillerød Ungdomsklub og optrådte derefter lokalt i området. Gruppen spillede rock- og pigtrådsmusik, Rolling Stones, Kinks m.v.

The Shout Shakers blev anmeldt af naboen

Ved The Shout Shakers første arrangement i 1965 kunne gruppen kun otte numre. Jan Petersen, Henrik Lund, Per Rasmussen, Søren Larsen og Jan Stephan. (Jan Stephan)

til politiet på grund af for meget støj, når den øvede (FAA 8. maj 1965).

Gruppen omdøbt til *The Shakespeares* 9. september 1965.

Interview med Jan Stephan samt hans scrapbog.

The Shouts Helsingør

Nævnt som en lokal gruppe. Gruppen spillede 8. oktober 1966 på Helsingør Kro i pauserne til *The Stampers*.

The Skymasters Birkerød

Pigtrådsorkester dannet i 1964.

Første oplysning om gruppen er 17. oktober 1964, da den spillede på Ganløse Kro for Slaglunde-Ganløse Idrætsforening. *The Skymasters* fik en fin placering ved nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones 7. marts 1965 (nævnt i annonce fra Asminderød Kro i FAA 8. april). Gruppen er også nævnt i FAA 10. april 1965 som et af fire orkestre i Birkerød. Den spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

The Sleepwalkers Helsingør

Eneste omtale er i HD 31. december 1966, hvor det oplyses, at gruppen blev opløst i 1966.

The Slug-a-beds Helsingør

Beatgruppe dannet i 1967.

Christian Bager

Henning Jensen

Niels Duus Hansen

Peter Vestergård

Nævnes i HD 22. juli 1967 som et nyt orkester, der stadig sparer sammen til instrumenter. Det er uklart, om gruppen overhovedet kom »op fra kælderen«.

Someones

Nævnt som en lokal gruppe i flere annoncer i FAA 1965.

Son of Mad Humlebæk

Bluesgruppe dannet i starten af 1968 af et par medlemmer fra *The Tombstones*.

Fredrik Søegaard, single

Morten Bjarnhof, trommer; erstattet i efteråret 1969 af Birger Jensen

Palle T. Olsen, bas

xx, rytme

Gruppen var inspireret af tung engelsk blues som Chicken Shack, de tidlige Fleetwood Mac samt John Mayall.

Son of Mad vandt radioens orkesterkonkurrence Toppen af Poppen 18. maj 1968. Blev bl.a. booket gennem PDH Booking, hvor gruppen fra slutningen af 1968 kaldtes *Son of Mad Blues Band* eller *Son of Mad BB*. Gruppen blev opløst i 1970.

Samtale med Morten Bjarnhof. Se også Dansk Rock Leksikon.

Sounds Limited som de tog sig ud i JBL Bookings katalog fra 1970.

Sounds Limited Frederikssund

Dannet af medlemmer fra de tidligere grupper *Seed of Flowers* og *New Sounds*.

Anders Hall, guitar, sang

Karsten Ager, trommer

Steen Dahl Petersen, orgel

Tom Burup, bas

Gruppen spillede i slutningen af 1960'erne rock/soul/jazz og spillede både i og udenfor lokalområdet.

Omtalt i JBL Bookings 1968 og 1970-71 kataloger. Spillede 28. januar 1968 på Bi-Lidt til Frederikssundsmesterskabet i pop-musik 1968.

Frederikssund Folkeblad 25. januar 1968.

South Side Connection Group Allerød

Deltog i Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Sparrows Snekkersten

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i slutningen af 1966. Spillede til mesterskabet om Nordsjællands mest populære gruppe i Industriforeningen i Helsingør 15. april 1967.

The Spitfires Frederiksværk

Pigtrådsgruppe dannet i 1962.

Erik xx, bas og sang

Henning Svendsen, single

Thomas Andreasen, trommer

xx, rytme

Gruppen spillede i starten hovedsagelig Shadows-musik, men bevægede sig senere over mod Stones og rhythm'n'blues. Gruppen blev dannet af nogle skolekammerater

på 14-15 år.

The Spitfires spillede til skolefester og i ungdomsklubber i området. Gruppen optrådte i 1963 til den årlige fest for Frederiksborg Amts Avis' avisbude og spillede for Village Pop Club 5. december 1964 på Ganløse Kro.

Gruppen blev opløst i midten af 1965.

The Spots

Spillede til SOHO Pop Clubs popfestival på Asminderød Kro 22. august 1965.

The Stampers Tisvildeleje

Pigtrådsgruppe dannet i slutningen af 1960.

Bertil Abrahamsson, guitar – single fra medio 1962

Jan Halfdan Hansen, single – stoppede i starten af 1963. Senere i *The Jeans* og *Zwinks*

Jørgen »Saxenhold« Jørgensen, guitar – rytme fra medio 1962

Poul Henrik Hansen, trommer; erstattet af Jan Horsted; erstattet af Thomas Thomsen – senere i *The Primates*

Sally xx, akustisk guitar og sang i perioder i 1962; fra 1963 blev sangerinden

*The Stampers optrådte flere år i træk ved Borgerforeningens julebal på Helsing Kro. Foto fra 1963. Jørgen Jørgensen, Yngve Abrahamsson, Poul Henrik Hansen og Bertil Abrahamsson.
(Verner Bak Madsen)*

Inge Jørgensen fast tilknyttet gruppen Yngve Abrahamsson, bas – fra medio 1963. Tidligere i *The Scheltowns*. Senere i *Cokes* og *Zwinks*

The Stampers blev dannet i området omkring Helsingø og Tisvildeleje og havde fra starten kontakt med Verner Bak Madsens musikaktiviteter i Helsingø og *Helsingø Show-Men*.

Gruppen startede med at spille på to spanske guitarer, el-bas og trommer. Gruppen spillede pigtrådsmusik, men kunne også akkompagnere til anden underholdning. Den senere bassist, Yngve Abrahamsson, spillede af og til på harmonika sammen med gruppen.

Fra slutningen af 1962 spillede medlemmerne på elektriske guitarer. Gruppen optrådte fra 1962 periodisk med sangerinden Sally xx, der også spillede akustisk guitar.

The Stampers 1965. Inge Jørgensen, Jørgen Jørgensen, Yngve Abrahamsson, Bertil Abrahamsson og Jan Horsted. (Yngve Abrahamsson)

Da *The Stampers* i slutningen af 1963 fik en fast sangerinde med, ændrede repertoireet sig til også at omfatte bl.a. Alma Cogan- og Brenda Lee-numre. Gruppen var den eneste i Nordsjælland, der gennem flere år optrådte med en fast tilknyttet sangerinde.

The Stampers udviklede sig fra et drengeorkester (de var kun 12–13 år, da de startede) til en meget populær og velspillende gruppe, der optrådte en del rundt omkring i Nordsjælland, flere andre steder på Sjælland og i ungdomsklubber i København.

Verner Bak Madsen skaffede *The Stampers* en del arrangementer gennem hans kontakter til ungdomsklubberne og til FDF.

Gruppen spillede til indvielsen af Helsingø Ungdomsklub i Højbjerg i november 1964, og var gennem en periode husorkester.

The Stampers deltog i nordsjællandsmesterskabet om de danske Rolling Stones i Hille-rød 7. marts 1965, hvor gruppen blev nr. 2. Blev fra 1965 booket gennem bookingbureauet MBF ved Niels Colov i Esbønderup.

Gruppen blev opløst i slutningen af 1966 eller starten af 1967.

Interview med Yngve Abrahamsson, Jan Halfdan Hansen og Verner Bak Madsen. Materiale i Yngve Abrahamssons og Verner Bak Madsens scrapbøger.

Stepping Steaphaine

Nævnt i et af PDH Bookings kataloger fra 1969. »Hører [ikke] til de bedste beatgrupper, men er det lidt sløjt med økonomien, er det en gruppe, som man absolut må tage med i sine overvejelser ... [De] forsøger at spille blues og progressiv musik, og ind imellem lykkes det da også for dem at lave noget godt.«

Stoke Sect Birkerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i december 1965 ved en fusion af medlemmer fra *The Stokes* og *The Shakespeares*.

Bo Olsen, bas – tidligere i *The Stokes*

Stoke Sect på et af deres fankort fra februar 1966. Kim Lessel, Jan Stephan, Christian Scheibel, Henrik Lund og Bo Olsen. (Jan Stephan)

Christian Scheibel, rytme – tidligere i *The Stokes*. Stoppede 18. august 1966
Henrik Lund, trommer – tidligere i *The Shakespeares*. Stoppede 11. september 1966 for at spille i *The Lollipops*; erstattet af Max Svenningsen – tidligere i *The Clidows*; erstattet i sommeren 1968 af Thomas Thomsen – tidligere i *The Primates*
Jan Stephan, sang – tidligere i *The Shakespeares*. Stoppede sommeren 1967; erstattet sommeren 1968 af Svend Gade Jensen – tidligere i *The Primates*
Kim Lessel, single – tidligere i *The Stokes*
Stoke Sect var i starten inspireret af Kinks, Rolling Stones og lignende rhythm'n'blues-

grupper. Senere blev gruppen inspireret af *The Who* og *Cream* samt den mere melodiske vestkystmusik.

Gruppen optrådte første gang 11. december 1965, vandt københavnsmeesterskabet i popmusik 12. januar 1966 og blev nr. 2 ved DM 26. februar. *Stoke Sect* spillede i 1966 og 1967 overalt i Danmark, og var også på flere turnéer til Sverige.

Gruppen var utrolig populær og omtalt i tidens popblade og opnåede som den eneste nordsjællandske gruppe en egentlig idolstatus. Deres sceneoptræden var vild og aggressiv med den meget aktive Jan Stephan i forgrunden.

Stoke Sect indspillede live ved DM 1966

nummeret »Get The Picture«. I marts 1966 udkom »Just Like Me/If The War Keeps Going«. I april 1967 udkom »Glasses/Candy Girl«, og gruppens sidste plade udkom i november 1967, »No Fun At The Fair/Flower Children«.

Gruppen gik fra foråret 1968 i langsom opløsning, og de trak stikket ud i sensommeren.

Interview med Kim Lessel, Jan Stephan, Christian Scheibel, Bo Olsen, Henrik Lund og Svend Gade Jensen. Se kapitlet »Stoke Sect – hård musik og vild sceneoptræden«. Se også Dansk Rock Leksikon.

The Stokes Birkerød/Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i slutningen af 1964 eller starten af 1965.

Bo Olsen, bas – senere i *Stoke Sect*
 Christian Scheibel, rytme – kom med 17. februar 1965. Senere i *Stoke Sect*
 Kim Lessel, single – senere i *Stoke Sect*
 Liddi xx, trommer

The Stokes spillede hovedsagelig i den østlige del af Nordsjælland centreret om Hillerød og Asminderød, hvor skolekammerater til Kim havde etableret popklubber (Village Pop Club og Capital Club). Gruppen udmærkede sig ved at have en kvindelig trommeslager.

I december 1965 fusionerede *The Stokes* delvis med Lillerødgruppen *The Shakespeares*, og kaldte sig herefter *Stoke Sect*.

Interview med Kim Lessel, Bo Olsen og Christian Scheibel.

Stone Street Robbers Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966 som en delvis fortsættelse af *Terrible Sounds*.

Henrik Hallqvist, single, sang
 Niels Galle, trommer
 Torben Svendson, rytme
 xx, bas; erstattet i sommeren 1965 af Carl-Søren Christiansen fra *The Typhoones*

Gruppen spillede Beatles, Stones, Kinks

The Strangers i deres guldlaméjakker. Foto fra 1965. Bertil Andersen, Svend Jørgensen, Leif B. Nielsen, Harry Person og Poul-Erik Rasmussen. (Morten Møller Nielsen)

m.v., og øvede på CF-gården i Helsingør. Gruppen tog navn efter Stengade i Helsingør – »Stone Street«. Den spillede på ungdomsskoler og i ungdomsklubber rundt om i Nordsjælland.

Deltog i Village Pop Club og Børges nordsjællandsmesterskab i Hillerød 4. februar 1967 uden placering. Gruppen blev opløst i juli 1967.

Interview med Carl-Søren Christiansen.

The Stoners

Deltog 12. december 1964 i nordsjællandsmesterskabet i pigtråd i Helsingør.

The Strangers Helsingør

Pigtrådsgruppe dannet i slutningen af 1963.

Carsten Larsen, single; erstattet medio 1964 af Bertil Andersen – senere i *The Immortals*
 Harry Person, trommer – senere i *The Firestones*
 Leif Bjerregaard Nielsen, bas
 Poul-Erik Rasmussen, sang – fra tid til anden var Flemming Stampe stand in Svend Hildebrandt Jørgensen, rytme – senere i *The Roosters* og *Ashtrays*

Meget populær og »byens mest højt-spillende gruppe«, der spillede tidens mere hårdtslående kopimusik. *The Strangers* var en af tre konkurrerende pigtrådsgrupper i Helsingør, og HD bragte fra starten af 1965 løbende omtaler af deres gøren og laden. Bl.a. portrætterede avisen de enkelte gruppemedlemmer i fem artikler mellem april og juni 1965.

The Strangers spillede overalt i Nordsjælland og også noget andre steder. I sommeren 1965 var gruppen i Finland, hvor den havde et enkelt arrangement i Korso. Gruppen tog i den forbindelse navneforandring til *Paul and The Strangers*.

Poul-Erik Rasmussens far var meget aktiv omkring gruppen og dens arrangementer. I

Der vides ikke meget om *The Substitutes*, men dette fankort er bevaret. Elo Larsen, John Mortensen, Henrik Hadberg, Svend Eirup og Jens Meyer. (Ib Schacht Hansen)

september 1965 etablerede gruppen »Paul and The Strangers Fanclub«, der stod for en del lokale arrangementer.

Gruppen blev opløst 4. juni 1966, hvor fanklubben holdt en stor afskedskoncert i Industriforeningen i Helsingør.

Interview med Bertil Andersen.

The Substitutes Tulstrup/Hillerød

Beatgruppe fra 1967.

Elo Larsen
Henrik Hadberg
Jens Meyer
John Mortensen
Svend Eirup

Deltog i Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Omtalt i forbindelse med et kæmpe popbal på Hillerødsholmskolen 9. maj 1968, hvor seks lokale orkestre spillede gratis til fordel for Martin Luther King-fonden.

Sørensen, Poul »Butterfly« Helsingør

Musiker og komponist født 1946. Startede i 1963 gruppen *The Panters* og senere *The Blue Stars*.

Poul Sørensen komponerede musik fra begyndelsen af 1960'erne, og efter 1966 helligede han sig udelukkende kompositions- og solistarbejde.

I juni 1967 indspillede han sin egen, »Do You Remember« samt et nummer mere, der imidlertid ikke blev udsendt. Ligeledes i juni 1967 indspillede han hos Jacks Beat Records lp'en »Butterfly«, hvor han selv spillede samtlige instrumenter. Han brugte udover traditionelle instrumenter bl.a. skrivemaskine, tændstikæsker etc. Samtlige numre var selvkomponerede og stærkt prægede af amerikansk folkrock, f.eks. Bob Dylan – men han var også inspireret af bl.a. The Kinks. Den 4.-5. november 1967 indspillede Poul Sørensen »I'm Feeling Good/When I See

Poul »Butterfly« Sørensen under optagelsen til lp'en »Butterfly« i sommeren 1967.

(Poul Sørensen)

You« hos Jacks Beat Records samtidig med at *The Capstones* indspillede hans »You Will Come Around/Love In the Night«. I juni 1968 indspillede han »Simon Smorney/Hey Ev'ryone« samme sted. Ingen af optagelserne blev udsendt.

I sommeren 1968 indledte Poul Sørensen et musikalsk samarbejde med Torben Møller fra de opløste *The Immortals*, og i 1968-69 var Poul Sørensen og Torben Møller flere gange hos Jacks Beat Records. Bl.a. indspillede de i oktober 1968 »I'll Always Be Good To You/Hey Ev'ryone/Du gir mig solskind/Dit livs melodi«. Ingen af optagelserne blev udsendt.

I december 1968 udsendte Humlebæk-orkestret *The Ashtrays* flere af Poul »Butterfly« Sørensens kompositioner på lp'en »Ga Go Gu«.

I 1969 stiftede han, Torben Møller og Christian Poulsen pladeselskabet Butterfly Music med pladestudio i Helsingør, og de udsendte tre singleplader i 1969-71, »Break it up/Ride my car«, »Relax Girl/Simon

Smorney« og »We're Flying Higher/Want To Sleep«.

Poul »Butterfly« Sørensen skrev i perioden 1962-71 tekst og musik til 60-65 kompositioner, hvoraf ca. 25 er udsendt. Han anvendte fra midten af 60'erne udover egne tekster, tekster af Michael Corey (Jørgen Sørensen) og senere af Aksel Madum. Poul Sørensen underviste i guitar på Helsingør Ungdomsskole fra slutningen af 1960'erne til slutningen af 1990'erne. Han har ikke komponeret siden 1971.

Interview med Poul Sørensen og hans scrapbog. Se kapitlet »Poul 'Butterfly' – en flittig komponist«. Se også Dansk Rock Leksikon.

The Tadpooles

Spillede som pauseorkester til *The Burglars* på Skuldelev Kro 18. december 1966.

The Taperecorders Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe fra 1966. Man ved kun at gruppen i oktober 1966 spillede til satskøbal på Hillerødsholmskolen.

The Teams Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe fra 1964 eller starten af 1965.

Eneste kendte medlem er Bertel Christiansen, der spillede bas.

Det er uklart, om *Teams* er en fortsættelse af gruppen.

Teams Helsingør

Beatgruppe dannet i 1967.

Benny Hansen, bas

Bjarne »lille Viggo« Rasmussen, single – tidligere *The Carpenters*

Jørgen Hansen, sang

Mogens »Joffy« Hansen, trommer

Aage Pedersen, rytme

Teams spillede både selvkomponeret materiale og almindelig hitlistepop. Gruppen var i starten husorkester i ungdomsklubben på Hollandske Mølle i Helsingør og kom efterhånden en del rundt i Nordsjælland. Fra starten af 1968 øvede gruppen i Humlebæk.

Teams blev booket gennem PDH Booking, hvilket førte til en del arrangementer i den østlige og sydlige del af Frederiksborg Amt. I midten af 1968 skete der nogle uklare udskiftninger. Gruppen blev opløst i 1969.

Teams var en af de nye grupper, der dukkede op i Helsingør i 1967. Foto fra januar 1968.

Terrible Sounds Helsingør

Gruppen optræder i en annonce i forbindelse med afskedsballet for *The Blue Stars* på Kronborg Havbad i Helsingør 3. april 1966, hvor 10 lokale grupper optrådte. Gruppen blev opløst i starten af 1966, da flere af medlemmerne dannede *Stone Street Robbers*.

Thunderbirds Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Eneste omtale er i HD 20. august 1966 i en artikel om *Group on Five*: »Hovedmanden bag *Group on Five's* løjer er 18-årige Palle Jensen ... startede i de små orkestre *Tigers* og *Thunderbirds*.«

The Thunderstorms Hillerød

Nævnt i en annonce som Hillerøds bedste orkester. Spillede 5. september 1965 for *Lazy River Pop Klub* i Hillerød.

Tigers Frederiksværk

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965 af to medlemmer fra de opløste *The Palefaces*.

Freddy Balle, single – tidligere i *The Palefaces* og senere i *Cheops*

Henning Culmsee, trommer, sang – tidligere i *The Palefaces*

Ole Jessen, bas – vist ikke helt fra starten. Senere i *Cheops*; erstattet i starten af 1967 af Svend Erik Jørgensen

Stig Jensen, sang – til sidst i 1967

Svend Jørgensen, rytme

Velspillende gruppe, der spillede tidens musik. Satsede senere i karrieren bl.a. på flerstemmig sang og falset.

Tigers var i begyndelsen tilknyttet Frederiksværk Ungdomsskole, hvor den også øvede. Hennings forældre støttede gruppen, og hans far fungerede som manager og lånte gruppen til et virkeligt godt udstyr. F.eks. kunne gruppen købe Hitmakers sanganlæg. Efter at bassisten Ole Jessen havde forladt gruppen, fungerede han i en

Tigers fra Frederiksværk i slutningen af 1966. Freddy Balle, Henning Culmsee, Ole Jessen, Stig Jensen og forrest Svend Jørgensen. (Henning Culmsee)

periode som chauffør.

Tigers vandt Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968, og gik videre til finalen i Kolding, hvor gruppen dog ikke opnåede placering. Spillede herefter en del i Nordsjælland og enkelte andre steder. Gruppen deltog i udtagelsen til radioens orkesterkonkurrence Toppen af Poppen på Hillerødsholmskolen 24. marts 1968, men kom ikke videre.

Tigers blev opløst i slutningen af 1968.

Interview med Henning Culmsee og Ole Jessen.

Tigers Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1964.

Palle B. Jensen, single – senere bl.a. i *Group on Five*

Tom Petersen, trommer – senere bl.a. i

Capstones; erstattet af Henning Larsen – senere i *The Lockings*

De øvrige medlemmer i gruppen er ukendte.

Gruppens historie er dunkel, og det menes ikke, at den spillede meget. Omtalt i HD 20. august og 31. december 1966. Sandsynligvis opløst i foråret 1966.

The Tombstones Humlebæk

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1966.

Fredrik Søegaard, single

Morten Bjarnhof, guitar

Palle T. Olsen, bas

xx, trommer

Gruppen blev i starten af 1968 omdannet til bluesgruppen *Son of Mad*.

The Trampers Helsingør

Pigtrådsgruppe dannet i 1962, og således Helsingørs tidligst kendte pigtrådsgruppe.

Christian Voxen, trommer

Jørgen Reich, bas

Per Hvid Christensen, rytme

xx, single

The Trampers er ikke omtalt før i januar 1969, hvor den i et musikalsk tilbageblik på pigtrådsmusikken i 1960'erne omtales som Helsingørs første pigtrådsgruppe.

Interview med Jørgen Sørensen.

Trial Allerød

Nævnt som gruppe fra Allerød i FAA's omtale 27. januar 1969 af indvielsen af ungdomsklubben i Alsønderup.

Trip Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i midten af 1967.

Bertel Christiansen, bas

Bjarne Rasmussen, sang

Michael Mogensen, singel – tidligere i *The Capstones* og *Group on Five*

Thomas Corydon, rytme

Vagn Helleman, trommer

Trip øvede i kælderen under den katolske kirke i Helsingør, hvilket mange grupper har gjort i tidens løb. Michael Mogensen, Vagn Hellemann, Bjarne Rasmussen, Thomas Corydon og Bertel Christiansen i juli 1968.

Velspillende gruppe, der i starten spillede almindelig rhythm'n'blues, men i 1968-69 ændrede stil til det mere progressive. HD skrev 4. januar 1969, at *Trip* »er den mindst poppede af de største grupper, og det må de betragte som et kompliment«. *Trip* ændrede i september 1969 navn til *Dazed*.

Troubles Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Jørgen »Rosa« Rasmussen, sang
Thomas Blauenfeldt Jensen, bas

De øvrige medlemmer er ukendte.

Gruppen nævnes to gange i HD. Første gang er notat 20. august 1966 omhandlende *Group on Five*: »Basguitaristen kommer tilsyneladende fra stenalderen, den dejlige dreng bag al håret og dunene i hovedet hedder Thomas 'sløve' Blauenfeldt Jensen. Han har før spillet sammen med Troubles ... 15 år.« Anden gang, gruppen omtales, er da HD 31. december 1966 meddelte, at gruppen blev opløst dette år.

Thomas Blauenfeldt har fortalt, at et af gruppens første numre var Stones-nummeret »It's All Over Now«, og det var det også hurtigt med gruppen!

The Twisters Frederiksværk

Nævnt i forbindelse med Frederiksværk Pop Clubs »kæmpe show« med lokale bands 7. november 1964.

The Typhoons Humlebæk/Sletten

Pigtrådsgruppe dannet i 1962.

Bent Hansen, trommer

Carl-Søren Christiansen, bas – i *Stone Street Robbers* fra medio 1965

Christian Scheibel, rytme – fra medio 1964 til februar 1965, hvor han kom med i *The Stokes*

Jens Schiermacher, single, sang

Gruppen startedes af Carl-Søren Christiansen og Jens Schiermacher, der havde gået til spil hos Helge Jacobsen i Snekkersten.

Gruppen, der øvede på »Holmegården« i Humlebæk, blev i 1963 udvidet med trommer, og med denne besætning spillede den til de første arrangementer.

Gruppen spillede til skoleballer og sommerfester i det nære lokalområde. Den deltog i Rainbow Clubs arrangement med lokale orkestre 23. januar 1965 på Asminderød Kro, hvilket blev Christians sidste med gruppen. Kort herefter blev *The Typhoons* opløst.

Interview med Carl-Søren Christiansen.

Unit 5 Helsingør

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1965.

Ivan Hill Petersen, trommer

Jan Peter Hansen, rytme

Niels-Eric Lange Jacobsen, sang

Gruppe dannet helt fra bunden. Før den overhovedet kom ud at spille, indgik to af medlemmerne i eftersommeren 1965 i den nydannede *Group on Five*.

Interview med Niels-Eric Jacobsen.

Voodoo blues Field

Nævnt som ret ny nordsjællandsk gruppe i FAA 15. november 1969 i forbindelse med et arrangement i Circle Club i Birkerød.

The Wiggers på scenen i Hornbæks gamle frysehus. Villy Breiting, Per Skarsby og Otto Jørgensen. Forrest Svend Erik xx og Niels-Henrik Nommesen. (Villy Breiting)

Wake Birkerød

Deltog i Village Pop Club og Nyt Børges nordsjællandsmesterskab i popmusik i Hillerød 2. marts 1968.

Way Out Fredensborg

Nævnt i et historisk tilbageblik i Lokalavisen for Fredensborg-Humblebæk i forbindelse med et arrangement i Fredensborg Bio 27. oktober 1990, hvor der står, at »heden-gangne – Way out genopstod for én aften under navnet Slyboots«. Eneste navngivne medlem er Ernst Hansen, der spillede orgel.

The Wiggers Hornbæk

Pigtrådsorkester dannet i starten af 1964.

Niels-Henrik Nommesen, trommer
 Otto Jørgensen, bas
 Per Skarsby, single
 Steen Berntsen, sang – kom med i gruppen i det tidlige efterår 1965. Senere i

Carions

Svend Erik xx, sang – forlod gruppen ret hurtigt efter dens start

Villy Breiting, rytme, sang; erstattet i det tidlige efterår 1965 af John Erling Schultze

Pigtrådsgruppe, der ud over et enkelt engagement kun spillede i Hornbæk, og her bl.a. flere gange på Bondegården. Gruppen spillede almindelig pigtrådsmusik. Den indrettede et flot øvelokale i Hornbæks gamle frysehus.
 Opløst i efteråret 1965.

Interview med Villy Breiting og Steen Berntsen.

Wis-Counts Hillerød

Kun nævnt på hjemmelavet plakat tegnet i forbindelse med kæmpe popbal på Hillerødsholmskolen 9. maj 1968, hvor seks lokale orkestre spillede gratis til fordel for Martin Luther King-fonden.

Bøge Hjersted Andersens scrapbog.

The Woodpeckers Birkerød

Pigtrådsgruppe dannet i 1964.

Jan Laust, single
 Johannes Bay, bas
 Mogens Sand, trommer
 Peter Sander, rytme
 Tom Hansen, sang

The Woodpeckers. Fotografiet er fra en plakat fra et arrangement i Country Side Beat Club i 1966. (Niels-Jørgen Svendsen)

Meget populær, velspillende, alsidig og aktiv gruppe frem til 1967.

Første omtale af gruppen findes i Hit nr. 11 fra december 1964, hvor den omtales som »14-15 årige, der har spillet sammen ca. 1 år. De har sparet sammen til instrumenterne ved fritidsjob, og spiller alt fra Shadows til Rolling Stones.«

The Woodpeckers deltog i DM 1964, hvor de kvalificerede sig til en plads i semifinalen, som de imidlertid måtte melde afbud til på grund af sygdom.

Gruppen deltog i DM 1966, hvor den blev nr. 2 ved københavnmesterskabet, men i øvrigt ikke opnåede topplacering. *The Woodpeckers* blev pænt omtalt i tidens popblade efter DM, og bladene bragte også flere fotos af gruppen. Gruppens eneste pladeindspilning er optaget live ved DM 1966 i KB-Hallen.

Efter DM 1966 etablerede Kenneth Rasmussen, Dronningmølle, der selv spillede i

Zwinks og drev popklubben Country Side Beat Club i Søborg Forsamlingshus, »The Official Woodpeckers Fan-Club of Denmark«. Medlemskab kostede 5 kr. I 1966 blev gruppen booket gennem Flemming Johansen i Virum (FAA 19. november 1966).

Omtalt i Dansk Rock Leksikon.

Ymers Bluesband

Gruppen betegnes i et PDH Booking katalog i 1969 som tidligere *Sect Appeal*, der nu spiller decideret blues og hård beat. »De er stadigvæk ikke verdens bedste gruppe, men med mere rutine bliver de nok til en god middelgruppe.« Ellers intet om gruppen.

The Youngsters Hillerød

Rhythm'n'blues-gruppe etableret i sensommeren 1966 under navnet *The Handsome Youngsters*.

Allan Engelhart, trommer – fra efteråret

The Youngsters optræder med eget og lånt udstyr til et asfaltbal i sommeren 1967. Carl Johan Rosenberg, Jens Stormgård, Steffen Vagn Andersen, Allan Engelhart (trommer) og Anders Dohn. (Anders Dohn)

1966 til foråret 1968

Anders Dohn, single, sang

Jens Kaas Rasmussen, bas og fra 1967-68 orgel

Jens Stormgård, rytme – fra foråret 1968 trommer

Carl Johan Rosenberg, bas, sang – var ude af gruppen en periode i 1967-68

Steffen Vagn Andersen, sang – fra efteråret 1966 til juni 1967

Lokalt spillende gruppe med flere musikalsk meget begavede medlemmer. Debuterede som pauseorkester for The Defenders i december 1966.

Fik nogle arrangementer i 1967-68 gennem Ungdomsringen, hvor de lokale ungdomsskoler og -klubber udvekslede grupper.

The Youngsters deltog i nordsjællandsmester-

Zwinks på stranden ved Gilleleje i sommeren 1966. Jens Ulrik Christensen, Kenneth B. Rasmussen og Verner Andersen. Forrest Ib R. Andersen og Niels-Jørgen Svendsen. (Niels-Jørgen Svendsen)

skabet i beatmusik 2. marts 1968 i Hillerød, hvor gruppen blev nr. 2. Deltog herefter uden placering i sjællandsmesterskabet. Omtalt i forbindelse med et kæmpe popbal på Hillerødsholmskolen 9. maj 1968, hvor seks lokale orkestre spillede gratis til fordel for Martin Luther King-fonden.

Nævnt i JBL Bookings 1968 katalog som »en 3 år gammel gruppe, der har haft et par udskiftninger. Gruppen spiller John Mayall, Taste og Cream, og kan også spille f.eks.

Shadows numre, så gruppen er også meget velegnet til at spille ved modeopvisninger.« Gruppen ændrede i 1968 navn til *Dionysos*.

Interview med Anders Dohn.

The Young Stars Slangerup

Rhythm'n'blues-gruppe etableret i 1965.

Nævnt som både Slangerup- og Frederikssund-gruppe i tidens annoncer. Omtalt første gang i forbindelse med arrangement i Tjæreby Forsamlingshus 30. oktober 1965.

Gruppen spillede en del gange i løbet af 1967-68 for Beat Stone Club i Slangerup som *Young Stars*. Flere annoncer i FAA og Frederikssund Folkeblad. Var i Kurt Andreasens stald sammen med *The Burglars*.

Zwinks Gilleleje

Rhythm'n'blues-gruppe dannet i 1964.

Ib Refslund Andersen, single – til slutningen af 1967

Jan Halfdan Hansen, rytme/single fra midten af 1967 – tidligere i bl.a. *The Stampers* og *Cokes*

Jens Ulrik Christensen, bas – fra efteråret 1965 kun sang; erstattet på bas af Niels-Jørgen Svendsen; erstattet i midten af 1967 af Yngve Abrahamsson, tidligere i *The Stampers*

Kenneth Beckmann Rasmussen, rytme, sang – udelukkende sang fra midten af 1967. Forlod gruppen i starten af 1968

Verner Andersen, trommer

Gruppen blev etableret af 14-16 årige sko-

Zwinks blev fotograferet flere gange ved denne Rolls-Royce, som tilhørte vognmanden, der kørte for dem. Foto fra sommeren 1967 med følgende besætning: Verner Andersen, Yngve Abrahamsson (siddende), Kenneth B. Rasmussen, Jan Halfdan Hansen og Ib R. Andersen. (Jan Halfdan Hansen)

lekammerater og optrådte hovedsagelig i ungdomsklubber, på ungdomsskoler og enkelte gange i Heat House i Helsingør. Den havde nogen kontakt til miljøet omkring ungdomsklubben i Helsingør.

Zwinks er nævnt første gang i en annonce i FAA, da gruppen spillede i Søborg Forsamlingshus 19. februar 1966 for Country Side Beat Club, som gruppens rytmeguitarist drev. *Zwinks* spillede naturligvis en del i denne popklub.

Gruppen deltog i DSU's nordsjællandsmesterskab i pigtrådsmusik 26. marts 1966 på Ganløse Kro uden placering. *Zwinks* spillede til mesterskabet om Nordsjællands

mest populære gruppe i Industriforeningen i Helsingør 15. april 1967.

Omtalt i Ude og Hjemme nr. 4, 1968 i forbindelse med et Grønlandsarrangement i fritidsklubben i Højbjerg 8. december 1967. Gruppen blev opløst i sommeren 1968.

Interview med Niels-Jørgen Svendsen, Jan Halfdan Hansen og Yngve Abrahamsson.

Nordsjællandske popklubber 1960-1970

Oversigten omfatter de popklubber, som undersøgelsen enten har afdækket gennem interview, avisomtaler og annoncer eller på anden måde. Oversigten medtager hverken ungdomsklubber, ungdomsskoleklubber, idrætsforeninger eller kroer og hoteller, der alle i rigt mål afholdt arrangementer i Nordsjælland.

Popklubberne er oftest kun omtalt i annoncer fra klubberne, hvorfor det har været vanskeligt at afdække deres historie, hvem der stod bag dem og hvor længe de eksisterede. Der har sandsynligvis været mange flere klubber, end oversigten angiver. Der har ikke kunnet konstateres lokale popklubber før 1964.

Forkortelserne FAA står for Frederiksborg Amts Avis og HD for Helsingør Dagblad.

BEAT STONE CLUB
præsenterer

**THE GIRLSBOYS
THE NEW-FACTS
THE BURGLARS
YOUNG-STARS**

Fordanser: KURT A.

Ved klubbens sidste arrangement afholdt man en konkurrence, som gik ud på at finde frem til de 3 populæreste grupper, som endnu har underholdt i klubben.

Nr. 1 blev MICK WALKER SET, Frederikssund
Nr. 2 blev GIRLSBOYS, Hundested
Nr. 3 blev THE NEW-FACTS, Løngbæk

Desværre kan MICK WALKER SET ikke spille i klubben i morgen, da de skal spille sammen med RYD-SQUARES i Frederiksværk.

SLANGERUP HJEMMEVÆRNSGÅRD
søndag den 16. ds. Kl. 10-12 — Entré kr. 8,00

Annonce fra 1967.

Beat Stone Club

Popklub der afholdt sit første arrangement på Stenløse Kro 14. november 1964. Klubben flyttede i 1965 til Frederikssund, hvor der jævnligt blev afholdt baller på Bi-Lidt. Klubben udsendte klubbladet »Beat Stone News« i nogle få numre i 1965.

Klubben blev etableret af Kurt Andreasen, der senere blev manager for *The Burglars*. I 1966 overtog Kurt Thorsen fra Slangerup klubben, som herefter primært afholdt baller på Hjemmeværnsgården i Slangerup. Det er uklart, hvor længe klubben eksisterede.

Kurt Thorsen etablerede i 1967 Beat Stone Booking.

Birkerød Pop Klub

Klubben startede i oktober 1967 som den første popklub med en kommunal under-skudsgaranti. Klubben havde været under forberedelse gennem lidt over et halvt år. Birkerød Pop Klub afholdt tre arrangementer i 1967, men da det ikke kunne løbe rundt, blev den lukket i starten af 1968. Klubben er omtalt i FAA 25. februar, 13. juni, 26. august, 24. september og 25. november 1967.

Se også omtalen af klubben i kapitlet »Klubber, klubliv og fans«.

Birkerød Teen-klub

Startede 24. oktober 1964 med et bal med københavnergruppen *The Jailbirds*.

FAA skriver 26. oktober 1964, at der var en del ballade efter arrangementet, og at klubben ville få regningen på de mange skader. Amtsavisen erfarede, at det var tvivlsomt,

om Teen-klubben ville få lov til at låne samme lokale igen 14 dage efter til det næste arrangement. Det fik avisen ret i. Der er ikke oplysninger om flere baller i Birkerød Teen-Klub.

Børnevennen

Forening i Helsingør, der fra 28. februar 1965 fra tid til anden arrangerede pop-baller. Foreningens formand var Kaj Rasmussen. I slutningen af 1965, hvor idrætsforeningerne stort set holdt op med at arrangere pigtrådsballer med lokale grupper, holdt Børnevennen ved. Det vides ikke, hvornår foreningen sluttede med disse arrangementer.

Bl.a. HD 24. december 1965

Annonce for Capital Clubs første arrangement 10. april 1965.

Capital Club

Popklub etableret på Asminderød Kro af Jakob Skaarup Arrevad, Henrik Vestergaard Petersen og Viggo Jensen i starten af 1965. Klubbens første arrangement var 10. april, og de følgende år holdt klubben månedlige baller på kroen.

I december 1966 indledte Capital Club og Village Pop Club et samarbejde, og bestyrelsesmedlemmerne gik ind i hinandens bestyrelser. Village Pop Clubs medlemsblad

reklamerede også for Capital Clubs baller, og man kunne med medlemskort fra den ene af klubberne komme ind til ballerne i den anden.

Capital Club holdt det sidste selvstændige bal i starten af 1968.

Jakob Skaarup Arrevad etablerede i 1965 Capital Booking.

Annoncer for klubben bl.a. i FAA. Se omtalen af klubben i kapitlet »Klubber, klubliv og fans«.

CENTRE 66

præsenterer
københavnsmestrene

Stoke Sect

samt

Hau Dave Group

på Helsingø Kro lørdag den 30. juli kl. 20,00.
Kun for medlemmer med pårørende.
Medlemskort kan fås på Græsted (03-291) 545.

Center 66 var en af de popklubber, der dukkede op om sommeren, når ungdomsklubberne havde lukket. Den lukkede hurtigt på grund af den store konkurrence. Annonce fra 1966.

Center 66

Popklub, der fra sommeren 1966 holdt baller på Helsingø Kro. Det er uklart, hvor længe klubben eksisterede, og det vides ikke, hvem der drev klubben.

Circle Club

Popklub der startede op på resterne af Birkerød Pop Klub i slutningen af 1968. I juni 1969 havde klubben 1.848 medlemmer. Den blev drevet som en forening, hvor bl.a. Henrik Amnitsbøll og Henrik Sørensen sad i bestyrelsen. De to startede i slutningen af 1968 deres eget H & H Production.

Omtalt i FAA 7. december og 21. december 1968, desuden bl.a. 5. juni og 15. november 1969.

Club 66

Popklub, der holdt baller på Ganløse Kro fra september 1966. Det har ikke kunnet opspores, hvornår klubben blev lukket.

Club Canaris

Københavnsk klub, der startede en filial i Hillerød i december 1965. Klubben var målrettet de lidt ældre, og der blev krævet pæn påklædning. Det menes ikke, at klubben holdt mere end et arrangement.

Omtalt i FAA 29. december 1965 og 2. januar 1966.

Club Mockin' Birds

Popklub etableret af *The Mocking Birds* i en garage på Mellemvangsvej i Espergærde i august 1966. Klubben holdt ugentlige arrangementer frem til 25. februar 1967, da den måtte lukke på grund af klager fra naboerne.

Se kapitlet om »Club Mockin' Birds«.

Club Shadow

Popklub etableret i oktober 1964 i Helsingør. Klubben åbnede den 17. oktober med bal i Folkets Hus. Der var bal i to sale med *The Shouts* og *The Beatmakers* for 250 unge.

Club Shadow afholdt bal igen den 12. december, hvor det Københavnske orkester *The Noodles* spillede. Det menes ikke, at klubben arrangerede flere baller.

Cool Cat Club

Popklub dannet i november 1966 i Blovstrød. Afholdt fra 19. november baller på Blovstrød Kro. Det vides ikke, hvornår klubben blev opløst.

Bl.a. FAA 18. november 1966.

Country Side Beat Club

Popklub startet af rytmeguitaristen Kenneth Knudsen fra *Zwinks* i januar 1966 i Søborg Forsamlingshus. Klubben havde

hjemsted i Dronningmølle.

Omtalt i FAA første gang 20. januar 1966, hvor *Les Shannons*, *The Rippers* og *Ranka-Chancks* spillede.

Det var overvejende nordsjællandske grupper, der spillede i klubben. *Zwinks* spillede selv i klubben ganske mange gange.

Ifølge interview med Niels-Jørgen Svendsen, der spillede bas i *Zwinks*, var Country Side Beat Club en udmærket forretning for den 15-årige Kenneth Knudsen, da lokalet blev lejet for 75 kr. og klubben selv stod for salg af drikkevarer.

Det er uklart, hvor længe klubben eksisterede.

Farum Teen Club

Popklub etableret i sommeren 1964. Klubben lånte Paltholmskolens festsal til sine baller og havde i efteråret 1964 omkring 600 medlemmer. Klubben afholdt jævnligt baller i løbet af 1965. Det vides ikke, hvor længe den eksisterede.

FAA 26. december 1964 og 2. januar 1966 samt omtalen af klubben i kapitlet »Klubber, klubliv og fans«.

Frederiksværk Pop-Klub

Popklub etableret af shippingelev Erik Thomsen i efteråret 1964. Klubben holdt bl.a. et stort show 7. november 1964 med såvel lokale grupper som en engelsk, hvor Ringo Starr-vikaren Jimmy Nicol spillede trommer. Klubben blev lukket af politiet i starten af december 1964, da den ikke var rigtigt funderet. Samtidig lukkede politiet andre klubber i området, som Erik Thomsen ligeledes drev. Det vides ikke, hvad det var for klubber.

FAA 6. december 1964.

Giraf Club

Diskotek og klub på Fjordkroen ved Ølsted fra september 1967. Klubben blev etableret af Niels Jørgen Bøjgaard fra Village Pop

Club. Det vides ikke, hvor længe klubben eksisterede.

Go-go klubben

Popklub startet af Anne Søllings danseskole i Jægerspris. Første arrangement var 8. september 1967 på Jægerspris Slotskro i samarbejde med Beat Stone Club. Det kostede 6 kr. at blive medlem. Det vides ikke, om klubben holdt mere end dette ene arrangement.

„Heat House”

THE ASHTREAYS
SPILLER TORSDAG OG SØNDAG
KL. 20
i Håndværkerforeningen,
Set. Annagade 48.
Entré: 5,00 kr.
HUSK MEDLEMSKORT: Arrangør: HHFU

Heat House var gennem flere år en betydelig klub i Helsingør. Annonce fra 1967.

Heat House

Popklubben blev etableret af Helsingørs Håndværkerforenings Ungdomsafdeling (HHFU) under ledelse af Leo Petersen i midten af 1966. Oprindeligt blev den kaldt »Hit House«, men klubben måtte efter protest fra Hit House i København ændre navn til Heat House.

Heat House overtog Pop Times initiativer fra slutningen af 1966, og arrangerede ofte baller torsdag og lørdag med det samme (lokale) band.

Omtalerne i HD er utallige.

Hillerød Ungdomsforening

Forening etableret i 1967. I marts 1967 sendte den nye forening brev ud til 600 unge i Hillerød med det formål at mødes og diskutere de unges problemer. Der blev indkaldt til generalforsamling 3. april, og foreningen samledes hver mandag i AFS's hus på Fredensvej og afholdt løbende baller.

Hot Club

Popklub, der i samarbejde med idrætsforeningen HIK fra Helsingør inviterede til ungdomsfest 20. oktober 1962 på Sletten Kro. Det menes, at dette arrangement var en enlig svale.

Klub 65

Popklub etableret i Helsingør i marts 1965 på resterne af en opløst klub, sandsynligvis Pop 65.

Helsingør Dagblad skrev 9. marts under overskriften »Ny pop klub i Helsingør«, at »den gamle pop klub indstillede for nogen tid siden sin virksomhed. Den nye klub, klub 65, er startet på initiativ af Bjarne Hellmann, Bjarne Jensen og Per Bjerrehuus, der udtaler, at interessen for pop har i den sidste tid været stærkt sigende her i byen, men ungdommen har til nu ikke haft noget sted, hvor de kunne samles og dyrke deres interesse. Vi har nu vovet forsøget, og vi håber, at vi har heldet med os. Hvis interessen bliver tilstrækkelig stor, har vi tænkt os at holde baller, så ofte vi kan skaffe lokaler til det ... Vi har også så småt regnet med, at vi vil få en del medlemmer fra Helsingborg ...« Det første bal blev afholdt i Industriforeningen den 13. marts, hvor *The Blue Stars* underholdt.

Det ser ikke ud til, at klubben holdt flere arrangementer.

Klub »Øresund«

Popklub dannet af den helsingoranske pigetrådsgruppe *The Blue Stars* i deres øvelokale

under Dampvaskeriet Øresund på Trækbanen i Helsingør. Klubben blev sandsynligvis etableret i midten af 1964, og eksisterede til gruppen blev opløst i april 1966. Popklubben var et populært mødested søndag eftermiddag for gruppens mange fans. Det kostede 1 kr. at blive medlem, og 50 øre i entré.

LAZY-RIVER
præsenterer

THE QUEENS
Danmarks første pigeorkester

THE POOLÉS
Direkte fra Hithouse

THE PRIMATES
Nr. 2 ved Rolling Stones konkurrencerne

LØRDAG den 10/5 på Leidersdorff, Hillerød.
Kun for medlemmer. — Nye: Telf. 26 19 78.

Announce fra 1965 for Lazy River Pop Klub.

Lazy River Pop Klub

Popklub etableret i starten af 1964 i Hillerød.

Det menes, at Lazy River Pop Klub var den første popklub i Nordsjælland og at klubben udsprang fra det driftige jazzmiljø i Hillerød.

Klubben stod 12. april 1964 for det praktiske arrangement i forbindelse med radioens optagelse af programmet »Ti vi ka' li« i Hillerød. Den 19. april spillede *The Rocking Ghost* på Hotel Leidersdorff. Klubben afholdt jævnligt arrangementer.

I marts 1965 var klubben arrangør af den nordsjællandske del af konkurrencen om de danske Rolling Stones. Klubben blev lukket i midten af 1965.

Annoncer i FAA, omtale 13. maj 1965 samt omtalen i kapitler »Klubber, klubliv og fans«.

Medley Pop Club

Popklub der holdt det første arrangement på Ganløse Kro 9. januar 1965. Holdt flere baller i foråret 1965. Det vides ikke, hvor længe klubben eksisterede.

Melodi Pop Club

Popklub der holdt et arrangement på Gørløse Kro i april 1965. Det menes, at dette var en enlig svale.

Muldvarpen

Fra februar 1969 arrangerede en tværpolitisk aktivistgruppe i Helsingør, Det nye Samfund, i samarbejde med Revolutionær Action's Helsingørsafdeling gratis beatmusik i Folkets Hus med progressiv beat. »Oprørsbeat, Kultur-dumpning-festival« kaldte arrangørerne det.

I maj 1969 oprettede aktivistgruppen en egentlig popklub »Muldvarpen« med Preben Nilsen som leder. De følgende måneder kom flere af de nye danske musiknavne til Helsingør. Klubben kom i løbet af efteråret op på 1.600 medlemmer, og entréen til arrangementerne var på kun 5 kr.

I oktober 1969 løb klubben ind i de første problemer, da de havde svært ved at leje lokaler til arrangementerne, og den 27. december lukkede politiet klubben. Officielt på grund af en manglende bestyrelse, uofficielt på grund af ulovligt salg af narkotika og hash ved klubbens arrangementer.

Det fremgår, at klubben forsøgte at reetablere sig under en ny ledelse, men det menes ikke, at det lykkedes. Klubben er omtalt gentagne gange i både FAA og HD i 1969.

Nødebo popklub

Popklub indviet 16. marts 1968 med et arrangement, hvor *The Burglars* spillede. Det vides ikke, om klubben holdt yderligere arrangementer.

FAA 15. marts 1968.

Paragon Pop Club

Popklubben var hjemmehørende i Skuldelev og startede i slutningen af 1966.

Den første registrerede annonce er for klubbens julebal 18. december, hvor bl.a. *The Burglars* spillede. Afholdt arrangementer på Skuldelev Kro, men flyttede fra september 1967 arrangementerne til Slotskroen i Jægerspris.

Flyttede i december 1967 videre til Bi-Lidt i Frederikssund, hvor det første arrangement var med *The Burglars* og *Live-Stock*. *The Burglars* reddede flere gange Paragon Pop Clubs økonomi ved at spille gratis.

Pop 65

Popklub etableret i Helsingør i starten af 1965. Klubben tegnede hurtigt 250 medlemmer, men konkurrencen med idrætsforeningernes samtidige poparrangementer gjorde, at klubben hurtigt måtte lukke. Det blev kun til få arrangementer i Industrieforeningen med lokale grupper. Det ser dog ud til, at Pop 65 fortsatte sin virksomhed under navnet Klub 65.

POP 68

med »Live Stock«, Frederikssund
og

»Cokes«, Helsingør

Helsingør Hotel og Kro, torsdag den 9. maj.

KL 20,00-1,00. Entré kr. 8,00.

Medlemskort, telefon Askemose 137 efter kl. 15,00.

Arrangør: Helsingør Konservativ Ungdom.

Annonce fra 1968.

Pop 68

Popklub der fra 1968 stod for arrangementer på Helsingør Kro i samarbejde med forskellige arrangører, bl.a. de politiske for-

eninger. Det menes ikke, at de afviklede mange baller.

Pop Side

Popklub på Tisvildeleje Kro fra juni 1966. Per Randsløv Petersen, Village Pop Club, var formand for klubben, der kun blev etableret med det formål at afholde baller i løbet af sommeren. Der blev holdt tre arrangementer. Klubbens regnskab befinder sig i Village Pop Clubs arkiv.

Pop Time

Popklub dannet af idrætsklubberne, HAK, HIF og IK i Helsingør i januar 1964 med Børge Olsen fra HAK som formand. Pop Time var en utrolig aktiv klub, der præsenterede de bedste lokale, danske, svenske og engelske grupper i Helsingør. Pop Time kørte normalt baller søndage fra 15-19, men arrangerede også ind i mellem lørdagsballer. Pop Time blev lukket i efteråret 1966, hvor konkurrencen var blevet for stor. Pop Times arrangementer er jævnligt omtalt i HD.

Poppe-drengene

Popklub startet i marts 1965 i Helsingør af Steen Berntsen og Ove Karlsmark. Annoncerede i HD den 25. marts 1965 efter medlemmer, og afholdt i foråret og i løbet af sommeren et par baller bl.a. på »Sommariva«.

Konkurrencen var imidlertid stor, så Poppe-drengene måtte i eftersommeren med kort varsel aflyse flere baller. I efteråret afholdt Poppe-drengene dog koncerter med flere store engelske grupper.

De to initiativtagere bag Poppe-drengene etablerede i januar 1966 Bureau of Entertainment, der bl.a. stod for mange arrangementer såvel på Bondegården i Hornbæk som mange andre steder i Nordsjælland.

Rainbow Club

Popklub der fra 22. januar 1965 afholdt baller på Asminderød Kro.

Klubben løb åbenbart ind i problemer, for i en annonce i FAA 8. oktober meddelte klubben, at man ville starte op med ny bestyrelse og bal på Asminderød Kro den 9. oktober med *The Blue Stars* fra Helsingør. Det har ikke været muligt at finde yderligere oplysninger om klubben.

Show Club

Popklub etableret som en klub for de lidt ældre i Hillerød i 1968. Klubben blev ledet af Kent Nielsen, Fredensborg. Der findes ikke yderligere oplysninger om klubben.

SOHO Pop Club

Popklub etableret i Hørsholm i april 1965. Klubben holdt hovedparten af sine arrangementer på »Vejløhus« i Hørsholm. Enkelte koncerter blev afholdt i Hørsholm Bio. I august 1965 stod SOHO Pop Club for et stort præsentationsshow for bookingbureauet MBF ved Niels Colov med en række lokale grupper på Asminderød Kro. Klubben holdt også senere baller i Asminderød.

Det har ikke været muligt at opspore yderligere oplysninger om denne meget aktive popklub.

Step In

Step In blev dannet af komiteen »Nordkystens Ungdom« i Rågeleje med henblik på at afholde step in-arrangementer på kroen i Rågeleje i vintermånederne, og step in hver aften i juni måned 1967.

Ved det første arrangement i april 1967 spillede *The Burglars*. Det er uklart, om det blev til mere end dette ene step in-arrangement.

Storyville Pop Club

Popklub etableret i 1965 i Frederikssund. Det er uklart hvor aktiv klubben var.

THE SKYMASTERS - Marianne and the Kids

KOM TIDLIGT! SIDST KOM OVER 100 FORGÆVES. — DER VAR STIMPELTHEN IKKE PLADS TIL DEM. — Derfor også den lave entré: Kr. 3,00.
OBS.: 1. MAJ KL. 18-1: THE DEFENDERS

Annonce for Village Pop Clubs arrangement i Gørlose Forsamlingshus påskelørdag 1965.

Village Pop Club

Nordsjællands største og mest betydningsfulde popklub.

Klubben blev startet af Niels Jørgen Bøjgaard, og det første arrangement blev afholdt på Skævinge Kro 17. oktober 1964, hvor *The Shakespeares* fra Hillerød spillede. Klubben flyttede i november 1964 til forsamlingshuset i Gørlose, hvor den afholdt mindst et arrangement om måneden frem til december 1966, da klubben flyttede til Hotel København i Hillerød.

Klubben udgav fra december 1966 et klubblad, der blev redigeret af klubbens formand, Per Randløv Petersen. Bladet, der blev postomdelt til medlemmerne, udkom i 10 numre frem til december 1968, da klubben holdt sit sidste arrangement den 26. december.

Village Pop Club indledte i december 1966 et nært samarbejde med bl.a. Capital Club, og bestyrelsesmedlemmerne indgik i hinandens bestyrelser.

Popklubben var den største i Nordsjælland, hvilket ses af at klubben i 1966-67 havde ca. 2.800 medlemmer og at klubbladet blev trykt i 4.000 eksemplarer. Village Pop Club præsenterede udover de lokale også de største udenlandske grupper. Klubben stod for nordsjællandsmesterskaberne 1966, 1967, 1968 og 1969 i beatmusik.

Se kapitlet om »Village Pop Club«.

Nordsjællandske managere og bookingbureauer 1960-1970

Oversigten omfatter de managere, koncert- og bookingbureauer, som undersøgelsen har afdækket enten gennem interview, avis-omtaler og annoncer, eller som er overleveret på anden måde.

Oversigten er alfabetisk opbygget uden hensyn til aktiviteternes omfang og/eller betydning. Fanklubber, idrætsforeninger, hoteller, politiske ungdomsforeninger og landboforeninger, der arrangerede baller, er ikke medtaget i oversigten. Det samme gælder personlige managere for enkelte grupper. Der har i øvrigt helt sikkert været langt flere managere og bookingbureauer end de der er omtalt i det følgende.

Der har ikke kunnet konstateres lokale initiativer på dette område før 1964.

Beat Stone Booking

Etableret i 1967 af Kurt Thorsen, Slangerup, som drev Beat Stone Club, i samarbejde med Niels Madsen fra Frederikssund. Beat Stone Booking havde aftaler med flere af de bedre grupper i området, bl.a. *New Facts*, *Mick Walker Set*, *Dave Martin Group* samt en del af de mindre grupper i slutningen af årtiet.

Beat Stone Booking reklamerede for grupperne i bl.a. Børge, og samarbejdede med både J.B.L. Booking og Show Production om bookningen af de grupper, som de hver især havde aftaler med.

Beat Stone Booking bestod under Kurt Thorsens ledelse til starten af 70'erne, hvor guitaristen Erling Bachmann fra *New Facts*

overtog firmaet og drev det videre nogen tid.

Beat Stone Booking
præsenterer
Mick Walker set
& SEX ANDRE
BEATGRUPPER
Niels Madsen, Bøgealle 1, Fr.sund
tlf. Fr.sund (0315)887 ef. kl. 18

Bureau of Entertainment

Booking- og koncertbureau etableret i januar 1966 i Helsingør af Steen Berntsen, der var den ene af to initiativtagere bag popklubben Poppe-drengene. Ove Karlsmark, også fra Poppe-drengene, blev hurtigt inddraget i arbejdet med BoE, som bl.a. stod for mange arrangementer både i samarbejde med Bondegården i Hornbæk og mange andre steder i Nordsjælland. Når de indgik aftaler med spillestederne, var det BoE der afholdt alle udgifter mod at de fik hele entréindtægten. Spillestederne stod for salg af øl og vand.

BoE var manager for adskillige lokale grupper i 1966-67, og bookedede senere også gogopiger.

Steen Berntsen har karakteriseret BoE ved, at han var »Entertainment«, og Ove Karlsmark var »Bureau«. Det var Karlsmark der sad på pengekasen.

Bureau of Entertainment eksisterede frem til slutningen af 60'erne.

Omtaler i HD samt interview med Steen Berntsen.

1966-68. Samarbejdede med Bureau of Entertainment.

Interview med Rune Dahlstrøm.

Drejer det sig om beat- eller dansemusik

ERFORT MUSIC

Hornbækvej 352
3080 Tikøb

Ons- og fredag 18-20
Telf. (03)19 06 63

Erfort Music

Bookingbureau fra Tikøb. Ellers ukendt.

H. C. Booking

Bookingbureau fra Helsingør-Espergærde. Oprettet i 1968-69 af Søren Cloos, Allan Hviid og Søren Christensen.

Bookede flere af de lokale grupper, bl.a. *Ashtrays*, hvor Søren Christensen var trommeslager.

STOKE SECT

THE PRIMATES – THE METEORS
THE ZORROS – THE CENTAURES
MUFF SYNDICATE – THE STAMPERS
THE BLACKMAILERS – THE DEANS
FOLK-GRUPPEN: FOUR FOLKS

DISSE SAMT MANGE ANDRE ORKESTRE
BOOKES GENNEM CAPITAL MUSIC CENTRE.
VI ER ALTID TIL TJENESTE MED TILBUD.

CAPITAL MUSIC CENTRE

MOSEGÅRDEN-GRØNHOLT-FREDENSBORG
Hf. (03) 26 3755

Capital Music Center

Bookingbureau der udsprang fra popklubben Capital Club på Asminderød Kro.

Capital Music Center blev startet af Jakob Skaarup Arrevad, der drev bureauet fra begyndelsen af 1966 frem til 1968. I en annonce i Hit nr. 5, 1966 kan man læse, at Capital Music Center bookedede bl.a. *The Primates, Stoke Sect, Muff Syndicate, The Stammers, The Blackmailers og The Deans.*

Interview med Jakob Skaarup Arrevad.

Elsinore Booking Center

Bookingbureau i Helsingør etableret af Rune Dahlstrøm og Villy Nielsen. Lavede enkelte arrangementer i Helsingør, på Bondegården i Hornbæk (bl.a. med Red Squares), og få andre steder på Sjælland i

Søren Cloos
Idrætsvej 21
3080 Espergærde
Telf. (03)23 24 41

Allan Hviid
Rubbødamevej 6
3000 Helsingør
Telf. (03) 21 67 97

Søren Christensen
Tikøbvej 5
3080 Espergærde
Telf. (03)23 25 27

H. C. Booking

Beat Blues Pop Jazz Dansemusik

H & H Production

Etableret i slutningen af 1968 af to af bestyrelsesmedlemmerne fra Circle Club i Birkerød, Henrik Amnitsbøll og Henrik Sørensens. Det første arrangement var en koncert med Savage Rose 27. december 1968 på Toftevangsskolen i Birkerød. H & H

Production samarbejdede gennem 1969 med Circle Club, og det er vanskeligt at se, om det er Circle Club eller H & H Production, der stod for koncerterne.

J.B.L. Booking

Bookingbureau fra Hillerød etableret i 1968 af Joe Blom Larsen fra Tulstrup. Joe Blom Larsen var involveret i en del forskellig bookingvirksomhed i slutningen af 60'erne, og fra diverse gruppers kontrakter kan man se, at hans virksomhed strakte sig udover det meste af Nordsjælland.

Marco Booking Firm (MBF)

Bookingbureauet MBF blev etableret i 1964 af Niels Colov fra Esbønderup. MBF stod sammen med SOHO Pop Club for et stort pigtrådsarrangement på Asminderød Kro 22. august 1965, hvor hovedparten af MBF's lokale grupper var på scenen. Ud over en del nordsjællandske grupper bookede MBF også nogle københavnske og jyske.

MBF arrangerede pigtrådsballer på Bondegården i Hornbæk en del gange fra maj 1966, hvor Bondegården blev omdøbt til »Bongo«.

Det er uklart, hvor længe MBF eksisterede. Det sidste materiale fra bookingbureauet er fra foråret 1966, da det var flyttet til Østerbrogade i København.

Materiale om MBF i Village Pop Clubs arkiv.

Olsen, Egon Helmut

Manager fra Helsingør, der fra slutningen af 1965 og i 1966 bl.a. havde kontakt med *The Mocking Birds*, *The Golden Strings* samt *Group on Five*. Desuden havde Egon Olsen forskellige interesser i forbindelse med den helsingoranske sangerinde Irene Milan Petersen, der optrådte en del sammen med *The Golden Strings*.

Egon Olsen viste sig at være en svindler.

Bla. FAA 19. og 26. november 1966.

PA Music

Bookingbureau i Ganløse. Det vides at bureauet bookede *Hau Dave Group* og flere mindre grupper, men hvor stort bureauet var, og hvor længe det eksisterede, vides ikke med sikkerhed.

POSTADRESSE: POSTBOX 1
2970 HØRSHOLM

ORKESTER- OG SOLISTBUREAU

Jan Degner • Klaus Pedersen

PDH Booking

Bookingbureau startet af tre skoleelever, Peter Friis, Jan Degner og Finn Hansen i Hørsholm i starten af 1967. Reelt var det Jan Degner, der kørte PDH fra efteråret 1967.

PDH var i slutningen af 60'erne det mest betydningsfulde lokale bookingbureau, og PDH's kontakter til lokale grupper og de mindre dansesteder var betydelig. Hertil havde PDH kontakter i Jylland og i Nordtyskland, hvor flere af grupperne fik arrangementer. PDH Booking flyttede i 1969 til København, hvor det i løbet af et par år blev ganske stort.

Interview med Jan Degner samt omtalen i kapitlet »Managere, indtægter og udgifter«.

Show Production

Koncertarrangør etableret i 1967 af Kurt Andreasen, der tidligere havde drevet Beat Stone Club og var manager for *The Burglars*. Ret hurtigt blev Jakob Skaarup Arrevad fra Capital Music Center inddraget i arbejdet.

Show Production stod i 1967-69 for en del arrangementer både lokalt og uden for Nordsjælland.

Top Pop Booking

Booking- og managerbureau etableret af Niels Jørgen Bøjgaard i 1964. Niels Jørgen Bøjgaard var ligeledes manden bag Village Pop Club samt diskoteker og spillesteder i Ølsted og Hillerød frem til 1971.

Top Pop Booking bookede bl.a. *The Shakespeares* fra Lillerød, *The Shakespeares* fra Hillerød, *Les Shannons*, *The Centauers* og *The Deans*. Desuden bookede de *Stoke Sect* indtil disse gled over til Bendix Music efter DM 1966.

Det er uklart, hvor længe selve Top Pop Booking eksisterede, da Niels Jørgen Bøjgaard desuden bookede orkestre i sit eget navn op gennem 60'erne.

Nordsjællandske gruppers studieindspilninger og pladeudgivelser 1960-1970

Kun ved originale kompositioner er komponist/tekstforfatter angivet.

Foråret 1963. *Helsingø Show-Men* optog hos »Møllestudiet« i Fårevejle mindst otte numre med henblik på en kommende plade. Pladen blev ikke udsendt.

Juli 1965. *The Lockings* indspillede hos Metronome Jørgen og Per Sørensen »I Guess You Know« samt »Something Better Beginning«. Pladen blev ikke udsendt.

1. oktober 1965. *The Blue Stars* indspillede hos Metronome Poul Sørensen »Blue Feeling/Love Minus Zero-No Limits«. Pladen blev ikke udsendt.

Stoke Sect på pladecoveret fra DM 1966.

26. februar 1966. *Stoke Sect* indspillede »Get The Picture«, *The Firestones* indspillede »Talking' About You« og *The Woodpeckers* indspillede »Inside Looking You«. Numrene blev udgivet på en E-lp fra DM 1966.

18. marts 1966. *Stoke Sect* indspillede »Just Like Me/If The War Keeps Going«. Den sidste skrevet af Henrik Lund. Pladen blev udsendt.

26. november 1966. *Carions* indspillede hos Sonet Poul »Butterfly« Sørensen »You Will Come Around/A Long Long Way From Home«. Pladen blev ikke udsendt.

14. april 1967. *Stoke Sect* indspillede »Candy Girl/Glasses«. Begge numre skrevet af Kim Lessel. Bob Bates og Eik Skaløe er krediteret som medforfattere til teksten på »Glasses«. Pladen blev udsendt.

Juni 1967. Poul »Butterfly« Sørensen indspillede sin egen »Do You Remember« samt et nummer mere for Sonet i studiet i Vanløse bio med Jimmy Campell som producer. Pladen blev ikke udsendt.

Juni 1967. Poul »Butterfly« Sørensen indspillede solo-lp'en »Butterfly« med egne kompositioner på en weekend hos Jacks Beat Records. Pladen udkom den 5. december 1967.

Juli 1967. *The Capstones* indspillede »Tonight You'll Be Mine/Think It's Gonna Work Out Fine« hos Jacks Beat Records. Pladen udkom i september. Det menes, at gruppen samtidig indspillede »All You Need Is Love«.

18. august 1967. *The Primates* indspillede »Yellow Balloon/Sunset«. Den sidste skrevet af Svend Gade Jensen. Pladen blev udsendt.

21. oktober 1967. *Ashtrays* indspillede hos Jacks Beat Records »Get Yourself Together/My Back Pages«. Pladen udkom med fejltryk i december 1967, og med korrekt tryk først ultimo marts 1968.

4.-5. november 1967. *The Capstones* indspillede hos Jacks Beat Records Poul »Butterfly« Sørensens »You Will Come Around/Love In The Night«. Pladen blev ikke udsendt.

4.-5. november 1967. Poul »Butterfly« Sørensens indspillede hos Jacks Beat Records sine egne »I'am Feeling good/When I See You«. Pladen blev ikke udsendt.

13. november 1967. *Stoke Sect* indspillede »No Fun At The Fair/Flower Children«. Den sidste skrevet af Kim Lessel. Pladen blev udsendt.

3.-4. januar 1968. *The Burglars* indspillede »I'm Gonna Knock On Your Door/Jumbo«. Den sidste skrevet af Preben Sørensen. Pladen blev udsendt.

Starten af 1968. *The Capstones* indspillede hos Jacks Beat Records »Husch/Protection«. Pladen blev ikke udsendt.

24. februar 1968. *Ashtrays* indspillede hos Jacks Beat Records Carsten Christiansens »Feels Of Loneliness/I Don't Want To Hurt You« og Poul »Butterfly« Sørensens »You And I«. Pladen blev ikke udsendt.

Foråret 1968. *Bawlers* fra Gilleleje medvirkede ved indspilningen af folkesangeren

Stig Kaas pladeindspilning. Det vides ikke, hvilke numre der blev indspillet. Pladen blev ikke udsendt.

Juni 1968. Poul »Butterfly« Sørensen indspillede hos Jacks Beat Records sine egne »Simon Smorney/Hey Ev'ryone« Torben Møller deltog på indspilningen. Pladen blev ikke udsendt.

Juni 1968. Torben Møller indspillede hos Jacks Beat Records sin egen »Sign Of My World « samt et nummer mere. Poul »Butterfly« Sørensen deltog på indspilningen. Pladen blev ikke udsendt, men en kopi på lakplade blev spillet på et diskotek i Helsingør.

13.-20. oktober 1968. *Ashtrays* indspillede hos Jacks Beat Records lp'en »Ga Go Gu« med egne kompositioner samt kompositioner af Poul »Butterfly« Sørensen, Torben Møller og Jørgen Sørensen. Pladen udkom i december 1968.

15.-20. oktober 1968. Poul »Butterfly« Sørensen indspillede hos Jacks Beat Records

sammen med Torben Møller sine egne og Jørgen Sørensens »I'll Always Be Good To You/Hey Ev'ryone/Du gir mig solskin/Dit livs melodi«. Pladen blev ikke udsendt.

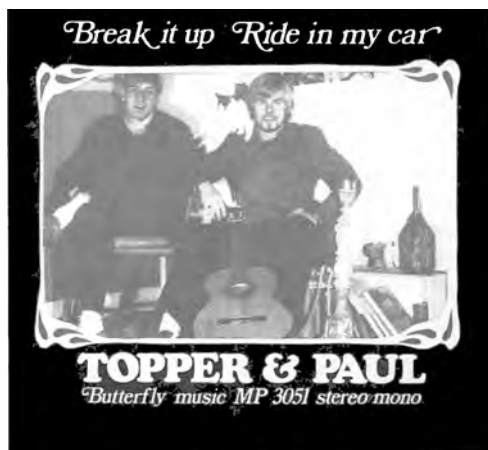
Vinteren 1968-69. Poul »Butterfly« Sørensen og Torben Møller indspillede hos Jacks Beat Records Poul »Butterfly« Sørensens og Jørgen Sørensens »Listen To The Birds« og Torben Møller og Jørgen Sørensens »Discotheque Girl«. Pladen blev ikke udsendt, men en kopi på lakplade blev spillet på et diskotek i Helsingør.

Januar 1969. *Roy and The Decent People* indspillede »Let The Good Times Go/Show Me«. Pladen blev udsendt.

15.-16. februar 1969. *Ashtrays* indspillede hos Jacks Beat Records Poul »Butterfly« Sørensens »Du driller mig« og Poul »Butterfly« Sørensens og Thøger Olesens »Simon Slante«. Pladen blev ikke udsendt.

Oktober 1969. Poul »Butterfly« Sørensen og Torben Møller indspillede i deres studie Butterfly Music i Helsingør Poul og Jørgen

Sørensens »Ride My Car« og Torben Møller og Jørgen Sørensens »Break It Up«. Pladen udkom i slutningen af december.

Marts 1970. *Burglars* indspillede »Cold Turkey/Sitting On A Ceiling«. Den sidste skrevet af Torben Nagel og Lars Nøglebæk. Pladen blev ikke udsendt.

Musikken på bogens cd

Der er i forbindelse med undersøgelsen og indsamlingen af materiale til bogen dukket over syv timers musik op med 18 grupper og 2 solister fra perioden efteråret 1962 til foråret 1970. De er alle repræsenteret med et eller flere numre på denne cd.

Musikken på cd'en beskriver udviklingen af musikken i Nordsjælland, som den blev spillet af de mange bands. Fra ren pigtrådsmusik over Merseyside-beat og rhythm'n'blues til syremusik.

En del af numrene er egne eller lokale kompositioner selvom komponist/tekstforfatter har engelske navne. Således er Michael Corey synonym for Jørgen Sørensen, sanger i *The Lockings* og popjournalist på Helsingør Dagblad. Og T. Miller er synonym for Torben Møller, der var guitarist i *The Immortals*, og senere medejer af Butterfly Music, Helsingør.

Noget om lydsporet på cd'en

Alle musiknumrene på cd'en er sjældenheder. De fleste er optaget privat på hvad man havde til rådighed, og hvor man havde mulighed for at stille sin båndoptager. Derfor varierer kvaliteten – eller manglen på samme – fra god til meget ringe.

Musikoptagelserne har overlevet på forskellig vis. Hovedparten er kopieret fra de originale spolebånd, men flere af de gamle bånd har taget en del skade af de mange år, hvilket præger gengivelserne. To melodier er kopieret fra kassetiebånd, da de originale bånd ikke eksisterer mere. Og en enkelt

melodi er kopieret fra en demolakplade. Tre numre er tidligere udgivet på plade, og de er kopieret enten fra pladerne eller fra et originalt studieband med tilladelse fra kunstnerne/rettighedsindehaverne. I alle tilfælde har en eller flere af de deltagende musikere givet tilladelse til, at deres musik må benyttes på cd'en.

Keld Jacobsen, der har restaureret musiknumrene, har gjort hvad der er muligt for at fjerne sus, knas og huller efter knækkede eller krøllede bånd. I visse tilfælde er klangbalancen forsøgt rettet op, så lyden fremstår tydeligere. Restaureringen er foretaget med behørig hensyn til de originale optagelser. Enkelte musiknumre er gengivet i en forkortet udgave i forhold til den originale optagelse.

1. Nameless III 2:23

(Mogens Asmussen/Helsing Show-Men)

Helsing Show-Men.

Optaget på Helsing Kro i efteråret 1962. Kopi fra spolebånd.

2. How Do You Do It 1:56

(Mitch Murray)

Helsing Show-Men.

Optaget i Møllestudiet i foråret 1963.

Kopi fra spolebånd. Stereo.

3. The Only One 1:56

(Poul »Butterfly« Sørensen)

Poul »Butterfly« Sørensen, Helsingør.

Trickoptagelse fra Poul Sørensens værelse i 1963. Kopi fra spolebånd.

4. **Teen Scene 1:36**
(T. Randazzo)
The Panthers, Helsingør.
Optaget på Helsingør Lilleskoles loft
sommeren 1963. Kopi fra spolebånd.
5. **A Hole Lot Of Shakin' Going On 1:34**
(D. Williams/S. David)
The Blue Stars, Helsingør.
Optaget i gruppens øvelokale i Helsingør
foråret 1965. Kopi fra kassettebånd.
6. **Nivram 3:01**
(Marvin/Welch/Harris)
The Stampers, Helsingør.
Optaget i Vejby Forsamlingshus foråret
1965. Kopi fra spolebånd.
7. **Den lange i midten 2:15**
(Michael Corey)
The Lockings, Helsingør.
Optaget i gruppens øvelokale i Nivå i
foråret 1965. Kopi fra spolebånd.
8. **Theme For Young Lovers 2:29**
(Bruce Welch)
The Lockings, Helsingør.
Optaget i gruppens øvelokale i Nivå i
foråret 1965. Tekst af Jørgen Sørensen.
Kopi fra spolebånd.
9. **What A Lovely Tune 2:10**
(Marvin/Welch/Bennett-Rastill)
The Lockings, Helsingør.
Optaget i gruppens øvelokale i Nivå i
sommeren 1965. Kopi fra spolebånd.
10. **Stop The Music 2:33**
(Westlake/Subotsky)
The Firestones, Helsingør.
Optaget i gruppens øvelokale i 1966.
Kopi fra spolebånd.
11. **Road Runner 2:11**
(Elias McDaniel)
Group On Five, Helsingør.
Optaget i gruppens øvelokale i 1966.
Kopi fra kassettebånd.
12. **Mercy Mercy 2:43**
(Don Conway/Miller)
The Mocking Birds, Espergærde.
Optaget live i Club Mockin' Birds i
Espergærde den 7. oktober 1966. Kopi
fra spolebånd. Stero.
13. **Spring Is Nearly Here 2:41**
(Bennett/Welch)
The Mocking Birds, Espergærde.
Optaget i biografen Kosmorama i
Helsingør den 4. december 1966. Kopi
fra spolebånd.
14. **Sportin' Life 3:34**
(Ian Whitcomb)
The Mocking Birds, Espergærde.
Optaget i biografen Kosmorama i
Helsingør den 4. december 1966. Kopi
fra spolebånd. Stereo.
15. **Bloodhound 2:00**
(Larry Bright)
The Ashtrays, Humlebæk.
Optaget live i Heat House i Helsingør
den 26. januar 1967. Kopi fra spole-
bånd.
16. **Glasses 2:20**
(K. Lessel/B. Bates/E. Skalø)
Stoke Sect, Birkerød.
Optaget 14. april 1967 i Metronomes
studie og udsendt på Polydor XM
62073. Kopi fra plade. Med tilladelse fra
Universal Music.
17. **Sunset 2:59**
(S. Gade Jensen)
The Primates, Hundested.
Optaget den 18. august 1967 i
Rosenbergs Studie i Vanløse Biograf.
Udsendt på EMI DD801. Kopi fra
originalt studieband, alternativ version af
nummeret. Med tilladelse fra EMI.
Stereo.
18. **You Will Come Around 2:16**
(Poul »Butterfly« Sørensen/Michael
Corey)
The Capstones, Snekkersten.
Optaget hos Jacks Beat Records den 4.-
5. november 1967. Kopi fra lakplade.
19. **Hey Joe 2:41**
(Billy Roberts)
Zwinks, Gilleleje.

- Optaget af Tommy Seier i ungdomsklubben i Højbjerg i maj 1968. Kopi af spolebånd.
- 20. Mad Sect Number One 6:09**
(Mad Sect)
Mad Sect, Hillerød.
Optaget i Radiohuset i forbindelse med finalen til orkesterkonkurrencen Toppen af Poppen, og udsendt i radioen den 19. maj 1968. Kopi fra spolebånd.
- 21. Discotheque Girl 2:54**
(T. Miller/M. Corey)
The Ashtrays, Humlebæk.
Optaget hos Jacks Beat Records 13.-20. oktober 1968. Udsendt på gruppens lp »Ga Go Gu«. Kopi fra plade. Stereo.
- 22. Dit livs melodi 2:04**
(Poul »Butterfly« Sørensen/M. Corey)
Poul »Butterfly« Sørensen, Helsingør.
Indspiller hos Jacks Beat Records 15.-20. oktober 1968. Kopi fra spolebånd. Stereo.
- 23. Love Another Woman 2:43**
(P.A. Green)
Settlers, Hillerød.
Optaget i gruppens øvelokale Gammelvej 1, Gadevang 1968. Kopi fra spolebånd.
- 24. Sunday Morning 2:23**
(Glen Campbell)
Settlers, Hillerød.
Trickoptagelse fra dagligstuen på Skelbækken 10, Gadevang 1969. Kopi fra spolebånd.
- 25. You Don't Know What It Means 2:01**
(Floyd/Carpenter)
Poem Goo, Hillerød.
Optaget i gruppens øvelokale i marts 1969. Kopi fra spolebånd.
- 26. What We Need 3:06**
(T. Miller/M. Corey)
Torben Møller, Helsingør.
Optaget i Butterfly Music's studie i Helsingør i efteråret 1969 med følgende besætning: Torben Møller, guitar/bas,
- Poul Sørensen, guitar/kor og Christian Sennels, trommer.
Kopi fra spolebånd. Stereo.
- 27. Serenade To A Cuckoo 4:57**
(Roland Kirk)
Dionysos, Hillerød.
Optaget live på Frederiksborg Statsskole, Hillerød i foråret 1970. Kopi fra spolebånd. Stereo.
- 28. Sitting On A Ceiling 3:18**
(T. Nagel/L. Nøglebæk)
The Burglars, Frederikssund.
Optaget i Tommy Seebach's studie på Gl. Kongevej i København 2. påskedag 1970. Kopi fra spolebånd. Stereo.
- 29. Cold Turkey 3:30**
(J. Lennon)
The Burglars, Frederikssund.
Optaget i Tommy Seebach's studie på Gl. Kongevej i København 2. påskedag 1970. Kopi fra spolebånd. Stereo.

En rød el-guitar med vibrator

ncb

1. Nameless Ill - Helsinge Show-Men - 2. How Do You Do It - Helsinge Show-Men - 3. The Only One - Poul "Butterfly" Sørensen - 4. Teen Scene - The Panthers - 5. A Hole Lot Of Shakin' Going On - The Blue Stars - 6. Nirram - The Stampers - 7. Den lange i midten - The Lockings - 8. Theme For Young Lovers - The Lockings - 9. What A Lovely Tune - The Lockings - 10. Stop The Music - The Firestones - 11. Road Runner - Group On Five - 12. Mercy Mercy - The Mocking Birds - 13. Spring Is Nearly Here - The Mocking Birds - 14. Sportin' Life -

- Musikken er omtalt i bogen
"En rød el-guitar med vibrator"
Musik og ungdomskultur
i Nordsjælland 1960-70.
Udgivet af Frederiksborg Amts
Historiske Samfund 2002
FAHSCD200201
- Musik fra Nordsjælland, 1962-70
15. Bloodhound - The Ashtrays - 16. Glasses - Stoke Sect - 17. Sunset - The Primates - 18. You Will Come Around - The Capstones - 19. Hey Joe - Zwinks - 20. Mad Sect Number One - Mad Sect - 21. Discotheque Girl - The Ashtrays - 22. Dit livs melodi - Poul "Butterfly" Sørensen - 23. Love Another Woman - Settlers - 24. Sunday Morning - Settlers - 25. You Don't Know What It Means - Poem Goo - 26. What We Need - Torben Møller - 27. Serenade To A Cuckoo - Dionysos - 28. Sitting On A Ceiling - The Burglars - 29. Cold Turkey - The Burglars

»Vil du være med i vores orkester?« spurgte kammeraterne, og man valgte basguitaren, da man var helt vild med Paul McCartney. Drømme om en rød el-guitar og om at danne et eget orkester og spille som The Shadows eller The Beatles er baggrunden for denne bog.

Nordsjælland var rent musikalsk ikke verdens navle i 1960'erne, men der skete meget i ungdomsklubberne, i popklubberne og alle de andre steder, hvor der var plads til at mødes, høre musik og more sig. I området var der mange grupper, der spillede tidens nye musik, og de fleste blev startet af drenge på 13-15 år.

Hvad var det, der fik så utrolig mange unge til at skifte fodbolden ud med guitaren og til at bruge så megen tid og så mange penge på musikken? ... Hvad var det der gjorde, at selv små lokale grupper kunne føle sig som The Shadows eller The Beatles for en aften i den lokale ungdomsklub?

I *En rød el-guitar med vibrator* analyseres og beskrives såvel udviklingen af musikken som de musikrelaterede aktiviteter i Frederiksborg Amt 1960-70. Udviklingen sættes i relation til samfundsudviklingen og ungdomskulturen i øvrigt. Beskrivelsen er primært bygget op over næsten 70 interview og samtaler, aviser og popblade samt musikernes scrapbøger, dagbøger og fotos.

På den medfølgende cd kan man lytte til den lokale musik, som den blev spillet dengang i øvelokalerne, på scenerne eller i pladestudiet.

Henrik A. Bengtsen spillede i 1960'erne i The Ashtrays fra Humlebæk. Han er cand.mag. i historie og filmvidenskab, og har siden slutningen af 70'erne været aktiv i forskellige lokalhistoriske sammenhænge. Han har specielt arbejdet med besættelsen 1940-45, arbejderhistorie og filmhistorie. Henrik A. Bengtsen har de sidste 20 år været beskæftiget i henholdsvis AOF og fagbevægelsen med uddannelse og uddannelsespolitik for de kortuddannede.

